

Találkozás a hegyek, a tenger és az ég örök birodalmával.
Találkozás önmagunkkal.

M É L I S S A D A C O S T A

Az ég minden kékje

2021 óta
a legsikeresebb
francia szerző

EUROPA

M É L I S S A D A C O S T A

*Az ég
minden kékje*

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2024

www.alexandra.hu • www.moobius.hu
www.europakiado.hu

*A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Tout le bleu du ciel by Mélissa Da Costa*

*© Éditions Albin Michel – Paris, 2021
Première publication Carnets Nord, 2019*

*Fordította
KALÓ KRISZTINA*

Hungarian translation © Kaló Krisztina, 2024

*Európa Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó Kuczogi Szilvia igazgató*

*Kézirat-előkészítő Kótai Kata
Korrektor Zöldhegyi Sarolta
Tördelőszerkesztő Pyber Anita
Művészeti vezető Tabák Miklós
Borítótervező Tabák Miklós
Az elektronikus verziót az eKönyv Magyarország Kft.
készítette
www.ekonyv.hu*

ISBN 978 615 106 011 7

*www.europakiado.hu
www.facebook.com/europakiado
www.alexandra.hu
www.moobius.hu*

A szerzótól az Európa Könyvkiadónál megjelent:

Manon virágai

Az én elbűvölő tekintetű Émile-emnek

1.

aprohirdetesek.fr

TÁRGY: Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz

FELADÓ: Émile26

DÁTUM: június 29. 01:02

ÜZENET:

Fiatalkori Alzheimer-kórban szenvedő, korlátozott életkilátásokkal rendelkező 26 éves fiatalemberként egy utolsó nagy utazásra készülök. Útitársat keresek, aki osztozna velem ebben az élményben. Az útvonalat együtt döntjük el. Talán az Alpok, Hautes-Alpes megye, a Pireneusok? Lakóautós utazást tervezek gyalogtúrákkal tarkítva (hátizsákra és sátorra is szükség lesz). A megfelelő erőnlét alapfeltétel. Indulás: minél előbb. Az utazás időtartama: legfeljebb 2 év (az orvosok becslése szerint). Rövidebb idő is elképzelhető.

Az ideális útitárs(nő):

Nem kell különösebb orvosi ismeretekkel rendelkeznie, mert nem részesülök semmilyen ellátásban vagy kezelésben, fizikailag teljesen rendben vagyok.

Jó a mentális állapota (fennáll a veszélye annak, hogy egyre komolyabb emlékezetkiesésekkel kell megküzdenem).

Szereti a természetet.

Nem ijed meg a zordabb életkörülményektől.

Szeretne részese lenni egy mélyen emberi kalandnak.

Kizárólag e-mailben várom a jelentkezését. Később telefonon is beszélhetünk.

Émile megdörzsöli az állát. Gyerekkora óta megvan ez az önkéntelen szokása, valahányszor elgondolkodik vagy

bizonytalan. Nem biztos abban, hogy jó a hirdetés. Rideg, elrugaszkodott, és egy kicsit őrült ötletnek is találja. Egyetlen lendülettel írta meg, nem is gondolkodott közben. Hajnali egy van. Egy hete nem aludt, vagy alig. Ez nem igazán segít, ha fogalmaznia kell.

Újra elolvassa a hirdetést. Furcsa a hangvétele. Kicsit megkeseredett. De aztán mégis úgy gondolja, jó lesz: elég komor ahhoz, hogy elriassza az érzékenyebb lelkű jelentkezőket, és elég örülden hangzik ahhoz, hogy eltántorítsa a földhözragadtan gondolkodókat. Kicsit furának kell lenni ahhoz, hogy az érdeklődő érzékelje a hirdetés szokatlan hangvételét.

Amióta közölték vele az orvosi szakvéleményt, az anyja csak sír, az apjának meg feszül az állkapcsa. A nővére majd belepusztul, tiszta karikás a szeme. Neki nem. Ő tiszta elmével fogadta a hírt. A fiatalkori Alzheimer-kór egyik fajtája – így mondták. Egy neurodegeneratív betegség, amely fokozatos és visszafordíthatatlan emlékezetvesztéssel jár. A kór végül az agytörzset támadja meg, és el is pusztítja azt. Az agytörzs a felelős az alapvető életfunkciókért, úgymint szívverés, vérnyomás, légzés... Ez legalább jó hír. Gyors halála lesz. A legjobb esetben két éve van hátra. Nagyszerű. Nem kívánná senkinek a terhére lenni, sem pedig hosszú-hosszú évtizedeket tölteni az előrehaladott demencia állapotában élete utolsó szakaszában. Jobb tudni, hogy nemsokára meghal. A két év elég jó kilátás. Még tudja egy kicsit élvezni az életet.

Tulajdonképpen nem is olyan nagy baj, hogy Laura egy éve elhagyta. Nagyon megbonyolította volna a helyzetet. Már egy hete ezt hajtogatja magának, amióta kimondták rá a halálos ítéletet. Laura nincs többé, már egy éve nem is hallott felőle. Egyetlen telefonhívás sem érkezett tőle. Azt sem tudja, hol él azóta. De jól van ez így. Ilyen értelemben már nem igazán kötődik. Elmehegten. Nyugodtan nekivághat az utolsó útnak. Nem mintha nem lenne senkije. Vannak szülei, nővére, Marjorie, az ő párja, Bastien, és az ikreik. Van egy gyerekkori barátja, Renaud, akinek nemrégiben született gyereke, és most házat keres, hogy letelepedjen a családjával. Renaud mint

apuka és nős ember. Micsoda elégtétel az élettől! Erre egyikük sem mert volna fogadni. Renaud volt az osztályban az a pufók gyerek, akinek csak az utolsó padban jutott hely, akinek asztmája és mogyoróallergiája volt, és aki nagyon röhejesen mozgott a sportpályán, őt pedig vagány, kissé lázadó természetű és éles eszű srácnak ismerték. Kettejük láttán mindenki azon gondolkodott, mit keresnek ők együtt. A kis dagadék és a lázadó. Renaud mindig egy kicsit az ő árnyékában maradt. Aztán az évek során fordult a kocka Renaud javára. Először lefogyott tíz kilót, aztán rátalált a hivatására, logopédus lett. Attól fogva teljesen megváltozott. Megismerkedett Laëtitiával, akivel nemrégiben családot alapított. Miközben ő, a vagány kissrác, a pálya szélén találta magát. Huszonhat éves volt, és valahogy odalett belőle az élénkség. Azt is hagyta, hogy Laura elmenjen.

Émile megrázza a fejét, és hátradől a forgószékében. Nincs értelme se érzelegni, se a múlton merengeni. Ideje az utazásra koncentrálni. Az ötlet rögtön a halálos ítélet közlése után merült fel benne. Egy-két órára magába roskadt, aztán az utazás ötlete kezdte foglalkoztatni. Nem beszélt róla senkinek. Tudja jól, hogy megghiúsítanak. A szülei és a nővére rögtön felvetették a klinikán zajló kísérleti terápia résztvevőinek a listájára. Az orvos azonban világossá tette, hogy nem gyógyításról vagy kezelésről van szó, hanem csupán arról, hogy egy kicsit többet tudjanak meg erről a ritka és jelenleg gyógyíthatatlan betegségről. Ez azonban őt egyáltalán nem érdekli. Nem akarja az utolsó éveit egy kórházi szobában tölteni, hogy az orvosok tanulmányozhassák. A szülei és a nővére mégis ragaszkodtak hozzá. Tudja, hogy miért. Mert nem hajlandók elfogadni a halálát. Kapaszkodnak abba a halvány reménysugárba, hogy a klinikai vizsgálatok és megfigyelések lelassítják a betegségét. De ugyan minek lassítanak le? Azért, hogy meghosszabbítsák az életét? Hogy meghosszabbítsák a szenilis állapotát? Már eldöntötte: útra fog kelni. Egy szót sem szól nekik, teljes titokban kidolgoz minden részletet, és nekivág.

Már meg is találta a lakóautót. El is utalta a pénzt. A

hétvégén átveszi a járművet. A városban egy parkolóban hagyja, amíg minden egyebet elrendez, hogy ne keltse fel a szülei és a nővére gyanakvását. Renaud-val kapcsolatban még nem tudja, mitévő legyen. Elmondja neki? Kikérje a véleményét? Nem tudja. Ha Renaud még mindig egyedülálló lenne, nem született volna gyereke, minden másképp alakult volna. Együtt vágtak volna neki az útnak. Ez nem is kétséges. De a dolgok állása megváltozott. Renaud-nak saját élete van, és kötelezettségei lettek. Émile-nek így nincs is kedve magával vinni az utolsó utazására. Pedig ők ketten kalandokról álmodoztak. Azt mondogatták egymásnak: „Ha befejezzük az egyetemet, fogjuk a sátrunkat és a hátizsákjainkat, és elindulunk az Alpokba.” Aztán Émile találkozott Laurával. Renaud pedig megismerkedett Laëtitiával. Feladták az álmukat, hogy egy rövid időre elszökjenek.

Most végre nekivághat. Nincs semmi, ami idekötné. Csupán két év van hátra az életéből, a szerettei lélekben arra készülnek, hogy hamarosan elveszítik. Nem mindegy, hogy most vagy két év múlva? Még egyszer utoljára átolvassa a hirdetést. Igen, szokatlan és személytelen. Igen, valószínűleg senki nem fog rá jelentkezni. De mindegy, egyedül is nekivág. Csak az nyugtalanítja, hogy fél egyedül meghalni. De ha így kell történnie, mert senki sem válaszol a hirdetésre, hát legyen így! Akkor is elutazik, mert az utolsó álma erősebb, mint a félelme. Rákattint a „Küldés” gombra, és a képernyőn megjelenik egy üzenet, amelyből kiderül, hogy a hirdetést máris közzétették. Visszasüpped a karosszékébe, és felsóhajt. Hajnali negyed kettő van. Ha bárki válaszol, ha lesz valakiben annyi örültség vagy bátorság (nem nagyon tudja, minek nevezze), hogy válaszoljon, akkor – és erről mélyen meg volt győződve – sikerült megtalálnia a lehető legjobb útítársat.

– Émile, ne haragudj, öregem, nem tudtam kire hagyni a kicsit, mert Laëtitia dolgozik, de egyébként is idejön, amint végez.

Renaud zavarban van, amikor a kisfiával a karján érkezik a kórterembe. Émile megveregeti a vállát.

– Ugyan már; tudod, hogy bírom a porontyodat!

– Aludnia kellene. Egész éjjel nem aludt. Már rég ki kellett volna dőlnie a kimerültségtől.

Renaud fáradtnak tűnik. Émile nézi, ahogy a babával a karján küszködik, hogy szétnyissa a babakocsit. A baba alig féléves, és Émile még nem szokta meg, hogy Renaud-t gyerekekkel lássa. Még mindig képtelenségnek tűnik a számára. Pedig mindennél világosabban látja, mennyire koncentrálna barátja, hogy széthajtsa a babakocsit.

– Mit nevetsz?

– Olyan, mintha káprázna a szemem.

– Mi van? Mitől?

– Tőled meg a fiadtól! Az összecsuksukható babakocsik királya lettél!

– Jól van, ne vess csak! Egyszer majd te is...

Hirtelen elhallgat, Émile pedig rögtön megérti, miért. Renaud éppen azt akarta mondani, amit szokott, hogy „egyszer majd te is megtudod”, de nem fejezte be a mondatot. Belevörösödött a baklövésébe.

– Bocsánat. Én...

Émile megrázza a fejét, és széles mosollyal válaszol:

– Nem, nem fogom megtudni. Ezt legalább biztosan megúszom! Nem lehet okom panaszkodni, hogy az élet rosszul bánt velem! – próbálja Renaud-t mosolyra fakasztani, de hiábavaló a fáradozása. Renaud felhagy a babakocsival való küzdelemmel, és fájdalmas arccal felé fordul.

– Hogy tudsz ilyen lenni? Tudod, én már nem is alszom. Hogy lehet ezzel viccelődni?

Émile igyekszik elkerülni a barátja tekintetét, ezért úgy tesz, mintha a körmét piszkálná. Lazának mutatja magát.

– Nincs semmi baj. Úgy értem, néhány hónap múlva azt sem fogom tudni, ki vagyok, vagyis már semmi nem fog számítani. Nem érdemes ezen agyalni.

– Émile! Nem viccelek.

– Én sem.

Renaud közel áll ahhoz, hogy összeroppanjon. Könnybe lábad a szeme. Émile egy pillanatra úgy érzi, mindent el akar neki mondani, mindent ki akar adni magából: minden rendben

lesz, öregem, elmegyek, elindulok a hátizsákkal egy izgalmas útra, egy lakóautóval, ahogyan megálmodtuk. Hatvanévi élményt fogok szerezni egyetlen év alatt. Ígérem. Nem fogom megbánni.

De képtelen rá. Pedig Renaud nem beszélne le róla – épp ellenkezőleg. Nem ez a baj. Hanem hogy Renaud sokkal több mint barát; ő a testvére, és ha megtudja, hogy elmegy, elkeseríti a gondolat, hogy hagyja egyedül elmenni, hogy nem megy vele. Pedig ez most már szóba sem jöhet. Émile nem hajlandó büntudatot ébreszteni benne. Ha olyan jól ismeri Renaud-t, ahogyan azt gondolja, akkor azt is pontosan tudja, hogy az képes lenne bármi áron vele tartani, legalább néhány hónapra vagy hétre. Az viszont neki lenne elviselhetetlen. Még rövid időre sem akarja Renaud-t elszakítani a családjától.

– Nekem nem kell a kemény fickót játszaniod – erősködik Renaud egyre könnyesebb szemmel.

– Vigyázz, még a végén elejted a gyerkőcöt!

A baba valóban kezd kicsúszni Renaud karjából, aki minden figyelmét Émile-re összpontosítja.

– Ó, a francba!

Renaud a karjába veszi a babát, és a kórházi ágyra teszi Émile mellé, aki felkapja, és az ölébe ülteti.

– Émile...

– Minden rendben lesz, haver. Az élet már csak ilyen. Nem a nyertes számot húztam. Most már így kell végigcsinálnom.

– Ezt nem mondhatod csak úgy.

– És itt van ez a kísérleti terápia is... Ki tudja?

A szülei és a nővére taktikáját alkalmazza: egy esztelen reménnyel fedi el a szörnyű igazságot. Megpróbál hitelesnek látszani, és úgy tűnik, sikerül is, mert Renaud levert arckifejezése megenyhül, és megint a babakocsival kezd babrálni.

– Segítsek?

– Nem, megoldom.

– Akkor mesélj, hogy van az én kedvenc gyerkőcöm?

A baba jókedvűen felnevet Émile ölében. Renaud és Laëtitia a Tivan nevet adták neki. Ezt a keresztnévet ők találták ki.

Émile azt gyanítja, hogy Laëtitia e téren lépre csalta Renaud-t, aki nem tud nemet mondani a feleségének. Tivan. Micsoda lehetetlen név! Ő inkább marad a „gyerkőc”-nél vagy egyszerűen a „fiad”-nál. Még az is jobban hangzik. Renaud végre szétnyitja a babakocsit. Feláll, felveszi a kisfiát, és mint valami értékes tárgyat, óvatosan befekteti a kocsiba. Miután eligazgatja a babát, leül Émile ágya szélére.

– De most komolyan: hogy vagy? – fürkészi furcsán.

– Jól. És ti Laëtitiával? Néztetek újabb házakat?

A tématerelés nem válik be. Renaud folytatja:

– Összefutottam édesanyáddal a kórházfolyosón.

– Mikor? Most?

– Igen. Teljesen...

Nem meri folytatni. Émile fejezi be a mondatot helyette:

– Tudom, teljesen összeomlott.

– Még szerencse, hogy van ez a kísérleti terápia.

– Igen, szerencse.

– A rohadt életbe!

Renaud kezével végigtörli elgyötört arcát. Émile betegségének a híre nagyon megrázta.

– Hogy szedted össze?

– Nem szedtem össze semmit. Ritka, gyógyíthatatlan genetikai betegség, ennyit lehet róla tudni.

– Igen, de miért pont te?

– Miért én? Miért nem én? Ez a világegyetem nagy sorshúzásán dől el. Nincs ezen mit firtatni.

– Hogyan tudod tartani magadban a lelket? Hogyan tudod megállni, hogy ne törj-zúzz magad körül mindent?

– Most sírjak? Vagy sajnáljam magam?

Renaud nem tudja, mit válaszoljon.

– Elfogadtam a helyzetet, kész, ennyi.

– Mindig is ilyen voltál.

– Milyen?

– Elszánt és erős. Én voltam a nyápicabb kettőnk közül. Te mindig felfelé húztál.

– Neked bejött az élet, Renaud. És csak magadnak köszönheted. Nem volt hozzá rám szükséged.

Renaud elmosolyodik. Nem tudja tovább tartani magát, egy könnycsepp gördül le a szeme sarkából.

– Pokolian fogsz hiányozni, haver – mondja elcsukló hangon.

Émile sem bírja sokáig. Gombóc van a torkában, amiről nem hajlandó tudomást venni. De Renaud könnyei meghatják. Már sokkal kevésbé visszafogott, mint eddig. Nem sokszor ölelték meg egymást, de ebben a pillanatban természetes mozdulatnak tűnik mindkettőjüknek.

– Hagyd már! Még nem tartunk ott.

– Ne haragudj! Itatom itt az egereket, mint egy csajszi.

– Nem szégyelled magad a fiad előtt!

Renaud a könnyei ellenére elmosolyodik. Szípag.

Émile még mindig tartja magát. Összeszorult a torka, de nem fakad sírva. Ezt megfogadta. Renaud-nak igaza van. Mindig is erős és elszánt volt. Az is marad mindvégig.

– Mikor jön Laëtitia? Töröld meg a szemed, mielőtt megérkezik! Nehogy ilyen állapotban lásson! Még a végén kidob.

– Nem merné megfosztani a kicsit az apjától.

– Remélem is! A te érdekedben.

Renaud furcsán néz rá a könnyes szemével.

– Tényleg hiszel a kísérleti terápiában?

Émile-nek nincs kedve hazudni.

– Dehogyan hiszek!

Renaud válla még lejjebb esik.

– Akkor miért mondtad?

– Valamit kell mondanom.

– Mit fogsz csinálni?

– Ezt most hogy érted?

Egy apró kiáltás hallatszik Tivan babakocsijából, de egyikük sem mozdul. Csak nézik egymást, és figyelik egymás szemében a reakciót.

– Nem fogsz itt maradni, és alávetni magad ennek a kísérleti kezelésnek.

Nem is kérdés hangzik el Renaud részéről, hanem egy világos és egyértelmű kijelentés. Majd hozzáteszi:

– Haver, úgy ismerlek, mint a tenyeremet. Nem te lennél!

Émile szeretettel néz a barátjára. A szeme kivörösödött a könnyektől. A legrégebbi barátja. A kis asztmás dagadék... Az életre szóló barátja, a legfőbb támasza. Megértette. Hát persze hogy megértette. Úgy ismerik egymást, mint saját magukat.

– Figyelj csak...

– Tudtam!

– Még nem is mondtam semmit.

– Tudtam, hogy készülsz valamire!

– Igen, jól gondolod. Nem maradok itt!

– Tudtam!

Renaud most nem tűnik letörtnek. Szinte mosolyog, ahogy úrrá lesz rajta a fájdalommal keveredett izgalom.

– Mesélj!

– De ne mondd el senkinek, jó?

– Megőrültél? Dehogyan mondom!

– Elutazom.

– Elutazol? Hová?

– Még nem tudom.

Kopogás szakítja félbe őket. Renaud megijed, és gyorsan megtörli a könnyáztatta szemét. Émile kiszól:

– Szabad!

Az ajtó kinyílik, és egy fiatal, szőke göndör hajú, szűk angol kosztümöt viselő nő lép be.

– Laëtitia!

Alig kap levegőt. Leveszi a napszemüvegét, leteszi a kékításkáját a földre, és gyorsan Tivan babakocsijára pillant.

– Hogyhogy nem alszik?

Émile azonnal észreveszi Renaud megváltozott viselkedését, aki felegyenesedik, és kidülleszti a mellkasát. Komoly arcot vág, mint egy felelősségteljes apa. Laëtitia jelenlétében ezt a szerepet játssza. Igaz, hogy Laëtitia is a lenyűgöző oldalát mutatja. Igazi nő, helyén van az esze, és nagyon pontos elképzelése van arról, milyen legyen az életük. Tudja, mit akar és merre tart. Keményen dolgozik. Minden fronton helytáll.

– Már majdnem elaludt.

Nem mond igazat. Valószínűleg attól fél, hogy különben Laëtítia rossz apának tartaná. Ez mosolyt csal Émile arcára. Laëtítia az ágyhoz lép, és egy gyors csókot nyom Renaud szájára, mielőtt Émile mellé ül.

– Jól vagy?

– Igen, jól.

Átöleli Émile-t, aki nincs hozzászokva a szeretet ilyenfajta megnyilvánulásaihoz a barátja felesége részéről. Mindig is jól kijöttek egymással, de mindig megőriztek egy bizonyos udvarias és tiszteletteljes távolságot. Laura és Laëtítia viszont sosem bírták egymást. Laura a szöges ellentéte volt. Olyan barna, mint amilyen szőke Laëtítia; olyan gondtalan és könnyed, mint amilyen komoly és előrelátó Laëtítia. Egyikük mindig félelemmel vegyes csodálatot váltott ki belőle, míg a másikuk határtalan rajongást. De mindig is jobban szerette Laurának a gondtalan, spontán, gyermeki oldalát. Olyan szabad volt, mint a madár. El is röppent.

Laëtítia szorosan megöleli, aztán elengedi. Amióta bejelentette, hogy beteg, a körülötte lévő emberek hirtelen elkezdték kimutatni az érzéseiket, mint ahogyan most Laëtítia is. Ölelések, hosszú pillantások, suttogva kimondott mondatok, mintha a zaj megölhetné. Ettől Émile kényelmetlenül érzi magát. Nem szereti.

– Még mindig tele vagy munkával? – kérdezi Émile.

– Ne is kérdezd!

– Mi a helyzet a házzal?

– Nincs időnk házat nézni. Tivan meg a munka miatt hullafáradtak vagyunk.

A kórházi szobában ismét csend lett. Laëtítia az ablak előtt áll, Tivan babakocsija mellett. Elgondolkodva simogatja a kisfiú fejét. Aztán magához tér:

– Mikor kezdődik a kísérleti terápia?

– A jövő héten.

– Akkor miért kell már most is bent lenned?

– Előtte még mindenféle vizsgálatokat végeznek rajtam.

– Milyeneket?

– Vérvizsgálatot, DNS-vizsgálatot, szkennervizsgálatokat,

memóriavizsgálatot.

– Te jó ég!

Megigazít egy selymes hajfürtöt Tivan aprócska fején, majd folytatja:

– Kiengednek a hétvégére?

– Persze hogy ki! Elvégre nem vagyok rab.

Próbál mosolyt csinálni a nő arcára, nem sok sikerrel.

Laëtitia mindig is komoly lány volt. Émile szerint ez megnyugtatta Renaud-t, ezért szereti őt annyira. Renaud mindig félős volt. Erős lelki támaszt talált Laëtitiában.

– Akkor gyere el hozzánk vacsorázni a hétvégén!

– Remekül hangzik.

– Péntek este. Gyere el péntek este! Csinálok lasagnét.

– Klassz ötlet!

Émile érzi, hogy Renaud kétkedve fürkészi. Figyeli, nem vesz-e észre valami jelet a tekintetében. Renaud tudja, hogy el akar utazni. Most nyilván azon tűnődik, hogy elmegy-e hozzájuk a hétvégén, vagy hazudik. Émile szeretné megnyugtadni, de Laëtitiát nem akarja beavatni. Ő ellenezné. Nem értené meg.

Mindenesetre a hétvégén még itt lesz. Szombat reggel megy a lakóautóért. A mozi előtti téren fog vele parkolni, ahol gyakran állnak különféle lakóautók és kétes eredetű furgonok. Aztán a többit majd meglátja. Még nem tudja pontosan, mikor indul. A hirdetést 107-en látták, amióta két nappal ezelőtt feladta, de még senki sem válaszolt. Nem sok reményt fűz hozzá, de úgy véli, sosem lehet tudni. Azt tervezi, hogy a vásárnapot az útvonal részleteinek finomítására szánja. Vágyik a természetbe, az erdőbe, a fenyők illatára, a lába alatt guruló kavicsokra.

– És mi lesz a munkáddal?

Laëtitia hangjára összerezzen. A lány az ablaktól figyeli, kezét még mindig a babakocsiban, Tivan fején tartja.

– Hogy érted?

– Gondolom, nem mész vissza dolgozni.

– Á, dehogy!

– Betegszabadságra küldtek?

– Igen. Határozatlan időre.

Mély hallgatás lengi be a szobát. Renaud kényelmetlenül fészkelődik.

– Nem gond, nem fog hiányozni – teszi hozzá Émile.

A munkája abból áll, hogy szállodákat kapcsoljon össze foglalási weboldalakkal. Minden egyes szerződéskötés után jutalékot kap. Aprócska induló vállalkozás. Alig három éve hozták létre. Rajta kívül van még a főnöke, Laura egyik távoli ismerőse. Laura hozta őket össze három évvel ezelőtt. A főnök huszonnyolc éves, és meg akarja hódítani a világot. Nem fog neki sikerülni. Nincs meg hozzá a szükséges anyagi háttér. Kettejükön kívül van még a cégnél egy gyakornok, Jérôme-Antonin, apuci kisfia, alkalmatlan és lusta. Nem, ez a meló nem fog neki hiányozni. Annak idején elfogadta, mert kellett a pénz, de sosem volt odáig érte. Úgy végezte a feladatát, mint egy robot, csak hogy elüsse valamivel az időt. Emiatt nem is vette észre, hogy a memóriája elkezdett leépülni. Az unalomra és a motiváció hiányára vezette vissza: elveszett, újraírt, újból elküldött e-mailek, elfelejtett találkozók, minden második ügyfélvisszahívás elmaradt, a nap közepén teljes köd a fejében egy üres dokumentumra meredve („mit is akartam?”). Unalmas volt mindig ugyanazokat a feladatokat csinálni, úgyhogy azt hitte, egyszerűen csak megunta. De nem erről volt szó, legalábbis nem csak erről. Az emlékezete kezdett romlani. Aztán jöttek a rosszullétek, az egyensúlyzavarok. Fáradtság, gondolta. Laura távozásának utóhatásai... egy évvel később. Az anyja ragaszkodott hozzá, hogy menjen el orvoshoz. Aztán megszületett a halálos diagnózis.

Laëtitia az ablakkal babrál. Küzd a kilinccsel, hogy ki tudja nyitni.

– Pokoli meleg van.

Az esti hűvös levegő beáramlik a szobába. Már beköszöntött a július, odakintről hangos madárcsicsergés hallatszik.

– Miért nincs itt légkondi?

– Csak az idősgyógyászati osztályra szereltek fel.

– Én ezt nem bírom tovább. Hozok egy hűsítő limonádét az

automatából. Ti kértek valamit?

Émile int a fejével, hogy nem kér semmit. Renaud sem. Laëtitia megtörli a homlokát, amelyre néhány göndör hajtincs tapadt.

– Mindjárt jövök.

Kimegy, és óvatosan becsukja maga mögött az ajtót. Renaud azonnal Émile-hez fordul. Most már tudni akarja.

– Mire készülsz?

– Még nem tudom pontosan.

Émile a fehér éjjeliszekekrény felé nyúl a telefonjáért. Megnyit egy weboldalt, legörgeti, rákoppint.

– Tessék, nézd! Itt tartok most – nyújtja át a telefont Renaud-nak a hirdetéssel. – Olvasd!

Émile a lakóautó kormányánál ül mozdulatlanul és tanácstalanul a gondolataiba merülve. Aznap reggel vette át a járművet. Tökéletes állapotban van. Még néhány főzőedény is maradt benne, és egy garnitúra törölköző, amelyet mintha még sohasem használtak volna. Akár azonnal útnak indulhatna.

A lakóautó a mozival szembeni parkolóban áll, és Émile nem tudja rávenni magát, hogy kiszálljon. Zaklatott. Tényleg nem tudja, mit csináljon. Renaud egy kicsit megrémült a minap, amikor meglátta a hirdetést.

– Azt megértem, hogy le akarsz lépni, de hogy egy vadidegennel?

Zavart mozdulatot tett, mintha bocsánatot akart volna kérni, amiért nem tud vele tartani.

– Biztos, hogy senki sem fog jelentkezni! Legfeljebb valami féleszű alak. Vagy egy pszichopata, egy szexmániás. Mibe akarsz belekeverni?

Émile-t kissé meglepte ez a kirohanás. Általában egy hullámhosszon szoktak lenni Renaud-val, de ezúttal nem ez a helyzet, és ez gondolkodóba ejti. Vajon Renaud azért reagál így, mert tudja, hogy hamarosan meg fogok halni? Mert tudja, hogy távol az otthonomtól és a szeretteimtől fogok meghalni? Vagy tényleg agyament az ötletem? Már majdnem törölte a

hirdetést. De aznap reggel jelentkezett valaki, és ettől most teljesen össze van zavarodva. Ugyanis nem férfi az illető, pedig szilárdan meg volt győződve arról, hogy ha lesz egyáltalán valaki, aki válaszra méltatja, az csak egy férfi lehet. De nem, egy nő jelentkezett. Egy fiatal nő. Azt írja, huszonkilenc éves. Normális körülmények között meg kellett volna rémülnie a hirdetéstől, vagy legalábbis aggodalmaskodnia egy kicsit amiatt, hogy egyedül elutazzon egy ismeretlen férfival, aki ráadásul azt állítja, hogy az élete végén jár, és nincs pontos elképzelése sem az útvonalról, sem az utazás valódi céljáról, a nő azonban egyáltalán nem tűnt nyugtalannak. Rövid üzenetet írt, alig kérdezett. Lehet, hogy valami nem stimmel vele pszichésen?

aprohirdetesek.fr

TÁRGY: Re: Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz

FELADÓ: Jo

DÁTUM: július 5. 08:29

ÜZENET:

Üdvözlöm, Émile26!

A hirdetése felkeltette az érdeklődésemet.

Joanne vagyok, 29 éves.

Vegetáriánus. Nincsenek nagy igényeim a háztartás és a kényelem terén.

Igaz, hogy csak 157 cm magas vagyok, de egy 20 kilós hátizsákot több kilométeren át tudok cipelni.

Néhány allergiától eltekintve (darázscsípés, földimogyoró, csiga, kagyló) a fizikai állapotom jó.

Nem horkolok.

Nem beszélek sokat, szeretek meditálni, különösen a természet lágy ölén.

Bármikor tudok indulni.

Várom a jelentkezését.

Joanne

Reggel óta mást se csinál, csak újra meg újra elolvassa az üzenetet. Nem nagyon érti. Ki lehet ez a lány? Miért jelentkezett? Most ő maga lett gyanakvó. A lány nem kérdez semmit. Csak úgy kész vele tartani, nincs benne semmi félelem. Miféle nő tesz ilyet? Azonnal meg akarja mutatni az üzenetet Renaud-nak, hogy megkérdezze a véleményét. Vegetáriánus. Nincsenek nagy igényeim a háztartás és a kényelem terén. Furcsának furcsa ez a lány! Még csak meg sem említi a halálos betegséget, amely a fejük felett lebeg majd az egész út alatt. Nem érdekli? Nem horkolok. Nem beszélek sokat, szeretek meditálni, különösen a természet lágy ölén.

Émile megvakarja az állát, végigsimít az arcán, a szakállán, amelyet már egy éve makacsul meghagy. Valójában nehezen ismeri be, hogy a hirdetése alapján pontosan ilyen válaszra lehetett számítani. Pontosan ilyenfajta embereknek szánta. Akkor meg most mi van? Mi a baj? Mitől lett ilyen kételkedő és gyanakvó? Nézi magát a visszapillantó tükörben: barna szakállát, a szőrszálak alatt látható gödröcskéket, a mandulavágású barna szemét. Kezd ráncosodni a szemkörnyéke. Szarkalábai vannak. De nem túl látványosak. Biztos benne, hogy rajta kívül még senkinek sem tűntek fel. Nézi az aggódó tekintetet az arcán, a homlokán húzódó barázdát.

Soha nem hitt benne igazán. Soha nem gondolta volna, hogy valaki válaszol a hirdetésére. Legfőképpen nem egy lány. Ez zavarja a legjobban. Laurának is megvolt a maga örült egyénisége, a spontán és szeszélyes oldala, de soha az életben nem válaszolt volna ilyen hirdetésre. Soha nem vágott volna bele ilyen kalandba. Pedig Laura volt a leghaladóbb gondolkodású és leglazább lány, akit valaha ismert. Legalábbis kezdetben. Akibe bolondulásig beleszeretett.

Gondolataiból telefoncsörgés zökkenti ki. A kijelzőn megjelenik, hogy „Anya” keresi. Vár még három másodpercet, mielőtt felveszi.

– Émile? Merre vagy?

– Minden rendben van, anya. Eljöttem bevásárolni. Valami

baj van?

– Csak feléd jártam. Felcsengettem a lakásodba, de nem taláلتalak itthon.

– Akkor várj meg! Tíz perc múlva ott vagyok.

– Csak látni akartam, jól vagy-e. A nővéred is itt van az ikekkel.

Émile erre legszívesebben sóhajtana egy nagyot, de nem teszi. Erőt vesz magán, hogy kedvesen válaszoljon:

– Sietek haza.

Amióta megkapták a lesújtó diagnózist, egy perc nyugtot sem hagynak neki. Egyikük sem. Szinte megfojtják. Alig várja, hogy útnak indulhasson, és vége legyen ennek a kutyakomédiának. Ők is meg fognak könnyebbülni tőle valahol mélyen legbelül. Csak még nem tudják. Most tele vannak fájdalommal és jó szándékkal, de a végén ez az egész rájuk fog nehezedni. Meg kell tanulniuk tovább élni az életüket. Rajta már nem lehet segíteni. De nekik élniük kell!

apohirdeteseek.fr

TÁRGY: Re: Re: Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz

FELADÓ: Émile26

DÁTUM: július 5. 20:11

ÜZENET:

Kedves Joanne, örülök, hogy megismerhetlek!

Bevallom, nem számítottam rá, hogy bárki is válaszol a hirdetésre.

Pizskosul megleptél.

Pontosan melyik városban élsz jelenleg? Ha nem vagyunk túl messze egymástól, találkozhatnánk indulás előtt, hogy megbeszéljük az útvonalat. Mit szólsz hozzá?

Én Roanne mellett lakom.

Émile

Ui.: Szerintem tegeződjünk.

Émile izgatottsága elnyomja a kételyeit. Felszabadult a szorongása és az aggályai alól. A napot anyjával és nővérével töltötte. Úgy lesték minden mozdulatát, mintha haldokolna. Nagyon idegesítette. Észrevette, amikor fájó pillantásokat váltottak és a könnyeikkel küszködtek. Érezte a lakásban a rájuk nehezedő végső kilátás mérhetetlen súlyát. Még Marjorie fiai, az ikrek is érezték. De ők nem sírtak. Csendben maradtak; háromévesekhez képest túlságosan is csendben. Ha itthon marad, pokoli lesz a helyzet. A halál egyre nagyobb teret követel majd magának, minden mást elnyom, és nem lesz körülöttük más, csak ez a fanyar szag, a közelgő halál keserű íze.

El kell innen mennie. Méghozzá gyorsan. Amíg minden szinte még a régi.

aprohirdetesek.fr

TÁRGY: Re: Re: Re: Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz

FELADÓ: Jo

DÁTUM: július 5. 20:21

ÜZENET:

Üdvözetem ismét, Émile!

Saint-Malóban élek. Ha te pedig Roanne-ban, akkor 700 km választ el minket. Attól tartok, nem tudunk leülni egy kávéra az indulás előtt.

Viszont már holnapután Roanne-ban lehetek. Találkozhatnánk a 3-as autópálya kijáratánál. Széles karimájú fekete kalap és aranyszínű szandál lesz rajtam, meg egy piros hátizsák. Mit szólsz?

Joanne

TÁRGY: Re: Re: Re: Re: Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz

FELADÓ: Émile26

DÁTUM: július 5. 20:29

ÜZENET:

Minden jel arra vall, hogy neked legalább annyira sürgős az indulás, mint nekem. Vagy tévedek?

Émile

Joanne nem válaszolt. Éjjél van, Émile fekszik az ágyán, az ablakok tárva-nyitva. Egyedül van a lakásban. Joanne nyilván nem nagyon akar foglalkozni a kérdéssel. Vajon miért? Azon tűnődik, vajon mi elől menekül. Ő világosan megírta a szándékát, a lány nem. Lehet, hogy nem is menekül semmi elől, csak egyszerűen hobbant. Vagy nimfomániás. Émile-t az sem érdekli. Úgyis meg fog halni. Már semminek nincs jelentősége. Azért megint ír neki, hogy meggyőződjön, nem gondolta-e meg magát.

TÁRGY: Re: Re: Re: Re: Re: Re: Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz

FELADÓ: Émile26

DÁTUM: július 6. 00:14

ÜZENET:

Dél megfelel?

Nincs meg a telefonszámod. Hogyan találjuk meg egymást?

Émile

TÁRGY: Re: Re: Re: Re: Re: Re: Re: Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz

FELADÓ: Jo

DÁTUM: július 5. 00:49

ÜZENET:

Dél megfelel. Meg fogsz ismerni a fekete kalapról, az aranyszínű szandálról és a piros hátizsákról.

Joanne

2.

Émile szíve szokatlanul hevesen ver, és összeszorul a torka. Nem igazán tudja, mit csinál. Nehezen tudja a lakóautót vezetni. Korábban még sosem vezetett efféle járművet. A piros lámpánál lopva nézi magát a visszapillantó tükörben. Olyan, mint aki bal lábbal kelt fel. Sötét karikák éktelenkednek a szeme alatt. Bozontos a szakálla. Még hangosabbra veszi a zenét. Nem akar megint arra gondolni, hogy mibe vágott bele, és hogy mit, jobban mondva kiket hagy hátra. Gyorsan, nagyon gyorsan lelépett, mielőtt meggondolta volna magát. Tegnap még bizonytalan volt, ma reggel pedig útnak indul.

A lámpa zöldre vált. Követi az autópálya-jelzést, áthalad a körforgalmon. Már látja a 3-as számú kijáratot. Ott hajtott fel az autópályára majdnem huszonhat éven át szinte minden nyáron a szüleivel és a nővérével, amikor nyaralni indultak délre. Elhessegeti az emlékeit. Nem kér belőlük. Egyelőre nem. Arra kell figyelnie, ami most vár rá.

Lehalkítja a zenét, ahogy behajt az autópálya bejáratánál lévő kis parkolóba. Nincs tömeg kedden, ebédidőben. Megnézi a műszerfalon az időt. Tíz perccel korábban érkezett. Biztosan nincs még itt az útitársa. A parkoló kihalt. Ki hozza vajon ide? Egy barátja? Valamelyik szülő? Vajon mit fog nekik mondani ez a lány? Leparkol a lakóautóval, és éppen leállítja a motort, amikor valami mozgást vesz észre a parkoló távolabbi végében, ahol egy fa áll. Az egyetlen fa, amely egy aprócska füves területen nőtt az autópálya bejáratánál. A lány ott ül a fa tövében. Semmi kétség, ő az. Törökülésben ül, fején széles karimájú fekete kalap. Egy nagy piros hátizsákot támasztott maga mellé. Tétován néz Émile felé, a tenyerével árnyékolja az arcát, hogy védje magát a naptól. Émile leveszi a gyújtást, kinyitja az ajtót, mire a parkoló végében feláll a lány. Nagyon hosszú, bokáig érő fekete ruhát visel, amely eltakarja az

idomait. Émile nem egészen biztos benne, hiszen még mindig csak messziről látja, de karcsúnak tűnik, szinte törékenynek, ahogy elveszik a bő ruhában. Elindul felé. A lány is. Kicsit ostobán és ügyetlenül érzi magát. Rosszabb, mint egy első randi. De most már ott áll előtte a lány. Törékeny. Aprócska. Keskeny a válla. Émile csodálkozik, hogy egyáltalán elbír egy ekkora hátizsákot. Fekete kalapja árnyékot vet a keskeny arcára, apró, fénytelen barna szemére. Világosbarna haja kócos, nem teljesen egyenes, de nem is igazán hullámos. Biztosan szép, ha az akar éppen lenni...

Ha megfésülködik, kihúzza feketére a szemét, és nem burkolózik méretes ruhákba, nem bújik el a kalapja árnyékába. De most egyszerűen csak kicsinek tűnik. Egy szürke kis verébnek. Aki nem ad túl sokat a megjelenésére.

– Szia! – köszön neki Émile kissé összeszorult torokkal.

A lány felnéz, hogy üdvözlje. Igazat írt, alig lehet százötvenhét centi.

– Szia!

Semmi mást nem tesz hozzá. Émile kicsit meglepődik. Másmilyennek képzelte. Az első üzenetének a stílusa egy laza, könnyed, elég fesztelen, kicsit örült lányt sugallt. Nem egy ilyen félénk, a kalapja mögé bújó nőt. Kénytelen ő folytatni a bemutatkozással, mert érzi, hogy a lány nem fogja:

– Hát én volnék az! Émile. Én vagyok Émile.

A lány bólint, és mintha valami mosolyszerűt erőltetne az arcára.

– Én meg Joanne.

– Régóta vársz?

– Két órája.

– Ó, nem is gondoltam. Sajnálom!

– Semmi baj. Hamarabb tetted ki, mint amire számítottam.

A hangja vékony, kissé erőtlen. Határozottan nem hasonlít az első üzenetet író lányra.

– Valaki elhozott kocsival?

– Stoppoltam.

– Á, értem!

Nem jut eszébe semmi más, amit kérdezhetne. A lány meg

csak áll előtte a hatalmas piros hátizsákjával, úgyhogy hozzáteszi:

– Készen állsz? Indulhatunk?

A lány bólint. Elindulnak a lakóautó felé. A lány léptei egyszerre nehézkesek és könnyedek. Nehézkesek, mert súlyos terhet cipel, és könnyedek, mert olyan, mintha a föld felett lebegne. Émile kinyitja neki az ajtót. A lány alig pillant be a jármű belsejébe, Émile mégis megszólal:

– Ez a lakóautó. Itt fogunk lakni.

Furcsa volt kimondania ezeket a szavakat. Itt fogunk lakni. Eddig csak Laurával élt együtt. Most pedig egy vadidegennel fogja megosztani ezt a szűkös járművet. A lány végigpásztázza az autó hátulját.

– Tökéletes.

Émile nem érzel se különösebb érzelmet a lány hangjában, se semmi fényt a szemében. Teljesen közömbösnek tűnik mindazzal szemben, ami történik vele. Émile helyet foglal a vezetőülésen. A lány becsatolja a biztonsági övét. Még mindig nem vette le a kalapját. Émile-nek az az érzése, hogy nem is fogja. Émile kényelmetlenül fészkelődik az ülésben, és idegesen felnevet.

– Az útvonallal kapcsolatban...

Az ideges nevetés köhögésbe torkollik.

– Nem egyeztünk meg. Nem tudjuk, hová megyünk.

A helyzet hirtelen teljes képtelenségnek hat. Hogy egyszer csak ott találja magát egy lakóautó kormányánál egy holdkórosnak tűnő lánnyal, és azt sem tudják, hová mennek.

– Nekem mindegy – mondja a vékonyka hang.

Ki ez a lány, és mi a fenét keres itt? Te jó ég, mi elől menekülhet ennyire elszántan, hogy az első jöttment fickó kocsjába bevágja magát, mit sem törődve azzal, hogy mi történik vele? Végül úgy döntenek, a Pireneusok felé veszik az irányt. Útközben egyikük sem szól egy szót sem. Émile megpróbál feltűnés nélkül oldalra pillantani a lányra, de biztos benne, hogy ahogyan ezt teszi, az nagyon is feltűnő. Mégsem tudja megállni, hogy ne tegye. A lány válasza a

semmből érkezett, kérdés, kertetés és színlelés nélkül: nekem mindegy. Émile tudja, hogy a lány tökéletesen igazat mond. Nem érdekli, hová mennek, ki ő, miért indul útnak, mi történhet vele. Semmi nem számít neki. Csak el akar menni. Ki elől? Mi elől? Megőrjíti a rejtély.

Most értette csak meg, hogy hibát követett el. A hirdetés szokatlan hangvételtől kihívásnak, vagányságnak szánta. Azt hitte, hogy egy furcsa, kicsit lökött, bőbeszédű és szertelen szerzettél sodorja majd össze az élet, de tévedett. Az igaz, hogy elég furcsa a hangulat, de egy nagyon is prózai ok miatt... Ez a lány teljesen el van varázsoltva, fogalma sincs, hogy mi zajlik körülötte, és nem is érdekli. Mintha nem is e világról való lenne. Mintha valahol máshol járna, mintha annak sem lenne igazán a tudatában, hogy él.

Egyenletes tempóban haladnak, a zene halkán duruzsol, szinte alig hallani. A lány az utat bámulja. Teljes mozdulatlanságban.

– Szólj, ha le akarod húzni az ablakot!

– Jó.

– Vagy ha meg akarsz állni.

– Jó, rendben.

Róják a kilométereket. Kezd hozzászokni a lakóautóhoz, a vezetéshez és a lány hallgatagságához. Úgy gondolja, talán jobb is így, mert neki sincs igazából se kedve, se ereje beszélgetni. Gombóc van a torkában, könnyek tolnak a szemébe, de igyekszik tartani magát. Tegnap volt a szüleinél, hogy megmondja nekik az első kísérleti kezelés időpontját.

– Anya, csak írd be a naptáradba! Ha esetleg el akarnál jönni velem.

Egy rövid ideig nézte az apjával a Legyen Ön is milliomos! című tévés vetélkedőt, miközben az anyja az orchideáit locsolta mellettük. Aztán átment Marjorie-hoz, hogy kicserélje náluk az izzót a nappali csillárjában.

– De Émile, emiatt nem kellett volna fáradnod. Már három hónapja kiégett, és megvagyok nélküle.

Marjorie meglepődött. A férje, Bastien, nagyon sokat

dolgozik. Nem volt könnyű dolguk az ikrek születésével. Nehezen jönnek ki a hó végén. Bastiennek kevés ideje van a ház körüli apró munkákra, és amikor három hónappal ezelőtt a csillár izzója kiégett, Marjorie megkérte Émile-t, hogy alkalmasint jöjjön át, és cserélje ki neki. Természetesen nem tette meg. Nem mintha nem lett volna rá ideje. Nem azért, hanem mert három hónapon keresztül halogatta ezt az apró-cseprő feladatot. De tegnap rászánta magát. Beugrott a szupermarketbe, vett egy izzót, és elment Marjorie-hoz. Bastien még nem jött meg a munkából. Az ikrek az iskolából hazaérve éppen uzsonnáztak. Marjorie a konyhapultot takarította.

– Az izzó miatt jöttem – jelentette be Émile.

Marjorie felállított egy kislétrát a nappaliban. Az ikrek a létra tövébe álltak, és érdeklődve figyeltek. Miután végzett, Marjorie kávét szolgáltat fel neki, és ragaszkodott volna ahhoz, hogy maradjon vacsorára is, de ő azt válaszolta, hogy nem tud, mert még el kell mennie Renaud-hoz. Azt azért megvárta, amíg Bastien hazaér a munkából, hogy vele is megigyon egy kávét, és beszélgessenek erről-arról. Aztán eljött. Úgy köszönt el, hogy „viszlát”. Villámgyorsan elviharzott Renaud-hoz. Nem volt ideje sírni, de még csak elérzékenyülni sem. Még hátravolt egy titkos búcsú, egy arc, amelyet be kellett vésnie az emlékezetébe, mielőtt holnap elutazik. Így hát elindult, hogy becsengessen Renaud-hoz egy doboz tojással a kezében.

– Anyám megint hozott egy dobozzal! Egy hét alatt ez már a második! Elhoztam, hogy használd el őket, mielőtt nálam megzúpnak.

Renaud mondani akart valamit. Furcsán elsápadt. De Laëtitia ott állt mellette, és átvette a szót:

– Ó, ez kedves tőled! Kérsz egy aperitifet, mielőtt továbbindulsz?

Szándékosan jött ebben az időpontban, amikor tudta, hogy Laëtitia otthon lesz. Tudta, hogy Renaud nem tud faggatózni, félrehúzódní vele, a vállára omlani. Nem volt túl tisztességes tőle, hogy ilyen álnok módon lepje meg, de nem akart búcsúzkodni. Soha nem szerette az ilyesmit. Laëtitia töltött

neki is egy Martinit, amelyet a nappaliban hármásban ülve ittak meg. Émile a karjába vette Tivant, de a kisfiú sírni kezdett.

– Még most se nagyon kedvel!

Renaud sápadt volt és hallgatag. Nem mesélt semmit. Sejtette, hogy valami van, hogy talán ez az utolsó látogatás. Amikor távozni készült, Renaud megpróbálta az ajtóban visszatartani.

– Émile, várj!

Laëtitia már visszament a nappaliba, miután elkészönt tőle.

– Mi ez a tojáshistória? Ne nézz hülyének!

Renaud mély fájdalommal a szemében nézett rá. Émile válaszolt:

– Tényleg mennem kell, öregem.

Megölelte, és leszáguldott a lépcsőn. Renaud torkaszakadtából ordított a lépcsőházban:

– TE SZEMÉT!

Mert bizony megértette. Rájött, hogy Émile menekülőre fogta, mint egy tolvaj, és el sem akar búcsúzni. Émile hallotta, hogy Laëtitia kijött a lépcsőházba, és megkérdezte Renaud-t:

– Mi ütött beléd?

Aztán a lakásuk ajtaja becsukódott, és Émile nem hallott semmi mást. Hazament a hátizsákjáért, és bezárta az ajtót. Aznap éjjel a lakóautóban aludt a belvárosi parkolóban, hogy biztosan senki ne zavarja; hogy biztos legyen abban, hogy Renaud nem jelenik meg, és nem töri rá az ajtót. Az egész éjszakát ébren töltötte. Egy pillanatra sem tudta lehunyni a szemét.

Megpróbált nem gondolni erre az egészre. Még mindig túl fájdalmas volt. Még soha nem csinált ilyet. Azon tűnődik, vajon Joanne-nak is ugyanilyen fájdalmas-e az élete, vajon amiatt nem szól-e egyetlen szót sem, és azért tűnik-e ennyire elveszettnek. Lehet. Talán nem is olyan rossz, hogy mindketten hallgatnak, hogy mindketten némán próbálják átvészelni ezeket a nehéz és elveszett pillanatokat.

Megállnak egy autópálya-pihenőnél, hogy kinyújtóztassák a lábukat. Joanne a lakóautó mellett marad. Émile elindul az üzlet felé. Néhány óra leforgása alatt sok mindent megértett. Olyan dolgokat, amelyeket eddig nem tudott. Nem tudta, milyen kedves és fontos dolog kicserélni egy villanykörtét, mosolyogni látni a nővérét, az apjával nézni a Legyen Ön is milliomos! című műsort, látni, ahogy az anyja az orchideáival foglalatostkodik, hallgatni a baba sírását, miközben Laëtitia Martinit tölt, Renaud pedig csak áll az ablaknál és nézelődik. Nem tudta, mindez mekkora kincs. Amikor Laura elhagyta, azt hitte, hogy nem maradt körülötte semmi, csak a hatalmas úr, az érdektelen és értéktelen nagy büdös semmi. Nem vette észre, mi minden vette körül: hogy ott vannak azok az apró, jelentéktelen dolgok, amelyekről szeretve érzi magát az ember, és amelyek életben tartják.

A könnyeit nyeldesi, miközben belép az autópálya-pihenő üzletének üvegajtáján. Nem éhes, de már késő délután van, és valamit vennie kell estére. Az éhség előbb-utóbb úgyis rátör. Választ egy szendvicset a hűtővitrinből, aztán járkal a polcok között. Nem tudja, hogy Joanne-nak van-e valami ennivalója. Úgy dönt, hogy a biztonság kedvéért vesz egy csomag csipszet és két kompótot. Aztán levesz a polcra egy borsókonzervet és egy doboz lencsét. Biztos, ami biztos.

Nem baj, ha van egy kis tartalék. A pénztárnál egy üveg vizet is hozzátesz a bevásárláshoz, majd nyújtja a bankkártyáját.

– Tizenhat euró negyvenhatot kérek.

A parkolóban fullasztó meleg van. A júliusi nap szinte perzsel. Joanne leül a lakóautó melletti kis füves részre. A lábát kinyújtja maga előtt, néhány centiméter látszik a sípcsontjából. Hófehérek; mostanában nem sokat napozhatott. Émile odamegy hozzá, kezében a kis műanyag zacskóval.

– Kérsz valamit enni? Vettem magunknak egy kis kaját.

A lány felnéz, és megrázza a fejét.

– Megvagyok, köszönöm! Egyelőre nem kérek semmit.

Úgy tűnik, kicsit visszatért belé a lélek. Hosszabbak lettek a mondatai. Émile leül mellé a fűbe, és megkérdezi, „Jól vagy?”,

mintha jól ismernék egymást. A lány bólint.

– Jól.

Kicsit tétoვázik, aztán megkérdezi:

– Tudod, hogy hol töltjük a ma éjszakát?

Émile vállat von.

– Nem, nem tudom. Úgy gondoltam, majd akkor állok meg, ha már nagyon álmos vagyok. De ha van valami konkrét ötleted...

– Ja, nem, nincs! Csak úgy kérdeztem.

Ismét csend lett. Egy kérdés hirtelen kíváncsivá tette Émile-t. Nem tudja megállni, hogy fel ne tegye:

– Hogyan találtál rá a hirdetésemre?

Joanne arca eltűnik a kalap alatt, ahogy hirtelen lehajtja a fejét. Néhány fűszálat tépkedve úgy tesz, mintha nem jött volna zavarba.

– Úgy döntöttem, eljövök otthonról. Kellett egy autó. Az apróhirdetésekből kerestem egyet.

Émile várja a folytatást. De nincs.

– Szóval így bukkantál a hirdetésemre?

– A főoldalon volt. Elég sokan rákattinthatnak, mert azok között a hirdetések között jelent meg, amelyeket az elmúlt huszonnégy órában a legtöbben néztek.

– Tényleg?

Émile félig szórakozottan, félig szomorúan mosolyog.

– Azt meg kell hagyni, kicsit meglepő hirdetés volt, nem?

Joanne megvonja a vállát.

– De igen, azt hiszem, az volt.

Nyilvánvalóan nem talált benne semmi meglepőt. Vagy túlságosan máshol jártak a gondolatai ahhoz, hogy észrevegye.

– Azt hittem, egy ilyen hirdetéstől megrémül egy nő – erőlteti még egy kicsit a témát, hátha valami bővebb választ tud kicsikarni.

– Ja, nem, én nem.

Rájön, hogy ennél többet nem fog megtudni. Lassan feláll, és megkérdezi:

– El akarsz menni a mosdóba? Megmozgatni a lábad egy

kicsit?

A lány megrázza a fejét.

– Nem, nem kell.

– Akkor indulhatunk tovább?

– Indulhatunk.

Kezd hűvösödni odakint. A nap lassan lebukik a látóhatár szélén. Újabb hosszú órákon át autóztak, aztán Émile egyszer csak úgy érezte, mindjárt elalszik a volánnál. Az álmatlanul töltött éjszaka és az érzelmek kimerítették. Sok volt ez egy napra. Úgy döntött, hogy megáll. Leparkolt a lakóautóval egy főút szélén, Brive-la-Gaillarde közelében. Még hat óra sincs, de már éhes. A lakótérben lévő faliszekrényből elővettek egy kempingasztalt és két széket, felállították őket az út szélén egy kis előteraszt rögtönözve.

– Mit kérsz enni?

Joanne szemügyre vette a csipszet, a szendvicset és a kompótokat. Egy kompótot választott.

– Csak ennyit?

– Nem vagyok nagyon éhes.

A kompótot állva ette meg, nem ült le Émile mellé az asztalhoz. Aztán megkérdezte, hogy lezuhanyozhat-e, ha van elég víz a tartályban.

– Nyugodtan – mondta. – Ma reggel ellenőriztem. Még van benne ötven liter. Majd holnap feltöltjük. Keresünk egy lakóautóknak való szervizhelyet.

A lány bólintott, és eltűnt az autó belsejében. Émile csak ül tovább az út szélén felállított kempingasztalnál, és a vákuumcsomagolásból kihámozott szendvicset eszi. A telefonja kikapcsolva hever mellette. Soha többé nem kapcsolja be. Vagy legalábbis nagyon sokáig nem. Nem hagyott üzenetet senkinek. Majd később. Egy levelet fog majd írni a szüleinek. Ők majd továbbítják a híreket Renaud-nak és a nővérének.

Időnként egy-egy autó halad el mellettük. Amikor eltávolodik, ismét csend lesz. Csak a zuhany felől jövő vízcsobogást hallani. Megint eszébe jut, mennyire képtelen a helyzet. Ő az út szélén eszik, Joanne pedig néhány méterre tőle

zuhanyozik. Ma este egymás mellett fekszenek majd a dupla matracon a pop-up tető alatti hálófülkében. Reméli, hogy a lány nem klausztrofóbiás, mert elég szűk a hely. Az is lehet, hogy nem akar majd Émile mellett aludni. Talán inkább lent, az étkezőasztal melletti padra fekszik le.

Jó éjszakát kívánnak majd egymásnak, és semmi mást nem tesznek hozzá, hiszen alig beszélnek. Olyanok, mint egy idős házaspár, akik együtt utaznak.

A zuhany felől abbamarad a vízcsobogás. Émile bekapja az utolsó falatokat, és hátradől a kempingszékben. Nemsokára elnyúlik a matracon. Kimerültnek érzi magát. Tonnányi súly nehezedik rá. Lépteket hall a kavicson. Joanne jön fürdőköpenybe burkolózva. Vizes haja az arcába csöpgög. Alig ismeri fel így. Bosszúsnak tűnik.

– Émile!

Furcsa érzés, hogy a keresztnévén szólítja. Ez az első alkalom. Meg kell még szoknia.

– Elhasználtam az összes vizet a tartályból. Ne haragudj, nem vettem észre, hogy ilyen gyorsan fogy!

Émile csak legyint egyet.

– Nem gond.

– Igen, de ha meg akarnál mosakodni.

– Majd holnap megoldjuk.

Nem úgy tűnik, mintha a lány megkönnyebbült volna. Még mindig ugyanaz a bosszús arckifejezés ül az arcán, és behúzza a nyakát.

– Megengeded, hogy a faliszekrénybe bepakoljam a holmimat?

Émile beleegyezően mosolyog rá.

– Hogyne, persze. A mosogató alá is rakhatsz néhány dolgot.

– És a te holmid?

– Van még tárolóhely az ülőpad alatt. Majd én oda pakolok.

– Jó. Köszönöm!

Visszamegy a lakóautóhoz. Émile nyújtózik egyet, aztán feláll.

– Kint hagyjam az asztalt és a székeket? – kérdezi jó hangosan, hogy a lány bentről is hallja.

Joanne kidugja a fejét az ajtónyílásban.

– Miért?

– Megyek aludni. Van pár óra alváshiányom, amit be kell pótolnom.

– Ja, akkor igen, hagyj csak kint mindent. Majd én összehajtom őket, mielőtt lefekszem.

Émile összeszedi és a tenyerébe gyűri a szendvics csomagolását, fogja a még mindig kikapcsolt telefonját, és visszamegy az autóba. Joanne a hátizsákja előtt térdepel. Lassú mozdulatokkal kiszedeget belőle pár kupac ruhát. Feláll, és kinyitja a faliszekrény ajtaját, ahol addig a kempingasztalt és a székeket tárolták.

Rengeteg pakolóterük van. Nem lesznek szűkösén.

– Ez a tiéd? – kérdi.

Egy kartondobozt fedezett fel a szekrény alján. Már épp ki akarja venni, amikor Émile kissé túl hevesen közbelép:

– Az enyém. Hagyd, majd én!

Joanne azonnal visszahőköl a doboztól. Émile nem tudja, megbántotta-e. Nem látszik rajta semmi. Újra elkezd pakolgatni a holmiját. Émile fényképeket rakott abba a dobozba. Hosszú-hosszú évek alatt felgyűlt fotókat. Émile hangja megenyhül:

– Felnyitom a hálófülke tetejét. Ott fent fogunk aludni.

Rámutat a jármű hátulján lévő kis kötélletrára, amelyen fel lehet jutni a tetőre és az alvófülkébe.

– Jó.

Még soha nem emelte fel egy lakóautó pop-up tetejét. Legalább tíz percig kínlódik a szerkezettel. Amikor Joanne kidugja a fejét, hogy megkérdezze, boldogul-e, éppen befejezte a műveletet.

– Igen, minden oké.

Az órájára néz. Este kilenc van.

– Na, én megyek aludni. Ha szeretnél még egy kicsit kint maradni, van pár gyertya a mosogató alatt. Meg öngyújtó.

– Rendben. Köszönöm!

– Ha bármire szükséged van, ébressz fel nyugodtan! Vagy turkálj! Érezd magad otthon!

– Rendben – ismétli a lány.

– Jó éjszakát!

Eltűnik a létra tetején, a tetőrész alatt. A matrac kényelmes, de nem túl széles. Nem kell sokat forgolódni rajta. Levetkőzik, ahogy fekvő helyzetben tud. Feliúlni nem lehet, mert ahhoz nem elég magas a fülke. Csak a pólót és az alsónadrágot hagyja magán, a piszkos ruháit meg a lábához dobja. Megkönnyebbülten teszi le a fejét a párnára. Ma hamar el fog aludni.

Hajnali három óra lehet, talán el is múlt már. Bő egy percig tart, mire rájön, hol van. Talán mert nem ismeri fel a helyet. Talán az emlékezete hagyja cserben. Nem tudja, meddig fog még emlékezni arra, hogy ki ő, ki volt valaha, és miért van itt. Az orvosok se mondtak semmi biztosat.

„Hónapokig is eltarthat, amíg a memória teljesen leépül. Vagy nagyon gyorsan is bekövetkezhet. Nem tudjuk.”

Ő a második ilyen eset Európában. Nincs még elég tapasztalat. A lakóautó halvány fényben fürdik. Bedereng a holdvilág. Minden csendes körülötte. Egészen közel hozzá Joanne mozdulatlan alakja rajzolódik ki a sápadt fényben. Az oldalán alszik. Háttal neki. Igazat mondott, nem horkol. Csak a törékeny hátát és a párnára hulló haját látja. A félhomályban nehéz kivenni a színeket, de a haja most nem tűnik olyan világosnak. Émile most azt hihetné, hogy sötétbarna. És egyenes. Akár azt is hihetné, hogy Laura fekszik mellette.

Émile arca idegesen megrándul. Egy mosolyra emlékeztető vigyor jelenik meg rajta. Tudja, hogy nevetséges, és semmi értelme, de néhány percig csak nézni akarja, ahogy a lány alszik, és azt szeretné képzelni, hogy Laura az. Észrevétlenül közelebb húzódik, amíg az orra a lány hajába nem ér. Nem olyan illata van, mint Laurának, és nem is úgy néz ki, de a képzelete elhomályosítja a valóságot. Meg sem mozdul, csak hallgatja a lány szuszogását. Elképzeleti Laurát. Az izmos lábát,

a vállára hulló, tökéletesen egyenes haját, a nyakát, amelyet mindig is olyan érzékinek talált, a gömbölyű, épp kellő mértékben húsos vállát, a mellét, amely nem túl nagy ugyan, de tökéletes formájú, mint két gyönyörű alma. És a hasát. A finom hasát, amely kicsit puha – emiatt Laura mérgelődött is –, de olyan hívogatóan lágy! Émile a hasán szerette a legjobban megcsókolni. Elképzeli a dús ajkát. A fenekét. Behunyja a szemét, próbálja csillapítani magában a duzzadó érzést. Joanne válla nagyon törékeny. Laura teljesen más volt. Formás, csupa kecses ív a teste. Húsos, de izmos idomai voltak. Nem ilyen kis törékeny teremtés, mint ez a lány. Nem, ő telt volt, és élvezte az életet.

Joanne felsőhajt álmában. Émile bármikor kész becsukni a szemét, hogy alvást színleljen, ha a lány véletlenül megfordulna, de nem mozdul. Továbbra is alszik, még mindig háttal neki. A haját figyeli, csak a haját. Az lehetne Laura haja is. Ez így működik. Laura van ott. Laura közvetlenül mellette alszik. Vele jött el a végső utazásra. Együtt vannak, csak ők ketten ebben a lakóautóban. Ezúttal itt marad, nem megy el. Újra egymásra találtak. Biztos benne, hogy a lány arcán az a kötekedő, kicsit pimasz mosoly látszik; úgy tesz, mintha aludna, csak azért, hogy bosszantsa, csak azért, hogy kedve legyen egyik karját a hasa köré fonni, a másik kezét a tarkójára, majd a mellére tenni. Akkor már nem tud úgy tenni, mintha aludna. Laura sóhajt egy kicsit, ő pedig a hajába, a füléhez nyomja a száját. Hátulról szorosan átöleli, mire Laura megkérdezi: „Megkívántál?”? Imádja, amikor a férfi akarja őt. Újra és újra kimondatja vele. „Mondd, mondd, hogy kívánsz!”

Egy autó száguld el a lakóautó mellett, amitől Émile azonnal felriad ábrándjaiból. Hirtelen magához tér, és hideg zuhanyként éri a valóság. Magára rántja a takarót, és megfordul. Összeráncolt szemöldökkel fekszik, a torkában gombóc. Az ő hibája is. Mert ez itt Joanne. Ő van itt. Itt alszik mellette, és a haja a párnára omlik. Milyen alapon van itt?

Reggel nem váltottak két mondatnál többet. Nyilván az éjszaka történte miatt. Émile-nek még mindig rossz kedve

van miatta. Tudja, hogy hülyeség, meg hogy a lány nem tehet róla, de nem tud ellene mit tenni. Ráadásul reggel azon kapta Joanne-t, hogy lencsét eszik, egyenesen a konzervdobozból, és ez nagyon felbosszantotta. Nem is érti, miért. Most csak arra tud gondolni, hogy nem kellett volna magával hoznia, hogy mégiscsak jobban járt volna, ha egyedül jön. De hát itt van. Fogalma sincs, megszabadulhat-e tőle, és ha igen, hogyan.

– Itt fordulj be! – mutatja Joanne.

Már kilenc órája úton vannak. Egy lakóautóknak kialakított kempinget keresnek, ahol feltölthetik a víztartályt. Szükségük lesz rá a zuhanyzáshoz és a mosogatáshoz. És a mobilvécét is ki kell üríteniük.

– Biztos vagy benne? – kérdezi mogorván.

Joanne fel sem veszi.

– Arra jelzik.

Befordulnak az útra, amelyet a lány mutatott. Igaza van. Ott van a kemping. Kiszállnak a járműből. Már a délelőtti napsütés is perzsel. Émile letérdel, hogy benézzen a jármű alá, majd elkeseredetten felsóhajt.

– Még soha nem csináltam ilyet!

Joanne mellette marad, de nem igazán tud segíteni. Ma is feltette a nagy kalapját, amely eltakarja az arcát.

– Én sem.

Émile rosszkedvűen felegyenesedik, és körülnéz. Egy ötvenes házaspár parkolt le néhány méterre tőlük, egy ugyanolyan típusú lakóautóval, mint az övék.

– Hívd ide azt a fickót! Biztosan tudja, mit kell csinálni.

Nézi, ahogy Joanne engedelmeskedik, és elindul a földig érő fekete ruhájában. Igazán kedves és segítőkész, gondolja. Laura elküldte volna a fenébe. Pimasz mosollyal nézett volna rá, és azt mondta volna: „Menj és beszélj te azzal a fickóval, én ki sem látok a teendők közül!”

És azzal lefeküdt volna a fűbe. Addig fel sem kelt volna, amíg Émile bocsánatot nem kér, amiért így beszélt vele. Aztán persze segített volna, de duzzogva, ő pedig a legszívesebben átharapta volna a torkát.

– Jó napot!

Joanne visszatért a két, ötven év körüli kempingezővel.

– Segíthetünk valamiben?

Joanne a kalapja árnyékába bújik. Émile kezét ráz a férfival, és a hölgy felé biccent.

– Jó napot! Igen. Az van, hogy nemrégiben vettem az autót. Még nem tudom, mi hogyan működik rajta.

– Mit szeretne csinálni? Feltölteni a víztartályt?

– Igen.

– És azt tudja, hogyan kell üríteni a mobilvéce tartályát?

Émile határozatlan.

– Többé-kevésbé.

A férfi szórakozottan elmosolyodik, amiből kiderül, hogy átlát a szitán.

– Na, nézzük, nem olyan vészes! Egyszer ezt is el kell kezdeni.

Felgyűri az ingujját, és letérdel.

– Jöjjön, megmutatom, nem olyan ördögösség!

Émile hálás tekintettel néz a távozó, középkorú házaspár után. Mintha az imént mentették volna meg az életét. Ha belegondol, úgy indult el egy lakóautóval, hogy azt sem tudta, hogyan kell kiüríteni a mobilvéce! Néha tényleg komplett idióta. Joanne viszont meglepte. Felhúzta a ruháját a térde fölé, és nekiállt a munkának. Vékonyka karja van– biztos, hogy Émile két ujjal átéri –, mégis segített vinni a víztartályt, aztán elvitte kiüríteni a mobilvéce tartályát, és visszatette a helyére. Nem nyavalyog. Amikor dolgozik, nem tűnik olyan törékenynek. Eszébe jutott valami, amit az e-mailjében olvasott: Igaz, hogy csak 157 cm magas vagyok, de egy 20 kilós hátizsákot több kilométeren át tudok cipelni. Elmosolyodott, és ettől ellágyult. Ma reggel igazságtalan volt vele. Nem hibáztathatja, amiért tegnap éjjel eszébe juttatta Laurát.

– Tartsunk egy kis pihenőt, mielőtt újra elindulunk? – kérdezi Émile, amikor a lány éppen vissza akar szállni a járműbe.

A lány hátrafordul, megvonja a vállát.

– Ahogy akarod.

– A kemping mögött van egy kis patak – teszi hozzá Émile.

Elindulnak együtt a kis patak felé. Már majdnem dél van. Erősen tűz a nap. Letelepszének a fák alá. Émile leveszi a cipőjét és a zokniját. Odasétál a vízhez, és megkönnyebbült sóhajjal belemártja a lábát.

– Gyere, ezt ki kell próbálnod, igazán jól tesz! – kiáltja Joanne-nak.

A lány törökülésben ül egy fa alatt. Émile arra számít, hogy udvariassen elhárítja, de téved. Joanne lassan feláll, és odamegy hozzá a vízpartra. Émile figyel a lábujjai körül cikázó ebihalakat. Joanne leguggol, hogy levegye az arany színű szandálját.

– Egy kis hűs víz, egy kis árnyék, és máris tökéletesen érzem magam – mondja Émile.

Jóvá akarja tenni a reggeli rossz hangulatát. Nem tudja, sikerül-e, mert Joanne ugyanolyan közönyösnek tűnik, mint eddig mindig. Figyeli, ahogy belelép a vízbe, először az egyik, majd a másik lábával, és feltehetően az örömtől lehunyja a szemét.

– Ezután elmegyünk vásárolni? – kérdezi Émile.

– Mehetünk.

Újra csend lesz, csak állnak két lábbal a patakban, és élvezik a fák hűvösét.

Émile Joanne mozdulatlan hátát figyel. Nem oszt, nem szoroz, hogy a lány ott van-e, vagy sem. Alig beszél. Alig lehet észrevenni. Alig lélegzik. De azért ott van, lehunyja a szemét a hűvös víz érintésére, megmozgatja az ujjait, amikor egy napsugár megsimogatja, és ez mégiscsak jelenlétet jelent, szelíd jelenlétet.

Lassan lemegy a nap. A lakóautót egy kis telken parkolták le, amelyet a helyi önkormányzat alakított ki erre a célra. Más utazók is vannak itt. Émile és Joanne köszönnek nekik, de csak messziről. Az árnyékban a fűvön álltak meg. A fák alatt felállították a kempingasztalt és az összecsukszerű székeket. Joanne cérnahangján felajánlotta, hogy készít egy salátát, és

leült az asztalhoz, hogy felaprítsa a paradicsomot és a kaliforniai paprikát. Émile leült vele szemben, és elővette az útikönyvét. Ma délután, amikor vásárolni mentek, vettek egy útikönyvet a Pireneusokról. Van benne egy hatalmas térkép, fotók a legszebb kilátóhelyekről, és gyalogos túraútvonalak. A lakóautó-szervizhelyek is be vannak jelölve. Émile az óriási térkép fölé hajol, amit szétteregetett. Az állat dörzsölgeti, néha bekarikáz egy-egy településnevet. Joanne közömbösen szeleteli tovább a paradicsomot. Néhány lépésnyire gyerekek labdáznak kiabálva. Egy hölgy napozik a lakóautója előtt, valahol egy kutya vakkantgat. Ők ketten egyetlen szót sem szólnak egymáshoz.

Émile összehajtja a térképet, és kinyújtózik. Szinte meglepődik, amikor meglátja Joanne-t vele szemben az asztalnál. Nem tudja megállni, hogy ne mosolyogjon rá, amikor a lány ráemeli az arcát, amely csak félig látszik a nagy kalap alatt. A lány azonban nem mosolyog vissza, hanem gyorsan lehajtja a fejét, és folytatja a paradicsomszeletelést. Émile feláll.

– Megyek, lezuhanyzom.

Egy hűs zuhanyra vágyik, de a tartályban lévő víz felmelegedett a hőségben. Langyos. Ügyel, hogy ne használjon el belőle túl sokat. Csak százliteres a tartályuk, ami nem sok. A fürdőszobai tükör túlságosan kicsi, emiatt gyanítja, hogy gondot fog okozni a szakállápolás. Lehet, hogy hagyja megnőni. Elgondolkodva áll, és nézi magát a bepárasodott fürdőszobatükörben. Úgy érzi, ez a második nap kevésbé volt furcsa, mint az előző, és hogy Joanne jelenléte – mellette vagy a lakóautóban – máris kevésbé tűnik képtelenségnek.

Még a végén megszokják egymást!

Amikor Émile félmeztelenül kilép a lakóautóból, a hőség még mindig fullasztó. Joanne a terítéssel van elfoglalva. Éppen az evőeszközöket rakja szét a tányérok mellé. A saláta készen van. Vinaigrette öntetes valamit készíthetett, mert az asztal közepén egy kis salátástál áll, benne egy kanállal.

– Nahát! – mondja Émile meglepetten. – Köszönöm, hogy

csináltál salátát!

A lány úgy néz, mint aki nem érti, miért köszöni meg. Megvonja a vállát, leül, nem kapkod. Türelmesen megvárja, míg Émile megtörli a hajat a törölközővel.

– Szeretsz főzni? – kérdezi Émile, miközben helyet foglal az asztalnál.

A lány nem válaszol rögtön. Először szed a tányérjukra.

– Igen. Vagyis egyszerű kajákat igen. Salátát meg csőben sült ételeket.

Két kis paradicsomdarabot szúr a villájára, és csipegetve eszeget, mint egy madár. Émile kicsit felbátorodik, és kérdezősködni kezd.

– Mit csináltál előtte?

A lány gyanakvóan néz rá:

– Előtte? Mi előtt?

– Mielőtt elindultunk. Dolgoztál, nem?

– Nem, nem dolgoztam.

Émile csodálkozva vonja fel a szemöldökét.

– Soha nem dolgoztál?

– De igen. Persze hogy dolgoztam.

Az arcáról le lehet olvasni, hogy nem akar többet mondani róla, így bátorításképpen Émile kezd beszélni.

– Én szállodákat közvetítettem foglalási oldalaknak. Minden szerződéskötés után jutalékot kaptam. Tiszta szívás volt. Folyton üldözni kellett a szállodatulajdonosokat, akik mindig el voltak havazva, úgyhogy nem csináltak nagy ügyet abból, hogy lerázzanak. Érted, ugye? Örülök, hogy nem kell tovább csinálnom.

A lány nem mosolyog. Újra csipegetni kezdi a kajáját. Émile meg is lepődik, amikor végre válaszol:

– Én meg általános iskolai gondnok voltam.

Émile szájában megáll a falat.

– Gondnok? Ez... ez, mondjuk, meglep.

– Miért?

– A testalkatodból meg nem mondtam volna – próbálja igazolni magát.

A lány lenyeli a szájában lévő falatot, és csak azután

válaszol.

– Nem biztonsági őr voltam.

– Hanem?

– Gondnok. Reggel kinyitottam az iskola kapuját, a tantermeket, a tornatermet és a kerékpártárolót. Este meg mindent bezártam. Takarítottam is egy kicsit, és... és összegereblyéztem az avart meg a szemetet az udvaron. Segítettem kifesteni egy-egy osztálytermet vagy felakasztani egy képet. Figyeltem, hogy este vagy hétvégeként senki ne törjön be az iskolaépületbe. Ha mégis megtörtént volna, én hívtam volna ki a rendőrséget. De ilyen soha nem volt. A növényeket is én öntöztem. Ugróiskolát rajzoltam a földre. Nem volt semmi különös, de jó volt.

Émile elmosolyodik, ahogy hallgatja. Most először ilyen beszédes. Olyan, mintha valamiféle érzelmet is látna a lány szemében, de a hatalmas kalapja takarásában ezt nem tudja teljesen biztosan megállapítani.

– Az iskolában laktál?

– Igen.

– Tényleg?

– Tényleg. Volt egy kis szolgálati lakás az udvarban.

Émile elképzei őt hosszú ruhában, széles fekete kalapban egy iskolaudvar közepén. Elképzei, ahogy egy nagy gereblyével összehúzza a száraz faleveleket, ahogy egy öntözőkannával jön-megy, és a muskátlikkal bibelődik. Látja maga előtt, ahogy csendesen, nagy kulcscsomóval a kezében sétál a nehéz vaskapu felé. Végül is illik hozzá. Általános iskolai gondnok.

– Sokáig csináltad?

– Majdnem nyolc évig.

– Felmondtál?

Tesz egy fejmozdulatot, de Émile nem biztos benne, hogy érti, mit akar vele mondani. Se igent, se nemet nem jelent, de úgy dönt, nem firtatja tovább. Nem akarja elijeszteni a kérdéseivel.

– Ez a saláta mindenesetre nagyon finom – teszi még végül hozzá.

Szótlanul fejezik be az étkezést. Hallgatják a kempingszomszédoktól érkező hangokat. A gyerekek kiabálnak, a kutya vakkantgat, valahol messzebb a felnőttek bekapcsoltak egy tévét vagy rádiót. Időnként zene szól, mint valami csilingelés. Lassan leszáll az éj. Émile leszedi az asztalt, és elővesz két gyertyát.

– Kérsz egy kis sárgadinnyét? – kérdezi Joanne-tól.

– Nem, jóllaktam.

Alig evett valamit. Pár paradicsom- és paprikadarabot, de a javát otthagya. Émile sem éhes, mert ő falta fel a saláta háromnegyedét. Visszaül a helyére, meggyújtja a gyertyákat, kinyújtóztatja a lábát.

Jól érzi magát ma este. A tegnapi nap és a ma reggel nem volt könnyű, de most este nyugodtabb. Azon tűnődik, vajon mihez kezdhetnének Joanne-nal a hosszú estéiken hónapokon keresztül. Joanne megköszörüli a torkát, komótosan feláll. Olyan, mintha mindig le lenne lassulva. A mozdulatai pontosak, nyugodtak, csendesek, mintha semmi, de semmi nem tudná megzavarni.

– Megyek, járok egyet.

Émile rámosolyog.

– Rendben.

Nézi, ahogy a lány elsétál a fűvön, járása egyszerre nehézkes és könnyed. A lakóautó mögött több száz méter hosszan húzódik egy nap perzselte mező. Úgy tűnik, csak bóklászik, nem igazán tudja, hová tart. Látja, ahogy elkanyarodik egy szénabála mögött, továbbhalad egy faliget felé, pár pillanatra megáll, majd újra elindul.

Émile nyújtózkodik egyet, aztán feláll. Ma délután vettek egy vízforralót. Kedve támad teát főzni. A legnagyobb hőség sem akadályozta meg soha abban, hogy készítsen magának egy csésze teát. Tesz-vesz a lakóautóban, előveszi a teafiltereket, megtölti a vízforralót, a kis konyhapultnak támaszkodva hallgatja, ahogy fütyül. Az asztalon lévő mobiltelefonjára pillant, és arra gondol, hogy már biztosan több tucat aggódó hangüzenetet kapott. Pedig Émile ma este

jól van. Gőzölgő csészével a kezében újra kimegy, és visszaül a kempingasztalhoz. Mostanra leszállt az éj. A gyertyák pislákoló fényt árasztanak. A környékükön néhány lakóautóban már teljesen sötét van. A holdból ma este csak egy vékony sarló látszik. Halovány fénye megvilágítja a mezőt és a szénabálákat. Hunyorít. Látja Joanne-t a mező közepén. Törökülésben ül. Mozdulatlan. Látja kirajzolódni széles karimájú fekete kalapját a félhomályban, és hogy az arcát az ég felé fordítja, mintha a csillagokkal beszélgetne. Nem beszélek sokat, szeretek meditálni, különösen a természet lágy ölén.

Émile elmosolyodik. Talán mégsem volt olyan különös a hirdetésre adott válasza. A lényegét írta bele. Semmi mást.

Émile éjjel zajra ébred. Joanne mászik fel a kötélletrán. De nem ez az egyetlen zaj. A lakóautó tetejét veri az eső. Villámlik is. Felkönyököl.

– Mi van?

De magától is rájön, mert közben Joanne felért a hálófülkébe, bemászott a matracra, és most már látja, hogy megázott. A hajából a vállára csöpög a víz. Reszket.

– Nyári vihar.

– A fenébe, pont elkapott?

– Igen.

Bebújik a takaró alá, hogy a fiú ne lássa, és összevissza tekeregve leveti a ruháját.

Émile feje visszazuhan a párnára. Még mindig nagyon álmos. Jó késő lehet már.

– Hány óra van?

– Kettő. Vagy három.

Émile döbbsen vonja fel a szemöldökét.

– Ilyen sokáig kint maradtál?

– Elaludtam.

– A mezőn?

– Igen.

– Gyakran szoktál ilyet csinálni?

– Néha.

Mint mindig, most is képtelenség kizökkenteni a lányt. A takaró alatt végre sikerül levennie a csuromvizes fekete ruháját. Émile odanyújt neki egy pólót, ami a matracon maradt.

– Tessék, megtörölheted vele a hajad.

Bólint. Egy újabb villám cikázik át az égen. Figyeli Joanne nyugodt mozdulatait, ahogyan felegyenesedik, a takarót szorosan a mellére szorítja, a feje búbján összefogja a haját, és a pólóból turbánt teker a fejére. Fel sem tűnik neki, hogy Émile figyel. Visszafekszik, az oldalára fordul, és magára húzza a takarót egészen az álláig.

– Jó éjt! – suttogja.

– Jó éjt!

Émile még egy darabig figyel, ahogy a villámok megmegvilágítják a lakóautó tetejét, a matracot és a matrac két oldalán kupacban heverő ruháikat. Az eső egyre hevesebben ver. Érzi, hogy a lány reszket. Vacognak a fogai. Émile csak fekszik, és hosszú percekig hallgatja a vihar hangjait. Nem jön álom a szemére. Mellette Joanne is mocorog. Már nem reszket, de időről időre megfordul. Ebből kitalálja, hogy ő sem tud aludni. Óvatosan megköszörüli a torkát:

– Nem tudsz aludni?

Abbahagyja a mocorgást, vár egy másodpercet, majd még egyet.

– Nem.

– Csak nem félsz a vihartól? – próbál viccelődni.

De a válasz meglepi.

– De igen.

Émile pár pillanatra ledöbben, nem talál szavakat.

– Akarod, hogy... felhozzak egy gyertyát?

– Nem. Minden rendben lesz.

Még soha senkivel nem találkozott, aki ehhez a lányhoz hasonló lett volna. Víztartályt cipel, bemászik egy lakóautóba az első idegennel, aki az útjába kerül, de fél a vihartól. Muszáj mosolyognia.

– Jó éjt, Joanne!

Furcsa érzés hallani, ahogy kimondja a lány nevét a

hálófülke sötétjében. Meg kell szoknia.

– Jó éjszakát! – suttogja a lány.

Émile is az oldalára fordul úgy, hogy egymásnak háttal fekszenek. Behunyja a szemét, hagyja, hogy néhány percre elringassa az esőkopogás és a mennydörgés moraja, aztán észre sem veszi, hogy álomba merül.

3.

Előző este egy Pouzac nevű falu melletti lakóautó-kempingben álltak meg Hautes-Pyrénées megyében. A nem sokkal korábban vásárolt útikönyv szerint körülbelül húsz kilométerre vannak a Pireneusok hegyvonulatának egyik legszebb kilátóhelyétől, a Pic du Miditől. Émile a reggelizőasztalon terítette ki a térképet. Joanne még alszik. Kihozta az asztalt és egy széket. Készített magának teát és egy szelet ribizlilekváros kenyeret, amelyet szórakozottan harapdál térképnézegetés közben. Nehezen hiszi el, hogy ilyen közel vannak a Pic du Midihez, amely 2877 méter magasba emelkedik. Pouzac nem egy tipikus hegyi falu. Inkább sík. Csak mezők vannak errefelé, és néhány platánfa. A házak teljesen hétköznapiak, nagyon hasonlóak azokhoz, amelyek Émile roanne-i otthona környékén találhatók. Már alig várja, hogy erdei faházat, régi kővaskót és fenyőfát lásson.

Bekukkant a lakóautóba. Semmi nesz, semmi mozgás. De mintha mégis hallott volna valamit. Egy nagyon halk hangot, mintha valami rezgett volna. Folytatja a rágást, a kézfejjével kisimítja a térképet. Megint hallja. Ugyanazt a zajt. Mintha egy telefon rezegne. Pedig biztos benne, hogy nem kapcsolta be a sajátját. A szíve hevesen ver. Mégis megtette volna? Mostanában elég sokszor megesett, hogy azon kapta magát, nem emlékszik arra, amit előzőleg csinált: hogy telefonált, kikapcsolta a számítógépet vagy letakarította az asztalt. Furcsa érzés tölti el, hogy nem vette észre, hogy kihagyott az emlékezte.

Olyan hirtelen pattan fel, hogy majdnem felborítja a széket. Imádkozik, és erősen reméli, hogy nem kapcsolta vissza a telefonját. Ne adj isten, még valami mást is csinált! Mondjuk, felhívta a szüleit. Beront a lakóautóba, de aztán megkönnyebbülve megtorpan. A hang nem a konyhapulton

heverő, még mindig kikapcsolt telefonjából jön, hanem abból a faliszekrényből, ahol Joanne holmija van. Fülel. Egyértelműen rezgő hang. Lehet, hogy a lánynak van telefonja? Furcsa. Amióta beszállt a lakóautóba annál az autópálya melletti benzinkútnál, egyszer sem látott nála telefont. Émile azt hitte, hogy nem is volt neki, vagy hogy megszabadult tőle. Lassan közelebb megy, vár egy kicsit, kinyitja a szekrényajtót, ügyelve, nehogy zajt csapjon. Nem látja a telefont, de a hang erősebben hallatszik. Valami rezeg a ruhák között. Hirtelen megdermed. Zajt hall fentről a hálófülkéből. Joanne mocorogni kezd. Sietve becsukja a szekrényt, és visszamegy a reggelizőasztalhoz. Erőt kell vennie magán, hogy nyugodtan visszaüljön, és tovább iszogassa a csésze gőzölgő teát. Hallja, ahogy a kötélletra neki-nekicsapódik az autó falának. Joanne jön lefelé. Émile újra belemerül a térképnézegetésbe.

– Jó reggelt!

Joanne félénken dugja ki a fejét az ajtón. A haja még mindig az Émile pólójából készült turbánba van betekerve.

– Jó reggelt!

Émile nem mond neki semmi mást. Nem szól, hogy hallotta a telefonját csörögni a szekrényben. A lány bezárkózik a fürdőszobába, ő pedig megpróbál újra a térképre koncentrálni, de nem megy.

Valaki hívja Joanne-t. Ő meg elrejtette a telefonját egy halom ruha alá, hogy ne hallja a csörgést, de bekapcsolva hagyta, és most valaki keresi. Van valaki, aki törődik ezzel a lánnyal, aki tudni akarja, hol van, hogy van. Van valaki, aki talán szereti ezt a furcsa, fekete kalapos, arany szandálos lányt, és ez végtelenül foglalkoztatja Émile-t.

Nem hallja meg azonnal, hogy a lány suttog valakivel. Csak akkor hallja a lány tompa hangját a fürdőszobából, amikor feláll, hogy elmosogassa a csészéjét. Biztosan magához vette a telefonját a faliszekrényből, mielőtt bezárkózott. Nehezen veszi ki a szavakat. Elcsíp néhány szót: „nem”, „fejezd be”, aztán mintha abbamaradna a beszélgetés. Ezután furcsa hangot hall, mintha szipogás lenne, majd csend. Nem meri

megkérdezni a válaszfalon keresztül, hogy jól van-e. Gyorsan kimegy, nehogy szembetalálja magát vele, amikor a lány kilép a fürdőszobából. Valószínűleg nem örülne neki. Ő pedig nem tudna mit mondani.

Lehet, hogy egy férfi? Van kedvese? Ezt teljesen őrült és valószínűtlen ötletnek tartja. Talán a szülei hívták?

Összehajtják az asztalt és a székeket, felöltöznek, és újra útnak indulnak. Ma reggel Joanne egy fekete ujjatlan felsőt és egy szintén fekete bermudanadrágot visel. Émile azon tűnődik, vajon mindig feketében jár-e. A bermudanadrág túl nagy, és úgy néz ki benne, mint egy mindenre elszánt játszótéri gyerek. Megint rajta van a kalapja.

Émile bekapcsolja a rádiót, és úgy hallja, mintha Joanne nagyon halkan dúdolna. De nem biztos benne. A lány az ablaknak dönti a fejét, neki-nekikoccan az üvegnek, ahogy az autó időnként döccen egyet-egyet. Émile meglepődik, amikor körülbelül tíz perc múlva Joanne megkérdezi, hová mennek, mintha csak most vette volna észre, hogy elindultak. Émile nem vette a fáradságot, hogy egyeztesse vele az aznapi útvonalat. Az a benyomása, hogy a lányt nem igazán érdekli, hol van, mindaddig, amíg törökülésben leülhet egy fa tövében vagy egy mezőn. Émile kiteszi az irányjelzőt, befordul a jobb keze felőli utcába, majd válaszol:

– Azt hiszem, megállunk néhány napra egy Artigues nevű faluban.

A lány bólint, nem szól hozzá semmit, megint az ablaknak támasztja a fejét. Émile ma reggel Artigues-ot nézte ki a nagy térképen. Egy körülbelül harminclakosú, aprócska hegyi falut. Ez a kis béke szigete tökéletes lesz első megállónak: élvezhetik a Pireneusokba való megérkezésüket, és kezdetét veheti a nagy kaland. Rászánnak egy-két napot, hogy kipihenjék az eddigi fáradalmakat, felszerelkezzenek, aztán fogják a hátizsákokat, és gyalogszerrel folytatják az útjukat. Artigues közelében található a Pic du Midi, a Pont d'Espagne kőhíd, a Gavarnie-völgykatlan, van patak, vízesés és megannyi felfedezésre váró csoda! Visznek magukkal sátrat, hálósákokat, és úgy tesznek, mint aki túrázik. Feltételezi, hogy Joanne vele tart.

– Pillanatokon belül megérkezünk – teszi még hozzá, de nem kap választ.

A lány elaludt.

Nem igazán tudja, merre jár. Lassan hajt Artigues szűk utcáin, miközben Joanne az ablaknak dőlve alszik. Egy parkolót keres, ahol meg tudnak állni, de mindenekelőtt élvezni a látványt. El van ragadtatva. Pontosan ez az, amit keresett. Keskeny utcák, kőházak, amelyek megőrizték a régi fakunyhók tetőzetét. Kár, hogy Joanne semmit nem lát mindebből. Kíváncsi, vajon a hegycsúcsok látványa, az alattuk elnyúló zöld területek és a szűk utcák varázsa felkelti-e a lány érdeklődését. Egyelőre nem lát mást rajta, csak a kissé kába arc kifejezését.

Émile ide-oda kapkodja a tekintetét attól félve, hogy lemarad a táj valamely részletéről. Elhalad egy autós csoport mellett, akik megálltak fényképezni és megcsodálni a lélegzetelállító panorámát. Továbbhaladva kétszer is neki kell veselkednie, hogy behajtson egy sikátorba anélkül, hogy meg ne húzza az autó oldalát. Megpillant egy parkolót, ahol áll néhány autó. Egy gyalogtúra-útvonal kiindulópontja lehet, mert az egyik autóból épp most kászálódik ki egy hátizsákos pár; túrabottal a kézben.

Émile továbbgurul, és a parkoló túlsó végén, a többi járműtől távolabb, a fák között parkol le. Leállítja a motort. Nem tévedett. Vízcsofogás hallatszik. A patak a parkoló mellett csörgedezik. Kellemes lesz itt aludni. Joanne-ra pillant. Még mindig alszik. Kiszáll az autóból, és a hang irányát követve egyenesen a víz felé indul. Csak át kell mennie a parkolón, majd átvágni egy füves területen. A patak a fákon túl fut. A víz csendesen csorog, átbukik a lapos köveken, vagy megkerüli őket, itt-ott egy faágat sodor magával. Egy kis földút vezet a patak mentén. Egy túraútvonal halad itt át. Émile azon tűnődik, vajon hová visz. Majd később megnézi az útikönyvben. Egyelőre letelepszik egy nagy sziklára, kinyújtóztatja a lábát, és néhány pillanatra lehunyja a szemét.

A gondolatai elkalandoznak, valahol a patak felett

kóborolnak. Eszébe jut Joanne telefonja, a hívás. Nyugtalanítja. Nem csak azért, mert arra utal, hogy valahol valaki várja, talán könyörög, hogy menjen haza. Nem. Más miatt is. Azok miatt a hívások miatt, amelyek valószínűleg az ő telefonjára is érkeznek, de a hangpostán kötnek ki. A levél miatt, amelyet a szüleinek, a nővérének, Renaud-nak kell írnia, hogy megmagyarázza... Mit is akar megmagyarázni? Nem nagyon tudja. Minden olyan gyorsan és elhamarkodottan történt. Magának is csak nehezen tudja megmagyarázni a távozását. Vajon ez mindig ilyen, ha elhagyunk valakit? Mindig ilyen nehéz megérteni az okokat, amik rábírtak a döntésünkre?

Laura teljesen magabiztosnak tűnt, amikor elment. Még mindig a szeme előtt látja azon a napon, amikor eljött, hogy az utolsó holmiját is elvigye a lakásból. Az édesanyja kísérte el, aki lent várakozott az épület előtt, hogy kettesben hagyja őket az utolsó pillanatokra. Ritkán érezte magát annyira szánalmasnak és elesettnek. Laura ott állt koptatott farmerban, kis fehér vászoncipőben és sárga pólóban, amely kiemelte a mellét. A nyakában gyémántmedál csillogott. Szerette az ékszereket. Mindig volt rajta valami apró kiegészítő, egy gyűrű, egy vékony karkötő vagy egy karika-fülbevaló. Aznap a vállán lógott a táskája, megszokott egyenes, barna haja a vállára omlott. Émile méltatlannak találta magát farmerban és fehér pólóban. Csúnyának, piszkosnak, nyomorultnak érezte magát. Már háromszor megbeszélték a szakítást. Laura azt mondta, nincs tovább mit beszélni róla, csak még az ott maradt holmiját szedi össze. Nem akart beszélni. Émile pedig nem tudta, hogyan viselkedjen. A lakás üres volt. Laura már korábban elvitte a szüleitől kölcsönkapott kanapét, kisasztalt és ágykeretet. Émile már két hete egy néma és üres lakásban élt, de a fürdőszobában persze még ott voltak Laura parfümös üvegcséi, a szekrényben a téli ruhái, a nappaliban pedig a lányregényei, és ezek az apróságok azt az illúziót keltették benne, mintha mégsem lenne teljesen vége... De aznap azért jött, hogy mindent elvigyen. Akkor látta utoljára. Laura

nagyon sietett.

– Anyám lent vár. Egy óra múlva időpontunk van a fodrászhoz. Nem akarom az időt vesztegetni.

Figyelte, ahogy a lány az egyik szobából a másikba megy, szorgalmasan hajtogat, rakosgat. Émile megszégyenülve, zavartan álldogált.

– Segítsek valamit? – kérdezte szokatlanul megtört hangon.

– Nem, kösz! Tedd nyugodtan a dolgodat, pár perc, és készen vagyok. Boldogulok egyedül. Majd szólok, ha indulok.

De Émile nem mozdult. Nem tudott elszakadni a látványtól, ahogy Laura közömbösen és akkor már szinte vadidegenként, olyan sietséggel kapkodta össze a holmiját, mintha egy hirtelen jött, hétvégi kiruccanásra indulna. Akkor látta utoljára. Az volt az utolsó alkalom, hogy együtt voltak a lakásban. Nem tudott elszakadni tőle. Csak állt a nappali ajtajában, és követte a szemével. Nincs tovább mit beszélni róla. Csak felugrottam pár holmimért, és már itt sem vagyok. Émile nem mert megszólalni. Laura elég határozott volt a kérdésben. Mit mondhatott volna, ami miatt meggondolhatta volna magát, amivel meggyőzhette volna, hogy maradjon? Úgy érezte, Laura részéről már régen minden eldőlt. Már jóval azelőtt, hogy beszélt volna a szakításról. Türelmes volt. Próbált erőfeszítéseket tenni, de kész, vége. Elege lett. Az a szabad madár lett, akit Émile négy évvel korábban megismert.

Három jól megtömött táskával és egy kartondobozzal szállt be a liftbe.

– Ne segítsek? – ajánlotta fel ismét Émile.

– Nem kell. Már csak a kézitáskámért jövök vissza, és meg is vagyok.

Lement a lifttel. Émile összetörten állt az előszobában, és úgy érezte, mindjárt megfullad. A női kézitáska a bejáratnál hevert. Uralkodnia kellett magán. Hirtelen elfogta a késztetés, hogy megnézze a lány telefonját, és kiderítse, beigazolódik-e a gyanúja. Meg volt győződve arról, hogy Laurának lett valakije. Végül kinyitotta a táskát, és a mélyére túrt. Megtalálta a telefont. Laura biztonsági kódot állított be rajta. Zárva volt egy átkozott kóddal. Ez szíven döfte. A lány soha nem tett

kódot a telefonjára az együtt töltött két év alatt. Miért pont most van rajta ez az istenverte kód?

Hallotta, hogy jön fel a lift, gyorsan visszatette a telefont a táskába. Laura kicsit kifulladásra lépett be a lakásba. A mellkasa zihált a sárga póló alatt, arca kipirosodott. Borzasztó volt látni a mosolyát, mert hűvös, baráti mosoly volt, alig ismerős, mintha Émile csak egy távoli ismerős lett volna, akivel véletlenül futott össze az utcán.

– Nos, azt hiszem, ideje búcsúzni.

Émile nem válaszolt. Elcsuklott volna a hangja. Figyelte, látja-e Laura arcán, azon a gyönyörű arcon a fájdalom bármilyen jelét. Vagy átsuhan-e rajta legalább egy kis szomorúság. De csak sietséget és valamiféle megkönnyebbülést olvasott le róla. Bárcsak összeesne a fájdalomtól, amikor Laura elmegy, és soha többé ne ébredne fel! A lány felkapta a táskáját, könnyedén Émile vállára tette a kezét, és lábujjhegyre állva megcsókolta. A csók nagyot cuppant az üres lakásban. Hátralépve gyorsan hozzátette:

– Örülök... örülök mindannak, amit együtt éltünk át. A legjobbakat kívánom neked, de tényleg... a legjobbakat kívánom neked a jövőre nézve!

Aztán villámgyorsan szinte elmenekült, míg Émile némán, a fájdalomtól megbénulva állt tovább. Laura elment fodrászhoz, mintha menne tovább az élet.

Émile most veszi észre, hogy gombóc van a torkában, és úgy érzi, mintha fuldokolna, akárcsak egy évvel ezelőtt azon a júniusi délutánon. Pedig most itt van, a patak mellett, és enyhe szellő simogatja. Semmi sem múlt el. Az érzései változatlanok maradtak, szinte semmit nem enyhültek az elmúlt hosszú hónapok alatt. Eltart néhány pillanatig, míg magához tér, és elmúlik a mellkasából és a torkából a szörnyű érzés. Kavicsot dobál a patakba, hogy megszabaduljon a dühtől. Még mindig nem érti. Boldogok voltak együtt. Ők voltak a legboldogabb pár. Hogy történhetett? Nem voltak átlagos pár, nem tartoztak azok közé, akik hagyják, hogy a megszokástól kiüresedjen a kapcsolatuk. Különlegesek voltak. Laura mégis továbbállt.

Amikor visszatér a lakóautóhoz, meglepődve látja, hogy Joanne előszedte az asztalt és a székeket, és megterített.

– Joanne!

A lány a konyhapultnál áll a vágódeszka fölé hajolva.

– Bocs, aludtál, én meg gondoltam, sétálok egyet.

Megvonja a vállát, jelezve, hogy nem baj.

– Gondoltam.

– Mi jót készítesz?

– Nyerszöldség-salátát.

A pulton lévő rozmaringágra mutat.

– A lakóautó mögött találtam.

– Vadon termett növény?

– Az.

Nem beszélnek többet. Émile nézi, ahogy a lány lassú, kimért mozdulatokkal darabolja a paradicsomot. Azon tűnődik, mennyit időzött a pataknál. Legalább egy órát. Megköszörüli a torkát.

– Segíthetek? Van esetleg... valami, amit meg tudok csinálni?

– Megvagyok.

– Felszeleljem a kenyeret?

– Ahogy akarod.

Csendben asztalhoz ülnek, elandalítja őket a vízcsobogás.

– Ott hátul van egy patak.

– Tényleg?

– Tényleg. Majd nézd meg! Láttam egy gyalogösvényt is.

Joanne bólint, és tovább csipegeti az ételt. Émile-nek az az érzése, hogy ez a lány csak gyümölcsöt és zöldséget eszik. Ezért olyan törékeny. Elhatározza, hogy este tésztát főz, jó sok olvasztott sajttal, és ráveszi, hogy egyen belőle.

– Arra gondoltam, itt pihenhetnénk egy kicsit. Egy-két napot. Aztán egy időre itt hagyjuk a lakóautót. Rengeteg látnivaló van a környéken. Foghatjuk a hátizsákot, és elmehetünk egy-két hétre.

A lány ismét csak bólint. Émile folytatja:

- Van sátram, kempingtűzhelyem és egy hálózszakom.
- Nekem is van hálózszakom.
- És meleg ruhád? Csak pár fok lesz odafent a hőmérséklet.

És túrabakancs kell, nem szandál.

A lány egy pillanatig habozik, mire Émile hozzáteszi:

- Ha akarod, veszünk neked indulás előtt.
- Jó.

Émile átgondolja, hogy szükségük lesz még megfelelő kulacsokra, elsősegély-felszerelésre és tasakos száraz élelmiszerre.

Az étkezés után elmosogatnak. Csendben ettek, hallgatták a patakcsobogást és a madárcsicsergést. Néhány túrázó átvágott a parkolón, hogy rátérjenek a patak melletti ösvényre. Újabb autók érkeztek, mások távoztak. Nem zavarja őket senki a fák takarásában.

– Délután az autóban maradok – jelenti be Émile, miközben a tiszta tányérokat visszarakja a mosogató alá. – Meg kell írnom egy levelet.

Úgy döntött, most már tényleg hozzá kell látnia megírni azt a levelet. Jobb, ha minél gyorsabban elintézi, még mielőtt hátizsákkal elindul a hegyekbe. Ha esetleg valami történne vele... Jobb, ha ma megírja, hogy nyugodt lélekkel vághasson neki a túrának, és ne azon járjon folyton az esze, amit maga mögött hagy. Letelepszik majd az asztalhoz egy csésze teával. Itt lesz rá az egész délután, hogy kitalálja, mit írjon.

Joanne bólint.

– Rendben. A pataknál leszek.

Még egy darabig folytatják az edénysúrolást, törölgetést, rendrakást. Émile végül leteszi a konyharuhát. Végeztek a mosogatással.

– Este tenned kellene egy kört a faluban. Eszméletlen gyönyörű a kilátás.

- Tényleg?
- Tényleg. Mehetünk együtt is, ha akarod.
- Jó.

Joanne ebéd után napszemüvegben, egy kis törölközővel a

hóna alatt és egy könyvvel a kezében elindult, mintha strandra menne. Émile teavizet forralt, elővette a jegyzetfüzetét, egy tollat, és leült kint a kempingasztalnál. Ennek már három órája. Egy sort sem írt. Először megitta a teáját, aztán vécére kellett mennie, aztán elkezdte felírni a dátumot a levélpapírra, aztán elmerült a gondolataiban. Elálmosodott, úgyhogy leheveredett a matracra a pop-up tetőrészben. Aztán csinált magának még egy teát, és elhatározta, hogy most már tényleg nekilát a levélnek. De aztán eszébe jutott a patak menti túraútvonal, és bement megnézni a Pireneusokról szóló útikönyvében, hogy mi is lehet az. Megtalálta, hogy az ösvény az Arizes-vízeséshez vezet, ami két és fél órás út oda-vissza. Ezután már nem igazán tudja, mit csinált addig, amíg egy női hang ki nem zökkentette a merengéséből. Egy teljesen más hang, mint Joanne-é.

– Szia!

A meglepetéstől véletlenül kilöttyinti a bögréből a tea egy részét. Nem válaszol azonnal. A nő a fák közül lép ki. Teljes túrafelszerelésben van, két botot is tart a kezében. Nem lehet több harmincnál. Szőke haja kontyba van fogva, vonásai egy kissé tán markánsak, de harmonikusak. Sportos. Izmos vádlija és széles válla van.

– Szia! – válaszol végre Émile, amikor újra meg tud szólalni.

Csak most veszi észre, hogy a nő nincs egyedül, hanem a fákon túl egy pár várja.

– Nem akarlak zavarni, csak megláttam az autót. Te is a GR-t csinálod?

Émile nem nagyon érti, mit kérdez a nő. A homlokát ráncolja. Hülyén nézhet ki.

– Milyen GR-t?

– A GR10-et.

– Ja!

Olvasta az útikönyvben. A GR10 túra végighalad a Pireneusok vonulatán. Artigues rajta van ezen az útvonalon.

– Nem, nem. Én... én még csak ma reggel érkeztem.

– Szóval akkor nem a GR-en akarsz végigmenni?

– Nem. Azt tervezem, hogy elindulok valamennyi időre hátizsákkal és sátorral felfedezni a környéket, de nem hiszem, hogy egy meghatározott útvonalat fogok követni.

– Itt maradsz néhány napot?

– Igen, maradok, amíg elkészítem az útitervet, és összeszedem a szükséges felszerelést.

– A Pic du Midi-re fel akarsz menni?

Az arcáról el nem tűnik a mosoly. Mennyire más, mint Joanne!

– Igen, többek között oda is.

– Akkor van néhány jótanácsom a számodra. Most jövünk onnan. Nagyon ajánlom az egykori öszvérhajcsárok útját, a Sentier des Muletiers-t. Kétségtelen, hogy hosszabb, de bámulatosan szép! Ha belegondolok, hogy régen az emberek a tél közepén, hóban-fagyban, akár negyven kilót is cipelve tették meg ezt az utat!

A lelkesedése magával ragadó. Émile bólint, és visszamosolyog.

– Ma felmegyünk a vízeséshez – folytatja a nő. – Úgy döntöttünk, megállunk itt pár napra, mielőtt továbbmennénk. Kihaszználjuk az alkalmat, hogy felfedezzük a környéket.

Visszaigazít egy kontyából kiszabadult hajtincset a füle mögé, és megnedvesíti a szája szélét.

– De nem is zavarlak tovább, mert látom, nagyon benne vagy valamiben. Könyvet írsz?

Émile megrázta a fejét, és elmosolyodik.

– Nem. Csak egy levelet.

– Mintha nem jönne az ihlet – sandít az üres papírra.

Émile felnevet.

– Valahogy úgy.

– Gyere át hozzánk ma este! Elég sokan vagyunk itt, akik a GR10-et csináljuk. A vendégházban foglaltunk szállást. Tegnap gyújtottunk tábortűzet. Jó esély van rá, hogy ma is fogunk. A német házaspár hajnalban visszaindul. Búcsúestet tartunk a tiszteletükre. Hozz egy kis bort, ha tudsz!

Ragyogó mosolya némileg ellentmond kissé határozott arcvonásainak.

– Jó, majd meglátom – válaszolja Émile.

A nő mögött a baráti pár kezd türelmetlenkedni. A férfi alig észrevehetően int, hogy menjen, mire a nő fogja a földbe szúrt túrabotokat.

– Ha jössz, mondd, hogy Chloét keresed! Ha épp a konyhában vagyok, majd megmutatják, merre találsz.

Émile ismét mosolyogva bólint.

– Úgy lesz. Köszönöm!

– Nagyon szívesen. Akkor lehet, hogy még találkozunk!

– Igen, lehet. Viszlát!

Gyors léptekkel távozik, és alakja eltűnik a fák mögött. Émile most már végképp nem tud visszatérni a levélíráshoz, kész, vége. A széktámlának dől, kinyújtóztatja a lábát. Azon gondolkodik, elmenjen-e ma este. Volna kedve. Joanne kellemes társaság, csak egy kicsit túlságosan is csendes. Jólesne neki egy borozgatással, emberekkel és beszélgetéssel töltött derűs este. A mosogató alatt van egy üveg vörösbort, amit még akkor tett oda, amikor elmenekült otthonról. Elvihetné a búcsúestre. De mit kezdjen Joanne-nal? Itt hagyhatja egyedül?

Már megy le a nap. Joanne még nem jött vissza. Émile gyorsan lezuhanyozik, aztán felforralja a vizet a tésztának. Beledobja a spagettit a fazékba, és az órát figyeli. Mit csinálhat Joanne? Elhatározza, hogy elmegy, és megnézi, ott van-e a patakparton. A gyalogösvény kihalt, és Joanne-nak nyomát sem látja ilyen messziről. Úgy dönt, tesz néhány lépést az egyik, majd a másik irányba, hátha valamerre megpillantja a lányt. De nem. Ettől egy kicsit mérges lesz. Éhes, és még valami zavarja. A búcsúest a túraszálláson. Ha Joanne nem ér vissza, akkor nem fog tudni elmenni.

Vár még egy darabig, aztán hirtelen eszébe jut, hogy otthagya a tésztát és a lobogó vizet. Késő. A lakóautó tiszta füst, a fazék alja fekete. Az összes víz elforrt. A tészta odakozmált. Nehezen tud uralkodni az ingerültségén, káromkodni kezd, és a szekrényajtókat csapkodja. Jó tíz percben telik, mire kisúrolja a fazék alját, és még tíz percben,

mire egy másik adag vizet melegít. Már majdnem besötétedik, amikor leül a kinti asztalhoz.

Még mindig dühös. Joanne tönkretette az estjét. Hol a fenében van? Nem tudja, kezdjen-e aggódni a lány távolléte miatt, vagy csak egyszerűen maradjon dühös. A múlt éjjel elaludt egy mezőn. Valószínűleg most is ez történt. Majd az éjszaka közepén kábán visszajön, az ő estjének meg lőttek.

Megeszi az első tányér tésztát, szed egy másodikkal, és megszórja sajttal. Tényleg kezd aggódni. Mi van, ha elered az eső? Mi van, ha a patak áradni kezd? Mi van, ha eltéved a sötétben? Émile félbehagyja a vacsorát, elővesz egy zseblámpát a mosogató alatti szekrényből, és elindul a patak felé. Ott van, ni! Ott jön visszafelé a bő bermudanadrágjában, könyvvél és törölközővel a kezében. Nyugodt léptei szó szerint kihozzák Émile-t a sodrából.

– Te meg hol voltál!? – kiáltja a közeledő árnyalakra.

Émile hangját meghallva sem gyorsulnak fel a lány léptei.

– Már kezdtem aggódni! Mindjárt besötétedik!

A lány odaér hozzá, és meglepetés látszik az arcán, mintha nem értené Émile dühét.

– Szólhattál volna!

– Bocsánat, nem tudtam, hogy ilyen késő van.

Sajnálkozó vékony hangja nem nyugtatja meg Émile-t.

– Tök sötét van!

– Belemerültem az olvasásba – mondja bocsánatkérően.

– És nem vetted észre, hogy rád sötétedett?

Hirtelen abbahagyja, mert rádöbben, hogy túlságosan szigorú. Joanne nem tartozik neki magyarázattal. Felnőtt nő, tökéletesen képes egyedül is vigyázni magára. De hiszen épp ez a kérdés! Hogy valóban képes-e. Folyton máshol jár az esze!

– Ne haragudj, csak tényleg kezdtem aggódni!

A lány közömbösen megvonja a vállát.

– Mivel tegnap éjjel elaludtál a mezőn, attól féltem...

– Mostantól sötétedés előtt visszajövök – szakítja félbe Émile mondatát.

Erre Émile zavarában csak annyit tud kinyögni, hogy „csináltam neked is tésztát”.

Szótlanul ballagnak vissza a lakóautóhoz. Már nincs is kedve elmenni a búcsúestre. Meggyújt pár gyertyát a kinti asztalkán, és újra belemerül a Pireneusokról szóló útikönyvébe, amíg Joanne megvacsorázik. Ma leégett a napon. Az orra csupa vörös. Levette volna a kalapját?

– Minden oké? Még mindig elég meleg van – néz fel Émile az útikönyvből.

– Igen, jól vagyok.

– Kicsit későre jár ahhoz, hogy sétáljunk egyet a faluban. Majd holnap elmegyünk.

– Jó.

A parkoló ilyenkor már kihalt. Egy macskát sem látni kóborolni. Émile megriad, amikor a háta mögött lévő fák alól zajt hall. Hunyorítva figyel, és egy árnyat vél kirajzolódni. A következő pillanatban előbukkan valaki, faággal a hajában. Émile fellélegzik, amikor felismeri Chloét, a fiatal nőt, akivel délután találkozott.

– Ja, te vagy az! Nem tudtam, ki ólálkodik erre felé.

Joanne felnéz az asztaltól, amikor meghallja, hogy Émile beszélget valakivel, és megpillantja Chloét. Joanne a legkevésbé sem tűnik meglepettnek. Chloé viszont hirtelen zavarba jön. Egy pillanatra megtorpan.

– Bocsánat, csak azt akartam... azt hittem... Szóval ma van a búcsúest.

Zavart kézmozdulatot tesz, mintha el akarna sülyedni a föld alá. Émile feláll, és int, hogy menjenek távolabb, a patak felé. Chloé egy pillanatig tétován áll, aztán követi, miután sietősen további kellemes estét kíván Joanne-nak. Pár lépéssel arrébb Émile megáll.

– El akartam menni – magyarázkodik –, de Joanne nem jött vissza időben a pataktól. Kezdett sötétedni. Meg akartam várni, hogy biztosan tudjam, épségben visszaért. Aztán meg már nagyon késő lett.

Chloé mintha nem is figyelne arra, amit mond neki, tekintete a lakóautóra és Joanne-ra szegeződik, aki épp a gyertyafényes asztalnál vacsorázik, még mindig fekete

kalapjával a fején.

– A barátnőd? Nem is tudtam, hogy a barátnőddel vagy itt.

Követi Chloé Joanne-ra szegezett tekintetét, és nevetve megrázza a fejét.

– Nem, dehogy, nem a barátnőm!

Joanne éppen leteszi a villáját. Arcát az ég felé emeli. Mozdulatlanul ül. Nem lehet tudni, mit csinál, a csillagokat nézi, vagy imádkozik.

Chloé suttog:

– Kicsit furcsa lány.

Émile felnevet.

– Ja, tisztára hibbant!

– Akkor mit keres itt veled? Miért utaztok együtt?

Nincs kedve az egész történetet elmesélni. A betegséget, a halálos diagnózist, az apróhirdetést.

– Útközben szedtem fel.

Chloé szeme tágra nyílik.

– Most viccelsz?

Émile gyorsan ki akar találni valami hihetőt.

– Stoppolt. Egy autópálya-pihenőben vettem fel. Kicsit elvarázsolt. Meséltem neki a pireneusi útitervemről, és szeretett volna velem tartani.

Chloénak tátva marad a szája a meglepődéstől.

– Szóval nem is ismered?

– Nem.

– Mikor vetted fel?

– Három napja.

– Úgy, hogy nem is ismered?

– Úgy, hogy nem is ismerem.

– Lehet, hogy bolond. Úgy értem, igazi őrült, pszichésen beteg, vagy az is lehet, hogy bujkál. Lehet, hogy körözik!

– Nem tűnik veszélyesnek – vonja meg Émile a vállát.

A Chloé szemében tükröződő döbbenet ráébreszti, hogy talán ő is ugyanolyan bolond, mint Joanne, és szépen egymásra találtak.

– Akkor te is teljesen meghibbantál! – neveti el magát a nő, és Émile vele nevet. Örül, hogy Chloé arcáról elmúlt a rémület.

– Kaland a javából! Vagy szerinted nem az?

– Hát – hümmög Chloé –, nem is tudom.

– És te kikkel indultál a GR10-re?

– A két legjobb barátnőmmel és a pasijaikkal. Illetve inkább azt kellene mondanom, hogy a férjeikkel, de ez még nem jön a számra. Öregnek érzem magam, ha ezt a szót használom.

Egymásra mosolyognak.

– Azt hiszem, tudom, miről beszélsz. A legjobb barátomnak nemrégiben született gyereke, most házat keres.

A nő undorodó arcot vág, amitől Émile felnevet.

– Ezt a csapást! Inkább jött volna veled!

– Szerintem szívesen eljött volna.

– Az asszonyka akart házat meg gyereket?

Émile egy pillanatra elgondolkodik.

– Azt hiszem, igen, de ő is nagyon boldog.

– Na, az a legfontosabb!

Elhallgatnak. Émile észreveszi, hogy Chloé estére leengedte vállig omló haját. A túraruháját almazöld nyári ruhára és magasított talpú szandálra cserélte. Pont egyforma magas Émile-lel. Egy centi híja van, hogy el ne hagyja.

– Akkor jössz a búcsúestre? Elhívhatjuk a bolond barátnődet is – mosolyodik el csipkelődve. Együtt nézik, ahogy Joanne feláll, összeszedi a tányérját, az evőeszközöket, és bemegy a lakóautóba.

– Szerintem lefekszik aludni – szólal meg Émile.

– Igen. Akkor hagyjuk itt?

– Megtehetjük.

– Vagy leülhetnénk ide, a patakpartra. Csak nem hoztam bort.

Émile rámosolyog.

– Van az autóban egy üveggel. És tüzet is rakhatunk. Nem kell elmennünk sehová egy kellemes estéért.

Chloé vidáman megveregeti a vállát:

– Benne vagyok!

Émile bemegy a lakóautóba Joanne-hoz, aki éppen mosogat. Kicsit zavartan megáll mellette.

– Délután találkoztam ezzel a lánnyal. Túrázik a barátaival.

Joanne nem szól semmit, dörgöli tovább a tányért.

– Leülünk egy kicsit a patakpartra, ha van kedved jönni.

A lány megrázza a fejét.

– Nem, jól vagyok itt is.

– Lefekszel?

– Igen.

– Akkor majd holnap találkozunk.

– Viszlát később.

Émile kinyitja a mosogató alatti szekrényt, és előveszi az üveg vörösbort, a dugóhúzó és az öngyújtót. Érti, hogy Joanne tekintete a hátára szegeződik, ahogy kilép a lakóautóból, és azon tűnődik, vajon még mindig az a kicsit kába üresség ül-e a tekintetében.

4.

– Na, ez itt tökéletes.

Chloé egy nagy kőre telepszik, miután gyűjtött pár száraz gallyat a tűzhöz. Émile halomba rendezi a gallyakat, és azon mesterkedik, hogy a kis fakupacot körberakja kővel. A tűz különösebb gond nélkül meggyullad. Émile elmegy még pár fadarabért, míg Chloé kinyitja a palack bort.

– Nem hoztam poharat – mondja Émile bocsánatkérően.

– Majd iszunk az üvegből.

Lassan mindennel elkészülnek. Émile a tűz mellé rakja az ágakat. Annyit hozott, hogy több órán át táplálhatják a tüzet. Leül Chloé mellé. A nő kinyújtja maga elé hosszú, izmos lábát. Narancssárgásan izzó fény táncol a bőrén. Felemeli az üveget, kortyol belőle, majd átnyújtja Émile-nek, aki istenien érzi magát, hogy egy patak melletti tábortűznél ücsöröghet egy mosolygós fiatal nővel, aki azt érezteti vele, hogy tetszik neki; egy fiatal nővel, akiből csak úgy árad az energia. Az első napok csendje és a múlton való merengés után ez az este egy lélegzetvételnyi friss levegőt jelent neki.

– Mesélj, mi ez az egész utazási ötlet itt a Pireneusokban? – kezdi az érdeklődést a fiatal nő. – Hogy jutott az eszedbe?

Émile-nek jobban esne, ha Chloé kezdené a beszélgetést, mert még nem igazán tudja, mit fog magáról mondani. Valószínűleg az igazság kicsit hígított változatát, valamit, ami többé-kevésbé megfelel azért a valóságnak.

– Nem, kezd inkább te!

– Jó, de miért?

– Mert túlságosan sokat kérdezel.

A nő halkán nevet, és hátrabillenti a fejét.

– Azt meg kell hagyni. Mások is sokszor mondják.

– Akkor mesélj valamit! Mondjuk, a GR10-es túráról.

– Rendszerben, akkor kezdjük az elején. Először is felmondtam

a postásállásomat.

Elcsípi Émile arcán a meglepett mosolyt, majd folytatja:

– Igen, postás voltam. Nem véletlenül van ilyen szép, karcsú lábszáram és napbarnított arcom. Észrevetted?

Ezen mindketten harsányan nevetnek.

– Biciklivel jártad a körzetedet?

– Persze! Sosem ültem autóba.

– Gondolom, szeretsz sportolni.

– Hétfévente mást se csináltam.

– A hétfévégén is bicikliztél?

– Nem. Úsztam, futottam, és elég sokat kirándultam. Mindig is szerettem volna egy nagy gyalogtúrát tenni a hegyekben.

– Ezért hagytad ott a melódat?

– Az ennél egy kicsit bonyolultabb történet.

Visszakéri az üveget Émile kezéből, és nagyot kortyol.

– Nem rossz borocska.

Jelentősegteljes pillantást vet Émile-re, amely sokat elárul abból, miért jött a lakóautóhoz ma este.

– Na és az utazásod? – faggatja tovább Émile, hogy leplezze zavarát.

– Igen, szóval, az utazás ötlete már korábban befészkelte magát a fejembe. Mindig is szerettem volna teljesíteni a GR10-et. Úgy volt, hogy az akkori fiúmmal vágok neki. Aztán három évvel ezelőtt szakítottunk. Már azt terveztük, hogy összeházasodunk, pedig egy faragatlan tuskó volt.

„Már bocsánat a szóért” – lehet leolvasni az arcáról, majd folytatja:

– Igen, majdnem beadtam a derekamat. De minden jó, ha a vége jó, mert miszter tahó faképnél hagyott... – itt kivárt egy pillanatot –, ...hogyan egy másik nővel menjen el a GR10-re.

Émile magába fojtja a nevetést, de majdnem belefut a kortyba. Chloé a legkevesbé sem sértődik meg. Ő is csak nevet.

– Igen, tudom, mindig ezzel az átkozott GR10-zel jövök. Tiszta kabaré az életem.

– De látom, jól viseled.

Ismét csend áll be, amelyet csak az égő fa ropogása tör

meg.

– Szóval lemondtam az országjárásról. Az utóbbi három évben valahogy belemerültem abba, hogy minden mással elfoglaljam magam. Meló, sport, néhány kiruccanás a barátnókkal, akik próbálták elterelni a gondolataimat a szakításról. Én voltam a társaságban az egyetlen facér. Még mindig az vagyok. Szóval mindig próbálnak összeboronálni valakivel. Borzasztó!

– Azt hiszem, tudom, miről beszélsz.

Ugyanezen ment keresztül, amikor Laura elhagyta, Renaud Laëtitiával élt, és az a néhány barát, akivel még összejártak, lassan mind összeköltözött valakivel. Csak ő maradt, akit révbe kellett terelni. És egyikük sem értette, miért nem akar soha többé ilyesmiről hallani; hogy miért van vége számára mindennek. Chloé folytatta:

– Aztán két hónappal ezelőtt meghalt az anyám. Petefészekrákban. Apám elkezdte árulni a családi házat. Rájöttem, hogy ezzel lezárul életem egy szakasza, és ideje mindent magam mögött hagyni. Az ember mindig megérzi az ilyesmit. Az utolsó cérnaszál is elszakad, és akkor tudod, hogy indulhatsz. Nem akartam fizetés nélküli szabadságot kivenni. Inkább felmondtam. Fiatal vagyok, találok majd valami mást, itthon vagy külföldön.

Egy kis kavicsot dob a vízbe. Émile odanyújtja neki az üveget.

– Hová mész a Pireneusok után?

– Talán Spanyolországba. Aztán Szicíliába. Azután meg még nem tudom.

– És a barátnőid? Végig veled tartanak?

Chloé megrázza a fejét. A lángnyelvek táncolva szökkennek a magasba a fehéren izzó fadarabokból.

– Nem. Csak a GR10 egy szakaszán jönnek velem.

Felhúzza a mellkasához a lábát. Émile-nek tetszik, ahogy a fiatal nő oldalra hajtott fejjel ránéz. Legszívesebben végigsimítaná a haját.

– Na és te? Miért vagy egyedül? Mármint leszámítva a másik bolondot, akit az útszélen szedtél fel.

Émile-nek nem volt ideje átgondolni a kis hazugságát. Csak hebeg-habog.

– Én... én is...

Nyel egyet. Chloé némán, érdeklődve néz rá. Émile nem szeretné elmondani neki a betegségét. Ma este fiatal és életteli akar lenni, mint a nő. Olyan fiú akar lenni, aki előtt minden lehetőség nyitva áll.

– Engem is elhagyott – nyögi ki végül.

– Ki? A barátnőd?

– Igen. Egy éve. Veled ellentétben nekem sosem derült ki, hogy lett-e valakije. Mi... nem akartunk még összeházasodni, de... ettől függetlenül szeretett volna gyereket, és... sokkal felkészültebb volt rá, mint én. Én... én még csak egy fiatal kölyök voltam.

Meglepődik azon, ahogyan ez kibukott belőle. Mert egyáltalán nem volt hazugság. Való igaz, hogy Laura szeretett volna gyereket. Laura arról álmodott, hogy gyereke lesz tőle. Émile végül beadta a derekát, de már túl késő volt. Csak utólag jött rá. Hihetetlen, hogy elmondta Chloénak, hiszen még Renaud sem tudja. Soha nem tudott róla beszélni. Soha nem akarta megérteni vagy elfogadni Laura távozását. De mindig is tudta, hogy ez volt a bajok gyökere.

– Mi történt? Nem próbálkoztatok? – kérdezi Chloé.

– Nem igazán. Fogalmazzunk úgy, hogy mire végre rászántam magam, már túl késő volt.

– Jaj, ne!

– De igen. Elhagyott. Szerintem lett valakije, de ez sose derült ki.

– Az sem változtatott volna semmit, ha úgyis szakítani akart.

– Igaz.

– Legfeljebb fel tudtad volna menteni magad a felelősség alól. Csak ennyi értelme lett volna.

– Ezt hogy érted?

Chloé néhány kavicsot morzsolgat az ujjai között.

– Hát úgy, hogy mindig egyszerűbb egy vetélytársat hibáztatni a szakítás miatt. Ezerszer könnyebb, mint

szembenézni azzal, hogy mi mit szúrtunk el.

Tudja, hogy a nőnek igaza van, de nem nagyon akarja hallani. Minden a baba utáni vágý és az ő éretlensége miatt alakult így. Most nem akar megint erre gondolni. Megpróbálja másra terelni a szót.

– Szóval szakítottunk, és a társaságban én lettem az egyedülálló, ahogyan te is. A környezetemben mindenki más összeköltözött a párjával, én untam a melómat, aztán a legjobb barátomnak gyereke született. Így végképp magamra maradtam. Ideje volt magam mögött hagyni mindent, ahogy te is mondtad.

– Besokalltál?

– Igen. Egyszer csak valami bekattant. Megvettem ezt a lakóautót, és útnak indultam. Olyan volt... nem is tudom... mintha hónapokon át tartó mély álomból ébredtem volna.

Ezzel is csak az igazat mondja. Szavai úgy csengenek a fülének, mintha valaki más beszélne, és azon tűnődik, vajon a betegsége végkilátása-e az egyetlen ok, amiért hátat fordított mindennek. Chloé a szájához emeli a borosüveget, pár pillanatig ízlelgeti a bort, mielőtt válaszolna:

– Pontosan ugyanezt éreztem én is. Ezzel vigyázni kell!

– Mivel?

– Vigyáznod kell, nehogy mély álomba kerülj az életeddel. Mindannyian hajlamosak vagyunk erre. Én megpróbálok a jövőben figyelni rá. És neked is résen kell lenned!

Émile bólint. Nem árulja el, hogy soha többé nem lesz elég ideje hosszú és mély álomba zuhanni az életével kapcsolatban.

– Mit dolgoztál? – kérdezi Chloé, miközben ismét átnyújtja Émile-nek az üveget.

Megitták a bort. Beszélgettek a munkájukról, majd a családjukról, és arról, ki hogyan látja az életet. Kicsit be is csicscentettek, és nagyon jól érzik magukat tőle. Chloé hátradőlt a lapos köveken, a ruhája a térde fölé csúszott. Émile közelebb húzódott hozzá, de nem merte megérinteni. Még nem. Figyeli, ahogy a tűz fénye táncol a lány haján, lábán, a szemében. Chloé fél könyökre támaszkodik, és a hangja

ellágyul:

– Mit szólnál hozzá, ha visszamennénk a lakóautóba? – néz elszántan a fiú szemébe. Émile nagyon szeretné megcsókolni, hogy érezze a nő testét az övéhez simulni.

– Bent van Joanne.

– Az emeleten alszik, nem?

– Igen, ott.

– Csendben leszünk. Ígérem, hogy csendben leszek.

Csábítóan elmosolyodik. Émile térdére támaszkodva feláll, és ez az érintés végül megtöri a maradék ellenállást.

– Jó, de akkor teljes csend! – suttogja bizalmas hangon.

– Igenis, uram!

Megérinti a férfi csípőjét. Émile sietősen megragadja a kezét, és a fák között a lakóautó felé húzza.

– Gyere!

A lakóautó ajtajánál megbotlanak, és Émile teljesen biztos benne, hogy felébresztették Joanne-t, de nincs ideje megszólalni. Chloé vele szemben áll, és a szájára tapasztja a száját. Alkoholzagú a lehelete, és valami édesebb íz is érződik rajta. Szokatlan egy ilyen erős testet magához szorítania. Laura nem volt ilyen izmos és életerős. Alacsonyabb is volt. Émile soha nem találkozott még ilyen energikus lánnyal, mint Chloé, aki most hirtelen megragadja, vetkőztetni kezdi, miközben továbbra is hevesen csókolja. Mozdulatai biztosak és hatékonyak. A konyhapultnak tántorodva levernek egy serpenyőt, és Chloé nevetésben tör ki. Émile sápadtan néz fel a hálófülke irányába, ahol Joanne most már biztosan ébren van.

– Lazulj már el! – súgja a fülébe Chloé. – Túl fogja élni.

Nem hagyja, hogy Émile bármit is válaszoljon, a száját a fiú szájára tapasztja. Már mindketten alsóneműben vannak. Émile némán az asztal előtti ülőpadra mutat. Alig egy méterre van tőlük, de egy örökkévalóságba telik, mire eljutnak oda. A nő hanyatt dönti Émile-t a padon, majd ráül. Az arcán van valami vadság, a szeme csillog. Émile alig várja, hogy hallja a lányt kielégülten felnyögni. A nő szájára teszi a kezét, mert egy kicsit túl hangosan liheg. De amikor belé hatol, ő az, aki nem

tud elfojtani egy nyögést. Az az érzése, mintha hosszú évek teltek volna el. Laura óta csak egy nővel volt dolga. Vele is csak egyetlenegyszer. Egy férjes asszony volt, akit az interneten ismert meg. Már nem is emlékszik, miért tette. Talán, hogy visszavágjon Laurának; hogy elrabolja valakitől ezt a nőt, ahogy valaki elrabolta tőle Laurát. Gyors és különösebb élvezet nélküli menet volt. Azután eldöntötte, hogy vége, onnantól kezdve mindig csalódni fog. De ma este jólesik. Ez most minden, csak nem csalódás. Olyan, mintha kicsit újjászületne. Amennyire csak lehet, elfojtják a sóhajtásaikat. A pad szörnyen hangosan nyikorog. A végén kifulladásra leizzadva tapadnak a műbőrhöz. A lakóautóban megint csend van, és Émile-nek egyetlen dolgon jár az esze: keresi a legkisebb jelét annak, hogy Joanne felébredt-e. Imádkozik, hogy ne így legyen. Most, hogy a vágy alábbhagyott, szégyelli, hogy ezt ráerőltette. Undorítóan viselkedtek. Finoman félretolja Chloét, és mentegetőzve suttogja:

– Jobb lenne, ha nem maradnánk itt. Mert ha Joanne...

Nem fejezi be a mondatát; Chloé bólintott, és hirtelen felállt.

– Megértettem.

Gyors, kicsit darabos mozdulatokkal felöltözik. Émile attól tart, hogy megsértette a lányt. Nem akarta csak úgy kitenni a szűrét.

– Leülünk odakint? Főzzek egy teát?

A nő megáll, a ruháját a mellkasához szorítja. Ismét mosolyog.

– Szívesen innék egyet. De akkor egy zöld teát!

Amikor kimegy Chloéhez, a nő éppen a Pireneusokról szóló útikönyvet lapozgatja, amelyet Émile az asztalon hagyott.

– Sok tanácsot tudok majd adni neked – mondja, amikor a férfi lehuppan vele szemben.

– Tényleg?

– Igen, de egy egész estét kitöltene. Ha holnap este is itt leszel, megbeszélhetünk egy időpontot.

– Mikor indulsz tovább?

– Holnapután.

– Akkor holnap este jó lesz, igen.

Néhány másodpercig csendben kortyolják a teát. A levegő nagyon lehűlt. Már régen szállt az éj. Émile töri meg a csendet.

– Nem nagyon vagyok tisztában a felszereléssel. Mármint a gyalogtúrához.

– Nem vagyok profi, de már tíz napja gyalogolunk, hol szálláshelyen, hol sátorban töltve az éjszakát. Biztosan tudok neked hasznos tanácsokat adni.

– Klassz!

Chloé felnevet.

– Nem, ez az este volt klassz.

Émile visszamosolyog rá.

– Az volt. Nagyon is!

Nem is tudja, hogyan fejezze ki magát. Nem akar nagyon hülyének hatni.

– Nagyon klassz olyan emberekkel találkozni, mint te.

– Én is így érzem veled kapcsolatban.

A nő mélyen Émile szemébe nézve mormolja:

– Sokkal jobb társaságot is találhatnál magadnak, mint ez a bolond kalapos lány.

Próbálja nem kimutatni, de Chloé megjegyzése rosszlesik neki. Igazságtalannak és kicsinyesnek érzi. Mentegetni próbálja Joanne-t:

– Csak egy kicsit elvarázsolt, de amúgy nagyon kedves.

– Az! – válaszolja Chloé kicsit sértődötten. – Kedves.

Gúnyosan nevet. Émile nem szól semmit. Inkább csak csendben kortyolgatja a teáját.

Chloé néhány perccel később távozik. Egy csókot nyom Émile szája sarkára, majd eltűnik a lombok között. Émile nem mer felmenni a hálófülkébe, ahol Joanne fekszik, talán még mindig ébren a túl hangos szeretkezésüktől. Jó lesz ma éjszakára a lenti ülőpad. Azok után, ami az imént történt, tartozik neki ennyi tisztelettel.

Amikor másnap felébred, szörnyen hasogat a feje. Megérdemli,

a jóisten büntetése – gondolja magában. A nap magasan jár az égen, dél körül lehet. Joanne már biztos felkelt. Szégyelli magát a tegnapi este miatt; most, fényes nappal még inkább. A padon egy kabáttal takarózva aludt. Nagy nehezen ráveszi magát, hogy felkeljen, és szétnézzen odakint. Joanne-nak nyoma sincs. Bizonyos értelemben megkönnyebbül. Aztán aggódni kezd, hogy a lány talán lelépett, fakedőnél hagyta. De nem, a holmija itt van. Úgy tervezi, hogy zuhanyozás után csinál valami finom reggelit, amivel kiengeszteli. Csak nyers zöldséget készít neki. Biztosan örülni fog.

Előtte azonban ráveszi magát, hogy járjon egyet a fák alatti árnyékban, hogy csillapítsa a fejfájását. A patak felé indul. Jól fog esni kicsit megáztatnia a lábát a jéghideg vízben. A pataktól pár lépésre hirtelen megtorpan, mert Joanne ott ül egy nagy kövön. Telefont tart a füléhez, és beszél valakivel. Nem suttog, mint a múltkor. Olyan magabiztos a hangja, amilyennek Émile nem nagyon hallotta még. Nem erőteljes, de határozott hang.

– Nem. Ne hívj többet!

Egy darabig hallgat. Émile a patak zúgása ellenére is hallja, hogy egy férfi beszél a vonal túlsó végén. Elég fiatal hangnak tűnik.

– Te... Nem... Ne bójg már! Megígérted, hogy tiszteletben tartod a döntésemet. Én... Nem tudom. Már mondtam neked... Egy hónap, fél év, egy év... Szükségem van valamennyi időre... Nem... Fejezd be!

Hosszabb szünetet tart, mintha össze kellene szednie magát, vagy levegőhöz kellene jutnia.

– Megegyeztünk. Visszamegyek, amikor úgy gondolom, hogy készen állok rá. Már mondtam neked... Ne hívogass folyton! Nyugalomra vágyom. Egy kis lélegzetvételtre van szükségem.

A lány a térdére könyökölve támasztja a fejét. Eltelik pár pillanat, mielőtt folytatja, de most már ingerültebb a hangja.

– Igen, szerettük egymást, de ez nem változtat semmin. Nem, már nem tudom. Időre van szükségem, hogy lássam, még mindig így érzek-e. Ne sírj már! Ez van.

Émile néhány pillanatra megdermed, aztán rájön, hogy nem kellene ott lennie. Csendben hátrál, igyekszik nem rálépni a száraz faágakra. Az szörnyű zajjal járna, és Joanne észrevenné, hogy mindent hallott. Rájönne, hogy tudja. Egyikük sem tudná jól kezelni a helyzetet. A lehető leggyorsabban visszatér a lakóautóhoz. Most már tudja. Egy srác hívogatja. Egy srác, akit összetört Joanne távozása; egy srác, akit valaha szeretett, de már nem biztos benne, hogy szereti.

Az asztal kész. Megterített. Végül gombás omlettet készített, remélve, hogy Joanne eszik tojást, hozzá zöldsalátát és egy kis rizst, amelyet egy szál rozmaringgal főzött meg. Amíg várt a lányra, elővette a fehér papírlapot és a tollat, de nyilvánvaló, hogy nem a mai nap a legmegfelelőbb a levélíráshoz. Hasogat a feje, majd szétreped a koponyája. Az éjszaka emléke, mindaz, amiről a patakparton beszélgettek, élénken él benne. Gyereket szeretett volna, és... sokkal felkészültebb volt rá, mint én. Nem érti, miért nyílt meg ennyire. Miért pont ennek a fiatal nőnek? Könnyebb idegeneknek bevallani a hibáinkat? Émile az egyetemen ismerkedett meg Laurával, amikor éppen kereskedelmi tanulmányokkal untatta magát. Nem nagyon szakadt bele. Csak a minimumot teljesítette. Laura egy évvel felette járt. Azért ment be a fiatalabbak órájára, hogy bemutassa a szakmai gyakorlatát, amelyet egy ingatlanügynökségnél végzett, hogy a többi diák is kedvet kapjon oda jelentkezni. Gyönyörűnek és merészségnek találta. Aznap este összefutottak egy egyetemi buliban. Émile megragadta a vállát a tömegben, és azzal próbálkozott be nála, hogy nagyon érdekli a cég, ahol a szakmai gyakorlatát végezte. Laura nem akkor jött a falvédőről, úgyhogy kitört belőle a nevetés. Émile imádta a nevetését. Abban a pillanatban már szinte bele is szeretett. Az estét a bárpultnak támaszkodva beszélgetéssel töltötték. Elköszönéskor megcsókolták egymást. Megbeszélték, hogy másnap délután találkoznak a városközpontban, és együtt kajálnak. Így indult a kapcsolatuk, ennyire intenzíven. Attól fogva soha többé nem

engedték el egymást. Hol a lány aludt Émile kis garzonlakásában, hol ő ment Laura albérletébe vacsorázni. Néha ott is aludt. Laura nyugodtan felcsengethetett hozzá az éjszaka közepén, csak azért, hogy érezze az illatát, mielőtt aludni megy. Vagy volt, hogy Laura megkereste a szünetben az előadóterem előtt, és azt mondta neki: „Gyere, moziba megyünk!” Émile pedig otthagya az órát, és elment a lánnyal moziba. Laura impulzív volt. Életteli. Nem szeretett sokáig egy helyben ülni. Hamar elunta magát. Egy óra után képes volt elmenni egy buliból, mert szerinte dohos szag volt. Előfordult, hogy kedd este úgy döntött, a tengerpartra megy pihenni, és Émile-nek csak annyi választási lehetőséget adott, hogy ha kedve van, vele mehet, mert ő bizony indul. És Émile inkább vele ment, mert tudta, hogy a lány igazat mond: nélküle is mindig elment volna. Fogta volna a régi autóját, egy fürdőruhát, egy fogkefét, és elment volna. Ilyen volt a kapcsolatuk kezdete: csupa váratlan esemény, csupa szenvedély. Émile látta, hogy Laura mennyire szabad szellemű, és annál jobban szerette, minél inkább tisztában volt vele, hogy bármelyik pillanatban elhagyhatja.

Aztán lenyugodtak. Szorgalmasabban jártak egyetemre (a szülők mindkét részről morogtak). Két évig folyton hol egyikük, hol másikuk lakásába járkáltak, aztán összeköltöztek. Laura befejezte a tanulmányait, állása lett, már nem talált ki lépten-nyomon rögtönzött hétvégéket, és aggódni kezdett, amikor Émile nem ért haza a megbeszélt időre. Látta, hogy a lány sokkal kevésbé szabad. Már nem úgy gondolt rá, mint egy ide-oda repkedő, bolondos kismadár. Émile azt hitte, olyan lett, mint egy jó öreg macska, aki örökre ott marad.

Szóval igen, nehéz lett volna bevallani Renaud-nak, hogy elcseszte; hogy azt akarta, hogy Laura várjon még; hogy a gyerekvállalással kapcsolatos vágyát merő szeszélynek tartotta. A két barát közül elvben ő volt a tehetségesebb, a minta, aki tudta, mit hogyan kell csinálni, aki ismerte a nőket, és aki nem volt se ügyetlen, se görcsös. Mégis Renaud-nak

sikerült hamarabb. Ő meg tudta adni Laëtitiának azt, amire vágyott. Ő volt az, akinek mostanra gyereke született.

Mindig egyszerűbb egy vetélytársat hibáztatni a szakítás miatt. Ezerszer könnyebb, mint szembenézni azzal, hogy mi mit szúrtunk el.

Valószínűleg ő is ezt tette, amikor meggyőzte magát arról, hogy Laurának lett valakije. Elképzelhető, hogy nincs másik férfi. Laura az álmait követte, és a szabadsága után ment.

Joanne lépteit már azelőtt meghallja a parkoló murváján, mielőtt megpillantaná a lányt. Feltűnően kapkodva szedi össze magát.

– Jó reggelt!

– Jó reggelt!

Joanne nem tűnik mérgesnek a tegnap este miatt. Csak szokásához híven mintha megint máshol lenne. Lehuppan a székre, és meg sem próbálja eldugni a mobiltelefonját. Lehet, hogy most már egyáltalán nem akarja elrejteni?

– Készítettem reggelit. Neki kellene látnunk, mielőtt kihűl a rizs.

A lány buggyos háremnadrágot, fekete pólót visel, és az elmaradhatatlan fekete kalap is ott van a fején. Szóval mindig csak feketét hord. Ez most már biztos. Émile szed a lány tányérjára egy nagy adagot, miközben a lány a semmibe bámul. Mintha a fiúval folytatott telefonbeszélgetés még jobban kibillentette volna.

– A... a pataknál voltál?

Megjátssza a hülyét, hogy szóra bírja a lányt, hátha azzal kizökkenti az egykedvűségéből.

– Igen.

Émile-nek nem jut más az eszébe, amit mondhatna. Odanyújtja neki a tányért, de a lány keze nem mozdul az evőeszköz felé.

– Nem eszel?

– Nem vagyok nagyon éhes.

Megrendültnek, riadtnak tűnik. Émile azon tűnődik, vajon miért hagyta ott a férfit, akivel telefonon beszélt. És hogyan

hagyta ott? És az a másik miért hívogatja folyton? Megegyeztünk. Visszamegyek, amikor úgy gondolom, hogy készen állok rá. Nem úgy tűnik, mintha véglegesen szakítottak volna. Inkább mintha csak egy időre szüneteltetnék a kapcsolatukat. Mit akar vajon elérni azzal, hogy lelépett, hogy megszökött az első férfival, aki az útjába akadt, hogy bármi áron, csak minél messzebb legyen a barátjától? Valamit bizonyítani próbál magának? És ő, Émile, vajon mit keres itt? A levélpapír még mindig ott hever a tányérja mellett, ugyanolyan üresen. Fogalma sincs, mit írjon. Amikor elindult, még azt hitte, egyszerű a magyarázat. Most már érti, hogy sokkal bonyolultabb. Előfordul, hogy a múlt váratlanul felbukkanó foszlányai mindent érthetőbbé tesznek és új megvilágításba helyeznek. Talán nem is csak egyetlen oka van annak, hogy eljött hazulról.

Joanne egy falat paradicsomot emel a szájához. Nagy nehezen ráveszi magát, hogy egyen. Ez jó jel, gondolja Émile, talán most tud vele beszélni, talán most kap valami magyarázatot. Elvégre ő is otthagytott mindent. Megköszörüli a torkát.

– Tegnap óta próbálom megírni ezt a levelet... – kezdi.

Bizonytalan a hangja. A lány felnéz a tányérből. Émile az üres papírlapra mutat.

– Levelet? Minek?

Nem azt kérdezte, hogy kinek, hanem hogy minek. És tökéletesen igaza van. Ez a levél senkinek sem szól személy szerint. Nem szól jobban a szüleinek, mint Renaud-nak vagy saját magának. Azért írja, hogy megmagyarázza a távozását. Vagy talán egyszerűen csak azért, hogy ő maga megértse. Valószínűleg ezért nem tudja megírni.

– Búcsúlevél. A hozzám közel állóknak. Bejelentem a távozásomat.

Joanne leteszi a villáját, és kissé fájdalmas arccal bólint.

– Még nem tudják, hogy eljöttél?

– Nem, nem tudják. Úgy jöttem el, mint egy tolvaj. Biztosan sejtik, hogy eljöttem, biztosan zárva találták a lakásomat, biztosan próbáltak is hívni. Csak Renaud tudja. A legjobb

barátom. De lehet, hogy mostanra másoknak is elmondta. Négy nap telt el azóta.

Joanne lassú mozdulatokkal, kis falatokban eszik tovább.

– Miért nem mondtad el nekik, hogy eljössz?

– Meg sem próbálták volna megérteni. Renaud más, de a szüleim és a nővérem nem értették volna meg. Lett volna egy kísérleti terápia. Megfigyeltek volna, különböző tesztek végeztek volna, hogy megpróbálják lassítani a betegségemet. Azt akarták, hogy vegyek részt benne.

Joanne lenyeli a falatot, mielőtt udvarias hangon megkérdezi:

– De eleve kudarcra volt ítélve?

– A terápia?

– Igen, az.

– Nem gyógyultam volna meg. Nem is az volt a cél.

Joanne lassan, a szavakat gondosan megválasztva fogalmazza meg a kérdéseit:

– Ők viszont abban reménykedtek, hogy meggyógyulhatsz tőle?

– Azt hiszem, megbékéltek az igazsággal.

Újabb csend következik. Joanne gondolkodik, hogyan is fogalmazzon.

– Egyszerűen vissza is utasíthattad volna a kísérleti terápiát.

– Hogy érted?

– Nem kellett volna emiatt ilyen messzire utaznod. Csak annyit kellett volna tenned, hogy visszautasítod a terápiát.

– Én... Ez ennél sokkal bonyolultabb.

A lány nyugodtan vár. Félbehagyja az evést. Letesze a villáját, és Émile-re néz. Ezúttal a szemébe. Ritka eset, és nehezen találja a megfelelő szavakat.

– Kezdtem feledékeny lenni. Úgy értem, nemsokára teljesen szenilis leszek. Nem akartam, hogy abban az állapotban lássanak. Azt akartam... azt akartam, hogy úgy emlékezzenek rám, mint amilyen régen voltam. Az igazi énemre. Nem pedig mint valami szenilis vénemberre.

– Gondolod, hogy szenilis vénembernek tartottak volna?

– Voltak rá jelek. Másképp néztek rám. Megváltozott a viselkedésük.

Joanne lenéz a tányérjára, alig észrevehetően bólint.

– Akkor megértelek.

Eltelik pár másodperc. Émile végül tölt magának egy pohár vizet, Joanne pedig nagyon lassan ismét csipegetni kezdi az ételt. Csak a patak csobogását, a madarak csicsergését hallani a távolban, és ahogy az evőeszközök egymáshoz koccannak.

– Mindig is szerettem volna utazni – folytatja Émile félig teli szájjal.

Megint látni lehet Joanne arcát, ahogy felnéz a tányérjából.

– Tényleg?

– Igen. Renaud-val ketten utazni akartunk az egyetem után. Csak venni a hátizsákjainkat, és elmenni a hegyekbe.

– És nem mentetek el?

– Nem. Megismerkedtünk a barátnőinkkel, és aztán már nem akartunk elmenni.

Joanne szája sarkában egy halovány mosoly jelenik meg. Most először lát Émile valami érzelmet rajta. Talán a telefonhívás rázta fel annyira, hogy kezdi levetkőzni a fásultságát?

– Hol van? – kérdezi Joanne.

– Ki?

– A barátnőd.

– Ja! Már egy éve elhagyott. Azóta valószínűleg valaki másnak a barátnője.

Lebiggyeszi a szája szélét, tapintatosan jelezve, hogy érti. Ez az egyik első alkalom, hogy valóban beszélgetnek, úgyhogy Émile ki akarja használni arra, hogy villámgyorsan tisztázza a tegnapi estét:

– Különben, ami este történt... baromság volt. Nem gyakran fordul elő velem. Nem így terveztem.

A lány tesz egy kézmozdulatot, mintha félbe akarná szakítani, hogy Émile ne is folytassa, vagy azt akarná mondani, hogy nem érdekes, nem akar róla beszélni.

– Az a nő a GR10-en túrázik a barátaival, és volna néhány jótanácsa, amivel segíthet nekünk. Az útvonalakkal és a

felszereléssel kapcsolatban.

Majd nagyon gyorsan folytatja, mintha le akarná tudni ezt a kellemetlen témát:

– Abban maradtunk, hogy ma este visszajön, és segít nekünk felkészülni az indulásra. Elvben idejön a lakóautóhoz. Itt leszel?

– Azt hiszem, igen.

– Jó.

Más hozzáfűznivaló nem jut az eszébe. Megkönnyebbül, hogy ezt megbeszélték. Fogja a villáját, és jóízűen enni kezd. Nem is olyan rossz. A rizs ugyan kihűlt, de enyhén átvette a rozsmaring illatát.

– Nem voltam benne biztos, hogy vegetáriánusként eszel-e tojást – mondja teli szájjal, miközben figyel, ahogy a lány nekilát az omlettnek.

– Igen, eszem tojást.

– Régóta nem eszel húst?

– Gyerekkorom óta.

– Komolyan?

A lány bólint, beletúr a rizskupacba, majd megáll a villája a levegőben.

– Megtaláltad a rozsmaringot? – kérdezi.

Émile ránéz. A lány abbahagyta a rágást. Némi meglepetés fut át az arcán.

– Igen, megtaláltam. Tettem is egy keveset a rizsbe. Ízlik?

– Igen.

De nem eszik tovább. Mozdulatlan marad.

– Komolyan megtaláltad a rozsmaringot?

Úgy tűnik, ez az információ nagyon felzaklatja Joanne-t, és Émile nem érti, miért. Tétován válaszol:

– Igen. A lakóautó mögött nő.

Azon tűnődik, vajon mit csinált rosszul. De aztán meglát egy mosolyt Joanne arcán. Egy igazi mosolyt. Négy napja az elsőt. Olyan, mint egy napsugár. Váratlanul éri. A rozsmaring miatt mosolyog. Émile-nek elakad a szava, a villa megáll a kezében. Próbálja felfogni, mi történt az imént, de nem nagyon sikerül. Atyaég, a rozsmaring mosolyt csalt az arcára, ráadásul

iszonyatosan csinos, amikor mosolyog!

– Hoztam egy kétszemélyes kulacsot.

– Oké.

Szóttalanul fejezték be az étkezést. Émile lopva rá-rápillantott a lányra, hátha elcsíp az arcán egy újabb mosolyt, de nem mosolygott többet. Émile nem tudott rájönni, hogyan sikerült kicsikarni az elsőt, de piszkosul feldobta a napját. Még a fejfájása is elmúlt.

Miközben szedték le az asztalt, megkérdezte:

– Van kedved körülnézni a faluban? Utána meg elmehetnénk a vízeséshez.

Joanne szenvtelen arccal bólintott. Émile el is készült, túrabakancsot húzott, és a hátára vette a hátizsákját. Tett be kulacsot és pár almát is arra az esetre, ha megéheznének. Nézi, ahogy Joanne a lábára kötözgeti az aranyszínű szandálját.

– Muszáj vennünk neked valamit, amit ilyenkor felvehetsz.

A lány bólint. Soha nem mond ellent. Zavarba ejtően simulékony.

Lassan, ráérősen sétálgatnak a faluban. Émile halad elől, mutatja a környező hegycsúcsokat, és utána néz a nevüknek az útikönyvben. Próbál tájékozódni.

– Várj, erre van dél? Azt mondják...

Hunyorítva bogarássza az útikönyvet. Próbálja kisilabizálni a csúcsokat: a Pic de Sauvegarde, a Pic de Céciré, a Pic de Lézat. Séta közben fennhangon sorolja a neveket. Joanne csak csendben gyönyörködik a tájban. Végigsétálnak a szűk utcákon, majd megállnak egy régi kőház előtt, ahol egy macska is lakik. Kinyújtózva heverészik az ajtó előtti lábtörlőn, és ásítva figyelik őket.

Lassan visszafordulnak a parkoló irányába. A falu nagyon kicsi, ennyi idő alatt be is járták. Egyetlen üzlet sincs, teljes a nyugalom.

– Szép, ugye? – szólal meg Émile még mindig a tájat bámulva.

– Csodálatos.

Először csak egy mosoly. Most meg azt mondja, csodálatos. Mintha Joanne lassacskán ébredene.

Amikor visszaérnek a parkolóhoz, egyből a patakhoz, illetve a vízeséshez vezető gyalogúton indulnak tovább.

– Hogy bírja a lábad?

– Jól.

Joanne nem panaszkodik, pedig Émile látja, hogy a szandálpántoktól lett pár vízhólyagja.

– Ha fáj...

– Nem fáj.

Az ösvény árnyékos, és teljes a csend. A patak mentén haladnak. Olykor-olykor találkoznak másik túrázóval, köszönnek egymásnak, aztán ismét csend lesz. Máskor egy kicsit megállnak inni, vagy belemártani a kezüket a vízbe, hogy lehűtsék a tarkójukat.

– Milyen hely Saint-Malo?

Émile az ösvényen marad addig, amíg Joanne a bokrok mögé húzódva könnyít magán. A lány nyugodt tempóban lépked vissza.

– Ó, hát...

Odaér hozzá, visszaveszi a kalapját.

– Szeles az idő. És nyáron túl nagy a tömeg.

– Ennyi?

– Igen, ennyi. Ott nincs ilyen varázslatos csend.

– A tömeg miatt?

– Igen. Már nem olyan érintetlen, mint régen volt.

– Soha nem akartál eljönni onnan?

– Nem. Egy Saint-Suliac nevű kis faluban laktam, néhány kilométerre Saint-Malótól. Ott jó volt élni.

– Az még érintetlen volt?

- Igen. Csendes hely volt.
- Lassan mennek tovább.
- Mindig is ott éltél?
- Igen.
- Ott is születted?
- Igen. Az iskolában.
- Az iskolában, ahol dolgoztál?
- Igen.
- Émile hitetlenkedve mosolyog.
- Komolyan mondod?
- Igen.
- Elég szokatlan.
- Apám volt az iskolagondnok.
- Na ne!
- De igen.

Nem mosolyog úgy, mint reggel, hanem valamiféle komolyság ül az arcán.

Émile szerint nagy kár, hogy nem mosolyog.

- Akkor te, úgymond, átvetted a munkáját?
- Igen, amikor nyugdíjba vonult.
- Hány éves korodban?
- Éppen betöltöttem a húszat.
- Olyan fiatalon? Baromi nagy feladat!

Joanne megvonja a vállát.

– Ismertem az iskola minden zegzugát. Sosem laktam máshol. Az volt az otthonom.

– Akkor neked szinte magától értetődött.

– Igen. Pontosan.

Émile elmosolyodik. Visszaemlékszik, az ő élete mennyire különbözött ettől. Húszévesen ő még csak egy kis hülye volt, aki rendszeresen berúgott a diáktársaival, míg Joanne ugyanannyi idősen egy iskolát felügyelt.

– És édesanyád mit csinált?

Reméli, nem trafált bele valami kellemetlen témába, mert a lány nem válaszol azonnal.

– Soha nem találkoztam vele.

Émile elhúzza a száját, amikor rádöbben, hogy pont

beletrafált, de Joanne arra továbbra is szenvtelen és nyugodt. Nem tűnik zaklatottnak.

– Ami apámat illeti, elég kései gyerek vagyok. Negyvenéves volt, amikor születtem.

Émile bólogat, mert nem tudja, mit mondjon.

– Egészen addig egyedül élt. Kicsit ő volt a falu agglégénye, érted, ugye?

– Igen.

– Beszélték ezt is, azt is, mondtak mindenfélét. Azt is, hogy lefeküdt egy prostituálttal, és hogy a nő teherbe esett, el akarta vetetni, de apám könyörgött neki, hogy ne tegye, és pénzt ígért neki, rengeteg pénzt, hogy megtartsa a gyereket, ő pedig felnevelhesse.

Joanne ezt csak úgy, minden különösebb érzelem nélkül, nyugodt, lágy hangon meséli.

– Kiderült azóta, hogy igazak voltak-e a mendemondák?

– Valószínűleg azok voltak.

Megvonja a vállát, mintha nem nagyon érdekelné. Émile csodálattal vegyes hitetlenkedéssel figyeli a lányt.

– És ő, mármint az apád, mit mesélt neked minderről?

– Egy szebb történetet. Azt mondta, hogy megismerkedett egy nagyon kedves és gyönyörű nővel, aki terhes lett tőle, de aki sajnos nem tudott vele maradni. Az életmódja összeegyeztethetetlen volt a családi élettel, ezért apámra bízott.

Émile nem is tudja, mit mondjon. Kicsit megviseli a történet. Nem tudja eldönteni, hogy szimplán csak borzasztónak találja, vagy azzal együtt szomorúnak és kedvesnek is. Joanne-on nem látszik, hogy borzasztónak tartaná.

– Biztosan... Gondolom, nem könnyű együtt élned ezzel az egésszel.

A lány megvonja a vállát.

– Dehogynem. Sőt...

Émile megráncolja a homlokát, nem igazán érti.

– Az apámnak az voltam, amiről azt hitte, hogy soha nem adatik meg neki. Boldog és hálás volt az élete minden napján.

– És te...?

Nem igazán tudja, hogyan fogalmazza meg a kérdését.

– Soha nem vágytál többre?

– Ezt most hogy érted?

– Hát soha nem akartál többet tudni? Megismerni az édesanyádat?

A lány határozottan megrázza a fejét.

– Apám mindenre megtanított. Gyengéd volt. Szerettem. Boldog voltam.

Émile nem látja az arcát a kalap alatt. Lehet, hogy mosolyog, mint reggel? Lehet, hogy az apjától tanulta meg felismerni a vadrozmaringot?

Szótlanul mennek tovább, de aztán Émile nem tudja megállni, hogy meg ne kérdezze:

– Édesapád él még?

– Nem. Három évvel ezelőtt egyik reggel nem ébredt fel.

A lány felszegi a fejét, a nap fénye beragyogja az arcát. Derúsnek és békésnek tűnik. Émile nehezen veszi le róla a tekintetét.

– Boldog élete volt – teszi hozzá Joanne.

A madárcsicsergés és a patakcsobogás újra betölti a levegőt. Émile rövid időre lehunyja a szemét, hogy még jobban, még mélyebben átélhesse ezt a tűnékenyen tovarebbenő, mégis időtlen pillanatot. Kellemes a délután. Örül a Joanne-nal folytatott beszélgetésnek. Mostantól jobban el tudja őt képzelni fiatalabb korában, az iskolaudvaron. Szinte látja maga előtt néhány centiméterrel alacsonyabbnak, farmeroverallban és copfba kötött hajjal, és a kép hirtelen megelevenedik, és Joanne egy magas férfi mögött lépked. Fogadni merne, hogy a magas férfi gyakran kijárt a mezőre, hogy a csillagok felé fordítva az arcát meditáljon, és abban is biztos, hogy kalapot viselt. Egy széles karimájú fekete kalapot.

Amikor visszatérnek a vízeséstől, egy üzenetet találnak az asztalon. Alkonyodik. Hosszú időt töltöttek a vízparton, egy

sziklán üldögélve. Nézték a fürdőző családokat, közben almát rágcsáltak. Belelógatták a lábukat a patakba. Émile fogott néhány ebihalat, hátha mosolyra tudja fakasztani Joanne-t, de ő csak annyit mondott:

– Jaj, ne! Megijeszted őket.

Így hát visszaengedte őket a vízbe. Aztán ugyanazon az úton, amelyiken mentek, visszaindultak. A parkoló az ő lakóautójukat leszámítva teljesen üres. Az asztalt és a székeket kint hagyták, ami Émile szerint nagy hülyeség volt, mert akár el is lophatták volna őket. De megvannak, és egy üzenet hever az asztalon.

Szia, szépíró!

Remélem, nem bánod, hogy felhasználtam az asztalon kallódó papírlapot, amely azóta is reménytelenül üres volt!

Azért jöttem, hogy meghívjalak: ma este összejövotelt tartunk a turistaházban a holnapı továbbindulásunk alkalmából. A lányok a lelkemre kötötték, hogy le ne maradjak róla. Eljössz? Ott is megbeszélhetjük a nagy túrádat.

Remélem, ma este találkozunk!

Chloé

Eltünteti a papírdarabot, mielőtt Joanne elolvashatná.

– Meghívtak minket egy összejövotelre. Chloé. A tegnap esti lány. Abban a turistaházban lesz, amely mellett elhaladtunk a faluba menet.

Ez, mondjuk, nem egészen igaz, mert Joanne-t nem igazán hívták, de erről nem kell tudnia.

– Hm.

Nem tűnik túl lelkesnek.

– Eljössz velem?

– Nem is tudom.

– Ez a lány tanácsot akar adni a hegyi túránkkal kapcsolatban. Tudod, mondtam.

Joanne kissé összeráncolja az orrát. Ilyen arcot vág, amikor valamitől nincs elragadtatva? Émile még nem ismeri

eléggé ahhoz, hogy biztosra meg tudja mondani.

– Azt hiszem, napszúrást kaptam.

Majd a halántékára mutat:

– Lüktet. Lefekszem egy kicsit.

Émile érti, hogy Joanne-nak nincs kedve menni, nem akar az ő és Chloé társaságában lenni. Nem is akarja erőltetni.

– Jól van. Akkor pihenj! Begyűjtöm helyetted is a tudnivalókat.

– Rendben.

– Kérsz egy kis teát? Együnk valamit, mielőtt elmegyek?

A lány megrázza a fejét.

– Nem kérek. Máris lefekszem.

Felmászik a kötélletrán. Émile pár pillanatig csak téblábol a lakóautóban. Kivesz egy üveg vizet a hűtőből, tölt magának egy pohárral, és egy megkezdett csipszes zacskóból csipeget. Indulnia kellene. Már biztosan el is kezdődött a buli. Csak éppen nem szívesen hagyja ott Joanne-t teljesen egyedül.

– Nyitva hagyjam az ajtót, vagy bezárjalak?

– Bezárhatsz.

– Biztos, hogy nem lesz semmi baj?

– Biztos.

– Hát jó.

Még pár percig jöszmékel, visszarakja az üveg vizet a hűtőszekrénybe.

– Akkor szia, megyek!

– Szia!

A turistaszálló egy faoromzatú régi kőház, előtte egy kisebb füves terület és egy szabadtéri piknikasztal. Bent található egy közösségi helyiség hosszú tölgyfa asztallal. A terem meg is telt a megjelentekkel. Vagy tízen lehetnek. Többségük párt alkot. Néhányan az ötvenes éveikben járnak, mások alig múlhattak harminc. Émile felismeri a baráti párt, akik a fák mögött vártak Chloéra, amikor előző nap odament hozzá beszélgetni. Ahogy Émile félénken megáll az ajtóban, kezében egy üveg fehérborral, egyszer csak odaviharzik hozzá Chloé.

– Szia, Émile!

Úgy érkezik, mint egy forgósél, majd Émile vállára teszi a kezét, és pajkos pusztit cuppant az arcára.

– Klassz, hogy eljöttél!

Kiveszi a kezéből a borosüveget, és megragadja a csuklóját.

– Gyere, bemutatlak a többieknek!

Émile figyel, ahogy a lány hosszú lábaival máris a terem közepén terem. Kekizöld rövidnadrágot és fekete ujjatlan felsőt visel. A haját kontyba kötötte a feje tetején. Az arca piroszposzgás, a szeme ragyog.

– Üdv mindenkinek! Bemutatom nektek Émile-t!

A tekintetek felé fordulnak. Üdvözlík, mosolyognak, kezet nyújtanak, odatartják az arcukat. Keresztnevek hangzanak el villámsebességgel. Martha. Kevin. Romaric. Hervé és Roseline. Chloé még mindig fogja Émile kezét, és húzza egyik barátjától a másikig.

– Velünk tölti az estét. Gyere, Émile, töltök neked!

Otthagyják a csoportot. Émile követi a lányt egy távolabb eső helyiség felé, amely a szálláshely konyhája lehet. Balra egy félig nyitott hálószaabajtót lát, bent négy dupla ágyat. Hátizsákok hevernek szanaszét a padlón. Belépnek a hátsó helyiségbe, amelyről kiderül, hogy valóban a konyha. Chloé lábujjhegyre áll, és az egyik szekrényből elővesz egy borospoharat. A dugóhúzóval kínlódik, próbálja kinyitni a bort, amit Émile hozott. Vicces fintorokat vág hozzá, de Émile nem siet a segítségére.

– Ma a Pic de l'Oussouet-n voltunk – mondja, amikor végre sikerül kinyitnia az üveget.

– Az messze van innen?

– Körülbelül tizenöt kilométerre.

Megtölti a poharaikat, és háttal a konyhapultnak támaszkodik.

– És te? Neked milyen napod volt?

Émile elveszi a poharat, amit a nő nyújt felé, és belekortyol.

– Bejártuk a falut, és elmentünk a vízeséshez.

Chloé gúnyosan mosolyog.

– A bolond lánnyal?

– Igen, Joanne-nal.

Belekortyol a borba, az arcán ugyanaz a lekicsinylő mosoly.

– Azt ugye tudod, hogy még meggondolhatod magad?

Émile értetlenül ráncolja a homlokát. Tényleg nem érti, mit akar Chloé ezzel mondani. Hirtelen egy hang hallatszik, valaki a közös helyiségből kiabál át Chloénak. A lány felsóhajt és visszaszól.

– Mindjárt megyek! Addig gyújtsátok meg a tüzet!

Visszafordul Émile-hez.

– Erről később majd még beszéljünk – néz rá Chloé.

– Miről?

Émile pohárral a kezében tétován toporog, egyik lábáról a másikra áll.

– A tervedről. Meg az enyémről.

– Mire gondolsz?

Émile hülyén érzi magát, de nagyon kíváncsi, mi járhat a nő fejében.

– Semmire, csak jöhetnél velünk, és elfelejthetnéd végre azt a bolond lányt.

Ebben a pillanatban Chloé hátat fordít neki, hogy visszamenjen a nagyterembe, és Émile örül, hogy így nem látja, milyen bamba arcot vág.

– Gyere te is!

Hagyja, hogy Chloé magával húzza. A többiek már mind kiültek a piknikasztalhoz. Az egyik férfi magára vállalta a tábortűz táplálását, éppen fűjva élesztgeti a parazsat. Egy nő vegyes salátákat tesz az asztalra, mire Chloé felkiált:

– Ne játszd itt a felszolgálólányt, Célia! Kérd meg inkább Franckot, hogy segítsen!

A szóban forgó Célia az égre emeli a tekintetét.

– Vagy mi lenne, ha te segítenél?

Barátságos a hangulat. Pattog a tűz. Az emberek kérdezzgetik Émile-t. Mindenki tanácsot akar adni a nagy túrájával kapcsolatban, és elmondja a véleményét egy-egy útvonalról. A papírtányérokat megrakják salátával. Egy bagett és egy darab camembert jár körbe az asztalnál. Egyik

üveg bort a másik után nyitják. Chloé elővesz egy kis jegyzetfüzetet, amelyben megpróbálja összeírni, milyen alapvető felszerelésre lesz szüksége Émile-nek a gyalogtúrához. Külön oszlopokat kezd: egyet a ruháknak, egyet az egészségügyi és higiéniai dolgoknak, egyet a hálócuccoknak, egyet pedig a főzőeszközöknek (kempingfőző, lábas, fedő). Időről időre hangosan felolvassa, amit eddig felírt, és az asztal körül ülők kiegészítik a listát. Ez néha vitába torkollik.

– Kétöltözetnyi ruha elég! Este kimossuk az aznapit, és másnap bőven van ideje megszáradni.

– Legalább három öltözet kell!

– Könnyíteni kell a csomagon! Egy is elég!

– Franck, ne ess túlzásba, nem a ruha a legnehezebb!

Az asztal körül mindenki a GR10 egy szakaszát teljesíti. Harcedzett túrázók. Összehasonlítják a náluk lévő müzliszeletek kalóriaértékét, ellenőrzik a hálózásuk összetételét, és minden apró részleten összevitatkoznak. Émile eltűnődik, jól átgondolta-e, mielőtt egy ilyen túrát javasolt Joanne-nak, akinek még túracipője sincs.

– Ha már a higiénianál tartunk, a babér- és olívaolajjal készült Aleppo szappant ajánlom. Használhatod a bőrödre, a hajadra, fogmosásra, ruhatisztításra, sőt még sebfertőtlenítésre is.

A tanács az ötvenes éveiben járó nőtől érkezik. Izmos karja és erőteljes arcvonásai vannak.

– Feltétlenül mikroszálas legyen a törölköző! Az kis helyen elfér. Az élelmiszer kérdése elég egyszerű és logikus. Csak a legszükségesebbeket vidd! Kenyeret, rizst, tésztát, müzliszeletet, sajtot és kolbászt a fehérje miatt.

A szükséges túrafelszerelés számbavétele után a beszélgetés szinte észrevétlenül a jelenlévők munkájára és az utazás körülményeire terelődik. Chloé leejti a jegyzetfüzetét. A hatodik üveg bor fogyott el éppen. Kezét Émile combjára teszi, és időről időre a fülébe suttog.

– Klassz, ugye? Azt hiszem, ezt szeretem a legjobban. A

találkozásokat, az együttléteket.

Émile egyetért. A bor ugyan kicsit a fejébe szállt, de nagyon jól érzi magát, teljesen ellazult. Chloénak igaza van. Jó itt lenni. Barátságos a társaság. Szeretné, ha az utazása minden napja valami hasonló lenne, de kétli, hogy így lesz.

– Holnap korán reggel indultok? – kérdezi Chloé felé hajolva.

– Öt órakor.

– Öt órakor? Miért olyan korán?

A lány őszintén felnevet.

– Reggel gyalogolunk a legtöbbet, mielőtt túl nagy a meleg. Gyengéd mozdulattal megcsavarintja Émile orrát.

– Látszik, hogy teljesen mazsola vagy.

Émile lefogja a kezét, hogy ne tudjon az orrához piszkálni.

– Mondhatjuk úgy is.

Ismét szélesen mosolyog.

– Nyugi! Azzal a sok okossággal, amit most elmondtunk neked, nem érhet baj.

Közelebb húzódik Émile arcához, száját a füléhez nyomja.

– Hacsak nem döntesz úgy, hogy velünk tartasz.

Hamiskásan elmosolyodik, és figyel, mit mond erre Émile, aki megint csak a hülyét játssza.

– Hogy érted?

– Ha fel akarod fedezni a Pireneusokat, velünk tarthatsz. Megvan az útitervünk, a felszerelésünk. Van egy sátram, szívesen megosztom veled.

Érzi Chloé kezét, ahogy a combjára nehezedik, mintha így próbálna nyomást gyakorolni rá. A nő le nem veszi róla a szemét, és közben egyfolytában mosolyog.

– Itt hagyhatnád a lakóautódat. Őrzésre.

– Hát, nem is tudom.

– Ha meggondolod magad, bármikor visszafordulhatsz, és visszajöhetsz ide, ha meguntad a túrát. Csak fogod magad, és csá!

Émile próbál visszamosolyogni a nőre. Eszébe jut Joanne, aki a lakóautóban vár rá.

– Nem tehetem – mondja. – Nem hagyhatom itt Joanne-t.

Chloé nehezen tudja leplezni csalódottságát.

– Ugyan már, nem is érdekli! Majd talál egy másik autót, amibe beszáll. A tiédbe vagy máséba, neki teljesen mindegy!

Egy kézlegyintéssel elintézi a témát, mintha Joanne miatt nem lenne érdemes tovább rágódni a kérdésen.

– Állj le! Nem fogom itt hagyni.

Chloé leveszi a kezét Émile combjáról. Egyre nehezebben tudja leplezni ingerültségét.

– Miért, a feleséged, vagy mi?

– Nem.

– Hát akkor?

– Más ok miatt.

A nő bosszús arcot vág, tölt magának egy újabb pohár bort.

– A te döntésed. De nézd ezt itt!

Az asztaltársaságra mutat, akik nagyokat nevetve beszélgetnek, és akik között kézről kézre járnak a borosüvegek.

– Ilyen egy túra velünk. Mi így járjuk a vidéket.

Émile megvonja a vállát. Persze hogy lenne kedve hozzá. Persze hogy szeretne minden este ilyen közös étkezéseket, új embereket megismerni, időnként Chloé karjaiba bújni. De Joanne-nal indult útnak. Pont ma sikerült mosoly csálnia az arcára. Nem csak egy elvarázsolt lány, aki beszállt a lakóautójába. Ő az egyetlen, aki válaszolt a hirdetésére; aki vállalta, hogy elkíséri őt erre az utolsó, halálba tartó útra. Valamiféle kapocs lett ez közöttük.

– Na, mit szólsz?

– Nagyon szeretném. Tényleg. Csak éppen...

Chloé nem hagyja befejezni a mondatot.

– Oké, semmi baj, értem – vág közbe erőltetett mosollyal. – De akkor ma este ne várd, hogy kielégítselek!

Émile meg sem tud szólalni, de még annyit sem tud kinyögni, hogy nem is ezért jöttem. Nézi, ahogy Chloé feláll, és elindul a konyha felé. Makacs és önfejű ez a nő. Nem bírja, ha ellentmondanak neki. Émile soha nem akart volna vele utazni. Erre most jön rá. Az órájára pillant. Már éjfél van. Felhörpinti

a bort, és a lehető leggyorsabban visszamegy a lakóautóhoz. Csak azt várja meg, hogy Chloé visszajöjjön, megmondja neki, hogy hazamegy, és már le is lép.

Csendben besurran a lakóautóba. Chloé nem tett megjegyzést, amikor bejelentette neki, hogy hazamegy aludni. Átnyújtotta neki a jegyzetfüzetéből kitépett papírlapot, amelyre az útvonalakat és a szükséges túrafelszerelést írta fel, majd egy gyors puszival elköszönt.

– Akkor további minden jót!

– Neked is!

Émile megkönnyebbülve jött el. Chloé csalódottnak és szomorúnak tűnt, de Émile nem törődik ezzel.

Joanne mintha nyugtalanul aludna. Émile fogmosás közben hallja, ahogy a lány hánykolódik fent a hálófülkében. Talán tényleg napszúrást kapott. Azt hitte, hogy csak ürügy, hogy ne kelljen az összejeövetelre eljönnie, de talán mégsem az. Lehet, hogy lázas?

Néhány perccel később felmegy a fürkébe. Sötét van, de így is látja a lány arcát. Fénylik a bőre. Most már biztos benne, hogy lázas. Mocorog a matracon, és halkán, szaggatottan sóhajtozik.

– Joanne!

Suttog, nehogy hirtelen ébressze fel. Nem úgy tűnik, mint aki hallotta. Az arca fölé hajol, és megismétli:

– Joanne!

A lány erre abbahagyja a hánykolódást, de még mindig nem ébredt fel. Látja, hogy a lehunytt szemhéja alatt a szeme nagyon gyorsan ide-oda mozog.

– Joanne, minden oké?

A lány sóhajt egyet, lassan szembefordul vele, de alszik tovább. A szeme csukva, a légzése szaggatott. Egyik karját Émile felé nyújtja, átöleli a nyakát. Közelebb húzódik, szorosan mellé, hogy átölelje. Émile nem mer megmozdulni. Ott fekszik a lány lázasan, hozzásimulva, és a fejét Émile vállához fúrja. Fel kellene ébresztenie, gyengéden eltolni magától, és ismételtetni a nevét, de a lány egyszer csak

suttogni kezd álmában, gyenge, elhaló hangon: „Léon, megígérted, hogy nem hívogatsz többé – sóhajt beletörődve, és gyengéd mozdulattal végigsimít Émile haján. Egyetlen lélegzetvétellel motyogja: – Miért hagytad, hogy elmenjen? Tudtad, hogy milyen! Ne sírj, kérlek!”

A láztól hallucinál. Azt hiszi, ő az a fiú, aki folyton telefonál neki, akinek folyton azt mondja, hogy „Nem. Hagyd abba! Ne sírj!” Ezek szerint Léonnak hívják. Émile eligazít néhány hajszálat, amelyek a lány lázban égő homlokára tapadtak, és suttogva szólítgatja:

– Joanne!

A lány abbahagyja a mocorgást, és felnyög.

– Joanne!

Ezúttal hangosabban szólítja a nevén, mire a lány kinyitja a szemét. Kell egy pillanat, mire felfogja, mi történik. Látja a matracon megdermedt, mereven fekvő Émile-t, aki mozdulni sem mer; észreveszi, hogy átkarolta, és a fejét Émile nyakához fúrta. Elszörnyedve néz. Émile próbál valamit mondani, amivel tompíthatná a kínos helyzetet.

– Belázasodtál.

De ez nem nyugtatja meg a lányt. Kezét a szájára szorítja, majd mentegetőzik:

– Jaj, ne haragudj!

– Semmi baj. Lázas vagy. Adnom kéne neked valami gyógyszer.

Megrázza a fejét, felül. Nem úgy tűnik, mint aki teljesen magához tért, mintha még mindig félig Léon karjaiban érezné magát, Saint-Malóban.

– Mit csinálsz? – kérdezi Émile, látva, hogy a lány felmarkolja a párnáját és a paplanját.

– Lemegyek. Lent alszom.

– Ne!

Émile a karjánál fogva megpróbálja visszatartani.

– Semmi baj, Joanne, de tényleg! Előfordul az ilyesmi.

A lány kiszabadítja magát Émile szorításából. Hadarva beszél, és nem is néz Émile szemébe.

– Most már lent alszom.

Émile értetlenül megismétli, amit hall:

– Most már?

– Mostantól.

– Mostantól mindig?

– Igen, mostantól mindig.

– Joanne, ne butáskodj!

De a lány párnával és paplannal a hóna alatt már mászik is le a kötélletrán. Szinte menekül. Sietősen, suttogva válaszol:

– Engem nem zavar. Az ülőpad elég széles. Így mindkettőnknek lesz saját hálóhelye.

– Akkor maradj te fent! Majd én alszom az ülőpadon.

A lány választát már letről hallja:

– Miattam ne aggódj! Jó lesz nekem itt. Itt lent nincs olyan meleg.

– Biztos vagy benne?

– Igen.

– Vegyél be gyógyszert! A holmim között találsz. A pad alatt.

– Milyen gyógyszert?

– Lázcscillapítót.

– A láz természetes reakció. Butaság csillapítani.

Émile önkéntelenül elmosolyodik. Joanne és az okosságai!

– Akkor mit kezdesz vele? Csak vársz, amíg lemegy magától?

– Igen. Hacsak nincs kamillád.

Először az ölelés, majd a hallucinációk, aztán a durva ébredés, és végül az éjszakai költözés. Most meg ez a beszélgetés, aminek se füle, se farka.

– Nincs. Miért lenne kamillám?

– Hogy tudj kamillateát főzni.

– Az leviszi a lázat?

– Igen.

– Sajnos nincs.

Ezután megint beáll közöttük a csend. Émile csak annyit hall, hogy Joanne az alsó részen matat. Valószínűleg rendezkedik a padon.

– Joanne, ugye tudod, hogy bármikor visszajöhetsz ide?

Teljesen értelmetlen, amit csinálsz.

De már eldöntötte.

– Jobb lesz itt nekem. Jó éjszakát! – hangzik a felelet a vékonyka hangon.

Émile megint elmosolyodik, úgy válaszol:

– Oké, akkor neked is jó éjszakát!

Émile nincs egészen ébren, de már nem is alszik igazán. Hallja a kintről beszűrődő hangokat: a madarak énekét, a kirándulók lépteit a parkoló murváján, a vízforraló duruzsolását. Joanne már biztosan felkelt. Ő viszont furcsa félálomban lebeg. Ma reggel eszébe jutott egy emlék Lauráról, és teljesen beleéli magát. Egy emlék az együtt töltött második évükből. Egy emlék arról az alkalomról, amikor Laura először vetette fel a gyerekvállalás gondolatát. Amikor Émile csak tréfának vette.

Aznap este elment sörözni Renaud-val. Ő és Laëtitia akkor még nem terveztek gyereket. Egy ír kocsmában dobtak be néhány sört, mert Laëtitia elutazott néhány napra az anyjához, és Renaud olyankor mindig megragadta az alkalmat, hogy este elmenjen valahová. Émile hívta Laurát is, hogy tartson velük, de ő is a barátnőivel találkozott éppen. Minden péntek este találkozója volt a lányokkal: vörösbor és tapas a Loca Chicában. Eleinte Laura sose hagyta ki ezeket az alkalmakat, de később, amikor már összeköltöztek, egyre többször elbliccelte a barátnős összejöveteleket. Mindig azt mondta, inkább vele tölti az estét, még akkor is, ha nem csinálnak semmit; még akkor is, ha elalszanak a kanapén. Nagy ritkán mégis elment, hogy „le ne maradjon a ki-kivel-kavar hírekről”. Azon a péntek estén úgy döntött, hogy elmegy a lányokkal. Amikor Émile hazaért a Renaud-val töltött estéről, forgott vele a világ. Egy kicsit túl sok sört ivott. Laura a kanapén feküdt az aprócska fehér pizsamájában: minisortban és egy túlságosan is csábító csipkés felsőben. Émile-nek piszkosul kedve lett volna hanyatt dönteni a kanapén, de Laura szomorkás arcot vágott, úgyhogy Émile csak ennyit kérdezett:

– Már itthon is vagy?

Laura még szomorkásabbra hangolta az arckifejezését.

– Igen.

– Nem volt jó?

– Nem. Csapnivaló volt.

Émile leült mellé a kanapéra, és megragadta a derekánál fogva.

– Mi volt csapnivaló? Mesélj!

Laura Émile karjaiba roskadt.

– Minden. Senki sem jött el. Csak ketten voltunk.

– Csak ketten?

– Igen. Inès meg én.

– Hogyhogy?

Laura nagyot sóhajtott.

– Annyi mindenről lemaradtam! Nem is tudtam, hogy Lise gyereket vár!

– Lise a szőke, akivel együtt jártál az egyetemre?

– Igen. Négy hónapos terhes. Fogalmam sem volt róla! Beszért ugyan róla, de nem gondoltam, hogy komoly a dolog. És most már Nadia is!

– Nadia...

– Akinek fodrászszalonja van.

– Aha.

– Ő nem olyan régóta. Még csak két hónapja. Nem tervezték, de láthatóan nagyon örül neki. Már ki is találták a nevét.

– Huh.

– Derült égből villámcsapás.

– És emiatt nem voltak ott ma este?

– Igen, emiatt.

Émile elkomorult, mert nem értette, miért lett ettől Laura ennyire szomorú.

– Nem baj, Lau, majd legközelebb ott lesznek!

Laura értetlenül nézett rá.

– Micsoda?

– Attól még ehetnek tapast. Az nem tilos a terhéseknek.

– Nem, az nem tilos.

– Akkor a jövő pénteken majd találkozol velük. Nem fognak egész terhességük alatt otthon kuksolni.

– Nem, nem fognak.

Émile meg akarta csókolni, ezért felemelte Laura állát, de ő még mindig rosszkedvű és szomorú volt.

– Mi a baj, Lau?

– Semmi, csak ettől minden a feje tetejére állhat.

– Attól, hogy gyereket várnak?

– Hát igen, mostantól minden megváltozik.

Émile megvonta a vállát, fel se véve a lányra telepedő, nyomasztó érzést. Úgy gondolta, Laura túloz egy kicsit.

– Lehet, hogy kevesebbet fognak esténként eljárni otthonról, de egyébként marad minden a régiben.

– Viccelsz? Totálisan más életet fogunk élni!

– Tényleg ennyire?

– Átlépnek egy másik dimenzióba!

– Csak így egyszerűen, hopp? – próbált élcelődni Émile.

– Hiába nevetsz, így lesz! Nem lesz több mondanivalójuk a számunkra! És mi sem fogunk tudni mit mondani nekik!

Émile megint csak vállat vont, a sör rendesen a fejébe szállt, és csalódott arckifejezést vágva felnevetett:

– Akkor meg ott marad neked Inès. Inès, ugye, nem tervez gyereket?

Ezzel Laura arcára mosolyt csalt.

– Mi sem áll tőle távolabb.

– Még mindig hetente váltogatja a pasijait?

Laura nem válaszolt. Elgondolkodva húzta fel a térdét a mellkasához. Émile átkarolta a derekát.

– Ugyan már, Lau, a barátnőid tiszta hülyék! Nem is értem, mi ütött beléjük. Nem akarsz inkább bejönni a hálósobába? Megvigasztallak úgy, ahogy ilyenkor illik.

Laura szelíden eltolta magától. Máshol jártak a gondolatai.

– Majd kölcsönadom a haverjaimat, ha akarod. Ők nem fognak teherbe esni. Ezt megígérem a nevükben.

Laura félig elmosolyodott.

– Majd mi iszunk veled vörösbor, és eszünk veled tapast. Nem hagyunk cserben, mint a hülye barátnőid!

Erővel magához emelte a lányt a kanapéról.

– Émile!

Laura a formaság kedvéért tiltakozott, de valójában mosolyogva hagyta magát felemelni. Émile a vállára vetve vitte át a hálósobájukba, elengedte a füle mellett a lány tiltakozását, ami nem is volt igazi tiltakozás. Hanyatt fektette az ágyon, és csókolgatni kezdte.

– Ezt a fehér pizsamát betiltom – mormolta két csók között.

– Igen? És ugyan miért?

Laura megint kicsit pimasz lett, amit Émile annyira imádott benne.

– Ha ez van rajtad, nem tudok uralkodni magamon.

A lány az ajkába harapott.

– Én meg a sört tiltom be. Ha túl sokat iszol, nem tudsz uralkodni magadon.

Émile Laura szájára tapasztotta a tenyerét.

– A beszéd is tilos, kisasszony!

A lány nevetett Émile tenyerével a száján. Megpróbálta megharapni. Émile szájon csókolta.

A fergeteges szeretkezés után Laura kikelt az ágyból, és meztelenül odaállt a tükör elé. Néhány pillanatra furcsa pózba merevedve, enyhe terpeszben állva, kitolt hassal nézegette magát.

– Mi a fenét csinálsz?

Émile megpróbálta az egyik lábánál fogva visszahúzni az ágyba, de Laura nem hagyta magát.

– Kíváncsi vagyok valamire.

Továbbra is minden szögből nézegette magát abban a furcsa, ívelt testtartásban.

– Hogy milyen lenne, ha farkad lenne?

Émile büszkén mosolygott szájalmas poénján, de Laura villámgyorsan az arcára fagyasztotta a mosolyt:

– Azt nézem, milyen lenne, ha terhes lennék.

Émile arcáról lehervadt a mosoly, és képtelen volt bármi értelmeset kinyögni. Laura a hasát előrenyomva, a lábát szilárdan megvetve csak álldogált, és nézegette magát. Émile-nek az volt az érzése, hogy közben a tükörben őt is figyeli, mert kíváncsi, mit szól hozzá. Émile csak valami hülyeséget

tudott mondani, amikor felegyenesedett:

– Gyere velünk sörözni, és megtudod, milyen! Renaud-nak máris kezd szép pocakja kerekedni. Úgy a negyedik hónapban lehet.

Laura nem vette a fáradságot, hogy bármit is reagáljon erre a viccre. Igaza volt. Szánalmas poén. Elkezdte körkörösén simogatni a hasát.

– Furcsa lehet látni, ahogy változik a tested.

Émile erre nem tudott mit mondani. Csak morgott egyet, remélve, hogy Laura gyorsan témát vált.

– Mit gondolsz, jól állna nekem? Egy pocak. Egy picike pocak? – mosolyodott el halványan a tükörben.

Émile felegyenesedett, és kétségbeesetten igyekezett menekülni a beszélgetéstől, amely kezdte rémületbe ejteni.

– Hová mész? – kérdezte Laura, amikor látta, hogy Émile kikel az ágyból.

– Vécére.

Laura csalódottan nézett rá, de próbálta kicsikarni Émile-ből a választ, még mielőtt kilépett volna a hálószoa ajtaján:

– Szóval, szerinted jól állna?

Émile teljesen közömbösen megrántotta a vállát, hogy leplezze a pánikot, amely kezdett úrrá lenni rajta.

– Igen, biztosan.

– Aha, értem – válaszolta Laura hűvösen.

– Mit értesz?

Émile-t bosszantotta, hogy Laura mindenáron folytatni akarja a beszélgetést, és nem engedi, hogy nyugodtan kimenjen a vécére.

– Látni, mennyire örülnél neki.

Émile keményebb hangra váltott, igyekezett minél gyorsabban lezárni a témát:

– Most mi van? A barátnőid teherbe estek, akkor most te is rögtön gyereket akarsz?

Szánalmasnak és gyűlöletesnek érezte magát, látva, ahogy a lány belevörösödik, és hebegni kezd.

– Nem, dehogy... Tudod, hogy nem... Nem így értettem.

– Hát akkor hogyan? – morogta Émile.

Laura reménytelenül próbált visszatérni a témához:

– Nem azt mondtam, hogy most, egyből... Ugyan már... De talán majd egyszer...

Émile egy pusztit nyomott Laura arcára, és ezzel sikerült is beléfojtania a szót.

– Talán majd egyszer. De még nem tartunk ott, úgyhogy most hadd menjek ki vécére!

Laura nem tudott mit válaszolni. Émile fellélegezve slisszolt ki. Azt hitte, megúsza, ügyesen lavírozott. Szinte büszkeséget érzett, amikor magára csukta a mellékhelyiség ajtaját.

Úgy viselkedett, mint egy komplett idióta, de erre csak később jött rá. Jóval később. Laura máskor is említette a gyerektémát. Egyre komolyabban és egyre gyakrabban. Amikor Lise-nek megszületett a kisbabája, még rosszabb lett a helyzet.

– Tudod, amikor látom őt a kicsivel a karjában..., á, butaság..., ki fogsz nevetni.

– Nem foglak, mondd csak!

– Hát, tudod..., nem is tudom, de... azt hiszem, én is el tudnám magam képzelni egy kisbabával. Úgy érzem..., úgy érzem, lassan készen állnék rá.

Émile minden ilyen alkalommal egyre bénább viccekkel próbálta hárítani a témát, amelyek közül kétségtelenül az a megjegyzése volt a legvállalhatatlanabb, miszerint Laurának kétszer akkorára nőnének a mellei. A poénkodás olyan kínos csenddel végződött, amilyen azelőtt még sose állt be közöttük.

Néhány hónappal később Laura újra elkezdett eljárogatni. Először csak a Loca Chicába péntek esténként, majd egyre gyakrabban máskor is és máshova is. Pedig amikor összeköltöztek, éppen az ellenkezője történt: Laura elzárkózott a külvilágtól. Csak te kellesz. Mindenki másból elegendem van – jelentette ki pimasz sértődöttséggel, és Émile büszke volt erre. Szerette a lányt. Úgy hitte, tökéletesen boldogok együtt, és semmi sem választhatja el őket, úgyhogy talán emiatt is félvállról vette a gyerekvállalás körüli hisztiket. És aztán Laura újra elkezdett eljárni otthonról. Akár hetente

többször is. Alig ért haza a munkából, máris ment tovább.

– Kivel találkozol? Azt hittem, a barátnőid már nem járnak el otthonról, amióta megszülettek a gyerekek.

– Inèsszel találkozom.

– Csak vele?

– Nem, mással is.

De ennél többet nem mondott. Sminkelte magát, új ruhákat vásárolt. Rengeteg parfümöt használt.

– Hát, jól kicsíped magad, hogy Inèsszel és azzal a mással is találkoz.

Néha alkohol érződött a leheletén, amikor hazajött.

– Kivel voltál?

Émile egyre zsarnokoskodóbb lett.

– Már mondtam – felelte Laura.

– Nem, nem mondtad.

– Inèsszel meg a barátaival.

– Fiúkkal?

– Fiúkkal is, lányokkal is. Nem mindegy? Mire akarsz kilyukadni? Féltékeny vagy?

Émile soha nem volt féltékeny alkat. De most féltékeny lett. Figyelte, mikor megy el Laura otthonról. Titokban rápillantott a mobiljára, ha üzenete érkezett.

– Soha nem vagyunk itthon kettesben – panaszkodott alig hallhatóan, amikor látta, hogy Laura készülődik el otthonról.

– Nem.

– Nem. Ennyivel el is van intézve?

– Nem. De még fiatalok vagyunk. Nem kell papás-mamást játszanunk itthon a kanapén ülve, ugye? Neked is ki kellene mozdulnod!

Émile kezdett beleőrülni. Amikor egyszer hajnali kettőig ébren várta, nem bírta tovább, és kifakadt, hogy „Te ittál! Miért kell így lerészegedned?”, Laura is elvesztette a türelmét, és megvető hangon szólt hozzá:

– Mi bajod van? Nem ismerlek rád!

– Én nem ismerlek rád! – vágott vissza Émile.

– Na, ne mondd! Talán nem ilyen voltam, amikor megismerkedtünk?

– Hogy érted, hogy nem ilyen?

– Eljártam szórakozni. Társasági életet éltem. És te is! Neked is újra kellene kezdened! Klassz dolog, majd meglátod!

Laura egyre lenézőbbben beszélt vele, amikor rajta elhatalmasodott a féltékenység és az üldözési mánia.

Émile érezte, hogy kezdi elveszíteni. Beképzelte magának, hogy Laurának van valakije. Egyszer hajnali háromig várta, hogy hazaérjen. Laura lerúgta a magas sarkúját az előszobában. Alig nézett Émile-re, ahogy áthaladt a nappalin a hálósoba felé. Émile elkapta a karját, és ráüvöltött:

– Laura!

Megragadta a csuklóját. Laura tekintetében ijedtség tükröződött, mintha attól félt volna, hogy Émile bántani fogja. Émile megpróbálta átölelni, de Laura ellökte magától:

– Mi a fenét csinálsz? Nem kellene már ágyban lenned?

– Laura, szeretnék gyereket. Tőled szeretnék gyereket.

A lány tátott szájjal, rezzenéstelen arccal állt. Aztán elsírta magát, és bezárkózott a fürdőszobába.

– Mi a baj, Laura?

Émile halálos aggodalommal állt a zárt ajtó előtt; hallotta, ahogy a lány bent zokog és szípot.

– Miért sírsz?

Laura kinyitotta az ajtót, a szeme kivörösödött a sírástól. Pizsamát húzott, és lemosta a sminkjét.

– Semmi. Csak elragadtak az érzelmeim.

Émile a kezénél fogva nagyon lassan bevezette a hálósobába.

– Jól vagy? Biztos csak ennyi?

– Igen... Nem számítottam rá.

Lefektette a lányt az ágyra, és melléfeküdt. A kezét a hasára tette.

– Biztos vagyok benne, hogy szép lennél pocakkal.

Laura bágyadtan elmosolyodott.

– Eddig csak baromságokat mondtam ezzel kapcsolatban – folytatta Émile.

– Igen.

– Csak az van, hogy megijedtem. Nem éreztem magam késznek rá.

– És most már készen állsz?

Laura kételkedve fürkészte Émile-t, mintha nem hinne neki.

– Igen. Persze!

Hosszú percekig szótlanul feküdtek a sötétben, mert Laura előzőleg megkérte Émile-t, hogy kapcsolja le a villanyt. Émile lekapcsolta, majd csendben várt, de Laura nem mondott mást.

– Akkor abbahagyod a tabletták szedését? – kérdezte halkán.

Laura nyelt egyet, és bólintott.

– Igen.

– Mikor?

Émile várt, szinte csüggött Laura ajkán. Nem akarta elveszíteni a lányt. Bármit megtett volna, hogy ne veszítse el.

– Holnap.

Majd halkán, bizonytalanul hozzátette:

– Vagyis, ha egyetértesz.

Émile kicsit rekedt hangon beleegyezett.

Nem beszéltek többet. Valószínűleg az erős felindultság miatt. Émile egész éjjel Laura hasán pihentette a kezét. Nem aludt. Elképzelte Laurát kis ruhában, nagy hassal, pirosposzgás arccal. Elképzelte magát, ahogy vigyáz rá és a babára. Már egyáltalán nem félt.

– Megint elmész?

Laura továbbra is eljárt szórakozni.

– Igen. De nem maradok sokáig.

Émile nem mert szólni semmit, mert a lány tényleg kevesebbszer ment el otthonról. Gyakrabban maradt otthon, és szinte mindennap szeretkeztek. A baba miatt. De a hétvégeken sokszor elment valahová – nélküle. Mindig csak Inèsszel és a barátaival. Későn járt haza. Émile úgy tett, mintha hidegen hagyná, mert tudta, hogy amikor hazaér, a baba miatt szeretkezni fognak. Szóval ez egy elfogadható kompromisszum volt. Derűsebb lett tőle.

Három teljes hónapig tartott. Émile féltve gondoskodott

róla, elkészítette a kajáját, megnyitotta neki a fürdővizet, és türelmesen várta haza, amikor elment szórakozni. Rendszeresen, némi aggodalommal megkérdezte:

– Megjött a menstruációd?

Laura ilyenkor csak összeráncolta a homlokát, ami azt jelentette, hogy igen, vagyis hogy még nincs úton a baba. De volt bőven idejük.

Aztán egy este Laura részegen jött haza, bűzlött az alkoholtól, és akkor Émile nem tudta magát türtőztetni. Szinte üvöltött:

– Szórakozol velem?

Laura először ijedtnek tűnt.

– Lerészegedsz? Képes vagy lerészegedni?

A lány a falig hátrált. Émile magánkívül volt.

– Mi a fenét képzelsz? Ki az a hülye, aki ezt elviseli?

Laura arcáról eltűnt a félelem. Kihúzta magát, és megvetés ült ki az arcára.

– Tehetsz egy szívességet, Émile! Nem te irányítod az életemet! Igenis, iszom, ha úgy tartja kedvem!

Émile magából kikelve, torkaszakadtából üvöltött:

– Gondolj a gyerekre, te szerencsétlen! A babára!

Ekkor Laura maró gúnnyal felnevetett, és kimérten megkérdezte:

– Mégis milyen babáról beszélsz?

Émile többször is szólásra nyitotta a száját, de egy szót sem sikerült kinyögnie.

– A... a... a...

Émile csak nézte, nagy hirtelen nem értett semmit.

– A... a babáról! Akiról... akiről úgy döntöttünk, hogy...

Émile-nek nem sikerült befejeznie a mondatot, mert Laura részeg volt, de annyira részeg, hogy nem lehetett ráismerni, és a tekintetéből sütött a megvetés. Ekkor Laura nagyon lassan, minden egyes szót külön tagolva bejelentette:

– Nincs baba, Émile.

– Mi?

– Nem hagytam abba a fogamzásgátlót.

Émile-t hirtelen a hányinger kerülgette. A kanapéba

kapaszkodott, hogy el ne essen.

– Hogy mi van?

Laura a fürdőszoba felé tántorgott, és magára zárta az ajtót.

– Mi? De... de miért nem?

Hallotta, ahogy a lány majd kihányja a belét. Neki volt hányingere, de Laura hányt. Reménykedett, hogy a lány hazudott; imádkozott, hogy ne legyen igaz, amit az előbb hallott. Miért hazudott neki egész idő alatt?

Amikor Laura kijött a fürdőszobából, olyan pocsek állapotban volt, hogy nem emlékezett sem arra, hogy hol van, sem arra, hogy mit keres ott. Émile ágyba fektette, hozott neki egy pohár vizet és fejfájás elleni gyógyszert.

– Igaz az, amit az előbb mondtál?

A lány bólintott, és a következő pillanatban már aludt is.

Másnap reggel ébredés után Laura hozta szóba a témát:

– Sajnálom, el kellett volna mondanom neked, de képtelen voltam rá.

Összepakolt egy bőröndnyi cuccot, és bejelentette:

– Elmegyek anyámhoz pár napra.

Amikor visszatért az anyjától, már nem sajnálkozott, hanem tele volt nehezteléssel.

– Az ember nem azért vállal gyereket, hogy a másik ne hagyja el. Ennél önzőbb dolgot még életemben nem hallottam.

Bejelentette, hogy szakít. Hozzátette, hogy már hónapok óta fontolgatja, és hogy már korábban el kellett volna mondania, mint ahogyan a tablettát is. De az sem változtatott volna semmit.

Émile körül minden összeomlott. Laura elhagyta. Szépen lassan kezdett aláereszkedni a pokolba. A baba nem volt többé kérdés. Laura, a kapcsolatuk, a jövője, az élete, semmi sem maradt az egészségből... Minden áldott éjszaka ugyanazt a rémálmot látta: Laura állt előtte a feszülő kis pocakjával, és csak úgy sütött a tekintetéből a megvetés.

– Van valami terv ma reggelre?

Joanne vékony hangja cseng a háta mögött, miközben Émile próbálja lenyelni a szájából a teát. Nincs jó kedvében ma reggel. A gondolatai elkomorodtak Laura emlékétől és az utolsó, egy fedél alatt töltött időszakától. Nem kellene ennyit rágódnia rajta, de nem tudja elhessegetni.

– Nem, nincs. Nekem... nekem be kell fejeznem ezt a francos levelet.

Joanne még ma reggel is sápadt. A napszúrása nem múlt el teljesen. A kalap alól kivillanó arcőre szinte áttetsző. Émile meg is jegyzi:

– Pihenned kellene ma.

– Nem megyünk sehová?

– Nem.

Pedig tudja, hogy vásárolni kell a túrára. El kell majd menniük keresni egy sportruházati boltot valamelyik közeli, nagyobb városba. Ettől a feladattól már előre fázik. Majd holnap elintézik. Ma Joanne-nak pihennie kell, neki pedig ott van a levélírás.

– Émile, elfogyott a vizünk! – hallja ismét Joanne vékonyka hangját.

– Hogyhogy?

– Kiürült a tartály.

Émile-nek még az ingerültséghez sincs ereje a hír hallatán. Erőt vett rajta a fásultság.

– Jaj, ne!

– Hátral a parkolóban van egy vízvételi pont – teszi hozzá Joanne. – Szerintem azt használhatjuk.

– Majd később megnézem. Szükséged van most vízre?

– Nem, most nincs. Megyek, és megmosakszom a patakban. Ki kell mosnom néhány ruhát is. Ha szeretnéd, kimosok neked is pár ruhaneműt.

Émile-nek erőt kell vennie magán, hogy magához térjen, és legyőzze a fásultságát.

– Igen, az jó lenne. Várj, megnézem!

Joanne összeszedi a szennyesét az egyik karjára. Éppen ki akar szállni a lakóautóból, hogy elinduljon a patakhoz.

– Nem kellene inkább pihenned? Sápadtak tűnsz.

– Nem, jól vagyok. A friss víz jót fog tenni.

Elsiet. Biztosan a rosszkezdő elől menekül, ami csak úgy árad Émile-ből. Igaza is van. Émile visszatelepszik a kis kempingasztalhoz egy új, üres papírlap fölé.

Ki kell vernie Laurát a fejéből, ha írni akar. De nem megy. Minduntalan felbukkan. A hangja visszhangzik a fejében:

– Mit magyarázzak meg?

Émile elkeseredetten válaszol, és kicsit bosszúsan hajol a kávéja fölé.

– Hogy miért akarsz szakítani.

Laura kontyba tűzte a haját, és gyöngy fülbevalót viselt. Halvány rózsaszínre volt kirúzsozva, amitől fantasztikusan nézett ki a szája. Émile mégsem érinthette meg többé. Laura szakítani akart.

– Már nem vagyunk egy hullámhosszon.

Aznap folyton az ujján lévő kis gyűrűvel babrált, amit soha nem vett le, még éjszaka, alvásakor sem.

– Azért nem vagyunk egy hullámhosszon, mert téged csak az esti szórakozásod érdekel!

– Én fordítva látom, Émile!

– Hogy lehetnének egy hullámhosszon, amikor csak azt várod, hogy mikor léphetsz le bulizni? Mi ketten meg csak néha összefutottunk!

– Fordítva látod a dolgokat!

– Mit? Mit látok fordítva?

Émile nem tudott uralkodni magán, kiabált. Laura ott ült előtte a közös lakásukban egy karnyújtásnyira, és mégis örökre elérhetetlennek érezte.

– Azért kezdtem eljágni itthonról, mert már nem voltunk egy hullámhosszon! Könnyebb volt elmenekülnöm és bulikba járnom, mint belátnom, hogy vége, nincs több keresnivalónk egymás mellett.

– Nem igaz, remekül megvoltunk együtt! Mindent elszúrtál azzal, hogy bulikirálynőt próbáltál játszani!

Laura felállt az asztaltól. Fogta a táskáját, és elindult a bejárati ajtó felé. Émile felkiáltott:

– Ne, Laura, várj!

A hangja elcsuklott. Teljesen összetört. Térden csúszott volna a lány előtt, ha az segített volna. De Laura dühös lett:

– Csak a kedvedért jöttem ide. Csak azért, mert beszélni akartál velem. Nem azért, hogy sértegezz!

Émile megpróbálta megragadni a karját, de a lány ellökte magától.

– Bocsáss meg, Laura, bocsáss meg!

A lány néhány pillanatra levetkőzte az ingerültségét, és Émile látta a szomorúságot az arcán. Megértette, hogy Laura is szenved, ha másképp is, de szenved.

– Szeretném, ha elmondanád..., hogy van-e valakid. Tudni akarom.

Laura felsóhajtott. Nyugalmat és kedvességet erőltetett magára.

– Nincs senki más. Már annyiszor mondtam neked!

– Nem csaltál meg?

– Nem csaltalak meg.

– Elmondanád?

– Elmondanám.

– De volt kedved hozzá?

Laura kitért a kérdés elől.

– Nem akarsz visszaülni a konyhába? – indítványozta helyette.

Émile nem merte újra feltenni a kérdést, mert már sejtette a választ. Visszatértek a konyhába. Émile a kezébe temette a fejét. Fájdalmas érzés járta át, mintha belül darabokra hullana.

– Miért nem vagyunk...

Nem tudta befejezni a kérdést. Laura biztatta:

– Miért nem vagyunk mi?

– Miért nem voltunk egy hullámhosszon?

– Azt hiszem..., azt hiszem, készen álltam arra, hogy felépítsek valamit, hogy felnőjek. De te nem. Még nem.

Émile azonnal felemelte a hangját, és kicsattant:

– Hazudsz! Beleegyeztem, hogy legyen gyerekünk!

Laura szomorúan elmosolyodott.

– Igen, beleegyeztél, de túl későn... és rossz indítékból.

Anya és Apa, Marjo és Bastien, Renaud és Laëtitia, valamint minden utódotok!

Íme egy levél, ami nektek túlságosan megkésett (ma 5 napja jöttem el otthonról), nekem viszont még mindig túl korai.

Később szerettem volna megírni. Még nem látom egészen világosan, mi jár a fejemben, de nem várakoztathattalak titeket tovább.

Rávette magát a levélírássra, hogy elűzze a Laurára folyton visszatérő gondolatait. Kortyol egyet a teából, és gyorsan újra megragadja a tollat, nehogy elveszítse a fonalat.

Összeállíthatnék egy listát az okokról, amelyek miatt eljöttem otthonról. Az talán segítené nektek megérteni és megbocsátani. Lehet, hogy mindegyikőtök találna köztük legalább egy olyat, amit elfogadhatónak érez. Az első és legnyilvánvalóbb okom az volt, hogy nem akarom ezt a kísérleti terápiát, és nem akarok elektródákra kötve megdögleni. Nem akarok kísérleti patkány lenni. Ha a betegségnek el kell vinnie, hát vigyen el, de könyörgök, az orvosok hagyjanak békén!

A második ok, ami miatt leléptem, az az, hogy nem akarok a terhetekre lenni. Márpedig ha maradtam volna, ez történt volna. Van jobb dolgotok is. Mindegyikőtöknek.

A harmadik oknak inkább a büszkeségemhez és az egómhoz van köze. Kevésbé dicséretes? Nem tudom, de a helyzet a következő: nem akarom elrontani, lerombolni azt a képet, ami rólam bennetek él. Inkább eljöttem (kétségtelenül önző módon), hogy olyan képet hagyjak magamról, amilyennek én képzelem magamat: fiatalnak, jóképűnek, izmosnak, ígéretesnek, lendületesnek, vonzónak (nevesetek csak, igen!).

Nem akarok se szenilis, se zavarodott lenni; nem

akarom, hogy valaki segítsen emlékezni a nevemre; nem akarom, hogy újra meg kelljen tanítani bekötni a cipőmet vagy tojást főzni. Nem akarom, hogy az utolsó kép, ami utánam marad, egy leépült és sebezhető ember képe legyen (különösen az utóbbi nem). Nekem is megvan a magam büszkesége, mint mindenki másnak. Az utolsó hónapjaimat inkább nem a szemetek láttára szeretném leélni.

Egy másik, rokonszenvesebb ok az, hogy mindig is szerettem volna ezt a bizonyos utazást a hegyekbe! Renaud, megesküdünk, hogy megcsináljuk! Neked később biztosan lesz még rá időd, hogy Laëtitiával és a kisfiaddal megtedd, nekem vagy most, vagy soha! Jó érzés úgy nekivágnom, hogy ezzel egy régi álmomat váltom valóra. ;)

Nem akartam elbúcsúzni. Gyáva vagyok. Ez is jellemző rám.

Mint ez a levél: könnyebb írni, mint telefonon beszélni. Nem tudom, hogy egy nap majd felhívlak-e benneteket, de mindenképpen fogok még írni, az biztos. Legalábbis addig, amíg emlékszem rátok.

A jövőben igyekszem majd külön-külön is írni nektek egy-egy rövidebb levelet. De legyetek türelemmel, időre van szükségem, hogy kikíváncsozzanak belőlem a szavak. Idővel sikerülni fog.

Most érkezett el az a könnyes pillanat, amikor el kell mondanom, hogy szeretlek benneteket, nem kell aggódnotok értem, boldog vagyok. No, ezzel meg is volnánk! Legyetek türelemmel, hamarosan megy egy következő levél!

Mindenkit ölelek.
Émile

Érzi, hogy megint menekül, ki akar térni a búcsúzkodás elől. Nem érdekes, hiszen néhány hónap múlva már nem lesz életben. Azok, akiket itt hagy, majd az emlékeikre hagyatkoznak, hogy megfelelő búcsúszavakat és elfogadható indokokat találjanak.

Joanne törökülésben ül a hasa közepéig érő vízben. A frissen mosott ruhákat kiterítette a körülötte lévő kövekre. Émile felé fordítja a fejét, amikor meghallja a lépteit a kavicson.

– Megírtad a levelet?

Émile megvonja a vállát. Még mindig komor az arca.

– Meg.

– Ma fogod feladni?

– Vagy holnap. Amikor vásárolni megyünk a túrára.

Aztán ismét csak hallgatnak. Émile a parton marad, egyik lábáról a másikra áll tétován. Feszült. Joanne végigsimít a kezével a víz felszínén, amitől a víz loccsanó hangot ad ki.

– Csalódott vagy? – kérdezi.

Émile a homlokát ráncolja.

– Hogy mi?

– Nem tetszik, amit írtál?

– Nem. Nem nagyon.

Elmosolyodik.

– Ennyire látszik az arcomon?

A lány kifejezéstelen arcot vág, miközben válaszol.

– Igen. De nem baj, majd írsz másikat.

Émile nem válaszol azonnal. Figyeli, ahogy a lány a kezével ismét megérinti a víz felszínét, aztán megköszörüli a torkát.

– Igen, de nincs időm a végtelenségig ezzel foglalkozni.

Joanne ezúttal teljes figyelmével Émile felé fordul. Térdét felhúzza a mellkasához, sápadt arcát a fiúra emeli.

– Azért, mert nemsokára meg fogsz halni?

Halk, de tisztán kivehető hangon teszi fel a kérdést anélkül, hogy zavarba jönne. Ez tetszik Émile-nek. Ráérősen leül egy nagy sziklára, leveszi a cipőjét és a zokniját, és belemártja a lábát a hűs vízbe.

– Nem azért – mondja. – Még van időm, mielőtt bekövetkezik. Legalábbis azt hiszem.

Néhány pillanatig az ujjbegyeivel játszik a vízen.

– Két év – mondja a lány.

– Az csak becslés.

– Két év elég hosszú idő ahhoz, hogy meg lehessen írni egy jó levelet, nem igaz?

A lány komolyan néz rá, és igazi felnőttnek tűnik, nem egy elveszett kislánynak, ahogy az első napokban gondolta.

– Nem ez a baj.

– Nem a hátralévő időddel van baj?

– Nem, nem azzal.

– Hanem mivel?

– Azzal, hogy mindent el fogok felejteni. Lehet, hogy fél év múlva. De lehet, hogy már holnap. Szóval nem igazán tudom, lesz-e más alkalmam megírni ezt a levelet.

Joanne magában mormog valamit, ami azt jelenti, hogy gondolkodik.

– Jó. Akkor ez esetben...

Gondolkodik tovább, miközben a kezével kis köröket rajzol a víz felszínén.

– ...ez esetben mindennap írnod kellene egy keveset. Amikor csak eszedbe jut valami, amit el szeretnél mondani.

Émile mérlegeli az ötletet, miközben a patakmeder alján lévő kavicsokat gurítgatja a talpával.

– És ezeket a levéltöredékeket folyamatosan küldjem el?

Joanne megrázza a fejét.

– Nem kell elküldened őket. Nem is kell, hogy úgy nézzenek ki, mint egy igazi levél.

Émile értetlenül ráncolja a homlokát. A lány folytatja:

– Lehet egy kis jegyzetfüzet, amelyet az utazásod során megtöltesz gondolatokkal.

– Gondolatokkal, amelyek soha nem jutnak el hozzájuk?

– De igen, eljutnak. A jegyzetfüzet el fog hozzájuk jutni.

– Mégis hogyan? Amikor már mindent elfelejtettem az életemről, elfelejtem a jegyzetfüzetet, és azt is, hogy kinek szántam.

– Elküldhetném nekik én.

– Te?

– Igen. Megadsz egy címet, és megígérem, hogy elküldöm nekik a füzetet, amikor meghalsz.

Émile-nek önkéntelenül eltorzul az arca. Fájó ilyen világosan kimondva hallani, hogy meg fog halni.

– A füzetet írhatod magadnak – teszi hozzá Joanne.

– *Hogy érted?*

– *Azt mondd, félsz, hogy mindent elfelejtesz.*

– *Igen.*

– *Ellenben minden részlet, minden emléked megmarad a jegyzetfüzetben. Segíteni fog emlékezni, amikor... amikor már nem tudod, ki vagy, vagy mi dolgozol itt.*

Ettől a beszélgetéstől Émile teljesen maga alá kerül. Még rosszabb, mint előzőleg, amikor Laura emlékeibe merült.

– *Most nem igazán van kedvem erről beszélni.*

– *Rendben – mártja bele Joanne mindkét kezét a vízbe, amíg az alkarja el nem tűnik az áramlatban. Majd cérnhangján hozzáteszi:*

– *Csak az utasításokat kell megadnod.*

– *Mire?*

– *Ha el kell juttatnom valamit valakinek.*

– *Ja, igen!*

Ismét csend lett. Émile torka egyre jobban elszorul. Tetszik neki, hogy Joanne nyíltan beszél arról, ami történni fog, és nem feszélyezi magát miatta. De zavarba ejti Émile-t az a könnyedség, ahogyan beszél róla. Mintha a halál, az ő halála nem lenne nagy ügy, csak egy kis formalitás ebben a földi világban. Ez egyszerre jó és felkavaró.

Azért menekült el a szerettei elől, hogy megszabaduljon mindentől: a kötöttségektől, a ragaszkodástól, a távozás fájdalmától. Könnyebb meghalni egy idegen jelenlétében, aki közömbösen néz rád; könnyebb, ha nincs már mibe kapaszkodni, amikor eljön a pillanat. De akkor is nyugtalanító.

Megköszörüli a torkát.

– *Ha már az utasításoknál tartunk...*

Joanne mintha meglepődne a hang hallatán. Biztosan mélyen elmerült a gondolataiban, valahol a távolban, messze a pataktól, Émile amnéziájától és közelgő halálától.

– *Biztosan eljön az idő, amikor már nem leszek igazán önmagam, amikor majd azt kérem, hogy hadd mehessek haza.*

Joanne komoran bólint.

– *Azt akarom, hogy... Nem akarom, hogy visszavigyél.*

Mindegy, mit teszek... mindegy, mennyire könyörgök. Nem akarom, hogy olyan állapotban lássanak.

Joanne nem vár magyarázatot vagy indoklást, nem mutat se meglepetést, se megdöbbenést, nem formál véleményt, csak bólint, hogy érti. Az a feladata, hogy meghallgassa az utasításokat, és gondoskodjon azok betartásáról. Semmi más. Ez a kettejük közötti hallgatólagos megegyezés.

– Úgy lesz.

Émile nagyot nyel. Ez a kérdés megoldva. Holnap feladja a levelet. Lehet, hogy megveszi azt a füzetet. Majd meglátja.

Joanne egész délután szundikált. Még mindig sápadt, de azt mondja, elmúlt a fejfájása. Amikor felkel, Émile-t a levele felett ülve, mozdulatlanul találja.

– Átolvasod? – kérdezi Joanne.

– Nem – rázza meg a fejét Émile. – Éppen azon a jegyzetfüzeten gondolkodtam.

Joanne nem kérdezi, hogyan döntött, megveszi-e, hanem egy Émile számára teljesen váratlan kérdést tesz fel:

– Hogyan fognak válaszolni?

Émile hallgat, hol szólásra nyitja, hol becsukja a száját, de egy hang sem jön ki a torkán.

– Nincs levélcím, ahová írhatnának neked – teszi hozzá Joanne.

– Nincs, de...

– De?

– Majd megoldom.

Ez egyáltalán nem jelent semmit. Csak azt, hogy soha egy pillanatra sem gondolt arra, hogy választ várjon tőlük. Megrázza a fejét, hogy kizökkenjen a tompaságából.

– Nem úgy volt, hogy megtöltjük a víztartályt?

– De igen.

– Akkor gyere, intézzük el!

Joanne korán lefeküdt. Émile-nek nem múlt el a borongós hangulata. Most, hogy sötét van, és Joanne alszik, még rosszabb. A parkoló üres. Úgy tűnik, csak ők vannak itt.

Elment a faliszekrényben lévő dobozért, amelyikben a fényképeket tárolta. Délután óta Joanne levéllel kapcsolatos megjegyzése jár a fejében. Hogyan fognak válaszolni? Azon tűnődik, miért nem gondolt erre, miért nem jutott eszébe soha, hogy mi lesz, ha válaszolni akarnak majd neki. Talán nem is akarja, hogy válaszoljanak? Attól fél, hogy ha válaszolnak, feladja ezt az egész utazást, és visszamegy Roanne-ba? Vagy talán máris túlságosan eltávolodott tőlük és magától az élettől ahhoz, hogy bárkivel is kapcsolatban akarjon maradni?

Csak úgy, találomra kinyitotta a dobozban lévő egyik fényképalbumot. Az anyja kézírását látja minden oldalon. Az első képen őt látja, a terhesség utolsó heteiben. A képaláírás így szól: Várjuk a babát. A fotó mellé egy virágot rajzolt valaki, valószínűleg Marjorie. Őt várja tehát az édesanyja ezen a képen. A lap alján néhány mondat is olvasható. Március 13.: a névválasztás megtörtént. Émilie, ha lány lesz. Émile, ha fiú. Apa ideges. Marjorie alig fér a bőrébe. Csak anya nyugodt.

Ujjával végigsimítja a lapot. Azon tűnődik, ő hogyan viselkedett volna, ha Laura gyermeket hordott volna a szíve alatt. Türelmetlenül várta volna? Idegesen? Vagy nem is igazán gondolt volna az egészre? Ő csak azt akarta, hogy Laura maradjon vele, és legyen boldog mellette. A baba csak ennek a tervnek a része volt. Közönséges eszköz. Keserű szájjal lapozott tovább. Igaza volt Laurának, nagyon önző módon viselkedett. Csak azt akarta elérni, hogy Laura ne hagyja el.

Az első felvételek róla csecsemőkorából. A szülészetén. Az örömtől sugárzó szülei és a pöttöm Marjorie, aki érdeklődve hajol fölé. Négyéves volt, amikor az öccse született.

Gyorsan átlapozza az albumot, aztán egy másikat vesz elő. A születése körüli fotók nem olyan izgalmasak. Pirospozsgásan és dundin látható minden lehetséges pózban. A következő albummal hat évet ugrik előre. Már iskolás, sötétbarna a haja. Kosárlabdázik, gördeszkázik. Megfog egy madarat egy bokor tövében. Már nincs olyan sok megjegyzés a fotók mellett. Marjorie tízéves a képeken. Hosszú, hullámos

barna haja van, és szeplős. Mindig ott van az öccse mellett, fogja a kezét, viszi az iskolatáskáját. Emlékszik, mennyire bosszantotta ez nagyobb korában. A nővére mindig a nyakában lihegett. Szerinte túlságosan ráragadt. De sok éven keresztül nem zavarta. Legalább volt otthon egy második anyukája. Kicsit túlságosan is babusgatta, de kényelmes volt. Mindent megadott neki, minden kívánságát teljesítette, és óvta-védte. Tíz- vagy talán tizenegy éves kora körül elege lett ebből. Emlékszik a környékbeli gyerekek heccelődésére. Marjorie és Émile szerelmesek, mek-mek-mek! Emlékszik minden egyes gunyoros felhördülésükre, amikor a nővére kézen fogta. Renaud nem szólt semmit, de mindenki más csúfolta. Néha a nővére volt a „szerelme”, néha pedig ő volt „Marjorie anyuci óriáscsecsemője”. Marjorie-t nem érdekelte. Büszkén mutatta be a barátnőinek. „Ez itt az öcsém.” Az ölébe ültette, és Émile majd elsüllyedt szégyenében, mert nem tudta, hogyan viselkedjen, amikor minden szem rászzegeződött. Úgy döntött, véget vet ennek, mert Marjorie túlságosan ragaszkodó volt, neki pedig elege lett a bugyuta viccekből.

Emlékszik, milyen heves jelenet volt. Az iskola előtt durván ellökte magától a nővérét, és sietve elindult nélküle. Marjorie nem értette, mi van, próbálta összerakni a széthullott kapcsolatuk darabjait. Emiatt Émile még gonoszabb lett. A barátnői füle hallatára azt mondta neki, hogy csúnya és kövér. Marjorie nagyon sírt aznap. Hallotta este a konyhában.

– Anya! Azt hiszem, Émile már nem szeret engem.

Jól emlékszik, mit válaszolt az anyja.

– Dehogyan szeret! Csak kezd nagyfiú lenni. Szüksége van önállóságra.

– De miért?

– Meg kell tanulnia egyedül boldogulni. De ez nem jelenti azt, hogy nem szeret téged.

– Tényleg?

– Tényleg. Néhány év múlva megint ugyanolyan lesz veled, mint régen. Majd meglátod.

Tudja, hogy sok fájdalmat okozott Marjorie-nak. Emlékszik, hogy ezután jó darabig úgy éltek egymás mellett,

mint két vadidegen. Marjo tizennégy, tizenöt, majd tizenhat éves lett. Eljárt a barátaival szórakozni. Egyik nap Émile meglátta egy fiúval. Egymás szájába dugták a nyelvüket, úgy csókolóztak, amitől Émile öklendezni kezdett. Marjorie-nak is szüksége volt függetlenségre. A szűk kis világa elkezdett önmaga, a barátai és a körülötte lógó, pattanásos fiúk körül forogni. Emlékszik, mennyit veszekedett Marjorie a szüleikkel abban az időben. Az apjuk kiabált. A nővére csapkodta az ajtókat. Émile úgy figyelte, mint valami különös egyedet. Nem ismert rá a nemrég még szelíd és gondoskodó nővérére. Pattanásos lett az arca, és furcsa kitüremkedés nőtt a mellkasán. Nevetett rajta a haverokkal. „Fúj, zsírcsomók” – mondogatták. Pedig pontosan tudták, mi történik Marjorie-val, de inkább hülyének tettették magukat. Émile elmosolyodik, amikor visszagondol erre.

Tovább lapozgat. Marjorie büszkén tartja a kezében a végzős oklevelét. Húszéves. Pénzügyi szakvégzettséget szerzett. Émile kénytelen volt mellette pózolni. Tizenhat éves, és egy irtó nagy fekete pólót visel. Ekkor kezdett újra közeledni Marjorie-hoz. A nővére túl lett a rossz időszakán. Elköltözött otthonról, hogy tanuljon, és újra az a csendes, szelíd nagy testvér lett, akit korábban ismert. Az évek csak úgy repültek. Marjorie férjhez ment, terhes lett, ikreket várt. Émile tovább lapozgatja az albumot. Marjorie fehér ruhában áll. Bastien csokornyakkendőt visel. Marjorie terhes. Egy fotó róla és az ikrekről. Amikor Laura elhagyta, és ő maga alatt volt, Marjorie újra magára vállalta az anyaszerepet. Ismét anyáskodni kezdett, de akkor már bizonyos távolságtartással, és a gyerekkoruk naivitása nélkül. Azóta anya lett. Már nem feltétel nélkül szereti az öccsét; most már a gyermekei töltik ki az életét. Émile nem is tudja, szomorkodjon-e emiatt. Talán így normális, ez a dolgok rendje. Nem vette észre az évek múlását. Huszonhat éves. Két év múlva már nem lesz ezen a földön. Hogy lehet ilyen gyorsan elveszíteni az irányítást az életed felett? Becsukja az albumot. Ennyi elég ma estére. Kimerültnek érzi magát. Feláll, elfojt egy ásítást, ahogy elhalad az ülőpad mellett, ahol Joanne mostanában alszik, aztán felmászik a

kötéllétrán, és még egy kicsit Marjorie-ra gondol. Ír majd neki egy levelet. Holnap, vagy két hét múlva, vagy lehet, hogy csak hat hónap múlva, de meg fogja tenni.

– Kétszáznyolcvan eurót kérek.

Egyszerre nyújtják a hitelkártyájukat, de Émile eltolja Joanne kezét.

– Hagyd csak, majd én!

Egész délelőtt autóztak, hogy találjanak egy kifejezetten sport- és túrafelszereléseket árusító boltot. Amikor végre leparkoltak, már erősen tűzött a nap. Egy eladó a munkáját komolyan véve, lelkesen kalauzolta őket a polcsorok között. Többször elmondta, hogy a túrájuk „szenzációs” lesz. Most már a pénztárnál állnak, és egy kisebb vagyont készülnék otthagyni az összeválogatott felszerelésekért.

– Csak tudd, hogy van elég pénzem – mondja Joanne, miközben bevásárlószatyrokkal megrakodva kijönnek a boltból.

– Ne csinálj gondot belőle!

– Szolgálati lakásban laktam, és van némi megtakarításom.

– Hát, nekem meg el kell költenem a pénzt a bankszámlámról és a betétkönyvemből, még mielőtt meghalok, szóval...

Émile nem arra számít, hogy a lány mosolyogni fog, pedig azt teszi. Még ki is jelenti:

– Rendben. De legközelebb hadd fizessenek én!

Már elindulnak a lakóautó felé, amikor Joanne hirtelen megtorpan:

– Megvársz? Csak tíz perc az egész – mutat a sportbolt melletti bevásárlóközpont felé.

– Akarsz még valamit venni? – kérdezi Émile meglepődve.

A sportboltban bevásároltak száraz élelmiszerből, sőt fehérjeszeletet is vettek. Elvben nem hiányzik semmi.

– Igen, pár apróságot, aztán itt is vagyok.

Émile arra gondol, biztosan lányos dolgokról van szó. Már szinte el is felejtette, milyenek a mindennapok egy lánnyal.

– Van egy postaláda a bejáratnál. Bedobjam a leveledet?

Émile bólint. A boríték feladásra kész, ma reggel megcímezte és felbélyegezte. Megkeresi a hátizsákjában, és odaadja a lánynak.

– Máris jövök!

Émile addig beszáll az autóba, és széthajtogatja a Pireneusok nagy térképét. A Chemin des Muletiers-én fognak menni, ahogy Chloé tanácsolta. Artigues-ból indul. A lakóautót ugyanott, a patak melletti parkolóban hagyják. Elég biztonságos helynek tűnik, nem kell attól tartani, hogy feltörik.

Ujjával követi a túraösvényt, amelyen gyalogolni fognak. Filctollal ki kellene húznia. Ha esetleg váratlanul kihagyna az emlékezete. Az jut eszébe, hogy mostantól érdemes lenne rendszeresen tájékoztatnia Joanne-t az útvonalterveiről. Ez további biztonságot jelentene arra nézve, ha cserben hagyná a memóriája.

Már összehajtogatta a térképet, és becsatolta a biztonsági övét, amikor Joanne visszatér. Egy kis átlátszó szatyrot hoz a kezében, amelyben Émile egy könyvet vél felfedezni. Nem meri megkérdezni, mit vett, de Joanne elcsípi Émile kíváncsi tekintetét, és már is előkapja a szatyor tartalmát.

– Mi az? – kérdezi Émile, de még azelőtt rájön, mielőtt a lány válaszolna, mert két kis méretű, fekete borítójú füzetet tart a kezében.

– Magamnak is vettem egyet – mondja.

Két nagyon elegáns tollat is előhúz a szatyorból. Fényes fekete műanyagból készült, ezüstözött végű golyóstollakat.

– Azta!

Émile nem is nagyon tud mást mondani. Joanne visszapakol mindent a szatyorba, és az egész zacskót a lábához teszi, majd becsatolja az övét.

– Ezeket is cipelni fogjuk magunkkal a túrán?

A lány vállat von. Émile megköszörüli a torkát, és barátságosabb hangon hozzáteszi:

– Köszönöm a jegyzetfüzetet!

De Joanne már az ablaknak támasztotta a fejét, tekintete a távolba réved.

Már majdnem két órája gyalogolnak. Émile elvesztette az időérzését. Azon tűnődik, nem hagyott-e ki egy rövid időre a memóriája, mert arra emlékszik, hogy a lakóautóval visszamentek a patak melletti parkolóba, összekészítették a túratáskákat (amelyek baromi nehezek lettek, úgyhogy felmerült benne a kérdés, hogyan fogja Joanne cipelni az övét), aztán gyorsan ettek valami tésztás kaját. Ezután elsétáltak az útikönyvben jelzett kanyarig, amely a túra kiindulópontját jelentette. Egy sárga táblán ez állt: „Sentier des Muletiers a Pic du Midi csúcshoz, 2872 m, 4 óra 30 perc”. Rátértek az Arizes-vízesés mentén felfelé haladó ösvényre. Negyedórával később a tramezaïgues-i régi kőkunyhókhoz értek. Onnan már látni lehetett a Pic du Midi de Bigorre-t. Joanne el volt ámulva. Ezután Émile nem tudja, mi történt. Követték az ösvényt és a táblákat. Ő haladt elől, kezét szemellenzőnek használva védte az arcát a tűző napsütéstől. A lány lemaradt. Megkérdezte tőle, hogy azért jön-e lassabban, mert túl nehéz a hátizsákja, de a lány azt mondta, hogy nem, egyedül szeret sétálni. Fekete kalappal a fején gyalogolt, és a kezében tartotta a túrabotokat, amelyekre az eladónak sikerült rábeszélnie. Émile nem akart botot.

A tramezaïgues-i kunyhók után elvesztette a fonalat. Csak annyit tud, hogy már két órája gyalogolnak, örült meleg van, és tehenek heverésznek körülöttük a fűben.

Leül egy sziklára, hogy megvárja Joanne-t.

– Megálljunk egy kicsit?

– Igen, szomjan halok.

Előveszik a kulacsokat. Joanne homlokán gyöngyözik az izzadság. Megint fekete bermudanadrágot és az egyik elmaradhatatlan fekete pólóját viseli. Émile az induláskor majdnem megmondta neki, hogy a fekete nem túl jó ötlet, de aztán meggondolta magát. A lábán a vadonatúj túracipője. Mértéktartóan, apró kortyonként isznak, megnedvesítik a

homlokukat. Lassan visszanyerik a lélegzetüket.

– Mi az ott? – kérdezi Joanne.

Egy kőkunyhóra mutat, amelynek már csak a romjai látszanak. Émile megvonja a vállát. Erről nem ír az útikönyv.

– Szép – jegyzi meg a lány.

Még több mint kétórányi út áll előttük, pedig már öt óra van. Émile úgy gondolja, nem indultak el elég korán. Joanne ma beszédes. Újabb kérdést tesz fel, miközben a cipője orrával kavicsokat rugdos:

– Miért hívják ezt az ösvényt az öszvérhajcsárok útjának?

Émile elrakja a kulacsát a hátizsákjába, mielőtt válaszolna.

– Van ott fent, a Midi-hegy csúcsán egy csillagvizsgáló. Amikor épült, az építetők ezen az úton, amelyen most mi is haladunk, hozatták fel az élelmiszer-ellátmányt és az építőanyagokat. A teherhordókat az általuk cipelt súly alapján fizették. Akár negyven kilót is elbírtak a hátukon.

Joanne arcán a csodálkozásnak csak egyetlen halvány jele látszik: a bal szemöldökét enyhén felrántja.

– A tél derekán, hóban is megtették az utat, amely akár tizenkét órát is tarthatott. Sokan életüket veszítették a lavinákban.

Émile lassú mozdulatokkal és fájdalmas grimasszal az arcán áll fel. A lába kezd vízhányagosodni.

– Induljunk tovább?

– Igen.

Mintha szintén a hegycsúcsra tartó emberek mellett haladtak volna el, de nem is igazán látja őket, mert mélyen elmerül a gondolataiban. Talán most érti meg, mire gondol Joanne, amikor azt mondja, hogy szívesebben gyalogol egyedül; sőt, azt is kezdi felfogni, hogy a lány miért vonult el időnként meditálni a mezőre. Az ember ilyenkor olyan mélyen elmerül önmagában, hogy nem is igazán érzékeli, mi zajlik körülötte. A fizikai erőfeszítés hatására az elme teljesen ellazul. Egymás után kavarnak elő, sorjáznak a gondolatok, de ez nyugodt és derűs áramlás. Időnként alig tudatosul az emberben, hogy gondolkodik. Szelíd emlékek bukkannak fel a

múltból, és úgy fészkelik be magukat a gondolatainkba, hogy nem váltanak ki fájdalmas érzelmeket. Bizonyos távolságtartással és elfogadással tekintünk rájuk.

Eszébe jut az a bizonyos telefonbeszélgetés: az a késő esti hívás, amikor Laurát kereste akkortájt, amikor a lány megérkezett az anyjához, és amikor még nem vitte el a holmiját a lakásukból. Hajnali két órakor hívta fel. Laura ingerült volt, de igyekezett udvarias maradni.

– Mit akarsz?

Volt kedves nem hozzátenni, hogy „már megint”. Miért hívja? Miért nem hagyja békén? Émile magyarázatot akart. Aztán meg nem kért a lány magyarázataiból. Mert azok sosem feleltek meg neki. Hazugnak, sőt mocskos hazugnak nevezte Laurát a tabletta miatt. A végén Laura kirobbant:

– A baba, a baba, te mindig mindent a babára fogsz! Igen, én akartam, te pedig nem. Igen, rosszul időzítettünk. De nem csak erről van szó, Émile!

Erre Émile a torkának ugrott.

– Aha, szóval nem csak erről van szó? Szóval volt valami más okod is, na, mindjárt kiderülnek itt a dolgok! Volt valakid! Van valakid, ebben biztos vagyok!

Hosszú csend következett, aztán a lány teljesen tiszta és közömbös hangon szólalt meg, mintha ez már nem is érintené:

– Nem csak a gyerekvállalás kérdése volt az ok. Hanem te, úgy általában, ahogy és amilyen vagy.

– Na, akkor most az következik, hogy beolvasol nekem?

– Nem, de láttad magad kívülről, Émile? Láttad, hol tartasz? Pontosan ugyanott! Nem lépsz előre. Ugyanolyan vagy, mint amilyen az egyetemen voltál, mindent félvállról veszel. Egy fikarcnyit sem változtál. Várod, hogy a dolgok maguktól történjenek. Nem akarsz változni, fejlődni. Megelégszel a semmivel. A kis nyugis életeddel, Renaud-val meg a haverokkal.

Émile üvöltött a telefonba:

– És te, te talán jobb vagy? A hülye barátnőiddel töltött szánalmas estékkel!

A lány meg sem hallotta, amit Émile közbevágott, hanem

folytatta:

– Ha nem szereztem volna neked munkát az én barátomnál, még mindig csak várnád, hogy az öledbe pottyanjon egy állás!

– Micsoda kiváló ötlet volt! Egy nyomorult állás egy nyomorult start-upnál!

– Igen! Pontosan! Egy nyomorult állás egy nyomorult start-upnál egy nyomorult fickónak, aki remekül elvan a maga nyomorult kis életével!

Émile azt hitte, megfullad, ahogy torkaszakadtából üvöltötte:

– Menj a picsába!

– Tökéletesen igazad is van! Te pontosan ilyen vagy! Ez vagy te! Utálod a munkádat, mégsem keresel másikat. Nem teszel semmit azért, hogy változtass a dolgokon. Elégedett vagy a szürke kis életeddel, és nem látsz tovább az orrod hegyénél!

Émile kinyomta a telefont, hogy ne mondja el Laurát mindennek. Ez után a vita után a lány azt mondta, nincs értelme tovább magyarázkodni. Volt elég magyarázkodás. Aztán már csak egyszer találkoztak, a költözés napján, mielőtt elviharzott a fodrászhoz. Úgy tűnt, Laura megkönnyebbült, hogy szakított Émile-lel.

– Ez a csillagvizsgáló?

– Hogy mi?

– Ez az a csillagvizsgáló? – ismétli meg Joanne vékony, kifulladás hangon, és rámutat a hegytetőn látható fémépítményre.

– Igen, annak kell lennie.

Megvárja, hogy a lány beérje. Joanne nehezen kap levegőt a hatalmas túrazsákkal a hátán, de kitartó.

– Igazad van, jó egyedül gyalogolni – mondja Émile, amikor a lány odaér hozzá.

– Igen.

– Olyan... Sok minden eszébe jut ilyenkor az embernek.

Azon tűnődik, vajon a lány is így van-e vele; hallja-e Léon

hangját gyaloglás közben. Joanne bólint, Émile-re emeli a tekintetét, és furcsa hangon ezt a különös mondatot mondja:

– „Az igazi felfedezőút nem arról szól, hogy új tájakat keresünk, hanem arról, hogy más szemmel nézünk a világra.”

Émile a homlokát ráncolja, és egy kicsit hülyén érzi magát.

– Tessék?

Joanne visszatolja a homlokába csúszott kalapját.

– Proust gondolata kicsit leegyszerűsítve.

Émile műveletlennek érzi magát. Biztos, hogy a lány sokkal olvasottabb, mint ő.

– Akarod, hogy megismételjem? – mosolyodik el Joanne.

– Igen, az jó lenne – bólint Émile.

– „Az igazi felfedezőút nem arról szól, hogy új tájakat keresünk, hanem arról, hogy más szemmel nézünk a világra.”

– Amit úgy kell érteni, hogy...?

Émile elbizonytalanodik. Fél, hogy megint hülyének tűnik.

– Amit úgy kell érteni, hogy az utazás, amire most te és én vállalkoztunk, elsősorban belső utazás. Önvizsgálat.

Joanne most már egyenesen csak előrenézve, fürge léptekkel halad.

– Aha – nyögi ki Émile kicsit kiszáradt szájjal. – Hogy más szemmel lássuk a dolgokat? – fürkészi a lány tekintetét, hogy egyetért-e vele, de Joanne arca kifejezéstartan, miközben válaszol:

– Ahogy te is mondtad, régi emlékek bukkannak fel, de most már másképp látjuk őket, új szemmel.

Ezzel most elárult egy titkot. Tudja, hogy Émile miért gyalogol, és ő is ugyanezen okból gyalogol. Ő is válaszokat, magyarázatot keres. Nem kétséges, hogy Léonnal kapcsolatban. Reméli, hogy friss szemmel térhet vissza hozzá. Tulajdonképpen ezt mondta el burkoltan. Legalábbis Émile így gondolja.

Joanne megint felé fordul. Kicsit zihálva veszi a levegőt az erőfeszítéstől. Kalapja a homlokára csúszott, emiatt Émile csak az orrától lefelé látja a lány arcát.

– Van még egy, ami nagyon tetszik.

Émile egy fejbólintással bátorítja Joanne-t, hogy folytassa.

– „A legnagyobb utazó az, aki képes volt legalább egyszer körbejárni önmagát.” Ez meg Konfuciusztól származik.

Émile észreveszi, hogy a lány mosolyra húzza a száját. Te jó ég, három nap alatt ez már a harmadik! Most először van sejteése, miért ragaszkodik ilyen örülten Léon ehhez a furcsa lányhoz. Úgy hiszi, ki tudja hámozni, szinte meg tudja érinteni az ujjbegyével azt a valamit, de még mindig törekeny és illékony. Homályos a kép. Joanne megigazítja a kalapját, és – Émile érzése szerint ravaszkodva – hozzáfűzi:

– Lehetne ez az első mondat a füzetedben.

Émile önkéntelenül és kedvesen rámosolyog.

– Igazad van. Remek első mondat lenne.

A kilátás lélegzetelállító. Mindketten kénytelenek kiszakadni az elmélkedéseikből. Émile az útikönyvével a kezében mutatja Joanne-nak a távolban a Néouvielle-hegység csúcsát, a Col de Sencours-t, amely mellett néhány perccel korábban haladtak el, és a gyönyörű sötétkék Oncet-tavat kicsivel lejjebb. Hamarosán egy nagy, régi kőházhoz érnek, amelynek vörösesbarna zsalugáttere és furcsa, lekerekített tetőzete van. Egy táblán ez áll: „Tengerszem Szálló”. Nem messze tőlük egy házaspár állt meg, a férfi magyarázza a párjának:

– Az ott az építőmunkások menedékháza volt, akik a csillagvizsgáló felállításához szükséges anyagokat hordták fel.

– De ezt már nem használják, ugye?

– A 2000-es évek óta már nem. Amióta megépült a drótkötélpályás felvonó, nem használják a gyalogutat, és bezárták a menedékházat. De folyamatban van egy újjáépítési terv. Helyre akarják állítani.

– Nahát!

A pár szótlánul továbbindul, csak a túrabotok ritmusos kopogását lehet hallani, ahogy a földet érik. Joanne hunyorít.

– Indulunk tovább? – kérdezi Émile. – Négyszáz méterre vagyunk a csúcstól. Mindjárt odaérünk.

De Joanne nem mozdul. Néhány lépést tesz az elhagyatott épület felé.

– Mintha nyitva lenne az ajtó.

Felkeltette Émile kíváncsiságát. Ő is hunyorít, és követi a lányt. Az ajtó tényleg résnyire nyitva áll, a szél apró gallyakat hordott be.

– Gondolod, hogy be...

Ideje sincs befejezni a mondatot, Joanne máris meglöki az ajtót, amely könnyedén enged. Bedugja a fejét az ajtónyíláson, aztán beljebb merészkedik. Émile követi. Elsőre a hely hűvös levegője és az enyhén dohos-poros szag tűnik fel neki. Aztán a félhomályban nagyjából ki tudja venni, mi van körülöttük. Velük szemben egy pult áll, rajta egy ott felejtett fagylaltárlista hever. A falak omladoznak, a padlót törmelék borítja. Az épületben azonban alkalmanként még mindig túrázók fordulhatnak meg, mert lábnyomok vezetnek a többi helyiségbe.

– Megnézzük? – kérdezi suttogva Joanne.

Émile bólint. Mindig is arról álmodott, hogy egyszer egy elhagyatott épületben találja magát. Szinte érzi a gyomra tájékán a félelemmel teli izgalmat, mint gyerekkorában. A törmelék ropog a lépteik alatt. Joanne a régi recepcióspult túloldalán lévő falépcsőre teszi a lábát.

– Kezdjük fent?

Fellép egy lépcsőfokot, majd a következőt. A fa nyikorog ugyan, de nem tűnik túl veszélyesnek a lépcső állapota.

– Ezek lehetnek a hálósobák.

Émile a lány mögött halad felfelé a lépcsőn. Egy hosszú, sötét és kissé félelmetes folyosóra érnek, amelynek mindkét oldalán csukott ajtókat látnak. Joanne benyit az egyikben. Itt is dohos és nyirkos szag van. Egy régi hálóterembe lépnek. A vas ágykeretek még mindig ott állnak, bár már kissé rozsdás állapotban. Az egyikben még egy megsárgult matrac is hever. Az ablakpárkányon egy párnát meg egy üveg vörösbort hagytak.

– Szerintem valakik még mindig járnak ide.

– Szerintem is.

– Itt tölthetnénk az éjszakát.

Joanne nincs elragadtatva az ötlettől.

– Hát, nem is tudom – válaszolja.

Körülnéznek a többi helyiségben. Csupa romos hálószoza mindegyik. Az egyikben még egy ottfelejtett túrabakancs is hever. A néhány megmaradt matrac bűzlik a nedvességtől. Visszamennek a földszintre. Lent, a régi konyhában egy tűzhely vészelte át az idő múlását, a sütőajtó tárva-nyitva maradt. A platnin egy gázrezsót hagytak. Egy rozoga asztalon régi lábas és néhány villa árválkodik. Kisvártatva az előtérben találják magukat, a pult mellett. Joanne elfintorodik.

– Inkább alszom a sátorban a szabad ég alatt.

Biztosan ez az orrfintor jelenti nála azt, hogy nincs elragadtatva valamitől.

– Semmi gond.

Odakint tűz a nap, és irdatlan a hőség.

– Gyerünk, már mindjárt fent vagyunk a csúcson.

Újra elindulnak. A csúcs ugyan közelinek tűnik, mégis úgy érzik, sose érnek fel. A Col de Laquet-ről csodálatos kilátás nyílik a síkságra és Tarbes városára. A gyalogösvény itt véget ér, köves úton kell továbbhaladniuk. Ebből az irányból nem is látni a csillagvizsgálót, vagy csak időnként bukkan elő. Elérnek a hajdani teherfelvonó sínpárjához. Néha át kell lépniük rajta. Az emelkedő nagyon meredek. Joanne-nak többször meg kell állnia, hogy levegőhöz jusson, de nem panaszkodik, nem szól semmit.

Végre felérnek a betonplaccra. Szemben velük látják a csillagvizsgálót és annak kupoláit. Közelről sem mondhatni, hogy egyedül lennének. Óriási a nyüzsgés. Kirándulók százai jöttek fel, akik vagy ülnek az étteremteraszokon, vagy a mellvédnél állnak, hogy a turisztikai információs táblákat tanulmányozzák, vagy a távoli hegycsúcsokat fényképezzék. A felvonókból folyamatosan ömlenek az újabb nézelődők. Táblák jelzik, merre található a csillagvizsgáló, a kupolák, a múzeum, a szálloda és a rádióátjátszó torony. Émile kicsit beleszédül a tömegbe és a nagy kavalkádba.

– Meg akarod nézni mindet? – kérdezi Joanne-tól.

Megkönnyebbül, amikor látja, hogy a lány megrázza a fejét.

– Nem. Elég, ha csak élvezzük a kilátást.

A korláthoz mennek. Émile előveszi az útikönyvet, hogy beazonosítsa a szemük előtt magasodó különböző csúcsokat. Innen-onnan mondatfoszlányok jutnak el hozzájuk:

„...Európa legmagasabban fekvő csillagvizsgálója.”

„2877 méter magasan vagyunk...”

„Az ott a Perdu-hegy.”

Belemerülnek a tájba. Körbejárják az obszervatóriumot, hogy minden szögből élvezhessék a csodálatos kilátást. Kimerültek. Végül a Baillaud-ról elnevezett kilátóterazon leülnek a földre a Néouvielle-csúccsal szemben.

– Vissza kell indulnunk. Nem tölthetjük itt fent az éjszakát. Be fogják zárni a teraszt.

Már majdnem egy órája vannak odafent. A nap már lemenőben.

A turisták kiáltásai egyre távolabbról hallatszanak. Tényleg tábort kell verniük éjszakára. De egyiküknek sincs ereje felkelni.

– Akarod, hogy vigyem a hátizsákodat?

Joanne megrázza a fejét. Émile minden erejét összeszedve lassan és fájdalmas arckifejezéssel talpra áll. Mindene sajog.

– Egy kicsit lejjebb megyünk aludni? – kérdezi Joanne, miközben nézi, ahogy Émile feltápászkodik.

– Igen. Keresünk egy sík terepet, ahol felferhetjük a sátrat.

Kinyújtja a kezét, hogy felsegítse a lányt. A lány sóhajt egyet, és belenyugvóan felkel.

– Emlékszel annak a kőkunyhónak a romjaira?

– Igen. Ahol megálltunk inni?

A lány bólint.

– Ott jó lenne aludni. Felverni a sátrat.

– A romok között?

– Igen. Szélvédett helynek tűnt.

Émile elgondolkodik, próbál visszaemlékezni, milyen messze lehetnek a romoktól.

– Több mint egyóránnyira vagyunk onnan. Majdnem kettő.

– Ó!

– De megpróbálhatjuk, ha maradt még egy kis erőd.

Bizonytalan. Az igaz, hogy szépek voltak azok a hegyek között megbújó romok.

– Tudod, mit? – kiált fel Émile kitörő lelkesedéssel. – Odaérünk! Az elhagyott szálláshelyen megállunk feltölteni a kulacsokat. Eszünk pár aszalt sárgabarackot. Az elég energiát ad ahhoz, hogy eljussunk a romokig.

Joanne örül az ötletnek, még ha nem is mosolyog. De látszik abból, ahogy bólint és felgyorsítja a lépteit.

Hamarosan eléri a Tengerszem Szállót. Szerencsére a vízrendszer működik, és meg tudják tölteni a kulacsokat. A szálló tornácán megeszik az aszalt sárgabarackot, de le sem ülnek, mert attól félnek, hogy nem tudnának újra felállni.

Ahogy a nap egyre lejjebb bukik, úgy fokozzák a tempójukat. Már nem sok emberrel találkoznak. Későre jár, még a tapasztalt túrázóknak is. A végtagok ekkorra már elnehezülnek. A gondolatok elkalandoznak.

– Mégis mit mondott neked?

Renaud aggodalmasan nézett. Émile a nap közepén, munka közben hívta fel, hogy röviden közölje vele:

– Laura szakítani akar.

Renaud, amint el tudott szabadulni, otthagyta a logopédiai rendelést, és Émile-ékhez rohant. Émile kivörösödött szemmel és elgyötört arccal nyitott ajtót.

– Itthon van? – kérdezte Renaud.

Émile megrázta a fejét.

– Nem, elment az anyjához.

Renaud nem tudta, hogy Laura már egy hete elment, csak éppen Émile-nek nem volt bátorsága elmondani senkinek. Émile azóta nem beszélt senkivel, csak várta, hogy történjen valami.

– Mégis mit mondott? – tette fel a kérdést Renaud többször is, mielőtt Émile válaszolt volna.

Leültek a nappaliban a kanapéra. Émile nem tudott azonnal belekezdeni a válaszbá, mert nem akart a babáról beszélni. Nem akarta bevallani Renaud-nak, hogy félvállról

vette a kérdést, hogy elszúrta a kapcsolatukat azzal, hogy nem vette komolyan Laurát és az igényeit, hogy erre csak akkor ébredt rá, amikor már túl késő volt, amikor azt kezdte érezni, hogy elveszíti a lányt. Nem akarta beismerni, mekkora paraszt volt.

– Nem értem. Olyan jól megvoltatok – próbált Renaud valami szépet mondani.

– Azt mondta, már nem vagyunk egy hullámhosszon – próbált Émile kinyögni egy mondatot.

Renaud a homlokát ráncolta.

– Egy hullámhosszon?

– Igen.

– Úgy érezte, nem vagytok összhangban?

– Azt hiszem, igen. Valami olyasmit mondott, hogy az évek alatt nem léptem előre semmit.

Ismét csend támadt közöttük. Renaud fájdalmasan nézett. Úgy tűnt, gondolkodik, keresi a megfelelő szavakat. Lassan beszélt, mintha egy kisgyerekhez szólna.

– Ez... ez borzasztó, de... tudod, van ilyen. Fiatalon ismertétek egymást. Még csak egyetemisták voltatok.

– Mint ahogyan te és Laëtitia is.

Renaud nem reagált a megjegyzésre.

– Ha valakik fiatalon kerülnek össze, gyakran megesik, hogy nem azonos ütemben fejlődik a pár két tagja.

Émile csak azt ismételte:

– De te és Laëtitia is fiatalon ismertétek meg egymást, mégis még mindig melletted van. Boldogok vagytok.

Renaud szomorúan mondta:

– Az más.

Émile kissé bosszús lett:

– Miért lenne más?

– Mert...

Renaud-nak sok időbe telt megfogalmazni a gondolatát.

– Mert Laëtitiának... hogy is mondjam... könnyebb a kedvében járni... abban az értelemben, hogy... nincs szüksége ezer dologra ahhoz, hogy boldognak érezze magát. Akkor is teljesen boldog, ha állandóság és egyszerűség veszi körül.

Émile a homlokát ráncolta.

– Ezt nem értem.

– Laura mindig ilyen volt. Mindig is lázban égett. Nem tud egy helyben maradni, folyton zsizseg. Mindig többet akar, valami változást, valami újat.

– És?

– És nem elégedett volna meg egy nyugodt, kiegyensúlyozott kapcsolattal, mint Laëtitia.

A beszélgetés fájdalmas volt. Émile minden tőle telhetőt megtett, hogy ne mutassa ki az érzelmeit vagy a gyengeség bármi jelét. Renaud ugyanúgy összeomlott, mint ő.

– Mit akarsz ezzel mondani? Hogy soha nem tudtam volna boldoggá tenni?

– Nem. Nem te vagy az oka, öregem. Biztos vagyok benne, hogy veled minden tökéletesen rendben volt. Azt hiszem, veled vagy bárki mással, Laura olyan lány, aki hamar elunja magát, aki nem bírja elviselni az állandóságot.

Egy darabig mély csendben ültek. Aztán Émile beszélni kezdett. Remegett a hangja, Renaud pedig úgy tett, mintha nem venné észre:

– Egy ideig tetszett neki a nyugalom, a mi kis közös életünk egy fedél alatt. Megfelelt neki.

– Igen, egy ideig.

Csak bámulták a lenémített tévé képernyőjét. Egy sonkareklám ment éppen.

– Gondolod, hogy előbb-utóbb mindenképpen ez történt volna? Hogy egyszer így is, úgy is eldurrant volna az agya, és szakított volna?

– Nem tudom megmondani.

Renaud Émile felé fordult, a szemében őszinte csodálattal.

– Én soha nem tudtam volna járni egy ilyen lánnyal. Laëtitiával... vele biztonságban érzem magam. De az olyan lányok, mint Laura, túlságosan ijesztőek. Soha nem éreztem volna magam elég jónak.

Émile nyelt egyet.

– Aha.

Semmi mást nem tudott rá mondani.

Már látják a romokat. Joanne szinte fut. Ledobja a hátizsákját a kövekre, és kezét a térdére támasztva előrehajol, hogy levegőhöz jusson.

Émile már azt hitte, sosem érnek ide. Szemben velük lassan lenyugszik a nap. Még egy óráig nem sötétedik be, de az égbolt már narancsvörös és rózsaszínes árnyalatokban játszik. A régi kunyhó öreg kövei aranyszínűben tündökölnék. Gyönyörű látvány. Sőt lélegzetelállító! A távolban a tehenek csordába verődtek éjszakára. Kis csoportokban szinte egymáson fekszenek a fűben.

Joanne tesz egy kört a romok körül, belép a kunyhó maradványai közé. Tető már nincs. A falak még többnyire állnak, de helyenként teljesen beomlottak. Az ajtó és az ablakok csak tátongó lyukak. A sima betonpadló tökéletes lesz a sátruknak.

Megint összetalálkoznak a régi, tető nélküli kunyhó közepén, a kötörmelék között. Mindkettőjük arcán ugyanaz az elragadtatás tükröződik.

– Jó lesz itt, ugye?

Joanne egyetért. Eltelik néhány másodperc. Ámúlt csendben körbenéznak, nem tudnak betelni a látvánnyal.

– Elő kellene vennünk a kempingfőzőt.

– Igen. Majd én gyújtok tüzet.

Émile kimerültnék, koszosnak érzi magát, és majd éhen hal. Ennek ellenére még soha nem tapasztalta ezt a megnyugtató teljességet. Teljes a csend. Gallyakat és köveket gyűjt a tábortűzhöz. Kicsit távolabb látja, hogy Joanne a kempingfőzőre helyezett, kissé ingatagon álló, vadonatúj lábasukkal foglalatoskodik. Levette a kalapját. Gesztenyebarna haján megcsillannak a nap utolsó sugarai. Innen szinte vörösnek látszik. Rózsaszínbe hajló vörösnek.

A köveket és a gallyakat a hasán felhajtott pólójába gyűjti, majd félve, hogy felborít valamit, lassú léptekkel visszatér a romokhoz.

A tüzet könnyebb meggyújtani, mint a múltkor a patak

mellett Chloéval.

– Mit főzöl nekünk? – kérdezi Joanne-t.

– Tésztát.

Két hatalmas, laposabb követ gurít a tűz mellé ülőalkalmatosságnak. Joanne leül az egyikre, az ölébe veszi a kenyeret, és szeletelni kezdi. Émile a sajtot darabolja.

Meg sem várják, hogy a tészta megfőjön, elkezdik enni a kenyeret és a sajtot. Lassan majszolgatnak, tekintetük elmerül a tájban. Nem beszélnek. Émile összerezzon, amikor meghallja a lábas csörömpölését a földön.

– Kész a tészta.

A műanyag tálkáikból esznek. A nap teljesen eltűnik a láthatáron, aztán felragyognak a csillagok. Joanne leteszi a tányérját, feláll, előkeresi a hálózszakját, és elhelyezkedik a földön. Magához vette a jegyzetfüzetét és az egyik tollat is. Émile-nek háttal, törökülésben ül. Inkább arccal a hegy felé néz. Mintha a gondolataiba merülne, de időről időre előrehajol, hogy lejegyezzen valamit a füzetébe.

Émile is feláll, hogy elővegye a hálózszakját tömött hátizsakjából.

– Nem akarjuk felállítani a sátrat?

Joanne hátrafordul, és megvonja a vállát.

– Alhatunk a csillagos ég alatt. Tiszta az égbolt.

– Igaz.

Émile hanyatt fekszik a hálózszakra, karját a tarkója alatt keresztbe fonja, és bámulja a csillagokat. A tűz pattog. Kezd elálmosodni. Visszagondol a mai napra, amely mintha évezredekkel ezelőtt kezdődött volna. A sportbolt, a füzetek, a hátizsakba pakolás, a felfelé kaptatás, a régi menedékház, a csillagvizsgáló kupolái.

Visszagondol a ma felderengett emlékeire, Joanne idézeteire. Visszagondol a legutóbbi visszatérő emlékre. A kanapén, a lenémított tévé mellett zajlott beszélgetésre Renaud-val. Nem tudja, miért jutott az eszébe. Elég hétköznapi élethelyzet: a legjobb barát próbálja vigasztalni a haverját, akit ejtettek. Kedves, vigasztaló szavak, amelyeket ilyenkor mondani szokás. Tudod, van ilyen... Nem te vagy az oka,

öregem. Biztos vagyok benne, hogy veled minden tökéletesen
rendben volt.

Aznap este hallgatta Renaud-t, de csak fél füllel, és nem igazán értette mindazt, amit a szavak valójában jelentettek. Laura mindig ilyen volt. Mindig is lázban égett. Nem tud egy helyben maradni. Émile csak együttérző vigasztalásnak vette, amivel Renaud próbálta levenni a válláról a szakítás miatti bánat egy részét, próbált valamicskét enyhíteni a szenvedésén. Laëtitiának... hogy is mondjam... könnyebb a kedvében járni... abban az értelemben, hogy... nincs szüksége ezer dologra ahhoz, hogy boldognak érezze magát.

Renaud-nak természetesen igaza volt. Laura impulzív volt. Mindent nagyon gyorsan megunt. Mindig is olyan volt, mint egy forgószél. Egyetemista korában sokat járt szórakozni, és mindenféle kiruccanásokat talált ki magának. Végzés után szívvel-lélekkel vetette bele magát a munkába. Pár hónapig imádta csinálni, utána már nem annyira. Aztán a fejébe vette, hogy össze kellene költözniük. Elsőként vetette bele magát a lakáskeresésbe, a lakberendezésbe és a lakásdekorálásba. Aztán jött az az időszak, amikor nem járt el sehova, leépítette a társasági életét, hogy kizárólag a közös életüknek szentelhesse magát. Émile ekkor hitte azt, hogy örökre együtt maradnak. Laura aggódott, amikor Émile későn ért haza; duzzogott, amikor a férfi a barátaival találkozott; mindig kikövetelte, hogy szeretkezzenek. Aztán... aztán minden darabokra hullott. Két barátnője teherbe esett, és ő is elkezdett duruzsolni Émile-nek a gyerekvállalásról. Mindig többet akar, valami változást, valami újat.

Vajon igaza volt-e Renaud-nak annak ellenére is, hogy nem volt mindenről tudomása? Mert a babáról, a Laurát hirtelen testestül-lelkestül magával ragadó rögeszméről például egyáltalán nem tudott. Émile azt hitte, csak egy szeszély, aztán Laura letett róla, ő meg magát hibáztatta. Magát vádolta, amiért tönkrement a kapcsolatuk, és nem látta, hogy Laura olyan, amilyennek Renaud mondta. Impulzív. Örökös változtatási kényszerben él. Mi van, ha tévedett önmagával kapcsolatban? Mi van, ha csak a kezdetet látta? Mi van, ha a

baba utáni vágya tényleg csak egy szeszély volt? Laura múltó hangulata, hogy újabb változást vigyen az életébe? Veled vagy bárki mással, Laura olyan lány, aki hamar elunja magát, aki nem bírja elviselni az állandóságot. Egy szép napon, amikor egy szokásos tapasevés utáni estén Laura felvetette a témát, Émile kitért előle, ostoba és éretlen volt; nem volt hajlandó rögtön komolyan beszélni róla, de Laurának sem volt igaza. Émile nem a semmivel volt megelégedve. Nem érezte, hogy semmi lenne az élete, a kis kuckójuk, az együtt töltött idő, a barátai. Laura értékelte úgy, hogy ez semmi.

Még mindig fekszik a hálózsákján, arcát a csillagok felé fordítja, és olyan érzése van, mintha valami felszabadult volna benne, a vállai kevésbé súlyosak, a szíve gyorsabban ver, mintha most pakolt volna le valami terhet, ami egy éve nyomasztotta.

Joanne-nak igaza volt az előbb. Felbukkannak a régi emlékek, de most már másképp látjuk őket, új szemmel.

Nem ő a felelős minden bajért. Nem egyedül ő okozta a szakítást azzal, hogy pár hónapig halogatta a gyerekvállalást. Ő megtette, amit tudott. Megpróbálta boldoggá tenni. Egy ideig működött is. De nem örökre. Laura telhetetlen volt. Nem tudja, mit akar Laura az életben, sem azt, hogy ma valaki más karjaiban vagy önmagában megtalálta-e azt a valamit. Émile úgy érzi, hogy a lánynak legbelül, a saját lelke mélyén kellene keresnie.

Több nagy lélegzetet vesz egymás után. A mellkasa szabályos ritmusban emelkedik és süllyed. Mohón szívja be a levegőt, mintha túl sokáig nem jutott volna hozzá. Istenem, de jó végre lélegezni!

Végül is szerencséje volt. Laura okosan döntött, amikor továbbra is szedte a tablettát, amikor megértette, hogy el kell mennie, hogy el kell hagynia Émile-t, és hogy nem várhat tőle olyasmit, amit önmagában kellene keresnie. Szerencsájuk volt. Émile szerencsés, hogy ma este itt lehet egy kőkunyhó romjai között. Szerencsés, hogy elindult erre az útra. Bizonyos értelemben szerencsés, hogy tudja, hamarosan meg fog halni. Ha nem így lenne, soha nem szánta volna rá az időt, hogy

elinduljon, hogy utazást tegyen önnön magában, és új szemmel lássa eddigi életét.

Soha nem érzett még ilyet: a teljesség érzését és a világmindenségnek szóló hálát. Igen, meg fog halni, de ma este itt van, és annyi mindent megértett! Nem egészen biztos benne, de olyan, mintha most bocsátott volna meg magának.

– Joanne! – suttogja.

A hangja alig hangosabb a tűz pattogásánál, de nem akarja megijeszti a lányt, aki teljesen belemerült a jegyzetfüzetébe. Azt sem hallotta, amikor Émile felkelt, és elment a hátizsákjához.

– Joanne! – szólt kicsit hangosabban.

A lány lassan megfordul.

– Tessék!

A tűz fénye táncol az arcán és a hajában, amitől egy kicsit őrült kinézete van.

– Én is elkezdem a füzetemet.

Eltart egy darabig, mire törökülésben, a noteszával az ölében Émile-re néz. Halvány mosoly fut át az arcán. Másképp néz ki a széles árnyékot vető kalapja nélkül. Most valahogy mintha fényesebb lenne, ragyogna az arca.

– Az jó!

Émile megköszörüli a torkát. Amikor megszólal, úgy érzi, mintha egy kisfiú beszélne:

– Nem emlékszem az utazásról... az új szemmel látásról szóló idézetedre.

– Fel akarod írni a füzeted elejére?

Hitetlenkedve néz, mintha ő maga is egy kislány lenne.

– A borítóra. Címnek.

– Jó ötlet – bólint, majd lassú mozdulatokkal feláll, becsukja a füzetét, és közelebb ül Émile-hez. – Melyiket akartad ráírni?

– Elmondanád még egyszer... mindkettőt?

– Persze!

Nem emlékszik, melyik tetszett neki jobban azon a délutánon, de ma este, a tűz mellett, a romok lábánál, a

második az, amelyik nagyobb hatással van rá. Joanne lassan diktálja, hogy pontosan le tudja írni. Émile igyekszik szép betűket formálni.

„A legnagyobb utazó az, aki képes volt legalább egyszer körbejárni önmagát.”

Felemeli a tollat, Joanne pedig távolabb húzódik mellőle.

– Köszönöm! – mondja Émile.

Joanne visszaül a korábbi helyére. Ezúttal nem ír semmit. Arcát az ég felé emeli, és csak hallgat. Émile azon tűnődik, mit csinálhat ilyenkor, miért néz fel az égre ilyen sokáig. Lehet, hogy a csillagokat próbálja megtalálni? Vagy talán beszél hozzájuk?

Július 12., este 10 óra

A Sentier des Muletiers-n (a Pic du Midin), egy kőkunyhó romjainál.

Az éjszaka tiszta, csillagos az égbolt.

Most kezdem az első oldalt ebben a füzetben (amit Joanne tanácsolt). Nem feltétlenül vagyok elragadtatva a gondolattól, de azért próbálok írni, még akkor is, ha egy lány bolondos ötletének tűnik. Miért akarnak a lányok mindig naplót írni?

Nos, meg kell hagyni, esetemben igen elmés megoldás. Egy emlékeztető, amely egyben levélpapírtömbként is szolgál. Igaz, hogy amerre járunk, nem mindenhol tudunk majd levelet feladni. De akkor most belevágok.

Már öt napja, hogy eljöttem otthonról, vagyis alig egy hete, de máris egy örökkévalóságnak tűnik. Pedig az elmúlt négy nap elég eseménytelenül zajlott. Amolyan tétova időnek tűnik, mintha csak az utazás igazi kezdetére vártam volna. De ma végre nekivágtunk. Leparkoltuk a lakóautót, fogtuk a hátizsákunkat, és elindultunk. Most úgy istenigazából útnak indultunk.

A mai nap próbára tett. Nem csak azért, mert sokat gyalogoltunk. Leginkább azért, mert sokat gondolkodtam. Ma este valami eszement dolog történt velem, valami, ami még soha nem esett meg velem: megbocsátottam

magamnak. Laurával kapcsolatban. Olyan volt, mint valami feloldozás. Rájöttem, milyen ritka, hogy az ember elnéző önmagával szemben. Elszoktam tőle. Sőt, azt hiszem, még azt is elfelejtettem, hogy szerethetem magamat. Erről eszembe jutott a lista, amelyet a távozásom okairól írtam egy levélben a szeretteimnek. Eddig három indok volt erre az utazásra. Most már hozzátehetek egy negyediket is, amelynek nem feltétlenül voltam tudatában, de ami önmagában is egy külön indok: a számvetés. Azaz, hogy számot vessek az életemmel, és így jobban felkészüljek a távozásra.

Mondják, hogy az utolsó nagy utazáskor a haldoklók szeme előtt leperreg az életük, és újra átélik a legjelentősebb pillanatokát. Nem tudom, így van-e, de szerintem mindannyiunknak szüksége van a visszatekintésre, mielőtt végleg elmegyünk, hogy évek távlatából új, bölcsebb szemmel nézzünk az eseményekre, hogy Megértsük (nagy M betűvel), hogy megbocsássunk másoknak és önmagunknak. Én még csak az elején járok. Hosszú még az út előttem. Remélem, hogy eljutok a végéig, hogy le tudom vonni az életem végkövetkeztetését, és békében távozom majd.

Nahát, biztos vagyok benne, hogy Joanne-nak tetszene ez a kifejezés: „levonni az élet végkövetkeztetését”. Odáig van az idézetekért. Egyébként tőle hallottam a füzet borítójára írt idézetet.

Szóval ma van az ötödik nap, még csak az ötödik nap, de máris úgy érzem, hogy megváltoztam, máris másképp látom a dolgokat. Új érzéseket tapasztalok: teljességet, hálát, egyfajta belső békét. Lehet, hogy Joanne jelenléte kezd az agyamra menni. Lehet, hogy éppen ő segít nekem változni. Lehet, hogy magamtól járom ezt az utat. Akárhogyan is van, ma este boldog vagyok. Az ég gyönyörű mélykék, ragyognak a csillagok, pattog a tűz, és ragyogóan érzem magam.

Émile-ben nem tudatosodik, hogy fuldoklik. A szorongása oly mértékű, hogy semmi mást nem érzékel. Arra ébredt, hogy világos van, és amint kinyitotta a szemét, füvet, köveket, hálózsákat látott maga körül a földön, és egy tábortűz maradványait. Ruhástul fekszik. Nem érti, mit keres itt, hogyan került ide. Próbál az emlékeiben kutatni, nem ivott-e tegnap este; nem ivott-e, ráadásul annyit, hogy most azt sem tudja, hová vetődött. De nem fáj a feje. Nem émelyeg. Te jó ég, mi a fenét keres itt? A zsebe üres, se pénztárca, se telefon. Próbál nyugodt maradni, mélyeket lélegezni, de félelem tölti el. Itt van teljesen egyedül a semmi közepén, és még csak telefon sincs nála, hogy felhívhatna valakit. Mit csinált? Bekábítószerezték? Miért van egyedül? Miért nincs itt vele Renaud? Ha valami baromságba ment volna bele, Renaud-nak itt kellene lennie. Meg kellene jelennie kócosan, bedagadt szemmel, bambán, és azt kellene kérdeznie: „Öregem, mit csináltunk? Mibe vittél bele?”

Megpróbálja megőrizni a nyugalmát, felül. Fáj mindkét lábszára és lábfeje. Atyaég, mi a fenét csináltak? Mit találhattak ki? Még jobban úrrá lesz rajta a pánik, amikor meglátja a tűz mellett fekvő alakot, alig néhány lépésnyire tőle. Egy alvó lány. Nem látja az arcát, csak a kusza, szanaszét terülő, világosbarna haját. Ki ez a lány? Csak nem? Ellenőrzi a ruházatát, hogy meggyőződjön róla. Igen, fel van öltözve. De ennek ellenére esetleg mégis lefeküdt volna vele? Honnan kerül ide ez a lány? Miért feküdt le vele, és miért ment bele, hogy idecipeljék a hegyek közé? Egyre jobban összeszorul a torka, úgy érzi, mintha fuldokolna. És mi van Laurával? Mit tett? Hol van Laura? Vajon látta őt elmenni ezzel a lánnyal? Hogyan fogja ezt megmagyarázni neki?

Ekkor kezd fuldokolni. Nem hallja a saját zihálását. Laura

soha nem fog neki megbocsátani. Aztán úgy érzi, mintha egy vödör jeges vizet borítanának a fejére, mert hirtelen rádöbben: már nem Laurával van. Laura elment. Nincsenek már egy hullámhosszon. A baba. Jézusom, teljesen megőrült! Hogyan felejtethette el? A kábítószer miatt ilyen zavart a tudata?

Néhány lépésre tőle a fekvő lány féloldalra könyököl. Felébredt a fuldoklásra. Aggodalommal néz rá. Émile-nek nem ismerős az arca. Illetve homályosan rémlik. Próbálja feleleveníteni az emlékeit. Már látta valahol.

– Émile, jól vagy? – kérdezi a lány vékony, feszült hangon.

Émile próbál válaszolni, de tátott szájjal csak levegőért kapkod.

– Émile?

A lány feláll.

– Émile!

Joanne. Ez Joanne! Odajön, leguggol mellé. Émile próbálja összerakni a képet. Hirtelen minden kíméletlenül bevillan. A betegség, a diagnózis, a hirdetés, az elutazás. Minden eszébe jut. Nem kap levegőt. Az előző esti béke és nyugalom tovaszállt. Az aggodalom teljesen a hatalmába kerítette.

– Jól vagy? Asztmás rohamod van?

Csak most veszi észre, hogy hangosan zihál, hogy nem jut elég levegőhöz, hogy a szíve hevesen ver, és remeg a keze. Fuldoklik, de ez nem asztma, hanem szorongásos roham. Megrázza a fejét. Próbál beszélni, de csak szaggatottan sikerül:

– Jól vagyok... Nincs semmi... baj.

Joanne aggódik. Émile vállára teszi a kezét, és le nem veszi róla a tekintetét.

– Fáj valamid?

Émile várja, hogy a légzése újra szabályossá váljon, aztán egyetlen levegővétellel válaszol:

– Nem..., én csak... hirtelen nem tudtam, hol vagyok.

Joanne arcán egy pillanatra még nagyobb aggodalom villan át. Nem jó érzés Émile-nek, hogy ilyen nyugtalannak látja a lányt.

– A memóriád?

– Igen.

– A betegség miatt?

– Igen.

Émile igyekszik visszanyerni a lélegzetét. A szíve lassabban ver. A helyzet kevésbé tűnik ijesztőnek. Minden a helyére került. Újra összeállt a kép. Emlékszik a tegnapi túrára, az estére, a füzetre.

– Történt már veled ilyen korábban is?

– Ilyen még nem.

Joanne-nak nem múlik az aggodalom az arcáról. A szemöldökét ráncolja, és összeszorítja a száját.

– Olyan volt már, hogy... elfelejtettem ezt-azt, mindennapi apróságokat, de komoly dolgokat még sohasem...

– És most... ez most milyen volt?

– Most minden kiesett.

Joanne próbál megnyugtatóan nézni.

– Hát, ez az ébredés. Ha különböző helyeken alszol, nehéz tájékozódni.

Émile határozottan megrázza a fejét.

– Nem. Ez más volt. Nem... nem csak egyszerű zavartság volt. Nem csak néhány másodpercig tartott.

– Gondolod?

Émile lassan visszanyeri a lélegzetét. A szívverése már majdnem visszaállt a normális ütemre.

– Igen, olyan volt... Azt hittem... Azt hittem, egy vagy két évvel korábban vagyok. Nem voltam összezavarodva. Meg voltam győződve róla, hogy egy évvel korábban vagyok.

Joanne bólint.

– Talán a magasság miatt – mondja Joanne óvatosan.

– Nem – vágja rá Émile határozottan.

Joanne lesüti a szemét.

– Igazad van, nem amiatt.

A lánynak sem szokása elrejtőzni az igazság elől. Még azt is hozzáteszi:

– Lehet, hogy mostantól ez történik majd veled. Egyre gyakrabban. Végül mindennap.

Émile bólint.

– Sajnálom – mondja. – Lehet, hogy megijeszt téged.

Fürkészi a lányt, aki azonban hirtelen közömbösnek mutatkozik. A korábbi aggódó tekintet eltűnt az arcáról.

– Tudtam, mire számíthatok, amikor jelentkeztem a hirdetésedre.

– Akkor jó.

Ezek az utóbbi mondatok megint távolságot teremtettek közöttük, visszaépítették azt a falat, amelyet az elmúlt két napban sikerült némileg leomlasztaniuk. Joanne feláll, közben hozzáteszi:

– Csak szólj, ha tehetek valamit, amikor... amikor ez történik veled!

Émile megvonja a vállát. Észre sem veszi, hogy neki is tökéletesen közömbös lett az arca.

– Nem is tudom.

– Gondolkodj rajta!

– Jó, rendben.

– Az talán segíthet.

– Gondolkodom rajta.

Émile is feláll, és lassú léptekkel a kempingfőzőhöz megy. Már világos van. Hat vagy hét óra felé járhat az idő.

– Főzök teát. Kérsz?

– Igen, kérek. Köszönöm!

Ma reggel megpróbál kizárólag az útvonalra koncentrálni. Nincs kedve visszagondolni az ébredésére és az azt követő szorongásos rohamra. A Pic du Midi másik oldalán ereszkednek le, a Col de Sencours-hágón, majd a Tourmalet-hegy gerincén keresztül. Csendesek ezek a kora délelőtti órák, szinte alig találkoznak valakivel. Keveset állnak meg pihenni. Nem beszélgetnek. Joanne biztosan belemerült a gondolataiba, de Émile nem gondolkodik. Igyekszik nem gondolkodni. Attól fél, hogy a szorongás másodszor is teljesen maga alá gyűri. A Pic du Midiről le kell ereszkedniük Barèges-ba. Valamivel több mint tizenhárom kilométert kell még megtenniük, és 1600 méter a szintkülönbség, de ma nem hegynek felfelé mennek. Így azért könnyebb. Néhány percre megállnak, hogy megnézzék az Oncet-tavat, és iganak pár korty vizet, aztán

ereszkednek tovább lefelé. Az út kezdeti szakaszának nagy részében az Oncet-patak mentén haladnak, ami segít elviselni a hőséget. Ahogy az ösvény távolabb vezet a pataktól, a tűző nap és az éhség elgyötri őket, ezért úgy döntenek, hogy megállnak. A fák árnyékában találnak egy füves területet. Joanne előveszi a kempingfőzőt. Émile keres egy hosszabb farönköt, amit ülőpad gyanánt használnak.

Megeszik a rizst, amelybe Émile még kolbászt is vág magának, közben az eddig megtett útról, az előttük álló szakasról és a megcsappant vízkészletükről beszélgetnek. Aztán abban maradnak, hogy szundítanak egy kicsit ebéd után, mielőtt újra útnak indulnak.

Később, amikor felébrednek, újra nekivágnak az útnak, de kifejezetten ivóvízforrást keresve. Nem gondoltak arra, hogy legyen náluk vízszűrő vagy víztisztító tableta, hogy patakvízből tiszta vizet nyerhessenek. Erről Chloé nem tett említést. Így most kénytelenek a lehető leghamarabb ivóvízforrást találni. Émile útikönyve jelez egy forrást néhány kilométerrel távolabb, a gyalogösvény és a Mousquère-patak találkozásánál. Joanne nehezen tud lépést tartani. Amennyire csak tud, igyekszik nem lemaradni, de még így is körülbelül húsz méterrel halad Émile mögött.

– Biztosan nem akarod, hogy átvegyem a hátizsákodat?

– Csak szomjas vagyok.

– De tudom helyetted vinni. Annyival is könnyebb lenne gyalogolnod.

A lány kitartóan rázza a fejét, hogy nem adja át a hátizsákot. A Mousquère-patakhoz érve nem tudnak ellenállni, belegyalogolnak a vízbe, és az sem érdekli őket, hogy vizes lesz a túrabakancsuk és a ruhájuk. Combíg belemennek, majd mozdulatlanul, lehunytt szemmel állnak a lágyan simogató hűvösségben.

– Biztos, hogy nem iható ez a víz?

– Kockázatos.

– Milyen messze van a legközelebbi ivóvízforrás?

Egyetlen falu vagy lakóház mellett sem haladtak el, amióta

elindultak lefelé. Ezúttal az érintetlen természetben vannak. Csak magukra számíthatnak. Émile megnézi az útikönyvét.

– Két kilométert írnak.

Látja a fáradságot Joanne arcán, aki leül egy sziklára. Kimerült.

– Adj egy kis időt, mielőtt újra elindulunk!

– Persze. Jól vagy?

Émile aggódik, mert a lány a homlokára tette a kezét.

– Szédülök.

– A hőségtől?

– A kiszáradástól.

– Akkor maradj itt! Megyek, és megtöltöm a kulacsokat egyedül.

Joanne erősködik, mint mindig.

– Nem. Tényleg csak pár pillanatra van szükségem.

Émile sem hajlandó engedni. Nem akarja, hogy a lány rosszul legyen.

– Maradj a pataknál, és pihenj! Tudod, mit? Vigyázz a hátizsákokra! Teher nélkül hamarabb megjárom.

Émile érzi, hogy Joanne még nem döntött. Nem tudja elfogadni, hogy túl gyenge továbbmenni? Vagy attól fél, hogy útközben Émile-nek újabb emlékezetkiesése lesz?

– Leteszem a hátizsákomat oda a fa alá, rendben? Egy órán belül visszaérek.

– Rendben – egyezik bele végül Joanne.

Émile nem akarta elárulni neki, hogy ő is kezdi nagyon gyengének érezni magát. Kiszáradt a szája, a nyelve is száraz, és az előbb, amikor egy fa mögött könnyíteni akart magán, a vizelete szokatlanul sötét színű volt. Tényleg vizet kell találniuk, különben nem jutnak el Barèges-ba.

A mai nap furcsa, egészen más, mint a tegnapi. A meditáció és bűvölet helyére a fizikai erőfeszítés és szenvedés lépett. Most drágán megfizet a hibáért, amelyet akkor követett el, amikor cipőstül ment bele a patakba. A vízhólyagjai egymás után szakadnak fel, és az alattuk védtelenül maradó területek iszonyú érzékenyek, úgyhogy fel-felnyög a fájdalomtól. A

hőség elviselhetetlen, és többször is kísértésbe esik, hogy megálljon aludni kicsit egy fa árnyékában. De Joanne várja, szédüléssel küszködik, úgyhogy nem szabad késlekednie.

Ez, amin most keresztülmegy, egy egészen másfajta rémálom, mint amilyen a reggeli volt. Nincs emlékezetkiesés, nincs fojtogató szorongás, van viszont kezdődő pánik és lassan beköszöntő teljes kimerültség. Nincs meg a vízlelőhely. Követte az utat, elért a jelzett helyre, és nem talált semmit. Lehet, hogy az elágazásnál rossz ösvényt választott? Visszament, elindult a másik irányba, és több mint két kilométeren át gyalogolt, de semmit nem talált. Azon gondolkodik, hogy itt fog-e meghalni. Most már szédül, és fehér fényvillanásokat lát. Az idegesség és a sokk olyan mértékben elhatalmasodott rajta, hogy felületesen zihálva veszi a levegőt. Ugyanazon az útvonalon elindul visszafelé Joanne-hoz. Amikor először botlik meg, azt gondolja, hogy csak ügyetlenül lépett, de a második és harmadik alkalommal rájön, hogy rosszul van. Amikor az ösvényen ismét eléri a Mousquère-patakot, négykézlábra ereszkedik a köveken, és nagyokat kortyolva iszik a víz felszínéről. Pont úgy, mint egy állat. Nem foglalkozik sem a baktériumokkal, sem semmivel, egyszerűen csak iszik. Sohasem érezte még, hogy milyen jó inni.

Joanne-t ugyanott, ugyanazon a sziklán találja, amelyiken hagyta. Émile elcsigázva leül a partra.

– Már azt hittem, eltévedtél – mondja a lány. – Majdnem két óra telt el.

Émile-nek nincs bátorsága a lány szemébe nézni, amikor be kell vallania:

– Nem találtam vizet. A jelzett vízlelőhely nem volt ott. Visszamentem, megnéztem egy másik ösvényen, de nem volt víz. Sehol.

Joanne megvonja a vállát.

– Ittam a patak vizéből, Émile.

Úgy vallja be, mint egy kislány, aki valami butaságot követett el.

Leengedi a vállát, és sajnálkozva mondja:

– Nem bírtam ki.

– Én is ittam a patakból – vallja be Émile.

– Tényleg?

Majd egy félmosoly kíséretében megjegyzi:

– Nem vagyunk túl okosak.

– Hát nem. Ha láttál volna! Négykézláb a patakban! Úgy lefetyeltem, mint egy kutya.

Joanne furcsa hangot ad ki, valami csuklásfélét, amely furcsa módon nevetésre hasonlít. Egy kissé elfojtott nevetésre, amely nehezen tör át az ajkán. Biztosan nem nevet gyakran. Émile most hallja először. Gyanítja, hogy ez a nevetés valószínűleg a fizikai és az idegi fáradtságnak tudható be, de nem érdekes, szereti, ha a lány nevet. Pukkadozni kezd vele együtt.

– Majd nem nevetünk így éjszaka, amikor ránk jön a hasmenés.

– Attól valahogy nem félek.

– Akkor jó, én sem, de azért csinálhatnánk egy rizskúrát. A biztonság kedvéért.

– Jó, az lehet, hogy segítene.

Egy kis idő elteltével Joanne nagy nehezen feláll.

– Indulnunk kell tovább, nem?

– Igen. Most már nemsokára ott leszünk.

Néhány méterrel odébb eléri az utat és valami emberlakta helyet. Legalábbis látnak néhány járművet. Lassan kezd beesteledni. Már három órája meg kellett volna érkezniük, de a vízlelőhely keresésével sok időt elvesztegettek.

– Ott már háztetőket látok – mutatja Joanne.

A távolban valószínűleg a Barèges nevű falu tűnik fel, és a táblán, ami mellett nem sokkal később elhaladnak, tényleg ez a név szerepel. Csendben róják az utolsó szakaszt.

– Éhen halok.

– Én is.

Végre megpillantják az első épületet: Tourmalet-i Síközpont-üzemeltető Vállalat. Egy félig kőből, félig téglából épült, barátságtalan épület közvetlenül egy sífelvonó-állomás

mellett. Télen nagyon népszerű a sípálya, de ma este teljesen kihalt. Egy hatalmas parkolóban néhány teherautó és lakóautó áll, de senki emberfiát nem látni a közelben.

– Még mennünk kell egy darabig, mire a központba érünk.

Szerencsére alig néhány méterrel odébb már vannak faházak: Francia Siiskola, egy étterem-söröző és nyilvános vécé. Nyitva van az ajtó. Kihasználják az alkalmat, és megtöltik a kulacsokat.

– Már nem lehetünk messze.

Néhány méterrel arrébb egy újabb, a vidékre inkább jellemző kunyhó mellett haladnak el, amely teljes egészében kőből épült. Egy kis, szintén kőből kirakott út vezet oda. Egy táblán az áll, hogy „La Couquelle étterem”. A teraszon emberek vacsoráznak. Émile és Joanne felgyorsítják a lépteiket. Lassan leszáll az éj. A főút mentén haladnak. Egy kanyarban hegyi kunyhók tűnnek fel, majd ismét eltávolodnak az emberek által lakott résztől, amikor az út egy fenyőerdőn vezet keresztül. Az az érzésük, hogy soha nem érnek oda.

Az égen felragyognak a csillagok. Egy tábla jelzi, hogy beléptek Barèges-ba. Ott sorakoznak a faházak. Egyre sűrűbben egymás mellett, és egyre több. A város egyáltalán nem hasonlít Artigues-ra. Ez egy igazi város, nem egy aprócska falu megbújva a hegyek között. Rögtön feltűnik, hogy a síelni érkező turisták fogadására épült. A faházak nagy, többszintes épületek. Rengeteg üzlet, bank és trafik is van. Egyre több emberrel találkoznak. Gyalogosokkal, autókkal. Egy sörteraszról beszélgetés hallatszik.

– Keresünk egy csendes helyet, ahol felverhetjük a sátrunkat?

– Jó.

Kiderül, hogy ez nehezebb feladat, mint gondolták. Egyik aszfaltozott utca követi a másik aszfaltozott utcát. Mindenfelé turisták, a sörözők tömve vannak. Úgy látszik, a téli üdülők hely nyáron is meg tud élni a turizmusból. Joanne sosem panaszkodik, de ma este ereje végén lehet, mert megszólal:

– Nem bírom tovább.

Este tíz óra van, és reggel óta gyalognak. Émile is úgy

érzi, hogy mindjárt összeesik.

– Nézd, ha ott felmegyünk azon a rézsún!

Barèges főutcája mellett, egy parkoló mögött füves lejtő vezet fel az erdőszéli ösvényre. Nem kell győzködniük egymást, nincs kedvük tovább keresgélni. Émile elveszi Joanne-tól a hátizsákot, hogy a lány fel tudjon kaptatni a töltésen. Átmásznak a gyalogutat határoló fakorláton, átmennek az úton az erdő szélére. Itt tökéletes lesz. Nem hallatszik fel a zaj, nincsenek se turisták, se más kíváncsiskodók.

Joanne lerogy a földre, és kimerülten szedi elő a hátizsákjából a kempingfőzőt.

– Én meg addig felveszem a sátrat – mondja Émile.

Nem tudja, honnan szedik össze az utolsó csepp erejüket, hogyan sikerül felállítaniuk a sátrat és elkészíteniük egy tál paradicsomszószos tésztát. Csak akkor döbbennek rá, mennyire kimerültek, amikor tányérjukkal az ölükben leülnek. Mindketten ugyanolyan elcsigázva sóhajtanak. Émile figyel, ahogy Joanne eszik. Még soha nem evett ilyen mohón. Telhetetlenül tömi a tésztát a szájába, és megnyalja az ujjait. Ma nagyon hősies volt. Valószínűleg a fizikai teljesítőképessége határait feszegette, de nem panaszkodott. Úgy gondolja, hogy Laurát soha nem tudta volna elhozni egy ilyen kalandtúrára. Zúgolódott volna, sőt, meg is zsarolta volna. Innen is hallja a hangját:

– Előre szólok, Émile! Legközelebb, ha így megkínzol, faképnél hagylak.

Émile úgy hallgattatta volna el, hogy hanyatt döntötte volna a fűben. Magán is észreveszi, hogy mohón eszik. Tényleg nem semmi nap volt ez a mai. A turisták hangja alig szűrődik fel hozzájuk a távoli sörteraszokról, mert az erdőtől érkező tücsökciripelés erősebb, és elnyom minden mást. Hűvös szél lengedez.

– Ó!

Joanne meglepett kiáltását jóval azelőtt hallja, hogy meghallaná a durranást.

– Mi a...

Felpattan, és elsőre még azt hiszi, hogy valaki petárdával

durrogtat, de akkor hirtelen meglátja, ahogy az ég vörös fényben úszik. Gyönyörű vörös csóvák cikáznak. Egy második robbanás is hallatszik.

– Tűzijáték! – kiáltja.

Egy kék csóva robban az égbolton. Joanne – arcán elképedt mosollyal – Émile felé fordul.

– Tizenharmadika van. Ez a holnapi nemzeti ünnep alkalmából rendezett tűzijáték.

Félbehagyja a vacsorát. Leteszi a tányérját a földre. Arcát az ég felé fordítja, és némán ámuldozik. Nem is hallja Émile-t. Émile is az eget nézi, de ő lassan és nyugodtan folytatja az evést, miközben a színes szikraeső egyre csak hull az égbolton.

Július 13., 23 óra 50 perc

Barèges, egy gyalogösvény melletti erdőszélén.

Alig tudom a tollat a kezembe fogni, annyira kimerült vagyok. Hosszú volt a nap. Emlékezetkiesés, sok kilométernyi gyaloglás a tűző napon, komoly kiszáradási tünetek, a hólyagok utáni friss, érzékeny bőr és zuborgó belek (amit annak köszönhetek, hogy ittam a patak vizéből). Ma este az egyik szokásos tézsaételünket ettük, miközben egy tűzijátékot néztünk, és ez az, amire emlékezni akarok erről a napról: a tűzijátékra az erdő szélén.

Nem a fáradtságra, nem a hólyagokra, és főleg nem arra a borzalmas izzadságra, amelytől ragad a bőröm.

További kalandok holnap.

*Július 15., este 9 óra valahány perc (megállt az órám).
Barèges, egy kicsit beljebb a gyalogút melletti erdőben.*

Két napja álltunk meg Barèges-ban. A sátrunkat kicsivel beljebb vittük az erdőbe, hogy nagyobb nyugalom és csend vegyen minket körül. Joanne azt mondja, látott egy nyulat.

Messze nem mondhatni, hogy a patak vize ivóvízminőségű lett volna, és ennek a bélrendszerünk látta a kárát. Míg Joanne 14-én reggelre jobban lett, én még rosszabbul éreztem magam. Semmit nem tudtam enni, és folyamatosan hánytam. Joanne erősködött, hogy keressünk egy orvost, de megígértettem vele, hogy várunk másnapig, hátha magától elmúlik. Joanne azzal töltötte a délutánt, hogy az erdőalja és a sátor között ingázott. Temérdek szedret szedett, teát főzött belőle, és erősködött, hogy igyam meg. Azt állította, gyógyhatása van, és különösen jól tesz hasmenés ellen.

Nem akartam elhinni, de másnap reggelre valóban sokkal jobban lettem. Elkezdtem ismét az útitervünkkel foglalkozni, Joanne valahol máshol töltötte a délelőttöt. Azt mondta, beült egy kávézóba. Aztán hozzátette, hogy azért, mert fel kellett töltenie a mobiltelefonját. Nem fűztem hozzá megjegyzést. Délután megint elmentünk vásárolni, aztán pihentünk, mert holnap újra útra kelünk. Nem igazán tetszik Barèges, úgyhogy nem bánom, hogy továbbállunk. Ez itt csak egy síparadicsom, semmi más érdekeset nem találok benne. Hiányolom belőle azt az eredetiséget és bájt, amelyet Artigues-ban láttam.

Ma este viszont kihasználjuk a lehetőséget, és a barèges-i élelmiszerüzletek kínálatából ünnepi vacsorát készítünk magunknak: párolt zöldséget, burgonyát nyers

sonkával (nekem). Joanne barackkompótot készít desszertnek.

Ez lesz a mai napi emlékem: a barackkompót.

Ma fél hétkor keltek. Émile mosolyogva mondta Joanne-nak, hogy kezdenek igazi harcedzett túrázónak számítani, mivel a kempingezés a korábbinál jóval természetesebb életritmusra szorítja őket. Este a sötét beálltával, fél tizenegy körül fekszenek le, reggel pedig a napfény és madáracsicsérgés ébreszti őket.

Ma a Glère-tóhoz és a partján lévő menedékházhoz vezető túraútvonalon fognak haladni. Kihagyhatatlan hely a Pireneusokban. Egy igazi magashegyi tó, amely két hektáron terül el, és tíz méter mély – olvasta Émile az útikönyvben. A tikkasztó hőség miatt abban maradtak, hogy egy kicsit elidőzzenek a vízpart hűvösében. A Glère leginkább horgásztóként ismert. Sebes pisztráng, pataki szaibling és fürge cselle él benne.

Az út kellemes, a kilátás pedig már most lenyűgöző. A völgy alján egy köves úton haladnak. Körülöttük mindenfelé zöldellő sima hegyoldalak, csak elszórva látszik néhány nagy, szürkésfehér szikla. Amikor a pára felszáll és kitisztul az ég, látják a távolban, ahogy az út kanyarog, emelkedik, újra lejt, majd elágazik, mintha bújócskázna a völgyekben.

A kétnapi kényszerpihenő után örülnek, hogy ismét gyalogolhatnak. Most egyébként Joanne megy elöl szokásos fekete ruházatában, a fejébe nyomva elmaradhatatlan kalapja. Felszedett egy faágat, amit túrabotnak használ, a saját botjait pedig Émile-re bízta, aki könnyedén tartja a lépést. Émile örül, hogy folytathatják az útjukat. Boldog, hogy ismét érintetlen vidékeken járhatnak. Ráébred, hogy minél több ideje vannak együtt, annál könnyebbek a napok Joanne-nal. Nem beszélgetnek többet, de a lány egyre felszabadultabb és nyitottabb. Vagy lehet, hogy ő változott. Már nem veszi zokon a lány némaságát, vagy hogy nem mutat ki semmilyen érzelmet. Megértette, hogy a lány egyébként is ilyen, és mindez

nem kifejezetten neki szól. Különben már nem is annyira kifejezéstelen az arca. Többször látta mosolyogni, a minap pedig nevetett is. Lehet, hogy csak arról van szó, hogy kezdenek összeszokni.

Egy turistapár, akik ugyanabban a tempóban gyalogolnak, mint ők, úgy dönt, hogy beszélgetésbe elegyedik velük. Párizsból jöttek. Itt nyaralnak. Imádják a Pireneusokat. A harmincas éveikben járnak. Összetartozó párnak nézik Émile-ét, nekik pedig nincs kedvük kijavítani őket. Túl sok időbe telne mindent elmagyarázni.

– És ti? – kérdezik Émile-ét.

Émile ködösít, hogy ők is hasonló helyzetben vannak.

A férfi bemutatkozik.

– Anthonynak hívnak. A feleségem pedig Sylvia.

Elég beszédesek, ami Émile-nek épp kapóra jön, mert Joanne-nak sikerült néhány lépéssel előrébb, szótlanul haladnia, neki meg nincs nagy kedve egyedül fenntartani a beszélgetést.

– Szó szerint el kell vágni magunkat a külvilágtól, ki kell lépnünk a rendszerből évente három hétre. Mert egyébként mindig rengeteg emberrel vagyunk kapcsolatban. Vegyük például a munkahelyemet! Informatikus vagyok, és csak a munkámhoz két iPhone-om van. De ugyanígy van Sylvia is, aki felső vezetői asszisztens, és pokoli a munkája. Mindannyiunknak szüksége van kikapcsolódásra. Vegyük úgy, hogy mi ebben radikálisabbak vagyunk, mint mások. Eleve telefon nélkül indulunk el, és eljövünk ide, a Pireneusokba, hogy elfeledkezzünk a hétköznapiokról.

Egy idő után, amikor Émile látja, hogy Joanne nem vesz részt a beszélgetésben, végül arra hivatkozik, hogy egy kicsit meg kell állnia enni.

– Semmi gond! Nemsokára úgyis találkozunk a menedékházban!

Émile bólint. Megkönnyebbülten néz utánuk.

Joanne meglepetten áll meg.

– Elmennek?

– El – válaszolja Émile, és megjátszott morgással hozzáteszi: – Kösz a segítséget!

– Mit?

– Jól magamra hagytál velük.

– De jó volt, nem?

Émile nem tudja, hogy a lány élcelődik-e, mert az arca komoly.

– Úgy beszélsz, mint valami feltöltődésről. Pedig ezeknek a társaságában nem töltekezik fel senki, az biztos! – mondja Émile.

Joanne még mindig komoly arcot vág. Biztosan belemerült a gondolataiba. Később, amikor a két másik turista már eltűnt a távolban, újra elindulnak.

Meglepődnek, milyen hamar odaérnek a Glère-tóhoz és a menedékházhoz. Alig múlt dél. Rengeteg turista tolong a meglehetősen különös, lépcsőzetes tetőszerkezetű, háromemeletes épület előtt, amelynek a falait kétoldalt és a homlokzat első emeletéig durva terméskő borítja, afelett viszont már vakolat, és amelynek a spalettái rikító vörösre vannak festve, az egyik oldalon pedig az épületen kívül futó, fém csigalépcső vezet fel az emeletekre. A menedékház nem simul bele a tájba, de látványnak szerencsére ott a tó, amely mélységes nyugalmat áraszt csodálatos sötétkék és tökéletesen sima víztükrével. Elég nagy ahhoz, hogy egy nyugodt, a turistáktól távol eső helyet találjanak. Szólniuk sem kell egymásnak, máris eltávolodnak a sziklák között, hogy a tó mellett egy elhagyatott szegletet keressenek.

Július 16.

Renaud!

Engedd meg, öregem, hogy megírjam, minden tekintetben tévedtél. Soha nem fogod kitalálni, hol vagyok, és hogyan teltek a mindennapjaim az elmúlt időben. Azt hitted, hogy a tervem egy nagy baromság, és senki sem fog jelentkezni a hirdetésemre, legfeljebb valami eszelős (sőt még az

aberrált szexmániást sem zártad ki), de örömmel mondhatom, hogy nagyon tévedtél.

Kicsit meglepett az illető, aki válaszolt, és kellett pár nap, mire megszoktam a különös személyiségét, de most már meggyőződésem, hogy egyáltalán nem bolond.

Tudod, most éppen egy csodálatos hegyi tó partján ülök 2153 méter magasban, és úgy érzem, egyedül vagyok a világon. Jóllaktam. Valószínűleg szundítok egyet, amint leteszem a tollat. Évek óta nem éreztem magamat ilyen boldognak. Visszagondolok arra a rengeteg elvesztegetett időre, amikor a vacak irodában a számítógépet bámultam, értelmetlen e-mailekre válaszoltam. Most végre megbékéltem a betegségemmel. Anélkül nem lennék itt, a Néouvielle-hegyek között. Soha nem lett volna bátorságom otthagyni azt a munkát. Laurának igaza volt. Lusta voltam. Megelégedtem a napi rutinnal. Hiányzott belőlem a bátorság. De most itt vagyok az igazi közegemben. A természet ritmusa szerint élek, és teljes baromság azt gondolni, hogy elvesztettük ezt a képességünket.

Mint tudod, nem egyedül utazom. Egy kicsit furcsa lánnyal indultam el. Három évvel idősebb nálam, de néha tíz évvel idősebbnek tűnik, néha pedig olyan, mint egy kislány. Alacsony termetű (157 cm), vegetáriánus (kinek jut ilyen az eszébe!). Nagyon csendes. Soha nem panaszkodik. Elég hősieken bírja az utat. Hosszú időn keresztül képes cipelni a hátizsákját. Pedig nem sokat néznél ki belőle. Nem különösebben csinos (szinte hallom, hogy erre vagy kíváncsi). Legalábbis nem annyira, mint Laura. Fogalmazunk úgy, hogy nem felel meg a megszokott szépségideálnak. Nincs fényes sima haja. Az övé félig hullámos, nem egészen göndör, és mindig kócos. Elég véznácska. Barna szeme van, amit nem szokott kihúzni. Mondhatjuk rá, hogy akár csinos is lehetne, de meg sem próbálja. Nincs jelentősége. Nyugodt és alkalmazkodó. Sok fortélyt ismer nagyanyáink idejéből, például a gyógynövények hatását. Meditál. Igen, letelepszik a mezőn vagy a vízparton, és órákig mozdulatlanul ül. Ja, és az

égbolt vagy a csillagok iránt is vonzódik. Hosszú ideig képes az égre bámulni.

A furcsa tulajdonságaihoz vehetjük még, hogy fél a vihartól, és lenyűgözi a tűzijáték.

Békés napokat töltök vele. Gyalogolunk, megosztjuk a napi teendőket (főzés, sátorverés, a kulacsok feltöltése a legközelebbi vízvezőhelyen, mosogatás), nem beszélgetünk sokat. Tudom, hogy van egy srác, aki rendszeresen felhívja a mobilján. A barátja. Tudom – mert véletlenül hallottam az egyik beszélgetésüket –, hogy most éppen szüneteltetik a kapcsolatukat. Ami az egyebeket illeti, nem nagyon értem, miért jött el hazulról.

Remélem, hogy rendben mennek a dolgain, hogy Laëtitia és a gyerkőc jól van, és hogy nem kong üresen a rendelőd! Remélem, folytattátok a keresést, és már meg is találtátok álmaidok házát! Emlékszem, mennyire szerettél volna egy kis füves területet, ahol vasárnap délelőttönként kipróbálhatod a kertészkedést. Remélem, rábukkantatok arra a kis ékszerdobozra! Ha még nem, ne add fel, egyszer összejön! Nem tudom, mikor jut el hozzád ez a levél. Lehet, hogy csak nagyon sokára, amikor talán már nem is leszek. Szeretném, ha tudnád, hogy sokat gondolok rád (rátok).

Szeretettel öllelek benneteket:

Émile

Emlékszik Renaud-ra, amikor a kis kollégiumi szobájában sápadt volt, mint a holdvilág, és aggódva tördelte a kezét.

– Ez a lány mindig olyan céltudatosnak és szigorúnak tűnik.

– Szigorúnak?

– Igen. Tudod, úgy összeszorítja a száját. Soha nem merem leszólítani.

– Próbáld meg egyszer elcsípni a könyvtárban tanulás után.

– Lehetetlen! Mindig nagyon siet!

Émile visszafogta magát, és nem mosolygott. Amióta Renaud meglátta azt a lányt a könyvtárban, Émile-nek olyan

se füle, se farka leírásokban volt része, amelyekben semmilyen logikát nem lehetett felfedezni. Szőke, göndör haja van. Több liter vizet iszik. Mindig a vizespalackjával jön a könyvtárba. Biztosan jogot tanul, a Polgári törvénykönyv volt az asztalán. Szerintem sportol. Ma egy sporttáska volt nála. Balkezes. Mandulás müzliszeletet eszik.

Mindez már hetek óta tartott, de Renaud még mindig nem tudta a lány keresztnévét. Émile-nek kezdett kilátástalannak tűnni a helyzet.

– Menj oda hozzá! Mondd meg neki, hogy gyakran látod a könyvtárban!

– És aztán?

– Aztán majd ő erre mond valamit. Spontán elindul a beszélgetés. Ne görcsölj rajta ennyit!

– Gondolod, majd mond rá valamit?

– Igen. Különben nem érdemli meg, hogy ennyire rácsavarodj.

– Hé, nem vagyok rácsavarodva! – tiltakozott Renaud.

– De igen!

Az arcába akarta vágni a párnáját, de Laura kopogás nélkül, az ajtót a falnak lökve megjelent.

– Csúcstalálkozó?

Felült közvetlenül Émile mellé az íróasztalra, Renaud-nak pedig csak odaintett. Émile átkarolta a derekát, és egy csókot nyomott a feje búbjára, a hajába. Émile elcsípte Renaud irigykedő pillantását. Ennek véget kellett vetni! Renaud majdnem tizenöt kilót fogyott, és hasított logopédiaszakon, úgyhogy semmi oka nem volt arra, hogy feszélyezze magát a lányokkal! Émile leugrott az íróasztalról, és megállt az ágyon kuporgó barátja előtt.

– Mitől félsz?

– Attól..., hogy... mi van, ha van barátja?

– Sose fogod megtudni, ha nem kérdezed meg tőle!

– De ha van barátja, egyből elküld melegebb éghajlatra!

– Na és akkor mi van?

– Akkor soha többet nem merek majd leszólítani egy lányt.

Émile megpróbált türelmesnek mutatkozni.

– Na jó! Tudod, mit fogunk csinálni? Megkérjük Laurát. Majd ő csak úgy spontán beszélget vele a könyvtárban.

Renaud tisztára pánikba esett.

– Micsoda? Nem! Lehet, hogy már látta velem! – tiltakozott.

De Laura is leugrott az asztalról, és eldöntötte a kérdést:

– Oksa, benne vagyok! Imádom a titkos küldetéseket! Émile, add meg a személyleírását, és holnap megkeresem!

Renaud próbált tiltakozni, megfenyegette, hogy otthagyja őket a szobában, és soha többé nem áll szóba velük, ha meg merészelik csinálni, de Laura nem tágtott. Renaud végül a kezét tördelve részletes személyleírást adott a könyvtárba járó lányról.

– Hívd fel Laurát!

– Órája van.

– Hívd Laurát, ha mondom!

Renaud-t az ájulás környékezte. Egy kis kávézóban találkoztak, amely tele volt egyetemistával. Renaud hozzá sem nyúlt a dupla tejszínes kapucsínójához.

– Tíz perc múlva vagy még hamarabb itt lesz – nyugtatta Émile.

– Nem írta meg neked sms-ben? – türelmetlenkedett Renaud.

– Laura mobilja folyton le van merülve. Vagy ha mégse, akkor otthon felejtette.

Renaud ezen nem mosolygott. Émile nagyot sóhajtott, és elővette inkább a számítógépét a táskájából, mintsem hogy a haverja szenvedését nézze. Úgy csinált, mintha a legutóbbi makroökonómia-óra anyagát nézné át, amíg Laura lazán és könnyedén meg nem érkezett. Renaud szinte nekiesett:

– Találkoztatok? Tudtál vele beszélni?

– Nyugi, Renaud! Ne stresszelj már ennyire! – forgatta a szemét Laura.

Renaud elvörösödött a dühtől:

– Ezt ne csináld! Ne űzd velem ezt a játékot! Nem hagyatsz kétségek között vergődni csak a móka kedvéért!

– Nem bánod, ha rendelek egy kávét?

A lány szemtelenül mosolygott, amit csak akkor hagyott abba, amikor látta, hogy Émile nagy szemeket mereszt rá.

– Ne szórakozz vele, Laura!

A lány sóhajtott, és ha kelletlenül is, de befejezte a bosszantást.

– Szörnyen unalmas csaj, annyit mondhatok.

Renaud az asztal fölé hajolt, majdnem kiborította a kapucsínóját.

– Szóval akkor sikerült vele beszélned?

– Igen.

Renaud majdnem elájult.

– Unalmas? De miért unalmas? – faggatta Renaud.

– Bár hozzád képest nem is tudom, tényleg annyira unalmas-e.

– Hogyan?

– Jól hallottad. Téged azért elég nehéz utolérni ebben a kategóriában.

Laura nem folytatta Émile rosszalló pillantását látva.

– Jól van, na, csak vicceltem – állt le Laura.

– Mondd el neki végre, mit tudtál meg! – türelmetlenkedett most már Émile is.

– Jó, de előbb rendelj nekem egy kávét!

– De Laura!

– Elmesélem, csak rendelj nekem egy kávét!

Émile rendelt egy kávét. Nem akarta, hogy Renaud pánikrohamot kapjon az asztalnál.

– Szóval, hol kezdjem? Annyi idős, mint te. Laëtitianak hívják.

– Ó!

– Mi az, hogy ó? Az is csak egy név.

– Laura, kérlek! – róttá meg Émile.

A lány nem is törődött vele, folytatta:

– Jogi egyetemre jár. Ügyvéd akar lenni. Úgy nézem, az egész életét tanulással tölti. Nem túl szórakoztató.

Renaud a fejét ingatta, nem nagyon figyelt ezekre a megjegyzésekre. Csak egy dolog érdekelte:

– Van barátja?

– Nincs.

– Biztos vagy benne?

– Igen, kerek perec megkérdeztem.

– Hogy micsoda?

– Megmondtam neki, hogy egy barátom érdeklődik iránta.

Ezúttal Renaud szinte üvöltött:

– Hogy micsoda?

Émile közbevágott, mielőtt Laura teljesen az örületbe kergette volna.

– Nem olyan nagy baj, öregem! Nem mondta meg neki, hogy te vagy az. Ugye, nem?

– Nem. Csak ennyit mondtam – erősítette meg Laura Émile nagy megkönnyebbülésére.

– Nagyon jó! Most már csak annyit kell tenned, hogy legközelebb szépen nyugodtan odamész hozzá beszélgetni.

– De abból tudni fogja, hogy én vagyok az a bizonyos barát!

– És akkor mi van?

– Tudni fogja, hogy tetszik.

– Hát aztán! Talán nem igaz? – forgatta a szemét Laura.

– Nem, ez nekem túl sok. Nem bírom tovább. Inkább itt hagylak benneteket.

– Most miért?

– Akkor majd agglegényként végzi.

– Laura!

– Na, viszlát, fiúk!

Felállt, és beletúrt Émile hajába.

– Én teljesítettem a feladatomat. A többit rád bízom.

– Várj!

– Miért?

– Mi lesz a kávéval?

Széles mosollyal távozott. Renaud falfehéren görnyedt az asztal fölé. Végül reszkető hangon megkérdezte:

– Szerinted... szerinted agglegényként végzem?

Émile megrázta a fejét, és ellentmondást nem tűrő hangon válaszolt:

– Nem, mert holnap beszélni fogsz vele.

Aznap este Laura megjelent Émile garzonjában, és minden további nélkül közölte:

– Hazudtam.

Émile nem értette azonnal.

– Mivel kapcsolatban?

– Renaud-nak. Elmondtam a lánynak, hogy ki az.

Émile nem tudta, kimutassa-e a dühét, vagy mosolyogjon.

– Hogy mi? De miért csináltad?

A lány rámászott, és lovaglólülésben a lába közé vette.

– Mert soha nem állt volna szóba vele. Ezt te is ugyanolyan jól tudod, mint én.

– Na és a lány? Szóba áll vele?

Még közelebb húzódott Émile-hez, és csókolgatni kezdte a nyakát. Aztán két csók között suttogta:

– Az majd kiderül.

Émile soha nem árulta el Renaud-nak, hogy Laura nem mondott igazat. Két nappal később Renaud zaklatottan, de azért sokkal higgadtabban kopogtatott az ajtaján, halvány mosollyal az arcán.

– Nem tudom, rájött-e, hogy én vagyok az a barát, akiről Laura mesélt neki, de odajött hozzám aprópénzt kérni egy kávéra a könyvtárban lévő italautomatánál, pedig tudod, sosem iszik kávé, úgyhogy ez csak ürügynek tűnt..., hogy beszédbe elegyedjen velem.

Émile biztosította, hogy valóban csak ürügy lehetett.

– És aztán?

– Ott maradtam vele, amíg kávézott, és beszélgettünk mindenféléről. Azt javasolta, hogy járjunk együtt a könyvtárba. Ugyanazon a campuson lakik, mint én.

– Azta!

– Nem kell annyira elájulni!

– De igenis kell, mert tetszel neki! El kell hívnod randira! Csak nem éred be annyival, hogy száz évig együtt jártok a könyvtárba?

– Korai lenne még. Még nem is sétáltunk. Holnap lesz az

első nap.

– Jó, akkor majd egy hét múlva visszatérünk rá, de ebből nem engedek.

– Haver!

– Jó, legyen akkor két hét! Tudom, hogy neked mindenhez pokolian sok idő kell.

– Nem mondok el neked többet semmit!

– Már csak az hiányzik! Hiba lenne, ha nem kérnél tőlem segítséget! Rengeteg jobbnál jobb randiötletem van!

– Na?

– Mit na?

– Hogy állsz Laëtitiával?

Renaud csak meredt a korsó sörébe, hogy kerülje a témát. Egész nagy társaság ült egy faasztalnál abban az angol kocsmában, ahol a csütörtök estéiket töltötték. Ott voltak Renaud egyetemi barátai, Émile egyetemi barátai és olyan barátok barátai, akiket nem is ismertek.

– Már egy hónapja jársz vele könyvtárba.

– Na, és akkor mi van? Jól megvagyunk.

– Ha jól megvagytok, akkor minden oké.

Émile nem akarta nyaggatni Renaud-t a randival. Láta, hogy Renaud lassacskán megváltozik, napról napra magabiztosabb, már nem olyan görcsös. Emiatt Émile meggondolta magát, és már nem akart nyomást gyakorolni rá.

– Meghívott magához kajálni – ejtette el Renaud abban a pillanatban.

Émile majdnem belefulladás a sörébe. Szóval Laëtitia kézbe vette a dolgokat. Meglepő, de elképesztő volt látni, hogy ez a lány azonnal rájött, hogyan kell Renaud-val bánni.

– A muszaka a specialitása. A minap séta közben került szóba, és felajánlotta, hogy szívesen főz neked a jövő héten... nála.

Émile nem mutatta ki a lelkesedését, nehogy Renaud pánikba essen.

– Nagyszerű!

Renaud bárgyún vigyorgott, amiből Émile rájött, hogy máris menthetetlenül beleszeretett a lányba.

– Mit szólnál egy vacsorához négyesben?

Laura egyáltalán nem tűnt lelkesnek.

– Még ilyen baromságot!

Émile őszintén felnevetett.

– Renaud ötlete. Örülne neki.

– De miért?

Laura a kollégiumi ágyon fehérneműben heverészett. A bugyija gumijával játszott, és rágózott.

– Végre hivatalossá tették.

– Az mit jelent?

– Azt, hogy összejöttek, és tényleg járnak.

– Szexelnek is?

– Igen.

– Na, épp ideje volt!

Émile imádta a lány pajkos fintorát.

– Renaud szeretné nekünk bemutatni.

– Már találkoztam vele.

– Na de Laura!

– Mi van?

– Legyél egy kicsit kedvesebb! Részben neked is köszönhető, hogy összejöttek. Nem akarod látni, milyen boldogok együtt?

Laura végtelenül nagyot sóhajtott.

– Nem túl szórakoztató.

– Ki? Laëtitia?

– Igen, ő. Dögunalom lesz.

– Ne csináld már! Renaud-nak nem esik jól.

– Nem róla beszéltem, hanem a csajról.

– Akkor gyere el az én kedvemért! Tedd meg miattam!

– Vagy úgy?

– Igen, döntöttem. Öltözz!

Laura alaposan kihozta a sodrából. Tíz perche telt, mire nagy nehezen felöltözött, aztán még egyszer le akart zuhanyozni. Levetkőzött, lezuhanyozott, újra felöltözött. Úgy döntött, tökéletes sminket tesz fel még indulás előtt. Baromi

idegesítő volt aznap este.

Húsz perc késéssel érkeztek meg a pizzériába. Laëtitia feszültnak tűnt. Látszott rajta, hogy bosszús.

– Bocsánat, hogy késtünk – mentegetőzött Émile, amikor odaértek az asztalukhoz. – A kisasszony tehet róla.

Laura borzasztóan pimaszul mosolygott, mire Laëtitia még jobban összeszorította a száját.

– Szia, Laëtitia! Émile vagyok. Nagyon örülök, hogy megismerhetlek.

Ez egy kicsit jobb kedvre derítette Laëtitiát. Émile aranyosnak látta. Nem az esete, de elég csinos.

– Szia, én is örülök, hogy találkozunk!

Laura egy puszit cuppantott Laëtitia felé.

– Mi már ismerjük egymást!

– Igen, hogyne.

A fiúk érezték a két lány közötti enyhe, alig észrevehető feszültséget. Émile és Laura leültek az asztalhoz. Amíg a rendelésre vártak, Émile próbálta fenntartani a beszélgetést olyasmikkel, hogy „Szóval te is tanulsz?“, „Hová valósi vagy?“, „Tagja vagy valamelyik diákkörnek?“ meg „Hogy tetszik az egyetem?“. Laura ezalatt végig csendben maradt, teljesen belemélyedt az étlapba. Émile az asztal alatt tapintatosan meg-megrúgta a lábával, de nem sikerült rávennie, hogy bekapcsolódjon a beszélgetésbe.

Megérkeztek a pizzák, és egyből könnyebb lett a társalgás. Elkezdtek beszélgetni a főzésről, amihez Laura is hozzászólt annyit, hogy ő csak gyorsfagyasztott és konzervkaján él. Kiderült, hogy Laëtitia szenvedélyesen szeret főzni, így a fiúk faggatni kezdték a kedvenc receptjeiről. Laura is vette a fáradságot, és kedvesen megjegyezte, milyen klassz, hogy Laëtitia ilyen ügyesen össze tudja egyeztetni a tanulmányait az otthoni főzőcskézéssel. Émile majdnem félrenyelt. Érezte, hogy ez egyfajta „valamit valamiért“ taktika, és hogy Laura biztosan benyújtja majd a számlát ezért az apró álszent kedvességért. Mégis meghatotta az igyekezet.

– Ugye, hogy nem is volt annyira borzasztó? – kérdezte Laurától hazafelé menet.

– A legjobb formámat hoztam. Hidd el, nem tudok miről beszélgetni vele.

– Tudom, de azért megtetted, ami tőled tellett. Örülök, hogy legalább igyekeztél.

– De nem fogom minden héten ezt csinálni!

– Tudom.

Renaud viszont nagyon jól érezte magát aznap este, és éppen az ellenkezőjét javasolta:

– Gyakrabban kellene együtt vacsoráznunk! Mondjuk, jövő csütörtökön. Mit szólnál a jövő csütörtökhöz?

Émile-nek mindenféle trükköt kellett kitalálnia, hogy Laurát rávegye ezekre a duplarandi-vacsorákra. Mindig ígérnie kellett neki valamit cserébe. Belement, hogy Laura elcipelje egy horrorfilmre, amelyet rajtuk kívül senki nem akart megnézni; megengedte, hogy kilakkozza a lábujjkörmét; megígérte, hogy egész héten főz neki. Cserébe Laura beleegyezett, hogy elmegy velük vacsorázni, és barátságos lesz Laëtitiával. Előfordultak kihagyások, mert Laurának néha sikerült megúsznia. Hol valami vizsgára kellett készülnie (jó kis ürügy!), hol egy váratlan influenza ütötte fel a fejét. De igazából mindenki tudta, mi a dörgés. Kivéve talán Renaud-t, aki sugárzott a boldogságtól.

– Jól kijönnek a lányok egymással, ugye? Hát nem nagyszerű?

Émile, akárcsak Laëtitia, azt szerette volna, hogy Renaud boldog legyen, ezért mindketten kitartóan hazudtak neki.

– Igen, nagyszerű!

Émile nem tudja, hová tűnt Joanne. Elment sétálni a tó körül. De ennek már vagy két órája. Émile a fák árnyékában szundikált, aztán lépéseket hallott közeledni. Azt hitte, Joanne jött vissza, de nem, a reggeli fickó az, Anthony. Kezével kitakarva az arcából a napot, széles mosollyal lép oda hozzá.

– Akkor jól láttam, hogy te vagy itt!

Émile erőt vesz magán, de csak alig láthatóan mosolyog. Pedig nem bánja, ha egy kis időre van férfitársasága.

– Úszni indultam épp. Velem tartasz?

– Persze! Miért ne?

Anthony leteszi a lábához a napszemüvegét, és vetkőzni kezd. Jó vágású, jó felépítésű fickó, aki bizonyára rendszeresen edz.

– A barátnőd nincs itt?

Joanne-ra érti. Émile körbepillant.

– Nincs. Nem olyan régen elment sétálni a tó körül.

– És szem elől tévesztetted?

– Igen, elszundítottam.

Nem meri megmondani, hogy Joanne már két órája eltűnt. A fickó csodálkozna, hogy milyen barát az ilyen, neki pedig nem lenne bátorsága elmagyarázni, hogy nem is a barátja, hanem egy útitárs, aki nemsokára meghal, és a lány egy internetes apróhirdetésre válaszolva vállalta, hogy elkíséri.

– És a tiéd hol van?

– Sylvia?

– Igen, ő.

– Talált beszélgetőpartnereket. Jót tesz a kapcsolatunknak, ha időnként pár órára elválnak az útjaink.

Anthony minden ruháját levetette, úszónadrágban áll. Émile is végre leveszi a cipőjét és a zokniját, majd óvatosan bemennek a tóba. Hűvös a víz, de nem annyira, mint amilyennek gondolta.

– Nem könnyű kettesben utazni, a nap huszonnégy órájában folyton együtt lenni. Szeretjük ezeket a külön töltött pillanatokat. Azt szoktam mondani, hogy ez az én nyomáscsökkentő szelepem.

Már combközépig a vízben vannak.

– Igen, megértem – helyesel Émile.

– Nem tudom, ti is így vagytok-e ezzel – fordul felé Anthony válaszra várva.

Émile igyekszik a lehető legegyszerűbben válaszolni: „Mondjuk úgy, hogy... Igen... Így vagyunk vele mi is.”

Lassan haladnak egyre beljebb a vízben.

– Amúgy is elég magányos alkatnak tűnik.

– Igen, az.

– Nem túl beszédes.

– Nem.

Anthony összeborzolja a haját. Émile azon tűnődik, vajon abbahagyja-e végre a kérdezősködést Joanne-ról.

– Na, lassan ideje belemártózni – mondja.

– Követlek!

Benedvesítik a tarkójukat, elhúzzák egy kicsit a szájukat, aztán Anthony fejfelé előre lebukszik a vízbe, Émile pedig követi. Oltári jó érzés! Amikor újra felbukkan, Anthony már befelé úszik a tó közepe felé.

– Gyerünk, ússz utánam!

Úsznak pár száz métert szóttanul. A távolban néhány bátor turista szintén a vízben van. Innen akkoránál látszanak, mint a hangyák.

– Ezután meg kellene keresned – tanácsolja Anthony Émile felé fordulva.

– Hogy mi?

– A barátnődet. A tó nem különösebben veszélyes, de elég mély. Elég, ha csak megijeszti egy nagy hal, és pánikba esik.

Émile kissé feszélyezve érzi magát. Erre az eshetőségre nem gondolt. De végül is nem tartják szemmel egymást minden percben. Nem is igazán tartoznak felelősséggel egymásért. De a vízbe fúlás gondolata nem nyugtatja meg.

– Jól tud úszni?

– Persze! – állítja egy kicsit túlságosan is magabiztosan. Valójában azt sem tudja, hogy Joanne tud-e úszni.

Jó fél órát úsznak, igyekeznek nem túl messzire távolodni a parttól. Anthony itt-ott óriási méretű halakat mutat. Sportról kezdenek beszélgetni, aztán Anthony hosszasan taglalja a fárasztó párizsi életét. Mire végül visszaérnek a partra, a hőség már alábbhagyott, és késő délutánra jár az idő.

– A szálláson vagytok?

– Nem, kempingezünk. Ott táborozunk.

– Nahát! Az egész nyaralásotok alatt sátraztok?

– Nem. Van egy lakókocsink, amit Artigues-ban hagytunk. Pár nap múlva visszamegyünk érte.

Megtalálják a halomba rakott ruháikat, Émile nagy hátizsákját meg Joanne-ét. De Joanne-nak még mindig semmi nyoma.

– Nincs itt – állapítja meg Anthony.

– Nincs, de nemsokára visszajön.

– Mi Sylviával a szálláson töltjük az éjszakát. Ha a barátnőd visszajön, gyertek át vacsorázni. Mit szólsz? Odaülhettek az asztalunkhoz. Kellemes este lenne.

– Igen. Persze.

Anthony összeszedi a holmiját a földről, gyorsan megtörölközik a pólójával, és felborzolja a haját.

– Hogy is hívják a barátnődet? Nem emlékszem, hogy bemutatkozott volna.

– Joanne.

– Oké. Most visszamegyek a szállásra, lezuhanyozom, de gyertek át Joanne-nal vacsoraidőben. Jó így?

– Jó.

Anthony elmegy, Émile pedig aggódva nézi Joanne hátizsákját.

Úgy dönt, hogy jár egyet a tó körül. Mielőtt elindul, a fák mögé rejtí a két oltári nehéz hátizsákjukat. Elhalad pár kiránduló mellett. Vannak, akik a vízbe lógatják a lábukat, mások az árnyékban pihennek. Úgy dönt, megkérdezi az egyiküket:

– Nem látott véletlenül egy fiatal, nem túl magas, fekete kalapos lányt?

– Sajnálom, nem – rázza meg a fejét a férfi.

A tó túl nagy ahhoz, hogy teljesen megkerülje. Húsz perc után feladja, és visszatér oda, ahonnan elindult. Jól tette, mert addigra Joanne is visszaért. Ott találja, ahol ettek és szundikáltak. Csak áll, és kicsit elveszettnek tűnik.

– Á! – kiált fel, amikor megpillantja Émile-t.

– Téged kerestelek.

– Elsétáltam a másik irányba.

– Á!

Émile elgondolkodik magában, milyen bután hangozhat mindkettőjük szájából ez az „á!”, ami az égvilágon semmit

nem jelent.

– Én meg úsztam egyet Anthonyval.

– Anthonyval?

– A párizsi fickóval, akivel ma reggel találkoztunk.

– Ja, igen, emlékszem!

– Áthívott minket, hogy ma este vacsorázzunk vele és a barátnőjével, Sylviával.

Émile próbálja kifürkészni a lány tekintetét, hogy látszik-e rajta rosszalló méltatlankodás vagy egyértelmű unalom, de a lány arca kifejezéstelen.

– Rendben.

Napnyugtakor a menedékház felé veszik az irányt. Joanne levette a kalapját a vacsora alkalmából. Úgy döntöttek, hogy visznek magukkal makrélakonzervet és camembert-t, hogy mégse teljesen üres kézzel érkezzenek. Émile még mindig nehezen hiszi el, hogy Joanne beleegyezett ebbe a vacsorába Anthonyval és Sylviával. Kíváncsi, hogyan fog viszonyulni hozzájuk. Hajlamos furcsán viselkedni. És ha ő már meg is szokta Joanne különös egyéniségét, nem tudja, hogyan fogadja majd azt a másik kettő. Csodálatos táj veszi körül őket. A hegyek és a tó a nap narancssárga fényében fürdik. Mintha az egész környék parázslóan izzana.

– Még mindig nehezen fogom fel, hol vagyok – szólal meg Émile, és a környező tájra mutat.

Joanne bólint. Furcsa, mosolyszerű kifejezés van az arcán, de mégsem mondhatni annak.

– „A tájak úgy játszottak a lelkemen, mint valami vonó.”^{1}

Émile megáll, kezében a makrélakonzervvel. Nehezen tudja eldönteni, melyik lepi meg jobban: a környező táj szépsége vagy a szavak, amelyek Joanne szájából hangzanak el, mindig olyan pillanatban, amikor a legkevésbé számít rájuk.

– Nahát! – tör ki belőle, miközben mozdulatlanra dermed az út közepén. A lány felvonja a szemöldökét, mintha kérdőre akarná vonni a férfit.

– Azt hiszem, hozzá kell majd szoknom.

– Mihez?

– Az idézeteidhez.

Közben Joanne is megállt. Elégedett mosoly ül az arcán. Ezúttal valódi mosoly.

– Tetszik?

– Nagyon. Ez most kitől van?

Joanne arca a lemenő nap aransárga fényében ragyog, ami még inkább kiemeli a helyzet valóságát. Émile elgondolkodik: ez a lány tiszta költőiség.

– Stendháltól.

Émile néhány pillanatig nem talál szavakat. Nem jut eszébe semmi, amivel nem rontaná el az imént hallott idézet szépségét.

– Elég sok könyvet olvashattál – mondja végül.

És már a megjegyzés közben arra gondol, hogy épp most rontotta el a pillanat szépségét. Őbenne semmi költőiség. Olyan, mint az a közönséges makrélás konzervdoboz, amelyet a kezében tart. Joanne olyan lány, mint a naplemente, ő pedig olyan földhözragadt, mint egy makrélás doboz.

– A legtöbb idézetet apámtól hallottam.

– Sokat olvasott?

– Rengeteget.

Még mindig az út közepén állnak a vörös fényben úszó hegyek között, Émile makrélával, Joanne pedig a camembert-rel a kezében.

– A falu bolondjának tartották.

– Tényleg?

– Valahogy mindig más volt... Kilógott a sorból, ezért az emberek úgy döntöttek, hogy bolond.

Nincs a hangjában szomorúság. Úgy hallatszik, mintha csak egy megállapítást tenne.

– Pedig valójában csak sokat olvasott, nem igaz?

– Rengeteg minden érdekelte. Sokat tanulhattak volna tőle.

Émile bólint. Arra gondol, majdnem ő is úgy viselkedett Joanne-nal, mint azok a falusiak. Elég hamar a bolondok közé sorolta. Annyira más, mint a többi lány, akiket eddig ismert. Biztos volt benne, hogy rengeteget tanulhat tőle.

– Igen. Néha ostobák vagyunk. A látszat alapján ítélünk.

Joanne nem válaszol, lassan továbbindul, Émile pedig utána. Boldog, hogy ilyen pillanatban van közösen részük. Ez lesz a mai nap emléke, amelyet ma este lejegyez majd a füzetébe.

– Á, itt is vagytok!

A szállás közösségi terme beszélgetéstől és nevetéstől hangos. Tikkasztó a hőség. A hosszú faasztaloknál legalább száz turista üldögél. A helyiség zsúfolásig megtelt. Főszelon van. Anthony és Sylvia asztalánál egy olasz turistacsoport is ül, akik nagyon hangosan beszélgetnek és nevetnek.

– Üljetek le ide, mindjárt összebb húzódunk!

Úgy tűnik, újdonsült ismerőseik örülnek nekik. Mondanak valamit az olasz asztaltársaknak, mire mindenki arrébb húzódik, hogy le tudjanak ülni Anthonyval és Sylviával szemben.

– Nem kellett volna semmit sem hoznotok – szól oda nekik Anthony.

– Nem akartunk üres kézzel jönni – feleli Émile.

Megvárja, amíg Joanne becsusszan az ülőpad és az asztal közé, majd helyet foglal mellette.

– Akkor végül is megtaláltad? – kérdezi Anthony, miközben két, borral teli műanyag poharat tol feléjük.

– Joanne-t?

– Igen.

– Igen, amint látod.

– Felvertétek a sátrat?

– Igen. Találtunk egy védett helyet a tóparton.

– Szabad itt kempingezni? – kérdezi Sylvia.

– Nem, nem hiszem. De nemigen szólnak érte.

Sylvia olyan duzzogva néz, mint egy gyerek.

– Én nem hiszem, hogy meg tudnék lenni zuhanyzó és rendes vécé nélkül. Nem nekem való.

Joanne-ra szegezi a tekintetét, és nők közötti együttérző mosollyal vár valami reakciót, de Joanne a szokásos közömbösségével vonja meg a vállát.

– Lefürdünk a tavakban vagy a patakokban – hangzik az

egyértelműnek és tökéletesen magától értetődőnek tűnő válasz.

– Az azért nem ugyanaz.

– Miért?

– Mert például mi van a tusfürdővel?

– Aleppo szappant használunk. Az több mindenre is jó.

Nem úgy tűnik, mintha Sylvia ez meggyőzte volna.

– Mindenesetre – folytatja Sylvia – jól egymásra találtak. Nem sok olyan lány van, aki hajlandó ilyen körülmények között utazni.

Émile igyekszik témát váltani. Nincs kedve hebegve-habogva válaszolni a feltételezett párkapcsolatukról és az állítólagos romantikus nyaralásukról feltett kérdésekre. Ezért gyorsan közbeveti:

– Elég meglepő ez a menedékház. Úgy értem, kívülről majdnem úgy néz ki, mint egy időjárás-állomás. Aztán amikor belép az ember, és meglátja, milyen emberek vannak itt...

Reméli, hogy sikerül Anthonyt ebbe az irányba terelni, és bejön a számítása.

– Tényleg. Úgy tűnik, mindig tele van. Kilencven férőhelyes, de nagyon időben kell foglalni. Mi februárban kezdtük a szervezést.

Sylviaival is beválik az elterelő hadművelet:

– Igen, már az év elején mindent lefoglaltam. Szeretem előre elintézni a dolgokat. Ez a munkámból fakad.

A teremben mindenféle nyelven folyik a beszélgetés. Mellettük olaszul, kicsit távolabb spanyolul és angolul. Még távolabb németül. Kinyitottak egy üveg bort. Joanne nem nagyon szólal meg, de időnként bólogat, és többé-kevésbé követi a társalgást. Anthony, Sylvia és Émile túraútvonalakról, felszerelésről, látnivalókról és mindennapi gondokról beszélgetnek.

– Próbáld ki az agyagot a vízhányagokra! Sylvia tett az enyémeke, és sokkal jobb.

– Agyagot?

– Fertőtlenít, gyógyítja a sebet, elállítja a vérzést és gyulladáscsökkentő. És hab a tortán, hogy segít a bőr

regenerálódásában.

Émile biztos benne, hogy ezt Joanne is tudja régről. De csak hallgat.

– Sylvia vett nekünk néhány különleges, varrás nélküli zoknit. Szédületesen jó!

– Tényleg?

Jó étvággyal esznek, és olyan meleg van a teremben, hogy a kelleténél többet isznak. Anthony elővette a fényképezőgépét, és a kijelzőjén képeket görget a korábbi túraszakaszairól: Viscos, Sassis, két tipikus, pireneusi kis falu, a Col de Riou. Ezután a Néouvielle-csúcsra, majd a Cap-de-Long-tóhoz akarnak menni.

Késő este indulnak vissza a sátrukhoz, megkönnyebbülve, hogy maguk mögött hagyták a nyüzsgést és a hőséget. Anthony és Sylvia nagyon kedvesek, de iszonyatosan sokat beszélnek. Émile ráeszmél, hogy tulajdonképpen szerencsés, amiért ilyen hallgatólag társsal utazik.

Megérkeznek a sátruk elé. Joanne hátat fordít neki, leguggol, és felhúzza a sátor cipzárját. Bebújik a sátorba. Émile hallja, ahogy a holmija között turkál.

– Mit keresel?

Joanne nem válaszol, amíg elő nem bukkan megint, hóna alatt a hálósákjával.

– A parton alszom.

Lassú léptekkel a tó irányába sétál.

– Jó éjt! – köszön el.

– Jó éjt!

Émile befekszik a sátorba a hálósákjába, de nem jön álom a szemére. A matracról, a sátor széthúzott szúnyoghálóján át látja, hogy Joanne a tóparton ül. Megint csak az eget bámulja. Mi a fene járhat ilyenkor a fejében? Nagyon szeretné tudni. Lassan, óvatosan kibújik a sátorból, és odamegy hozzá.

– Leülhetek? – mutat a lány mellé a fűre.

Joanne bólint, így Émile helyet foglal mellette. Elkezd játszani egy fűszállal, nem nagyon tudja, mit mondjon. Szerinte kár, hogy nem beszélgetnek többet. Megköszörüli a

torkát.

– Nem sokat beszélgetünk – vág bele végül halkan.

Joanne megvonja a vállát. Le merte volna fogadni, hogy egy válórándítás lesz a válasz.

– Mert csak arról beszélünk, amiről érdemes. Mi másról beszélnének?

Meglepi a lány válaszában a lány hangneme, amely szöges ellentétben áll a kiejtett szavak keménységével. Tétovázik, hogy folytassa-e.

– Lehet, de... én csak azt szeretném... szóval, nyugodtabb lennék, ha tudnám, miért vagy itt.

Joanne továbbra is a mozdulatlan vízre szegezi a tekintetét.

– Miért lennél attól nyugodtabb?

– Fogalmazunk úgy, hogy tisztában lehetnék azzal, mekkora az esély, hogy egyik napról a másikra magamra hagysz. Hogy legalább felkészülhessek rá.

Igyekezett úgy tenni, mintha csak viccelődne. Joanne nyugodtan válaszolt:

– Nem fogok elmenni.

– Nem tudom...

– Mondom, hogy nem fogok.

Émile-ben felöltik az emlékkép, amikor Joanne a patak partján a nagy kövön ült. Most is hallja, mit mondott a telefonban. Én... Nem tudom. Már mondtam neked... Egy hónap, fél év, egy év... Szükségem van valamennyi időre...

– Szóval senki nem vár otthon? – kérdezte.

Nem akarta, hogy ennyire gyanakvónak tűnjön a hangja. Joanne hirtelen elfordítja a tekintetét. Émile megijed, hogy mindent elrontott.

– Nem megyek el, ígérem.

De ezzel nem igazán válaszol a kérdésre. Émile-ben egészen ma estig nem is tudatosodott, hogy ez zavarhatja, de való igaz: fél, hogy a lány magára hagyja. Tisztázni akarja a helyzetet.

– És mi van Léonnal?

Joanne arca abban a pillanatban elkomorodik. Mintha

fekete fátyol borult volna rá.

– Hogy mi?

A hangja azonban elárulja, mennyire mélyen érintette a kérdés.

– Honnan tudsz róla? – hebegi.

Nem árulhatja el neki a kihallgatott telefonbeszélgetést. Még a végén azt hinné, hogy direkt kémkedett utána. Egy csapásra elveszítené a bizalmát. Lehet, hogy azon nyomban úgy döntene, hogy elmegy. Inkább valami mást eszel ki.

– A múltkor... Éjjel, amikor lázas voltál... mondtad a nevét.

Semmit nem tud leolvasni a lány arcáról. Se megkönnyebbülést, se zavart. Tökéletesen visszanyerte az irányítást az érzelmei felett.

– Léon miatt nem kell aggódnod. Veled maradok az út végéig.

Megint kitér a kérdés elől. Nyugtalanító érzés.

– Ő... ő a barátod?

Látja, hogy a lánynak összeszorul az állkapcsa. Kezdi elveszíteni a türelmét. Érzí, hogy túl messzire megy.

– A volt barátom.

– Szakítottál vele?

– Igen.

– Végleg?

A nő kicsit elgondolkodik, mielőtt válaszolna. Émile tudja, mi az igazság. Kíváncsi, hazudik-e neki.

– Nem.

Émile megkönnyebbül. Bárhogyan is dönt a lány a továbbiakban, akár betartja az ígéretét, akár elmegy, Émile most már biztos benne, hogy Joanne nem fog neki hazudni. Nagyon őszinte.

– Szóval vár rád, de te itt maradsz?

Újabb csend, újabb tétovázás következik. Émile-nek rossz érzés, hogy harapófogóval kell kihúznia a lányból.

– Igen. Valami megbocsáthatatlant követett el.

Annyira meglepi a lány bizalmas válasza, hogy nem mer közbeszólni, hanem hagyja, hogy folytassa:

– Azt hiszem, elég ennyit tudnod. Azért jöttem el, mert nem

tudok vele tovább élni azok után, amit tett.

Émile némán bólogat. Törékeny pillanat. Nem akarja elszűnni.

– Talán egy nap visszamegyek. De az is lehet, hogy nem. Ha vissza is megyek, azt hiszem, évekbe telik.

Émile megint csak bólint. Egyikük sem beszél többet. Mozdulatlanul ülnek, tekintetük a tó vizén tükröződő holdra szegeződik. Valami olyasmit tett, ami megbocsáthatatlan. Azért jöttem el, mert nem tudok vele tovább élni. És igazából neki csak ennyit kell tudnia.

Az esti beszélgetésük egy kis megnyugvást hozott. Az éjjel egymás mellett aludtak a sátorban. Korábban Joanne mindig kint feküdt le. Azt mondta, jobban szeret a szabad ég alatt aludni, nem szereti, ha valami tető van felette. Valószínűleg igazat mondott, de nem csak erről lehetett szó. Ennek bizonyítéka, hogy a múlt éjjel Émile oldalán aludt el.

Reggeli közben nézik, ahogy a nap beragyogja a környező tájat. A fehér hegycsúcsokat. A végtelenbe nyúló tavat. A sima, gömbölyű köveket. A napfény első szikrái megcsillannak a vízen. A reggel narancssárgás rózsaszínben tündököl. Hihetetlen látvány. A madárcsicsergésen és a lombokon átsuhanó szellőn kívül egy árva hangot sem hallani. „A tájak úgy játszottak a lelkemen, mint valami vonó.” Émile elgondolkodik azokon a bizalmas dolgokon, amelyeket Joanne előző nap elmondott neki. Valami megbocsáthatatlan dolgot tett. Ez súlyosabbnak hangzik, mint a hűtlenség. Kifejezetten komoly dolognak kell lennie. Joanne mindig szűkszávú. Nem sok minden döbbsenti meg. Még a halál sem. Sok szerencsétlenséget az élet természetes részének tekint. Mindent bölcsen fogad. Mit tett vajon a fiú? Lehet ennek valami köze az apjához? Az apja személye nagyon fontosnak tűnik neki. Émile egyre csak gondolkodik, miközben nézi, ahogy a lány eszik. Azon tűnődik, miért nem gurul soha méregbe. Amikor hallotta Léonnal telefonon beszélni, akkor sem kiabált. Nyugodt maradt.

Pedig valami megbocsáthatatlan dolgot tett. Valamit, ami

miatt évekig nem fog visszatérni.

– Ma reggel továbbindulunk? – kérdezi Joanne, miközben felnéz a müzlis táljából.

Émile lenyeli a kenyeret, mielőtt válaszolna.

– Igen. Te mit gondolsz?

– Nekem jó.

– Akkor mi lenne, ha készülődnénk, és lebontanánk a sátrat?

– Jó.

– Émile! Émile! Hall engem?

Bíp-bíp-bíp. Szabályos hang, elég kellemes a fülnek. Mint a szuszogás. Vagy a szívverés. Csak ez pittyegés. Bal kéz felől valami mozgást észlel. Ruhasuhogás. Hangok, amelyek vagy távolinak vagy suttogásnak tűnnek.

– ...mióta?

– ...ma reggel hozták be... egy órája eszméletlen... egy fiatal lány vár kint a folyosón...

– ...jönni?

– ...meg kell találnia a személyi igazolványát...

Ennek semmi értelme. Ez az álom teljesen összefüggéstelen. De nehezebbre esik magához térni, teljesen felébredni. Nagyon nehéznek érzi magát, és fáj mindene, de valószínűleg az álom miatt érzi így.

– Émile! Émile! Hall engem?

– Kezd magához térni?

– Azt hiszem, igen. Nézze a szemhéját!

Vakító fény hatol a szemébe. Mint egy éles villanás. Megpróbálja kinyitni a szemét. Fehér falakat lát. Erős fényt. Fehér köpenyes embereket. Érzi, hogy visszacsukódik a szeme. Mindjárt visszazuhan a sötétségbe. Már úgy érzi, el is indult, de összeszorul a szíve. Mi volt ez? Fehér szín. Köpenyek. Érzi, hogy a pulzusa felgyorsul. Hol van? Mit keres itt? Nem kellene... Próbál küzdeni a ránehezülő álom ellen, ami eluralkodik rajta. Próbál megkapaszkodni egy kerekeken guruló kocszi zörgésében, az összekoccanó fémtárgyak csörömpölésében. Ébren kell maradnia. Nem kellene itt lennie. Mit csinálnak vele? A pulzusa még hevesebben ver. Nem kap levegőt. Nem álmodott. A hegyekben volt. A Pireneusokban. Nem csak képzelte az indulást. Nem csak álmodta, ami azután következett. A lakóautót. A hátizsákokat. A tavat. Óriási pánik

fogja el, de ez segít lassacskán magához térnie az elnehezedett állapotából, a sötétségből. A hangok egyre jobban kivehetők. Ismét emberi beszédet hall.

– ...valamiféle rosszullét...

– ...a szívverése felgyorsul...

– ...szóljon a lánynak...

Egy második villanás ismét elvakítja. Másodjára nyitja fel túl gyorsan a szemét, de ezúttal kevésbé lepődik meg, kevésbé bántó a szemének. Próbál beszélni, de nem jön ki hang a torkán. Ketten vannak a helyiségben. Egy férfialak egy másik fehér köpenyessel. Egy nő kimegy a folyosóra. Belemarkol a lepedőbe. Ágyban fekszik. Valami furcsa göncöt visel, a saját ruháját levették róla.

– Uram, nyugodjon meg! Minden rendben van. Kórházba került. Most már jó kezekben van.

Az orvos mintha lassított felvételen beszélne. Émile ismét kinyitja a száját. Ritkán érezte magát ennyire rémültnek. Hiszen visszautasította. Visszautasította, hogy gépekre kötve haljon meg. Mi történt? Hiszen elintézte, hogy ez ne történhessen meg. Megpróbálja lehúzni magáról a takarót. Az orvos nyugodt mozdulattal az ágyban tartja.

– Tudom, hogy most össze van zavarodva, de emiatt ne aggódjon. Majd mi gondoskodunk magáról. Mindjárt előkeressük az orvosi kartonját. A kollégám kiment beszélni a barátnőjével.

Nyílik az ajtó. A fehér ruhás nő egy másik, alacsonyabb alakkal tér vissza. Újra megpróbál beszélni, de egyetlen hang sem jön ki a száján. Olyan, mint egy rémálom. Mint amikor az irdatlan nagy félelem megbénítja az egész testet.

– A barátnője hívott minket. Nem emlékszik? Rosszul lett és összeesett.

A szemgolyója szélesebben mozog jobbra-balra. Nehezen tud egy pontra összpontosítani. Például a kisebb alakra az ápolónő mellett. Arra a fekete ruhás alakra. Most minden erejével igyekszik rá koncentrálni. És amikor felismeri az alakot, amikor felismeri benne Joanne-t, még jobban összezavarodik, mint előtte. Nem álmodik. Nem álmodta, hogy

eljött otthonról. Nem képzelődik. Minden, ami történik, valóság. Tényleg elindult Joanne-nal, de most kórházban van.

– Émile? Émile, próbáljon megnyugodni! Valószínűleg egy kisebb emlékezetkiesése van. Semmi baj. Teljesen normális egy eszméletvesztés után.

Joanne közelebb lép az ágyhoz. Nyugtalannak tűnik. Halkan beszél, mintha nem akarná, hogy az orvosok meghallják:

– Emlékszel rám?

Sikerül bólintania, és látja, hogy a lány majdhogynem elájul a megkönnyebbüléstől. Az orvos odafordul Joanne-hoz:

– Szükségünk lenne a személyi okmányaira.

A lány zavarban van. Csak áll, és nem tudja, mitévő legyen.

A nővér segítőképpen közbelép:

– Itt van a hátizsákja. Nézze meg abban!

Émile látja, hogy mindenki nagyon el van foglalva valamivel. Nem érti, miért. Érzi, hogy a szíve nem tud visszaállni a normális ritmusba. Csak arra emlékszik, hogy a tónál voltak. A Glère-tónál, ahol az a ronda menedékház van. Próbálja elkapni Joanne tekintetét. Nem ad ki hangot, a lánynak szájról kell leolvasnia a kérdést:

– Mi történt?

Az orvos megtalálja Émile tárcájában az egészségbiztosítási kártyáját.

– Megyek, előkerestetem a kartonját – mondja nyugodt hangon, és kilép a helyiségből.

– Én pedig adok önnek egy nyugtatót. Ez majd segít – szól a nővér.

Émile megrázza a fejét, és megpróbál felülni az ágyban, de a nővér azonnal visszafekteti.

– Ne mozogjon, különben le kell kötöznünk.

Joanne felé fordul, újra megpróbálja megkérdezni tőle, hogy mit keres itt, de egy hang sem jön ki a torkán. Aztán a nővér beleszúrja a tűt a karjába. „Joanne!”

Ez az első szó, amit sikerül hangosan kimondania. Érzi, ahogy a teste szinte azonnal elernyed. Ugyanakkor újra képes beszélni.

– Joanne!

– Tessék.

A lány az ágy fölé hajol. Mögötte a nővér az orvosi eszközökkel teli gurulókocsit rendezgeti.

– A tónál voltunk...

Joanne a homlokát ráncolja.

– Micsoda?

– A tónál voltunk.

– Milyen tónál?

Émile érzi, hogy összeszorul a gyomra. Ha nem kapott volna fájdalomcsillapítót, most megint levegőért kapkodna. Lehet, hogy csak álmodta a tavat?

– A Glère-tó.

– Mi van vele? Nem.

Joanne kicsivel még sápadtabb lesz.

– Már három napja eljöttünk onnan.

Émile megszédül, újra megpróbál belekapaszkodni a lepedőbe, hogy felkeljen, de a teste nem engedelmeskedik. Érzi, hogy legyőzi a fáradtság.

– Nem igaz!

– De igen, Émile! Eljöttünk a tótól, és gyalogoltunk tovább.

Látja Émile arcán, hogy próbálja felfogni a szavakat, és igyekszik beléjük kapaszkodni. Látja, ahogy küzd, hogy az elméje ne zsibbadjon el.

– Nem baj – teszi hozzá halkan. – Majd eszedbe jut. Gyalogoltunk. Megálltunk Luz-Saint-Sauveurben és Gèdre-ben. Nem emlékszel?

Émile megint csak a fejét rázza.

– Gèdre-ben láttuk a vízimalmokat. Szép, régi, kőből épült malmok voltak, meg a hegyi patak.

Émile egyfolytában csak a fejét rázza. Hazudik. Ez nem lehet igaz. Nem mozdulhattak el a tó mellől.

– Elég ebből a kérdezősködésből – figyelmezteti az ápolónő.
– Majd később visszatér az emlékezete. Most hagynunk kell pihenni. Mi lenne, ha sétálna egyet a folyosón? – teszi Joanne vállára a kezét.

Joanne megrázza a fejét. Az ápolónőnek gyanakvás ül ki az

arcára.

– De ha itt marad, hagyja pihenni! Ne válaszoljon több kérdésére! Nagyon felzaklatja. Nem szeretném, ha megint olyan szapora szívverése lenne, mint ébredésekor.

– Rendben.

– Mindenesetre itt leszek a közelben.

Émile figyel, ahogy az ápolónő kimegy, de résnyire nyitva hagyja az ajtót. Elkapja Joanne tekintetét.

– A jegyzetfüzetet.

Épp csak suttogni tud, de Joanne megérti. Látja, ahogy a lány lehajol, és a hátizsákjában kotorászik. Tisztán akar látni. Ha a lány igazat mond, akkor a Renaud-nak szánt levél után biztosan írt még mást is. Joanne a füzetet a kezében felegyenesedik. Émile kinyújtja a karját, hogy elvegye, és ekkor veszi észre, hogy be van kötve a könyöke.

– Ez...

– A gyalogúton ájultál el, és ráestél a kövekre.

Émile a másik karját nézi. Joanne érti, mit akar kérdezni.

– Van pár öltés a könyöködön és a fejedén – suttogja.

Émile felemeli az egyik karját, hogy megtapogassa a koponyáját. A fájdalomcsillapítóktól nem érez semmit.

– Hátul a fejedén. Hagyd! Nagyon vérzett. Összevarrták. Hagyd békén!

A hasára teszi a füzetet, és Émile azon nyomban kinyitja. Attól tart, most kiderül, hogy teljesen elment az esze. De akkor is tudnia kell. Átlapozza az első pár oldalt. Július 13., 23 óra 50 perc, Barèges, egy gyalogösvény mellett az erdőszélen. Aztán jön július 15., este 9 óra valahány perc (megállt az óráam), Barèges, egy kicsit beljebb a gyalogút melletti erdőben. Majd a július 16-án kelt levél Renaud-nak. És az írás folytatódik.

Július 17., este 6 óra

Luz-Saint-Sauveur, egy gyalogút szélén, a Sainte-Marie-kastély lábánál.

Amikor eljöttünk a Glère-tó mellől, beborult az ég. Ennek

ellenére csodálatos volt a napfelkelte. Aztán nem sokkal később sűrű, sötét felhők vonultak felettünk, és közel két órára meg kellett állnunk az erdőben a fenyőfák alatt, hogy átvészeljük az esőt. Luz-Saint-Sauveurbe fél órával ezelőtt, újabb felhőszakadás közepette érkeztünk meg, és azonnal igyekeztünk felállítani a sátrat. A ruháink mind átáztak, mert a hátizsákok nem bírták az esőt. Szerencsére a füzet sértetlen maradt. Jól tettem, hogy beletekertem a mikroszálas törölközőbe.

Az eső most még sokkal jobban esik. Remélem, a sátrunk bírja a strapát.

Joanne csak a szúnyoghálót húzta be, így a sátorból közvetlen rálátunk a Sainte-Marie-kastélyra. Amikor villámlik, lélegzetelállító a látvány.

Felnéz Joanne-ra. A lány sajnálkozóan néz vissza rá.

– Nem emlékszem semmire.

– Nem baj – próbálja megnyugtatni, de Émile-nek légszomja van. Lapoz még egyet. Másnap is írt. Ijesztő látni ezeket a saját kézírásával írt sorokat, amelyekre egyáltalán nem emlékszik. Úgy érzi, beleőrül.

Július 18., este 9 óra

Gèdre, a patak partján spontán felütött táborhelyen.

A falu csodálatos.

A nyirkos hálózásokban dideregve töltött éjszaka után jólesett újra útra kelni. Nehéz volt a hőségben tizenkét kilométert gyalogolni. Joanne kimerült. De minden napközbeni nehézséget elfeledtetett velünk, amikor a nap végén megérkeztünk Gèdre-be. Imádom ezt a helyet! Tetszik a gèdre-i templom, a falu főterén álló szökőkút, amely egy farkast simogató, ülő nőalakot ábrázol; nagyon tetszik a patak, amely keresztülszeli a falut, és legfőképpen tetszenek azok a régi, kőből épült aprócska malmok.

A patak mellett vertünk sátrat, nem messze a malmoktól, hogy a víz csobogása álomba ringasson

minket. Úgy fogok aludni, mint egy csecsemő.

Holnap a Gavarnie-völgykatlan és a vízesések felé vesszük az irányt.

Émile hirtelen felkapja a fejét, és megpróbál nem pánikba esni:

– Hol vagyunk most, Joanne?

A lány nem igazán érti a kérdést.

– Kórházban.

– Azt tudom, de eljutottunk a Gavarnie-völgykatlanba?

– Éppen oda tartottunk.

– Vagyis a katlanba vezető úton estem össze?

Joanne megrázza a fejét, egy pillanatig tétovázik, megnedvesíti az ajkát.

– Tényleg nem emlékszel semmire?

A torkában lévő gombóc miatt nem tud válaszolni. Ugyanebben a pillanatban az ápolónő szinte berobban a helyiségbe. Már nem ugyanaz az arckifejezése, mint korábban. Most inkább gyanakvó.

– Hölgyem, válthatnék önnel pár szót?

Émile érzi, hogy szaporábban ver a szíve. Látja, hogy Joanne tétovázik; látja, hogy a nővér megpróbálja őt kitessékelni a helyiségből.

– Mi folyik itt? – sikerül időben megszólalnia.

Tisztán érzékeli, hogy hangosan kiált, bár a nyugtatótól kicsit renyhe a beszéde. A nővér nem válaszol. Kivezeti Joanne-t, és becsukja maguk mögött az ajtót.

– Mi folyik itt? – kiált utánuk ismét Émile.

Próbál nem pánikba esni. Mit csináltak? Miért ment el az orvos az egészségbiztosítási kártyájával? Miért néz ilyen gyanakvóan a nővér? Megpróbál felkelni, de érzi, hogy drótokhoz van kötve. A mellkasára elektródákat tapasztottak. Felemeli a pizsamát, amit ráadtak, és remegő kézzel leszedi magáról az elektródákat. Mi a fene folyik itt? Feláll, forog vele a világ, de lassan, óvatosan az ajtóhoz sétál. Lenyomja a kilincset, beszélgetésfoszlányok szűrődnek be a folyosóról. Joanne és a nővér beszélgetnek.

– Tudott az állapotáról?

Joanne hangja elbizonytalanodik:

– Igen, elmondta, mi baja.

– Akkor magát büntetőeljárás alá vonhatják. Az egészségügyi központ, ahol kezelték, elég egyértelműen fogalmazott. A barátja nem képes önálló döntést hozni. Ezzel a betegséggel nem.

Émile-nek végigfut a hideg a hátán. Szinte észre sem veszi, amikor kinyitja az ajtót. Szemtől szemben találja magát a nővérrel. Azt sem tudja, mit mondjon neki, hogy kikerüljön ebből a kutyaszorítóból.

– Én...

A nővér nem hagyja befejezni a mondatot. A karjánál fogva megragadja, és szörnyen mézesmázosan megkérdezi:

– Hová, hová? Mit is mondtunk? Ha nem tud nyugton maradni, kénytelen leszek az ágyhoz kötni.

Úgy beszél vele, mint egy hülyével. Vagy mintha teljesen szenilis lenne. Émile megpróbálja elcsípni Joanne tekintetét, de a lány csak diszkréten bólint, amivel mintha azt akarná üzenni, hogy ne csináljon semmi butaságot.

– Teljesen épelméjű vagyok – próbál védekezni Émile. – Csak emlékezetkieséseim vannak.

A fájdalomcsillapítóktól lassan, vontatottan beszél. Mintha részeg lenne. Ez pont nem segít a helyzetén.

– Pihennie kell, Émile. Majd később megbeszéljük ezt az egészet.

Az ápolónő egészen az ágyig tuszkolja. Émile megpróbál ellenállni.

– Hallottam, amit mondott. Téved! Nem tudom, mit mondtak magának, de tökéletesen képes vagyok döntéseket hozni. Teljesen épelméjű vagyok!

Egyre hangosabban kiabál. Az ápolónő mögött látja, hogy Joanne óriási szemeket mereszt rá, mégsem tudja fékezni magát.

– Engedjen el! Hagyjon békén!

Érzékeli, hogy a nővér kezd egy kicsit megijedni.

– Émile, most azonnal nyugodjon le!

A nővér tudja nagyon jól, hogy nem lesz ereje visszatartani

a beteget. Émile tétovázik. Azt mérlegeli, nem kellene-e megragadnia a hátizsákját, és menekülőre fogni, Joanne-nak kiabálva, hogy fusson utána. A gond az, hogy mezítláb van, kórházi pizsamában, és telenyomták fájdalomcsillapítóval. Nagyon lassan tud csak mozogni.

– Mi történik itt?

Az orvos visszaér, éppen beszél a mobilján. Az ápolónő odafordul hozzá.

– Minden rendben, bízva csak rám!

Émile csak most veszi észre, hogy az ápolónő ezalatt egy szíjat erősített a csuklójára, és az ágy fémrácsához kötötte. Amíg a menekülés lehetőségén gondolkodott, a nő már meg is kötözte. Jól gondolta tehát, a fájdalomcsillapító teljesen lebénította.

– Ha az egyik karja nem elég ahhoz, hogy lenyugodjon, a másikat is leszíjazom!

Úgy leteremti Émile-t, mint egy kisfiút. Az orvos visszamerül a telefonbeszélgetésbe. Joanne hátrébb álldogál az ajtónál. Émile azon tűnődik, tényleg megőrült-e. Szeretne felébredni.

– Igen, igen. Azon a kísérleti terápián kellett részt vennie, tehát... Hogy nem jelent meg az első alkalommal?

Az orvos úgy telefonál, hogy közben rá-rápillant Émile-re.

– Igen, ájulás miatt hozták be. Nem... Semmi komoly, de... Várjon, megkérdézem!

Az orvos úgy kérdezi ki a nővért, mintha Émile nem is lenne ott, ugyanabban a helyiségben.

– Mondja, vannak emlékei közvetlenül az esést megelőző időről?

A nővér nemet int a fejével.

– És a megelőző napról?

– Nincsenek. Elégge össze van zavarodva.

Émile megpróbál közbeszólni, de látja, hogy Joanne odalép az ágyához. A nővér és az orvos még mindig suttognak. Joanne föléje hajol.

– Hagyd abba! Ha így folytatod, lekötöznek, és nem tudunk kiszabadítani innen.

Émile azt sem tudja, mit mondjon.

– Azt hiszem, megőrültem.

– Nem őrlöttél meg. Kihagyott az emlékezeted, ennyi az egész.

– Biztos vagy benne?

Émile-nek most már komoly kétségei vannak. Mi van, ha tényleg megőrült? Miért kiabált úgy az előbb?

– Jól van, nyugi. Az egészségbiztosítási kártyáddal hozzáfértek az orvosi leleteidhez. Felhívták azt az egészségügyi központot, ahol kezelni akartak.

– És?

– És azt kérik, hogy sürgősen szállítsanak vissza. Megmondták az ittenieknek, hogy fiatalkori Alzheimer-kórban szenvedsz, és hogy ennek következtében nem vagy képes felelősen dönteni. A törvényes gyámjaidnak kell dönteniük helyetted.

– Hogy mi? A kicsodáimnak?

– A szüleidnek.

Émile megint fészkelődni kezd az ágyban. Joanne nyugalomra inti a tekintetével.

– Értesítették őket?

– Nem, nem hiszem, hogy felhívták volna őket. Még nem. Még mindig az egészségügyi központtal beszélnek.

Hirtelen elhallgatnak, mert a nővér és az orvos befejezték a beszélgetést, és nem akarják felhívni magukra a figyelmet. Az ápolónő közelebb jön, még nem egészen múlt el a gyanakvás a tekintetéből.

– Nos, Émile, jobban érzi magát?

– Igen, minden rendben, megnyugodott – válaszol helyette Joanne.

Figyelik, ahogy az ápolónő az ágy körül tüsténkedik, és morogva visszahelyezi az elektródákat Émile mellkasára:

– Mit csinált itt nekem, Émile!

Megvárják, amíg az ápolónő kicsit távolabb megy, aztán Émile megint suttog, de nagyon gyorsan, mielőtt a nő visszajönne:

– Mit csináljunk?

Joanne úgy válaszol, hogy alig mozog a szája.

– Meg kell szöknünk innen.

Émile feszülten néz a lányra.

– Biztos vagy benne?

Émile hallotta az előbb az ápolónőt. Büntetőeljárás alá vonhatják. Émile kétli, hogy Joanne hajlandó lenne ilyen messzire menni, illetve hogy a szakítás Léonnal elegendő indok lenne ekkora kockázatot vállalnia.

– Egyedül is meg tudok szökni.

– Megígértem, hogy követem az utasításaidat – válaszol Joanne az összeszorított fogain keresztül, és a patakparti beszélgetésükre emlékezteti Émile-t.

Nem akarom, hogy visszavigyél. Mindegy, mit teszek... mindegy, mennyire könnyörgök. Rendben?

Elhallgatnak, mert a nővér visszajött.

Émile csendben fülel, amíg az orvos a klinikai vizsgálati központtal beszél. Az áthelyezését tárgyalják. Arról is szó van, hogy értesítik a szülőket. A nővér többször visszajön, hogy ellenőrizze, megnyugodott-e a beteg. Émile úgy tesz, mintha elaludna, hogy biztos legyen benne, hogy a nővér békén hagyja. Amikor néhány perc múlva a nővér kimegy, újra kinyitja a szemét. Az orvos eltűnt. Csak Joanne maradt bent, aki feszülten álldogál egyik lábáról a másikra. Émile felül. Már egy kicsit kevésbé érzi magát lebénulva.

– Hogyan csináljuk? – suttogja, miközben le nem veszi a tekintetét az ajtóról.

– Mindjárt visszajönnek. Az orvos csak azért ment el, hogy az irodájából hívja fel a szüleidet.

– És a nővér?

– Őt nem tudom.

Joanne csupa ideg.

– Lépj le!

– Mi van?

– Lécelj le! – ismétli összeszorított fogakkal. – Kevésbé feltűnő, ha külön-külön lépünk le. Menj előre, én meg megyek utánad, amint tudok.

– De... – bámul Joanne a csuklóján lévő szíjra.

– Csak lazítsd meg, de hagyd odakötve. Ha a nővér vissza is jön, talán nem veszi észre.

Joanne-nak erős kételyei támadnak.

– Joanne, lazítsd már meg, és tűnj el innen! – kénytelen sürgetni Émile.

– Hogy fogunk találkozni?

– Nem tudom. Nincs itt valamelyik környékbeli utcában egy kávézó vagy nyilvános vécé, vagy bármi más hely, ahol találkozhatnánk? – bámulja egyfolytában az ajtót.

– De, van egy kis park a kórházzal szemben – mormogja Joanne.

– Tökéletes. Odamegyek, amint tudok.

Joanne még mindig habozik. Bizonytalan kézmozdulatokkal meglazítja a szíjat.

– Lehet, hogy neked kellene elsőnek menned.

Émile határozottan megrázza a fejét. Most már teljesen észhez tért.

– Nem. Ha eltűnnék, te pedig itt maradnál, képesek lennének letartóztatni.

– Gondolod?

– Ha te mész el előbb, elég annyit mondanom nekik, hogy elugrottál kajáért vagy kávézni. Aztán én is kisurranhatok.

Lépések hallatszanak a folyosón, ezért Joanne gyorsan felegyenesedik.

– Rendben.

A lépések elhalkulnak. Várnak néhány másodpercet, mielőtt újra suttogni kezdenek.

– Elviszem a hátizsákosdat – mondja Joanne.

– Mi? Ne!

– De gyorsabban tudsz mozogni hátizsák nélkül.

Émile először tiltakozni akar, de rögtön felméri, hogy csak az idejüket vesztegetik, ha vitatkozik.

– Rendben, de hagyj itt nekem valami ruhát. Pizsamában nem mehetek ki innen.

A lány bólint. Letérdel, kotorászni kezd a hatalmas hátizsákban, majd előhúz egy fekete pólót és egy bézsszínű

rövidnadrágot.

– Ez jó lesz?

– Igen.

– A cipőd meg ott van.

– Köszí! Tessék, a jegyzetfüzetemet tedd vissza a hátizsákba!

A lány visszateszi.

– És a te hátizsákod hol van?

Joanne elgondolkodik egy kicsit.

– Biztosan a földszinti váróban hagytam.

Émile nem érzi túl jól magát.

– Biztos, hogy menni fog? Elboldogulok a hátizsákkal. Te csak menj, és keresd meg a tiédet! Most ez a legsürgősebb.

– Nem gond, megoldom.

Feláll, felveszi a hátizsákot a hátára.

– Már itt sem vagyok.

– Ok. Nyomás!

– Akkor a parkban! – ismétli meg, mintha attól tartana, hogy Émile elfelejti.

– A parkban!

A lány után néz, ahogy a hatalmas csomaggal a hátán eltűnik a helyiségből.

A parkban. A parkban. A parkban. Halálosan retteg attól, hogy elfelejti. Fáradhatatlanul ismétli többször egymás után. A parkban. A parkban. A parkban. Mi lesz, ha nem jut eszébe, hol találkoznak? Mi lesz, ha elfelejti, hogy meg kell lógnia? Nem, az lehetetlen! Az igaz, hogy a memóriája egy darabig nem működött, de most már teljesen észhez tért. Éber. Nem fogja elfelejteni. Ennek ellenére egyre csak ismételési magában: A parkban. A parkban.

Szorosan lehunyja a szemét, amikor a nővér belép. Igyekszik lassan és halkán lélegezni. Reméli, hogy nem veszi észre a meglazított szíjat, se a takaró alatti kis ruhakupacot. A nővér megkerüli az ágyat, és visszahelyezi az egyik elektródát a mellkasára. Hallja, ahogy az orvos a folyosóról szól neki:

– Alice!

– Igen!

– Ide tudna jönni?

– Megyek – sóhajtja a nővér.

– A szülők érdeklődnek a fiatalember állapota felől – teszi hozzá az orvos.

Émile szíve a torkában dobog. Most! Elönti a pánik. A szülei telefonálnak. A nővér vissza fog jönni. Beszélni akarnak majd vele. Nem. Most vagy soha. A parkban. A parkban. A parkban. Letépi magáról az elektródákat, megragadja a takaró alá rejtett ruhákat. A parkban. Nincs ideje felöltözni. Csak a rövidnadrágot és a sportcipőt veszi fel. A pizsamával majd lesz valami. Majd odakint leveszi. A parkban. A szíve majd kiugrik a helyéről. Izzad a tenyere. Kidugja a fejét az ajtónyíláson. Mindenképpen ki kell innen szöknie. Egy alakot lát a folyosó végén. Nem tudja, hogy a nővér-e az. Kilép. A parkban. Keresi a folyosón a lift feliratot. Lassan lépeget, próbál úgy tenni, mint aki nem menekül. Nagyon koncentrálni, hogy nyugodt és lassú maradjon. Természetesnek kell tünnie. A folyosó végén látott alak eltűnt egy helyiségben. Felgyorsítja a lépteit. A parkban. Egy örökkévalóság, mire megérkezik a lift. Melege van. Szédül. Ding. A liftajtó kinyílik. Nincs benne senki. Többször is megnyomja a nullás gombot. Az ajtó bezáródik. Kihasználja az alkalmat, és felhúzza a fekete pólót a pizsama fölé. Remegő kézzel a rövidnadrágjába túri a kilógó alját. Ding. A liftajtó kinyílik. Második emelet. Egy pár áll vele szemben a lift előtt. Uralkodnia kell magán, hogy ne tűnjön nagyon bosszúsnak:

– Felfelé vagy lefelé mennek?

– Lefelé. A földszintre.

– Én is.

A pár beszáll. A liftajtó visszazáródik. A tükörben meglátja az ólomszürke arcát, a koponyája nagy részét befedő fehér kötést. Ding. Földszint. Végre. Az előcsarnok zajos. Nagy a mozgás. Émile nagyokat lépve az üvegajtó felé igyekszik. A parkban. A parkban. A parkban. Megcsapja a kinti hőség, alig kap levegőt. A napfény elvakítja. Dél körül lehet. A nap magasan jár az égen. Átmegy egy taxi előtt, próbál mindenfelé

szétnézni. Látja az utat, a közlekedési lámpákat, szemben egy éttermet, a kórház parkolóját. Parkot nem lát. Egy autó dudál, és egy férfi kiabál rá:

– Szétnézhetne jobban, mielőtt át akar menni az úttesten!

Átér a szemközti járdára, és végre megpillant egy zöld foltot. Fákat lát arra.

Már majdnem eléri a park kerítését, amikor a háta mögül meghallja Joanne hangját.

– Émile!

Gyorsan megfordul. Joanne szalad mögötte, az egyik hátizsák a hátán, a másik elöl lóg rajta.

– Pont mögötted jöttem.

– Mit csináltál eddig?

– El kellett mennem a talált tárgyak osztályára a hátizsákomért.

– Te jó ég!

Émile majdnem elájul a megkönnyebbüléstől, amikor meglátja maga előtt a lányt a két hátizsákkal. Sikerült. Mindkettőjüknek. De nem álldogálhatnak ott tovább csak úgy. Jobb, ha továbbmennek. Átveszi a hátizsákját.

– Gyere, majd megállunk beszélgetni egy kicsivel messzebb.

Fürge léptekkel, csak úgy vaktában nekivágnak a városnak. Egyetlen céljuk messzebbre kerülni a kórháztól. Egyébiránt fogalmuk sincs, merre indulnak tovább.

– Hol vagyunk?

– Nem tudom pontosan.

– Hogy érted ezt?

– Helikopterrel hoztak.

– Ugye csak viccelsz?

– Nem. Magasan voltunk fent a hegyekben.

Émile igyekszik, hogy ki ne csússzon a talaj a lába alól. Mindeközben ő végig eszméletlen állapotban volt. Tarthatott vagy két-három óra hosszáig. Észre sem vette, hogy helikopterrel szállítják. Tiszta örület! Megfordul, hogy megnézze a kórház bejárata feletti feliratot. Szerencsére jól lát messzire, sikerül elolvasnia, hogy Bagnères-de-Bigorre-i Kórház.

- Azt hiszem, ugyanott vagyunk, ahonnan elindultunk.
- Hogy érted ezt? – fordítja felé a fejét Joanne kérdően.
- Nagyjából húsz kilométerre lehetünk Artigues-tól és a lakóautótól.

Nem igazán tudja leolvasni a lány arcáról, hogy megkönnyebbült-e a hír hallatán, vagy csalódott. Ezért hozzáteszi:

– Sajnálom. Nem akartam lerövidíteni a hátizsákos kirándulásunkat.

- Ugyan már! Ez a legkevesebb.
- Visszamegyünk.

A lány megrázza a fejét.

– De nem most rögtön. Most pihenned kell.

Elsétálnak egy amerikai jellegű grilléterem előtt, amely hamburgert reklámoz. Grillhús és sült krumpli illata árad, és a légkondicionált helyiségből hús levegő csapja meg a lábukat. Émile még mindig sápadt. Joanne nem biztos benne, hogy sokáig bírja cipelni a nagy hátizsákját, ha nem eszik gyorsan valamit. Egymásra néznek, és ugyanarra gondolnak.

– Beülünk?

– Jó.

Leülnek az étterem távolabb eső, paravánnal elválasztott részében. Dupla adag sült krumplit rendelnek. Joanne egy zöldséges melegszendvicset választ hozzá, Émile pedig egy óriási dupla hamburgert. Csendben várják, hogy kihozzák a rendelést. Egyformán kimerültek. Émile azon gondolkodik, nem gyalogoltak-e túl sokat az elmúlt napokban. Amikor megérkezik az étel, rávetik magukat, és teli szájjal beszélgetni kezdenek.

– Mondták az orvosok, hogy mitől ájultam el?

– Szerintük a magasság vagy a fizikai kimerültség miatt. De a betegségedről nem tudtak. Gondolod, hogy a betegséged az oka?

– Meglehet.

– Történt már ilyen veled korábban is?

– Igen.

Többször is előfordult, mielőtt az anyjának sikerült

elrángatnia a kórházba. De egyik sem volt ilyen komoly, pár perc múlva mindig magához tért.

– Soha nem voltam még ilyen hosszú ideig eszméletlen.

– Lehet, hogy a fáradtság rontott a helyzeten.

– Lehet.

– Egy darabig nem indulunk tovább, ugye?

Émile nézi, ahogy a lány farkasétvággal eszik és megnyalja az ujjait. Olyan, mint aki napok óta nem evett. Lehet, hogy nem ettek rendesen.

– Igen, az könnyen lehet.

– Pihenned kell.

– Igen, igazad van.

Jön a pincér, hogy elvigye előlük az üres táányérokat. Úgy zabáltak, mint két éhenkórász, mégis megnézik az étlapon a desszerteket, és fagylaltot választanak.

– És a varrataim? – folytatja Émile, kanalát a fagylaltoskehelybe mártva.

– Mi van velük?

Joanne szája sarkán maradt egy kevés eperfagylalt.

– Szerinted sok öltésem van? Mi van, ha ki kell szedni őket?

Joanne a szalvétába törli a száját.

– Az alapján, amit mondtak, a könyöködön lévő seb nem vészes. Három vagy négy öltés. A fejedén súlyosabb.

– El tudod látni? – néz aggódva a lányra.

A lány megvonja a vállát, majd bólint.

– Szerintem igen.

– Van rá valami gyógynövényes praktikád? – kérdezi kicsit kedélyesebb hangnemre váltva.

És bejön a taktika, mert a lány mosolyra húzza a száját.

– Igen. Meg aztán jó néhány öltést kiszedtem már.

Émile nem meri megkérdezni, hogyhogy.

Továbbindulnak, a gyomruk nehéz, de a lelkük könnyebb. Joanne felvetet vele egy baseballsapkát, hogy védje a fejét, és eltakarja a kötést. Néhány méterrel elhagyva az éttermet Émile lehúzza magáról a tarka kórházi pizsamát, és egy utcai szemetesbe dobja. Előveszi a Pireneusokról szóló útikönyvét.

– Tudod, hol járunk? – kérdezi Joanne.

– Igen. Minden világos.

Húsz kilométert kellene megtenniük, de már délután van, és Émile egészségi állapotára való tekintettel úgy döntenek, hogy egy Beaudéan nevű kis faluban megállnak éjszakára. Az útikönyv szerint 392 lakosa van, és a tengerszint feletti magassága nem éri el a hatszáz métert. Tökéletes lesz egy kis regenerálódásra.

Az út kellemesen lejt és elég árnyékos. Sok kis falu és tanya mellett haladnak el, és sikerül megtölteniük a kulacsaikat. Mire azonban alig két óra múlva Beaudéanba érnek, Émile teljesen kimerül.

Beaudéan egy erdővel körülvett aprócska falu egy völgy mélyén. A legtöbb házikó kőből épült. A falu felett egy kis templom magaslik. Furcsa külsejű gótikus templom, amelyet még soha nem láttak. A pala harangtoronyt négy kisebb torony fogja közre, és gúla alakú toronysisak koronázza. Olyan, mint egy mesebeli kastély.

Át akarnak gyalogolni a falun, hogy azután egy kicsit beljebb húzódva az erdőbe keressenek egy csendes helyet, ahol a fák árnyékában letáborozhatnak. A sátrat gyorsan felállítják, és Joanne úgy dönt, sétálni indul, hogy gyógynövényeket keressen Émile sebeire.

Émile egy fának dől, és kinyitja a fekete jegyzetfüzetét.

Július 17., este 6 óra

Luz-Saint-Sauveur, egy gyalogút szélén, a Sainte-Marie-kastély lábánál.

Amikor eljöttünk a Glère-tó mellől, beborult az ég. Ennek ellenére csodálatos volt a napfelkelte.

Még mindig nem emlékszik semmire az elmúlt három napból. Azt hitte, délutánra, amikor magához tér; az ébredés okozta pánik és a fájdalomcsillapítók hatása teljesen elmúlik, és visszatér az emlékezete. De nem. Semmi. Még mindig ugyanaz a köd van a fejében. A tó mellett ültek, össze akartak pakolni,

és el akartak indulni. Azután már semmire nem emlékszik.

Július 18., este 9 óra

Gèdre, a patak partján spontán felütött táborhely.

A falu csodálatos.

A nyirkos hálózásokban dideregve töltött éjszaka után jólesett újra útra kelni.

Miért nincsenek emlékképei arról a reggelről a tónál? Mi történt azután?

Nagyon tetszik a gèdre-i templom, a falu főterén álló szökőkút, amely egy farkast simogató, ülő nőalakot ábrázol, nagyon tetszik a patak, amely keresztülszeli a falut, és legfőképpen tetszenek a régi, kőből épült, aprócska malmok.

Hiába olvassa újra a sorokat, amelyeket ő maga írt, semmi nem rémlik. Valószínűleg ez egyre gyakrabban történik majd meg vele. Lehet, hogy még ennél is rosszabb lesz. Mindenképpen folytatnia kell a naplóírást. Mindenképpen meg kell írnia a tervezett leveleket a szüleinek, Marjónak, Renaudnak, még mielőtt teljesen elfelejti őket.

Nem tudatosodik benne rögtön, hogy legszívesebben elsírná magát. Nem szokott sírni. Nyilvánvalóan a kimerültség az oka. A fának dől kezében azzal az átkozott füzetrel és a fejében azzal a köddel, amely nem akar felszállni. A sors fintora. Mivel hónapokon át csendben fohászkodott istenhez, angyalokhoz, titkos hatalmakhoz, mindenkihez. Imáiban könyörgött: bárcsak elfelejthetnék mindent! Bárcsak elfelejthetném, ki vagyok! Laura elhagyta, ő pedig úgy érezte, vége az életének. Egyetlen módját látta annak, hogy tovább éljen: ha elfelejti őt és azt, hogy mennyire szerette. Emiatt fohászkodott egyfolytában. Bárcsak mindent elfelejthetnék! Most egy fának dőlve, magányosan, úgy szeretne sírni, mint egy kisgyerek. Nem szeretne felejteni. De most már késő.

Émile a homlokára simuló apró kéz érintésére ébred. Először azt gondolja, álmodik, mert amikor kinyitja a szemét, nem lát mást, csak zöldet és szép aranyszínű fényt. Valóban csak a fű és a lombok látszanak. Csak a napfény táncol a faágak között. Biztosan elszundított. A jegyzetfüzete ott hever mellette. A kéz, amely megérinti, Joanne keze. Valami hűvöset és nedveset ken a homlokára.

– Joanne?

A lány biztosan másképp helyezkedett, mert most már látja a fölé hajoló arcát.

– Ne mozog! Csináltam neked gyógykenőcsöt.

A lány ismét eltűnik a látóteréből. A könyökére pillant anélkül, hogy megmozdítaná a fejét. Joanne már biztosan ellátta azt a sebet, mert nincs rajta a kórházi fehér kötés, helyette pépes állagú zöld valamivel kente be.

– Mi ez?

A lány nem válaszol azonnal. Túlságosan a teendőjére koncentrál. Émile élvezettel viseli a hűvöset, amely mintha a koponyáján keresztül behatolna, és szétáradna az egész testében.

– Csalánpép – válaszolja végre Joanne.

Hallja, ahogy a lány megmozdul, nyilván felegyenesedik, mert látja, hogy megint fölötte áll.

– Csak csalánt találtam.

– És az nem elég jó?

– Menta jobb lett volna. Az fertőtlenít.

– Értem.

– De legalább nem fog megint vérezni.

Egy pillanatra elgondolkodik.

– Ecetre lenne szükségünk a fertőtlenítéshez.

Émile önkéntelenül elmosolyodik. Érti, hogy ettől a

kencétől a fején lévő varratok feszülnek.

– Min mosolyogsz? – kérdezi Joanne.

Émile meglepődik, hogy a lány észrevette.

– Azon gondolkodtam, milyen illatom lesz, amikor mentával és ecettel kensz be.

Örömmel látja, hogy a lány is mosolyog.

– Nagyon jó rovarriasztó lennél – nevet fel Joanne.

Mindig meglepő a nevetését hallani. Émile félig lehunyja a szemét, hogy élvezze a pillanatot. Olyan ritka, hogy Joanne-nal viccelődnek, fekszik a fűben, napfény simogatja a homlokát, és hűvös szellő csiklandozza a lábát.

– Hagylak még egy kicsit pihenni – mondja a lány.

Émile érzékeli, hogy Joanne feláll mellőle. Hallja a távolodó lépteket a fűben.

– Mennyi az idő?

De a lány addigra eltűnik.

Amikor újra felébred, már sötét van. Eltorzult arccal ül fel, mert sajog a könyöke. A pép még mindig rajta van. Feltételezi, hogy a feje is be van még kenve. Joanne nem messze tőle ül, egy kis pislákoló fény mellett. Beletelik néhány másodpercebe, amíg a szeme megszokja a sötétséget, és rájön, hogy a lány a kempingfőző fölé hajol. Megfordul, amikor hallja, hogy Émile megmozdul.

– Ó! Szóval ébren vagy.

– Bocsánat. Úgy aludtam, mint egy csecsemő. Nagyon késő van?

Az órája már napokkal ezelőtt megállt. Nehezen tud hozzászokni a gondolathoz, hogy nincs napirendje. Joanne megvonja a vállát.

– Tíz óra körül lehet, gondolom.

Émile először felül, majd lassú mozdulatokkal feláll. Sokkal jobban érzi magát. Kipihent. Nyugodt. Odamegy Joanne-hoz a kempingfőző mellé.

– Már biztosan majd éhen halsz – mondja bocsánatkérően.

– Nem vészes.

– Mit főzöl?

Joanne a lábánál heverő vörösbab- és kukoricakonzervre

mutat.

- Olyasmit, mint a chili con carne, csak hús nélkül.
- Érdekesen hangzik.
- Émile leül mellé, kinyújtja a lábát, nagyot nyújtózkodik.
- Tudok valamit segíteni?
- Nem, már majdnem kész.
- Akkor jó.

Egy darabig csak csendben figyel, ahogy a lány lassú mozdulatokkal keveri a serpenyő tartalmát.

- Mikor törölhetem le ezt az izét?
- A borogatásra gondolsz?
- Igen.
- Magától le fog esni, amikor megszárad.
- Aha, értem.
- Viszket?
- Nem.

– Akkor várd meg, amíg magától leesik – vonja meg Joanne a vállát.

Ismét csendben üldögélnek. Csak tücsökciripelés és az edény aljának koccanó kanál fémes zörgése hallatszik. Pár perc múlva Joanne kikapcsolja a kempingfőzőt, előveszi a műanyag tálkákat, és mindkettőjüknek bőségesen szed a chili con carné-ból.

- Tessék!
- Köszönöm!

Előkeresik az evőkanalakat, amelyeket villa helyett is használnak a táborozás alatt, és hozzákezdenek a vacsorához. A falu végtelenül csendes. Amikor korábban keresztülsétáltak rajta, egy lélekkel sem találkoztak. Olyan érzés, mintha csak ők és a műanyag tányérjaik léteznének a világon.

- Én... – Émile lenyeli a falatot a szájából, mielőtt folytatja.
- Az előbb újraolvastam a jegyzetfüzetemet, de nem emlékszem semmire.
- Még mindig nem?

Megrázza a fejét. Joanne nem aggodalmaskodik. Reggel nagyon nyugtalan volt, de estére kisimult, és árad belőle a béke.

– Majd fogsz.

– Vagy nem.

– Vagy nem.

– Mi történt az alatt a három nap alatt?

A lányt kissé meglepi a kérdés. Leteszi a tányérját a földre, és megvonja a vállát.

– Semmi különös. Ugyanaz, mint máskor.

– Hogy érted ezt?

– Gyalogoltunk. Sátrat vertünk, ettünk, aludtunk. Mint a többi napon.

– Aha.

Csalódott. Valami mást akart hallani. Azt szeretné, ha Joanne segítene neki tájakkal, hangokkal, illatokkal megtölteni a fejében lévő űrt. De a lány biztosan megértette őt a reményvesztett arckifejezéséből, vagy lehet, hogy a csalódott, kurta válaszából. Mindenesetre kissé felegyenesedik, és mesélni kezd:

– Amolyan világvégi nap volt, amikor Luz-Saint-Sauveurba értünk. Az ég alacsony volt és sötét. Egész éjjel dörgött. Boldognak tűntél. Órákat töltöttél a szúnyoghálóra tapadva, és a villámokat figyelted.

Émile hálásan mosolyog. A lány el sem tudja képzelni, milyen jó érzéssel tölti el.

– Na és te? – kérdezi Émile.

– Mi van velem?

– Biztosan nagyon féltél.

Megvonja a vállát, az arca kifejezéstartan, bár mostanában egyre kevésbé.

– Nem féltem annyira.

– Tényleg?

– A villámok látványa mellett kevésbé ijesztő a mennydörgés.

– Nahát! Ez jó hír.

Joanne bólint, és kicsit hunyorogva próbál visszaemlékezni.

– A következő nap... az meg kicsit olyan volt, mint amilyen egy vihar utáni reggel szokott lenni.

– Vagyis?

Újra hunyorog, hogy a legmegfelelőbb szavakkal tudja leírni.

– A komor sötétség és a szél után minden élénkebb színűnek, frissebbnek, könnyedebbnek tűnik. Érted, mire gondolok?

– Igen.

– Az ég mintha kékebb lett volna, a felhők lágyabbak.

Émile észre sem veszi, hogy szinte rajongással hallgatja, és tátott szájjal bámulja Joanne-t. Csak az a gondolat tudatosodik benne, hogy „azt a mindenit, csupa költőiség ez a lány!”

– Útközben szedtem virágot. Megkérdezted, milyen virágok. Farkasölő sisakvirág volt.

Émile már épp kérdésre nyitná a száját, de Joanne máris válaszol, még mielőtt meghallaná a kérdést:

– Hosszú szárú virágok, tucatnyi kékeslila harangocskával. Azt mondtad, szépek. Aztán délután Gèdre-be értünk, és meg akartad nézni a vízimalmokat. Nagyon tetszetek neked. Igazad is volt, gyönyörűek azok a kőből épült régi malmok.

Émile vár egy pillanatot, hogy a lány biztosan befejezte-e, amit mondani akart, aztán megszólal:

– Köszönöm!

Joanne megvonja a vállát, mintha semmiség lenne. Pedig sokat segít. Émile hálás neki ezért.

A többi már tudja. Ma reggel a Gavarnie-völgykatlan felé vették az irányt, és útközben összeesett. Helikopterrel vitték Bagnères-de-Bigorre-ba, ma este pedig itt vannak ebben az elhagyatottnak tűnő kis faluban.

Szótlanul esznek tovább. Amikor néhány perccel később leteszik a fűbe a tányérjukat, Joanne törökülésbe ül, és többször szólásra nyitja a száját, de mintha mindig meggondolná magát.

– Mi az? – kérdi Émile.

– Semmi. Hülye ötlet – rázza meg a fejét a lány.

Émile erősködik egy kicsit, mire Joanne végül elgondolkozva valami olyasmit mormol, hogy „nem tudom”. Émile abban sem biztos, hogy neki válaszolt, mert amikor

lassú mozdulatokkal feláll, a gondolataiból zökkenti ki a lányt:

– Körülnézek a faluban. Járnom kell egy kicsit. Nem akarsz velem jönni? – ajánlja fel.

A lány egy pillanatot sem töpreng rajta, azonnal feláll.

– Mehetünk.

A lépteik visszhangoznak a kövezeten a kihalt faluban. Zsebre dugott kézzel, ráérősen sétálnak. Egy pillanatra megállnak a templom előtt, és Joanne megköszörüli a torkát.

– Az előbb eszembe jutott valami – kezdi tétován.

Émile bólogatva várja a folytatást, de a lány nagyon bizonytalan.

– Arra gondoltam, mi lesz, ha legközelebb rosszul leszel.

Émile bólint.

– Igazad van. Erről beszélnünk kell – mondja, miközben letelepszik a templom előtti lépcsőre. A lány nem ül le mellé, hanem állva marad, és egyik lábáról a másikra billeg.

– Be kell hogy vitesselek kórházba, ha megint hasonló állapotba kerülsz.

Érti, mire akar kilyukadni a lány. Nem akart ma délután ezen gondolkodni, élvezni akarta az őket ismét körülvevő nyugalmat, de beszélniük kell róla.

– Nem tudom, hogy minden kórházban ilyen könnyen hozzáférnek-e a leleteidhez, de...

– Szerintem mindenhol így van – szakítja félbe a lányt. – És szerintem máskor is előfordulhat ilyesmi – ül ki a fájdalom az arcára. – Nem tudom, mit mondhatnék. Nem tudom, van-e erre megoldás. Nem akarom, hogy eljárás induljon ellened, szóval, ha megint megtörténik, inkább hagyj az út szélén, és várjuk meg, amíg magamhoz térek.

– Hagyd abba!

– Nem akarom, hogy visszavigyenek a szüleimhez.

– Tudom, hogy nem akarod.

– Inkább hagyj az út szélén elpusztulni!

– Értem, Émile. De van megoldás.

– Tényleg?

Émile hitetlenkedve mered rá. Joanne még mindig előtte áll, szinte fölé tornyosul. Elég magabiztosnak tűnik.

– Igen – bólint a lány. – Ma délután gondolkodtam rajta, aztán később vacsora közben is.

– És mi...?

Nem tudja befejezni a kérdést. Tele van kétséggel és lázas várakozással.

– Azon nem tudunk változtatni, hogy döntésképtelennek nyilvánítottak. Azt nem lehet, de...

– De?

– De azt megpróbálhatjuk elérni, hogy ne a szüleid legyenek az egyedüli törvényes gondviselőid.

Émile nem érti, Joanne viszont nagyon biztosnak tűnik a dolgában. A fiú már nyitná a száját, hogy tovább faggassa, de a lány végül csak kiböki a lényegét, amit eddig csak kerülgetett:

– Össze kell házasodnunk.

Émile idegesen köhint. Most már világos, miért tétovázott Joanne az előbb meg az étkezés közben, hogy miért mondta, „semmi, semmi, hülyeség”. Ez a megoldás teljesen hobbant ötlet. Émile nem is látja az összefüggést.

– Tudom, neked talán egyáltalán nem a helyzethez illő megoldásnak tűnik, de elmagyarázom.

Most, hogy kinyögte a lényegét, újra olyan lett, amilyennek Émile ismeri. Nyugodt, tökéletesen ura az érzelmeinek, szinte közönyös. Mintha hirtelen nem is nagyon érintené a dolog.

– Ha összeházasodunk, jogi értelemben felelős leszek érted. Vagyis felelősséget vállalhatok azért, hogy ne vigyenek vissza se az egészségügyi központba, se a szüleidhez.

Elhallgat. Hagyja, hogy Émile felmérje, mit jelent az iménti mondat. Összefont karral áll, nem mutat különösebb érzelmet.

– Nem várom, hogy most azonnal válaszolj, sőt azt sem, hogy mindenáron gondolkodj ezen. Csak azt akartam mondani neked, hogy van megoldás.

Émile lassan ocsúdik a döbbenetből. Próbálja felmérni az egész helyzetet. „Felelősséget vállalhatok azért, hogy ne vigyenek vissza se az egészségügyi központba, se a szüleidhez”

– visszhangzik a fejében. Erőt kell magán vennie, hogy tagoltan ejtse ki a szavakat:

– Igazad van. Ez egy lehetséges megoldás.

Émile utólag már jobban érti, hogy Joanne végül miért a templom előtt bökte ki az ötletét. Ingatja a fejét, próbál magához térni.

– Bőven van időd gondolkodni rajta. Vagy nem is muszáj.

– Igen, tudom.

Joanne hátrébb lép egyet, és a macskaköves útra mutat.

– Vissza akarsz menni? Vagy folytassuk a sétát? Nem kell többet beszélnünk róla. Legalábbis ma este nem.

Émile nehézkesen áll fel, mintha valami lassított felvétel lenne. Újra elindulnak a még mindig kihalt faluban. Az utcai lámpák fénye torz árnyékot vet róluk az úttestre. Úgy néznek ki, mint két céltalanul bolyongó óriás szellem. Ha összeházasodunk, jogi értelemben felelős leszek érted. Vagyis felelősséget vállalhatok azért, hogy ne vigyenek vissza se az egészségügyi központba, se a szüleidhez. Joanne tényleg kész ezt megtenni érte?

Szó nélkül fekszenek le aludni. A templomlépcsőn folytatott beszélgetés hűvös távolságot teremtett közöttük, még akkor is, ha egyikük sem ezt akarta. Mert most mindketten kénytelenek gondolkodni. Kénytelenek elképzelni egymást, mint lehetséges jövődöbeli férjet, illetve feleséget. Legalábbis papíron. Ez pedig némi zavart kelt közöttük.

– Szeretnél egyszer férjhez menni?

Émile visszarepül a pár évvel ezelőtti múltba, a diákszállítására. Látja Laura arcát, ahogy gúnyosan Émile felé fordul. A szűkös, egyszemélyes ágyban fekszenek. Amikor ott szeretkeznek, pontosan tudják, hogy a szomszédok dörömbölni fognak a falon. Néha csak azért is, a móka kedvéért hangoskodnak.

– Miféle kérdés ez?

Émile nem dől be Laura szemtelen hangjának. Tudja, hogy a lány gyakran ezzel leplezi a zavarát.

– Olyan, mint az összes többi.

– Hm – dünnyögi a lány, és elfordítja a tekintetét.

– Szóval? Szeretnél férjhez menni?

– Nem tudom.

– Ne csináld már! Mindenki tudja, hogy szeretne-e megházasodni, vagy sem.

– Én félek, hogy akkor akarom majd meggondolni magam, amikor már túl késő lesz.

Émile fél könyékre támaszkodik.

– Mi? Úgy érted, az oltárnál?

– Nem, nem ott rögtön azonnal. Hanem az esküvő után, ahogy telnek a hónapok vagy az évek.

– Á!

Laura hagyja, hogy a tekintete a plafonra vándoroljon.

– Emiatt egy dologban biztos vagyok.

– Ó, igen? És mi az?

– Ha valaha férjhez megyek, azt én intézem.

– Hogy érted ezt?

– Én fogom eldönteni. Én fogom kezdeményezni a lánykérést – domborítja ki a mellkasát, hogy fontosnak tűnjön.

– Mert akkor tudni fogom, hogy készen állok rá. Abból a pillanattól fogom tudni.

Émile kétkedve, bosszúsan fintorog.

– Szóval, ha most rögtön megkérném a kezedet...

– Akkor nemet mondanék! Nem is gondolkodnék rajta!

Émile megjátssza a sértődöttet, és kilöki a lányt az ágyból. Kicsit tényleg megbántódott, még ha nem is akarja bevallani magának.

– Na!

Laura visszamászik az ágyra, és a tenyerével ütlegelni kezdi Émile-t.

– Az a baj, tudod, hogy aztán lehet, hogy már késő lesz.

– Mi?

– Mire úgy döntesz, hogy térdre ereszkedsz előttem, lehet, hogy már meggondolom magam.

Laura mély megvetést sugárzó arcot vág.

– Hogy én térdre boruljak előtted? Soha!

– Úgysem veszek soha feleségül. Inkább egy szökét veszek

el – válaszolja Émile sértődötten.

Laura keresztbe fonja a karját a mellkasán.

– Értem.

– Mit értesz?

– Megsértőtél. És most megpróbálsz megbántani.

– Egyáltalán nem akarlak megbántani. Mindig is a szőke lányokat kedveltem. És azok közül is a kicsit kifinomultabbakat.

Ezúttal érzi, hogy tényleg megbántotta.

– Mire célzol?

– Nem tudom, én csak...

– Ó, dehogyisnem tudod! Azt akarod mondani, hogy nincs bennem kifinomultság?

– Egy kicsit... Oltári nagyszájú vagy, Laura.

Látja, hogy a lány arca hirtelen elkomorodik, felpattan, összeszedi a ruháit és a táskáját.

– Hé! – kiált utána Émile, miközben ő is kikel az ágyból.

Laura tudomást sem vesz róla.

– Hé, minden oké! Nincs semmi baj! Csak... – próbálja Émile a karjánál fogva visszatartani. Laura átveti a vállán a táskáját. Hálóingben van, a ruháját és cipőjét a kezében tartja.

– Lau, nem mehetsz ki így!

– Lau?

Megvetés érződik a hangján. Mindig ilyen, amikor megbántják. Már fogja a kilincset. Émile meg akarja mondani neki. Hagyd abba, szeretlek! Tiszta idióta vagyok. Igen, megbántódtam. Igazad van. Ezért beszéltem hülyeségeket. Laura lenyomja a kilincset, és odavágja:

– További szép estét!

Az ajtó hangosan bevágódik mögötte. Émile szerette volna elmondani neki az igazat. Szerette volna elmondani neki, hogy arról álmodozik, hogy egyszer feleségül veszi.

Persze kibékültek. De Émile soha nem mondta el neki.

Joanne forgolódik álmában. Nem alszik túl jól.

Újabb emlék tör Émile-re.

– Jó estét!

– Jó estét!

– Karen?

A nő lassan, számítóan csábosan fordul meg. Magas, nagyon magas. Néhány centiméterrel biztosan magasabb Émile-nél. És ő is barna hajú. Nagyon is barna.

– Igen, Karen vagyok – válaszol a nő. – Akkor tehát Émile.

Helyeslően bólint. Szörnyen kényelmetlenül érzi magát. Fogalma sincs, mit keres itt. Izzad a tenyere. Belül dühöng. Majd szétveti a vágy, hogy bosszút álljon az egész világon. Valaki elrabolta tőlem Laurát. Valaki elragadta tőlem Laurát. Egy álmatlan éjszakán hozta létre ezt a fiókot egy házasságtörő nőknek szóló társskereső oldalon. Ahogy pörgette a feliratkozókat, rábukkant Karen profiljára, ahol egy sötét hajú, elég magas, vékony nő fényképét látta. Negyvenéves volt. Tíz éve házas. Szeretné egy kicsit felpozícionálni az életét. Azt írta, kizárólag koktélbárban találkozna. Ha kölcsönös a vonzalom, elmegy a hódítójához, de azt is vállalja, hogy szállodában töltse az éjszakát. A fiatalokat előnyben részesíti. A harminc év alattiakat. Legszívesebben hányt volna ettől a leírástól, de a nő utáni vágy erősebb és hevesebb volt. Szüksége volt arra, hogy megbosszulja Laurát. Felvették egymással a kapcsolatot, és megbeszélték, hogy ebben a kevéssé ismert koktélbárban találkoznak, ahol a nőnek nem kell attól tartania, hogy ismerősökkel találkozik (a férje ügyvéd, sok embert ismer a városban).

– Ne szégyenlősködj, ülj le!

A nő a bárszékre mutat, és amikor Émile felül rá, úgy érzi magát, mint egy ijedt gyerek egy lenyűgöző nő előtt.

– Én már elkezdtem nélküled – mondja a nő.

Egy pohár pezsgő van előtte, és mintha háziasszony lenne, Émile térdére teszi a kezét, és megkérdezi:

– Mit kérsz inni?

Émile alig tud megszólalni, azt válaszolja, ami először eszébe jut:

– Ugyanazt, mint te.

A nő rendel neki, majd visszafordul, hogy alaposan megnézzze Émile-t.

– Mondd csak, nemrégén még bölcsőben ringattak, ugye?

– Ööö... – hebegi Émile, amin a nő jól szórakozik.

– Milyen aranyos vagy! Imádom az ilyen fiatalembereket, mint te! Olyan ártatlanok és romlatlanok vagytok még!

A nő felszabadultan viselkedik, hangosan nevet. Nyilvánvalóan rengeteg ilyen fiatal és félénk férfival találkozik, mint Émile. Megszokta, hogy ő irányít.

– Mondd csak, mit keres egy ilyen fiatal srác, mint te, ezen a honlapon? Nincs kedvesed?

Megérkezett a pohár pezsgő, és Émile máris belekortyol, mielőtt röviden válaszolna.

– Most éppen nincs.

A nő átható tekintettel fürkészi, mintha olvasna a gondolataiban.

– Szerelmes voltál, és elhagyott?

Émile nem tud hazudni, az arckifejezése egyből elárulja. A nő egy pillanat alatt lefegyverezte.

– Biztos voltam benne – mondja Karen. – Tudod, nem te vagy az első. Elég sok szárnyaszegett madárkát szedek össze.

A nő nyugodtnak tűnik.

– Hát, tudod, ha valami kis vigaszt tudok nyújtani...

Émile megpróbálja visszavenni az irányítást. Ő is kérdezősködik, csak először magázva, amivel egyből elárulja magát.

– És a férje? Akarom mondani, a férjed?

A nő gyengéden és elnézően néz rá, mintha Émile nem érthetné, mintha még túl fiatal lenne ehhez.

– Hát, majd előbb-utóbb megérted. A házasság nagyon nagy szó, de manapság nem sokat jelent.

Aztán fájó arckifejezéssel hozzáteszi, mintegy igazolva magát:

– Egy közjegyzővel élek. Kifejezetten nem előny. Számára a házasság inkább papírmunkáról és vagyonmegosztásról szól.

Miután több pohár pezsgőt is megiszna, a nő újra Émile térdére teszi a kezét.

– Felmegyünk?

A koktélbár felett egy szálloda működik. Nincs ebben

semmi véletlenszerű. Karen jól ismeri a vadászterepet. Kivesznek egy szobát Émile nevére, majd miután kulcsra zárják maguk mögött az ajtót, az ágyra vetik magukat. Karen gyönyörű, csábító, de visszafogott fehérneműt visel. Egy vagyónba kerülhet. Émile még soha nem látott ennyire szépet. De Karen nem olyan kiváló, mint amilyennek képzelte. Nem is annyira tapasztalt. Vagy talán benne van a hiba. Talán azt képzelte, hogy ugyanazt találja meg ennek az idegen nőnek a karjában, akit még csak tisztelni sem tud, amit Laurával? Azon az estén csalódnia kell. Öröm nélkül élvez el. Megesküszik, hogy soha többé nem megy bele ilyesmibe. A nő ugyan nem szándékosan tette, de mindent bemocskolt. A házasság egy nagyon nagy szó, de manapság nem sokat jelent. Nem ért egyet vele. Ha Laurát feleségül vette volna, az igenis sokat jelentett volna. Nem lett volna üres és értelmetlen az élete.

Tényleg mindent bemocskolt az a nő.

– Jól aludtál?

– Igen, jól. És te?

Egyikük sem mond igazat, és ezt mindketten tudják. Émile hallotta, hogy a lány egész éjjel forgolódott. Karikás a szeme. Még a fekete kalapja sem tudja elrejtteni.

– Akkor tehát visszamegyünk Artigues-ba.

– Igen.

Joanne fekete bő nadrágot és egy ugyanolyan színű ujjatlan felsőt visel. Émile belemélyed a túrakalauzba. Ujjával követi az útvonalat, amelyen ma haladni fognak.

– Megengeded, hogy megnézzem a varratokat indulás előtt? – kérdezi a lány.

A borogatás magától leesett az éjszaka. Émile-nek száraz csalánderabkák vannak a könyökén és a hajában, de Joanne lefújja őket.

– Na? – kérdezi Émile aggódva.

A lány olyan arcot vág, amelyből Émile-nek semmi sem derül ki.

– Kicsit levedzik.

– Az mennyire baj?

A lány nem válaszol közvetlenül a kérdésre, hanem azt mondja:

– Ma este a lakóautóparkban leszünk. Ott van fertőtlenítőszer.

Elfelejtettek fertőtlenítőszert csomagolni a nagy hátizsákjukba. A kezdő túrázók jellemző hibája. Szerencsére vittek magukkal néhány hasznos dolgot, például gézpólyát. Joanne azzal köti be a könyökét, és fehér turbánt teker a fejére.

– Gyönyörűen nézhetek ki – morogja csak úgy megszokásból. Tényleg nem tudja, hogyan boldogulna Joanne nélkül.

Útközben több kis falun is áthaladnak, egy réten megállnak enni két ló mellett, akik kíváncsian figyelik őket. Joanne hihetetlen sokáig simogatja őket, úgyhogy Émile végül elalszik a fák árnyékában. Magában megjegyzi, hogy soha nem aludt még annyit, mint amióta elindult a Pireneusokba. Iszonyú jó hatással van rá.

A hőség lassacskán enyhül, amikor Artigues-ba érnek. Épp ideje volt. Émile fejsebe kezd fájni. Érti, hogy a géz alatt a varratokból a koponyájára szivárog valami nedvesség. Reméli, hogy nem kap fertőzést. Joanne megy elől. Látszik, hogy nagyon szeretne már megérkezni. Émile-t hihetetlen boldogság árasztja el, amikor megtalálják a kis patak melletti parkolót. Mintha hazaérkezett volna. Mintha ez lenne az otthona. Soha nem gondolta, hogy bármilyen hely állandósága és megszokottsága hiányozhat neki. Most mégis örül, hogy megint az enyhe dohszagot árasztó lakóautónál lehet, ismét hallhatja a patak csobogását és a kirándulók lépteit alatt ropogó murva jellegzetes hangját.

– Ó, de jó! – szusszan egyet, amikor belép az autó lakóterébe.

Joanne egyenesen a faliszekrényhez siet, kiveszi az asztalt és a két összecsukszó széket. Micsoda luxus: ma este asztalnál esznek!

– Gyere, ülj le ide! Fertőtlenítem a sebeket.

Felállítják az asztalt és a székeket. Joanne előveszi az elsősegélydobozt. Szakértő szemmel keresgél benne. Émile orrát megcsapja a kilencvenszázalékos alkohol átható szaga. A gyerekkorára emlékezteti; arra, hogy hányszor esett el biciklivel. Az anyja minden alkalommal leszidta. Szeretett ráijeszteni. Nagy szemeket meresztett és fenyegetőzött:

– Vigyázz, Émile, mert ha így száguldozol, hamarosan elfolyik belőled az összes vér.

Eleinte elhitte, és nagyon megijedt. Folyton azt kérdezgette:

– Ugye már alig maradt?

Az anyja erre lebiggyesztette az ajkát, ami azt jelentette, hogy Émile-nek rosszul áll a szénája. Ettől egy időre lehiggadt, de aztán megint gyorsan hajtott a bicajjal. Ezt meséli, miközben Joanne a gyógyszerertári alkohollal tapogatja a koponyáját. A lány szemmel láthatóan jól szórakozik a történeten. Még hozzá is teszi:

– A kisleányok nagyon vakmerők! Egy pillanatra sem szabad őket felügyelet nélkül hagyni!

Émile kíváncsi lenne, hány ilyen kisleányt ismert, hiszen nem is volt kisleány. Aztán eszébe jut, hogy iskolagondnokként dolgozott. Ott aztán láthatott elég lehorzsoltság, felhasadt száját meg felrepedt szemöldököt! Biztosan korholta miattuk a rövidnadrágos, fehér térdzoknis vásott kölyköket.

A zuhanyzás a nap második fénypontja. A harmadik pedig a kényelmes matrac lesz, amikor eljön az alvás ideje. Nem pakoltak ki a hátizsákokból. Úgy gondolják, elég lesz holnap. A lakóautóban a mosogató alatt talált konzervekből valóságos lakomát készítettek: paradicsomos pálmariügyalátát lágy ízű csiperkegombával és lencsés-répás körettel.

– Holnap megint venniünk kell egy-két dolgot – állapítják meg.

Megterítenek, meggyújtanak pár gyertyát, mert kezd szürkülni, és leülnek egymással szemben.

– Szóval... – vág bele Joanne.

Émile attól tart, hogy a rettegett témát akarja felhozni, de nem.

– Hová megyünk holnap? – kérdezi a lány.

– Jó kérdés.

Némán vacsoráznak tovább, aztán Émile megszólal:

– Mi lenne, ha most te választanál?

– Hm.

– Ha akarsz, kölcsönadom az útikönyvet ma estére, és átnézegetheted.

A lány beleegyezően bólint, lenyel egy falat lencsét.

– Jó, rendben.

Vacsora után teáznak egyet a kis asztalnál. A hely ugyanolyan békés, mint korábban volt: csak tücsökciripelés, a kövek között csörgedező patak, néha egy-egy bagolyhuhogás hallatszik. Joanne kinyitja a túrakalauzt, lapozgatja, az ujjával követi a vonalakat, töprengve ráncolja az orrát, felfelemeli a fejét a könyvből, hogy kortyoljon egyet a teából. Émile nem szól semmit. Tolla a fekete füzet papírlapján serceg. Ír néhány sort az elmúlt napról; arról, hogy mennyire örül, hogy újra a parkolóban hagyott lakóautóban lehet.

Amikor felnéz, Joanne már becsukta az útikalauzt. Két tenyerével fogja a teáscsészét. Nyilvánvalóan várt, amíg Émile befejezi az írást, hogy ne zavarja meg.

– Találtál valami úti célt?

– Igen, Mosset-ba megyünk.

A településnév semmit nem mond Émile-nek. Még nem nézte végig az egész útikönyvet.

– Miért pont Mosset-ba? – kérdezi.

Kíváncsi, mi vonzotta a lányt inkább oda, mint bárhová máshová.

– Mert ez egy sziklás domb tetejére épült középkori falu.

– Jól hangzik.

– Ha jól értem, csodálatos a környék növényvilága.

– Eggyel több ok, hogy megnézzük.

Ennyivel meg is beszéltek. Joanne elfojt egy ásítást, úgyhogy kijelenti:

– Azt hiszem, lefekszem. A lenti padon alszom.

Már éppen fel akar állni, amikor Émile hirtelen belevág a témába:

– Joanne!

Tegnap este óta csak erre tud gondolni. Beszélniük kell róla.

– A házassági ötlettel kapcsolatban...

Joanne nyugodtan visszaül vele szembe, két alkarját és tenyerét az asztallapra helyezi.

– Hallgatlak – néz figyelmesen Émile-re. Vár, nem sürgeti. Émile belesüpped a székébe, keresgéli a szavakat.

– Igazad van. Ez egy megoldás. De...

– De?

Gyertyafény táncol Joanne arcán. Kis ragyogást gyújt a szemében, amely általában olyan fakó. Bár most nem is annyira fakó. Akár szép is lehetne. Gyönyörű menyasszony lehetne. Egy nap megismerhetné ezt a boldogságot, de nem így, nem ilyen körülmények között.

– Nem várhatom tőled, hogy megtedd.

A lány mozdulatlan marad. Semmilyen érzelem nem fut át az arcán.

– Nem kérted. Én ajánlottam fel.

– Tudod, hogy értem...

– Nem.

Sóhajt egyet, és még mélyebbre csúszik a székén.

– Az én szemszögemből egyszerű. Csak alá kellene írnom a papírokat, és azzal máris biztos lehetnék abban, hogy életem hátralévő részében szabad maradnék, hála neked. Aztán meghalnék, és nekem ennyivel vége is lenne a zenének. Nagy szolgálatot tennél nekem, és örökké hálás lennék. Már amennyire a síron túlról ez lehetséges.

Itt nagyot nyel, és keresi a szavait.

– De neked teljesen más. A te életed folytatódik. Nem tudom, mit fogsz csinálni: lehet, hogy visszamész Léonhoz, vagy egy szép napon találkozol valaki mással.

A lánynak a szeme sem rebben.

– Tehát?

– Tehát nem jöhetsz hozzám feleségül. Nem lehetsz özvegy huszonkilenc évesen.

Joanne még mindig az asztalon pihenteti az alkarját, és tekintetét nyíltan Émile-re szegezi.

– Felajánlottam. Kész vagyok megtenni – ismétli tagoltan.

Émile megrázza a fejét. Az az érzése, hogy a lány nem érti.

– Nem teheted tönkre ezt a szép dolgot magadnak egy idegennel.

– Milyen szép dolgot?

– Ez valami olyasmi, amit az ember csak egyszer tesz az életben. Egyetlenegyszer.

A lány csak néz szemrebbenés nélkül. Ennyire hidegen hagyja? Számára nincs jelentősége ennek az egésznek?

– Kész vagyok megtenni – jelenti ki ismét.

– Léon ellenére?

– Léon ellenére.

Ismét csend támad. Émile a lány kifejezéstelen arcát nézi. Szeretné tudni, mit titkol, mi az, amit Léon elkövetett.

– Beszéljünk még róla máskor. Nagyon kimerültem.

Émile bólint. Joanne feláll, és elfúj egypárat a gyertyák közül.

– Öregem, ne hagyj most magamra! Csak szólok, hogy halálra vagyok rémülve.

Renaud-ról nagy cseppekben gyöngyözött az izzadság. Egy már amúgy is csuromvizes zsebkendővel törölgette a homlokát.

– Nem kellett volna ilyen hamar felvenned az öltönyödet – morogta Émile.

Harminc fokot mutatott a hőmérő, de Renaud annyira ideges volt, hogy már egy órával a szertartás előtt fel akarta venni az esküvői öltönyét. Renaud gyerekkori szobájában voltak. Abban a szobában, ahol először maradtak fenn egész éjjel, ahol először osztották meg egymással titkaikat, ahol az első közös filmnézéseket tartották. Abban a szobában, ahol – ha kellett – biciklit szereltek, vagy amit tatamivá alakítottak, ha birkózni támadt kedvük. Renaud ágyán még mindig

plüssfigurák sorakoztak, a falon osztályképek. Furcsán hatott ilyen nagyra és elegánsra látni, ahogy gyermekkor megfakult emlékei között házassága küszöbén állt. Émile-t kérték fel tanúnak Renaud egyik unokatestvére mellé. A koszorúslányokat Laëtitia választotta ki. A húgát és egy barátnőjét.

– Nyiss ablakot, kérlek!

Émile kinyitotta. Renaud az ájulás szélén állt.

– Mitől vagy így begazolva? Úgyis tudod, hogy igent fog mondani, vagy nem?

– Dugulj el!

Renaud nem volt vicces kedvében. Egy óra múlva minden szem rá szegeződik, és feleségül veszi Laëtitiát.

– Megvan a virágod? – kérdezte Émile-től, miközben kiült az ablakba.

– Hogy mi? – kérdezett vissza, csak hogy kicsit megijessze.

– A virág! A gomblyukadba való virág! Azt ne mondd, hogy elfelejtetted!

Az ingzsebéből előhúzta a piros virágot.

– Megvan, nyugi.

Laëtitia mesterien megszervezte az esküvő minden részletét. Öltözködési szabályt írt elő minden résztvevőnek, hogy a fényképeken jól nézzenek ki, és illjenek a kivételes alkalomhoz. A férfiaknak fekete öltönyben, a nőknek fekete ruhában kellett megjelenniük (némi fehér mintát megengedett, ha nem volt túl feltűnő), és mindenkinek valami piros kiegészítőt kellett viselnie. Renaud arra kérte a férfi meghívottakat, hogy mindenki egy-egy piros virágot tűzzön a gomblyukába. Ő maga piros csokornyakkendőt kötött, és az öltönykabátja szegélye pipacsszínű volt. Émile alig várta, hogy láthassa Laurát alkalmi öltözködésben. A lány duzzogott, amikor megtudta, hogy öltözködési előírás van, de végül belement a játékba. Vett egy csinos, fekete, térd felettig érő túllszoknyás egyberuhát, és talált hozzá egy széles, skarlátvörös övet, amelynek egyik oldalán egy hatalmas masni volt. Émile biztos volt benne, hogy káprázatosan fog kinézni.

Renaud édesanyja kopogott a szoba ajtaján, és hangosan felzokogott a meghiúsultságtól, amikor meglátta a fiát az öltönyben.

– Olyan szép vagy!

A templom előtti kis téren Émile szinte elveszett a fekete és vörös színű tömegben. Mindenki komolyan vette a megjelenésre vonatkozó előírást. A templom lépcsőjén találkozott közös barátaikkal, de közben Laurát kereste a szemével.

Laëtitia mint egy hercegnő jelent meg a tömegben. Szemkápráztatóan fehér, széles, vállpánt nélküli menyasszonyruhát viselt, amely zuhatagszerűen omlott a lábfejeire. A kontyát kis piros pillangók díszítették. Émile felnevetett, ahogy elképzelte Laura reakcióját. Már látta maga előtt, ahogy pofát vág, és nagyon hangosan (túl hangosan) azt mondja: Vigyázat, izlésficam!

A pillangókon biztosan ki fog akadni.

– Nem láttátok Laurát? – kérdezte a jelenlévőktől.

Már mindenki megérkezett, de Laura nem volt sehol.

Renaud egyik egyetemi barátja válaszolt:

– Itt volt, de aztán elment.

– Mi? Hogy érted, hogy elment?

Renaud érkezése a templom elé a családi autóban elvonta mindenki figyelmét. A szülei a tömeg örömujjongása és tapsa közepette a lépcső tetejére kísérték, ahol Laëtitia várta.

– Hová ment Laura? – kérdezgette, miközben mindenki betolult a templomba.

Senki sem tudta. Gyorsan megcsörgette.

– Igen?

Éppen nyilván vezetett, mert hallotta az irányjelző pittyegését a vonal másik végén.

– Mi a fenét csinálsz? Hol vagy?

– Hagyd! Az a hülye picca levegőnek nézett, amikor köszöntem neki.

– Mi? Te meg kiről beszélsz?

– Hát Laëtitiáról! Annyira ideges volt Pszichogörcs Kisasszony! Mindenkinek csak parancsolgatott, engem meg egyszerűen lekoptatott!

– Mit csinált? És mikor?

– Az előbb, amikor megérkeztem a templom elé. Ezt nem fogom annyiban hagyni!

– És most hol vagy? Mit akarsz csinálni? Csak azt ne mondd, hogy emiatt nem jössz el az esküvőre!

Nagy kő esett le a szívéről, amikor meghallotta a lány választát:

– Nem, dehogy. Ott leszek. Csak átöltözni ugrottam haza.

Nem értette, mi ennek az utolsó mondatnak az értelme. Ahhoz túlságosan feszült volt. Már mindenki bement a templomba, és Renaud kétségbeesetten integetett neki. Csak rá vártak.

A nászinduló betöltötte az egész templomot. Az utolsóként érkezett vendégek is helyet foglaltak. Émile vallásos áhítattal követte szemével Laëtitiát, ahogyan az apja karján végigvonult a főhajón. Émile látta, hogy Renaud arca ragyog a boldogságtól. Hallotta, ahogy egy levegővétellel mondta ki, hogy „Igen, akarom”, mert annyira meghatódott. Laura tekintetét kereste, amikor az ifjú pár megcsókolta egymást, amikor a pap azt mondta, hogy „mostantól házastársakká nyilvánítalak benneteket”; a szemével akarta megértetni Laurával: egy nap majd mi is így állunk ott. De Laura nem volt sehol.

Akkor talált rá, amikor az ifjú pár tapsvihar kíséretében és vörös rózsaszíromesőben éppen kivonult a templomból. Pimasz tekintettel állt türkizkék ruhájában, amely feltűnőbb már nem is lehetett volna a piros-fekete tömegben.

– Lau! Hogy merészelted megtenni?

De Laura, az ő kis imádni való bestiája boldog volt. Így Émile is nevetésben tört ki, miközben a derekánál fogva megragadta a lányt.

– Szörnyeteg vagy.

– Le ne késsük a fotózást! – válaszolt Laura kaján vigyorral.

Nyilván tönkretette az összes fénykép-kompozíciót. A templom előtt, a kis parkban, a sátor alatt, a városháza lépcsőjén. Csak őt lehetett látni. A türkizkék folt a fekete és vörös tömegben. Ráírányult minden figyelem, még Laëtitiát is háttérbe szorította. Annyira belerondított a képbe, hogy Laëtitia nővérei és az édesanyja végül kifejezetten megkérték, hogy álljon hátrébb az összes fotón. Laura mosolyogva engedelmeskedett. Láta a dühöt Laëtitia arcán, és neki ennyi elégtétel elég is volt. Ezután Émile visszakísérte a lakásukba, és határozottan utasította:

– Most azonnal öltözz vissza!

Laura így is tett. Nem tiltakozott. Alapjában véve nem volt gonosz. Csak egy kis dög. Egy imádni való kis dög.

– Na, milyen érzés?

Végre kettesben maradtak Renaud-val az ifjú pár asztalánál. Laëtitia táncolni ment a nővéreivel. Laura pár asztallal arrébb néhány közös barátjukkal beszélgetett.

– Hát, el sem hiszem.

Renaud csodálattal bámulta a bal kezére húzott jegygyűrűjét.

– Olyan, mintha nem is az én kezem lenne.

– Azért ez nagyon klassz érzés, nem?

– Az – düllesztette ki büszkén a mellkasát Renaud.

Még mindig meg volt hatódva. Az arca kipirult. Émile rámosolygott.

– Nem térek magamhoz.

– Én sem.

– Néztelek a templomban, olyan egyenesen és magabiztosan álltál! És amikor Laëtitia közeledett az oltárhoz, azt gondoltam magamban: nézd, mekkora utat tettünk meg!

– A kis pufók gyerek, aki régen voltam, soha nem hitte volna el, ha azt mondom neki, egy nap így lesz.

– Látod, mindig hinni kell!

Renaud alig észrevehetően letörölt egy könnycseppet a

szeme sarkából.

– Egy kicsit nektek is köszönhetem. Ha annak idején nem unszoltok...

– Ne hülyéskedj! Mondjuk, az igaz, hogy tálcán kínáltuk neked. De a többi rajtad állt! És ahogy elnézem, elég ügyesen intézted a dolgokat.

Renaud egyszerre nevetett és zokogott a boldogságtól. De a meglepetések sora még azután is folytatódott a számára. Mert akkor még nem tudta, hogy három hónappal később Laëtitia hasa elkezd gömbölyödni. Nem tudta, hogy hamarosan apa lesz.

Karen tévedett. A házasságnak még mindig van értelme. És egy dolgot most már biztosan tud: nem veheti feleségül Joanne-t, se senki mást. Ő is pontosan olyan, mint Renaud. Ha valaha megnősülne, azt akarná, hogy az gyönyörű szép, kivételesen tartós kötelék legyen. Nem fogadhatja el Joanne ajánlatát, bármekkora árat is kell majd fizetnie emiatt.

Július 21., 13 óra körül

Mosset, a falu alatt elterülő levendulamező szélén.

Gyakrabban kellene Joanne-ra bízni az úti céljaink kiválasztását. Még nem mentünk be a faluba, csak innen, lentről látjuk. Látszanak a falak és a sziklás domboldalba épült házak.

Ezen a levendulamezőn megálltunk enni egy kicsit, és élvezni a látványt. Nem csak Mosset falut lehet innen megcsodálni. Van a közelben egy romos templom is, a Notre-Dame-de-Corbiac-kápolna, amely egy nagyobb méretű, román kori templom maradványa. A bejáratnál tábla jelzi, hogy egy angol házaspár vásárolta meg, akik vállalták a felújítási munkálatokat.

Evés után bemegyünk a faluba, és keresünk egy megfelelő helyet, ahol leparkolhatjuk a lakóautót, aztán felfedezzük a szűk kis utcákat.

Nem találtak olyan parkolót, ahol szabályosan lehetett volna parkolni lakóautóval. Pedig kétszer is körbejárták a falut, hátha mégis találnak valami olyan helyet, majd úgy döntöttek, hogy beszereznek egy-két hiányzó dolgot egy kisboltban, mielőtt visszamennek a falu alá. Egy mellékúton hagyták a járművet, és hátizsákjaikkal gyalog indultak vissza, hogy alaposabban felfedezzék Mosset-t. Amikor beérnek a faluba, a hőség egy kicsit alábbhagyott már. Áthaladnak a kőfalakon belülre vezető három kapu egyikén: a Santa Madeleina kapun. Mosset megőrizte középkorias hegyi falu jellegét. A falak, amelyek egykor a földesurak várát védték, még mindig állnak, akárcsak a Coume Gelada és a França kapu is. Hihetetlen, de a templomtorony tetején egy több száz éves fenyőfa áll. Ez is

turisztikai látványosságnak számít. A szűk utcákon az árnyékba húzódva bolyonganak. Megállnak egy magtár előtt, majd egy kőbe vésett asztaloscégér előtt, amely a mesterség címereként egy gyalut ábrázol. Egy régi kenyérsütő kemencétől majd leesik az álluk. Később megállnak egy mosómedencénél, és Émile nézi, ahogy Joanne megmártóztatja benne a lábát.

– Hogy tetszett?

Leszállt az éj. Visszatértek a falu alatt hagyott lakóautójukhoz, miután több órán át barangoltak a szűk utcákon.

– Nagyon. Imádom ezt a falut.

Szokás szerint letelepedtek a lakóautó előtt felállított kempingasztalhoz. Az út egyáltalán nem forgalmas. Jó, hogy itt parkoltak le.

– Kicsit kevesebbet kellene gyalogolnunk – jelenti ki Joanne, miközben kiszedi a répás ragut a tányérjukra.

– Miért mondd?

– Azért, mert két nappal ezelőtt elvesztetted az eszméletedet.

Émile belemártja a kanalát az ételbe, és a szájához emeli.

– Igen – mondja tele szájjal. – Igazad van.

Nem tudja, mit eszik: pürét, levest vagy összetört répát? De egész jó. A répát fent a faluban, a kisboltban vették.

– Főleg, mivel legközelebb nem akarom, hogy kórházba vitess.

A lány a tányérjába ejti a kanalát, meglepődik Émile kijelentésén.

– Micsoda?

Émile lenyeli a falatot, ami a szájában van.

– Gondolkodtam. Nem akarok összeházasodni.

Joanne nyugodt mozdulatokkal újra a kezébe veszi a kanalát, és megvonja a vállát.

– Rendben.

Semmilyen érzelmet nem lehet felfedezni az arcán. Se csalódást, se bármi mást, ami érthető, hiszen neki teljesen

mindegy. Egy szívességet ajánlott fel, neki semmi másról nem szólt ez az egész. Csendben esznek tovább, csak a tányérokhöz koccanó kanalaik zörgése hallatszik.

– Szóval, mit csináljak, ha megint összeesel?

Émile nem tudja, mit válaszoljon.

– Én ápoljalak?

Így kimondva, Émile belátja, hogy hihetetlenül önzőnek tűnhet, és hatalmas feladatot róna a lányra, de képtelen elfogadható és logikus választ adni neki. Nem várhatja, hogy ápolónőként legyen mellette, hogy egyedül cipelje vissza a lakóautóhoz, hogy gondoskodjon róla. Azt sem kérheti, hogy menjen tovább, és hagyja őt az út szélén. Valaki úgyis jönne, megtalálná, és kórházba vinné. A végén a kísérleti terápián kötne ki. Ismét a szülei nyakán lesz. Pedig ezt akarja mindenáron elkerülni. Joanne még mindig várakozik.

– Van más megoldás... – hebegi. – Megváltoztathatnám a személyazonosságomat... Azt... azt meg lehet csinálni, nem?

Örül, hogy a lány továbbra is szenvtelen marad, nem ráncolja a homlokát, nem forgatja a szemét, nem néz rá úgy, mintha teljesen képtelen ötlettel állt volna elő.

– Majd utánaérdeklődöm. Holnap kiderítem. Ha másik személyazonosságot veszek fel, akkor nem kockázatos kórházba kerülnöm.

– Rendben – bólint komótosan Joanne.

Nyilván egy pillanatig sem gondolja komolyan, hogy Émile képes lenne rá. Hogyan is tudná megtenni? Milyen papírokkal? Émile-nek fogalma sincs, hogy megy ez. Csendben esznek tovább.

Később ugyanabban a feszült csendben mosogatnak együtt. Émile mossa az edényeket, Joanne pedig törölget. A lány nem kérdez semmit, Émile mégis elmondja neki:

– Semmi köze hozzád annak, hogy elvetem a házasság ötletét.

Megfordul, hogy láthassa a lány arcát, de Joanne közömbös marad.

– Tudom – válaszolja.

Émile ismét hátat fordít neki, és tovább súrolja a mosogatóban lévő serpenyőt.

– Csak nem tudom elképzelni, hogy megnősüljek... Csak úgy, érzélem nélkül. Én egy kicsit...

Szünetet tart, a habos kezét a mosogató fölött tartja.

– ...érzelgős vagyok. Lehet, hogy neked baromságnak hangzik... De szükségem van arra, hogy legyen valamiféle érzélem e mögött a gesztus mögött, hogy jelentsen valamit.

Érezte, hogy a lány egyetértően bólint a háta mögött. Eltelt pár másodperc. Amikor Joanne megszólal, rendkívüli szelídség van a hangjában:

– Úgy érezted, hogy nincs mögötte semmi?

Émile inkább leáll, elzárja a vízcsapot, leteszi a szivacsot, és szembefordul Joanne-nal.

– Hogy érted ezt?

A lány kicsit összeráncolja a homlokát.

– Attól még, hogy nem vagyunk egymásba szerelmesek, nem jelenti azt, hogy nincs az ajánlatom mögött semmi. Nem ajánlanám fel, ha nem látnám értelmét.

Émile még mindig szótlanul bámulja a lányt, a mosogatószertől habos keze megállt a levegőben.

– Igenis jelent valamit, és van értelme. Azt jelenti, hogy ígéretet teszek neked... pontosabban kötelezettséget vállallok, hogy biztos lehess abban, hogy az utolsó pillanatig azt teszem, amire megkérsz; hogy bármi történjék is, megvédem a szabadságodat; hogy mindvégig, a legeslegutolsó pillanatig vigyázok rád. Az igaz, hogy ez nem egy szerelmi házasság, de azt azért nem mondhatjuk, hogy nem jelent semmit, hogy értelmetlenség, ugye?

Émile finoman megrázza a fejét. Nem, természetesen nem az. Igaza van a lánynak.

– Jól mondod, nem az.

Tény és való, hogy ha elveszi Joanne-t, az nem az a fajta házasság, mint amit tervezett, de ez nem jelenti azt, hogy üres és felesleges dolog lenne. Tévedett. Eltelik néhány pillanat, mire újra meg tud szólalni.

– És neked? Neked mit jelent ez az egész? Mit nyersz vele?

Joanne arcán fájdalom tükröződik, ami annak beismerése, hogy a kérdés érzékenyen érintette. Émile most először tud olvasni az egyébként rezzenéstelen arcvonásokból. Szenved valamitől. Nagyon is szenved. Émile nem tudja, hogyan, de abban a pillanatban megérti, ez az oka annak, hogy a lány magába zárkózott, közönyt színlel, és leplezi az érzéseit. Valami iszonyatosan nagy fájdalmat cipel. Ha csak egy keveset is megmutatna belőle, maga alá temetné a mélységes fájdalmat, és Émile nem tudja, Joanne túlélne-e.

– Ismét lenne okom folytatni, továbblépni – válaszolja komor, jelentőségteli hangon.

Émile bólint. Már azelőtt is értette, hogy Joanne kimondta volna.

Két nap szinte észrevétlenül telt el. Bizonyos szempontból nagyon gyorsan, bizonyos szempontból épp ellenkezőleg. Émile sokat pihent. Ideje nagy részét a lakóautó előtti kis asztalnál vagy az út szélén egy fa alatt töltötte. Szundikált, írt pár sort a jegyzetfüzetébe, kipróbálta, tud-e gazpachót készíteni a zöldségekből, amelyeket Joanne a második napon hozott a piacról. Joanne hosszú órákra elment Mosset-ba vagy a környékre. Sétálgatott a macskaköves utcákon és a levendulamezőkön. Szárított levendulacsokrokkal tért haza, amelyeket a lakóautóban a konyhapultra rakott. Bejárta a mosset-i kis piacot, és egy színekavalkád volt az a mindenféle zöldség, amelyet onnan hozott. Csak a második este került szóba megint a házasságkötés, amikor a teájukat iszogatták a háborítatlan mellékút szélén.

– Holnap elmegyünk a polgármesteri hivatalba – mondta Émile.

És Joanne értette.

A reggeli tűző napsütésben együtt gyalognak fel a fallal körülzárt faluba. Örömmel látják, hogy a polgármesteri hivatal nyitva van. Azt sem tudják, milyen nap van. Attól féltek, vasárnap. Az előcsarnokban Joanne jó darabig nézelődik egy prospektusokkal teli állvány előtt. A

recepcióspult mögött üldögélő asszony egy idő után türelmetlenkedni kezd, amiért nem lépnek közelebb, és megköszörüli a torkát.

– Jó napot kívánok? Segíthetek?

Joanne összerезzen. Émile int neki, hogy jöjjön, aztán együtt lépnek oda a recepcióspulthoz.

– Jó napot kívánok! – köszön Émile a szokásosnál kissé rekedtebb hangon. – Azért jöttünk, mert szeretnénk összeházasodni.

Furcsa, tompa a hangja, mintha nem is ő beszélne. Az alkalmazott alaposan végigméri a túraöltözéküket.

– Helyi lakosok? – kérdezi nem túlságosan kedvesen.

– Nem, átutazóban vagyunk – válaszol Joanne, amin Émile meglepődik.

A recepcióshölgy csettint egyet a nyelvével.

– Akkor nem fog menni.

Síri csend honol a városháza hideg, túlméretezett előcsarnokában.

– Nem? – csodálkozik Émile.

Az alkalmazott nemet int a fejével.

– Házasságot csak annak a településnek a polgármesteri hivatalában lehet kötni, ahol legalább az egyik házastárs állandó lakos.

Gyors, bosszús pillantást váltanak. Nem gondolták volna, hogy ilyen akadályba ütköznek. Émile nem tudja, mit mondjon. Joanne egyik lábáról a másikra álldogál. Próbál magyarázkodni:

– Az az igazság, hogy sokat utazunk. Nincs is igazán állandó lakhelyünk.

Az alkalmazott fontoskodó arcot vág, és visszasüpped a karosszékébe.

– Értem. Ez esetben várjanak, utánanézek.

Megfordul az irodaszékével, majd feláll, és kutakodni kezd a falnál lévő nagy szekrényben. Kivesz egy vaskos irattartót, és a pultra helyezi.

– Egy kis türelmet kérek.

Mindketten buzgón bólogatnak. Figyelik, ahogy a nő

kihúzza a dossziéból az egyik laminált lapot, követik a tekintetét, ahogy egyik sorról a másikra ugrik, a száját szorosan összezárja, majd elégedetten elmosolyodik.

– Igen – böki ki végül. – Itt van, megtaláltam, amit kerestem.

Szinte csüngnek a szaván.

– A településnek, ahol a házasságot megkötik, vagy a lakóhelyüknek vagy a tartózkodási helyüknek kell lennie.

Bizonytalan pillantást váltanak, mert nem igazán értik a különbséget.

– Ha az adott település csupán a tartózkodási helyük, és nem az állandó lakóhelyük, akkor legalább az egyik házasulandó félnek több mint egy hónapja ott kell tartózkodnia.

Visszateszi a papírlapot a pultra, és rájuk néz. Joanne a homlokát ráncolja. Gondolkodik. Émile megvakarja az állát. Mindig ezt csinálja, ha ideges.

– Az mit jelent pontosan, hogy tartózkodnia? – kérdezi végül Émile.

– Az azt jelenti, hogy ott él.

A nő komplett idiótának vagy legalábbis nagyon lassú felfogásúnak gondolja.

– Egy lakóautóban élünk – mondja.

– Attól tartok, az nem elég.

A hivatali alkalmazott várja, hogy Émile mit mond erre, de ő csak valami semmitmondó választ dadog:

– Jó... Rendben... Meglátjuk, hogyan tudjuk megoldani.

A nő bólint.

– Ha úgy döntenek, hogy letelepednek itt, és megházasodnak, ne felejtsek el tájékoztatni erről a polgármesteri hivatalt! Be kell majd nyújtaniuk egy házasságkötési kérelmet a polgármesteri hivatalhoz, mindenféle igazolással együtt. Ki kell adnunk a házassági engedélyt, amelyet tíz napig a polgármesteri hivatal előtt kell kifüggeszteniük. Csak a tizenegyedik napon köthetnek házasságot. Szóval így tervezzenek, ha úgy döntenek, hogy itt házasodnak össze.

Émile ismét megvakarja az állát.

– Milyen igazolásokat kérnek?

Az alkalmazott megnézi a papírlapot, amelyet kivett az irattartóból.

– Az eredeti személyi igazolványukat és azok fénymásolatát, a lakóhelyük igazolását, vagyis valamilyen számlát, a tanúk adatait és az ő személyi igazolványukat, valamint a születési anyakönyvi kivonataik másolatát. Ennyire lesz szükség.

Émile megint csak az állát vakargatja.

– A tanúk...

A nő egyből kitalálja, mit akar kérdezni.

– Nincsenek tanúik?

Émile és Joanne egyszerre ingatják a fejüket. A nő már meg sem lepődik. Most már végképp holmi csavargóknak nézi őket.

– Legalább kettő kell. A hivatal alkalmazottai jogosultak tanúként aláírni.

Ismét csend áll be a polgármesteri hivatal előcsarnokában. Az alkalmazott megkönnyebbülést olvas le az arcukról. Egy meleg légáramlat járja át a csarnokot, amikor a mögöttük lévő üvegajtó kinyílik. Egy idős asszony érkezik hétrét görnyedve. Léptei visszhangoznak a kőpadlón.

– Segíthetek még valamiben? – kérdezi az alkalmazott.

Mindketten nemet intenek a fejükkel.

– Nem. Egyelőre tökéletesen elég ennyi. Köszönjük!

– Én köszönöm az érdeklődést! Viszontlátásra!

– Viszontlátására!

A kis utcákon lassabban gyalognak vissza, mint ahogyan felfelé mentek. Kicsit elkedvetlenedtek attól, amit az imént megtudtak.

– Hogy legyen? – kérdezi Émile.

Joanne arca előbukkan a kalapja alól, ahogy felemeli a fejét.

– Le kell telepednünk valahol egy hónapra. Ki kell vennünk egy bútorozott garzont, vagy bármit.

– Jó.

– Vagy itt, vagy máshol.

Émile picit még mindig csüggedt. Minden olyan bonyolultnak tűnik. Joanne sokkal könnyedebben veszi a dolgot. Légiesen, szinte gondtalanul lépked.

– Ha már ilyen sokáig kell egy helyen maradnunk, akkor jól kell ott magunkat éreznünk – teszi hozzá.

– Igen.

– Nézd, mit találtam az előcsarnokban! – nyújt át egy szórólapot, amelyen ez olvasható: „Eus, Franciaország egyik legszebb, műemlékké nyilvánított faluja.” A kép egy ódon, macskaköves utcácskákból álló falut ábrázol, amely buja, színpompás növényzettel borított hegyoldalban bújik meg. Csodálatos. Még elragadóbb, mint Mosset.

– Hol van? – kérdezi Émile.

– Tizenöt kilométerre innen.

– Akarod, hogy odaköltözzünk?

– Még nem tudom – vonja meg Joanne a vállát, miközben megigazítja a homlokára csúszott kalapot. – Először kíváncsi vagyok, hogy érezzük ott magunkat.

– Rendben, megnézhetjük.

Július 24.

Renaud!

Az utunk egy újabb állomáshoz ér. Ma délután Mosset-ből egy Eus nevű faluba megyünk.

Nyugodt ez az utazás. Nem gondoltam volna, hogy ekkora nyugalmat és belső békét lehet találni a céltalan barangolásban. Rám sem ismernél! Például nézd meg, milyen szavakat használok: „belső béke”! Elég egyértelmű, hogy Joanne hatására higgadtam így le.

De tudod, örömet lelem abban, ha csak ülök, és nézem a csillagokat vagy a felhőket, vagy ha csak fekszem a fák árnyékában. Még levendulazselét is szívesen készítettem Joanne kedvéért! Most hűl ki az üvegben, de úgy nézem, jól sikerült. Látod, változom. Jó értelemben, úgy hiszem. De majd te eldöntöd. :-)

Azt veszem észre magamon, hogy örömet találok a jelentéktelen dolgokban, a mindennapi élet banális történéseiben. De nem is ez a levelem lényege. De nem ám! Levelem valódi célja, hogy megosszak veled egy nagy hírt: megnősülök, Renaud!

Ne ugrálj örömdben! Nem vicc, de nem is egészen az, aminek hiszed. Nem olyan esküvő, mint amilyen neked volt Laëtitiával. Joanne ötlete volt. Hajlandó feleségül jönni hozzám, hogy ő legyen a törvényes képviselőm, ha kórházba kerülök, vagy ha fontos döntést kell hozni. Azért csinálja, hogy ne valamilyen egészségügyi központban végezzem. Szerintem éppen azért, mert nem szeret, képes lesz a megfelelő döntéseket meghozni.

Hamamosan elkezdjük az esküvői előkészületeket, de ez nem arról fog szólni, hogy kiválasztjuk az ételszállítót, ruhát próbálunk, vagy bérlünk egy mesés szép veterán autót, hogy abban érkezzünk a templom elé. Nem. Nekünk csak egy elég fáradságos papírmunka lesz, amely után megkönnyebbülünk, ha sikerül elintézni.

Emlékszel? Az esküvőd napján nehéz volt elhinni, hogy tényleg te vagy az az öltönyös fickó, hogy tényleg veled történik az egész. Valami olyasmit mondtál akkor, hogy „a kissrác, aki régen voltam, soha nem hitte volna el, ha azt mondom neki, egy nap így lesz”. Soha nem gondoltad volna, hogy egyszer egy Laëtitia nevű lány oldalán fogsz állni az oltár előtt. Soha nem gondoltad volna, hogy egy nap ilyen lesz az életed.

Hát, egy kicsit én is ugyanezt érzem most, csak másképp. Amikor kisgyerekként elképzeltem magam vőlegénynek, egy szép esküvőt láttam magam előtt: egy kőből épült templomot, egy csinos barna hajú lányt fehér ruhában, vendégeket, az esküvő után ünnepséget. Soha nem gondoltam, hogy annyi lesz az egész, hogy hivatalos papírokat fénymásolunk a kérvényhez, és alig várjuk, hogy túl legyünk rajta. Fogalmam sem volt arról, hogy a menyasszonynak lesz egy kedvese, aki valahol Saint-Malo közelében várja majd.

De tessék, itt a bizonyíték, hogy az élet tartogat meglepetéseket számunkra. Például ez az utazás és ez a nyugalom kellemes meglepetés.

Renaud, most mennem kell. Joanne elkészült. Mindjárt indulhatunk tovább. Majd még írok, amint letelepedtünk Eus-ben.

*Öllelek, és szeretettel gondolok rátok.
Émile*

Délután, tikkasztó hőségben érnek Eus-be. Állítólag Eus a legnaposabb falu Franciaországban. Mindenesetre fullasztó a hőség. A lakóautót leállítják egy parkolóban, közvetlenül a települést körülölelő kőfal előtt. Ugyanúgy, gyalogosan akarják felfedezni a falut, mint ahogyan Mosset-t. Amint kiszállnak az autóból, hosszú percekig dermedt csodálattal állnak. A hegy déli oldalába, a velük szemközti sziklás nyúlványon, a Confient-völgy és a Canigou-hegy között húzódó bozótos-cserjés vidékbe teraszosan beékelődve terül el Eus, egy ősi, erősített fallal körbevett település. A falu legmagasabb pontja a székesegyház harangtornya.

– Fogjuk a hátizsákokat és induljunk? – próbál Émile magához térni a látványtól.

Joanne bólint.

Alighogy belépnek a falon belülre, egy öregember állítja meg őket.

– Maguk turisták?

Az öregembernek ritkuló ősz haja van. Régi pásztormellényt és svájcisapkát visel. Első pillantásra kissé bolondnak tűnik. Émile meglepetésére Joanne válaszol:

– Jó napot kívánunk! Igen, turisták vagyunk.

Figyelik, ahogy az öregember közelebb jön olyan apró lépésekkel, amelyek mintha emberfeletti erőfeszítésébe kerülnének. Foghíjasan mosolyog.

– Isten hozta magukat! – köszönti őket, amikor végre odaér hozzájuk.

Joanne köszönetképpen bólint. Émile egy kicsit hátrébb áll

meg. Az öregember kezét nyújt, így kicsit tétován mindketten kezét fognak vele.

– Körbevezethetem magukat. Úgy ismerem a falut, mint a tenyeremet.

Joanne Émile felé fordul, és várja, hogy beleegyeznek-e. Émile gyanakvó. Joanne viszont ezúttal egyáltalán nem.

Émile nem tudja, mit szóljon, mondja-e az öregnek, hogy nincs náluk aprópénz. De ekkor balra tőlük egy hang hallatszik, és amikor odanéznek, látják, hogy egy ház ablaka nyitva van, az ablakban pedig egy ötvenes éveiben járó, sárga kötényes nő áll.

– Ne aggódjanak, fiatalok! Ő Jean. Ő tud itt a legtöbbet a faluról – mondja vidáman. – Évek óta ő kalauzol minden turistát, aki erre téved.

– Á, rendben – mosolyognak udvariasan.

– Sokkal többet megtudnak tőle, mint bármelyik könyvből – teszi hozzá a hölgy.

Az öregember a háta mögött összekulcsolt kézzel vár rájuk.

– Akkor jönnek?

– Igen, indulhatunk – bólint Émile.

Jól tették, hogy elfogadták az öreg ajánlatát. Azon túl, hogy attól félnek, kifárasztják azzal, hogy a tűző napsütésben sétálgatnak a macskaköves utcákon, örülnek, hogy melléjük szegődött. Jean sokat beszél, még akkor is, amikor a meredek utcákon kaptatnak felfelé. Soha nem fogy ki a szuszából. Elmeséli nekik a Saint-Vincent-székesegyház történetét, amely a falu legjelentősebb épülete, és ahonnan a kövezett utcák mindegyike kiindul. A templom a régi vár romjaira épült. Egyébként még mindig látható valamennyi abból a romból a templom mögött – magyarázza. A templomot – mint meséli – a falu lakói építették. A gazdagabbak pénzt adtak, míg a szegényebbek napszámosmunkát ajánlottak fel.

– A férfiak rakták a falakat, az asszonyok meg hordták a köveket, amelyek mindegyike körülbelül százötven kilót nyomott.

Jean elmeséli, hogy a köveket olyan nehéz volt cipelni, és a feladat olyan nagy erőfeszítést igényelt, hogy sok kisbaba emiatt nem született meg.

– A gyerekek és a gyengébb fizikumú asszonyok kosarakban földet hordtak, hogy természetes magaslattal építsenek a fal belső oldalán.

A Saint-Vincent-székesegyházat „fenti” templomnak hívják, szemben a „lenti” templommal, amely a falu alján álló román kori kápolna.

Bekanyarodnak a meredek sikátorokba, áthaladnak a hajdani árkádok alatt, és megállnak az egykori körbástya maradványai előtt. Sok háznak meglehetősen furcsa, öblös mélyedés van a falában. Jean elmagyarázza, hogy ezek az egyes házakhoz tartozó, régi kenyérsütő kemencék, amelyeket alkalmanként még ma is használnak. Az a régi vaskos épület a parókia. Az aprócska üzletekben, amelyekbe csak úgy tódulnak a turisták, többnyire képző- vagy iparművészek, márvány- és kőszobrászok, ólomüvegfestők, ékszerészek, késkészítők és grafikusok kínálják a portékájukat. Émile látja, hogy Joanne mennyire el van ragadtatva, hogy minden cégér előtt felcsillan a szeme. Jean fáradhatatlanul sétál velük, és egyfolytában mesél.

Végül eléri Eus legmagasabb pontját, a Saint-Vincent-székesegyházat.

– Sehol máshol nem látni a kaktuszok és mimózák ilyen keverékét, mint itt – mutat Jean az alattuk elterülő növényzetre, amely körülveszi a falut. Aztán észak felé fordul, és mutat valamit a távolban. – Ha továbbmennek abba az irányba, egy régi faluhoz érnek, amelyből ma már csak romok maradtak. Cômes-nak hívják. Ott már csak kövek vannak... meg egy templom.

Jean elment. Ugyanolyan meglepetésszerűen távozott, mint amilyen váratlanul korábban megszólította őket. Csak búcsút intett, és eltűnt a svájcisapkájában és pásztormellényében. Kicsit gyanakvóan álltak ott, amikor egy fickó, aki egy régi késeket kínáló bolt előtt cigarettázott, mosolyogva odavetette

nekik: „Legendás helyi figura az öreg.”

Közelebb léptek a férfihoz, akitől Émile meg is kérdezte:

– Nagyon régóta itt él?

A férfi bólintott.

– Mondhatni. Régen pásztor volt. Amikor letelepedett a faluban, felkereste az öregeket, és órákig faggatta őket a falu történetéről és az akkori életéről.

Émile zavartan állt a férfi előtt.

– Semmit sem adtunk neki fizetségül.

– Nem is vár semmit – nevetett a férfi. – Nagylelkűségből csinálja.

Leültek a Saint-Vincent-székesegyház tövébe, és nézték, ahogy a nap lassan lenyugszik Eus felett. A köveket aranyló fény borítja be, amely megvilágítja a szűk utcákat is. A háztetők vörösen izzanak. A látóhatár peremén egy vékony narancsos-rózsaszínes sáv rajzolódik ki. A falakon túl a növényzet egyre nagyobb sötétségbe burkolódik. A szavuk is elakad a látványtól. A mai nap olyan volt Jeannel, a macskaköves utcákkal és a régmúltról mesélő kövekkel, mintha megállt volna velük az idő.

– Émile! – sóhajtott Joanne, miközben le nem vette a szemét a házak felett vörösen izzó napkorongról.

– Tessék!

– Szerintem itt kellene letelepednünk...

A lány most ránéz. Az arca, amely általában sápadt és kifejezéstelen, most ragyog és csodálattal teli. Mintha újra élne, mintha kezdene felengedni.

– Rendben – válaszolja egyszerűen Émile.

Nem tudja, talál-e majd szavakat arra, hogy leírja a jegyzetfüzetébe, amit ma látott.

A levendulazselét egyenesen az üvegből kotorják, tunkolják ki az ujjukkal. Még a peremét is letörölgetik, hogy egy csepp se vesszen kárba. Aztán lehunyt szemmel, élvezettel nyalogatják az ujjukat. Már csak félig van az üveg, és Émile fogadni merne, hogy még aznap este a nyakára fognak hágni. A levendulazselé, amit ő készített, sikert arat. Joanne szeme

csillog, Émile pedig örül, hogy ilyennek látja. Elővették az asztalt és a kempingszékeket, és leültek a parkolóban a lakóautó mellé, a nagy kőfallal szemben. Táboroztak már ennél jobb helyen is, de nem számít. Holnap keresnek egy kis lakást, ahol ellakhatnak egy hónapig. A lakóautót itt hagyják a parkolóban, aláírják a bérleti szerződést, és beköltöznek.

Egy hónappal ezelőtt Émile megtudta, hogy gyógyíthatatlan beteg, és hogy az utolsó két évét bezárva, egy klinikai kísérleti központban kellene töltenie. Ma viszont finom levendulazselét eszik a valaha látott legszebb falu határában. Holnap pedig beköltözik Joanne-nal egy kis lakásba. Néhány hét múlva a polgármesteri hivatalban kimondják a boldogító igent. Az életet nem lehet befejezettnek tekinteni. Ezt most megértette. Mindaddig, amíg nem úgy tekint magára, mint aki máris halott, addig az élet produkál váratlan fordulatokat. Márpedig még nem halt meg. Épp ellenkezőleg! Soha nem érezte még magát ennyire élettelinek.

Joanne olyan ma reggel, mint a forgószél. Ki-be járkál a lakóautóban, miközben Émile próbál még aludni, már amennyire a zajtól tud. Hallja, ahogy a lány bejön, kimegy, elővesz egy csészét a mosogató alól, vizet forral, elmosogat egy kanalat. Aztán elmegy valahová elég hosszú időre. Majdnem egy órán át távol van. Émile-nek épp csak egy kis ideje van visszaaludni, aztán Joanne újra bejön, és megnyitja a vízcsapot. Kotorászik a szekrényben, kiesik valami a kezéből. Émile végül felkel, mert rájön, hogy nem fog tudni tovább aludni ettől a jövés-menéstől.

– Mi folyik itt? Máris a költözés kellős közepén vagyunk?

Leugrik a kötélletrán. Joanne éppen visszahajtja a padot, ahol alszik.

– Szia! – köszön, miközben feláll. – Felébresztettelek?

– Csak egy kicsit.

– Összefutottam Jeannel a falu bejáratánál. El akartam kezdeni keresgélni az utcákat és a kiadó lakásokat.

Émile megdörzsöli a szemét, és elnyom egy ástást. Fogalma sincs, mennyi az idő. Azt hitte, nem sokat aludt, de a nap állásából ítélve mindjárt dél lehet.

– Mindig a falu bejáratánál álldogál? – teszi fel Émile a költői kérdést.

– Igen. A sárga kötényes hölggyel volt. Azzal, aki tegnap is ott ácsorgott.

Emlékszik arra az ötvenes éveiben járó nőre, aki kiszólt nekik az ablakból. Émile bólint, és odamegy a konyhapulthoz, hogy készítsen magának egy csésze teát.

– Üdvözölt, és megkérdezte, meddig maradunk itt. Mondtam neki, hogy egy időre a faluba szeretnénk költözni. Azt mondta, hogy az édesanyja lakása fölötti lakrész kiadó.

Émile vízforralóval a kezében megáll, és Joanne felé fordul.

– Micsoda?

– Igazából ugyanaz a lakás, mert kétszintes. De az édesanyja nyolcvannégy éves, és nagyon nehezen mozog. Úgy alakították át a lakást, hogy csak a földszinten lakjon. Kialakítottak neki lent egy fürdőt és egy vécét. Az emelet két éve üresen áll.

– Nahát! – kiált fel Émile, és magában megjegyzi, hogy mekkora véletlen egybeesés.

– Két éve nem tudta senkinek kiadni?

Joanne-nak kicsit sértődött az arca, amit Émile nem igazán tud mire vélni. Egy kis bosszankodó duzzogás.

– Valójában szívességet kér a lakbér feléért cserébe.

Émile nem lett sokkal okosabb. Érti, hogy Joanne tojáshéjon lépked, figyeli a reakcióját.

– Azaz? – kérdezzeti tovább.

– Megbízható embereket keres, akik tudnának vigyázni az édesanyjára, és cserébe felajánlja a lakbér felét.

A férfi a homlokát ráncolja.

– Ez nem valami átverés?

– Csak annyit kellene tenni, hogy naponta néhányszor ránézni, hogy jól van-e, és egy kicsit beszélgetni vele, hogy legyen társasága. Bejárónőt már talált. Csak egy kicsit vigyázni kellene az idős nénire.

Joanne izgatottan várja Émile reakcióját.

– Mit szólsz hozzá?

Émile visszateszi a vízforralót a konyhapultra.

– Nem is tudom. Nála lagnánk?

– Nagyjából. Mondjuk, inkább felette. De lenne egy különálló lépcsőfeljárónk az emeletre.

Émile nem tehet róla, de megint elkomorul az arca.

– Nem is tudom. Egy idős hölgyre vigyázni nem igazán nekem való.

Joanne újabb érvel próbálkozik, még mindig feszült arc kifejezéssel:

– Bejárásunk lenne az udvarára. A hölgy azt mondja, az édesanyja sosem megy ki oda. Szép, árnyékos udvar, nagy platánfával.

– Hm.

Émile folytatja a tea főzést. Nem tudja, milyen bogarat ültetett el a nő Joanne fejébe, de nyilvánvalóan bejött neki. Egy darabig Joanne nem szól. Nézi, ahogy Émile felforralja a vizet, egy nagy csészébe tölti, és beletesz egy teafiltert. Aztán követi kintre, és vele együtt letelepszik a kempingasztalhoz.

– A mi nevünket írnák a bérleti szerződésbe?

Elvégre csak ezért akarnak lakást bérelni a faluban.

– Igen, megígérte. És ez még nem minden!

Émile komoly arccal figyel, ahogy a lány az asztal fölé hajol.

– Nem kér se kezeseket, se munkaszerződést.

Émile ezen kicsit meglepődik.

– Tegnap erre nem is gondoltunk. Pedig ez sarkalatos kérdés lehet – jegyzi meg Joanne.

Igaza van. Tegnap elragadtatták magukat. Nem gondoltak át minden részletet. Bérleti szerződést nem köthetnek csak úgy a semmire. Vannak feltételek, amelyeket teljesíteni kell. Miközben nekik nincs se kezesük, se munkaszerződésük, se rendszeres jövedelmük, amelyet igazolni tudnának.

– A francba – mondja Émile némi rosszkedvvel.

– Mi a baj? – ráncolja a homlokát Joanne.

– Igazad van. Meg vagyunk lőve.

Joanne bólogat. Émile azt hitte, a lányt az izgatja, hogy segíthet egy idős hölgynek, de nem. Egyszerűen csak rájött, hogy nincs más választásuk.

– Nem tűnt átverésnek? – kérdezi Émile, és ismét hátradől a székébe.

– Nem, nem gondolom, hogy az lenne.

– Meg lehet nézni a lakást?

– Igen. Felajánlotta, hogy ma délután megmutatja nekünk.

– Jó.

A lány vár egy kis ideig, és amikor Émile nem tesz hozzá semmit, megkérdezi:

– Akkor megmondjam neki, hogy megegyeztünk?

Émile kicsit ideges. Ez valóban lehetne egy B terv..., ha ezzel megszerezhetik a házassághoz szükséges igazolásokat. Egy hónapig kihúzhatják ott.

– Igen. Bármikor megnézhetjük.

– Aztán majd meglátjuk?

– Aztán majd meglátjuk.

A hölgy levette sárga kötényét. Fehér és rózsaszín virágos nyári ruhát visel, és egy aranyszínű kis táskát. Széles mosollyal köszönti őket, akárcsak előző nap a kőfal tövében.

– Jó reggelt!

Joanne-nal már találkozott reggel, így csak Émile-t üdvözlí egy kézfogással.

– Örülök, hogy újra látom!

– Én is örülök!

– A nevem Annie.

– Én Émile vagyok.

A nő megigazítja a vállán a kis táskája pántját, és hozzáteszi:

– A barátnője mondta, hogy egy időre itt terveznek letelepedni a mi szép kis falunkban.

Émile bólint.

– Még nem tudjuk, végül itt maradunk-e – próbál óvatosan nyilatkozni, mert nem tudja, hogy mit mondott Joanne. Azt sem tudja, hogy a nő hajlandó-e egyetlen hónapra kiadni a lakást átutazó turistáknak.

– Azt mondta, legalább egy hónapig maradnak.

– Így van – helyesel Émile némi megkönnyebbüléssel.

Legalább a dolgok már kezdettől fogva világosak. A nő int nekik, hogy kövessék, és befordul balra a felfelé kapaszkodó sikátorba.

– Gondjaink vannak a lakáskiadással. Az emberek általában csak átutazóban vannak. Nem maradnak itt.

A lépteik kopognak a macskakövön. Elhaladnak egy külföldi turistacsoport mellett, amely egy megafonba beszélő idegenvezetőt követ.

– A néhány napot itt tartózkodó turistákat nem igazán érdekli a lakrész. Ők csak nyaralóhelyet keresnek, nem ilyesmit. Anya viszont nem szeretné, ha folyton idegenek lennének körülötte. Az ő korában már nyugalomra van szüksége.

Émile és Joanne egyetértően bólogatnak.

– Majd meglátják, a lakás kicsi, de csendes. A belső udvar igazán hangulatos. Teljes nyugalomban élvezhetik. Anya nem szeret nyáron sokat kimozdulni. A hőség még árnyékban is fullasztó. Inkább a nappaliban marad, ahol van légkondicionáló. Úgyhogy nyugodtan le tudnak kint ülni.

Kis idő múlva megállnak, és Annie kotorászni kezd a táskájában a kulcsokért.

– Ez az a lakás. Mint látják, nem lakom messze anyától. Naponta legalább egyszer be tudok ugrani hozzá. Már ha éppen nem az unokáimra vigyázok. A lányoméknak itt laknak a környéken.

Egy rendkívül szűk, macskaköves sikátorba érkeznek. Az utca két oldalán sorakoznak a lakások, amelyek inkább hasonlítanak kis kőházakra. Annie egy élénkpiros kis ajtóra mutat, fölötte egy kerámia 6-os szám látszik. A kőépület aprócska: egy pirosra festett kis ablak van a földszinten egy cserép muskátlival. Csipkefüggöny óvja a belső teret a kíváncsiszkodó tekintetektől. Egy másik, emeleti ablakot vastag barna faspaletta takar, ami azt jelzi, hogy azt a részt nem lakják. Az épület alig lehet szélesebb négy méternél. A sikátor többi házikójához képest olyan, mint egy babaház.

Annie fellep a piros ajtóhoz vezető kis lépcsőre, és csörög a kulcsokkal, ahogy behelyezi a zárba. Az ajtó kinyílik, belép, és

behívja őket is.

– Anya! – kiáltja, miközben becsukja maguk mögött az ajtót. – Anya! Én vagyok az, Annie! Megmutatom a fiataloknak a lakást!

Egy sötét folyosóra érkeztek, amely a nappaliba és a konyhába vezet. Egy fénysugár szűrődik be az ajtó alatt. Közvetlenül balra tőlük látják az emeletre vezető lépcsőfeljárót, amely egy szőnyeggel borított falépcső. Egy idős hölgy hangja hallatszik tompán:

– Rendben. Utána bejössz hozzám?

– Igen, anya. Megmutatom nekik az emeletet, aztán benézünk.

– Jó.

– Menjenek csak előre! – mutat Annie a bal kéz felé eső lépcsőfeljáróra. – Jövök én is.

Joanne megy előre. Émile követi. Felmennek a lépcsőn, és egy sötét helyiségben találják magukat, amelynek még a körvonalait sem tudják kivenni.

– Ó, elnézést! – kiált fel Annie. – Nekem kellett volna előremennem, hogy kinyissam a spalettákat.

Tesz néhány lépést, amelyeknek hangját elnyeli a padlószőnyeg. Hallják, hogy kinyílik egy ablak, a spaletták megnyírnak, aztán elvakítja őket az utcáról hirtelen betóduló napfény. Egészen meglepődve pillantják meg a helyiséget, ahol vannak. Émile egy komor, túlsúlyos, idős asszonyra jellemző beltérre számított, de a szoba, amelyben állnak, szellős, világos és elég modern. Annie mintha észrevenné a meglepetést Émile arcán, mert magyarázni kezd:

– A férjemmel átalakítottuk a belső teret, amikor úgy döntöttünk, hogy leköltöztetjük anyát a földszintre. Lebontottuk a válaszfalakat, hogy egy légterű szintet alakítsunk ki, és megpróbáltuk kicsit modernebbre berendezni.

A bézsszínű padlószőnyegtől eltekintve, amelyet meghagytak eredeti állapotában, úgy tűnik, hogy a belső teret a padlótól a mennyezetig teljesen felújították. A falfelületeket átdolgozták, hogy láthatóvá váljanak a szép építőkövek. Úgy tűnik, hogy a plafont nemrégiben fehérre festették, és a

mennyezetvilágítás be van süllyesztve. A helyiség valójában egy kis garzonlakás egy nagy fehér sarokkanapéval, dohányzóasztallal és egy könyvekkel teli könyvespolccal berendezve. A szemközti falon egy konyhasarkot alakítottak ki. A főzőlapok és a kis hűtőszekrény fölött egy második ablaknyílás, egy tetőablak van, amely valószínűleg a belső udvarra néz.

A nő beljebb tessékeli őket egy faliszekrény mellett, és hamar rájönnek, miért. A sarokkanapé mögött, a könyvespolctól részben takarva kinyit egy kis ajtót.

– Ez pedig itt a fürdőszoba és a vécé.

Itt is mindent felújítottak. Gyönyörű, csillogó fehér, üvegfalú zuhanyzó és műkö mosdó van benne. Egy kis tetőtéri ablakon keresztül lehet szellőztetni. Kicsi, de aranyos és jól átgondolt.

– Anya itt hagyott néhány dolgot, amit használhatnak: pár törölközőt, könyveket és egy Scrabble társasjátékot. Az ő korában már inkább a tévét szereti.

Visszamentek a lakótérbe, a lépcső elé.

– Ahogy ma reggel mondtam a barátnőjének, elengedem a bérleti díj felét, ha cserébe némi figyelmet fordítanak anyára. Nem kérem, hogy a házimunkával vagy a tisztálkodásával foglalkozzanak. Van anyának házi segítője, aki gondoskodik ezekről, és minden reggel nagyon korán, hét óra körül átjön. Alig fognak vele találkozni. Nem, csak annyit kérek, hogy töltsenek vele egy kevéske időt. Szánjanak rá néhány percet, hogy beszélgetnek vele. Segítsenek lemenni neki az udvarra, ha friss levegőre vágyik, etessék meg a macskáját, este kívánjanak neki jó éjszakát.

Joanne bólint, hogy érti. Émile kissé tétován a háttérben marad. A lakás nem is olyan rossz. Jó érzés ott lenni. De vajon megéri-e a kockázatot?

– Bemutatom magukat anyának, és megnézzük az udvart.

Követik Annie-t a lépcsőn lefelé. Visszaérnek a földszintre, és végigsétálnak a sötét folyosón. Annie rámutat néhány csukott ajtóra:

– Ez itt anya hálósobája, vécéje és fürdőszobája.

A folyosó végén kinyitja az ajtót, és végre világosan találják magukat. A szoba tipikusan egy idős néni nappalija: arany szegélyű zöld tapéta, bársonyfotelek, széles rojttal szegett szőnyegek, horgolt terítők a bútorokon. Az egyik fotelben egy idős hölgy ül, ölében egy macska.

Ősz haját kontyba fogta, és átható kék szeme van.

– Anya, bemutatom a fiatalokat, akik a lakást jöttek megnézni.

Egy kövér, vörös szőrű macska ugrik le a fotelből, és ijedten kimenekül egy teraszajtó-szerúségen, amely mintha a belső udvarra nyílna.

– Ó! – kiált fel az idős hölgy. – Úgy látszik, Bitang megrémült a vendégektől.

Émile és Joanne odalép hozzá, hogy üdvözölje.

– Jó napot kívánunk!

Az öreg néni még mindig elég élénknek tűnik. Határozottan nyújtja a kezét, de a lánya kicsit megdorgálja, amikor megpróbál felállni.

– Maradj ülve, anya!

Az idős hölgy felemeli a tekintetét, rájuk mosolyog. Mögötte a háttérben hallatszik a tévé, éppen egy vidéki fakunyhóban játszódó sorozat megy benne. A szoba hátulsó részében egy pontosan ugyanolyan konyhasarok van, mint az emeleten, annyi különbséggel, hogy ebben a tapéta színével megegyező, zöld és aranyszínű ronda vázákban szárított virágok díszelnek.

– Jöjjenek! – int nekik Annie. – Megmutatom a belső udvart.

Émile-ék a nő mögötti teraszajtón keresztül lemennek pár lépcsőn a kis zárt belső udvarra. A hely valóban elbűvölő. Az udvart a szomszédos épületek magas falai határolják, amelyeken nincsenek ablakok, így teljes a nyugalom és a meghittség. A lábuk alatt kőburkolat van. Az udvar közepén egy nagy, valószínűleg százéves platánfa áll, amely hús árnyékot vet. A teraszajtó két oldalára az idős hölgy kőedényeket rakott, amelyekben temérdekfajta színes virág virít. A fa alatt egy kerek faasztal és két kis szék áll. Az asztal alatt fekszik a nagy vörös macska, és gyanakvóan figyeli őket.

– Hát ez volna az udvar! Anya nappaliján keresztül tudnak ide kijutni, de nem hiszem, hogy őt ez zavarná. Ahogy már említettem, nyáron szívesebben tartózkodik a nappali hűvösében. Remélem, hogy Bitang befogadja magukat. Elég bizalmatlan anyamacska.

Annie lehajol, és a cica felé nyújtja a kezét, aki erre egy tapodtat sem közeledik.

– Ma nincs jó hangulatban. Biztosan azt hiszi, hogy el akarjuk venni tőle a kicsinyét.

– Van kölyke? – kérdezi Joanne.

Annie feláll, és mesélni kezd:

– Bitang megellett, de az alomban született három kiscica közül csak egy maradt életben. Egy kis kandúr. Anya már túl idős ahhoz, hogy két macskáról gondoskodjon, és különben is csak veszekednének, amikor a kiscica felnő.

Joanne-t eléggé megviseli a történet. Émile látja, hogy a lány aggódva ráncolja a homlokát.

– Mit fognak vele csinálni?

– Egyelőre nem találtam senkit, aki befogadná.

– De ugye nem fogják elpusztítani? – kérdezi Joanne egy szörnyülködő kislány hangján.

Annie lesütött szemmel néz.

– De igen. Ha nem találunk neki helyet.

– Hol van most?

Annie felmegy a nappaliba vezető pár lépcsőfokon.

– Itt van bent az egyik sarokban. Meg akarja nézni?

Joanne lelkesen bólint, és Annie-t követve beviharzik a házba. Émile elidőzik egy kicsit az udvaron, mielőtt ő is bemenne utánuk. Valóban jó érzés a házban lenni. Már látja is magát a platánfa alatti kis faasztalnál üldögélni. Arra gondol, hogy az idős hölgy nem néz ki annyira öregnek és betegnek. Az előbb egészen élénknek tűnt. Mindent összevetve kellemes is lehetne az élet a közös lakásban.

A nappaliban Joanne egy kosár előtt guggol, amelyben egy vörös és fehér cirmos kiscica pislog, de alig bírja nyitva tartani a szemét.

– Mennyi idős?

Az idős hölgy válaszol. Feláll a karosszékből, és ha nehezen is, de Joanne, Annie és a cica felé indul.

– Két hónapos. Épp most választottuk el.

– Anya! Ne állj fel! Feleslegesen fárasztod magad! – fordul meg ijedten Annie.

De az idős hölgy teljesen figyelmen kívül hagyja a lánya intelmét, és csak Joanne-hoz beszél:

– Annie azt akarja, hogy pusztítsuk el, ha nem talállok senkit, aki örökbe fogadja.

– Én azt akartam, hogy rögtön öljük meg – szól közbe Annie –, de anya csak a saját feje után ment. Próbált időt nyerni. Várjuk meg, amíg elválasztható. Majd akkor találunk egy családot, aki befogadja. Most így van egy kiscicánk, akit nyolchetesen kell majd elpusztítanunk!

Joanne végre leveszi a szemét a kis vörös-fehér cicáról.

Úgy áll fel, mint egy magát nagyon is komolyan vevő kislány.

– Egyelőre tudok rá vigyázni. Fent lesz az emeleten, közel az anyjához. Aztán majd segíték befogadó családot találni neki. Ragasztok ki hirdetéseket a faluban. Biztos vagyok benne, hogy találunk neki otthont.

Annie arca teljesen megváltozik. Ő, akit eddig irritált az édesanyja csökönyössége, mosolyra fakad.

– Értsem úgy, hogy kiveszik a lakást?

Joanne kicsit ijedten néz Émile-re. Rájön, hogy meg sem beszélte vele, és túl elhamarkodottan nyilatkozott.

– Én... – kezd bele Émile.

– Tökéletesen megértem, ha át akarják gondolni a döntést – fordul Émile felé Annie. – Várhatunk egy napot, vagy akár többet is.

De Émile már átgondolta a helyzetet. Nincs túl sok vesztegetni való idejük, ha minél gyorsabban nyélbe akarják ütni a házasságot.

– Én már döntöttem.

Látja, hogy Joanne tekintete megélénkül, bár az aggodalom és az öröm között ingadozik.

– Úgy döntöttem, kiveszem.

Annie éppannyira örül és megkönnyebbül, mint Joanne. Elégedettsége jeléül összecsapja a kezét.

– Tökéletes! Nagyon örülök, hogy maguk fognak vigyázni anyára. Biztos vagyok benne, hogy remekül kijönnek majd egymással. Akkor most már intézhetjük a papírformaságokat?

Annie, Émile és Joanne letelepednek kint a kis faasztalnál a platánfa alá. Joanne igazat mondott: Annie hajlandó volt azonnal aláírni a bérleti szerződést, kezes, előleg és jövedelemigazolás nélkül. Mindössze annyit kért, hogy töltsenek majd némi időt az édesanyjával. Meggyőződése, hogy a fiatalok jelenléte nagyon jól fog tenni neki. Émile megtudja, hogy a néni keresztnéve Myrtille, és hogy már tíz éve elvesztette a férjét, Annie apját. Annie előveszi a bérleti szerződést, és egy golyóstollal kitölti.

– Mi szél hozta errefelé magukat? – kérdezi hirtelen felnézve a papírokból, széles mosollyal az arcán.

– Itt szeretnénk összeházasodni – válaszol Émile, mivel Joanne csak zavartan hallgat.

– Gratulálok! Ez nagyszerű! – kiált fel Annie szinte sikítva, és felragyog az arca.

Émile és Joanne próbálnak ugyanolyan lelkesnek tűnni, mint ő, de nem nagyon sikerül.

– Gondolom, saját lakásba költöznek majd, ha összeházasodtak.

– Nagyon valószínű.

A nő eléjük teszi a papírokat, és még mindig mosolyogva folytatja:

– Ez a falu kiváló választás. Ez itt a béke szigete. De hagyom is, hogy folytassák a kitöltést.

Elkészültek a szerződéssel. A személyi igazolványok fénymásolatai hiányoznak, de Annie azt mondta, hogy hozhatják másnap is, amikor beköltöznek. Az idős hölgy elaludt a karosszékeben, és egyikük sem akarja felébreszteni. A lépcsőn búcsúznak el Annie-től, és megegyeznek, hogy másnap délben találkoznak, és máris beköltöznek.

Amikor visszatérnek a kőfalon kívüli parkolóba, Joanne csak ennyit mond Émile-nek:

– Találnunk kell neki egy aranyos nevet!

Émile kimerülten fekszik a fehér sarokkanapén. Nem sok mindent kellett elhozniuk a lakásba, de már az is kifárasztotta, hogy tűző napsütésben kellett a meredek utcákon felkaptatniuk. Joanne ma reggel elment fénymásoltatni az egyik falubeli üzletbe, míg Émile összepakolt mindent, amire szükségük lehet, hogy berendezkedhessenek a Carrero del Massador 6. szám alatti lakásban. Aztán délben, teli kartondobozokkal a kezükben elindultak leendő otthonuk felé. Annie segített nekik egy darabon, és Jean is csatlakozott hozzájuk, hogy a könnyebb holmikat vigye. Az egész költözködés nem tartott tovább egy óránál. Annie a belső udvarban megkínálta őket hűtött limonádéval, és a lakóautó felől kérdezte őket.

– Előnászúton vannak?

Émile válaszolt, mert látta, hogy Joanne szinte menekül a beszélgetés elől.

– Igen, így van. Utazni szerettünk volna, és útközben összeházasodni.

– Jaj, de romantikus! – kiáltott fel izgatottan Annie.

Csak éppen annyira izgatott lett ettől az ötlettől, hogy legszívesebben ezermillió kérdést tett volna fel nekik.

– Már induláskor eldöntötték, hogy hol fognak összeházasodni?

– Nem, akkor még nem tudtuk sem a helyet, sem az időpontot.

– Az utazás függvényében gondoltak rögtönözni?

– Igen, így van. De egy pillanat alatt beleszerettünk a falujukba.

– És mit terveznek azután? Újra útnak indulnak?

– Lehet. Még nem döntöttük el.

– Végleg letelepednek valahol?

– Elképzelhető.

Émile-nek minden egyes helyről, ahol Eus előtt megálltak, részletesen be kellett számolnia, és el kellett mesélnie, hogyan ismerkedtek meg. Nem volt túl bőbeszédű a témában. Egy szokásos történetet adott elő közös fiatalkori barátokról. Joanne közben elmenekült a cicával, és Émile-nek egyedül kellett rögtönöznie.

Július 26.

Kedves Marjorie!

Most te következel, hogy írjak neked. Éppen egy olyan helyen vagyok, amely valószínűleg neked is nagyon tetszene. Átmenetileg itt lakom. Egy állomás az utamon. A falu csodálatos. Ha meglátnád a lakást, ahová nemrég beköltöztem, megenne a sárga irigység. A vakolatlan kőfalak pont olyanok, amilyenek tetszenek neked. Félig nyitott, üvegfalú zuhanyzó van (amire esküszöl). Egy sarokkanapé, amely remekül mutatna a nappalidban. Modern, letisztult stílus, sok fénnel.

Egy lánnyal költöztem ide. Bizony! Messziről is látom a meglepetést az arcodon. Még egy fehér foltos vörös kiscicát is örökbe fogadtunk. Még nem tudjuk, hogy hívjuk, de majd szólok, ha Joanne (igen, Joanne-nak hívják a lányt) talált neki nevet.

Látod, minden rendben van velem! Tudom, hogy nagyon aggódtál, amikor Laura elhagyott, de nem kellett volna. Mindig mindenből talpra lehet állni, és tovább lehet lépni. Tökéletesen boldog vagyok. Ezt mindenképpen mondd meg anyának! Ne aggódjatok miattam! Elhatároztam, hogy élményekkel teli életet szeretnék, mielőtt végleg elmegyek. De benneteket nem felejtelek el. Sokat gondolok rátok. Mindennap.

Add át üdvözetemet anyának, apának, Bastiennek és az ikreknek!

Émile

Ezt a levelet postára is fogja adni. Egy távolabbi faluból fogja elküldeni, hogy senki ne jöhessen el érte Eus-be. Beül majd a lakóautóba, és egész nap vezetni fog, amíg el nem ér egy postahivatalhoz. A papír aljára, az aláírása után még ezt írta: Úgy intéztem, hogy ezt a levelet a lakhelyemtől távol eső helyről adjam fel. Ne vesztegessétek az időtöket azzal, hogy megkerestek! Éljétek az életeteket, tudva, hogy jól vagyok!

Úgy döntött, boldognak mutatja magát nekik. Az igaz, hogy még nem teljesen békélt meg az igazsággal, de végül is nem hazudott. Boldog.

Aznap este szótlanul vacsoráznak. Myrtille már evett a tévé előtt, közben nézte a sorozatát. Joanne meg akarta neki melegíteni az ételt, és oda akarta tenni a karosszéke előtti asztalra, de az idős asszony megnyugtatta, hogy meg tudja maga is csinálni; persze végtelenül sok időbe telik az átkozott lábaival, de amíg meg tudja melegíteni az ételét, addig legalább nem érzi magát teljesen kiszolgáltatva.

Ők maguk az emeleten, a saját kis lakrészükben terveztek vacsorázni, de Myrtille tízszer is elmondta nekik, hogy kiülhetnek a belső udvarra, hogy butaság nem kihasználni a késő júliusi kellemes időt. Így hát lehozták a tányérjaikat, evőeszközeiket és a vegyes zöldsalátát, amire Myrtille megint csak morgott egyet:

– Legközelebb ne csináljanak ekkora felhajtást! Főzzenek nyugodtan itt nálam, a lenti konyhában! A lányom készételeket hozat nekem, így már nem is használok a főzőlapot.

Nem sokkal ezután, a tévésorozata közben elaludt.

Émile és Joanne így a platánfa alatt vacsoráznak csendben. Émile arra gondol, hogy ő is könnyen úgy végezhetne volna, mint Myrtille, a gondoskodó szerettei fojtogató és bénító figyelmével körülvéve. Ismét megállapítja, hogy nagyon jól tette, hogy eljött otthonról. Úgy véli, Annie és a hozzáállása tehetetlenebbé teszi Myrtille-t, mint amilyen valójában. És hogy a szülei és a nővére ugyanígy viselkedtek volna vele.

Betegebbé és sérülékenyebbé tették volna, mint amilyen. Joanne-nal se betegnek, se szenilisnek nem érzi magát. Még mindig fiatalember, aki egy lakóautóval rója az utat, döntéseket hoz, összeköltözik egy lánnyal, és korholja, amiért egy kismacskával az ölében eszik.

Nézi, ahogy a lány egy darab kenyérrel kitunkolja a tányérját. A kiscicát letette nyugalomba a földre, és az anyja, Bitang, a tulipános cserepek mellett nyalogatja.

– Adtál már neki nevet? – kérdezi Émile a szék támlájának dőlve.

Joanne gyermeki szemmel néz rá. Amióta megtalálta ezt a macskát, újra kislány lett. Már az utazás is sokat változtatott rajta, de ez a macska teszi teljessé az átalakulást. Mosolyog, izgatottan megborzong, amikor a cica a farka végével megérinti a lábát, állandóan hívogatja, figyeli, felélénkül az arca, amikor a cicus megjelenik.

– Még nem döntöttem.

– Akarod, hogy segítsek választani?

– Miért is ne?

Joanne befejezi a tunkolást.

– Két breton szón gondolkodom, amelyek elég rövidek, így könnyen megtanulhatja őket. Az egyik Pok, ami csókot jelent, a másik a Spi, ami annyit tesz, remény.

Émile meghatónak találja a lányt, aki olyan komoly és gondterhelt képet vág, mintha az újszülött gyermeke nevéől kellene döntenie.

– Neked melyik tetszik jobban? Természetesen van beleszólásod.

Ettől Émile szája még szélesebb mosolyra húzódik.

– Mi az? – kérdezi, látva, hogy Émile valamin mosolyog.

– Nem érdekes.

Nem meri megmondani, hogy meghatónak találja. Ehelyett csak annyit mond:

– Hívhatjuk Pok-nak, és tekintsük Spi-t a második keresztnevének! Mit szólsz hozzá?

– Lehet így is – bólogat lelkesen Joanne. Aztán széles mosollyal hozzáteszi: – Ez az első macska az egész

földkerekségen, akinek két keresztnéve van!

És ettől végtelenül boldognak tűnik.

Ez az első alkalom, hogy nincs különösebb dolguk este. Nem kell a Pireneusokról szóló útikönyvet átnézniük, nem kell útitervet készíteniük, nem kell kempingezéssel foglalkozniuk. Egy hónap áll előttük, hogy rohanás nélkül csak sétálgassanak, és készüljenek az esküvőre. Egy hónap, hogy átgondolják az utazásuk további részét. A helyhez kötött életmódnak megvannak a maga előnyei. Mindezek ellenére kissé ötletszegényen üldögélnek a platánfa alatt. Joanne-nak jut eszébe, hogy vegyék elő a Scrabble-t, és ha nem is túl lelkesen, de Émile elfogadja a javaslatot.

Így hát előkészítik a társasjátékot a kis asztalon, és Émile meggyújtja a gyertyákat, amelyeket Joanne szintén lehozott az emeleti lakásból. Csendben játszanak, mindketten elmerülnek a saját gondolataikban. Joanne megkereste Pokot az asztal alatt, és az ölébe ültette. Émile azon tűnődik, vajon Laura milyen arcot vágott volna, ha azt javasolta volna, hogy játsszanak Scrabble-t. Valószínűleg kinevette volna. Ő viszont úgy gondolja, hogy nagy butaság így reagálni, mert a Scrabble szórakoztató játék.

Később visszatérnek Myrtille nappalijába, ahol Joanne óvatosan felébreszti az idős hölgyet.

– Jöjjön, segítek befeküdni az ágyba!

Végül Émile vezeti be a hálósobájába, mert attól tart, hogy Joanne gerince megroppanna Myrtille súlyától.

– Menj lefeküdni, majd én segítek neki – ajánlja fel Émile éppen emiatt.

Bekíséri Myrtille-t az ágyáig, és behúzza a spalettákat.

A hálósobaablak az utcára néz, amely teljesen kihalt ezen a késői órán. Ez az a csipkefüggönnyel és muskátlikkal díszített ablak, amelyet korábban láttak.

– Emlékeztessen, hogy holnap ne felejtsem el megöntözni őket! – kéri az öreg néni.

Émile bólint, és megvárja, amíg az ágyban egyenes háttal

ülve megfésülködik. Hosszú, ezüstfehér haja van. Nagyon szép lehetett fiatalon.

– Elbűvölő a menyasszonya – mormolja az idős asszony. Átható kék szemét Émile-re emeli, aki úgy érzi, itt nem lehetnek titkai.

– Igen, az.

– Örülök, hogy ideköltöztek.

Émile rámosolyog, de elfordítja a tekintetét. Nem tudja, hogy az idős asszony rájött-e, milyen viszony van Joanne és öközötte. Vajon sejti-e, hogy valójában nem is jegyesek. Talán megérezte a viselkedésükből, a tekintetükből, a mozdulataikból. Bárki láthatja, hogy bizonyos távolságot tartanak.

– Mi is örülünk – válaszolja röviden.

Myrtille lefeküdt. Joanne megvizsgálta Émile sebeit a könyökén és a fején. Megállapította, hogy a varratok kezdenek maguktól kihullani, így szerencséje van, mert nem kell őket kiszednie. Joanne fertőtlenítette őket, amit Émile grimaszolva kicsit túldramatizált. Aztán lekapcsolták a villanyt. A kihúzott sarokkanapén fekszenek a sötétben. De Émile nem tud elaludni, mert percek óta neszezést hall. Valami kaparászást a szőnyegen. Mintha valami lenne a szobában.

– Joanne?

Joanne nem mozdul, mintha már aludna.

– Joanne? – szól neki még egyszer. – Joanne! Hallod ezt a zajt?

A következő másodpercben egy kis meleg szőrgombóc ugrik fel a lábára, Émile pedig azonnal kipattan az ágyból.

– Nem! Joanne, nem! Szó sem lehet róla! Pok lent marad a földszinten a kosarában!

Joanne egyáltalán nem aludt, vékony kis hangja egészen közelről hallatszik:

– De hát fél egyedül!

Émile nem hatódik meg ettől.

– Ugye csak viccelsz! Lent van az anyamacska! Biztos vagyok benne, hogy máris keresi!

– Vadászik ilyenkor.

– Akkor se!

Joanne villanyt kapcsol, és vonakodva átmegy a szobán, kezében a kis Pokkal, túlméretezett fekete rövidnadrágjában és egy hozzáillő pólóban. Émile szerint úgy fest a dolog, mint egy pár első veszekedése. Nem is tudja megállni, hogy ne mosolyodjon el, és ezt a lány is észreveszi.

– Émile...

– Nem!

– De Pok...

– Nem!

Joanne elkeseredett képet vágva eltűnik a lépcsőn. Émile megpróbálja lehervasztani a mosolyt az arcáról, de nem sikerül, túlságosan szórakoztatja a dolog. Már szinte hiányoztak ezek az otthoni civódások.

Az első néhány nap Eus-ben, amit hármásban töltenek, úgy röppen el, hogy igazából egyikük sem veszi észre. Nyugodt, békés napok, hogy megszokják egymást, és kialakítsanak valami napirendet.

Émile az első reggel arra ébred, hogy egyedül van. Amikor a főzőlap fölötti kis ablakon kinéz, látja, hogy Joanne a teraszon van, és Bitangot eteti. A macska, amelyik köztudottan bizalmatlan, máris elfogadta Joanne-t. Émile-t nem lepi meg. Joanne visszafogott, nyugodt és csendes. Nyilvánvalóan bizalmat ébreszt.

Joanne nem neheztel az este történetek miatt, amiért lehozatta Pokot az emeletről. Laura órákig duzzogott volna, de Joanne nem. Ezen az első reggelen a belső udvaron reggeliznek, és nézik, ahogy a macskák nyalogatva tisztogatják magukat. Aztán Émile megöntözi Myrtille virágait, míg Joanne elmegy bevásárolni a faluba. Délután elkezdik összeszedni az esküvői papírokat, Myrtille mindeközben szundikál a karosszékében.

– Ó, a fenébe! – fintorodik el Joanne zavartan.

– Mi a baj?

– Nincs nálam születési anyakönyvi kivonat.

– Ó!

Indulása előtt Émile a születési anyakönyvi kivonatától kezdve a tíz évvel ezelőtt szerzett kismotor-jogosítványáig az összes fontos iratát bepakolta, amit csak otthon talált. Nagyon örül, hogy minden nála van.

– Nem gondoltam, hogy szükség lesz rá – mentegetőzik Joanne.

– Próbáld meg felhívni a polgármesteri hivatalt, ahol születted! Lehet, hogy elküldik postán.

Joanne felhívja a hivatalt. Amikor leteszi a telefont, úgy érzik, szerencsecsillag ragyog felettük.

– A város, ahol születtem, azon kevés települések egyike, ahol elektronikusan is lehet kérvényezni az anyakönyvi kivonat másolatát.

Másnap reggel Joanne elindul, hogy keressen egy internetkávézót vagy valamilyen üzletet, ahol van internet és megengedik neki, hogy elektronikusan benyújthassa az anyakönyvikivonat-kérelmet. Émile azt javasolja az idős hölgynek, hogy üljenek ki a belső udvarra. Ma hűvösebbre fordult az idő. Be is borult. Lóg az eső lába, de a platán alatt nem áznak meg. Meglepetésére Myrtille beleegyezik.

– Kér egy kis teát? – ajánlja fel Émile. – Én egész nap teát szoktam inni.

– Jó, nem bánom.

Megegyeznek, hogy a teásdobozokat kényelmi okokból a földszinten, az idős hölgy nappalijában fogják tárolni. Émile kiviszi a gőzölgő csészéket a platánfa alá. Kinyitja fekete füzetét, míg Myrtille kinyújtja maga előtt a lábát, Bitang pedig az ölébe ugrik, hogy elfoglalja a helyét.

– Mi ez a jegyzetfüzet?

– Ez? Amolyan útinapló-féleség.

Az idős hölgy hihetetlenül kék szemével bámulja Émile-t.

– A lányom azt mondja, itt akarnak összeházasodni.

– Igen, így van.

– Mikor lesz a nagy nap?

– Majd ha minden szükséges papírt összeszedtünk.

Myrtille alig észrevehetően bólint, mintha megértett volna valamit.

– Nem igazán volt tervben, ugye?

– Tessék?

– A házasságkötés.

Émile őszinte akar lenni vele, legalábbis részben.

– Nem, nem terveztük.

Myrtille elmosolyodik, amit Émile nem ért azonnal, de amikor látja, hogy a néni a hasára teszi a kezét, akkor megérti.

– Jaj, nem! Nem, nem, nem! Nem arról van szó!

De Myrtille az égre emeli a tekintetét, mintha azt akarná mondani, hogy őt nem lehet átverni.

– Esküszöm, hogy nem! Ennek tényleg semmi köze...

Minél jobban tiltakozik, Myrtille annál sokatmondóbban mosolyog.

– Joanne nem... Hogy is juthat ilyen az eszébe!

Émile arra gondol, nem kellene-e ráhagyni, elvégre egy hónap múlva már itt sem lesznek, úgyhogy... Myrtille csettint egyet a nyelvével.

– Engem nem tud becsapni! Nekem elég látnom, ahogy a kiscicával bánik.

– Tessék?

– Csak arra vár, hogy valakit babusgathasson!

Émile megint a fejét rázza, próbálja megértetni az idős hölgyel, hogy tényleg nem ez a helyzet.

– Na jó, hagyom naplót írni.

– Myrtille, félreérti.

– Ssss! Csak írjon! Ne is törődjön velem!

– Tényleg nem jól gondolja.

– Csak írjon nyugodtan!

Émile feladja a küzdelmet Myrtille csökönyösségével szemben. Hát persze, Joanne és ő gyermeket várnak... Ó, ha Myrtille tudná!

Halkan cseperegni kezd az eső, de a platánfa alatt tökéletesen védett helyen vannak. Émile kis adagokban ír, leírja Eus-t és a szűk utcáit, közben a tollát rágcsálja, és

kortyolgatja a teáját. Végül mindössze három sort írt, amikor csapódik a bejárati ajtó, és Joanne bőrig ázva megjelenik a kis lépcső tetején.

– Na? – kérdezi Émile minden bevezető nélkül. – Találtál?

– Igen. A templommal szemben van egy kis kávézó, ott van internet.

– Sikerült benyújtani a kérvényt?

– Igen, sikerült. E-mailen küldik majd az anyakönyvi kivonatot. Időnként rá kell majd néznem a leveleimre.

Myrtille megint csettint a nyelvével, ahogy az előbb.

– Nagyon úgy néz ki, hogy nem várhat ez az esküvő!

Joanne nem érti, kérdőn néz Émile-re, aki csak int neki, hogy majd később elmagyarázza.

– Merre van Pok? – kérdezi Joanne, és beletúr a nedves hajába.

– Ki az a Pok? – kérdez vissza Myrtille.

– A kiscica – magyarázza Émile. – Pok lett a neve.

– Á, értem! – néz rájuk megint csak sokat sejtetően.

– Hol van? – erősködik Joanne.

– A kosarában, aranyoskám, a kosarában – válaszolja Myrtille széles mosollyal.

Aznap este Myrtille mesél nekik az Eus-ben töltött életéről és férjéről, Eugène-ről, aki késkészítőmester volt. Mindketten itt születtek. Myrtille négy lányt nevelt fel. Annie az egyetlen gyermeke, aki nem hagyta el Eus-t és az édesanyját. Három nővére az ország különböző szegletében él. Az idős hölgy az egész életét a háztartás vezetésével töltötte. Aztán amikor a lányok kirepültek otthonról, segített a férjének az üzletben, egészen Eugène haláláig.

Émile és Joanne figyelmesen hallgatják, kérdezzetik, próbálják faggatni egyik-másik részletről, de nem nagyon sikerül. Myrtille nem is figyel rájuk. Úgy tűnik, csak arra van szüksége, hogy újra és újra elmélyedjen az emlékeiben, és mesélhessen. Amikor a lányok még kicsik voltak, Eugène és Myrtille minden hétvégén kirándultak Eus környékén. Fogták a piknikkosarukat, és kerestek egy kis zöld területet valami

vízpart vagy forrás mellett. A lányok ugrálóköteleztek, babáztak, lubickoltak a patakban. Eugène pihentette a kezét, amelyet az egész álló napi munkában a késpengék felsértettek. Myrtille szívvel-lélekkel gondoskodott a családjukról. A lányok otthon tanultak. Az idős néni békével tekint vissza az életére. Úgy tűnik, pontosan úgy élte le, ahogyan szerette volna.

– Nem én választottam Eugène-t férjemnek. Előre elrendezett házasság volt. A szüleink a falu legrégebbi lakosai közé tartoztak.

Amikor Joanne megkérdezi, hogy boldogtalan volt-e emiatt, megrázza a fejét, és kék szeme még jobban csillog.

– Nem – válaszolja. – Nem is akartam volna senki mást férjemnek.

A harmadik nap reggelén Émile elindul, hogy feladja a levelet Marjorie-nak. Joanne-nak elvben a helyi postahivatalba kellene mennie, mivel ott van egy kis nyomtatógép, és megígérte Annie-nak és Myrtille-nek, hogy nyomtattat hirdetést, hogy örökbe fogadó családot találjanak Poknak. Émile úgy köszönt el tőle, hogy fíkcnyei kétsége sincs afelől, hogy Joanne-nak esze ágában sincs megtenni. Valahogy meg fogja oldani, hogy ne kelljen.

Émile lesétál a falun át, üdvözli Jeant, aki az aznap érkező turistákat várja, majd a régi városkapun áthaladva elmegy a parkolóban hagyott lakóautóért. Szólt Joanne-nak és Myrtille-nek, hogy csak este, vacsorára ér vissza. Fogalma sincs, hová megy. Úgy tervezi, elindul az autópályán, aztán majd lesz valahogy.

Egész délelőtt vezet. Délben megáll egy pihenőhelyen, és felmelegít egy borsókonzervet, ami után desszertként még egy kis maradék banánkompótot is elfogyaszt. Az autóban a lenti padon szundikál egyet, majd újra útnak indul. Amikor délután három óra körül egy véletlenszerűen választott autópálya-kijáraton lehajt, rájön, hogy későre jár, és hosszú utat tett meg. Nem igazán emlékszik, hová megy, és miért indult útnak. Kétségeit az út menti táblák olvasásával próbálja eloszlatni, de egyik település neve sem mond neki semmit, és nem

emlékszik, mit keres arrafelé. Emlékszik, hogy ma reggel eljött Myrtille-től, otthagya Joanne-t az emeleti lakásban. Néhány másodperc múlva visszatér az emlékezete. Semmi baj, az utóbbi hónapokban rengeteg ehhez hasonló, kisebb emlékezetkiesése volt. Ez a mostani elég ártalmatlannak tűnt, de rájön, mekkora szerencséje volt. Lehetett volna rosszabb is.

A postahivatalt úgy találja meg, hogy követi a templomhoz vezető jelzéseket. A posta ott áll szemben. Az ablak még mindig nyitva van, úgyhogy vesz egy tucát bélyeget is a későbbi levelekhez. Amikor visszaszáll a lakóautóba, iszonyú fáradtság rohanja meg, és az a kellemetlen érzés tör rá, hogy elvesztegetett egy napot. Alig várja, hogy hazaérjen Joanne-hoz. Biztos benne, hogy Pok az ölében fog ülni.

Rója a kilométereket. Emberfeletti erőfeszítésébe kerül, hogy figyelni tudjon, mert a sok vezetéstől teljesen kimerültnek érzi magát. A nap lassan lenyugszik. Megáll egy autópályapihenőnél, hogy igyon egy kávét és teletankolja az autót. A műszerfalon nyolc órát mutat az óra, amiből rájön, hogy esélye sincs hazaérni vacsorára. Azon tűnődik, vajon Myrtille és Joanne együtt esznek-e majd a belső udvaron. Reméli, nem aggódnak miatta.

Este tíz óra van, amikor behajt az Eus kőfalainak tövében lévő parkolóba. Egész nap úton volt. Nem nagyon tudja felidézni, mivel kötötte le a gondolatait ez alatt a hosszú idő alatt.

A ház már sötétbe borult. Myrtille már biztosan lefeküdt. Az emeleti lakásban a sarokkanapén ülve találja Joanne-t, kezében Myrtille egyik könyvével. Pok és Bitang összegömbölyödve fekszik mellette. Bitang a kölykét mosdatja. Émile örül, hogy újra látja Joanne-t. Hosszú volt a nap, és rájön, hogy hiányzott a társasága. A lány felnéz a könyvből, amint meghallja Émile tompa lépteit a szőnyegen.

– Szia! Megjöttél?

Az arcán némi aggodalom látszik. Nyugtalankodott talán?

– Igen. Egy kicsit túl messzire mentem, és túl későn vettem észre.

Joanne leteszi maga mellé a könyvet, és felegyenesedik. Bitang odajön, és megszagolgatja Émile-t.

– Feladtad a levelet?

– Igen, feladtam.

Leül mellé a kanapéra, és leveszi a cipőjét.

– És te? Mit csináltál ma?

– Segítettem Myrtille-nek átrendezni a nappaliját.

– Tényleg?

A lány elégedett mosollyal bólint.

– Igen, kialakítottunk neki egy szunyókálóhelyet, közelebb a teraszajtóhoz, hogy ne kelljen kimennie, ha élvezni akarja a szellőt.

– Sajnálom, biztosan vártatok rám a vacsorával.

– Myrtille elfáradt estére. Már vacsora előtt segítettem neki lefeküdni.

– Nem semmi vagy! Átrendeztetted vele az egész nappaliját! Szegény kisöreg!

– Ő csak utasításokat adott.

Joanne-nak kell még néhány hét, hogy rájöjjön, mikor viccel Émile. De majd belejön.

– Na és Pok?

– Mi van Pokkal?

– Nyomtatnál plakátokat, hogy gazdit találj neki?

Joanne tekintete elvándorol. Próbál közömbösen válaszolni, de szörnyen rosszul hazudik.

– Nem igazán volt ma rá időm a nappali átrendezése miatt.

Émile igyekszik elrejteni az arcán bujkáló mosolyt. Nem akarja, hogy Joanne észrevegye. Szórakoztatja, amikor a lány ennyire zavarba jön. Joanne feláll, minden bizonnyal azért, hogy másra terelje a figyelmet, és véget vessen a beszélgetésnek.

– Visszaviszem Bitangot és Pokot a földszintre éjszakára.

– Rendben. Addig kihúdom a kanapét.

Émile már fekszik a sötétben, amikor Joanne visszatér az emeletre. Az ágy másik végében lévő takaró alá bújik.

– Arra gondoltam... – motyogja a sötétben.

– Mire?

– Hogy holnap elmehetnének Cômes-ba. Tudod, abba a faluba, ahol a romok vannak. Myrtille mesélt ma róla.

– Tényleg?

– Igen. Szerettek oda járni Eugène-nel, a férjével, még mielőtt a lányok megszülettek. Azt mondta, hogy egyszerre szép és felkavaró.

– Egyszerre szép és felkavaró? – gúnyolódik Émile, de csak a rend kedvéért.

– Pontosan ezt mondta.

– Egy csomó hülyeséget beszél.

– Émile!

– Pedig igaz! Például azt hiszi, hogy terhes vagy.

– Hogy mi?

Érezte, hogy a lány felkönyököl az ágyban.

– Viccelsz?

– Nem. Azt hiszi, hogy ezért házasodunk össze ilyen gyorsan.

– És nem mondtad neki, hogy nem igaz?

– Hogyne mondtam volna, de rettenetesen makacs. Mintha meg sem hallotta volna.

Egy pillanatra csend támad a szobában. Émile ki tudja venni a várakozó Joanne árnyékát, aki még mindig az egyik könyökén támaszkodik.

– Akkor ezért akarta, hogy megvárjalak a nagy szekrény megmozdításával!

– Arrébb raktad a nagy szekrényét?

– Nem volt boszorkányság. De folyton azt hajtogatta, hogy óvatosabbnak kellene lennem.

– Igaza is volt.

– Nem vagyok törékeny nádszál.

– Alig vagy ötven kiló.

– És mi van, ha annyi vagyok?

– Akár meg is sérülhettél volna.

– Te meg megint elájulhattál volna, és soha többé nem tértél volna vissza Eus-be...

Émile-nek elakad a szava. Úgy ült be az autóba, hogy erre

nem is gondolt. De persze Joanne-nak igaza van. Nem volt túl bölcs dolog. Nagyon is megtörténhetett volna. Ennyi kockázatot vállalni egy levélért! Tiszta hülye volt. Főleg, mivel a lány nem is tudta volna elérni. Biztosan végigaggódta a mai napot.

– ...és mégis megtetted – fejezte be Joanne a mondatot.

– Igaz.

Joanne témát vált, láthatóan nem akar tovább lovagolni a dolgon, Émile pedig megkönnyebbülten néz rá.

– Szóval akkor holnap elmegyünk Cômes-ba? – kérdezi a lány.

– Igen. Holnap elmegyünk Cômes-ba.

Legközelebb, amikor postára megy levelet feladni, magával viszi Joanne-t.

– Nagyon csendesek mindketten ma este – néz Myrtille hol egyikükre, hol másikukra.

Leégtek a tűző napon. Joanne orra skarlátvörös, Émile-nek pedig meglátszik a napszemüveg helye.

– Cômes volt magukra ilyen hatással?

– Igen, azt hiszem, igen.

Perzselő napsütésben érkeztek a romos faluba. Senki mást nem láttak a környéken. Egyedül voltak a kőomladékok között. A település úgy nézett ki, mint egy katasztrófa utáni, elhagyatott, hőségtől felperzselt város, ahol semmiféle élet nem maradhatott fenn. Saját szemükkel látták, mit értett Myrtille azon, hogy szép és felkavaró. A templom ott állt a sivár táj közepén. Nyitva volt. Joanne nagyon hosszú időre eltűnt benne, és – ha Émile jól sejtette – mélyen elmerült a gondolataiban. Ő kint maradt egy leomlott falrész árnyékában. Az omladozó, romos, mégis gyönyörű kőtemplom látványa rabul ejtette. Arra gondolt, hogy egy másik életben, ha szerelemből házasodott volna egy olyan lánnyal, mint, mondjuk, Laura, itt szerette volna kimondani a boldogító igent. Megpróbálta elképzelni, milyen lehetett volna itt a szertartás. Elképzelte Laurát teljesen szabadon, mezítláb, leengedett hajjal, fehér hippiruhában. Elképzelt a fején egy

kecses, fehér virágkoszorút, és menyasszonyi csokor helyett egyetlen, szintén fehér rózsát a kezében. Elképzelte az anyját könnyes szemmel, halvány rózsaszín kosztümben. Nyilván végig zokogott volna. Láta maga előtt az apját szép, visszafogott öltönyben az anyja oldalán. Marjorie virágos nyári ruhát viselt volna, Bastien pedig farmert és fehér inget. Az ikrek nyakába csokornyakkendőt kötöttek. Laëtitia korholná Renaud-t az ingén lévő gyűrődés miatt, Tivan pedig kihasználná az alkalmat, és négykézláb elmászkálna a romok közé. Vidám életkép volt. A félig ledőlt falnak támaszkodva mosolygott magában.

Amikor Joanne kijött a templomból, szomorúnak tűnt.

Émile azon tűnődött, vajon mire gondolhat most a lány. A tűző napsütésben szótlánul sétáltak vissza Eus-be.

– Nagyon szép hely.

Némán helyeselnek. Myrtille nem firtatja tovább a témát. Érti, hogy történt valami, ami miatt most inkább csendben maradnának.

Joanne másnap reggel megkapja e-mailen a születési anyakönyvi kivonatát. Émile csak téblábol a lakásban. Megkérdezi Myrtille-t, mivel tudná hasznossá tenni magát, ő pedig mutat neki egy polcot a hálósobában, amelynek meg kellene húzni a csavarjait, és megemlíti egy régi biciklit, ami a lányánál, Annie-nál kallódik, és aminek a megjavításával elszórakozhatna. Utána Émile használhatná is akár, és bejárhatná vele a falut, vagy akár munkába is járhatna vele, ha itt szeretne elhelyezkedni. Émile még aznap nekilátott a polc javításának. Este Annie meglátogatja az édesanyját, és kettesben vacsoráznak a belső udvaron.

Joanne ellenőrzi és fertőtleníti Émile sebeit, és kicsit aggodódik.

– Ha holnap biciklit akarsz szerelni, maradj árnyékban!

– Miért mondd?

– A fejed tetején lévő hegnek nem tett jót a tegnapi napsütés Cômes-ban.

– Levedzik?

– Nem, de ha folyton nap éri, sosem fog elmúlni. Vörös, és egész életedben meg fog látszódni.

Émile csak megrándítja a vállát. Mit érdekli, ha egész hátralévő életére megmarad a sebhely?!

Telik-múlik az idő Eus-ben. A sebek szépen lassan gyógyulnak. A perzselő nap továbbra is égeti a növényzetet. Émile a következő három napon belekezdett Annie biciklijének a javításába. Annie-ék háza előtt az árnyékban, a járdán ülve komótosan szerel. Közben engedi a gondolatait elkalandozni. Annie óránként hoz neki egy limonádét. Annie máskor ékszereket készít és árul, de nyáron nem dolgozik. Ilyenkor a hosszú szünetben az unokáira vigyáz. A gyerekek Émile körül kíváncsiskodnak, órák hosszat nézegetik a szerszámaikat és az olajos kezét.

Napközben Joanne barangol Eus környékén. Mimózával vagy más tarka virággal és összeviszza karcolt kézzel tér haza.

Este pedig nagyon későig scrabble-öznek. Másnap nem kell sehová indulniuk, nem kell útitervet készíteniük, nincs semmilyen időbeli kötöttségük. Játék közben nem beszélgetnek.

A könyvekkel megrakott polcon találtak egy kis rádiót, úgyhogy zenét hallgatnak, és rakosgatják a betűzsetonjaikat.

Egyik este Joanne megkérdezi:

– Eldöntötted már, mi legyen a testeddel, ha meghalsz?

Émile-t annyira zavarba ejti a kérdés, hogy másodpercekbe telik, mire egyáltalán vissza tud kérdezni.

– Hogy micsoda? – sikerül kinyöszörögnie, amikor végre meg tud szólalni.

– Hamvasztást vagy temetést szeretnél?

– Azt hiszem...

Miért is nem gondolkodott még soha ezen? Nagyon ostobán pislog Joanne-ra.

– Szerintem nekem tök mindegy...

Folytatják a játékot, és Émile végignézi, amint a lány

rezzenéstelen arccal kirakja a xilofon szót.

– És te?

– Én el akarom magam hamvasztatni. Akkor el tudok majd szállni a szélben – válaszolja a lány gondolkodás nélkül.

Mutatja, hogy elfogytak a betűk a tartójából. Megnyerte a játékot.

Elkészült a kerékpár. Émile ismét azon kapja magát, hogy tétlenül járkál a lakásban. Az augusztusi kánikula elviselhetetlen. Hőségriadót rendeltek el. Myrtille már nem jár ki az udvarra. Behúzódik a nappaliba, és sokat alszik. A legkisebb erőfeszítés is kifárasztja. Joanne végleg lemondott arról, hogy hirdetést ragasszon ki a faluban, és örökbe adják Pokot. Émile elképzei, milyen borzasztó lesz megválni tőle, amikor újra útra kelnek. Tényleg, mi lesz a cicával? Talán Annie beleegyezik, hogy megtartsák? Talán az unokáinak adja majd. Annie nem fogja tudni elpusztítani. Addigra túl mozgékony és önálló lesz.

Nem sokkal augusztus 15-e előtt elmennek a polgármesteri hivatalba, hogy beadják a házasságkötési kérelmüket. Hiánytalanul megvan minden irat. A hivatalnok azonban közli velük, hogy Eus-be költözésük egy hónapos fordulónapjáig, augusztus 26-ig zárolják az aktájukat. Még két hetet kell várniuk. Ez idő alatt azonban a házasságkötési kérelmüket nyilvánossá teszik. Elégedetten távoznak, és Eus macskaköves utcáin ballagnak hazafelé.

– Arra gondoltam, keresek valami munkát, hogy elfoglalm magam valamivel – jelenti be Émile.

Joanne egyetértően bólint.

– Hátha Annie tud segíteni. Sok ismerőse van.

Myrtille aznap este elégedettnek tűnik, amikor megtudja, hogy Émile munkát keres.

– Bizony, etetni kell majd a kicsit – mondja komoly arccal.

– Myrtille, nincs semmilyen kisbaba! – kiált fel Joanne sértődötten.

De az idős hölgy úgy tesz, mintha meg sem hallaná.

Eus-ben kezdetét veszi az évente megrendezett művészeti fesztivál, ami – magyarázza nekik lelkesen Myrtille – hatalmas tömeget vonz a faluba. Művészek lepik el a szűk utcákat: komédiások, festők, rajzolók, zenészek, pantomimművészek. A sikátorok kopogó léptektől, nevetéstől és örömkialtásoktól hangosak. Míg Myrtille a nappalijában hűsöl, Joanne reggeltől estig járja a fesztivált.

Émile szólt Annie-nak, hogy szeretne valami alkalmi munkát találni.

– Bízsa csak rám! – válaszolt rögtön segítőkészen.

Alkalmi munka címén Annie hol ide, hol oda küldi a faluban; mindenhová, ahol elkél a segítség a háznál. Émile segít kiüríteni egy padlást, kicserélni az autók, kerékpárok defektes kerekét, segít újra összetákolni, megerősíteni a kilazult, lötyögős polcokat, és behordani a heti nagybevásárlást, ha valakinek azzal adódik gondja. Az emberek egy-egy papírbankóval fizetnek neki, és megkínálják étellel. Feltűnő, hogy a korábbi emlékezetkiesései egyre ritkábban fordulnak elő. Az az érzése, hogy új életének kiszámíthatósága és nyugalma is közrejátszik ebben. Annyira elfoglalt, hogy Joanne-nal is alig találkozik. Myrtille gyakran már alszik, mire ő hazaér.

– Láttam a polgármesteri hivatal előtt a hirdetményeket. Ki van függesztve a nevük. Mikor lesz az esküvő? – kérdezi Annie, amikor a nap végén Émile betér hozzájuk, hogy visszaadja a kölcsönkapott szerszámosládát.

– A hónap végén. Két időpontot ajánlottak fel: augusztus 30-át és 31-ét. Gyorsan kell döntenünk.

Annie éppen répát aprít az egyik unokájával az ölében.

– Jönnek rokonok az eseményre?

Émile megrázza a fejét.

– Nem. Egyszerű polgári esküvő lesz. Semmi egyéb.

– És kik lesznek a tanúk?

– Két hivatali alkalmazott.

– Ó, értem.

Annie csalódottnak tűnik. Igazi esküvőre számított.

– Akkor esküvői ruha és karikagyűrű sem lesz?

– Nem, semmi ilyesmi nem lesz.

Egyik reggel Myrtille nagyon kellemetlen helyzetbe hozza őket, amint éppen jönnek le az emeletről. A lépcső alján várja őket Bitanggal a lábánál, és egy nagy fehér csipkeruhát tart a kezében. Joanne kapcsol elsőnek. Zavarában meglepetten felkiált. Émile-nek csak pár másodperc múlva esik le a tantusz.

– Gondolom, nincs menyasszonyi ruhád – kezdi Myrtille.

Joanne-nak a szava is elakad, és Émile sem tud a segítségére sietni. Tátva marad a szája, amit Myrtille a meghatottság jelének vesz.

– Ez volt a menyasszonyi ruhám. Lehet már vagy hatvanéves, de nagyon vigyáztam rá. Nem gondolom, hogy kiment a divatból. De legrosszabb esetben a régi idők hangulatát idézi.

A feszültség egyre nő bennük. Nem látnak kiutat ebből a szorult helyzetből. Joanne egyik lábáról a másikra álldogál. Émile megdermed két lépcsőfok között.

– Menj hamar, próbáld fel, kedveském! Biztosan jól áll rajtad is. Én is körülbelül ilyen vékonyka voltam annak idején.

Zavart pillantást váltanak. Attól tartanak, most már muszáj végigjátszaniuk ezt a komédiát. Joanne egy pillanatig habozik, remegő kézzel nyúl a ruháért, aztán hátranéz Émile-re, remélve, hogy valamilyen úton-módon segít, de Myrtille tekintélyt parancsolóan elkergeti:

– Te meg ne állj itt! Futás innen! Hát nem tudod, hogy balszerencsét hoz, ha a nagy nap előtt meglátod a jövődöbelidet menyasszonyruhában?

Émile-nek bűntudata van, amiért ott kell hagynia Joanne-t Myrtille csipkeruhájával a kezében.

– Hogy sikerült megúsznod? – kérdezi, amikor este hazaér.

– Fel kellett próbálnom, és Myrtille még azt is eltervezte, hogy egy kicsit megigazítja.

Émile sajnálja a lányt.

– Lehet, hogy el kellene neki mondanunk az igazat.

De Joanne hevesen rázza a fejét.

– Szó sem lehet róla! Összetörnénk a szívét!

– Mit fogsz csinálni? Felveszed?

Joanne megvonja a vállát.

– Vehetsz másik ruhát, ettől meg megszabadulhatsz, amint kitettük a lábunkat a házból.

– Igen.

Nem nagyon tudja eldönteni, mit gondol a lány minderről, mert máris újra belemerült a regényébe, a doromboló Pokkal az ölében.

Augusztus 30.

Renaud!

Holnap van az esküvőm. Csak éppen kicsit üresnek érzem magam miatta.

Az elmúlt hetekben mindent megtettünk azért, hogy összeházasodhassunk. Az előírt sorrendben elintéztünk mindent: összeszedtük a szükséges papírokat, átmenetileg le is kellett telepednünk egy faluban, hogy bejelentett lakcímmel rendelkező lakosnak számítsunk, és jogosultak legyünk itt házasságot kötni. Elűtöttük az időt, amíg el nem érkezett ennek a fránya esküvőnek a napja. Most itt van, én pedig csak űrt érzek magamban. Azt hiszem, jobban leszek, ha már aláírtuk a papírokat.

Hogy könnyedebb hangnemben folytassam: még nem is meséltem, hogy beköltöztünk egy Myrtille nevű idős hölgyhöz. Ő a földszinten lakik, mi pedig az emeleten. A lánya szinte ingyen adta ki a lakást, cserébe néha rá kell néznünk a nénire. Először kicsit óvatos voltam az ötlettel, hogy egy idős hölgyhöz költözzek, de be kell valljam, megváltozott a véleményem. Ez az együttélés tényleg klassz. Meg kell hagyni, az öreg Myrtille legalább annyira gondoskodik rólunk, mint ahogy mi gondoskodunk róla. Alkalmi munkákat vállalok a faluban, hogy elfoglaltam magam. De így egy kis zsebpénzt is kapunk. Mit szólsz, tegnap még azt is megtanultam, hogyan kell olajat cserélni

egy autóban!

Az itteni életem teljesen más, mint amilyen Roanne-ban volt. Látnod kellene!

Még ha feszült is vagyok, be kell vallanom, hogy ez a lét derűssé tesz. Egyszerű, csendes boldogság.

Hamarosan ismét jelentkezem újabb hírekkel, öregem.

Vigyázatok magatokra mindhárman!

Minden jót!

Émile

– Akkor hát ez a nap is eljött!

Joanne bólint. Ma este bent vacsoráznak a házban, méghozzá az emeleti kislakásukban. Myrtille ügyelt arra, hogy a nagy napjuk előestéjén egy kis egyedüllétet biztosítson nekik, és ők hálásak ezért. Kicsit belefáradtak már az alakoskodásba. Megkönnyebbültek, hogy egy kicsit fellélegezhetnek, távol Myrtille kíváncsi tekintetétől. A vacsora közepén Joanne leteszi a villáját, és feláll az asztaltól.

– Majdnem el is felejtettem... – mondja, majd odamegy a piros hátizsákjához, és kotorászik benne. – Ezt ma délután vettem.

Egy kis fekete dobozzal jön vissza, amit Émile elé tesz az asztalra.

– Mi ez?

Int Émile-nek, hogy nyissa ki a dobozkát. Amikor kinyitja, meglepődve pillant meg két gyűrűt egy kis piros párnán.

– De hát miért? – kérdezi, miközben felnéz a lányra.

– Hogy Myrtille ne kérdezősködjön. Nem került szinte semmibe. Rozsdamentes acél. Úgy gondoltam, ez a nyugalmonk ára.

Émile becsukja a dobozkát, és bólint.

– Jól tetted.

Újra nekilátnak a vacsorához, és nem túl sietősen esznek tovább. Émile-nek feltűnik, hogy a cica nincs velük. Joanne általában csak lefekvéskor viszi le, Émile kérésére. Máskülönben biztos lehet benne, hogy vagy Joanne lábánál, vagy az ölében van. Ma este viszont nincs itt. Biztosan feszült

Joanne. Émile egyébként is nagyon csendesnek találja.

– Jól vagy? – kérdezi tőle két falat között.

A lány bólint.

– Kicsit feszült vagy?

– Nem, nem feszült vagyok, hanem furcsán érzem magam.

Émile leteszi a villát, és komolyan néz a lányra.

– Ha meggondoltad magad, lefújhatjuk az egészet.

– Nem erről van szó.

– Nem muszáj megtennünk. Egyébként is jobban vagyok.

Amióta itt vagyunk, alig volt emlékezetkiesésem.

– Megteszem, Émile. Összeházasodunk.

– Ha te...

– Holnap feleségül megyek hozzád. Csak furcsán érzem magam ettől, de gondolom, te is így vagy vele – fürkészi Émile-t, aki egy bólintással megerősíti, ugyanakkor megkönnyebbül, hogy a lány nem akarja lefújni az esküvőt.

– Igen. Valamiféle űrt érzek magamban.

– Én meg nem tudom hová tenni ezt az egészet, és olyan hihetetlen minden.

– Holnap már jobb lesz. Végül is csak egy darab papír.

– Tudom.

A kislakásban ismét csend lesz. De egyikük sem folytatja az evést. Eltelik néhány másodperc, aztán Joanne az asztalra fekteti a tenyerét, és kerek perec nekiszegezi a kérdést:

– Voltál már szerelmes?

Émile túlságosan furcsa és fásult hangulatban van ahhoz, hogy megdöbbenjen vagy zavarba jöjjön a kérdés hallatán.

– Igen, voltam.

– Sokszor?

– Nem sokszor. Egyszer.

– Sokáig tartott?

– Négy évig.

– Laurába? Abba a lányba, akiről egyszer meséltél nekem?

Émile visszaemlékszik arra a beszélgetésükre az artigues-i parkolóban. Hihetetlenül távolinak tűnik.

– Igen. De miért kérdezed? – ráncolja Émile a homlokát inkább csodálkozva, mint bosszúsan.

- Össze fogunk házasodni, vagy nem?
- De igen.
- Akkor tudhatunk egymásról ilyeneket.
- Émile arcán halvány mosoly jelenik meg.
- Igen, hogyan.

Nem igazán örül neki, hogy éppen a Joanne-nal való esküvője előestéjén kell felelevenítenie Laura emlékét. Joanne játszadozik kicsit a villájával, de csak épp addig, míg megfogalmazza a következő kérdését:

- Még mindig szereted?

Émile kezdi kényelmetlenül érezni magát, hátradől a székébe. Úgy gondolja, sokkal jobban kedvelte a hallgatag, közömbös Joanne-t, aki soha nem tett fel ilyen kérdéseket.

- Elhagyott. Már egy éve szakítottunk.
- Nem ezt kérdeztem. Még mindig szereted?
- Öö... valószínűleg nem.

– Valószínűleg nem? – néz a lány Émile-re kételkedve, aki egy sóhajjal megadja magát.

– Azt hiszem, valamennyire mindig is szeretni fogom, történjék bármi.

Tévedett, amikor azt hitte, hogy a válasza kielégíti Joanne-t és a hirtelen jött kíváncsiságát.

- El akartad venni feleségül? – kérdezi halkan.
- De Joanne!
- Csak kérdezem.

– Igen. Igen, akartam... majd egyszer – egyenesedik fel a székében. Elege van a lány kérdezősködéséből. – Miért kérdezed?

- Csak tudni akartam.
- De miért?

Joanne megvonja a vállát.

– Csak kíváncsi voltam, mire fogsz gondolni holnap, amikor a polgármesteri hivatalban leszünk, és ki kell mondanunk az igent. Most már tudom, hogy Laurára fogsz gondolni, és nem leszel boldog. Sajnálom, hogy így alakult.

– Nem kell sajnálkoznod. Oltári nagy szívességet teszel nekem.

– Lehet, de én állok majd az oldaladon a polgármester előtt, nem Laura, és már az is nehéz lesz neked, hogy rám nézz.

– Neked is ugyanez lesz. Léon jár majd a fejedben.

A lány olyan heves fejrázással tiltakozik, hogy Émile meglepődik, sőt megdöbben rajta.

– Nem! Holnap nem fogok rá gondolni. Sem a házasságkötéskor, sem utána.

Émile elképed, tátva marad a szája. Meg sem tud szólalni. Rossz ötlet volt ezen a témán rágódni pár órával az esküvő előtt.

Aznap este kifejezetten szótlanul térnek nyugovóra.

Másnap reggel Myrtille ébreszti őket. A földszintről kiabál.

– Joanne! Joanne! Láttad, mennyi az idő? Most már tényleg fel kell próbálnod a ruhádat!

Nem értik, miért pánikol Myrtille. A polgármesteri hivatalba csak két órára kell menniük. Joanne mégis felkel, tapogatózik a sötétben. A kiáltozás megismétlődik:

– Joanne! Émile! Nyissátok ki a spalettákat! Dél van!

– Micsoda? – ül fel hirtelen Émile az ágyban, aztán kicsit halkabban Joanne-nak címezve hozzáteszi: – Ugye csak ugrat minket?

– Máris jövök! – kiáltja Joanne, mielőtt Myrtille újabb kiabálása átjárná a házat.

Émile nem kapkod az öltözködéssel. Nem sok ruhából válogathat ilyen alkalmakra. Előhúz egy tengerészkék nadrágot és egy régi fehér inget. Mindkettő elmegy mára. Aztán lezuhanyozik, és csinál magának egy csésze fekete teát. Tudja, hogy úgysem fog tudni lenyelni egy falatot sem. Joanne egy órával később újra megjelenik, a haja be van fonva, és szomorkás a tekintete.

– Nem sikerült megúsznom ezt a frizurát.

– És a ruhát?

– Attól sem szabadulok.

Émile önkéntelenül elmosolyodik. A saját csapdájukba

estek. Ha kezdettől fogva őszinték lettek volna, talán könnyebb lett volna ez az egész helyzet.

– Hozz egy másik ruhát a táskádban. Majd útközben átöltözhöl, amikor már nem lát Myrtille.

– Jó, ezt fogom tenni.

– Gyere, keressünk gyorsan egy eldugott kis utcát, ahol átöltözhettek. Majd eltakarsz.

Joanne szeretne már túl lenni rajta, de Émile nem mozdul. Végignéz Joanne-on. Myrtille menyasszonyi ruhája egy bő, egyenes szabású, lábfejig érő, a régi időket idéző ruha. Csipke borítja Joanne mellét, vállát és karját, egészen a csuklójáig. Myrtille megigazította a V nyakú ruhát, hogy ne legyen túl bő, és szépen álljon a dekoltázs.

– Mehetünk? – kiált Joanne türelmetlenül.

Zavarba jött attól, hogy Émile olyan furcsa arckifejezéssel bámulja.

– Igen, menjünk!

Tesznek pár lépést az egyik sikátorban, de mindketten kissé kényelmetlenül érzik magukat.

– Tudod, szép ez a ruha – mondja Émile, és megköszörüli a torkát.

Nem mer a lány szemébe nézni. Nem meri megmondani neki, hogy szép ebben a ruhában. Attól még kínosabb lenne a helyzet. Pedig igaz. Joanne ma tényleg nagyon szép.

– Szép cipő – mondja viccelődve, hogy oldja a feszültséget.

Myrtille menyasszonyi ruhája alól két csupasz lábfej kandikál ki a napszitta, aranyszínű szandálban, ami annak a jele, hogy ez az egész nem igazán számít.

Nem kis feladat egy néptelen sikátort találni, ahol Joanne kibújhat a ruhájából, különösen, hogy javában zajlik a művészeti fesztivál. A falu tele van emberekkel. A turisták minden irányból, minden utcából, még az utcáról nyíló belső udvarokból is özönlenek. Émile és Joanne hamarosan a figyelem középpontjában találják magukat. A turisták kíváncsian követik őket a tekintetükkel, fényképeznek, és odaodakiabálnak egymásnak. Sőt, van, aki meglepítésében fel is

kiált, amikor meglátja őket:

– Nahát, nézzétek! Egy ifjú pár!

– Gratulálunk! Sok boldogságot, szerelmesek!

– Úgy nézem, itt sehol nem tudok átöltözni – sziszegi Joanne a fogai között.

– Sajnálom – mondja Émile. – Azt hiszem, magadon kell hagynod a szertartás idejére.

– Semmi baj.

– De utána rögtön leveheted. A polgármesteri hivatalban biztosan lesz mosdó.

– Ne aggódj! Túlélem. Nem érdekes.

Nyugodt, mint mindig. Nyugodt és kicsit közömbös. Émile ellenben ideges. Nem rá mutogatnak a járókelők elragadtatva, mégis ő van a leginkább zavarban. Felgyorsítják a lépteiket, hogy minél hamarabb a polgármesteri hivatalba érjenek. Joanne feltűri a ruháját a térde fölé, hogy gyorsabban tudjon szaladni. Kifakult szandálja csattog a járdán. Lihegve érkeznek a hivatalba. A recepcióspult mögött ülő hivatalnok széles mosollyal üdvözli őket.

– Milyen gyönyörű a mai jegyespárunk!

Megkéri őket, hogy foglaljanak helyet, amíg szól a „polgármester úrnak” és a tanúk szerepét betöltő két munkatársának. Felemeli a telefont, hogy minden érintettet értesítsen. Joanne egyenes háttal, mozdulatlanul és szenvtelenül ül. Az előző napi nyugtalansága teljesen eltűnt. Újra derűs. Émile viszont alig bír egy helyben maradni. Lopva figyeli a lányt. Szeretné, ha megmaradna ez a kép az emlékeiben: Joanne régimódi menyasszonyi ruhát visel, fonott copfját az egyik vállán előre vetette, csipke fedi a karját és törékeny csuklóját, a fehér anyag előtt V alakban nyitott, látszik a nyaka és a dekoltázs. Negyedóra múlva, miután aláírták az anyakönyvet, eltűnik majd a folyosói mosdóban, és visszaveszi valamelyik rosszul szabott, fekete ruháját. Soha többé nem fogja így látni. Igyekszik hát kihasználni az alkalmat. A fejében mostantól kétféle Joanne lesz. A fekete ruhás, szótlan, a saját sorsa iránt közömbös Joanne, aki bő ruhákba és széles kalap mögé rejtőzik. A másik pedig ez a

fehér ruhás, gyönyörű és nőies Joanne: egy múltó, röpke pillantás arra, amilyen lehetett volna, ha az élet másképp alakul, ha Léon nem tesz valami megbocsáthatatlant. Szinte biztos, hogy Léon és a rejtélyes tragédia előtt Joanne színes ruhákat hordott, copfba fonta a haját, és többet nevetett. De erről sosem fog tudni meggyőződni.

– Kijelenti-e ön, Joanne Marie Tronier, hogy az itt jelen lévő Émile Marcel Verger-vel házasságot köt?

Joanne Émile-re néz. A pillantás csak egy másodpercig tart, de annál többet mond. Nyilvánvalóvá teszi, hogy Émile-nek nincs miért aggódnia, megígéri, hogy vigyázni fog a szabadságára, és ezennel megpecsételi a fogadalmát. A hangja rendkívül tiszta, ahogy válaszol:

– Igen.

A polgármester Émile felé fordul, aki alig hallja, amit mond.

– Kijelenti-e ön, Émile Marcel Verger, hogy az itt jelen lévő Joanne Marie Tronier-val házasságot köt?

Émile alig hagyja befejezni a mondatot, azonnal rávágja:

– Igen.

Ezen a mögötte álló tanú, egy kopasz önkormányzati alkalmazott felnevet, mert érzelmi túlfűtöttségnek véli.

– Ezennel Émile Marcel Verger-t és Joanne Marie Tronier-t az idevonatkozó törvény értelmében a mai naptól házastársakká nyilvánítom.

Ismét csend lett. Aggódó és kissé zavart pillantásokat váltanak.

– Van jegygyűrűjük? – kérdezi a polgármester. – Most jön az a rész, hogy felhúzzák egymás ujjára a karikagyűrűket.

Joanne hirtelen magához tér.

– Ó, igen! – nyúl be a zsebébe, de rájön, hogy nincs nála, mert Myrtille esküvői ruháját viseli.

– Nincs a táskában? – súgja oda neki Émile.

Joanne szétnéz maga körül, és a lábánál végre megpillant egy fekete, zsinórpántos kistáskát, amelyet Myrtille adott kölcsön erre az alkalomra. A tanúk elmosolyodnak. Hát igen, az izgatottság! – gondolják valószínűleg. Joanne a táska

mélyére nyúl, és kiveszi a fekete dobozkát.

– Akkor most húzzák egymás ujjára a gyűrűket!

Joanne kinyitja a dobozt, átnyújtja a gyűrűt Émile-nek, aki halkán odasúgja neki:

– Fel kell húznod az ujjamra.

– Ja!

– És most a házasságkötés hitelesítése következik. Elsőként a kedves feleséget, majd a kedves férjet, majd őket követően a két tanút kérem meg, hogy járuljon elém, és írja alá a házassági anyakönyvet.

Émile-nek izzad a tenyere, de már jobban érzi magát. Mindjárt vége. Egy aláírás, és máris mehetnek. Visszakapja a szabadságát. Bármi is történjék mostantól, Joanne dönt a sorsáról. Ő pedig biztos abban, hogy minden úgy lesz, ahogyan meghagyja neki.

– Meg is volnánk. Mielőtt elmennének, most már odaadhatom önöknek a családi anyakönyvüket, amelybe mostantól az önöket érintő valamennyi változás be fog kerülni... Példának okáért a születendő gyermekeik... – tette hozzá sokatmondó mosollyal.

Émile alig tudja elrejtteni meglepettségét. Mi a fenét kezdenek egy családi anyakönyvvel? De máris a kezébe nyomják a hivatalos könyvecskét. A polgármester Émile vállára teszi a kezét, így adja tudtára, hogy ünnepélyesen kikíséri őket a teremből. Az önkormányzat dolgozói udvariasan gratulálnak nekik a kijáratnál, ők ketten pedig távoznak a családi anyakönyvvel a kezükben.

– Várj meg itt! – suttogja Joanne. – Beugrom a mosdóba átöltözni.

Émile így hirtelen magára marad, és egyedül várakozik az előcsarnokban, szemben a recepcióspultban üldögélő hivatalnokkal, aki izgatottan kérdezi:

– Na, minden jól ment?

Émile bólint. Megkönnyebbült, hogy vége. Csak egy kicsit keserű szájíze van miatta. Szomorú és személytelen szertartás volt. Persze, hiszen csak formalitás volt az egész, ahogy

mindig is mondogatta magának. De ez nem változtat a nyomott és szomorú hangulatán. Szerette volna, ha valami más is megadatott volna. Nem tud szabadulni a gombóctól a torkában.

Csak állnak a fullasztó hőségben, Joanne-on nincs már fehér ruha. Minden elmúlt. Az aggodalom, az idegesség. Csak egy hatalmas úr maradt bennük.

– Most mihez kezdjünk? – kérdezi Joanne félénken.

Fogalmuk sincs. Émile csak sétálni szeretne, friss levegőt szívni... Egyedül akar lenni. Szeretne kicsit megfeledkezni arról, hogy épp most tett tönkre valamit, amiben szilárdan hitt.

– Nem tudom – mondja. – Azt hiszem, járok egyet.

Joanne mintha érezné a hangjában a súlyos lelki terhet. Szomorú pillantást vet rá. Neki nem jelentett semmi különöset a mai nap, de tudja, hogy Émile számára ez más volt.

– Én meg addig szétnézek a fesztiválon – mondja halkán. – Este találkozunk otthon.

Émile egy pillanatra felocsúdik:

– De mit fogunk mondani Myrtille-nek? Furcsállni fogja, ha külön utakon járunk.

Joanne megvonja a vállát.

– Majd azt mondom neki, hogy... nem is tudom... hogy elmentél pezsgőt venni ma estére.

– Jó.

Émile teljesen le van taglózva. Még pár pillanatig csak állnak egymással szemben, néznek egymásra, aztán Joanne azt mondja:

– Akkor szia, otthon találkozunk!

Lassan elsétál a menyasszonyi ruhával a hóna alatt. Egy pillanatra még visszafordul, és azt mondja:

– Elkísérlhetsz, ha akarsz. Úgy értem, mehetünk együtt, ha gondolod.

De látja, hogy Émile-nek valóban nincs hozzá kedve.

– Nem baj. Később találkozunk!

Augusztus 31.

Laura!

Meg fogsz lepődni, amikor megkapod ezt az e-mailt.

Nem tudom a postacímedet. Nem tudom, hol laksz most éppen. Csak ez az e-mail-címed van, ahová írhatok. Azt sem tudom, nézed-e még ezen a leveleidet.

Beültem egy kávézóba, ahol van internetkapcsolat és számítógép, hogy írjak neked. Negyven fok van. Egy vacak ing van rajtam, amiben izzadok.

Most jövök a polgármesteri hivatalból, ahol megnősültem. Nem éppen a legmegfelelőbb indokkal mondtam ki az igent. Joanne nagyszerű lány, aki nagyon szép volt a menyasszonyi ruhájában, de ő se jó okból tette ugyanezt. Kimondtuk az igent a polgármester és két tanú előtt, akiket nem is ismertünk, és akiket nem igazán érdekelt, hogy jelen vannak-e, vagy sem. Aláírtuk a házassági anyakönyvet, és amint eljöttünk a hivatalból, elindultam internetkávézót keresni, hogy írhaszak neked.

Egész idő alatt nem akartam mást, csak elmondani neked, hogy téged akartalak volna feleségül venni. Tessék, sikerült. Soha nem beszéltünk róla, mert mindig túl szégyenlősek és főleg túl ostobák voltunk. Mindig féltünk világosan kimondani egymásnak a dolgokat. Igen. Szerettelek. Örültem szerettelek, gondolom, ezt te is tudtad, mégsem kértem meg soha a kezedet. Azt hittem, lesz még rá időnk. Renaud és Laëtitia esküvői szertartásán kerestem a tekintetedet a templomban, hogy így adjam a tudtadra, de nem voltál ott. Ezt jelnek kellett volna vennem. Elmentél, hogy bosszút állj Laëtitián, de én még azt is szerettem benned, hogy ilyen gonosz is tudsz lenni.

Nem tagadom, hosszú időbe telt, mire túltettem magam a szakításon. Nem tudom, hogy teljesen túl vagyok-e már rajta, de minden erőmmel azon vagyok, hogy továbblépjek, és ne gondoljak rá többet. Szeretném, ha tudnád, hogy nem voltál ma a gondolataimban a házasságkötő teremben,

mert erőnek erejével elhessegettelek a fejemből, amikor felkeltem reggel. De amint kiléptem a teremből, újra megjelentél.

Azt hiszem, az ember csak egyszer szeret igazán az életben. Nekem te voltál az. Senki más nem lesz.

Nincs ebben semmi szomorú, mert nem mindenkinek adatik meg, hogy igazán szeressen. Nekem megadatott, és hálás vagyok érte.

Most befejezem ezt az e-mailt, mielőtt megpusztulok a hőségtől ebben az átkozott internetkávézóban.

Természetesen a legjobbakat kívánom neked: légy boldog, teljesedj ki, és maradj mindig ugyanolyan (igen, mindig hiányozni fog a pimasz, piszkálódó oldalad is). Én ugyanolyan maradok (legalábbis azt hiszem).

*Ölel:
Émile*

Nem megy vissza azonnal a lakásba. Odakint füllesztő a hőség, de még nem akar hazamenni. Elkerüli a forgalmas, turistákkal teli utcákat, a meredek sikátorok árnyékában sétál végig lefelé a falun, és észak felé veszi az irányt. Van egy homályos elképzelése arról, hogy hová tart. Tudja, hogy nem jó ötlet ebben a hőségben, de szüksége van rá. Egy órát gyalogol megállás nélkül, aztán megkönnyebbülten pillantja meg az első kőomladékot, az első romokat. Ez az egyetlen hely, ahol most lenni akar; az egyetlen hely, amely tökéletesen tükrözi a jelenlegi lelkiállapotát. Cômes, a romos falu. Úgy is ismerik, hogy „az elveszett falu”. Már semmilyen útjelző tábla nem utal a létezésére. Már csak egy kietlen romhalmaz a pusztaságban, amelynek a közepén egy kis templom dacol az idővel. A Saint-Étienne de Coma egy különös, lecsupaszított templom, nincs harangtornya, nincsenek domborművek a falán, és nincsenek ólomüveg ablakai sem, csak a csupasz kőből emelt falai állnak. Émile belöki az éktelenül nyikorgó, nehéz faajtót. A belső tér is végtelenül egyszerű. A falak fehérek, tömör tölgyfa padok sorakoznak szemben az oltárral, amely szintén tömör fából készült, és vörös és arany

burkolattal van borítva. Húvös van odabent, és jóleső sötét. Émile lerogy egy padba az első sorban, lehunyja a szemét, és hagyja, hogy peregjenek vele a percek; csak így, gondolkodás nélkül, az elveszett falu közepén.

Nem futott össze Myrtille-jel, amikor hazaért a Carrero del Massador 6. szám alá. Miután becsukta maga mögött a bejárati ajtót, egyenesen felment az emeletre a bal kéz felőli lépcsőn. Semmiképp sem akart az idős hölgygel találkozni. Felfutott a lépcsőn, és meglepetésében felkiáltott, amikor meglátta, hogy Joanne egy szép aranyszínű asztalterítőt tett fel, gyertyát gyújtott, és megterített kettőjüknek.

– Nahát!

A kis sütőből finom illat száll, betölti a helyiséget. Joanne a konyhapultnál áll kötényben. Hátrafordul, amikor meghallja, hogy Émile hazaért.

– Hát itt vagy!

Meghagyta a copfját, amitől sokkal nőiesebb. A kislakás másik végében Myrtille menyasszonyi ruhája egy vállfára akasztva lóg a falon egy szögön.

– Ünnepi vacsorát főzöl?

– Igen..., szerettem volna... – hebeg zavarában – ...valami esküvői vacsorafélét. Tudom, hogy ez nem az. Nem ilyen esküvői ünnepségről álmodtál, de mégiscsak valami apróság.

Émile meghatódik a lány figyelmességétől. Amit most készített, az nem apróság, hanem nagyon is sok. Émile nem is tudja, hogyan adhatná értésére. Megköszörüli a torkát.

– Köszönöm, Joanne. Ez... olyan kedves... komolyan... ez nagyon figyelmes.

– Remélem, ízleni fog – ráncolja az orrát Joanne kicsit zavartan.

– Biztos vagyok benne, hogy finom.

– Nem vettem bort. Sosem iszom. Nem tudok mi alapján választani – törli meg idegesen a kezét a kötényébe.

– Akkor megyek, és veszek pezsgőt – jelenti be Émile.

– Pezsgőt?

– Pezsgőt, bizony! Elvégre most házasodtunk össze! Igen

vagy nem?

Joanne megkönnyebbül, hogy Émile viccelődik, és ezzel ismét valamiféle könnyedség költözik az életükbe.

– Igen – válaszolja félszegen mosolyogva.

– És neked is innod kell egy kicsit! Az esküvőd napján ez a minimum. Már itt sem vagyok! Tíz perc, és jövök!

– Szia!

Nem talál egyetlen boltot sem, amelyik még nyitva lenne. Este nyolc óra van. Kénytelen elmenni Annie-ékhoz, hátha a férje tart pezsgőt a pincéjében. A nő meglepődve fogadja.

– Mit keres itt az ifjú férj?

Émile zavartan próbál magyarázkodni:

– Pezsgő híján vagyunk, a faluban pedig minden zárva van. Gondoltam, megkérdezem, esetleg ki tudnának-e segíteni minket egy üveggel.

Annie még szélesebben mosolyog.

– Hát persze!

Azzal megragadja Émile-t, és egy nagy puszit nyom az arcára.

– És szeretettel gratulálok!

Pár pillanattal később Émile egy üveg pezsgővel a kezében lép ki a házból, és Annie még utánakiabál:

– Nagyon szívesen! Vegyék úgy, hogy ez a mi nászajándékunk! Csodás estét kívánok!

Majdnem felbotlik valamibe, amikor belép a kislakásba, és épphogy csak elkapja a pezsgősüveget, mielőtt az a földre zuhanna. Amikor visszanyeri az egyensúlyát, meglátja a lábai előtt a fehér és vörös szőrgombócot, aki miatt majdnem hasra esett.

– Pok! Ne butáskodj! – kiált rá Joanne. Aztán Émile-hez fordulva mentegetőzni kezd: – Máris leviszem! Már azelőtt meg akartam tenni, mielőtt megérkeztél!

De Émile Pok fölé hajol. Egészen idáig nem sok figyelmet szentelt neki. Számára csak Joanne plüssállatkája volt, amihez Joanne nagyon ragaszkodott. De meg kell hagyni, aranyos

pofija van, a kis szemével szinte könyörög a simogatásért. Joanne leguggol mellé, és a karjába veszi Pokot.

– Sipirc innen! Miért lábatlankodsz itt folyton?

Nagyon aranyos Joanne, ahogy próbál szigorú lenni. Annyira hiányzik belőle a meggyőződés! Nem szereti Pokot korholni, és ez látszik is rajta.

– Hagyd csak! – mondja Émile.

– Hogyhogy?

– Hadd töltsé velünk az estét! Nem zavar.

A lány nem nagyon tudja leplezni a döbbenetét.

– De hiszen majdnem felbuktál benne!

– Majd óvatosabb leszek. Vigyázni fogok, hova lépek.

– Tudom, hogy nem nagyon kedveled. Levihetem. Tényleg nem gond.

– Nem arról van szó... Soha nem mondtam olyat, hogy nem kedvelem – mentegetőzik Émile ügyetlenül.

– De... – néz zavartan Joanne – nem engeded, hogy velünk maradjon.

– Csak éjszakára nem. Tudom, hogy a cicák játékosak, és nem szeretnék kétóránként arra ébredni, hogy a hasamra ugrik, vagy megharapja a lábamat.

Szembefordulnak egymással, Pok Joanne biztonságos karjaiban fekszik.

– Csak emiatt? – kérdezi a nő hitetlenkedve.

– Persze hogy csak emiatt.

– Meg voltam győződve róla, hogy nem szereted, és nem akarod, hogy velünk legyen.

– Dehogyanisnem szeretem! Szerintem nagyon aranyos, ahogy mindig bújik hozzád.

Joanne zavartan félrenéz.

– De folyton azt kérdezgetted, hogy megcsináltam-e már a hirdetést, hogy találtam-e neki befogadó családot. Azt hittem, alig várod, hogy megszabaduljak tőle.

Émile elmosolyodik. Joanne a mellkasára szorítja Pokot, mintha valami veszélytől akarná megvédeni.

– Csak figyeltem, milyen zavarban vagy. Gondoltam, hogy soha nem tudnál megválni tőle.

Joanne nem is tudja eldönteni, hogy ő is mosolyogjon, vagy inkább bosszankodjon ezen.

– Szóval akkor...

– Igen?

– Szerinted lehetne arról szó...

– Igen?

– Szerinted lehetne arról szó, hogy esetleg megtartsuk?

A szemei elkerekednek, a szája tátva marad.

– Igen, esetleg.

– A lakóautóban? Amikor elmegyünk innen?

Émile megvonja a vállát.

– Meg lehetne azt is oldani, nem?

– Tényleg?

– Tényleg – bólint Émile.

És hirtelen, tessék, ez az a pillanat, amikor megtörténik, amire várt. Joanne homloka kisimul, a szeme összehúzódik, a szája megremeg. Nehezen tudja elrejtteni a boldogságát.

– Jaj, de jó, Émile! Ez egyszerűen... Köszönöm!

Émile megértő társ szeretne lenni. Joanne megérdemelné...

Figyeli, ahogy a lány szótlanul eszik. Ez is valami olyasmi, amit szeret benne. Joanne nem érez kényszert arra, hogy folytonos beszéddel kitöltse a csendet. Tudja értékelni a csendet.

– Mi a következő fogás? – kérdezi Émile, amikor látja, hogy a lány feláll.

– Nem tudom, ízlik-e majd...

– Ne mondogasd ezt folyton!

– Egy édes-sós pite.

– Hát én szeretem az édes-sósat. Ennek mi a neve?

Leteszi eléjük a pités tálát. Forrón gőzölög, és isteni illata van.

– Karamellizált hagymával, áfonyával és friss kecskesajttal töltött pite.

Elpirul, amikor elkapja Émile meglepett, ámulattal teli tekintetét.

– Ne bámulj így rám!

– Azt akartam mondani, hogy „a végén még feleségül veszek”, de már megtettem.

A poén nem igazán jön be. Joanne csak egy halvány, félénk mosollyal viszonozza.

– Ízlik?

– Nagyon finom!

Tovább esznek, csak a villák zörgése és az aprócska lakást betöltő dzsesszzene hangjai hallatszanak. A gyertyák pislákoló, tompa fényt árasztanak. Pok letelepedett Joanne lábához. Bitang távolról figyel.

– Milyen volt délután a fesztivál? – kérdezi Émile.

– Ó, nagyon jó! Ma volt az utolsó nap. A művészek mind összegyűltek a Saint-Vincent-templom előtt.

– Szuper!

Ismét csendben esznek tovább.

– Találkoztál Myrtille-jel, amikor hazajöttél?

– Nem. És te?

– Én sem.

– Szerintem direkt bujkál.

Émile bólint, és iszik egy korty vizet.

– Hagyja, hogy az esküvőnk napján kettesben töltsük az estét. Biztos a nappali egyik zugában bújt el.

– Szegényke!

Émile segít leszedni az asztalt, miközben Joanne valami fehér habos málnával teli desszertestálkákat hoz. A konyhapulton van egy harmadik adag is.

– Ezt is tegyük az asztalra? – kérdezi Émile.

– Nem, ez Myrtille-nek lesz.

– Nagy szerencséje van, hogy ideköltöztél.

A lány tiltakozásul megrázza a fejét.

– Nem, mi vagyunk szerencsések vele.

– Igaz.

Ennek egyik bizonyítéka a vállfára akasztott menyasszonyi ruha, amely a helyiség másik végében lóg. Arra sem lehet azt mondani, hogy semmiség.

– Hiányozni fog – teszi hozzá Joanne.

– Igen. Nem gondoltam volna, de nekem is.

– Most, hogy megvolt a házasságkötés, újra útra kelünk, ugye?

Émile érzi, hogy a lánynak nincs nagy kedve hozzá, legalábbis nem akar most azonnal elindulni. Ő sem. Megszokták a mindennapi életet Eus-ben, a kis lakást a terméskő falakkal, a belső udvart, a platánfa alatti teázgatást, Myrtille-t, az éjszakába nyúló Scrabble-partikat, a macskaköves utcákat. Még nem érzik idejét, hogy mindezt itt hagyják.

– Tudod, semmi nem sűrget, akár maradhatunk is még egy darabig.

Látja a megkönnyebbülést a lány aggodalmas arcán. Joanne ilyen válaszban reménykedett.

– Tényleg nem kell sietnünk sehová – helyesel.

Örülnek, hogy egy hullámhosszon vannak.

– Szóval, mi ez, amit eszünk? – kérdezi Émile belemártva a kanálát a tálkába.

– Málnás-fehér csokoládés tiramisu.

Émile olyan gyorsan bekanalazza, hogy Joanne meg sem kérdezi, ízlik-e neki.

Émile előveszi a borospoharakat, amelyeket az egyik konyhaszekrényben talált, és felbontja a pezsgőt.

– Ezt Annie-től és a férjétől kaptuk ajándékba – mondja.

– Nagyon kedves tőlük.

Kitölti a pezsgőt a poharakba, miközben Joanne kiteríti az asztalra a Monopoly játéktábláját, amelyet néhány nappal korábban Myrtille nappalijában talált.

– Új szabályt javaslok – mondja Émile, és helyet foglal Joanne-nal szemben.

– Milyen szabályt?

– Mivel ez az esküvőnk estéje, kicsit személyesebbé tehetnénk a játékot, és kihasználhatnánk az alkalmat, hogy kicsit többet megtudjunk egymásról.

Érzi, hogy a lány habozik, mégis folytatja:

– Aki bekerül a börtönbe, az csak úgy szabadulhat ki, ha

válaszol egy kérdésre. Mit szólsz hozzá?

A lánynak beletelik pár pillanatba, amíg kigondolja, mit mondjon. Mérlegelnie kell, mekkora az esélye annak, hogy kényelmetlen helyzetbe kerül.

– Ugyan már, ne gondold semmi rosszra! – erősködik Émile.

– Csak egy lehetőség, hogy jobban megismerjük egymást. Mint azokban az idióta szerepjátékokban vagy a „Felelsz vagy mersz?” társasjátékban.

Émile azon tűnődik, vajon Joanne játszott-e valaha ilyen kamaszos játékot abban a kis faluban, ahol élt. Lehet, hogy nem.

– Jó, rendben – egyezik bele végül a lány.

Elkezdenek játszani, miközben kortyolgatják a pezsgőt, ami elég jóféle.

– Ízlik? – kérdezi Émile.

– Igen, kellemesen hűvös.

Joanne kezeli a bankot. Megszámolja és újra elosztja a játék bankjegyeket. Régi játék. A bankjegyek még frankban vannak. Ray Charles után Louis Armstrong szól. Joanne halkan éneklivel az Only You dalszövegét. Nyilvánvaló, hogy kívülről tudja az egészet.

– Nem is tudtam, hogy szereted a dzsesszt – csodálkozik Émile.

– Apám többek között nagy Miles Davis-rajongó volt. Dzsesszdallamokon nőttem fel – válaszol, miközben tovább szortírozza a játék pénzeket.

– Bámulatos vagy.

– Mi? – kapja fel a fejét Joanne meglepetten, és abbahagyja a játék bankók rendezgetését.

Émile nem tudja, hogy a pezsgőbuborékok hatására mondta-e ezt, amelyek kezdenek a fejébe szállni. Ebben a kánikulában két pohár után már matrészeg lenne.

– Nem úgy értem, hanem... hogy folyton meglepsz.

– Milyen értelemben?

– Nem is tudom. A titokzatossággal, amellyel a korábbi életedet őrzöd. Az életmódoddal. A szótlansággal. A nyugalommal. Mintha megpróbálnál mindent elfelejteni. De

mindeközben egyszer csak fejből mondasz egy idézetet, vagy ősrégi dzsessz-számot énekelsz.

Émile elmosolyodik a lány meglepett arcát látva. Pedig tényleg hihetetlen egyéniség. Minden, amit Émile az előbb mondott, igaz. És akkor még nem is említette a fekete kalapját, a bő ruháit, az időnkénti teljes elrévedését, a nagymamákra jellemző gyógyító praktikákat!

– Csak az apám hasonmása vagyok – mondja egy vállrándítással.

Émile kicsit szomorúan elmosolyodik, mert Joanne elvesztette az apját, aki sok tekintetben a példaképe lehetett. Talán ezért hord most már csak feketét.

– Nagyszerű ember lehetett.

– Igen, az volt – nyújt át egy köteg játék pénzt Émile-nek, hogy elhessegesse a nehéz pillanatot.

– Tessék, ezt középre kell tenned. Ez megy a Közösségi Pénztárba.

Csendben elkezdik a játékot. Émile lép elsőnek a börtönmezőre. Joanne hosszasan gondolkodik, milyen kérdést tegyen fel neki.

– Nem tudom – mondja zavartan.

– Nincs valami, amit szeretnél tudni, de sosem merted megkérdezni?

Joanne egy pillanatig habozik, ujjaival az asztalon dobol, majd tiszta, érthető hangon megkérdezi:

– Hová mentél ma délután a házasságkötés után?

Nyilvánvaló, hogy Émile nem erre a kérdésre számított. Egy ideig elgondolkodik, mielőtt válaszolna:

– Elmentem Cômes-ba, beültem a templomba. Aztán hazajöttem.

Joanne komoly arccal bólint. Émile nem említi a Laurának küldött e-mailt. Igaz, hogy Joanne-nak nincs köze hozzá, hiszen csak egy szívességet akart tenni, soha nem kívánt Laura helyébe lépni, Émile mégsem akarja megkockáztatni, hogy esetleg rosszulleszen neki.

– Rendben, kijöhetsz a börtönből.

Émile újra dob a kockával. Néhány perccel később Joanne

lép ugyanarra a mezőre, és látszik, hogy már előre kényelmetlenül feszeng a székén. Émile nagyon szeretne tudni valamit. Miért hord mindig feketét, a gyász színét? De nem akarja elszomorítani a lányt; nem akarja faggatni az apjáról, és hogy ezzel nyomasztó hangulatot teremtsen. Emiatt inkább egy szerinte könnyedebb kérdést választ.

– Van valami, amit észrevettem...

– Éspedig?

– Amikor este kiülsz a szabadba meditálni, vagy csak egy kis friss levegőt szívni, van valami, amit mindig csinálsz.

– Mit csinálok?

– Az égre szegezed a tekintetedet, és órákig nézel a semmibe. Mit csinálsz olyankor?

Émile kicsit későn döbben rá, hogy lehet, hogy tévedett, és a fekete ruhára vonatkozó kérdés talán mégis jobb lett volna. Látja a zavart a lány arcán, az erőfeszítést, hogy megőrizze érzelemmentes, távolságtartó arc kifejezését, de a szája sarka megrándul.

– Joanne, ha nem akarsz... – siet rögtön a segítségre. De a lány már válaszol is:

– Ismertem egy kisfiút, aki órákig bámulta az eget. Jankónak hívták. Más volt, mint a többi gyerek. Mindig a saját világában élt. Nehezen lehetett a bizalmába férkőzni – mosolyog szomorúan.

Émile észreveszi, hogy a lány szeme megtelik könnyel, de folytatja:

– Nagyon különleges kisfiú volt. Minden idejét azzal töltötte, hogy...

Itt egy pillanatra meg kell állnia, hogy nyeljen egyet.

– ...hogy kék színnel festett. Sok-sok rajzlapot töltött meg kékkel. Semmi mással, csak kék színnel. Nem lehetett tudni, hogy az eget vagy a tengert rajzolta-e. Nem mondta meg. És ami a legrosszabb volt, összegyűrte az összes rajzát. Amint elkészült velük, összegyűrte a lapokat, mert nem volt elégedett; mintha csalódott lett volna, hogy nem találta el a megfelelő árnyalatot, a kék színek megfelelő keveréket. Aztán megint kiment az udvarra, és ismét órákig nézte az eget.

Biztosra lehetett venni, hogy másnap ismét kék árnyalatokat fog festeni.

Felkavaró így látnia Joanne-t. A szeme csupa könny, mégis mosolyog, miközben folyamatosan és mély átéléssel, szenvedélyesen beszél. Soha nem látta még ilyennek. Most már nem is tudja megállítani a mesélésben.

– A tanárok kék Jankónak beczték. A többi gyereknek nem volt szabad kék festéket használnia. Én kértem meg őket, mert az Jankónak volt fenntartva. Az valahogy csak Jankó színe lehetett.

Egy kis ideges és érzelmekkel telt nevetést hallatott. Soha nem látta még ilyen őszintén nevetni. Biztosan nagyon szerette azt a kisfiút. Émile, szintén meghatódva, közbekérdez:

– Ez abban az iskolában volt, ahol dolgoztál?

A lány elérzékenyülve bólintott.

– Igen, ott. De Jankó aztán elment.

– Ez már régen történt?

– Eléggé.

Nagyot kortyol a pezsgőjéből. Ez ő, Joanne, aki felkarolja a gyengéket, a sebezhetőket; azokat, akik mások, mint a többiek; akik bezárkóznak a saját világukba, vagy akiket esetleg el akarnak pusztítani. A kis Jankót és Pokot. Igaza volt az előbb, elképesztő ez a lány.

– Szóval te is az eget figyeled?

Joanne bólint. A szeméből felszáradtak a könnyek.

– Igen. Kíváncsi vagyok, megtalálom-e valaha a kék árnyalatok megfelelőbb keverékét. Vajon képes leszek-e megfesteni és odaadni neki egy napon, amikor újra találkozom vele.

Émile is kortyol egyet a pezsgőből, hogy leplezze a meghatottságát.

– Nagyon fog neki örülni – nyögi ki végül.

– Gondolod?

– Biztos vagyok benne.

Mindkettőjük arcán reszkető mosoly jelenik meg. Émile érzi, hogy az imént meghitt pillanatban volt részük, és biztos benne, hogy Joanne is ugyanezt érzi.

– Tudod, hová ment? Hogy hol találod?

– Nagyjából sejtem – nyel egyet Joanne.

Felveszi a dobókockákat a játéktábláról, és a torkát megköszörülve kérdezi:

– Dobhatok?

– Hát persze.

A továbbiakban valahogy elkerülték a börtönmezőt, de nem szándékosan, a véletlen és a kocka szeszélye folytán alakult úgy, hogy az este hátralévő részében már semmi sem kavarta fel a nyugalmukat. Éjjél van, amikor leszedik az asztalt és kihúzzák a kanapét. Lekapcsolják a villanyt. Émile nem szól semmit, amikor érzi, hogy Pok és Bitang felugrik az ágyra, és letelepszik a lábukhoz. Arra gondol, hogy ma ünnepnap van, ezért kivételt tehet.

– Jó éjszakát! – súgja Joanne-nak.

– Jó éjt!

– Kellemes este volt.

– Szerintem is.

Ismét csend áll be, amelyet alig zavar meg Pok dorombolása. Valószínűleg Joanne-nal vakartatja a hasát a sötétben. Jankó jár az eszében, aki késsel festi tele a rajzlapokat. Aztán magára gondol. Hiszen őt is felkarolta Joanne. Úgy döntött, hogy elkíséri őt az utolsó utazására, és visszaadta a szabadságát azzal, hogy feleségül megy hozzá. Üdv a csapatban! Jankó, Pok és ő. Joanne úgy döntött, hogy mindhármuknak ad egy második esélyt. Olyan, mint az a kis templom, amely büszkén, érintetlenül és szilárdan áll Cômes romjai között. Joanne egy ilyen teremtség. A remény megtestesítője egy kietlen vidék kellős közepén.

Myrtille másnap már nem bírta tovább, és megjelent. Bizonyára hosszúnak tűnt számára az idő, amíg behúzódott a nappalijába.

– Nos, milyen volt az esküvő?

Elragadtatással mosolyog. Palacsintát és fekete teát készített nekik, amitől Joanne felkiált:

– Pihennie kellett volna inkább!

– Hogyisne! – vág vissza Myrtille fanyarul. – Ne kezd te is, mint a lányom! Elég nekem Annie, aki folyton vizslat!

Aztán kitessékeli őket a belső udvarra, hogy foglaljanak helyet a platánfa alatt. Émile segít neki lejönni a kis lépcsőn, és letelepedni melléjük.

– Na, milyen volt az esküvő? Most már aztán elég a titkolódzásból!

– Minden rendben ment.

– Rendben ment? Ennyi? Annie mondta, hogy pezsgőt kértetek. Főztetek magatoknak ünnepi vacsorát?

Émile bólint.

– Igen, Joanne isteni vacsorát készített... Jut eszembe, a desszertből önnek is hozott le.

A figyelemelterelés egy ideig működik. Myrtille a vacsora felől érdeklődik, Joanne kihozza neki a desszertet, amiről Myrtille kijelenti, hogy tényleg nagyon finom. De csak visszatérnek a fő témára: az esküvőre a polgármesteri hivatalban, és a ruhára.

– Csináltatok legalább fényképeket? – kérdezi, majd elborzad, amikor ők csak a fejüket rázzák.

– Ezt a csorbát azonnal ki kell köszörülni! Nem lehet fényképezkedés nélkül összeházasodni! Mit fogtok mutatni a kicsikének?

Émile és Joanne egyszerre szólalnak meg:

– Nincs semmiféle kicsike!

Myrtille csettint egyet a nyelvével.

– Máris felhívom Annie-t. A veje fotós. Gyönyörű képeket fog készíteni rólatok a macskaköves utcákon.

Émile teljesen kiborul, nem méri fel a hangerejét, amikor válaszol:

– Nem, Myrtille, elég legyen ebből! Nem lesz semmilyen fényképezkedés! Mint ahogyan baba sincs! Az esküvő elmúlt. Most egy kicsit hagyjon minket békén!

Joanne összegömbölyödik a székén. Néma csend borul az udvarra. Myrtille kimért mozdulattal leteszi a teáscsészéjét. Továbbra is mély a csend.

– Nagyon finom a palacsinta – próbálja végül Émile menteni a helyzetet.

De a dicséret nem talál visszhangra. Myrtille végül feláll, és bemegy a házba.

Hetekig hazudozniuk kellett az esküvőről, és úgy tenni, mintha igazi lenne. Remélte, hogy ma reggelre mindennek vége lesz, hogy folytathatják a megszokott életüket, de Myrtille mindenből ügyet csinál, és mindenbe beleártja magát. Ezt általában meghatónak találja, de ma reggel nem. Csak egy kicsit fel akart lélegezni, és kiélvezni a visszkapott szabadságát. Felül Annie megjavított biciklijére, és elindul a faluba.

Újabb emlékezetkiesése volt. Reggel dühösen hagyta el Myrtille házát, és csak arra vágyott, hogy nagyon gyorsan tekerjen, és kitisztuljon a feje. Aztán nem emlékszik, mit csinált. A művészek elmentek Eus-ból. A fesztivál véget ért. A fenti templomtól nem messze egy kis téren egy padon ülve tért magához. Egy dobozos üdítőt tart a kezében, és tűz a fejére a nap. Nagyon égeti a heget. Tökéletesen emlékszik az előző napra és az azelőttiekre, sőt még a ma reggeli ébredésre, a platánfa alatti reggelire és a Myrtille-jel folytatott szóváltásra, de attól kezdve semmire... A templom toronyórája este hat órát mutat. Nem akart ilyen sokáig kimaradni. Joanne

bizonyára nagyon aggódik. Joanne, akit magára hagyott Myrtille-jel egy borzasztóan kínos pillanatban.

Te jó ég, mit csinált ennyi ideig? Hol járt reggel óta? Hová tűnt a bicikli? Miért van a kezében ez a dobozos üdítő?

Talán az elmúlt napok érzelmileg túlterhelték, és emiatt hagyott ki az agya? Az esküvő miatti idegesség az oka? Csak így tudta kitisztítani a fejét, és levezetni a feszültséget? Vagy a megkönnyebbüléstől van, a bizonyosságtól, mert most, hogy Joanne a törvényes képviselője, biztonságban érezheti magát, és a kísérleti terápia nem lebeg már a feje felett, mint Damoklész kardja. Mostantól bármi történjék is, tudja, hogy Joanne mindent megtesz, hogy ennek ne kelljen alávetnie magát. A nyomás alábbhagyott, a betegség viszont ismét eluralkodott rajta. A fáradtság és az erős napsütés ellenére erőt vesz magán, és azzal az elhatározással áll fel a padról, hogy minél hamarabb hazajut, ám amikor felegyenesedik, nem tud megmozdulni. Fogalma sincs, mi van vele. A hőség miatt van? Hőgutát kapott? Nem tudja, melyik irányba induljon. A rohadt életbe, ne bénázz már! Több mint egy hónapja nap mint nap megteszi ezt az utat. Most mégis teljesen meg van löve, bizonytalan. Azt sem tudja, melyik sikátoron kellene elindulnia. Na, öregem, itt a vég! Neked annyi. Lehúzhatsz a rolót. Még egyszer próbálja bebeszélni magának, hogy a napsütés miatt van, hogy biztosan napszúrást kapott, de tudja, hogy nem igaz. Az orvosok előre szóltak, figyelmeztették.

– A munkahelyi feladatok elvégzésének nehézségei, az ájulások és a memóriazavarok voltak az első tünetek.

– És azután mi történik majd? – kérdezett rá az édesanyja.

– Más tünetek is jelentkeznek viszonylag hamar, attól függően, hogy mennyire előrehaladott állapotban van a betegsége – válaszolták az orvosok. – Egyre gyakrabban fog elveszíteni ezt-azt, hangulatingadozásai lehetnek, és társas vagy mentális szempontból megterhelő helyzetekben magába fordulhat... Feledékennyé válhat, és nehézségei adódhatnak a nevek és az arcok összekapcsolásában, valamint a tér-, illetve időbeli tájékozódás terén is.

A tér- és időbeli tájékozódás nehézségei... Ez van most. Nem tudja, mit csinált ma. Fogalma sincs, mennyi idő telt el azóta, hogy eljött otthonról. Tíz perc, egy óra, egy egész nap? Ha nem látná a templomtornyot, azt sem tudná, hogy reggel van-e, vagy délután. És akkor itt van ez az átkozott probléma, a legsürgősebb mind közül: nem tudja, hogyan talál innen haza. De a címre szerencsére emlékszik: Carrero del Massador 6. Ezt még nem felejtette el. Egyelőre legalábbis.

Elindul csak úgy taláломra. Hátha gyaloglás közben eszébe jut az útvonal. Az üzletek ismerősek. A macskakő úgyszintén. Mégis kételkedni kezd, elbizonytalanodik. Visszafordul, remélve, hogy visszajut a felső templomhoz. Onnan fentről látná a falut, úgy könnyebben betájolhatná magát. Amikor felér, kimerülten, az idegösszeomlás szélén állva nekitámaszkodik egy házfalnak. Borzalmas érzés. A legrosszabb, amit valaha is átélt. Már legalábbis Laura távozása óta. Úgy érzi, mindjárt megőrül, teljesen el van veszve.

Ismét megáll pár pillanatra, hogy kifújja magát. Elgondolkodik a helyzet fonákságán. Azt hitte, hogy mostanában jobbra fordultak a dolgok, hogy a betegsége javult, vagy legalábbis nem rosszabbodott. Azt hitte, hogy az itteni nyugodt életük jó hatással van rá, hogy olyan nyugalmat biztosít, amely frissen tartja az emlékezetét. Tévedett. Nyilvánvalóan az esküvő tartotta benne a lelket; az a tudat, hogy nincs más választása, ki kell tartania, nem lehet addig se eszméletvesztése, se emlékezetkiesése, amíg a papírokat alá nem írják, amíg Joanne hivatalosan is az egyedüli törvényes képviselője nem lesz. Az elmének óriási hatalma van a test felett a betegség alakulásában. Erre ma, egy épület átforrósodott falának támaszkodva dőbben rá. Mint azok a haldoklók, akik napokig képesek kitartani, amíg a szeretteik megérkeznek, hogy végül a karjukban haljanak meg. Ez történt vele. A félelem, hogy megint elveszíti az eszméletét, hogy visszaküldik az egészségügyi központba, és az igyekezet, hogy végre biztonságban tudhassa magát, lehetővé tette a testének, hogy működésben tartsa az emlékezetét, most

azonban, hogy ennek vége, minden kezdődik előlről. A betegsége halad a maga útján. Ő meg itt áll szánalmas állapotban egy falnak támaszkodva. Csak áll, mint egy öregember, aki nem emlékszik a hazafelé vezető útra. Annyira nyomorultul érzi magát, hogy sírni volna kedve, vagy ismét méregbe gurulni... Azt nem szabad. Reggel már szegény Myrtille-en töltötte ki a dühét, és ha csak közvetve is, de Joanne is megkapta a magáét. Úgy kell megbékélnie az állapotával, hogy nem engedi szabadjára a haragját. Senki sem tehet róla. Még ő sem.

Némi tétovázás után végül megtalálja a hazafelé vezető utat. A házuk utcára néző ablakain, azaz Myrtille hálósobájában már becsukták a spalettákat, minden bizonnyal azért, hogy hűvös maradjon a ház. Az emeleten Joanne éppen a nagytakarítás közepén tart. A haját a feje tetejére kontyolta, nadrágja combközépig feltúrve. Tollseprűvel a kezében szorgoskodik, a pókhálókat próbálja leszedni a mennyezetről. A szoba sarkában egy seprű és egy felmosóröngy. A macskák biztosan megijedtek a nagy felfordulástól, és elmenekültek, mert nincsenek sehol. Émile meg sem várja, hogy a lány megszólaljon, azonnal mentegetőzik.

– Joanne, sajnálom. Nem tudom, mit csináltam. Megint emlékezetkiesésem volt. Csak most vettem észre, mennyi az idő, ráadásul valahol elhagytam Annie biciklijét.

Joanne először kicsit szigorúnak tűnik, mintha dühös lenne rá a reggeli veszekedés miatt, de amint meghallja Émile hangjában a kétségbeesést, leteszi a tollseprűt a földre, és odalép hozzá.

– Jól vagy? Napszúrást kaptál?

Émile nem válaszol a kérdésére, valami más foglalkoztatja.

– Myrtille? Biztosan haragszik rám a ma reggel miatt.

Joanne-nak kiszabadul néhány tincs a feje tetején felkontyolt hajából. A homloka csillog az izzadságtól a nagy takarításban, amelyben nyakig benne van.

– Megkérdezte, el akarunk-e menni, elegünk lett-e belőle – mondja kicsit zavarban. – Mondtam neki, hogy dehogyis, de

nem úgy tűnt, mint aki hisz nekem.

Rövid szünetet tart, megtörli a homlokát.

– Le kellene menned beszélni vele.

– Már indulok is – egyezik bele Émile.

Myrtille elaludt a fotelben, a háttérben szól a tévé. Bitang az ölében kuporodva őrködik felette. Gyanakvón méregeti Émile-t. Bizonyára felismerte benne a ház ellenségét, aki bántja Myrtille-t és Joanne-t. Émile megköszörüli a torkát, nem tudja, felkeltse-e az idős hölgyet, de ennyi hang is elég ahhoz, hogy az felneszelden könnyű álmából. Felegyenesedik, amitől Bitang lecsúszik az öléből, és tiltakozásképpen nyávog egyet.

– Elszundítottam – motyogja, és alig észrevehetően letöröl egy nyálcseppet a szája sarkából.

Émile kényelmetlenül áll előtte. Nem igazán tudja, hol kezdje, de úgy gondolja, az lesz a legegyszerűbb, ha nagyjából elmondja neki az igazat.

– Myrtille, sajnálom a ma reggel történeteket. Tudom, hogy csak örömet akart szerezni nekünk, de a helyzet az, hogy...

Izzadt tenyerét a rövidnadrágjába törli. Myrtille meg se rezzen. Nyilvánvalóan várja a magyarázatot. Nem hárítja el. Figyelmesen hallgatja. Émile nyel egyet.

– Nem várunk kisbabát, Myrtille. Csak azért házasodtunk össze ilyen gyorsan, hogy Joanne gondoskodhasson rólam, mert beteg vagyok.

Az idős hölgy élénkkék szeme elkerekedik. Nem ilyen magyarázatra számított.

– Fiatalkori Alzheimer-kórban szenvedek. Elég ritka nyavalya. Szóval a házasságkötés inkább csak formalitás volt. Azért, hogy biztos lehessen abban, hogy Joanne minden döntést meghozhat az egészségi állapotommal kapcsolatban.

Myrtille kék szeme szomorúsággal telik meg, pedig Émile nem akarta elkedvetleníteni. Csak azt akarta megértetni vele, hogy nem az ő hibája, nem akarnak elmenni, és itt hagyni őt. Legalábbis egyelőre még nem. Amikor Myrtille megszólal, a hangja egy nagyon öreg, a kora miatt megtört asszonyé.

– Bocsánat, Émile! Nem tudtam.

– Tudom, ez természetes – ingatja Émile a fejét.

De a szomorúság továbbra is átjárja Myrtille arcát. Így még idősebbnek látszik.

– Sok butaságot követtem el az utóbbi időben. Például a menyasszonyruhával. Ostobaság volt.

– Nem, nem volt az.

– De igen.

– Nem, mondom, hogy nem volt az. Joanne gyönyörű volt benne.

– Tényleg? – mosolyodik el lesújtva.

Émile bólint.

– Tényleg. És a hajfonat, amit csinált neki, szintén csodálatos volt.

Myrtille szomorúan néz maga elé.

– Szerettem volna egy kicsit felvidítani az arcát. Mindig feketében jár. Most már értem, miért.

Émile nyel egyet. Nem akarja Myrtille-t még jobban felzaklatni. Nem fogja elmondani, hogy nem miatta gyászol. Sőt, azt sem, hogy nem szerelmesek egymásba, és hogy csak két hónappal ezelőtt találkoztak egy apróhirdetésen keresztül. Vannak dolgok, amelyekről a megfáradt öregeknek nem kell tudniuk.

Myrtille szipog. Könnyeket hullatott volna? Émile nem tudja kivenni az arcát a nappali félhomályában. Minden spaletta be van zárva, hogy hűvös maradjon a szoba.

– Nem fogsz kigyógyulni belőle, ugye? Erről van szó? – kérdezi furcsán távoli hangon.

Émile érti, hogy a betegségről beszél. Gondolkodik, hogy hazudjon-e neki, de végül nem teszi.

– Nem, nem fogok.

Megint szipog.

– Mi lesz Joanne-nal?

Émile nyel egyet, remélve, hogy megszabadul a gombóctól a torkában. Myrtille miatt ő is teljesen maga alá került. Miért sír?

– Nem tudom – vallja be Émile reszkető hangon.

– Erre is gondolnod kell. Gondolsz majd erre is?

– Igen, úgy lesz.

Myrtille nézi, ahogy Bitang odamegy a kis Pok kosarához, ami a tévé mellett áll, és odakuporodik hozzá.

– Ezért vágtatok neki ennek az útnak?

– Ezért.

Mindketten elhallgatnak. A tévé még mindig megy, hallatszik a hangja a háttérben.

– Akkor végül továbbindultok majd?

Az idős hölgy felemeli a tekintetét, és Émile látja a különös, könnyes kék szemét.

– Igen. Egyszer majd továbbindulunk. Nem most azonnal, de nemsokára.

A néni bólint. Ráncos ujjával a ruhájából kilógó cérnaszálat babrálja, meghúzza, tekergeti.

– Visszajöhettek télen. Amikor már túl hideg lesz ahhoz, hogy lakókocsiban vagy sátorban aludjatok, visszajöhettek ide.

Ez a lehetőség egy kicsit felvidítja Émile szívét. Beleegyezően bólint.

– Nagyon jó ötlet.

– Beszéljétek meg Joanne-nal!

– Biztos vagyok benne, hogy örülni fog neki.

– Én is örülni fogok.

Kedvesen egymásra mosolyognak. A tévében kezdődik az esti műsor. Tízezer eurót lehet nyerni tíz kérdés megválaszolásával. Myrtille pár másodpercre hagyja elterelődni a figyelmét, mielőtt Émile felé fordítja az arcát.

– Velünk vacsorázik ma este? – kérdezi tőle Émile. Nem hagy neki időt arra, hogy visszautasítsa. – Főzök. És meghívom magunkhoz. Fél nyolckor várom a lépcső aljánál. Addigra tessék kész lenni!

Myrtille mosolyát látva a világ legzordabb emberének is könnybe lábadna a szeme.

Émile kicsit odaégette a marhahúsos lasagnét, de Joanne azt mondta, hogy bízza csak rá, menjen nyugodtan zuhanyozni. Joanne-nak külön készített húsmentes, zöldséges-pesztós

változatot, aminek a lány nagyon örült.

– Menj zuhanyozni, már hét óra van – mondta. – Helyrehozom a főztöd.

– Nahát, Myrtille, csak nem elővette a rúzszt és a nyaksálat!

Az idős hölgy a lépcső alján igazi estélyi öltözékben vár Émile-re. Fekete ruhát, mályvaszínű vállkendőt és arany fülbevalót visel, a száját kárminpirosra rúzsozta, egyszóval hihetetlenül elegáns. Őt sem kell persze féltetni, végigméri Émile-t, és azonnal visszakérdez:

– Na, és a te szakállad meg hova lett?

Joanne ugyanígy reagált, amikor Émile kijött a fürdőszobából. Csak kicsit visszafogottabban bukott ki belőle:

– Nahát, leborotvtálad a szakálladat?!

Émile nem igazán tudja, miért szabadult meg tőle. Egy évvel korábban kezdte növesztetni, azután, hogy Laura elhagyta. Mintha e mögé el tudott volna bújni, el tudta volna rejteni az arcát, meg tudta volna védeni magát. De ma este belenézett a tükörbe, és rájött, hogy az utóbbi időben a kiruccanásai miatt eléggé elhanyagolta. Benőtte az arca nagy részét, és ezt már túlzásnak tartotta. Elkezdte nyírni. Úgy indult, hogy csak megigazítja, de nem tudta abbahagyni. Levágta teljesen, és újra megpillantotta az arcát. Mezítelennek, sebezhetőnek érezte magát, ugyanakkor sokkal fiatalabbnak is, és valahogy kevésbé szomorúnak. Teljesen megváltozott, sokkal élettelibb így az arca. Joanne szeme elkerekedett, amikor meglátta.

– Tetszik? – kérdezte tőle Émile.

Joanne bólintott, és Émile valami hízelgő pillantást fedezett fel a tekintetében, amitől férfi létére kissé elpirult.

– Igen, Myrtille, levágtam – válaszolja, miközben már az utolsó lépcsőfokokon megy lefelé. – Új ember lettem.

– Házas ember – feleli mosolyogva.

Amikor Émile leér a lépcső aljára az idős hölgy mellé, felajánlja neki a karját:

– Megengedi?

Myrtille kislányosan felnevet.

– Kifogástalan a modora, fiatalember.

– Mint mindig!

Myrtille Émile-be karol, de így is nehézkesen lépked felfelé. Akármit mond, akármilyennek mutatja magát, mégiscsak egy idős asszony, akit kimerített az élet. Félúton megállnak, mert Myrtille kifulladt.

– Borzalmas érzés megöregedni – mondja levegő után kapkodva.

– El tudom képzelni.

– De legalább az eszem még megvan. Az volt a legnagyobb félelmem, hogy idő előtt meghibbanok...

Szégyenkezve félbehagyja, mert rádöbben, miket beszél. Émile rövidre zárja a kínos pillanatot:

– Mélységesen egyetértek!

Mennek tovább felfelé a lépcsőn.

Émile megterített, Joanne bekapcsolta a rádiót. Dzsesszzene tölti be a lakást. Bitang és Pok nagy kergetőzésbe fognak a kanapé és a konyhapult között, és neki is rohannak Émile lábának. Myrtille a kanapén ül, kendője a vállára terítve, kezében egy pohár pezsgő (ami még előző estéről maradt). Úgy tűnik, örül, hogy itt lehet. Egyfolytában nevetgél, mint egy fruska. Joanne mellette ül. Feketében van, mint mindig, de Myrtille kölcsönadott neki egy igazi, korabeli, aranyozott, lila ametisztel díszített hajfésűt, amelyet betett a kusza hajába. Régimódi tárgy, de csodálatosan illik Joanne-hoz, aki egy időtlen lány, és jöhetne akár egyenesen az 1930-as évekből is. Émile úgy gondolja, hogy Myrtille szándékosan csinálta, hogy egy kis színt és fényt vigyen Joanne arcába. Észrevette, hogy mindig feketét hord. Meg is jegyezte nemrég, amikor a menyasszonyruháról és a copfról beszélt. Szerettem volna egy kicsit felvidítani az arcát. Mindig feketében jár.

Igaza lett. Joanne ma este fiatalabbnak tűnik, mint ahogyan ő is szakáll nélkül.

– Asztalhoz! – kiáltja Émile, miközben leteszi a gőzölgő lasagnés tálat.

A két nő azonban továbbra is halkan sutyorog és nevetgél. Émile élvezettel nézi őket a szeme sarkából. Joanne-t nevetni

látni a mai napig csodálattal tölti el. Lehet, hogy egyszer, hónapok múltán, annyira megszokja majd, hogy észre sem veszi. Jó jel lenne, ugyanakkor szomorú is, hogy többé nem csodálkozik rá. Megköszörüli a torkát, és megismétli:

– Asztalhoz!

Myrtille megfiatalodik a vacsora idején. Könnyed és beszédes, jókedvűen nevet mindenen, és rengeteg történetet mesél a falubeliekről. Éppen a desszertként felszolgált eper gyümölcssalátához készülnek nekilátni, amikor az idős hölgy hirtelen teljes komolysággal megkérdezi:

– Na és mi lesz Pokkal?

– Hogyhogy mi lesz Pokkal?

– Joanne megígérte, hogy gondoskodik róla, és keres neki befogadó családot – aggodalmaskodik.

Joanne habozik a válasszal. Émile-re néz, hogy biztosan elárulhatja-e a döntésüket:

– Mi fogadjuk örökbe.

– Na de... – hitetlenkedik Myrtille.

– Nincs de!

– Azt mondtátok, hogy nemsokára útnak indultok.

Joanne ismét Émile-re néz, aki mosolyogva bólint.

– Magunkkal visszük a lakóautóban – jelenti be Joanne.

Myrtille szeme csillog az örömtől.

– Tényleg?

– Tényleg!

– Nem hagyjátok magára?

– Hogy hagynánk! – válaszolja Joanne megbotránkozva.

Émile is közbevág:

– Elvégre már van családi anyakönyvünk, Myrtille!

Az idős hölgy értetlenül rázza a fejét.

– Alkalmasak vagyunk arra, hogy örökbe fogadjunk egy cicát. Legalábbis azt hiszem – fejezi be Émile.

Ezen mindhárman jól nevetnek. Nagyon kellemes az este: a dzsesszzene, az eper édesen is savanykás íze a nyelvükön, a paradicsomszószy nyomai Myrtille szája szélén, az ódivatú hajfésű Joanne hajában, nem beszélve a mosolyról mindhárman arcán. Tényleg csodálatos este.

Szeptember 2.

Anya!

Nagy hírem van! Két napja megnősültem. Ne nézz akkora szemekkel, miközben a fejedhez kapsz! Nem, nem örültem meg. Joanne nagyon kedves lány, aki megígérte, hogy tiszteletben tartja az utolsó kívánságaimat, és soha többé nem visz vissza a klinikára. Igen, elismerem, ezért döntöttünk így, de ez nem változtat azon a tényen, hogy nős ember vagyok.

Mostantól kezdve, bármi történjék is, Joanne az egyetlen törvényes képviselőm. Soha többé nem fog egyetlen kórház sem zaklatni az eszméletvesztéseimmal és az emlékezetkieséseimmal.

Tudom, hogy ti nem ezt akartátok, de én ezt akarom, és most már felnőtt férfi vagyok. Huszonhat éves, nős. Ráadásul két éven belül meg fogok halni, de így legalább eldönthetem, hogyan töltssem el életem utolsó két évét.

Marjorie már biztosan megkapta a levelemet, és fel is olvasta neked (legalábbis megkértem rá). Ezt a mostanit elküldöm neked, amint tudom, de ez lesz az utolsó levél. Utána is rendszeresen írok neked, de egy kis fekete füzetbe, amelyet gondosan mindig magamnál tartok. Joanne megígérte, hogy odaadja neked, ha már nem leszek. Nem arról van szó, hogy nem akarok időről időre hírt adni magamról, hanem arról, hogy a levelek feladása túl sok utazással jár (ha azt akarom, hogy titokban maradjon a hollétem). Mi több, merem remélni, hogy ez az utolsó két levél megnyugtató titeket, és bebizonyítja, hogy boldog vagyok, és azt az életet élem, ami jó nekem.

Amíg nem kapjátok meg a fekete jegyzetfüzetemet az ezután következő írásaimmal, próbáljátok megbocsátani nekem, ha tudtok, és ne nehezteljétek rám azért, amiért kiteszlek ennek benneteket. Az elmenekülésem és a kérésem önzőség, de nem kevésbé, mint a ti vágyatok, hogy

szenilisen, bezárva a közeletekben maradjak. Én megbocsátottam nektek. Remélem, ti is ugyanilyen elnézőek tudtok lenni velem. Szeretlek titeket, és ez mindig is így lesz, és ezen a távol töltött utolsó két év sem változtathat. Épp ellenkezőleg. Azt mondják, akkor látjuk, mennyire szeretünk valakit, amikor távol vagyunk tőle. Tekintsük tehát ezt lehetőségnak!

Anya, apa, hogy vidámabb hangulatban fejezzem be, tudnotok kell, hogy szép vőlegény voltam (legalábbis azt hiszem). Büszkékké lettetek volna rám. Nem borotváltam le a szakállamat, de fehér inget vettem fel, és meg voltam illetődve az anyakönyvvezető előtt. Joanne gyönyörű volt. Szomorú vagyok, hogy soha nem fogjátok megismerni. Olyan lány, amilyenel csak egyszer találkozik az ember az életben. Egy régi, nagymama korabeli, csipkével gazdagon díszített menyasszonyi ruhát viselt, olyat, amelyik egészen a csuklójáig fedte a karját. Myrtille (egy idős hölgy, akinél most lakunk) szép copfba fonta Joanne haját. Már csak egy fátyol hiányzott, hogy igazi menyasszonynak nézzen ki. No meg egy alkalomhoz illő cipő!

Anya, apa, szeretettel üdvözöllek benneteket! Soha nem vagytok távol. Bárhol is járjak, mindig velem vagytok. Ebben legyetek biztosak!

Fiatok, Émile

– Émile! – szól Myrtille a tévé előtt ülve.

A közelben van, a belső udvarra vezető kis lépcsőn lévő növényeket öntözi.

– Itt vagyok.

– Ülj le!

Meglepődik, de engedelmeskedik. Kihúzza egy reklámújságokkal telerakott széket, egy kézmozdulattal a földre seprőket, és leül.

– Annie most ment el.

– Tudom.

– Azt mondja, Jean megtalálta a biciklit a faluban; azt, amelyiket Annie neked adott. Egy sikátorban volt, úgy tűnik, napokig.

Émile zavarban van. Nem tudja, hogy Myrtille gondterhelt arckifejezése a bicikli elvesztése miatt van-e, vagy amiatt, hogy nem szólt róla. Motyogni kezd valamit, hogy megnyugtassa, nagyon sajnálja, és hogy ha kell, elintézi, hogy megjavítsák, de az idős hölgy félbeszakítja.

– Mi történt, elestél?

– Nem! Nem, hanem... – rázza a fejét Émile.

– Eltévedtél?

Gépiesen, szinte oda sem nézve simogatja Bitangot. Minden figyelmét Émile-re szegezi.

– Igen, eltévedtem. Azon a bizonyos napon történt, amikor azt javasolta, hogy készíttessünk magunkról esküvői fotókat, én meg erre elrohantam itthonról.

Myrtille bólint. Átható tekintettel fürkészi Émile-t.

– Egész nap nem jöttél haza, ugye?

– Igen. Fogalmam sincs, mit csinálhattam. Amikor magamhoz tértem, a bicikli nem volt sehol, és... és pokoli nehezen találtam haza. Nagyon sajnálom a hanyagságomat.

Tényleg nem akartam elhagyni a biciklit.

– Nem érdekel a bicikli, fiam! Emiatt nem mész el itthonról azóta?

– Én...

Szégyelli bevallani, de így van. Az óta a rossz élmény óta mindenféle kifogásokat talál ki, hogy ne kelljen egyedül kimerészkednie a faluba. Eleinte csak arra várt, hogy Joanne elmenjen sétálni, ő pedig elkísérje, hogy egy kicsit kiszabadulhasson. De azóta, hogy Joanne naphosszat Annie egyik barátnőjének segít a fagylaltozóban, Émile ki sem teszi a lábát otthonról.

– Igen, igyekszem kerülni, hogy ki kelljen mozdulnom. Amióta nem járok ki, nem tévedtem el.

– És a többi?

– A zavartság?

– Igen, a zavartság...

Émile nem igazán tudja. Nem került még olyan zavart állapotba, mint aznap Eus kis utcáiban, üdítősdobozzal a kezében, de kisebb aggasztó dolgok történtek. Egyik reggel azon kapta magát, hogy a fogkefáját a hűtőszekrénybe akarja betenni. Egy másik reggel azt vette észre, hogy folyik a zuhanyzóban a víz, mert egy órája elfelejtette elzárni. És ma reggel Joanne-t „Marjorie”-nak szólította. De ez csak apró figyelmetlenség volt. Legalábbis akkor ezt gondolta. Tisztában van vele, hogy ez a betegség lefolyásának a várható menete, de amíg csak szédülések és furcsaságok jelentkeznek, addig szerinte nem túl súlyos a helyzet. Az emlékezetkiesésektől tart a legjobban.

– Semmi vészes, de igen, párszor megszédültem.

Hirtelen aggodalom tölti el.

– Miért kérdezi? Joanne mondott valamit?

– Nem, egyáltalán nem szólt róla – ingatja a fejét Myrtille.

– Jól látom, hogy nagyon örül ennek a munkának a fagylaltozóban? – kérdezi Émile, és kérdőn néz Myrtille-re.

– Igen – helyesel. – Úgy tűnik, jól tesz neki, ha egy kicsit kimozdul itthonról – csettint a nyelvével. – És neked is ezt kellene tenned.

Émile elkapja a tekintetét Myrtille-ről. Úgy tesz, mintha a tévére figyelne, de Myrtille-t nem lehet ilyesmivel megtéveszteni.

– Azzal, hogy bezárkózol, nem fogod lelassítani ezt az átkozott betegséget. Épp ellenkezőleg. Friss levegőre lenne szükséged.

– De akkor három napig nem fog látni – válaszolja mogorván. – Lehet, hogy eltévedek egy sikátorban.

– Akkor kérd meg Joanne-t, hogy menjen veled.

– Dolgozik.

– Nem dolgozik, hanem kisegít. Kivehet egy szabad délelőttöt, hogy veled sétáljon.

– Nem tudom, volna-e kedve hozzá.

Myrtille korholni kezdi, mint egy kisfiút.

– Hallgass az eszedre, Émile! Micsoda hozzáállás ez! Nézz ki az ablakon! Szép idő van, friss szellő fújdogál. Beugorhatnál hozzá a fagylaltozóba, biztos vagyok benne, hogy örülne neki. És ne mondd, hogy eltévedsz! Három-négy percre van innen! Megígérem, hogy küldök egy felderítő helikoptert, ha egy órán belül nem érsz haza.

Felemeli Bitangot az öléből, és leteszi a földre.

– Na, sipirc! – szól mindkettőjüknek, és hessegetéssel jelzi nekik, hogy tűnjenek el.

– Gyönyörű az idő! Szívjatok egy kis friss levegőt a kedvemért!

Két hete Joanne feldobva tért haza az első napjáról a Coco Fagylaltozóból. Azóta korán reggel elmegy, és csak este jön haza.

– Ennyire sok a munka? – csodálkozik Émile.

Joanne vállat vont.

– Nem, de szeretek a pult mögött állni és nézni, ahogy a helybéliek jönnek-mennek. Megnyugtató érzés.

Émile egyetlen másodperc alatt tíz évet fiatalodik, ahogy a meleg szeptemberi napsütésben a macskaköves utcán lépked. Myrtille-nek igaza van. Jól tette, hogy hallgatott rá. Baromi jó

érzés megint kimozdulni, élvezni a napsütést. Olyan, mintha évek teltek volna el. Olyan érzés, mintha visszanyerné húszéves korának életerejét. Az augusztusi nyüzsgés után Eus utcái kihaltak tűnnek szeptember közepén. Van még pár turista vagy egy-egy iskolai csoport, de viszonylag csend van. Hirtelen olyan felszabadultnak érzi magát, hogy még egy kitérőt is tesz a képzőművészeti galéria felé, mielőtt megkeresi a Myrtille által jelzett fagylaltozót, amely egy kis üzlethelyiség, a babarózsaszín homlokzatán fehér felirat: Coco Fagylaltozó, kézműves fagyaltok széles választéka. Az üzlet utca felőli része teljesen nyitott. A szűk utcában felállítottak néhány műanyag asztalt és széket, ahol pár turista üldögél. A hűtőpultban vagy hús, mindenféle színben pompázó fagyaltos tégely csábítja a járókelőket, mögöttük pedig Joanne áll nagy fekete kalapban.

– Émile! – kiált fel kellemesen meglepődve, amikor meglátja.

– Na mit szólsz, kimozdultam! – áll meg kicsit esetlenül a fagyispult előtt.

– Jól tetted. Nagyon kellemes ma az idő.

Úgy tűnik, mintha egyedül lenne a fagyizóban, de a helyiség hátulsó részéből hallható zaj arra utal, hogy Corinne, a tulajdonos a raktárban vagy a hűtőkamrában pakol éppen.

– Hogy megy? Elboldogulsz? – kérdezi Émile.

Joanne bólint.

– Igen. Már kívülről tudom az összes ízt, és van néhány törzsvendég is, akik naponta visszajárnak.

Joanne mögött csapódik egy ajtó, és egy szőke, kék hajpántos, ötvenes éveiben járó nő jelenik meg a kezében egy műanyag dobozzal. Barátságos arca van. Széles mosollyal, meleg hangon köszönti.

– Jó napot! Joanne már kiszolgálja?

Válaszolni akar, de Joanne átveszi a szót.

– Nem, Corinne, ő itt Émile.

A nő úgy tűnik, nem érti, ezért Joanne hozzáteszi:

– A férjem.

Émile-nek megrándul az arca, amikor meghallja, hogy a

lány a férjé-nek nevezi. Reméli, hogy a Corinne nevű nő nem vette észre. Úgy tűnik, nem. A nő derűs mosollyal üdvözlí.

– Örülök, hogy megismerhetem, Émile! Rajta, kérjen valamit, a ház vendége!

– Igazán kedves, de...

– Kíváncsi vagyok, hogy ízlik. Van egy új íz, amelyikről szeretném, ha elmondaná a véleményét – mosolyog rá barátságosan a nő.

Émile már érti, miért szeret Joanne órákat tölteni itt. Biztos, hogy kellemes társaság.

– Igen.

– Bodzavirágfagylalt.

– Nahát, ez tényleg eredeti!

– Joanne nem nagyon rajong érte, de kíváncsi lennék egy másik véleményre is.

Émile viccelődve megvonja a vállát.

– Hát jó, ha ennyire muszáj.

Corinne Joanne felé fordul:

– Rád bízhatom, hogy kiszolgálád a férjedet? Nekem még el kell mosogatnom pár dobozt.

– Természetesen.

Olyan gyorsan eltűnik, mint ahogy megjelent, és Joanne csak álldogál a pult mögött. Émile tekintete végigvándorol a tégelyeken, próbálja kibetűzni az ízeket.

– Nincs valami alkoholos? Most nagy szükségem lenne rá, hogy magamhoz térjek a soktól, hogy a férj szó egyetlen beszélgetésben kétszer is elhangzott.

Joanne elpirul, amin Émile csak nevet.

– Nem tudtam, hogyan... nem gondoltam át, hogyan... – hebegi Joanne nagy zavarában, amin Émile még jobban nevet.

– Ugyan már! Végül is az vagyok. Csak még meg kell szoknom.

Joanne gyorsan belemártja a fagylaltoskanalat a bodzavirágos tégelybe, hogy leplezze zavarát. Aztán vesz egy tölcsért, és belenyomja a gombócot.

– Tessék! Adhatok még valamit?

– Még mindig nem árultad el, melyik alkoholos.

Joanne továbbra is pirul, de nem esik ki a fagylaltárus szerepéből. A téglék fölé hajol, és rezzenéstelen, komoly arccal sorolja:

– Limoncellós citrom, rumos kuglóf, amarettós mogoró, ír kávé.

– Amarettós mogorót kérek.

– Rendben, máris adom az amarettós mogorót.

Nagyon igyekszik, hogy szép gombócot formáljon, és rárakja az előző gombóc tetejére. Átnyújtja a tölcsér fagylaltot, de Émile tekintetét továbbra is kerüli.

– Mennyivel tartozom, asszonyom?

Jól mulat azon, hogy a lány ilyen komoly, és zavarban van.

– Semennyivel. Hallottad Corinne-t.

– Jó, akkor köszönöm!

Elveszi Joanne kezéből a fagylaltot, aztán csak áll mereven a pult előtt, nem igazán tudja, mit csináljon: elbúcsúzzon vagy eléggé idétlen módon nyalja a fagyit a lány előtt. Joanne a kis műanyag asztalokra és székekre mutat.

– Ül le! Ma nincsenek sokan. Kellemes itt a teraszon.

A turistapár, akik eddig ott ültek, épp távoznak. Émile leül a pulthoz legközelebbi asztalhoz, kinyújtja a lábát a napsütésben, és lassan nyalogatja a fagyit.

– Nem unalmas itt egész nap? – kérdezi.

A lány megrázza a fejét.

– Nem. Korábban hátul dolgoztam. Elmostam a téglákat, kicseréltem rajtuk a feliratot. Örülök, hogy most a pultnál állhatok.

– Meditálsz, miközben a vevőkre vársz?

– Gúnyolódsz? – néz rá rosszallóan Joanne.

– Egyáltalán nem – kezdi jóízűen ropogatni a tölcsért. – Te mondtad, hogy szeretsz meditálni. Emlékezz csak vissza az első e-mailedre!

Figyelik, ahogy egy hölgy és a pórázon vezetett kutyája elsétál a szűk utcán.

– Azt hittem, hogy a meditációhoz törökülésben, lehunyt szemmel kell ülni – teszi hozzá.

– Nem feltétlenül – válaszol Joanne teljes komolysággal.

– Tényleg?

– Én a mindfulness meditációt, vagyis az éber figyelemmel végzett meditációt gyakorlom.

Émile csak forgatja a szemét, mert teljesen kínaiul hangzik, amiről Joanne beszél.

– Sajnálom, nem tanultam ki a meditáció minden válfaját.

Joanne megvonja a vállát. Ebben a pillanatban Corinne ismét átrobog az üzlethelyiségen, és tenyerével a homlokát törölgeti.

– Na milyen? – kérdezi Émile-től.

– Nagyon finom.

Úgy tűnik, kedvére van a válasz, mert a hüvelykujját fellendítve „lájkolja”, és azt mondja:

– Gyere vissza holnap más ízeket is megkóstolni!

– Meg kellene próbálnod megint alkalmi munkát vállalnod itt-ott.

– Nem is tudom. Majd meglátom.

Az alkalmi munkák már szóba sem jöhetnek. Nem meri egyértelműen megmondani Myrtille-nek, de elgondolkodik azon, hogy egy vén bolond feledékenységevel ugyan miben tudna bárkinek is hasznára lenni. Ma reggel is teljesen valószerűtlen helyen, a párnája alatt találta meg a fogkefét. Jól szórakozott magán, de csak azért, mert Joanne is jelen volt, és összevont szemöldökkel nézett rá, de igazából nem volt kedve nevetni. Azt latolgatja, vajon milyen állapotban fogja végezni. Az orvosok prognózisa szerint fog-e alakulni a jövője? Olyan érzése van, mintha a hanyatlás folyamata felgyorsult volna az utóbbi időben. Vagy talán a mozgásszegény életmódja miatt világosabban látszik, hogy nehezen tudja megszervezni a mindennapjait. A demencia egyik első jele.

Most új napirendje van. Fel sem merül, hogy alkalmi munkát vállaljon. Kényelmesen kezdi a napot, egy darabig a lakásban ténfereg, beszélget kicsit Myrtille-jel. Aztán Pokkal foglalkozik. Játszik vele az utcán vagy bent az udvaron. Ebéd után szundikál egyet, majd iszik egy csésze jó erős fekete teát,

mielőtt elmegy otthonról. Sétál egyet a faluban, bár nem merészkedik túl messzire, mert fél, hogy megint eltéved. Aztán megáll a Coco Fagylaltozónál, és elnyal egy fagyit, miközben a járőkelőket figyeli. Joanne a pultra könyököl, állát a tenyerébe támasztja, és beszélgetnek erről-arról: a közelgő viharról, Pok fejlődéséről, a kedvenc fagylaltjukról. Émile már több mint tíz fajtát megkóstolt, de a rangsor folyamatosan változik. A bodzavirágot letaszította az első helyről az ananász-bazsalikom, azt pedig a mogyorófagyit. Joanne kitart egy mellett. És az is rendkívül egyszerű. Az almafagyit a kedvence. Émile folyton viccelődik vele.

– Mi értelme van itt dolgozni, ennyiféle ízesítéssel, ha leragadsz az almafagylaltnál?

Joanne erre csak meregeti a szemét, de nem szól semmit.

Este találkoznak otthon, és vacsora közben rádiót hallgatnak. Olyanok, mint egy öreg házaspár, de nem is vágnak ennél többre.

– Szerintem híztam – jegyzi meg a fürdőszobátükör előtt állva Émile.

Joanne fogat mos, pont előtte, a mosdókagyló fölé hajolva.

– Mi van? – kérdezi a fogkrémtől habos szájjal.

– Híztam.

Joanne nem túl biztatóan megvonja a vállát.

– Nem kellene ennyi fagylaltot ennem. Vagy újra sportolnom kellene.

Nem látja Joanne arcát, aki igyekszik leplezni, milyen jól szórakozik ezen. Émile elmélázik az kikerekedett állán, kigömbölyödött arcán és növekvő zsírpárnáin.

– Igen, lehet, hogy jó ötlet lenne egy kicsit sportolnom. Csinálok majd egypár fekvőtámaszt és felülést.

– Jobb lesz majd, ha útra kelünk – biztatja Joanne.

Soha nem beszélnek arról, hogy mikor indulnak útnak. Továbbra is homályos és távoli az időpont. Nyilvánvalóan azért, mert még nem akarnak elmenni. Legalábbis Joanne nem akar. Amióta fagylaltot árul, sokkal vidámabb.

– Újra elkezdek sportolni. De azért szólhattál volna, hogy

meghíztam.

Joanne ekkor már végképp nem bírja tovább, és elneveti magát.

– Min nevetsz? – kérdezi Émile.

Joanne szinte kimenekül a fürdőszobából. Émile utánakiált:

– Szerinted is olyanok vagyunk, mint egy öreg nyugdíjas házaspár, ugye?

Utánamegy a nagyszobába, ahol Joanne a fekete kalapját keresi.

– Igaz! Házasságkötés után normális dolog hízni, nem?

– Valószínűleg igen.

– Akkor mondhatjuk, hogy elég jól sikerült a házasságunk.

Megtalálja a kalapját. A fejébe nyomja, és fogja a válltáskáját.

– Ne felejtsd el kivinni Pokot! Csak nyávog az ablakpárkányon – veti hátra Joanne.

– Rendben, drágám!

Joanne elvigyorodik, amitől Émile arca még jobban felderül.

– Délután megint beugrom hozzád – köszön el Émile, és a lépcsőig kíséri.

– Azt hittem, nem eszel több fagyaltot.

– Azt mondtam, elkezdek újra sportolni.

– Á, szóval a fagyiról nem mondasz le!

– Nem. Nem lehet egyszerre túl sok változást bevezetni.

Joanne erre csak mosolyog.

A napok egyre-másra, egyformán telnek, nagy néha történik valami rendkívüli. Egy vasárnapi séta Joanne-nal a környéken. Vacsora Annie-éknál Myrtille-jel. Már jócskán benne vannak a szeptemberben. A nappalok egyre rövidebbek, az utcák egyre néptelenebbek, a meleg enyhül, sokkal elviselhetőbb. A sápadt napsütést szép narancssárga fények váltják fel, a fák pedig lassan hullatni kezdik a levelüket. Pok egyre önállóbb, Bitanggal már veszekednek is.

– Szia! Már alszol?

Émile félálomban a kanapén fekszik. Hirtelen, kissé szégyenkezve felül, és válaszol:

– Nem, nem, csak kicsit lehunytam a szememet.

Joanne hazaért a munkából. Leteszi a táskáját a nappaliban a kisasztalra, és beletúr az esőben megázott hajába. Ezek szerint még mindig esik.

– Milyen volt a napod? – kérdezi Émile-t.

– Jó. És a tiéd?

– Corinne azt mondta, ne menjek többet.

– Hogy mit mondott?

Nem biztos benne, hogy jól hallotta, de Joanne egy biccentéssel megerősíti.

– Nem sokan jönnek már ilyenkor a faluba. Nincs sok vevő. Egyedül is boldogulni fog.

– Ja, értem – válaszolja Émile, de közben hallja Joanne hangjában a csalódottságot. – Hiányozni fog neked.

– Vagy pedig itt az ideje megint útra kelniünk. Mit gondolsz?

Ismét érzelemmentes arckifejezést ölt, és kérdőn néz Émile-re, aki nem akarja befolyásolni a lányt. Alig várja, hogy újra útra keljen, de nem akar semmit erőltetni. Nem egyedül vágott neki ennek az utazásnak, és ennek ez az ára. Kitér a kérdés elől:

– Nem is tudom. Te már tovább akarsz menni?

– Jól megvagyunk itt, de közeledik a tél. Akkor túl hideg lesz ahhoz, hogy újra úton legyünk, nem?

– De igen.

– Meg különben is, úgy látom, lassan nem tudsz itt mit kezdeni magaddal.

Émile meglepődik, hogy a lánynak feltűnt. Mindent elkövetett, hogy ne látszódjon rajta az unalom, és a lelkesedés hiánya. Nem akarta elrontani Joanne jókedvét.

– Nem, nem. Inkább arról van szó... Mondjuk úgy...

– Kimondhatod nyugodtan. Nekem is van kedvem továbbindulni.

Émile megkönnyebbülten rámosolyog. Egy hullámhosszon vannak. Megnyugodott. Egy darabig hallgatnak, ki-ki elmerül

a saját gondolataiban.

– Meg kell mondanunk Myrtille-nek.

Szeptember 30., este 11 óra

Eus, Carrero del Massador utca 6.

Istenem, de megkönnyebbültem, hogy végre továbbállunk innen! Nem akartam Joanne-t túlságosan terhelni vele, de már úgy éreztem, mintha élve eltemettek volna! Eus teljesen elnéptelenedett. Az utcák kihaltak. Az esőtől állandóan rossz kedvem van. És nem bírom, hogy egész nap bezárva legyek harminc négyzetméteren. Ez részben az én hibám is, de azt is tudom, hogy nagyon jól fog tenni, ha újra mozgásba lendülök. Úgy képzem, hogy egy ilyen jellegű betegség lelassításához állandó ingerekre van szükség. Ezért épülnek le végül az öregek az idősoththonokban, ahol nem éri őket elég inger, nincs semmi, ami motiválná őket, hogy ragaszkodjanak az élethez. A végén velem is ez történt volna itt. Tehetett volna bármit Myrtille, Annie és Joanne, maga alá temetett volna a napi rutin.

Hiányozni fog Myrtille és Annie, de nem maradhatunk a végtelenségig. Tudtuk kezdettől fogva, és ebben egyeztünk meg, amikor ideköltöztünk. Egyébként meg ki gondolta volna, hogy ilyen sokáig maradunk?

Új nap virradt Eus-ben. Összeszedik a kislakásból a személyes holmijukat. Myrtille mindenáron segíteni akar nekik pakolni, de ők határozottan elhárítják a felajánlást.

– Már majdnem végeztünk, Myrtille.

Segítettek neki lemenni a kis lépcsőn a belső udvarra, és most ott ül vállkendőben a platánfa alatt. Még mindig enyhe az idő, de a szél már hűvösebb ilyenkor. A fák levelei szépen bepirosodtak.

Myrtille és Annie nagyon szeretett volna egy kis búcsúpartit szervezni nekik. Ma este lesz, itt náluk. Annie és a férje vállalták, hogy meghívnak néhány barátot a faluból.

Például Corinne-t és még pár embert, akiknél Émile dolgoztatott a nyáron. Megkértek mindenkit, hogy hozzon valami finomságot és egy-egy üveg bort.

– Már csak egyszer fordulunk a lakóautóhoz, és készen vagyunk – dugja ki a fejét Émile a teraszajtón, hogy helyzetjelentést adjon Myrtille-nek.

Már ötször fordultak a lakóautóhoz és vissza. Az autóban áporodott szag van, de Émile örömmel fogta meg újra a kormánykereket, a sebességváltót, és a tető alatti hálófülkében lévő matracnak is megörült. Ez azt jelenti, hogy a kaland folytatódik. Végre egy kis újdonság!

– Vigyétek magatokkal a Scrabble-t és a Monopolyt is – teszi hozzá Myrtille. – Sosem játszom velük. Legalább lesz egy kis emléketek.

Émile elmosolyodik, és a platánfa alatt elnyújtózó Pokra mutat.

– Lesz még más ajándékunk is.

A búcsúestre érkezett vendégek Myrtille kis belső udvarába zsúfolódnak össze. Annie lámpásokat akasztott a platánfa ágaira. Már valóban beköszöntött az ősz. Odakint hűvös van, mindenki polárdzsekibe bújt. Joanne végleg letette a kalapját, és Myrtille régi fésűjét tűzte a hajába, nyilvánvalóan azért, hogy örömet szerezzen neki ezen az utolsó estén. Émile-t Annie egyik barátja köti le, akinél dolgozott párszor a nyáron. A férfi az iránt érdeklődik, hogy merre mennek tovább, de Émile nem tudja.

– Majd meglátjuk. Csak úgy találomra autózunk.

Mielőtt hosszabb időre megálltak Eus-ben, mindig megtervezték az úti céljukat indulás előtt.

De ezúttal nem. Émile-nek nehezebbre esik megint belemerülni a Pireneusokról szóló útikalauzba, mintha elzsibbadt volna az agya. Joanne úgy döntött, hogy találomra autóznak, és megállnak, amint látnak egy nekik tetsző helyet, és ez nagyon jó ötletnek tűnt számára.

A beszélgetőtársa jól ismeri a környéket, és szívesen ajánl nekik néhány bájos kis falut. Émile egy Casteil nevű jegyvez

meg közülük.

Mindenki figyelembe vette a kérésüket, és igazi ünnepi ételekkel érkeztek. Émile zavarba jön ennyi figyelmességtől. Az jár a fejében, hogy két hónappal ezelőtt még nem is ismerték ezeket az embereket, ma este pedig mennyi szeretetet adnak nekik! Az ittlétük csak egy rövid, de kedves epizód volt.

– Nem láttad Joanne-t? – kapta el Myrtille Émile-t, amikor épp újratöltötte volna a poharát a platánfa alatti asztalnál.

– Joanne-t?

– Igen, Joanne-t, a feleségedet – válaszolja az idős hölgy, és gyanakvó pillantást vet rá.

Émile-re mindig szörnyű hatással vannak ezek a szavak.

– Maga részeg, fiatalember – teszi hozzá hunyorogva.

– Egyáltalán nem vagyok részeg.

– Na, nézzük csak azt a kipirult arcot!

Émile egyre csak mosolyog. Nem tudja, be van-e rúgva, de az biztos, hogy nagyon-nagyon kimelegedett. Annie férjével egy jó órán keresztül számítógépekről kellett beszélgetnie, és észre sem vették, mennyit isznak, ráadásul úgy, hogy semmi szilárdat nem ettek mellé.

– Már egy ideje nem látom Joanne-t. Megnéznéd, nincs-e fent az emeleten?

– Hogyne, persze – bólint Émile, és leteszi a poharát az asztalra.

Myrtille-nek igaza lehet. Valószínűleg berúgott. Feltántorog a lépcsőn.

– Joanne! Hahó! Joanne!

Nincs a lakásban. Csak Pok alszik mélyen a félhomályban a fehér kanapén.

– Halihó, Joanne!

Bekukkant Myrtille szobájának félig nyitott ajtaján és a fürdőszobába is, de sehol senki. Éppen vissza akar menni az udvarra, amikor eszébe jut, hátha Joanne kint van az utcán a ház előtt. Talán egy kis nyugalomra vágyott. Majdnem orra bukik, amikor kinyitja a bejárati ajtót, és egy kis fekete alak előtt találja magát. Joanne a lépcsőn ül, mellette egy

gyümölcszel és krémes süteménnyel megrakott papírtányér.

– Mit csinálsz itt kint?

Becsukja maga mögött az ajtót, és leül mellé a lépcsőre.

– Csak nem éber tudattal meditálsz? – kérdezi csipkelődve, hogy kicsit ugrassa a lányt, aki ellenben komolyan válaszol:

– De igen.

– Komolyan? Én meg csak viccből kérdeztem.

A sötétben alig tudja kivenni a lány arcát. Csak a fésűje csillog a halovány holdfényben. A vonásai árnyékban maradnak.

– Egy kicsit félre akartam vonulni, hogy tényleg élvezhessem az estét. Tekintve, hogy ez az utolsó.

Émile nagyon igyekszik, hogy ne tűnjön gúnyosnak vagy hitetlenkedőnek.

– Élvezni?

– Igen.

– Egyedül? Itt? Ahelyett, hogy bent lennél?

Joanne bólint.

– Miért olyan meglepő? Talán a zaj és a nyüzsgés kellős közepén kell lennünk ahhoz, hogy teljes mértékben élvezhessük?

Émile bután érzi magát, csak hebeg-habog valami értelmetlenséget.

– Hát... nem is tudom... azt hiszem...

Joanne kicsit bosszús grimaszt vág.

– Figyelj!

Émile hallgat. A vendégek beszélgetése kiszűrődik az utcára. Határozottan ki lehet venni egy nevetést, egy férfihangot, a poharak koppanását, ahogy az asztalra teszik őket. Felismerni Myrtille hangját:

– Hagyja békén azt a faágat, Dominique! Még a végén letöri!

Tiltakozó hang, majd folytatja:

– Nem érdekelnek a lámpások! Engem a platánfám érdekel!

Joanne és Émile mosolyog a sötétben.

– Na ugye! Innen még jobban hallani őket, mint ha ott bent lennénk – suttogja Joanne.

Émile a mellettük lévő papírtányérra pillant, és ismét viccelődni próbál.

– És is ugyanolyan élmény? A zajban talán nem ízlik a sütemény?

Joanne a legkisebb mértékben sem hagyja kibillenteni magát. A hangja tökéletesen nyugodt és magabiztos.

– Pontosan. Meglepődnél, mennyivel jobb ízűek a dolgok, ha éber tudatállapotban kóstolod meg őket.

Émile nem válaszol, mert attól fél, hogy megint idiótának fog tűnni, akinek gőze sincs a spiritualitásról. Pedig körülbelül erről van szó. Arra azonban nem számított, hogy Joanne lelkesen merül a részletekbe:

– Tessék, látod, itt megnézhetem a süteményt! Sosem nézzük meg igazán, mit eszünk. Percekig nézegethetem, megpróbálhatom kitalálni az ízt, milyen lesz az állaga a számban, a tetején lévő karamellizált réteg ropogós lesz-e, vagy szétolvad. Aztán becsukhatom a szemem, és figyelhetek az illatára. Tudod, az összefut a nyál a számban kifejezés egyáltalán nem légből kapott. Tényleg megtörténik, ha figyelmesen nézed, szagolod, és hagyod, hogy megkívánd. Én például kívárom, hogy megkívánjam ezt a süteményt, hogy elég sok nyálam termelődjön mindaddig, amíg elegendő nem lesz befogadni az ízt, mert akkor tudom, hogy minden érzékszervem készen áll.

Émile figyelmesen hallgatja, mégsem tud elfojtani egy ásítást. Nincs mit tenni, komplett hülye a témához.

– De azért megeszed valamikor?

Joanne tökéletesen figyelmen kívül hagyja a szarkasztikus megjegyzést, és úgy folytatja, mintha Émile meg sem szólalt volna.

– Aztán a számba veszem, és arra figyelek, milyen az állaga, amikor a nyelvemhez ér, és hogyan vonja be a nyálam. Érzem a szájpadlásomon, ahogy lassan elolvad, felfedezem az első ízeket, amelyeket érzek, és az ízlelőbimbóimat, ahogy működésbe lépnek. Olyan, mintha kis boldogságbuborékok pukkannának a nyelvemen. Aztán az egész testemet áthatja a jó érzés. Tudod, az agy boldogsághormonokat szabadít fel,

amikor cukrot érzel. Lehet, hogy gyermekkori emlékek bukkannak fel, amikor narancsvirág- vagy csokoládéízt érzel.

Egy pillanatra szünetet tart, mintha éppen ízlelgetné a süteményt, aztán sóhajt egyet.

– Végül elkezdem rágni. Az meg olyan, mint egy nagy robbanás. Eksztázis. A finom ízek és zamatok kavalkádja.

Émile elámul azon, ahogyan Joanne beszél. Nagyon érzékinek találja a leírást. Nehezen tudja elfojtani a szája szélén bujkáló vigyort.

– Ez történik, amikor eszünk?

A lány bólint. Talán mintha az ő arcán is mosoly látna.

– Igen, ez történik, amikor eszünk. De akkor is, amikor lélegzel, sétálsz vagy szeretkezel. Csak figyelned kell.

Émile bólint, és amikor megpróbál nyelni, érzi, hogy egy hatalmas gombóc van a torkában. Hirtelen nehéznek és esetlennek érzi magát. Rájön, hogy ő csak egy végtelenül esetlen srác, egy átlagos fickó, aki soha semmit nem értett meg ebből a világból, aki soha nem vezetett naplót, soha nem volt képes megérteni egy idézet mélységét, vagy teljes odafigyeléssel megenni egy szelet süteményt. Joanne viszont tudja, hogyan kell élni. Az apja megtanította rá. Ezért olyan költői minden a fejében, ezért olyan szép és egyszerű minden körülötte.

Nézi a lányt, aki tekintetét az égre szegezve csendesen ül a ház előtti kis lépcsőn. Émile közben látja magát, ahogy pár perccel korábban ott ült mellette egy éretlen gyerek ostoba mosolyával, miközben a lány eksztázisról beszélt. Azon tűnődik, mit keres ez a lány ma este itt egy olyan fickóval, mint ő. Miért veszi a fáradságot, hogy megossa vele ezt a pillanatot? Mondhatta volna egyszerűen, hogy szüksége van egy kis nyugalomra. Kicsit kapatosan visszament volna a belső udvarra, és folytatta volna az értelmetlen beszélgetést a vendégekkel. Miért vesztegeti rá az idejét? Léon biztosan másmilyen volt. Bizonyára olvasott könyveket, idézeteket másolt, rengeteg virágféléit ismert, tudott csalánból főzetet készíteni. Talán festett is. A dzsesszzenére biztosan lehunyta a szemét, és zongorázta a dallamokat a levegőben. Lehet, hogy

igaziból is zongorázott. Biztos, hogy jól összeillettek.

Friss szellő lengedezik a szűk utcán, míg ők szóttanul ülnek egymás mellett, ki-ki a saját gondolataiba merülve. És ő vajon összeillett azokkal a lányokkal, akiket ismert? Laurával például? Valószínűleg igen. Csupa átlagos lány, aki úgy tett, mintha csak úgy áradna belőle az önbizalom, akik hangosan nevettek, hogy az egész világ hallja, mennyire boldogok. Lányok, akik úgy mentek el este táncolni, hogy nem érezték a testükben a basszus rezgését. Csak vonaglottak, és figyelték a vágyakozó vagy irigy tekinteteket, amelyeket esetleg kiváltottak a táncparketten. Sosem azért voltak ott, hogy megéljék a pillanatot. Azért voltak ott, hogy kellessék magukat, hogy gyógyítsák a sérült lelküket, hogy elfelejtsenek egy rossz napot, hogy vigaszt keressenek valaki tekintetében, hogy bebizonyítsák maguknak, hogy még mindig fiatalok. Ugyanolyan felszínesek voltak, mint ő, de bennük volt elég szépség és vonzerő ahhoz, hogy elfeledtessék vele.

Émile kicsit felegyenesedik. Nem tudja, miért érzi magát most olyan ostobának és szomorúnak. Biztosan az elfogyasztott alkohol miatt. Az lehet az oka, meg az, amit Joanne mondott. Épp fel akar állni, és megkérdezni, akar-e most inkább egyedül lenni, de a lány megelőzi, és hamarabb megszólal:

– Nézz fel az égre! Az udvarból nem lehetett látni. Eltakarta a platánfa. Innen viszont látszik. Ritkán van ilyen hold.

Ujjával felmutat az égboltra, ahol ezernyi apró csillag ragyog. A hold csak egy vékony foszforeszkáló sarló a mélykék ég közepén. Émile bólint, és megköszörüli a torkát.

– Szép ez a kék árnyalat.

Tudja, hogy Joanne értette, mire akart ezzel célozni, de azért hozzáteszi:

– Gondolod, hogy az a kisfiú is nézi most?

Joanne bólint.

– Biztos vagyok benne. Soha el nem mulasztott volna egy ilyen látványt.

Émile a térdére könyököl, és állát a tenyerébe támasztja.

– Mit gondolsz, mi tetszett neki a legjobban az egészben? A kék mélysége? Olyan sötétnek tűnik, hogy akár fekete is lehetne. De attól még kék. Igazán ritka kék. Gondolod, hogy ez nyűgözte le annyira?

Joanne egy pillanatra elgondolkodik.

– Igen. Ez is. Ezt a kéket valóban sehol máshol nem lehet látni. De nem csak ez volt. A mozgásokat is belerajzolta a kékbe. A kontrasztokat, a vonalakat, a foltokat, a barázdákat és a tükröződések.

Eltelik pár másodperc, mire Émile újra megszólal.

– Azt mondtad, sosem lehetett tudni, hogy az eget vagy a tengert rajzolja-e.

– Igen, így van. Azt hiszem, egyszerre rajzolta mindkettőt. Égbolt vagy tenger, neki mindegy volt. A kék szín számított, és a mozgások, amelyeket ki lehetett venni abban a kékben.

Hosszú ideig csak ülnek a lépcsőn és hallgatnak a kihalt utcán. Nézik az eget.

– Lehet, hogy...

Joanne felrezen a hangra. Émile megköszörüli a torkát.

– Talán nem is a kék szín nyűgözte le.

– Hogy érted? – néz rá értetlenül.

– Talán nem a különleges színárnyalat érdekelte, se nem maguk a mozgások. Lehet, hogy épp a végtelen mélység, amelyet tükröztek.

Joanne pár pillanatra hitetlenkedve néz. Émile azon tűnődik, nem mondott-e valami olyasmit, amit talán nem kellett volna.

– Gondolod, hogy a végtelent próbálta lefesteni? – kérdezi végül elcsukló hangon.

A lányon látszik a teljes döbbenet, mintha ez a lehetőség sosem jutott volna az eszébe.

– Hát nem ez a közös az égben és a tengerben? – vonja meg Émile a vállát.

Joanne nyelni is alig tud.

– Te jó ég! Én meg éveken keresztül azt hittem, hogy a kék szín izgatja! – ingatja a fejét.

Émile pontosan érzi, hogy Joanne szemébe könnyek

szöknek.

– Mindvégig a végtelenség titkát akarta megfejteni. Megpróbálta ábrázolni, újra megteremteni.

Joanne úgy néz ki, mint aki alól mindjárt kicsúszik a talaj. Furcsa ilyennek látni. Máskor mindig tud uralkodni az érzelmein és az arcvonásain.

– Sokkal okosabb, bölcsebb volt, mint gondoltam.

Émile nem igazán szereti ilyen feldúltnak látni. Tétován teszi hozzá:

– Tudod, ezt csak úgy mondtam. Lehet, hogy nem is ezt akarta folyton lerajzolni.

De a lány hevesen rázza a fejét.

– Nem. Ő volt... ő volt a legértelmesebb kisfiú, akit valaha ismertem.

Émile erre nem mer válaszolni. Azon tűnődik, miért zaklatta fel ennyire Joanne-t ez a gyerek. Talán azért, mert önmagát ismerte fel benne, a csendjében, a különlegességében, abban a magányos, költői kis világban, amit a fiú épített magának. Nem mer többet mondani.

– Megtanítasz, hogyan kell élvezettel enni egy süteményt?

Joanne szó szerint felrezzent Émile kérdésétől. Percek teltek el. A lány annyira elmerült az égbolt szemlélésében, hogy bizonyára el is felejtette, hogy nincs egyedül.

– Hogy mit?

– Szeretném, ha megmutatnád, hogyan kell teljesen éber tudatossággal megkóstolni ezt a süteményt.

– Tényleg?

Úgy tűnt, Joanne-t meglepi a kérdés. Az imént érzékelt zaklatottsága elmúlt. Visszatért a nyugalma és derűs kedve.

– Igen – bólint Émile.

– Komolyan?

– Igen. Abban a világban, ahol te élsz, minden olyan csodálatos!

A lány megvonja a vállát, kissé összeráncolja a homlokát, aztán válaszol:

– Az én világomban sem minden csodálatos.

– De igen, az! Vagy legalábbis szebb, mint az enyémben.

– Miért vagy éppen olyan biztos?

– Sejttem. Abból, ahogyan beszélsz.

Joanne ismét megvonja a vállát, amiből az érződik, hogy nem nagyon győzte meg a választ.

– Olyan dolgokat érzel, amiket én nem. És olyan dolgokat látsz, amiket én nem. Szeretném, ha megtanítanál ezekre. Az én világomban minden nyersebb, nem olyan sokszínű, és nincsenek árnyalatok. A kék színben, amelyet én látok, nincs semmi változás – teszi hozzá komolyan. – Csak egyszerűen kék. Alapkék. Érted, mit akarok mondani?

Sikerült egy halvány mosolyt csalnia a lány arcára.

– Azt hiszem, igen.

– Mutasd meg! A süteménnyel.

Joanne bólint. A vendégek zaja továbbra is kihallatszik hozzájuk. Valaki Joanne nevét említi. Biztosan keresik. Nyilván Myrtille mondta nekik, hogy Émile elment megkeresni. Az utcában semmi mozgás. Joanne felveszi maga mellől a papírtányért, és lassú mozdulattal az ölébe teszi, majd az ujjai közé vesz egy szelet tortát.

– Hunyd le a szemed!

– Jó – engedelmeskedik Émile.

Érzi, hogy valami az orrához ér, majd a következő pillanatban különféle illatok csiklandozzák az orrát. Nehezen tudja külön-külön kivenni őket. Édes is, fanyar is. Nem teljesen biztos benne. Újra megszagolja. Az isten szerelmére, miért ilyen béna? Képtelen kitalálni, milyen illatokat érez. Ennyi éven át úgy élt, hogy észre sem vette, mennyire gyenge a szaglása.

– Most tátsd ki a szád! – kéri Joanne.

Émile összerezzen, amikor Joanne ujjá az ajkához ér. Aztán a nyelvével érzi a sütemény krémes állagát. Érzi, hogy összeszaladt a nyál a szájában, pontosan úgy, ahogy Joanne az előbb leírta. A nyál körbevonja a süteményt, amitől az lassan olvadni kezd.

– Becsukhatod a szádát! Csak arra figyelj, mi történik, nem sűrget semmi.

Émile érzi, ahogy a sütemény szétolvad a nyelvén, a szájpadról. Szavakkal is le tudja írni. Krémes. Puha. Olvadó. Édes. Lágú. Legszívesebben egyből lenyelné, villámgyorsan felfalná az egészet, de követi Joanne utasításait. Hagyja, hogy a szájpadról és a nyelvre elteljen az ízekkel. A vaníliát érzi ki elsőnek, az dominál. De nem ez az egyetlen íz. A vanília finoman keveredik a narancssal. Vagy citrommal? Nem, nem, egyértelműen narancs. A karácsonyra emlékezteti, a kandallótűzre, a nappaliban felállított fenyőfa illatára, a szőrmepapucs puhaságára a lábán, a szaloncukorpapír zörgésére. Még mindig nem rág. Megérzi a fahéj illatát. Alice nagymama! Alice nagymama és a mézeskalácskenyere, amelyet általában újévre sütött. Marjóval úgy is hívták, hogy Mézeskalács Nagy. Emlékszik a döngölt padlójú, régi ház betöltő illatra. Hagyja magát még messzebbre repíteni a múltba, a nagymama házára túlra, mert most megérzi az olvadó vaj ízét. Hagyja, hogy szétáradjon a szájában. Aztán nem bírja tovább. Bekebelezi a süteményt. Lenyeli az egészet, és észre sem veszi, milyen elégedetten sóhajt fel. Már nincs a szájában sütemény, de még mindig érzi az ízlelőbimbóin keresztül. Lassan ízlelgeti. Szétárad benne a jó érzés, amiről Joanne beszélt. Az érzékiség. A nyugalom. Olyasmi, mint a gyönyör. Atyaé, Joanne-nak igaza volt! Semmihez sem hasonlítható. Alig tudja újra kinyitni a szemét. Szopogatja a nyelvét, hogy az utolsó morzsákat is kiélvezze. Korábban sosem vette észre, hogy az ízek ilyen sokáig megmaradnak a szájában; hogy az örömezés még jóval azután is folytatódik, hogy az ételt lenyelte.

– Na?

Kinyitja a szemét. Joanne érdeklődve figyeli.

– Ez... ez volt a legfinomabb sütemény, amit valaha ettem – áradozik.

Joanne elragadtatással mosolyog.

– Hát ez orgazmikus volt!

Joanne felnevet ezen a jelzőn, és Émile felszabadultan nevet vele. A sütemény okozta könnyedség szétáradt az egész testében. Egy darabig még nevetnek, mint két gyerek, aztán

amikor Émile ismét komolyra vált, csak egy dologra tud gondolni.

– Megehetem? – kérdezi, és a Joanne tányérján maradt tortaszeletre mutat.

– Tudtam! Na jó, lehet a tiéd – emeli a szemét az égre lemondóan.

Émile mohón magához ragadja a papírtányért. Sikerült egy lépést tennie a lány világába. Az első lépést. Gyönyörű volt. Lány és édes, olvadó és enyhén savanykás. De nem csak ennyi. Tele volt érzéssel, emlékkel, hanggal és illattal.

Október 3., hajnali fél kettő

Eus, Carrero del Massador utca 6.

A búcsúpartinak vége. A vendégek elmentek. Segítettünk Myrtille-nek és Annie-nak összetakarítani, és mindent a helyére pakolni. Szép este volt. Meghatódtam, hogy megszervezték nekünk, és hogy ennyi ember el akart tőlünk búcsúzni.

Amikor lekapcsoltam az éjjelilámpát, és lefeküdtem aludni, az estének az a pillanata jutott eszembe, amelyet Joanne-nal töltöttem kint a bejárati lépcsőn. Az azt megelőző pillanatban nehézkesnek és faragatlannak éreztem magam, aztán meséltem neki Jankóról, és ettől kevésbé éreztem magam nehézkesnek és faragatlannak. Olyanokat mondtam Joanne-nak, amik meghatották. Ez az, amit különösen szeretek Joanne-ban. Könnyedebb és spirituálisabb vagyok a társaságában. Jó emberré tesz. Jobb emberré, még akkor is, ha nem törekszik rá.

Van egy dal, amelyet régebben szerettem dúdolni. Paolo Nutini Better Man című dalát. És most, ahogy írok, eszembe jut a szövege.

Azért a lányért jobb ember akarok lenni

Nem ismer félelmet, szabad a lelke

Vibrál körülötte a levegő

Ettől a lánytól sokkal jobban érzem magam.

Akár Joanne-ról is szólhatna ez a dal. Tökéletesen ráillik.

Október elején már csak ők vannak a lakóautó-szervizhelyen. Kihaltak az utak és a vidék, az utolsó nyaralók is hazatértek fűtött otthonaikba. Joanne és Émile számára azonban most érkezett el az idő, hogy ismét útra keljenek. Egy órát köröztek az Eus környéki falvakban, hogy találjanak egy szervizparkot. Pok ügyesen elhelyezkedett a lenti ülőpadon. Joanne egy nagy fekete kabátba burkolózott. Lassan felmerül a kérdés, hogy fűteniük kellene.

– Esetleg valami gázfűtéses megoldás? – indítványozza Joanne félénken.

Éppen a víztartályt töltik, amely lassan telik. Hűvös szellő csapja meg őket.

– Igen. Azzal akkor sem fagyunk meg, ha nincs áramforrás, amelyre csatlakozhatnánk.

Megegyeztek, hogy a telet nem a lakóautóban töltik. Csak az ősz egy részét. Ha beköszönt a nagy hideg, megszállnak valakinél. Valószínűleg Myrtille-nél is eltöltenek majd valamennyi időt. Az idős hölgy kifejezetten ragaszkodott hozzá, amikor elköszönt tőlük. A szeme hidegkék volt, mintha nem akarta volna, hogy látszódjon rajta a szomorúság.

– Várlak vissza benneteket karácsonykor.

Joanne-nal telefonszámot cseréltek, és hevesen integetve búcsúztak el egymástól. Pok Joanne karjában volt. Bitang a hátát domborítva nézte, ahogy távoznak.

Most nekilátnak a hordozható vécé kiürítésének. Nem éppen a legkellemesebb feladat.

– És szükségünk lesz még új gázpalackra a kempingfőzőhöz. És be is kell vásárolnunk.

– Elmehetnénk ma délután. Mit szólsz?

Ha mindezekkel megvannak, folytathatják a nagy utazást.

A prades-i bevásárlóközpontban töltött nap után alaposan megpakolva indulnak tovább. Tele a hűtőszekrény. Poknak vettek egy kis alomtálcát, vagy tíz zacskó száraz macskakaját és jó sok almot. Joanne feltétlenül venni akart még egy kosárkát is, hogy melegben aludhasson a cica. Beszereztek egy hordozható gázmelegítőt és néhány gázpalackot is. Ezúttal több hétre előre felkészültek.

Már négy órát mutat a műszerfalón lévő kijelző, amikor útnak indulnak. Fogalmuk sincs, hová mennek. Émile szeretne visszatérni valahová a Pireneusok katalán részére, mivel az Eus-ben tett kitérőjük miatt kicsit eltávolodtak az eredeti útvonaluktól. Ettől függetlenül Joanne-hoz fordul, hogy kikérje a véleményét.

– Van kedved a Katalán Pireneusokba visszamenni?

Joanne szétterítette az ölében a nagy térképet, és nem válaszol azonnal, mert valamit nagyon néz rajta.

– Joanne!

– Tessék? – emeli fel a tekintetét, de nem is hagyja szóhoz jutni, hanem a térkép egy pontjára bök. – Nézd! Itt vagyunk – mutat Prades városára, ahol vásároltak. – Nagyon közel vagyunk a tengerhez.

Végighúzza az ujját a Földközi-tenger partjáig, ahol kis pontok jelzik Argelès-sur-Mer és Collioure településeket.

– Igen, tényleg. Elég messze eljöttünk keleti irányba.

Joanne egy pillanatig hallgat, miközben ujjhegyével még egyszer végigköveti a Prades-től Argelès-sur-Merig vezető utat.

– Esetleg... – néz félénken Émile-re. – Esetleg tehetnénk egy kitérőt a tengerhez? Egész eddigi életemben még csak a La Manche-csatornát láttam – teszi hozzá sietve.

Émile-nek az jut az eszébe, hogy erre végképp nem számított az út elején. Egy üveges tekintetű, a sorsa iránt közömbös fiatal lány szállt be a lakóautóba. Amikor Émile azt mondta neki, hogy „Az útvonallal kapcsolatban... Nem egyeztünk meg”, a lány csak vállat vont, és azt válaszolta: „Nekem mindegy”. Ettől Émile halálra rémült annak idején. Most ugyanez a fiatal lány belemérül a térképbe, és látni

akarja a tengert. Fantasztikus! Nem tudja, hogy ő adta-e vissza Joanne-nak az életkedvét, vagy esetleg Myrtille, a hegyek, Pok, a régi templomtornyok, a macskaköves utcák? Vagy mindez együttvéve.

– Természetesen.

Joanne elégedett. Gondosan összehajtogatja a térképet.

– Akkor indulunk?

– Igen.

Joanne mosolyogva nézi az utat.

Perpignan közelében megállnak egy benzinkútnál teletankolni az autót. Joanne elvonul a mosdóba. Émile befejezi a tankolást, és mivel Joanne még mindig nem jött vissza, végül ő is bemegy a shopba venni egy kávét. Már délután öt óra van. Hamar elrepült a nap. Lehet, hogy már sötét lesz, mire a tengerhez érnek.

Odamegy a kávéautomatához, és a farmerja zsebében aprópénz után turkál. Miután bedobja az érméket az automatába, és a kávéja már éppen csordogál a pohárba, felpillant, mert felismeri Joanne hangját. Három méterrel arrébb áll egy férfi társaságában. Összeugrik a gyomra, mert hirtelen az jut az eszébe, hogy Léon az. Nyilvánvaló. Csakis Léon lehet. Megtalálta. De hogyan?

– Elnézést, uram! – szólal meg Émile mellett egy hölgy kissé türelmetlenül. – Végzett az automatánál?

– Igen, igen, bocsánat! – tér magához Émile, és hebegve elveszi a kávéspoharat.

Pár lépéssel közelebb megy, és próbálja kivenni, miről beszélget Joanne a férfival. Még mindig alig kap levegőt. Mi lesz most? Elmegy vele?

– Nem, egyáltalán nem mondanám rá, hogy jellegzetes – mondja a férfi a fejét rázva.

– Nem?

– Nem. Inkább turistáknak való. Ha igazi, jellegzetes halászfalvakat szeretnének látni, azt javaslom, menjenek kicsit északra.

Émile majdnem kiejti a kezéből a kávéspoharat, amikor

rájön, hogy ez nem Léon, hanem egy vadidegen, aki ki tudja, milyen okból beszélgetésbe elegyedett Joanne-nal.

– Ha felmennek Narbonne környékére, egy hatalmas lagúnarendszert találnak, amely a Földközi-tengerrel határos. Az öblök mentén aranyos kis falvak sorakoznak. Peyriac-de-Mer, Bages, Gruissan. Ezeket ismerem leginkább.

A férfi megigazítja az orrán a szemüvegét, így Émile megragadja a pillanatot, hogy feltűnés nélkül jobban megnézzze. A fickó úgy a harmincas éveiben járhat, vagy talán egy kicsit idősebb. Harmincnégy-harmincöt évesnek gondolja. Kicsit ódivatúan öltözködik, olyan tanáros kinézete van: bézs kordbársony nadrágot és ronda olajzöld V nyakú pulóvert visel, amelyből kilátszik a fehér inggallér. Kerek lencsés szemüveget hord, a haja közepén akkurátusan elválasztva.

– Igazán kedves öntől – köszöni meg éppen Joanne a tájékoztatást.

– Nagyon szívesen. Nem mindenki lebetonozott tengerpartot keres!

Mindketten nevetnek, és Émile hirtelen azon tűnődik, nem a férfi környékezte-e meg Joanne-t. A kávéspohara mögött elfojt egy gunyoros kuncogást. Szegény Joanne! Micsoda bunkó alak! Aztán rájön, hogy nincs oka gonoszkodni. De akkor is látnia kellett volna a jegygyűrűt Joanne kezén! Feltéve, ha hordja. Megpróbál hunyorítani, hogy Joanne ujján ott van-e az ezüstszínű gyűrű, és látja, hogy nincs. A lány a hangulatától vagy a feledékenységétől függően néha viseli, néha nem. Van, hogy a mosdókagyló szélén felejtí. Émile sosem húzza le a sajátját. Amilyen állapotban jelenleg a memóriája van, akár végleg is elhagyhatná. Nagy kár lenne érte. Mégiscsak egy közös emlék. Amikor az ujján hordott gyűrűre pillant, mindig eszébe jut az egyezségük, és ez megnyugtató.

Igyekszik minél gyorsabban felhőrpinteni a forró kávéját, mert a férfi és Joanne már búcsúzkodik. Még váltanak pár szót, kicsit furcsán vigyorognak egymásra, aztán a férfi kerek szemüvegét az orrán igazgatva elmegy. Joanne is kilép az üzletből, és észre sem veszi Émile-t, aki utánasiet.

– Joanne!

A lány meglepetten fordul hátra. Émile kidobja a poharát a parkolóban lévő egyik szemetesbe, és futóléptekkel utoléri. Kíváncsi, Joanne mesél-e majd neki erről a fickóról, és ha nem, hogyan fogja tálalni, hogy menjenek inkább kicsit északabbra, Narbonne felé. Már előre jól mulat a dolgon, de igyekszik elrejtetni a vigyorgását.

– Indulhatunk? – kérdezi, amikor kinyitja a lakóautó ajtaját.

Joanne szó nélkül beszáll az anyósülésre. Émile beteszi a slusszkulcsot a zárba, mire Joanne összerezzen. Na, most veti fel.

– Hallottam egy szép helyről – vág bele. – A Földközi-tenger partján van egy sor lagúna, amelyeket jellegzetes halászfalvak szegélyeznek.

Nem úgy tűnik, mint aki különösebben hárítani akar, de Émile-nek feltűnik a „hallottam” szó, amellyel Joanne elkerüli megemlíteni, hogy találkozott egy szimpatikus férfival. Mégis zavarban van? Néha tényleg olyan, mint egy kislány.

Kitartóan róják a kilométereket a lagúnák felé. Sötétedik. Joanne bekapcsolta a rádiót, és az ablaknak dőlve szundikál. Émile-nek továbbra is ott motoszkál a fejében a kérdés. Miért nem említette Joanne a szemüveges férfit? Aztán ahogy továbbhaladnak, egy képtelen ötlet merül fel benne. Tetszett neki a férfi? Visszaemlékszik a borzalmas kordbársony nadrágra és az olajzöld V nyakú pulóverre. Na ne, az nem lehet!

– Joanne?

A lány lassan felegyenesedik, egy párafoltot hagyva az ablaküvegen.

– Mindjárt ott vagyunk? – kérdezi halkán.

– Igen, lassan megérkezünk. Melyik települést keressem?

A lány a táblákat fürkészi. Most már vaksötét van odakint. Este hét óra.

– Peyriac-de-Mer. Ezt említette az a srác. Mehetsz arra.

Kicsúszott a száján, hogy „srác”. Tényleg el akarta titkolni

előle azt a lényegtelen beszélgetést az idegen férfival? Vagy csak ő csinált ekkora ügyet belőle?

– Joanne?

– Tessék?

Joanne a környező tájat pásztázza. Nem sokat látni. Lassan leszáll az éj.

– Mit dolgozott Léon?

– Miért fontos? – kérdez vissza elég feszült hangon.

Nem látja Joanne arcát, túl sötét van a vezetőfülkében.

– Hát, csak úgy érdekelne, hogy abból az iskolából ismerede, ahol dolgoztál.

Megköszöri a torkát, és visszasüpped az ülésbe.

– Igen, onnan ismertem. Tanár volt.

Émile emberfeletti erőfeszítéseket tesz, hogy elrejtse az arcán bujkáló mosolyt. Érti, hogy mindjárt kitör belőle a nevetés, de próbálja elnyomni, ezért köhint egyet. Igyekszik a vezetésre figyelni, de óhatatlanul az jár a fejében, hogy szóval mégis bejön neki a kordnadrág és a középen elválasztott séró.

Vigyáznia kell, mert nemsokára őszi szünet van az iskolákban, és ha nem elég óvatos, még a végén dobja őt Joanne egy szabadságon lévő tanárért valamelyik autópálya-benzinkútnál. Erre a gondolatra már nem tudja visszatartani a nevetését. Szerencsére Joanne megint elszundikált az ablaknak dőlve.

Amikor Peyriac-de-Mer határába érnek, már túl sötét van ahhoz, hogy bármit is lássanak. A távolban ragyogó fényeknek köszönhetően azonban ki tudják venni a települést, jobbra tőlük pedig az út mentén húzódó sós vizű lagúnákat. Az út szélén Émile észrevesz egy leállót: egy kis autóspihenő két piknikasztallal.

– Itt leparkolhatnánk éjszakára – javasolja.

Joanne bólint.

– Holnap pedig felfedezzük a falut.

– Nekem megfelel.

Leparkolja az autót a pihenőhelyen, és leállítja a motort. Joanne kinyitja az ő oldalán lévő ajtót, és sós víz illata tölti be

a vezetőfülkét. Tengerillat. Émile visszaemlékszik a bungalóra, amelyet a szülei nyaranta béreltek, nem messze Valras-Plage-től. Ő és Marjorie emeletes ágyon aludtak. Régen látta már a tengert. Majdnem két éve, ami nem is olyan hosszú idő, de neki egy örökkévalóságnak tűnik. Laurának gyakran támadt az a hirtelen ötlete, hogy a tengerparton töltsék a hétvégét. Olyankor a kocsiban aludtak. Lehajtották az üléseket, és bebújtak a hálózsájkukba.

– Imádom ezt az illatot – jelenti ki Joanne nagyot szippantva a levegőbe.

Émile is nagy levegőt vesz, és kiszáll a kocsiból. Jólesik kinyújtóztatnia a lábát. Itt sokkal melegebb van, mint Eus-ben, ám ezzel együtt is most, hogy lement a nap, túl hűvös van ahhoz, hogy kint vacsorázzanak, de biztos benne, hogy napközben tökéletes lesz a hőmérséklet, hogy a szabadban egyenek. Émile nyávogást hall. Látja, hogy Joanne kinyitja az ajtót Poknak, és a cica óvatosan, kissé bizalmatlanul megindul előre.

– Na, Pok, hogy tetszik a tengeri levegő? Még nem vagy hozzászokva.

Émile átvág a pihenőhelyen, majd az úttesten. A túloldalon egy hatalmas lagúna húzódik. A távolban alakokat lát. Valószínűleg rózsaszín flamingók. Hunyorít, és hátrakiált:

– Joanne! Joanne, gyere, nézd meg!

Pár pillanat múlva Joanne ott áll mellette, Pokkal a karjában.

– Mit látsz?

– Olyan, mintha ott lenne egy híd.

Mindketten hunyorognak. Körülbelül száz méterre tőlük egy fából készült vízi sétány nyúlik be a lagúnába, és eltűnik a végtelenbe.

– Hatalmas. Szerinted is?

– Igen.

– Olyan, mintha nem lenne vége.

Nem nézelődnek tovább sokáig, mert a lakóautó nyitva maradt, Pok pedig nyávogva tiltakozik.

– Farkaséhes vagyok – jelenti be Joanne.

– Ma reggel vízisétány-küldetés! Ismétlem: vízisétány-küldetés!

Émile amennyire csak tudja, igyekszik a falhoz rögzíteni a kötélletrát. Ma reggel remek hangulatban van. Ősidők óta nem aludt ilyen jól. A lakóautó tetején áthatoló fényre és a sirályok rikoltozására ébredt. Joanne már lent volt a lakótérben. Hallotta, ahogy a szekrényében pakol. Émile azon tűnődött, nem a telefonját rejti-e el éppen. Aztán amikor leért, az asztal már kint volt az autó előtt, mint a régi szép időkben; az asztalon két bögre, a vaj és a lekvár. Végre megint úton! Gyermeki öröm járta át. Az elmúlt hetek nehézségei távolinak tűntek. Újra kezdődik a kalandos élet.

– Nyugodj már le! – próbál Joanne úgy tenni, mintha korholná. – Mi ütött beléd?

Émile látja, hogy a lány jó hangulatban van, és az ő jókedve csak felerősíti Joanne-ét.

– Azt hiszem, a tengeri levegő az oka.

Joanne a fejét ingatja.

– Akkor jössz, vagy sem?

Joanne arra vár, hogy együtt reggelizzenek. Leült az egyik kempingszékre, és hosszú fekete ruháját kicsit felhúzta, hogy a nap érje a vádliját. Pok az asztal alatt fekszik. Úgy tűnik, szundikál.

– Milyen jó újra úton lenni! – sóhajt egy nagyot Émile, és lehuppan a székre.

– Tényleg az.

Gyönyörű napnak ígérkezik a mai. A hőmérséklet elérheti a huszonöt fokot. A sirályok magasan köröznek a levegőben. Émile hunyorít. A távolban látszik Peyriac-de-Mer. A házak teteje rózsaszín és lazacszínű. Látszanak a nyugodt vizű lagúnák, a szélben ringó zsombékok. Itt-ott néhány rózsaszín flamingó zavartalanul halászik, és látszik a fából épített vízi sétány, amely mintha a látóhatár széléig nyúlna.

– Mehetünk? – kérdezi Émile, amikor feláll.

– Mi?

Émile hozzá sem nyúlt a reggelijéhez. Csak a fekete teáját

itta meg. De határozottan úgy tűnik, máris indulni akar.

– Hát jó – teszi le Joanne az almacsutkát, amelyet épp most rágott le. – Csak bezárom Pokot az autóba, és mehetünk.

Émile tisztában van vele, hogy messze Joanne előtt nyargal, de nem tehet róla. A tengeri levegő hatására újra kisgyereknek érzi magát. Alig várja, hogy a vízi sétányhoz érjen; óriási kedvet érez, hogy a flamingók felé fusson, tenyerével végigsimítsa a zsombékok tetejét. Azonban lelassít, amikor egy horgászhoz ér. Nem akarja elijeszteni a halakat.

Mivel Joanne, aki orrát a magasba emelve lassan sétál, mintha a levegőben lévő sórészecskéket külön-külön akarná beszippantani, messze lemaradt, Émile megáll egy kis időre a horgász mellett, és a vizet fürkészi.

– Mit lehet itt fogni? – kérdezi kíváncsian a férfitől, akinek arcát kekizöld baseballsapka árnyékolja.

Émile meglepődik, amikor a horgász felnéz rá. Azt várta, hogy egy ötvenes éveiben járó férfi lesz, de egy vele egyidős fiatalember az, akinek arcán még pattanások nyomai látszanak. A fiú elmosolyodik.

– Nem idevalósi, ha ezt kérdezi.

– Nem, tényleg nem – vonja meg a vállát Émile.

– Elég sok mindent fogunk ezekben a kis öblökben. Farkashalat, tengeri keszeget, lepényhalat, pérhalat. De a legfinomabb falat itt az angolna.

Émile arckifejezésében a meglepődés keveredik undorral. Sosem szerette az angolnát. Már a puszta említésétől is felfordul a gyomra. A srác felnevet.

– Ne vágjon ilyen arcot. Isteni paprikást lehet csinálni belőle.

– Angolnapaprikás?

A fiatalember felnevet Émile eltorzult arckifejezése láttán.

– Ja. Vagy egy jó kis fokhagymás ragut.

– Olyat is szoktak?

Ebben a pillanatban ér oda hozzájuk Joanne a szokásos, elvarázsolt tekintetével és lassú, nyugodt járásával.

– Jó napot! – köszön neki a fiatalember, amikor Joanne megáll Émile mellett.

– Jó napot!

– Angolnát szeretne fogni – közli Émile, figyelve Joanne reakcióját.

– Aha – válaszol közömbösen. Aztán igyekszik némi érdeklődést mutatni, de nem igazán sikerül neki.

– Van a vödörben? – kérdezi Émile kissé félve, és a srác melletti dézsára sandít.

– Nem, ma reggel még nem fogtam.

Leteszi a horgászbotját az állványra, hogy elgémberedett végtagjaival nagy nehezen feltápáskodjon. Több órája ülhet itt mozdulatlanul.

– Az apámnak étterme van Peyriacban. Istenien készíti az angolnát. Kerüljenek egyet arra!

Émile tétova arckifejezésére elmosolyodik.

– Nem csak angolna van. Nála találják a környék legjobb tengeri keszegét. Az étterem neve Halásztanya. Az óvárosban van.

Émile és Joanne összenéznek, és bólintanak.

– Jó. Miért is ne?

– Maradnak egy darabig a környéken? – kérdezi a fiú udvariasan érdeklődve.

– Lakóautóval vagyunk – válaszol Émile. – Keresztbe-kasul járjuk a vidéket, ahogy a kedvünk hozza.

A fiú arca felragyog az irigységtől.

– Azta! Klassz lehet!

– Tegnap este érkeztünk Peyriacba. Előtte Eus-ben voltunk.

– Imádom Eus-t! Már többször jártam ott. Meddig terveznek itt maradni?

Két vállrándítás a válasz.

– Nem tudjuk. Sosem tudjuk igazán előre. Addig maradunk, amíg úgy nem döntünk, hogy másik falut is meg akarunk nézni.

A fiú arcán most csodálat tükröződik. Így sokkal fiatalabbnak tűnik, mint Émile.

– Imádnék így utazni! Egy nap én is ezt fogom csinálni. Beülök egy lakóautóba, és elindulok a kutyámmal.

Hirtelen rádöbben, hogy kissé elragadtatta magát, és

hozzáteszi:

– Mindenesetre, ha ma este szeretnének apámnál vacsorázni, ott találkozhatnánk. Tudok ajánlani néhány szép helyet a környéken.

A fiú lelkesedése ragályos. Émile észreveszi, hogy Joanne érdeklődve bólogat.

– Peyriac ugyanolyan igazi kis halászfalu maradt, mint amilyen régen is volt. Azt mondanám, alig hétszázan vagyunk állandó lakosok. A finom homokos strandok érintetlenek. Elkerültük a tömegturizmust.

– Meg akartuk nézni, hol van a vége – mutat Joanne a vízi sétányra.

A fiú hangosan felnevet.

– Hát, még messze vannak a végétől! Az önkormányzat úgy építette ezt a fahidat, hogy körbe lehessen menni a Doultó körül. A teljes kör egyórányi séta.

– Teljesen körbe lehet járni az öblöt a fahídon?

– Igen, és ha szeretik a rózsaszín flamingókat, akkor nagy élményben lesz részük.

Ekkor az állványon lévő horgászbót megremeg.

– Hűha, szerintem kapásom van!

A fiatalember letérdel, és a horgászbót orsójával bajlódik.

– A francba! Úgy nézem, leszakadt a horog.

Pár pillanatig küzd a pecabotjával, és szitkozódik a zsinór miatt, ami szintén elszakadt.

– Akkor mi most talán megyünk is. Nem szeretnék elterelni a figyelmedet.

Émile hirtelen tegeződésre váltott, de a srácot ez egy csöppet sem zavarja. Hevesen bólogatva tovább bibelődik a felszerelése javításával.

– Rendben. Akkor találkozunk este a Halásztanyán?

– Igen. Ott leszünk.

Ahogy lassan tovább sétálnak, a fiú nagy vidáman még utánuk kiált:

– Be sem mutatkoztunk még! Engem Sébastiannak hívnak!

Sébastien huszonöt éves, tehát egy évvel fiatalabb Émile-nél. Ez még azelőtt derült ki, mielőtt továbbindultak volna a

vízi sétányra. Émile egyébként is kitűnő hangulata még jobb lett ettől a találkozástól.

– Nagyon örülök, hogy megint úton vagyunk.

Joanne egyetértően bólint.

Gyaloglás közben elképzei, hogyan írja majd le mindezt a füzetébe ma este, amikor Joanne meggyújtja a gyertyákat. Már tudja, hogy az öblök sós levegőjéről fog írni, amelynek sós illata erősebb, mint a tengeré. Ír majd az októberi napról, amely sokkal lágyabb és kellemesebb, mint a nyári napsütés. A sirályokról, amelyek az égbolton köröznék; a rikoztásokról és a fehér csikokról, amelyeket a szeme láttára húznak. Ír majd a fából épített vízi sétányon kopogó lépteiről. A szinte mozdulatlan vízről és az iszap szagáról. A halakról, amelyeket két, magasra nőtt zsombék között lát elillanni. A távolban csoportokban álldogáló flamingókról. A napjárásáról az égbolton, miközben szóltanul sétálnak. A hatvanas éveiben járó hölgyről, aki az öböl partján megörökíti a festményein a vízben tükröződő napsugarakat. A lagúna szélén elhagyatott, öreg, rozsdamarta sárga hajót. Émile igyekszik megjegyezni minden apró részletet, azt gondolva, hogy Joanne valószínűleg így látja és érzi a dolgokat.

– Joanne! – töri meg Émile a csendet, amely a sétájuk kezdete óta tart közöttük.

– Tessék?

– Mi az, amit úgy hívsz, hogy mindfulness meditáció?

Meglepett mosoly jelenik meg a lány arcán, amit gyorsan el is rejt. Kicsit zavartan teszi hozzá:

– Csak arra vagyok kíváncsi, azt jelenti-e, hogy a minket körülvevő sok apró részletre koncentrálnunk... vagy valami ilyesmi.

– Igen, ezt is jelenti – bólint Joanne. – Úgy is mondanám, ez a szemlélődő meditáció egyik formája.

Émile grimaszol egyet, és fenyegetően néz.

– Előre figyelmeztetek: ne próbálj meg bonyolult szavakkal összezavarni!

De Joanne megrázza a fejét, és elmosolyodik.

– Nincs benne semmi bonyolult. Valójában csak arról van szó, hogy meg kell állni egy-egy pillanatképnél. Magunkat, a gondolatainkat is meg kell állítanunk egy időre, és meg kell figyelniük a jelen pillanatot: azt, ami körülvesz minket, de azt is, ami bennünk zajlik. Igen, igaz, hogy észre kell venni a legapróbb részletet is, de azt is, hogy a külvilágnak ezek a darabkái hogyan tükröződnek a belsőkben. Érted, mire gondolok? Arra, hogy mit érzünk az adott hang hallatán, mit vált ki belőlünk az a kép.

– Gondolom, édesapád tanított minderre.

A lány bólint.

– Igen, ő. Sőt, ő csakis így élt. Meg kell tanulni jelen lenni itt és most, hogy ne legyünk sehol máshol; el kell szakadni a jövővel kapcsolatos aggodalmainktól és a múlttal kapcsolatos sajnálkozástól. Elismerem, eleinte nehéz. Annyira hozzászoktunk, hogy a múlton tépelődjünk, vagy megpróbáljunk előre látni. Ritkán vagyunk igazán jelen önmagunkban.

Joanne tekintete messzire vándorol az öböl vizén.

– Ha gyakorolod, idővel egyre könnyebbé, aztán meg teljesen magától értetődővé válik. Megtanulsz egy pillanatra megállni, amikor nézel egy tájat, megkóstolsz egy ételt vagy zenét hallgatsz. Már nem is gondolkodsz rajta, hanem önkéntelenül csinálod.

– Szeretnék egy nap eljutni ide. Azzal, hogy a múltban élünk, ahogy mondod, vagy a jövő miatt aggódunk, végeredményben elfelejtjük, hogy mindenben... vagy majdnem mindenben van szépség. Gyerekkorunkban ez természetes, nem? Rácsodálkozunk egy... egy ezüstösen csillogó kavicsra, vagy... vagy egy madártollra. Pitypangot szedünk, és örülünk a szép sárga csokornak. Később meg semmi szépséget nem látunk a pitypangban. Csak egy gyom.

Mindketten elmosolyodnak.

– Igaz. Gyerekkorunkban még tudjuk, hogyan kell az ilyesmit csinálni.

– És mi történik azután? Elfelejtjük? – ráncolja Émile a homlokát.

– Igen. Úgy hiszem, később túlságosan el vagyunk foglalva azzal, hogy a jövőnket építsük, hogy társadalmilag sikeresek legyünk, vagy hogy összeszedjünk valamennyi pénzt.

Egy sirály éktelen rikoltozással repül el a fejük felett.

– De tudod – mondja Joanne, miközben a szemével követi a madarat –, vissza lehet hozni ezt a képességet. Ha veszed a fáradságot, hogy éber figyelemmel szétnézz magad körül, mindennap csak egy rövid időre, vissza fog jönni.

– Gondolod?

– Biztos vagyok benne.

– Azt hiszem... azt hiszem, már el is kezdtem... ezzel az utazással. Korábban, amikor még Roanne-ban éltem, túlságosan el voltam foglalva a saját apró-cseprő gondjaimmal. Túlságosan lekötött, hogy megemésszem, hogy dobtak, és halálra untam magam a munkahelyemen.

Mintha lapozna egyet az élete nagy könyvében, és egy teljesen új fejezet kezdődne. Az egyetlen állandóság benne Joanne és ő, no meg a lakóautójuk. Egyébként megint minden megváltozott. A táj, a háttér, a hangulat, az illatok, a napfény. Nincsenek többé se hegyek, se legelők, se tehenek, se birkák. Nincsenek többé kavicsos ösvények, sem kis magashegyi tavak. Most lagúnák vannak, a tenger, amelyet a távolban látnak, ha tiszta az ég, a só illata, a sirályok és a flamingók. Az új fejezet szereplői is újak. Sébastian és a kutyája, Lucky. Most ők foglalják el Annie, Myrtille és Bitang helyét.

Ezen az első napon, miután izgatottan és várakozással telve megnézték Peyriac-de-Mert, a Halásztanya étteremben találják magukat. Jellemzőes helyi étterem, az asztalokon kék terítőkkal és halászhajókat ábrázoló képekkel a falon. Sébastian Émile-lel szemben ül. A kutyája, Lucky, egy hosszú szőrű, krémszínű labrador, a lábánál fekszik. Émile nehezen hiszi el, hogy ez a fiú egyidős vele. Van benne valami ártatlan vonás, ami miatt olyan kisfiús. Mindenre rácsodálkozik, és rengeteget beszél. Szenvedélyesen szereti a faluját. Émile ezt meg is érti. Az alapján, amit ma délután láttak, Peyriac-de-Mer egy bájos okcitan falucska, amelyben szinte érintetlenül

megmaradtak a középkori, kövekkel vagy nagyobb kavicsokkal kirakott szűk utcácskák. A falu életének jelentős része a főtéren és az ott található szökőkút körül zajlik. Ki lehet ülni a teraszokra a platánfák alá, ahol a sirályok fészkelnek. Zajos hely. Nem az emberek, hanem a madarak miatt. Nem sokkal korábban egy festő telepedett le a szökőkút tövében, és a 14. századi Saint-Paul-erődtemplomot rajzolta. Joanne megállt pár percre, hogy nézze, hogyan dolgozik.

– Mindig arról álmodtam, hogy egyszer megtanulok festeni.

Az étterem étlapját tanulmányozva nehezen tudnak dönteni. Sébastian megpróbálja rábeszélni őket az angolnapaprikásra, amelyről híres az apja étterme. Joanne félénken vallja be, hogy semmilyen húst nem eszik, így egy vegyes salátát kér, Émile pedig – kissé mentegetődző mosollyal az arcán – a vaslapon sült tengeri keszeget választja.

– Na, mi szépet láttatok ma? – érdeklődik Sébastian, mihelyt leadják a rendelést.

Meghallgatja a napjukat, aztán mesél nekik a peyriaci kikötőről, ahol olyan jó ülni, és nézni a halászatból visszaérkező hajókat; aztán a sok szigetről és lagúnáról, ahol szívesen cirkál a halászcsonakjával.

– Apámtól kaptam ajándékba a tizennyolcadik születésnapomra.

Mesél a falu környékén lévő szőlőültetvényekről.

– A vidék prima borokat termel. Nagyon jellegzetesek. Meg kellene kóstolnotok néhányat. A legtöbb pince nyitva áll a látogatók előtt.

Megemlíti a lágy homokos strandokat és a dűnéket, de az erdőket is. Mintha a falu sokféle tájból tevődne össze. Joanne-t teljesen lenyűgözi az elbeszélés. Kihozzák a rendelést.

– Mindig is itt éltél? – kérdezi félénken Joanne.

Sébastien bólint, miközben levág egy kis szelet angolnát, és odaadja az asztal alatt várakozó Luckynak.

– Itt születtem. Apa mindig is halász volt. Tizenöt évvel ezelőtt úgy döntött, megnyitja ezt az éttermet, így abbahagyta a halászatot. Én vettem át a helyét, úgyhogy tizenhat évesen

otthagytam az iskolát a tengerért. Először vett nekem egy hajót, majd két évvel ezelőtt Luckyt. Attól félt, hogy egész nap egyedül érzem magam a hajómon.

– A szüleiddel élsz?

– Az anyám nincs velünk. Már régen elment. Nem is emlékszem rá. Csak apámmal ketten vagyunk.

– Testvéred sincs?

– Nincs. Most még apával élek, de ha megnősülök, lesz saját házam. Vagyis közös ház a leendő feleségemmel. A kikötőnél szeretnék egy házat.

– Soha nem akartál utazni?

– Ó, dehogynem! És egy nap fogok is. Nekivágok majd Luckyval egy kempingautóban. Ezt még azelőtt meg kell tennem, mielőtt megházasodnék!

Joanne elmosolyodik, és kedvesen néz rá, mint egy kisfiúra. Mindkettőjüknek ugyanaz az élettörténete. Ismeretlen vagy szinte ismeretlen anya; egy apa, aki példakép az életükben. Testvérük nincs. Egy falu, amelyet soha nem hagytak el. Sébastiannak ez Peyriac. Joanne-nak pedig Saint-Suliac. Kifejezetten értékelik a magányt és a nyugalmat.

– Nincs barátnőd? – kérdezi Joanne jókedvűen.

– Nincs. Itt nincs túl sok fiatal lány.

– Tényleg?

– A halászok gyerekei egytől egyig elhagyták a falut. A legtöbbjük elment tanulni. Narbonne-ban vagy Béziers-ben telepedtek le. Peyriac nem érdekli őket. Túl csendes. Nekem megfelel – fejezi be, miközben lenyel egy falat angolnát. – Holnap... vagy valamelyik nap... el kell vigyelek titeket hajókézni.

Miközben a desszertet, a körtés-diós morzsasütit fogyasztják, Sébastian lelkesen kérdezőgeti őket az útjukról. Mesélnek neki Pouzacról, Artigues-ról, a Pic du Midiről, az Öszvérhajcsárok útjáról, Barèges-ről, a Glère-tóról, Luz-Saint-Sauveurról, Gèdre-ről, Beaudéanról, Mosset-ről, Eus-ről, de még a romfaluról, Cômes-ról is. Sébastiannak tátva marad a szája, és csillogó szemmel, lelkesen hallgatja. Émile hagyja, hogy Joanne beszéljen. Rádöbben, hogy bizonyos megállókat

teljesen elfelejtett. Luz-Saint-Sauveurt és Gèdre-et nyilvánvalóan a soha ki nem tisztuló emlékezetkimaradása miatt. De nem csak ezeket. Baudéanra is alig emlékszik. Barèges-t is elfelejtette. Amikor megpróbálja felidézni az utcákat és a környező hegyeket, minden összemosódik. Összekeveri őket az Artigues-ból látható hegycsúcsokkal és Mosset utcáival. Sőt, már abban sem biztos, hogy azok a macskaköves utcák, amelyekre Mosset-ből emlékszik, nem Eus-ben voltak-e. Úgyhogy inkább meg sem szólal, mert egyre erősebb szorongás lesz úrrá rajta. Hallgat, megdermed a félelemtől, és már nem is hallgatja, ahogyan Joanne és Sébastian a hegyekről, a legelőkről, a naplementékről beszélget.

– Jól vagy? – kérdezi Joanne, miközben visszasétálnak a falun kívül hagyott lakóautóhoz.

– Igen. Miért kérdezed?

– Olyan hallgatólag voltál.

– Csak álmos vagyok.

Csendben kiérnek a főútra, majd az út menti pihenőhelyre, ahol parkolnak. Émile keserűen jegyzi meg, hogy Joanne-nál vannak a kulcsok. Most már Joanne vigyáz a kulcsokra és minden fontos dologra. Rengeteg baklövést követett el Eus-ben, különösen az ott-tartózkodásuk vége felé. Joanne már nem bíz rá semmit. Émile tudja, hogy a lánynak igaza van, de ettől még elkeseredettebb.

Egész éjszaka egy szemhunyasnyit sem alszik. Hajnalig szorítja magához Pokot, míg végül – még mindig aggodalommal a lelkében – el nem szenderedik.

Azt hitte, könnyű lesz. Azt hitte, hogy Roanne-t és a szeretteit elhagyva, céltalanul járva, helyet, környezetet, vidéket változtatva majd elfelejti, vagy legalábbis elfogadhatóbbá teszi azt, ami vár rá. De nem így van. Nem áll készen arra, hogy elengedje a múltját, és lemondjon a jövőjéről. Legalábbis még nem. Próbál jó képet vágni az egészhez Joanne előtt, mert nem

akarja még ezzel is terhelni, hiszen neki is megvan a maga baja. Egy reggel, három nappal az ideérkezésük után, meg is kérdezi a lányt:

– Léon nem telefonál?

Joanne éppen mosogat, és szándékosan meg sem fordul, úgy válaszol.

– Hetek óta ki van kapcsolva a telefonom.

Aztán anélkül, hogy Émile bármi mást kérdezett volna, hozzáteszi:

– Nem tudom, hazamegyek-e valaha.

Émile majdnem félrenyeli a forró teát.

– Hogy érted... Azt hittem...

Nem tudja befejezni a mondatát. Valahogy sejtette... Abból, hogy a telefonhívások egyre ritkultak, hogy aláírták a házassági papírokat. Joanne nem tette volna meg, ha biztos lett volna abban, hogy egyszer még haza akar térni. Joanne megfordul a konyhapultnál, így egymással szemben állnak. Olyan furcsa az arckifejezése, amilyennek még soha nem látta Émile. Mintha elfogta volna a reménytelenség.

– Én is azt hittem, hogy majd egyszer visszatérek, de aztán... távol tőle visszatért a jókedvem, szóval...

Nem fejezte be a mondatát. Émile megpróbálja kitalálni, mire gondolhatott. Nincs igazán miért visszamennem... Szeretném továbbra is boldognak érezni magam.

*Október 7., délután 1 óra
A Doul-tóra néző fahídon.
Narancssárgán izzó égbolt. Meleg őszi nap.*

Peyriac-de-Mer gyógyír a szívemnek. Még mindig szorongok, de az enyhe éghajlat és a környező táj egy kicsit tompítja. Nem hiszem, hogy valaha is láttam volna szebb naplementét, mint amilyen minden este a Doul-tó felett látszik. A víz rubinvörös színben ragyog, és a rózsaszín flamingók fekete árnyékként tűnnek ki a vörös háttérből.

Szokásommá vált esténként kijönni ide. Leülök a fahídra. Néha Pok is velem van. Megszokta, hogy egyre messzebb merészkedik a lakóautótól. Szeret a fahídon sétálni, és szaglászni a vizet. Tekintetével követi a halakat, ahogy a zsombékok között úszkálnak.

Tegnap megnéztük Peyriac kis kikötőjét, amelyről Sébastian mesélt. Nagyon kicsi, egyetlen stégje van, ahová a halászhajók kiköthetnek. Megint találkoztunk a festővel, aki törökülésben ül a fahídon. Ezúttal a hajókat festette. Aztán amikor újra elindultunk, Joanne úgy döntött, hogy bemegy a faluközpontba egy művészellátó boltba, és vett is pár festővásznat, ecsetet és néhány tubus olajfestéket. Ma reggel magával vitte őket. Korán elment. Nem nagyon tudom, hová.

Holnap Sébastian egy egész napos hajókirándulásra visz minket. Szeretné megmutatni nekünk a Peyriac-de-Mer körüli szigeteket.

Mindhárman elhelyezkedtek Sébastian zöld csónakjában a langyos őszi napsütésben. Lány szellő fújdogál, épp csak fodrozza a víz felszínét. Lucky is velük van, a csónak elejében

ül, és ugatja a sirályokat. Pokot is elhozták. Joanne egyelőre a nagy fonott kosarába rejtette, nehogy valami civódás robbanjon ki a kutya és a macska között. Gyanakodva szaglásszák egymást, és Pok mindig fúj, amikor Lucky túl közel merészkedik hozzá. Így biztonságosabb, ha Pok a kosarában marad. A csónak lassan siklik, Sébastian kitartóan evez. Joanne arcát a nagy fekete kalapja takarja. Áthajol a csónak oldalperemén, mintha a hajótestet figyelné.

– A csónakod nevének van valami köze a regényhez? – kérdezi, amikor felegyenesedik.

Émile látja, hogy Sébastian széles mosolyra húzza a száját.

– Olvastad?

– Persze!

– A kedvenc könyvem!

Émile is kihajol, hogy megpróbálja kibetűzni a csónak nevét. Az Alkimista. Neki ez nem mond semmit, soha nem hallott még ilyen című regényről. Ettől megint faragatlan tuskónak, enyhén szólva ostobának érzi magát. Nem tudja, hogy a szorongás miatt lát-e mindent ennyire sötéten. Valószínűleg.

Sébastien úgy döntött, hogy körbemutogatja nekik a temérdek szigetet. Megkérte őket, hogy hozzanak magukkal enni-, innivalót és egy sátorponyvát.

– Sátorponyvát? – kérdezte Émile meglepődve.

– Igen. Ha nem lesz túl hideg, lehet, hogy kedvünk szottyan táborozni egyet valamelyik szigeten – magyarázta.

Émile-t felvillanyozta az ötlet, és érezte, hogy azonnal enyhül a szorongás okozta görcs a mellkasában.

Csendben ültek a csónakban, majd Émile megkérdezte:

– Hol vagyunk? Ez a tó nagyobb, mint a Doultó, ugye?

Sébastien bólintott.

– A Bages-Sigean-tavon vagyunk – válaszolja, és egyik kezével beletúr gesztenyebarna hajába, amivel még jobban összekuszálja.

– Bages is egy régi, autentikus falu, olyasmi, mint Peyriac. Meg kellene néznetek, mielőtt továbbindultok a környékről.

– Az is halászfalu? – bújik elő Joanne a kalapja mögül.

Sébastien bólint.

– És te hová valósi vagy? – kérdezi Joanne-tól.

– Saint-Suliacha, Saint-Malo mellé. Az is halászfalu.

– Nahát! – kiált Sébastian lelkesen. – Nem is tudtam, hogy te is tenger mellől származol!

Émile inkább csak nézi, ahogy beszélgetnek, mintsem hallgatja őket. Nincs kedve részt venni a társalgásban. Egyébként is az az érzése, hogy ezek ketten megfélekeztek arról, hogy ő is itt van. És ezúttal nem az elmúlt napokban eluralkodott szorongása az oka a hirtelen rátört rosszkedvének. Hanem bizony Sébastian rajongó tekintete, amellyel Joanne-ra néz.

– Valami baj van?

Joanne utoléri Émile-t, miután partra szálltak a hosszú és keskeny Planasse-szigeten. Émile előrement, míg Sébastian kikötötte a csónakot, és porázt tett Lucky nyakába.

– Nincs. Pok veled van? – próbál Émile témát váltani.

– Nem. Sébastian megkért, hogy hagyjam a csónakban. Rengeteg madár van itt. Védett fajok. Nem lenne jó, ha Pok megzavarná őket.

– És Lucky?

– Őt majd porázon tartja.

Sébastien és Lucky lassan utol is érik őket. Émile nem tudná megmondani, kettejük közül melyikük kapkodja szaporábban a lábát.

A hely szépsége azonban elfeledteti Émile-lel a rosszkedvét. Nem sokkal a szigetre érkezés után, ahogy követik Sébastiant és Luckyt, mindenütt madárfészkeket látnak. Tele van a föld velük.

– Óvatosan lépkedjete! – inti őket Sébastian.

– Mik ezek? – kérdezi Joanne.

– Sirályfészkek.

– Nahát! – térdel le az egyik fészek mellé. – Vannak fiókák is?

– Most nincsenek. Tavasszal kelnek ki. De nézzétek csak!

Jelzik a jelenlétünket a többi sirálynak – mutat az égre, ahol vagy tíz sirály hangosan rikácsolva köröz. – Általában nem nagyon örülnek nekünk – teszi hozzá.

Lucky éktelen ugatásba kezd, ami még jobban megijeszti a felettük köröző sirályokat.

Továbbhaladva felfedeznek egy kis tavat és egy romos házikót. A madarak itt is fészkeket raktak és menedékre leltek. Valamivel távolabb Sébastian rámutat egy betemetett kútra, ahol hosszú nyakú, görbe csőrű gázlómadarak, íbiszek ücsörögnek. Sébastian kiválóan ismeri a helyi növény- és állatvilágot. Elmondja, hogy a sirályfiókákat egész évben fel lehet ismerni szürkésbarna színükről, és hogy a sirály amúgy védett faj. Elmagyarázza, hogy kócsagok is élnek a szigeten, de azok inkább a tamariszkuszbokrokban fészkelnek.

Egy homokos partszakaszon megállnak enni-inni. A tengeri levegő az arcukba vág. Émile lefekszik néhány pillanatra, és lehunyja a szemét. Úgy érzi, a szorongása lassanként elmúlik.

Néhány órával később, amikor Az Alkimista fedélzetén ismét vízre szállnak, megpillantják a Soulier-szigetet, amely egy sziklás, a vízből kiemelkedő hegygerinc. Sébastian elmondja, hogy csak madarak tudnak a szigetre jutni, mert a víz alatti sziklák miatt lehetetlen csónakkal kikötni. Megkerülik, majd a Nadière nevű apró sziget felé veszik az irányt.

– Ha valahol errefelé akarunk éjszakázni, akkor ezt a helyet javaslom – jelenti ki Sébastian, miközben közelednek a szigethez.

– Tényleg?

– Egy szellemfalu. Rengeteg rom van, amelyek megvédenek minket a széltől. Biztonsággal felferhetjük a sátrainkat.

Amikor csónakjuk a kis szigethez közelít, és megpillantják a lemenő nap sugaraiban fürdő romokat, elég csak egyszer összenézniük, és mindannyian tudják, hogy történhet bármi, itt fogják tölteni az éjszakát.

– Elképesztően szép! – motyogja magában Joanne, ahogy tekintetét a látóhatárra szegezi.

Visszatért a homokos partra, és leült a palackzöld csónakra, a tenyerével napellenzőt formált a szeme fölé, hogy lássa, ahogy a nap lenyugszik a tó fölött.

Szóttalanul körbesétálták a kis szigetet és a romos falut. Még Sébastian sem beszélt. A házakból, amelyeket hol szorosan egymás mellé építettek, hol keskeny utcácskákkal választottak el, már csak romok maradtak. Némelyiken árválkodik még néhány tetőcserép, másokban pedig csodával határos módon megmaradt néhány bútor, berendezési tárgy: egy-egy mosogató vagy kandalló. Sébastian elmagyarázta, hogy halászatból élő családok laktak itt az 1930-as évekig. Port-la-Nouvelle felől egy gyaloghídon tudtak eljutni a kis szigetre. Azt is hozzátette, hogy egy helyi egyesület vállalta a házak egy részének helyreállítását.

– Néhány éven belül lehet, hogy ismét benépesül majd a sziget.

Úgy döntöttek, hogy a két sátrat a magas romok közepén verik fel, így védve lesznek a szélről és a hidegtől. Felállították a tábort, majd Sébastian kijelentette, hogy vállalja a tűzrakást. Joanne elvonult egyedül a partra, hogy Az alkimistá-n gubbasztva élvezze a naplementét. Émile pedig leült távolabb a finom homokba. Sajnálja, hogy nincs nála a fekete jegyzetfüzete. Szeretett volna írni. Leírni a táj szépségét. A pillanat varázsát. Joanne haját, ahogy aranylóan csillog a naplementében. Mellette Pok apró árnyékát, amint ki tudja, milyen zsákmány után kutat a homokban. A kis halászcsonakot és az evezőlapátjait, ahogyan háborítatlanul hevernek a parton.

A szorongás és a borongó kedve egy időre elszállt. Örül, hogy ma este itt lehet. Örül, hogy találkoztak Sébastiannal, még akkor is, ha túl sokat beszél; még akkor is, ha mindenről mindent tud, és ez az örületbe kergeti; még akkor is, ha furcsán néz Joanne-ra, és ha Az alkimista a kedvenc könyve. Legalábbis Émile erről próbálja meggyőzni magát.

Felnéz, amikor meghallja, hogy Joanne közeledik felé, mögötte szorosan Pok követi.

– Ritkán láttam ilyen naplementét – mondja, és lerogy

mellé a homokba.

Émile bólint. Arra gondol, hogy több naplementét látott az útjuk három hónapja során, mint a megelőző huszonhat év alatt összesen. Érti, hogy a lány őt fürkészi, de Émile nem hajlandó a szemébe nézni. Inkább tovább bámulja a tavat és a nap vörösen izzó utolsó sugarait.

– Émile, jól vagy?

Érezte, hogy ezt fogja kérdezni. Ezért is kerüli inkább a lány tekintetét.

– Igen.

Még mindig nem néz a lányra. Egy darabig a homokkal játszik, az ujjai között pergeti. Pok megszaglássza a kezét, aztán unottan távozik.

– Mintha máshol járnának a gondolataid az utóbbi napokban.

Émile érzi, hogy visszatér belé a szorongás. Miért most akar erről Joanne beszélni? Miért nem tudott várni holnapig vagy még tovább? Vagy inkább ne is kérdezte volna meg! Jól érezte magát. Egy időre sikerült megszabadulnia a szorongástól, aztán jön itt neki a hülye kérdéseivel.

– Jól vagyok – válaszolja feszült állkapoccsal.

A mellkasában érzett gombóc összenyomja a tüdejét, a bordáit, elzárja a torkát. Eltelik néhány másodperc, majd Émile nagy bánatára Joanne visszatér a témára:

– Csendesnek és visszahúzódónak látlak.

Émile nyel egyet. Az isten szerelmére, ugye nem fogja erőltetni! Legszívesebben sírna. De miért érzi magát ma este ilyen ostobán érzelmesnek?

– Hát, csak szerepet cseréltünk. Korábban nekem kellett kettőnk helyett is beszélnem, és nem akartál megszólalni. Most fordítva van.

Nem akarta ezt a száraz, nyers hangnemet felvenni. Mérgező is magára, de amennyire csak tudja, meg kell védenie magát. Nem fog itt a naplementében picsogni, csak mert egy lány zaklatja a kérdéseivel.

– Úgy gondolod, hogy...

Joanne hangja halk és tétova.

– ...hogy túl sokat beszélek?

Ezúttal muszáj ránéznie a lányra. Elönti valami gyengédség, ami őt is meglepi.

– Nem. Nem, Joanne, örülök, hogy jobban vagy, és hogy... – keresi a szavakat, ujjával barázdákat húzva a homokba – ... hogy újra mosolyogsz..., ahogy mondtad.

Joanne még mindig aggodalmasan néz. Émile a legszívesebben megragadná a kezét, hogy megnyugtassa, de mégsem teszi, mert Joanne nem viseli a jeggyűrűt.

– De mi a baj veled? Ennél boldogabban indultál neki ennek az útnak.

– Úgy látod?

– Igen, úgy.

Nem érti, miért néz rá hirtelen Joanne olyan szomorúan, amíg a lány nem suttozja:

– Tudod, megérteném, ha azt mondanád, egyedül akarod folytatni.

– Hagyd abba, Joanne! Ne butáskodj!

– Lehet, hogy elegend van abból, hogy...

– Ennek ahhoz semmi köze!

– Azt látom.

– Mit látsz?

– Hát azt, hogy mellettem kihunyt belőled a szikra.

Émile hirtelen nem tud mit mondani erre, elborzad a lány szavaitól. Egyáltalán nem ez történt. Sőt, pont fordított a helyzet! Próbál dadogva kiböki valamit:

– Épp ellenkezőleg, Joanne! Felnyitottad a szememet. Megmutattad a dolgok szépségét, te...

– Lehet, hogy hiba volt összeházasodnunk. Azelőtt boldog voltál.

Émile hevesen rázza a fejét. Az az érzése, hogy semmivel sem tudja meggyőzni Joanne-t.

– Nem. A betegség miatt van. A memóriám miatt. A... – sóhajt egy nagyot. – Kezdek mindent elfelejteni. Mindennapi dolgokat. De nem csak azokat. Már arra sem emlékszem rendesen, hol álltunk meg eddig az utazásunk során.

Elcsuklik a hangja. Könnyek szöknek a szemébe. Tudja,

hogy Joanne megláthatja, ezért a tó felé fordítja a fejét, hogy elrejtse előle az arcát. Megesküdött, hogy nem fog sírni, de hirtelen rázuhan minden, és valahogy nehéz lesz, túlságosan nehéz.

– Nem állok készen... Mármint... azt hittem, hogy készen állok rá, aztán... aztán most rájöttem, hogy mégsem.

Joanne időt ad neki, hogy lélegzethez jusson, és egy kicsit összeszedje magát. Amikor megszólal, a hangja olyan halk, hogy Émile alig hallja.

– Sajnálom.

Nem szólnak semmit. A nap teljesen lehanyatlott, esti sötétség borul a partra. Pok a hajótesthez kuporodott.

– Mindent elmesélek neked újra – motyogja halkan Joanne.

– Ha elfelejtet, merre jártunk... majd én elmesélem neked.

Émile arcán egy könnycsepp gördül végig, de nem törli le, különben Joanne rájönne, hogy sír. Megrázza a fejét, miközben visszatartja a szípot.

– Mindkettőnknek van jegyzetfüzete. Elolvashatod őket, és... – mondja Joanne, de aztán elhallgat, mert megérti, hogy Émile nem ezt akarja hallani.

Ismét csend áll be. A távolból hallják, hogy Sébastian a főzéssel foglalatoskodik, és éppen egy lábassal zörög, ahogy leteszi a földre.

– Nem mondasz semmit? – kérdezi suttogva Joanne.

Émile érzi, hogy a könnyei kicsordulnak, egyre csak áradnak, de nem akarja, hogy Joanne ott legyen, és ilyen szánalmasnak lássa. Elég nyersen válaszol.

– Nem kellene ilyen kedvesnek lenned hozzám, és... és erőlködnöd, hogy emlékezzek! Mert úgylis te leszel az első, akit elfelejtek.

Ő maga is megdöbben, milyen durván beszél. Legszívesebben Joanne szemébe nézne, a karjába venné, és mindenfélét mondana neki, hogy jóvátegye azt, ami kiszaladt száján, de nem lehet. Nem láthatja, hogy sír. És egyébként meg igaza van. Mi értelme lenne? Az orvosok megmondták: a hosszú távú memória megmarad, de a rövid távú gyorsan elhalványul. Joanne lesz az első, aki eltűnik az emlékezetéből.

Hallja, ahogy Joanne feláll, és odamormolja neki:

– Megyek... megyek, megnézem, kell-e segíteni Sébastiannak. Rendben?

Émile nem válaszol. A szeme sarkából figyeli, ahogy elmegy, aztán teljesen elhomályosul a tekintete, könnyek árasztják el az arcát, és a szája szélén érzi a sós ízüket.

Fél óra telt el, talán több is, mielőtt Sébastian odajön hozzá.

– Kész a kaja. Gyere, ülj le a tűz mellé! Itt baromi hideg van.

Émile felszárította a könnyeit. Egy kicsit könnyebbnek érzi magát. Felszabadító érzés sírni. Úgy tűnik, Sébastian nem vesz észre semmi különösét az arcán.

– Meg kell keresnem Pokot – mondja Émile.

– Merre van?

– Azt hiszem, bemászott a csónakodba.

És valóban, a csónakból keríti elő a cicát, aki összegömbölyödve feküdt az evezőpad alatt.

– Joanne cicája? – kérdezi Sébastian a maga örökös kíváncsiságával.

– Közös.

– Ti...

Sébastian láthatóan zavarba jön. A kezét tördeli, és nem tudja, hogy is kérdezze. De végül mégis kiböki, amit akar:

– ...egy pár vagytok?

Émile elmosolyodik. Az imént még bosszantotta Sébastian és az érdeklődése, amelyet Joanne irányába mutatott. Most megerősítést nyert, hogy Sébastian tényleg kedveli Joanne-t. De a beszélgetés után, amelyet Émile az imént Joanne-nal folytatott a parton, másképp látja a helyzetet. A könnyek hatására jobban érzi magát. Továbbra is mosolyognia kell, bármennyire is neheze esik.

Minden ellenségeskedés elszállt belőle, ezért így válaszol Sébastiannak:

– Nem. Nagyon klassz lány, de nem vagyunk egy pár.

– Aha, értem – fordítja el a fejét Sébastian elpirulva.

Émile ismét rámosolyog. Valóban megható Sébastian a

maga gyermeki ártatlanságával.

Végül is kellemes az este. A könnyek valamennyire megtisztulást hoztak. Émile úgy érzi, megújult és felfrissült belülről. Sébastian hatalmas tábortűzet gyújtott. Joanne-nal krumplit és reblochon sajtot csomagoltak alufóliába, és a lángokba dobták. Aztán egy villa hegyével kiszedték őket, és most megosztoznak a finom csemegén. Émile leült Lucky mellé, kicsit távolabb a többiektől. A kutya a térdére hajtotta a fejét, és egy darab sajtot kunyerál. Pok odakuporodott Joanne-hoz, minél távolabb a labradortól, akit továbbra is gyanakvóan figyel. A tűz pattog, fénye a földre vetíti az árnyékukat.

Sébastien és Joanne beszélgetnek, Émile pedig félig lehunyt szemmel hallgatja őket, miközben lassan elringatja a tűz pattogása. Sébastian a szigetekre tett hajóútajairól mesél, és arról, hogyan fedezte fel őket egymás után egyenként az évek során. Mesél neki a madarokról, a tojásokból tavasszal kikelő fiókákról, a sziklákon megkapaszkodó tarka virágokról. Beszél, a lány pedig csillogó szemmel kérdezősködik. Sébastian rájött, hogyan lehet Joanne-nal beszélgetni. Nagyon hasonlítanak.

Hűvös éjszaka volt. Émile hajnalig didergett, pedig nyakig beburkolózott a tollal bélelt hálósákjába. A tábortűz kialudt, és bár azt hitték, a romok tövében védett helyen lesznek, a szél mégis befűjt a sátorponyva alá. Joanne úgy tűnt, jól alszik. Háttal Émile-nek összegömbölyödve feküdt, és meg se moccant.

Amikor Émile reggel felébred, Joanne már a parton sétálgat.

– Sébastian elment sétálni Luckyval – közli Joanne.

Az előző napi, tengerparti beszélgetésük óta kicsit fagyos közöttük a hangulat. Túlzottan udvarias hangon szólnak egymáshoz ahhoz, hogy természetesnek hasson.

– Láttad a napfelkeltét? – kérdezi Émile, és csatlakozik a sétához Joanne oldalán.

– Nem, lemaradtam róla.

Émile zsebre dugja a kezét, hogy lazábbnak tűnjön. A lépteik nyomán mindenfelé szóródik a homok. Alacsony, borongós, szürkés az ég aznap reggel, és ők ámulva csodálják a madarak röptét.

– Milyenek lettek a festményeid? – kérdezi Émile erőltetett lazasággal a hangjában.

– A festményeim?

– A múltkor festővásznakkal indultál el reggel. El is felejtettem kérdezni, sikerült-e festened valamit.

Joanne mintha megértené, hogy Émile igyekszik megtörni a jeget közöttük, és szívélyesen válaszol:

– Ja! Hát, nem valami fényesen sikerült. Egy csapat flamingóval próbálkoztam.

– És?

– És úgy néznek ki, mintha zsiráfokkal keresztezett gólyák lennének.

Émile önkéntelenül felnevet, és Joanne is mosolyog.

– Megmutatod?

– Nem hinném.

– Biztos vagyok benne, hogy nem is annyira borzalmas.

– De igen, az. Különböen is áttérek a csendéletre. Sokkal jobb lesz kezdetnek.

– Gondolod?

Október 9., 7 óra 40 perc

A La Fontaine téren, egy kőpadon.

Közvetlenül a Peyriac-de-Mer feletti napfelkelte után.

Ma reggel 6 óra óta ébren vagyok. Képtelen vagyok aludni. A fejemben kavarnak a gondolatok, mégsem tudom egyiket sem megragadni. Otthagytam a hálófülkében alvó Joanne-t és Pokot, fogtam a jegyzetfüzetemet és a tollamat, és eljöttem járni egyet Peyriac szűk utcáin. A lakóautóban indulás előtt benyúltam a hátizsákomért a faliszekrénybe, és megláttam Joanne festményét. Azt, amelyik állítólag egy csapat zsiráffal keresztezett gólyát ábrázol. Muszáj volt

kuncognom rajta. Joanne jól látja. Úgy néznek ki, mint egy új, hibrid madárfaj, amelyik félig emlős, félig madár. Annyira aranyosnak találtam, hogy legszívesebben elloptam volna a festményét, és elrejtettem volna az ülőpad alatt tartott utazótáskámban, hogy megtartsam magamnak.

– Mit csinálsz? – néz Joanne értetlenül Émile-re, aki sportnadrágban, pólóban, edzőcipővel a kezében épp most jött ki a kicsike fürdőszobából. – Nem úgy volt, hogy ma Sébastian megmutatja nekünk a dűnéket? – hebegi.

– Igen, tudom. De én inkább futok egyet a vízi sétányon. – Lehajol, hogy bekösse a cipőfűzőjét. – Menjetek csak nélkülem.

Joanne nem válaszol azonnal. Úgy tűnik, mintha tétovázna.

– Akkor majd utánunk jössz?

Émile nem siet a válasszal, de amikor felegyenesedik, látja, hogy a lány csalódott.

– Rendben – egyezik bele. – Utánatok megyek.

– A Doul-parton leszünk. Tíz percre innen.

– Rendben.

Szüksége volt a futásra, hogy kiszellőztesse a fejét. Nem állított valótlant. És akár ott van, akár nem, Sébastian és Joanne úgyis a tamariszkuszvirágokról vagy valami hasonlóról beszélget majd. Inkább kettesben hagyja őket, ő meg addig elmegy mozogni egy kicsit. Kezdi élvezni az egyedülletet, és bármilyen meglepőnek tűnik, az utazásuk első négy hónapja alatt megtanulta, hogy az ember újra és újra felfedezhet valamit önmagában. Joanne erre az élő példa. Az átalakulása a Pireneusokban kezdődött, Émile nem is tudja pontosan, mikor. Aztán jött Pok, Myrtille, az esküvő, és minden felgyorsult. Azóta életteli a lány arca. Beszélget, kérdezősködik, sok minden érdekli. Újabban meg még fest is! A minap új festménybe fogott, amelyet meg is mutatott Émile-nek. Az Alkimistá-t festette le, a csónakban egy fiút és egy kutyát, akik a látóhatárt kémlelik. Émile-t egy kicsit szíven ütötte a dolog, de elmosolyodott, és megdicsérte, milyen gyönyörű. Valóban lenyűgözőek voltak a színek, végtelen

lágyság áradt belőlük. Ennek ellenére a mutáns rózsaszín flamingókat ábrázoló festmény jobban tetszett neki, mint az, amelyik Sébastiant ábrázolta a csónakjában, de ezt persze nem árulta el Joanne-nak.

Nem túl nagy iramban futni kezd a tavat körülölelő vízi sétányon. Szép őszi nap van. Sébastian indián nyárról beszélt. Azt mondja, évek óta nem volt ilyen enyhe októberük. A lakóautóban még nem kellett bekapcsolni a kis fűtőtestet.

Émile fejbiccentéssel üdvözlő egy, a fahídon ülő horgászt, és lelassít, hogy a léptei el ne ijesszék a halakat. Eszébe jut az első sétájuk a fahídon, és az a hasonló reggel, amikor összetalálkoztak Sébastiannal. Nem emlékszik, mennyi ideje vannak Peyriac-de-Merben. Valószínűleg tíznél is több nap telt el az érkezésük óta. Sébastiannak heti egy szabadnapja van. Legutóbb, vagyis egy hete használta ki az egyik ilyen napot, hogy elvigye őket csónakkal felfedezni a szigeteket. Ma pedig a dűnékre mennek. Hihetetlenül gyorsan elrepült az idő. Émile-nek időnként eszébe jut, hogy szívesen felhívná Myrtille-t. Úgy érzi, mintha évek teltek volna el azóta, hogy eljöttek tőle. Szerette Myrtille társaságát; szerette, ahogy rájuk szegezte kék szemét. Joanne és ő valamiféle családot alkottak Myrtille-jel. Sébastiannal csak olyanok voltak, mint két barát, semmi közelebbi.

Valamelyik este felhívhatná Myrtille-t, no nem a saját telefonjáról – azt még mindig félt bekapcsolni –, hanem inkább Joanne-éról. Feltéve, hogy megengedi persze.

Meggyorsítja a lépteit, és érzi, hogy a szíve majd kiugrik a helyéről. Nagyon jót tesz neki ez az intenzív testmozgás. Folyik róla az izzadság, és alig kap levegőt, de jól érzi magát, teljesen megnyugszik tőle. Olyannyira, hogy úgy dönt, elkocog egészen a Doul-partig, és megkeresi Joanne-t és Sébastiant.

Néhány méterre a parttól megáll, és tenyerével a térdére támaszkodva levegőért kapkod. Vissza kellene szoknia a kocogásra. Minden reggel futnia kellene. Győzködi magát, hogy meg is fogja csinálni, ezúttal megtartja a fogadalmát. Lassan sétál, hogy visszanyerje a lélegzetét. A távolban

feltűnnek a dűnék. Látja Lucky sziluettjét, amint a homokbuckák között rohan, és éktelenül ugat. Már megint sirályt üldöz. Páran széldzsekibe burkolózva sétálnak a vízparton. Megkerüli a legközelebbi dombocskát, és végül megpillantja őket. Joanne törökülésben ül a homokban, valami lapos tárgy van az ölében. Fel-felemeli a fejét, majd ismét az ölébe néz. Myrtille régi fésűje csillog a hajában. Sébastian mellette guggol, és időről időre rámutat valamire. Émile rájön, hogy Joanne a dűnéket festi.

– Szia, Émile! – köszön Sébastian, amikor meglátja.

Lucky a lábához szalad, örül, hogy látja. Joanne felnéz és rámosolyog.

– Nézd csak, milyen gyönyörű lesz! – folytatja lelkesen a fiú.

Végre odaér hozzájuk, és megpillantja a festővásznat Joanne ölében. Sokat fejlődött a technikája. Mintha a festményen mozgásban lennének a homokbuckák. Mintha a szél fújná, kergetné a homokszemcséket. Az eget egy kicsit kevésbé kékre festette, mint amilyen valójában, közelebb áll a gyöngyházzsínű kékszürkéhez. Ezen a festményen nyoma sincs Sébastiannak vagy Luckynak, egyetlen sirály suhan a táj felett.

– Na, milyen? – kérdezi Joanne kicsit aggódó tekintettel. – Hogy tetszik?

De Émile-nek nincs ideje válaszolni, Sébastian lelkesen megteszi helyette:

– Nagyon jól sikerült, Joanne! Szerintem ki lehetne állítani apa éttermében!

– Ó! Gondolod? – kérdez vissza Joanne tetován.

– Megkérdezhetem tőle. De biztos vagyok benne, hogy tetszeni fog neki, ahogyan Peyriac-de-Mert látod. Nekem mindenesetre nagyon tetszik. Pontosan adod vissza, ugyanakkor egészen kis apróságokban valami titokzatosat is hozzáteszel a festményeidhez.

Joanne-nak hízelgő, amit hall. Émile látja, hogy belepírul, amikor felnéz rá. Émile egy biccentéssel gyorsan megerősíti.

– Tényleg így van.

Sébastien majd felfalja Joanne-t a szemével, amitől Émile

szinte zavarba jön. El is fordítja a fejét.

– Megyek, sétálok egyet a parton. Megnézem, mi van arra lent.

Az az érzése, Joanne még akar mondani valamit, de ő gyorsan odébbáll, és úgy tesz, mintha Luckyt akarná utolérni.

Aznap este a lakóautóban elköltött vacsora közben, amikor a csend végtelen hosszan elhúzódik közöttük, Émile közömbös pillantást vet Joanne-ra, és megjegyzi:

– Azt hiszem, tetszel Sébastiannak.

Joanne megissza a pohár vizét, aztán furcsán bámul rá.

– Miért mondd ezt?

– Csak mert láttam, ahogyan néz rád.

Megpróbálja Joanne-t kellemetlen helyzetbe hozni, nem tudja, miért. Szeretné, ha elpirulna és hebegne-habogna, de Joanne nem hagyja magát kibillenteni.

– Gyerek még.

– Huszonöt éves.

– A kort nem lehet években mérni.

– Nem?

Igyekszik nem kimutatni túlságosan sem azt, hogy megilletődött Joanne válaszára, sem azt, hogy örül neki. Próbál közömbösnek tűnni.

– Persze hogy nem.

Joanne megint csipegetni kezd a tányérjáról, majd kedélyesen hozzáteszi:

– Sébastiannak még sokat kell tanulnia.

Émile nem igazán érti, mire gondol Joanne. Szerinte Sébastian rengeteg dologról rettenetesen sokat tud. Sokkal többet, mint ő. De ez most nem érdekli, mert úgy érzi, mintha egy kis láng gyúlt volna a szívében.

– Émile! ÉMILE! – kiabál torkaszakadtából Joanne Peyriac-de-Mer szűk utcáin.

Joanne ma reggel elment találkozni Sébastiannal, aki a kikötő közelében horgászott. Émile még aludt. Joanne nem akarta felébreszteni, csak egy üzenetet hagyott neki az asztalon a kikészített csésze mellett.

Sébastien elhívott horgászni. Legkésőbb délre visszaérek.
Úgy száz méterre leszünk a kikötőtől, a kenubolt felé.
Gyere utánunk, ha felkeltél!

Találkozott Sébastiannal. Többször is ellenőrizte a szűk utcákat fürkészve, nem érkezik-e Émile valamerről, de nem látta.

– Nem is ide figyelsz – jegyezte meg Sébastian.

Így hát Joanne igyekezett a horgászatra koncentrálni. Egy időre meg is feledkezett Émile-ről. Aztán amikor délben megkondult a templom harangja, visszasietett a lakóautóhoz, hiszen azt ígérte, hogy délre hazaér. Érezte, hogy valami nincs rendben, amikor meglátta az asztalt és az érintetlen csészét, mintha Émile nem reggelizett volna. Aztán észrevette a lakóautó tárva-nyitva maradt ajtaját. Kiabált, hogy „Émile! Émile!”, majd Pokot hívogatta. A lakóautóban nem volt senki. A szekrényajtók szintén nyitva álltak, mintha valaki kutatott volna bennük, de semmit sem loptak el. Erre bizonyíték, hogy mindkét mobiltelefon ott volt bekapcsolt állapotban a konyhapulton. Émile egyik fotóalbuma kinyitva hevert a padlón. Az ő irattárcáját is kinyitották, és a személyi okmányai szanaszét heverték a földön. Ismét a nevét kiabálta: „Émile! ÉMILE!”

Soha nem ment volna el messzire és hagyta volna nyitva a

lakóautót. Soha nem hagyta volna, hogy Pok elszökjön, és esetleg elüsse egy autó. Akkor mi történt?

Arra gondolt, talán támadás vagy betörés történt, de úgy tűnt, semmit sem vittek el. Úgy döntött, elmegy a fahídig. Émile nem volt ott. De megtalálta Pokot, aki a napon elnyúlva feküdt.

– Gyere, gombóckám, hazamegyünk!

Visszavitte a lakóautóhoz, és próbált uralkodni magán, hogy ne pánikoljon be. A cicához beszélt, hogy nyugtassa magát:

– Te sem tudod, hová tűnt?

Megnézte, hogy Émile elvitt-e magával valamit, de semmi sem hiányzott. Hirtelen kétségbeesett. Bezárta a lakóautót, és visszament a faluba, közben a szíve vadul kalapált. Mindenkit megbámult, aki az útjába került, hátha valamelyikük Émile, aki az utcákon bolyong egy újabb emlékeztetkiesés miatt. Szólongatni kezdte. Először csak halkán, aztán egyre hangosabban kiabálta a nevét.

– Émile!

Alig kapott levegőt a félelemtől. Eszébe jutott a két mobiltelefon a konyhapulton, mindkettő be volt kapcsolva. Mit csinált Émile? Újabb emlékeztetkiesése lett? Vagy felhívott valakit?

– Émiiile!

Felhívta volna a szüleit? Elmondta volna nekik, hol van? Már látta, milyen az, amikor emlékeztetkiesése van. Látta a zavarodottságot a tekintetében. Hallotta, ahogy fuldoklik. Látta a szemén, hogy nem ismerte őt fel. Mi van, ha megint ez történt? Lett volna annyi idő, hogy valaki eljöjjön érte? Valamelyik családtagja? Vagy valaki egy kórházból? Esetleg a rendőrség?

Szinte észre sem vette, hogy könnyek gördültek végig az arcán. Saját magát sem hallja, ahogy Émile nevét kiáltozza. Ha tényleg ez történt, ha felhívott valakit, akkor ő, Joanne megszegte az ígéretét. Megesküdött, hogy vigyáz rá, hogy távol tartja a családjától, a kórháztól. Ha ez megtörtént...

Nem is érti, hogyan kerül hirtelen Sébastian elé.

– Joanne! Joanne, jól vagy?

Szinte fel sem fogja, hogy léptei a Halásztanyához vezették, mert idejött segítséget kérni.

– Joanne, mi a baj? Miért sírsz?

Joanne próbál kicsit megnyugodni, hogy érthetően el tudja mondani, amit akar.

– Émile eltűnt.

– Hogy mi?

– Émile nincs a lakóautóban. Valaki átkutatta a holminkat. Nem tudom, hová tűnt.

Sébastien leülteti Joanne-t egy székre az étterem teraszán.

– Várj! Most akkor valaki betört a lakóautóba?

Joanne megrázza a fejét. Érzí, hogy zavaros, amit mond, de a pánik miatt képtelen világosabban fogalmazni.

– Nincs ott. Én... Biztos eltévedt.

Sébastien a fejét ingatja, és igyekszik nem mosolyogni.

– Joanne, nyugodj meg! Émile nagyfiú. Csak elment elintézni valamit. Ismeri a falut. Nem tévedne el.

– Nem erről van szó.

– Hanem miről?

– Szokott emlékezetkiesése lenni.

– Hogy micsoda?

– Meg kell találnunk. Eltévedt.

Joanne most már egészen biztos benne. Ha úgy ébredt fel, hogy nem emlékezett semmire, akkor nyilván próbálta megérteni, mit keres ott. Ezért kutatta át a szekrényeket. Megtalálta a fényképalbumát. Megtalálta Joanne irattárcáját és a személyi okmányait, amelyeken láthatta Joanne Marie Tronier nevét. Nyilván fogalma sem volt arról, ki lehet az, és mit keres ott vele. A papírok között lehet, hogy rábukkant a házassági anyakönyvi kivonatukra is, amit Joanne a saját irattárcájába tett. Aztán bizonyára be akarta kapcsolni a mobiltelefonokat, hogy megpróbálja megérteni a helyzetet. Lehet, hogy felhívott valakit. Hirtelen meghűlt a vér az ereiben. Ha felhívott valakit, azok biztosan a szülei voltak. Lehet, hogy elárulta nekik, hol van. Hacsak el nem felejtette azt is. Biztosan kiszállt az autóból, és a főúton, a szűk

utcákban bolyongott teljes pánikban, és nem értette, mit keres ott.

Sébastien Joanne térdére teszi mindkét kezét, hogy megpróbálja megnyugtatni.

– Akarod, hogy felhívjuk a kórházakat? Vagy a rendőrséget?

– Igen. Igen, ezt kell tennünk – bólogat Joanne kétségbeesetten.

Látja, hogy Sébastianhoz odajön egy férfi. Valószínűleg az apja. Őszülő haja és szigorú arca van. Váltakozó pár szót egymás között. Joanne hallja, hogy Sébastian elkéri a férfi telefonját. Aztán a férfi elmegy.

– Telefonálunk. Próbálj megnyugodni, Joanne!

Joanne-nak olyan érzése támad, mintha visszatérne a múltba, mintha a fejében visszaforgatták volna az idő kerekét. Az imént elhangzott szavak miatt érzi így. Próbálj megnyugodni, Joanne! És a rettegés miatt, ami eluralkodott rajta. Ugyanezeket a szavakat hallotta korábban is, amikor ugyanilyen pánikban volt. Kihúzták a vízből. Próbálj megnyugodni, Joanne! Léon hangját hallja. Joanne számára a leggyűlöltebb hang kerek e világon.

Csak akkor tér magához, amikor Sébastian hűvös kezét érzi az arcán.

– Joanne!

A lány pislog néhányat. Sébastian aggódva néz rá.

– Elájultál?

A lány megrázza a fejét, és megpróbál felállni. Nem tudja, mennyi idő telt el. Valószínűleg tényleg elájult.

– Telefonáltál?

– Épp most mondtam.

– Mit? – pislog megint Joanne.

– Hogy a rendőrségen van.

Joanne-t hideg zuhanyként téríti magához a hír. Azt sem tudja, megkönnyebbüljön-e, hogy Émile él és a rendőrségen van, vagy inkább pánikba essen a várható következmények miatt. Vajon bent akarják tartani? Vagy átadják valamelyik kórháznak?

– Odaviszlek – indítványozza Sébastian.
Joanne meg sem próbál tiltakozni.

Berohan a rendőrörsre, szorosan a nyomában Sébastiannal, aki odasúgja neki, hogy lassítson. Émile egy rendőr mellett egy széken ül a folyosón. Joanne első pillantásra látja, jól gondolta: Émile-nek megint emlékezetkiesése volt. A szemében teljes kétségbeesés tükröződik. Úgy néz ki, mint aki nem tud magáról, ugyanakkor mintha valami mérhetetlen rémület tartaná fogva.

– Érte jöttem, a feleségeként én vagyok a legközelebbi hozzátartozója – mondja Joanne a rendőrnek anélkül, hogy eszébe jutna köszönni.

Átnyújtja az irattárcáját a személyi okmányokkal együtt, amelyeket a lakóautó padlójáról előzőleg összeszedett. Émile felnéz rá, amitől Joanne ledermed. Te leszel az első, akit elfelejtek. Joanne rájön, hogy pontosan ez történt. Émile tekintete üres. Semmit sem lát benne, amit közös utazásuk néhány hónapja alatt megismert belőle. Émile nem ismeri fel. Sőt, még ennél is rosszabb a helyzet, mert úgy tűnik, pánikba esik, amikor látja a lányt közeledni, és azt hallja a szájából, hogy ő a felesége.

– Egy pillanat, kishölgy – szakítja félbe a rendőr a székről felállva. – Ön telefonált?

– Nem, én voltam – vág közbe Sébastian Joanne mellé lépve.
– Ő itt... Eltévedt, és...

– Fiatalkori Alzheimer-kórban szenved – szakítja félbe hirtelen Joanne.

A rendőr felváltva nézi hármójukat.

– A fiatalember valóban zavarodottnak tűnt, és mintha azt hitte volna, hogy elrabolták.

Joanne rövid időre lehunyja a szemét, hogy úrrá legyen az újabb pánikrohamon. Mindazok ellenére, amit gondolt, erre nem számított. Mit is kellene tennie, ha nem tér vissza Émile emlékezete? Erőszakkal vigye magával?

– Én nem... Előfordul vele ilyesmi. Szoktak lenni emlékezetkiesései – sikerül nagy nehezen kinyögnie a

kiszáradt szája miatt. – Néha nem tudja, hol van.

– Értem.

A rendőr átveszi a papírokat, amelyeket Joanne már egy ideje feléje nyújt.

– És ön...?

– A felesége vagyok. Házasok vagyunk.

Látja, hogy e szavak hallatán Sébastian szeme elkerekedik a döbbenettől. Émile szeme nem fejez ki mást, mint mélységes rémületet, de oly mértékűt, hogy meg sem tud tőle szólalni.

– Ezt majd az irodámban megbeszéljük – mutat a rendőr egy kis üvegfülkére a folyosón.

Az iroda üvegfalán keresztül Joanne látja Émile-t mozdulatlanul, némán, ölében görcsösen összekulcsolt kézzel ülni, mintha sokkot kapott volna. Sébastian leült mellé. Majdnem ugyanolyan elveszettnek tűnik ő is, annyi kis különbséggel, hogy az ő szeme most inkább hitetlenséget, mint ijedtséget fejez ki.

– Szóval ön az imént azt állította, hogy a fiatalember állapotát egy klinikán kísérték figyelemmel.

– Igen, így volt.

– Roanne-ban.

– Roanne-ban.

A rendőr kiveszi a fénymásolóból a házassági anyakönyvi kivonat másolatát.

– És hogy úgy döntött, véget vet ennek a megfigyelésnek. Joanne ismét bólint, és megpróbál nyelni egyet.

– Még mindig kezelés alatt áll?

– Már nem.

A rendőr néhány szót firkant a jegyzetfüzetébe.

– A jövőben jobban kell rá vigyáznia.

– Igen, jobban odafigyelek majd.

– Lehet, hogy el kellene gondolkodniuk azon, hogy mégis egy központban helyezték el..., hogy elkerüljék az efféle kellemetlenségeket.

Joanne-nak kiszáradt a torka, de tartja magát.

– Majd én vigyázok rá.

A rendőr Joanne személyi igazolványát forgatja a kezében.

– Nincs más gondviselője? A szülei?

Joanne érzi, hogy a félelem összepréseli a bordáit. Alig sikerül megszólalnia, de tompa hangon csak kinyögi:

– Mióta házasok vagyunk, nincs más.

A rendőr bólint, és visszateszi Joanne személyi igazolványát az asztalra, miközben furcsa cuppogó hangot ad ki.

– Hát persze. Teljesen érthető.

Joanne nem tudja magában tartani a kérdést, ami a legjobban izgatja:

– Felhívott valakit?

– Tessék?

– A szüleit?

– Nem. Amikor önök telefonáltak, a fiatalember csak épp megérkezett a rendőrségre.

Joanne próbálja leplezni a megkönnyebbülést, amelyet hirtelen az egész testében érez. Izzadt kezét a nadrágjába törli, és újra nyel egyet.

– Hazavihetem?

– Természetesen.

A rendőr feláll, és összerendezi az iratokról készített fénymásolatokat. Visszaadja Joanne-nak a személyi igazolványát és a házassági anyakönyvi kivonatot, majd az irodaajtóhoz kíséri.

– Figyeljen rá jobban a jövőben!

– Igen. És... és elnézést kérek ezért a... a kellemetlenségért.

– Igazán nincs miért, asszonyom.

Az első arc, amelyet Joanne meglát, amikor visszaér a folyosóra, Sébastiané, aki feláll, hogy eléje siessen. Sápadt és furcsán zilált.

– Azt hiszem, magához tért.

Sébastien oldalra lép egy kicsit, így Joanne megpillantja Émile-t, aki görnyedt vállal, a fejét két keze közé hajtva ül, és mintha zokogna.

Joanne a vállára teszi a kezét, de csak nagyon óvatosan, nehogy megijessze, mire Émile felemeli a fejét, és ránéz. Nem

könnyes az arca. Csak szomorúság és keserűség keveredik a tekintetében. Alig észrevehetően kinyitja a száját, és megkérdezi:

– Joanne?

A lány bólint, és igyekszik uralkodni az idegein.

– Gyere, hazamegyünk!

Elindul a lánnyal kifelé, a rendőrök pedig követték őket a tekintetükkel. Sébastian kint az épület előtt, a napsütötte bejáratnál várakozik.

– Nem tudom, mi történt – suttogja Émile.

– Semmi baj.

Most hármasan mennek Peyriac-de-Mer napsütötte utcáin. Csendben ballagnak. Sébastian zsebre dugott kézzel kicsit előttük halad, nem igazán tudja, velük maradjon-e, vagy hagyja őket kettesben. Émile és Joanne néhány lépéssel lemaradnak. Joanne megkönnyebbültnek tűnik, bár az arca még mindig falfehér. Émile egyfolytában aggódó pillantásokat vet rá.

– Sírtál – jegyzi meg végül Émile.

– Nem, nem sírtam.

– De igen. Megijesztettelek. És te sírtál.

Mintha marcangolná magát miatta. Ezért Joanne inkább témát vált.

– Amióta csak kijöttünk a rendőrségről, folyton arra gondolok, mi lett volna, ha nem lépjük meg..., ha nem házasodunk össze.

Erre egyikük sem mond semmit. Pontosan tudják, mi történt volna.

Sébastien megáll az utca sarkán.

– Én... én akkor most hagylak benneteket... – mutat az apja éttermére a távolban.

Kényelmetlenül álldogál egyik lábáról a másikra, és hol egyikükre, hol másikukra néz.

– Adjatok majd valami hírt magatokról! Remélem, minden rendben lesz, Émile!

Émile bólint.

– Köszönöm, hogy segítettél Joanne-nak megtalálni engem.

– Ugyan már, semmiség!

Sébastien megköszörüli a torkát, és még lendületesebben billeg egyik lábáról a másikra, mintha még akarna valamit mondani.

– Én... – egy pillanatig habozik – ...nem tudtam, hogy beteg vagy.

Aztán jön még más is, szépen sorban:

– És azt sem, hogy házások vagytok.

Szomorúnak és csalódottnak tűnik. Joanne kissé távolságtartó hangon válaszol:

– Nem volt jelentősége, hogy tudod-e, vagy sem.

Aztán kicsit kedvesebben hozzáteszi:

– Émile most hazamegy pihenni. Majd még valamikor találkozunk!

– Igen... Még találkozunk!

– Összetörted a szívét.

Émile azon kapja magát, hogy viccelődni próbál. Pedig nincs igazán jókedve, csak szeretné oldani a feszültséget.

– Majd túlteszi magát rajta – válaszolja Joanne meglepően érdektelenül.

Joanne eléggé megrendültnek tűnik. Mindketten halálsápadtan ülnek le a lakóautó előtti kempingasztalhoz.

– Főzzek neked egy teát? – javasolja Émile.

A lány nemet int a fejével.

– Le kellene pihenned.

– Nem vagyok álmos.

Émile feláll, és elindul megtölteni a vízforralót. Büntudat gyötri, amiért ilyesmiknek teszi ki Joanne-t. Az eredeti terv szerint minden egyszerűbbnek tűnt. Együtt elindultak. Ő elveszítette az emlékezetét, de ettől nem borult ki. Elfogadta, hogy ez van. Mindenkitől elbúcsúzott, amikor eljött Roanne-ból. Joanne-nak sikerült távol tartania őt a családjától. A lány elfogadta a feltételeket.

Igen ám, de azóta több mint négy hónap telt el. Mit csináltak, hogy minden ennyire megváltozott? Pedig olyan egyszerűnek tűnt ez az egész. Az nem volt bekalkulálva, hogy

a lány sírni fog, ha ő eltéved. És az sem, hogy ő meg belepusztul a gondolatba, hogy elfelejti a lányt.

Lehet, hogy... Kissé remegő kézzel készíti a teát. Egy halovány gondolat lopakodik be a fejébe. Lehet, hogy nem kellett volna összeházasodniuk. Lehet, hogy nem kellett volna összeköltözniük abba a kislakásba, nem kellett volna örökbe fogadniuk egy macskát, nem kellett volna egy ágyban aludniuk, és nem kellett volna éber figyelemmel megosztaniuk egy szelet tortát.

Lehet, hogy jobb lett volna idegennek maradniuk egymás számára. Igaza volt Joanne-nak a minap Nadière szigetén. Eleinte boldog volt, aztán az utóbbi időben kihunytt belőle a szikra. De nem amiatt, amire Joanne gondolt.

Úgy indult el, hogy már nem volt veszítenivalója; nem volt senkije, akibe kapaszkodhatott volna. Elfogadta a gondolatot, hogy elhagyja a szüleit, a nővérét és a legjobb barátját. Az élete félig kihunytt, amikor Laura elhagyta. Aztán az a halvány fény, amely Laura távozása után még pislákoltt benne, a betegség hírére örökre kialudt. Megbékélve a helyzettel beszállt a lakóautóba, mert akkor már tényleg nem maradt semmi reménye. Megbarátkozott a gondolattal, hogy végleg elmegy. Már csak ki kellett élveznie azt a röpké boldogságot, amelyet még az élet kínált neki, mielőtt eltávozik. Az alku egyértelmű volt. De ahelyett, hogy egyedül elindult volna, fel kellett adnia azt a hülye hirdetést. Így felszedte ezt a tisztára bolond lányt az autópálya-benzinkútnál, és aztán ahelyett, hogy fokozatosan lemondott volna az életről, még erősebben kezdett kapaszkodni belé. Joanne miatt. Mert a lány megmutatta neki a világ szépségét, az érzések teljes tisztaságát és a végtelen jóságot, amely egy emberből áradhat. Hozzászokott, hogy napról napra egyre többet látja nevetni; hogy nézi, ahogy a füzetébe ír; ahogyan Pokra vigyáz; ahogyan az eget figyeli; ahogyan törökülésben ül a fahídon.

Nehezen nyel a torkát szorító gombóc miatt. Bizony igaz, hogy lassan kihuny benne a fény. Hagyja, hogy napról napra a szorongás és a félelem legyen rajta úrrá. Mindez Joanne miatt van. Csakis miatta. Mert teljesen váratlanul ébresztette őt rá

az életre. És most előbbnek érzi magát, mint valaha. Joanne-nak köszönhetően már nem akarja itt hagyni ezt a világot. Megrémíti a gondolat. És az a gondolat, hogy Joanne egyszer csak majd eltűnik az emlékezetéből, mostanra elviselhetetlenné vált.

Próbál levegőért kapkodni, miközben megfogja a vízforralót, és vizet tölt a csészékbe.

– Ez van – mondja elfojtott hangon. – Közeledik...

Csendben kortyolgatják a teát, valamennyire visszatért beléjük a szín, az élet.

– A telefonok... be voltak kapcsolva... Felhívtál valakit? – kérdezi Joanne tompa hangon.

Émile az orrát a bögréjébe dugva válaszol.

– Nem jutott eszembe a PIN-kódom. A telefonom lezárva maradt.

Joanne megkönnyebbülten lehunyja a szemét, aztán megint kérdez:

– És az enyémről? Az enyémen nincs PIN-kód.

Úgy tűnik, mintha félne attól, mit válaszol Émile.

– Nem, egyetlen név sem volt ismerős a telefonkönyvben. Ettől begőzöltem. Úgyhogy elmentem itthonról, és mindent úgy hagytam, ahogy volt.

Joanne kéri Émile hangjából, hogy nem akar többet beszélni erről. Lassan, a semmibe bámulva teáznak tovább.

– Tovább kellene mennünk Peyriacból, nem? – motyogja Joanne egy pillanat múlva.

Émile megvonja a vállát. Kicsit elvesztette az időérzékét. Egy újabb tünete a betegségnek, amely lassan végez vele.

– Régóta vagyunk itt? – kérdezi.

– Két hete.

Nem tudja, hogy ez hosszú időnek tűnik-e neki, vagy sem. El akarna menni, viszont Joanne olyan boldognak tűnt itt Sébastiannal és Luckyval. De Joanne hozzáteszi:

– Nem szeretnéd látni a tengert?

Hiába kérdezősködik tovább, Émile-nek a szeme sem rebben.

– Már nem vagyunk messze tőle.

Émile-nek az a benyomása támad, hogy Joanne-nak is kedve lenne hozzá, ezért rábólint.

– Jó. Elmehetnénk megnézni a tengert.

Émile nem tudja eldönteni, hogy különösen hideg van-e azon az éjszakán a lakóautóban, vagy csak a szorongás miatt reszket. Egész testében remeg. Az állkapcsa feszül, a foga vacog. Nehezen kap levegőt, mintha satuba lenne szorítva, mintha ma este meghalna, mert a saját aggodalma megfojtja.

– Émile!

Imádkozott, hogy fel ne ébredjen Joanne, de késő.

– Émile! – ismétli suttogva.

Az ágy végében Émile meglátja Pokot, aki összegömbölyödve, mélyen alszik. Ő az egyetlen hármójuk közül.

– Mi az? – kérdez vissza úgy téve, mintha nem értené, miért suttog az éjszaka közepén.

– Jól vagy? – Majd rögtön hozzáteszi: – Megint emlékezetkihagyásod van?

Émile szembefordul vele. A sötétben is ki tudja venni a lány arcvonásait és a párnán szétterülő haját.

– Nem, jól vagyok. Csak egy kicsit feszültnek érzem magam.

Két apró ráncot lát megjelenni a lány homlokán.

– Nincs semmi baj. Aludj nyugodtan, Joanne!

Talán egy óra telt el. Pok kétszer-háromszor testhelyzetet változtatott, de Joanne mozdulatlanul fekszik. Émile tudja, hogy a lány nem alszik. A hatodik érzéke ezt súgja.

– Joanne!

A suttogás nem ébreszthette volna fel. Mégis a lány szeme hirtelen tágra nyílt, és őt bámulja.

– Igen?

Hosszasan vár, de aztán úgy gondolja, hogy azok után, amin ma reggel együtt keresztülmentek, neki természetesnek tűnik.

– Gondolod, hogy... – Nyel egy nagyot. – Gondolod, hogy... közelebb tudnál húzódni ide, szorosan mellém? – fejezi be egyetlen levegővétellel.

Látja Joanne karcsú alakját, ahogy felemeli a takarót, és csendben közelebb húzódik. A fejét Émile vállára hajtja, egyik aprócska kezét pedig a karjára teszi. Émile nem meri túl erősen megszorítani, mert fél, hogy összetöri.

– Köszönöm – súgja a lány hajába.

Október 17., 18 óra 50 perc

A vízi sétány fahídján. Az utolsó naplemente a Doultó felett.

Holnap indulunk Bages-ba, abba a faluba, amelyet Sébastian ajánlott nekünk a hajókirándulásakor. Bages után Gruissan felé vesszük az irányt, hogy megnézzük a tengert.

Az őszi már valóban beköszöntött. Azon kívül, hogy a fák narancssárgára színeződtek, a hideg is beállt. A fűtésre lassan egész nap szükség van.

Joanne a délutánt a kikötőben, majd a homokdűnék között a parton töltötte, hogy megörökítse az utolsó peyriac-de-meri pillanatokat a vásznon. Tudom, hogy Sébastian is ott volt, mert szeretett volna még egy kis időt vele tölteni. Nem tudom, mit mondott neki Joanne a házasságunkról, valószínűleg az igazat.

Ma este meghívtuk vacsorára a lakóautónkba, hogy megköszönjük a peyriaci fogadtatást, és elbúcsúzzunk tőle. Őszi zöldséges gratint készítettem (ki gondolta volna, hogy képes leszek valaha ilyesmit főzni?). Mivel Sébastian érkezése előtt még akadt egy kis időm, megragadtam az alkalmat, hogy leüljek a fahídra. Így hát nézem a Doultó feletti utolsó naplementét, a rózsaszín flamingókat és a rubinvörös színben csillogó vizet. Hiányozni fog ez a vízi sétány és ezek a naplementék. Szeretném hinni, hogy a következő naplementék is ugyanilyen különlegesek lesznek.

A lakóautó étkezőasztala körül az ülőpadon szoronganak

hárman. A fűtőtestet a lábukhoz tették, ennek ellenére Joanne egy nagy fekete kardigánba bújt, Émile pedig sálát tekert a nyakába. Egyedül Sébastiannak nem szokatlan ez a hűvös időjárás október derekán. Hozott egy kosár narancsot. „Desszertnek” – mondja. Megették a gratint, miközben Sébastian a jövőbeli úti céljaikról faggatta őket. Mindenki igyekezett mindent megtenni, hogy ne kerüljön szóba a rendőrségi ügy és Émile betegsége. Sébastian megkérdezte, hogy tudnának-e neki képeslapokat küldeni azokról a helyekről, ahol majd járnak, hogy „egy kicsit velük utazhasson”, ők pedig örömmel beleegyeztek.

Joanne most éppen az asztalhoz hozza a kosár narancsot, Émile pedig a vízforralót és három csészét. Sébastian Pokkal játszik, egy darab cipőfűzőt rángat előtte, amelyet a cipőjéről tépett le.

– Nagyon csendes lesz itt – sóhajt. – Peyriacban elég unalmas a tél.

Elmondja, hogy általában nincs hó, és alig akad turista. Az apjával gyakran bezárják az éttermet január és március között. Ekkor Joanne feláll, és egy ideig a faliszekrényben kotorászik, majd két festménnyel tér vissza, amelyeket Sébastian elé tesz az asztalra.

– Ezeket neked adom.

Sébastian úgy néz, mintha nem fogná fel, mit mond neki Joanne.

– Az enyéme? Nekem adod őket?

– Igen. Ajándékba.

Sébastian arca felragyog. Ez a fiú fülig szerelmes lehet, gondolja Émile.

– Ha akarod, kiakaszthatod őket édesapád éttermében. Vagy a leendő otthonodban.

Joanne egy fekete vállkendőbe burkolózik. Friss szellő fúj, tengeri levegőt hoz. Megálltak az út szélén, és Bages városát nézik a messzeségben, amely egy tavak közül kiemelkedő dombon fekszik. Csodálják a régi kőházakat, a téglavörös háztetőket, a mozdulatlan vizű tómedrekben ácsorgó rózsaszín flamingókat és a kis kék-fehér csónakokat.

Nagyon lehűlt az idő. Pok ki se meri dugni az orrát.

– Ugye milyen szép? – jegyzi meg Joanne.

Émile tegnap este megint vacogott, és Joanne odabújt mellé, hogy megnyugtassa. Úgy tűnik, ez beválik. Csak most mindketten egy kicsit zavarban vannak. Mint két félénk kamasz.

– Itt parkoljunk le? – kérdezi Joanne.

– Igen. Tetszik a hely.

Az út széle leállósávvá szélesedik. Innen gyönyörű kilátásuk nyílik Bages-ra. Még egy alacsony kőfal is van, ahová leülhetnek, és élvezhetik a tájat. Holnap kereshetnek másik helyet, ha ez itt túl zajos a forgalom miatt.

– Tudod, gondolkodtam valamin... – mondja halkan Joanne.

Émile felé fordul.

– A szorongás enyhítésére...

Émile fejbiccentéssel biztatja, hogy folytassa.

– Arra gondoltam... Végül is lehet, hogy... – Tétovázik, mintha már maga sem tartaná jó ötletnek, amire gondolt, de Émile bátorítóan néz rá. – Lehet, hogy segítene, ha megtanulnád a mindfulness meditációt.

Nem igazán érti, mire akar kilyukadni a lány. Nem akar beszélni sem az emlékezetkieséseiről, sem a szorongásairól. Csak azt akarja, hogy hagyják békén, és egy kis időre elfelejthesse őket.

– Szerintem kellemesebbé tenné a mindennapjaidat, és... és segítené kapaszkodót találni az emlékezetkieséseid alatt.

– Kapaszkodót találni?

Joanne jobban a vállára húzza a kendőt.

– Igen, a jelenben. Úgy értem... – Mintha a látóhatáron, a szürkésfehér égbolton keresné a szavakat. – A múltad fokozatosan kitörölődik az emlékezetedből. Semmit sem tehetsz ellene. Nincs a kezében az irányítás.

A szokott lány hangján beszél.

– És a jövőd..., az pedig...

– Nincs jövőm – mondja Émile.

Joanne nyel egyet, és bólint.

– A jövőd is eltűnik, úgyhogy...

Rövid szünetet tart, és Émile úgy véli, érti, mire akar kilyukadni.

– Vagyis akkor nekem már csak a jelen marad.

Joanne Émile felé fordítja a fejét, és megkönnyebbül, hogy Émile érti, mit akar mondani.

– Neked csak a jelen pillanat marad. És bizonyos értelemben ez... ez jó.

Émile némi keserűséggel néz rá.

– Tényleg?

– Igen, apám egy idézetet másolt a nappali egyik falára. Így szólt: „A jelennek van egy nagy előnye a múlthoz és a jövőhöz képest: az a miénk.”

Már régen nem mondott idézeteket. Émile már szinte hiányolta.

– Igaza volt – folytatta Joanne. – Szerintem, ha megtanulnál mindig a jelen pillanatban élni, kevesebbet szenvednél. Ha elhatároznád, hogy csak az adott pillanatban létezel, és elengednéd a múltadat, kevésbé fájna.

– Olyan könnyűnek tűnik, ahogy kimondod. Elengedni a múltat.

– Soha nem mondtam, hogy könnyű.

Úgy hangzik, mintha a tapasztalat mondatná vele. Émile megvonja a vállát, és a sirályok röptéről Joanne felé fordítja a tekintetét.

– Rendben. Akkor nem bánom, avassz be!

Joanne elégedett, egy kissé mégis szomorkás mosolyra húzza a száját.

– Rendben. Azt hiszem, jót fog tenni neked.

Émile nem tudja, hogy segít-e leküzdenie a szorongását, de az, hogy Joanne-nal mint tanítóval tölti majd az időt, bizonyára megkönnyíti a mindennapjait.

– Joanne, el tudnád még egyszer mondani az édesapád idézetét? Szeretném feljegyezni a füzetembe.

– Persze. Természetesen.

Joanne szeme csillog, mintha hirtelen eszébe jutna valami. Hozzá is teszi:

– Akár felírhatnánk a lakóautó ajtajára is. Mit szólsz?

Émile már látja is maga előtt Joanne-t, amint az ametiszt színű fésűvel a hajában piszkosul koncentrál, és azon fáradozik, hogy szép betűket formáljon a lakóautó gipszkartonjára, és örömmel beleegyezik.

– Kitűnő ötlet!

– Szóval édesapád idézeteket másolt nálatok a falakra?

– Tessék?

Odakint zuhogni kezdett az eső, de a lakókocsiban kellemes meleg van. Joanne a vállkendőjébe burkolózott, kezében fekete filctollat tart. Több rétegben áthúzza a lakóautó bejárati ajtajára rajzolt betűket. A jelenet elég hűen tükrözi azt, ahogyan Émile előzőleg elképzelte. Egyedül az ametiszt hajfésű hiányzik.

– Édesapád tanított meg idézeteket írni a falra?

Joanne úgy mosolyog, mint egy életvidám kislány. Istenem, mennyit változott néhány hónap alatt!

– Igen, mindenhova jutott belőlük.

– Ez... – Émile nem is tudja, milyen szót mondjon rá – ... nagyon eredeti.

Joanne mosolya egyre huncutabb.

– Volt egy a vécében Dino Buzzatitól, ami úgy szólt, hogy „Könnyebb elviselni a nyomorúságot, ha úgy szarhatsz, mint egy nagyúr.”

Nagyon komikus ezeket a szavakat hallani Joanne-tól, aki általában olyan szemérmes. Emiatt Émile-ből kitör a nevetés.

– Tetszik? – kérdezi Joanne, és pár pillanatra megáll a festésben.

– Igen. Ugyanezt akarom olvasni a mi vécénkben is – jelenti ki.

– Akkor téged ér a megtiszteltetés, hogy lejegyezd.

– Nagyon hízelgő.

Abbahagyják a viccelődést. Pok mélyen alszik a padon. Állandóan csak alszik. Joanne még egyszer végigmegy a fekete betűkön. „A jelennek van egy nagy előnye a múlthoz és a jövőhöz képest: az a miénk.” Aztán odaírja alá a szerző nevét kisebb és vékonyabb betűkkel. Charles Caleb Colton.

– Kész! – mondja, miközben végre feláll.

Leül Émile mellé az étkezőasztal előtti padra. Együtt nézik a fehér ajtón olvasható mondatot, amely egy kis életet, valami kis személyes és vicces egyedi vonást visz szerény otthonukba. A meghittség egy apró szikráját.

– Azt hiszem, én is mindig olyan apát szerettem volna, mint a tiéd! – mondja Émile még mindig az idézetre szegezett szemmel.

Joanne komolyan néz, miközben megkérdezi:

– A tiéd nem szerette az idézeteket?

– Nem hiszem. Az apám derék ember volt, csak... Szóval kezdek rájönni, hogy alig ismerem.

Joanne a homlokát ráncolja, amikor ezt hallja.

– Sok időt töltött a munkahelyén, amikor pedig otthon volt velünk, gyakran alig látott a fáradtságtól. Persze igyekezett aktívan jelen lenni, de... Gondolom, mindig a sok gondja-baja járt a fejében. Gyakran mélyen elmerült a gondolataiban, és ritkán volt lélekben is jelen. Ott volt neki a munka, a ház, amit fizetni kellett, a problémák a nagyobb gyerekével, a nővéremmel. Én... mostanában jöttem rá, hogy nem is tudom, mit szeretett igazán. Fogalmam sincs, hogy milyen zenét szeretett hallgatni, hogy miről álmodozott...

Hitetlenkedve csóválja a fejét.

– Hát nem fura?

Amíg nem találkozott Joanne-nal, nem is igazán gondolt arra, hogy az apjával idegenként éltek egymás mellett. Elszalasztott találkozás volt az övék. Egy olyan férfi példáját látta az apjában, akit felemésztettek a mindennapok. Olyan ember volt, aki nem tudta, hogyan kell a jelenben élni, aki egész életében a jövő miatt aggódott. Vajon ha neki lenne lehetősége tovább élni, idősebb korában ő is úgy végezné, mint az apja, belefáradva a napi taposómalomba? Fiatalabb korában ő is céltudatos és energikus volt. Aztán Laura távozásával megkeseredett és fásult lett. Valószínűleg úgy végezte volna, mint az apja, csak ő inkább a múltba, a megbánásba temetkezett volna, és amiatt felejtett volna el a jelenben élni. Aztán jött a betegség, az utazás, és a találkozás Joanne-nal.

– Kár – mormolja Joanne.

Émile oldalra billenti a fejét, tekintete még mindig az ajtón lévő idézetre szegeződik.

– Tetszik ez a kis egyedi arculat.

– Aha, nekem is – mondja Joanne.

– Tovább kellene díszítenünk a lakóautót. Kiakaszthatnád néhány festményedet.

Úgy tűnik, Joanne-nak tetszik az ötlet, mert halványan elmosolyodik.

– Igen – helyesel.

– Ki kellene akasztanunk azt a képet a mutánsokról.

– Milyen mutánsokról? – ráncolja a homlokát, miközben próbál rájönni, melyik festményre gondol Émile.

– A zsiráfgyólya hibridekről.

– Azt nem is láttad! – kiált fel tágra nyílt szemmel.

Émile felnevet, de a lány elborzadt arckifejezése láttán még annál is féltelenebb nevetésben tör ki.

– De igen, láttam.

– Na de...

Émile egyre csak nevet.

– Eldugtam!

– Úgy tűnik, nem eléggé.

– De Émile!

Joanne hirtelen azt sem tudja, hogy felháborodjon vagy szégyenkezzen.

– Nyugi, Joanne – csuklik Émile –, ez a legaranyosabb festmény, amit valaha láttam.

Joanne ebbe a dicséretbe úgy belepirul, hogy Émile olyat még nem is látott, majd felugrik, hátat fordít neki, és sietve bejelenti:

– Forralok vizet a teához.

Émile nézi, ahogy Joanne apró fekete alakja elszökik, és hirtelen feltámad benne a vágy, hogy utánamenjen, magához szorítsa, és belecsókoljon a hajába. De ezt maga is annyira valószínűtlennek érzi, hogy ő is belepirul.

– Megyek... lemásolom azt a másik idézetet a végébe – mondja sietve. – Megismételnéd?

– Ülj le!

– Hogy mi? Ide?

– Igen, ide.

– Leteríthetem a kabátomat a fenekem alá? Keménynek tűnik a talaj.

– Igen. Az a cél, hogy kényelmesen érezd magad.

Egy aprócska füves folton ülnek, szemben a Bages határában található Bages-Sigean-tóval. Tegnap óta hol esik, hol kisüt a nap, és most kihasználták a szép időt, hogy kimenjenek a szabadba, és elkezdjék Émile első szabadtéri szemlélődő meditációs foglalkozását. Hűvös szél fújdogál, sötét felhők gyülekeznek.

– Rajta, készen állok! – jelenti be Émile.

Egyenes háttal, törökülésben ül. Joanne melléje telepszik, és leteszi a fonott kosarat, amelyben Pok kuporog.

– Szóval, tanárnő, mi a feladat?

Joanne teljesen komoly marad.

– Először is azt szeretném, ha a légzésedre koncentrálnál, és tudatosítanád magadban. Figyelj a ritmusára, az általa kiváltott érzésekre! A levegő bejut az orrodba, a torkodba, a tüdődbe, majd a hasüregedbe áramlik. A rekeszizmod kitágul. Érezd a nyugalmat, amely eláraszt!

- Nem lehetne ezt bent csinálni?
- Nem, mert ezután a szélre fogsz figyelni.
- A szélre?

– Igen, a szélre. A frissességére; arra, ahogyan megérinti a bőrödet; a tengerillatra, amelyet hoz; a sós ízre és az általa keltett hangokra.

- Óriási program!
- Ennél azért jobban kell majd koncentrálnod.
- Igenis, főnök asszony!

Joanne nem megy bele Émile hülyéskedésébe. Nagyon is komoly marad az arca.

– A cél természetesen az lesz, hogy csendben maradjunk. És próbáld meg azt, hogy a gondolataid ne tereljék el a figyelmedet. Ideális esetben tisztítsd ki a fejed, de ha egy zavaró gondolat felmerül, csak várd meg, amíg elmúlik. Teljesen semleges. Ne próbáld meg értelmezni. Rendben?

– Joanne! Azt hiszem, esni fog.

A lány egyáltalán nem vesz róla tudomást, hanem lehunyja a szemét. Émile-nek nincs más választása, mint ugyanazt tenni.

– Joanne!

Émile kinyitja az egyik szemhéját. Már vagy tíz perce meditálhatnak, és most már kezdi érezni a bőrén az esőcseppeket.

– Joanne! – ismétli meg.

A lány arca tökéletesen közömbös, a szeme csukva.

– Azt hiszem, esik az eső.

Pok előbújt a kosarából, és köröz körülöttük, kétségtelenül valami zsákmányt keres. Úgy tűnik, nem zavarja az eső.

– Hallasz? – erősködik Émile, mert a lány még mindig meg sem rezdül.

Joanne szinte mozdulatlan szájjal mormogja:

– Tökéletes. Koncentrálj arra, milyen érzést keltenek az esőcseppek a bőrödön.

Émile-ben felmerül, hogy Joanne csak szórakozik vele, de azért – ha vonakodva is – engedelmeskedik.

– Joanne, most már tényleg esik az eső.

Az enyhe zápor egyre nagyobb zivatarrá erősödik. Az esőcseppek egyre jobban hullanak az arcára. Kinyitja az egyik szemét. Joanne felállt.

– Hé, mit csinálsz? – kérdezi Émile.

Gesztenyebarna haja az arcába tapadt. Felvette Pok kosarát. A cica benne lapul.

– Azt hittem, érezniünk kell az esőcseppeket a bőrünkön!

– Ez már nem is csak eső. Vihar közeledik – válaszol Joanne.

Valóban hatalmas felhők gomolyognak az égen, a tó fölött vonulnak. Émile talpra ugrik.

– Elmentél volna anélkül, hogy szóltál volna?

– Teljesen belemerültél.

Ezúttal egészen biztos benne, hogy a lány szórakozik vele, még akkor is, ha továbbra is komoly az arca.

– Ez gonoszság, Joanne!

A lány a karjára akasztja Pok kosarát, és a fejére húzza a kendőjét.

– Jobb, ha most szaladunk.

Ebben a pillanatban elkezdi ömleni az eső. Fűlsiketítő a hangja, így egyiküknek sem kétszer mondani, hogy induljanak.

– Nagyon hülye ötlet volt, Joanne! Figyelmeztettelek! Mondtam, hogy esni fog!

Megállás nélkül futnak, és egymást fröcskölik, ahogy átrappolnak a pocsolyákon. Joanne feje már nem is látszik, teljesen eltakarja az arcára borult kendő. Szinte nem is lát maga elé. Ráadásul a karján lóg a fonott kosár, amelyből kikandikál Pok ázott feje, és úgy néz ki, mint egy rémült kisegér. Émile nevetni kezd. De ez ideges, önkéntelen nevetés.

– Min nevetsz? – kérdezi Joanne kifulladásra.

– Nézz csak magunkra!

Nem látja Joanne arcát az ázott fekete kendő alatt, de úgy képzei, hogy szélesen mosolyog.

– Úgy nézel ki, mint egy óriási múmia, aki a szfinxét sétáltatja.

Ezúttal még az eső hangja mellett is tisztán hallja, hogy a lány nevet. De nem lehet megállni. Nevetve, a pocsolyákba ugrálva igyekeznek továbbfutni. Még jobban nevetnek, amikor Émile megcsúszik egy fűcsomón, és majdnem elterül a földön. Végül néhány méterre a lakóautótól hétrét görnyedve megállnak, és fogalmuk sincs, min nevetnek ennyire. Émile csak annyit tud, hogy évek óta nem nevetett ilyen jól.

– Ne kelj fel!

– Mi?

Émile épp most ébredt fel a hálófülkében. Odakint biztosan süt a nap, mert a lakóautó lenti szintjéről lágy fény szűrődik be. Joanne is ébren van, de mozdulatlanul fekszik a matracon, és a tekintetét a plafonra szegezi.

– Ne kelj fel! – ismétli meg. – Használd ki a pillanatot, hogy megtapasztald az éber tudatosságot.

Émile igyekszik nem túl elkeseredettnek látszani, és visszadől hanyatt fekvésbe.

– Jó – egyezik bele, pedig csak annyit tud, hogy nagyon éhes, és szívesen enne egypár szelet kenyeret valamivel.

– Heverj csak a matracon, és próbáld meg tudatosan érezni minden egyes testrészedet; a testedet, ahogy lassan ébredszik az éjszakai alvás után, a légzésedet, és hogy mennyire nehéz a szemhéjad. Értékes pillanat az ébredés. Még félig álomba burkolózol, és előtted áll az egész nap. Nem sürget semmi. Nem kell sietni.

Émile engedelmesen követi az utasításokat, de inkább csak a lány kedvéért, mint meggyőződésből.

– Joanne, valami súlyt érzékelek – állapítja meg, miközben látja, hogy a lány elégedett mosolyra húzza a száját.

– Rendben, az normális. Kezded megszeliđíteni az érzékeidet.

– Valami nehéz a gyomortájékomon.

– Mi van? – rándul meg Joanne szemhéja.

– Igen, mintha egy kétkilós valami lenne, ami dorombol.

Joanne tágra nyitja a szemét, és ezúttal fel is ül. Megpillantja Pokot, aki Émile hasára telepedett, és

összegömbölyödve, elégedetten dorombol.

– Jaj, de hülye vagy!

– Nem tehetek róla!

– Nekem mindegy, a te bajod. De akkor én felkelek.

– De Joanne, nem én tehetek róla, hanem Pok!

Már késő, Joanne a matrac végére kúszik.

– Azért mászott rám, hogy kizökkentsen!

Joanne már mászik is le a létrán.

– Amúgy sem koncentráltál.

– De igen! Joanne!

A lány eltűnt. Émile nem bírja megállni, hogy ne nevéssen, de igyekszik minél halkabban tenni.

– Joanne! Zavarod a teljes öntudatra ébredésemet! Elhomályosítod a karmámat! Nem érzékellek! Joanne! A rossz rezgéseid interferenciát okoznak!

Nevet, mint egy gyerek, és meg van győződve róla, hogy a lány is mosolyog odalént.

– Te jössz.

– Nem tudom, mit írnak.

– Pár szó is elég.

Egy kis kávézóban ülnek a város központjában. Joanne átadja Émile-nek a képeslapot, amelyet Sébastiannak vettek. Bages-t ábrázolja madártávlatból. Joanne szép kézírással néhány sort írt a hátoldalára.

Kedves Sébastian!

Ismét elindultunk. Nagyon jó volt felfedezni Bages-t, amelyet te javasoltál. Az itteni tengerpart is autentikus és vadregényes, mint ahogyan te ezt már biztosan tudod. Lucky imádott volna itt sirályokat kergetni. Ezen a helyen nem sikerült sokat festenem. Gyakran esett az eső. Remélem, hogy Gruissanban, a tengerparton újra tudok festeni.

Sok puszi!

Joanne

– „Sok puszi!” – kapja fel a fejét Émile, és gúnyosan Joanne-ra mered. A lány rosszállóan néz vissza rá. – Miért nem rögtön „Csókollak”? Vagy egyenesen „Gyengéden csókollak”?

A lány hozzá akarja vágni a tollat, de Émile időben elhúzza a fejét.

– Írj! – parancsol rá Joanne.

Imádja, amikor a lány ilyen ellentmondást nem tűrő hangon beszél.

– Aztán Myrtille képeslapja következik – hangzik a következő utasítás.

Émile odafirkantott pár szót Sébastiannak.

Folytatjuk az utazásunkat. Ahogy ígértem, itt az első képeslap egy remélhetőleg hosszú sorozatból. A hideg időjárás valószínűleg néhány hónapra megállít minket. Vigyázz magadra! Hamarosán ismét jelentkezőnk. Émile.

Ezután különös gondot fordított arra, hogy írjon Myrtille-nek, mert rájött, mennyire hiányzik neki az idős hölgy.

Kedves Myrtille!

Utunk a tenger mellé, Bages-ba, a tóvidék közepén álló, halászok és borászok lakta faluba vezetett. Joanne elkezdett tájképeket festeni. Egész jól megy neki.

Pok lassan hozzászokik a tengeri levegőhöz. Megismerkedett a rózsaszín flamingókkal és a sirályokkal, és egy Lucky nevű barátságos labradorral. Még egy kis haláshajó fedélzetén is utazott. Tegnap reggel Joanne vett neki egy frissen fogott farkashalat, és abból ítélve, hogy milyen gyorsan fogyasztotta el, azt hiszem, nagyon ízlett neki.

Nagyon gyakran gondolunk Myrtille-re, és alig várjuk, hogy karácsonykor újra találkozhassunk. Simogassa meg Bitangot a nevünkben is, és mondja meg neki, hogy nagyon vigyázunk a kicsinyére!

Őszinte barátsággal:

A Myrtille-nek szánt képeslapon Bages szűk utcái és a híres Napóra-kapu látható, amely egy nagyon régi boltíves kőkapu, az egykori erődfalu bejárata, amelyen keresztül a főtérrre lehet jutni. A kőbe egy napórát véstek, amelyet – mint a kapu alatti tábláról megtudhatjuk – 1642-ben XIII. Lajos adományozott a falunak köszönetképpen, amiért a helybéliek befogadták és áptolták a spanyol háborúból hazatérő sebesült francia katonákat.

Október 21., 12 óra 11 perc

A lakóautó előtt, a kis kempingasztalnál ülve.

Gruissan városában, ragyogó napsütésben.

Mire Gruissanba érkeztünk, visszatért a szép idő. Meleg van ma délelőtt, valószínűleg húsz fok körül. És igen, látjuk a tengert!

Alig várom, hogy megnézzük a falut! Egy idős úr szerint, akibe akkor botlottunk, amikor leparkoltuk a lakóautót, ez az egyetlen körkörösén épült kikötőfalú egész Languedoc-Roussillonban. A körkörösén épült falu azt jelenti, hogy az egész falu egy templom vagy egy erődített vár köré épült. Gruissan esetében a vár áll középén. Más szóval, a házak koncentrikus körökben helyezkednek el. A jelek szerint egy lengyel származású építész találta ki a kifejezést. Alig várom, hogy lássam!

Ma este Joanne megtanít gyertyafény mellett meditálni, ami abból áll, hogy a lángra kell koncentrálni, nézni kell, és el kell engedni minden gondolatot, hogy megszabadulj tőlük. Joanne annak ellenére sem adja fel, hogy csapnivaló tanítvány vagyok. De ígérem, hogy ma este megpróbálok teljes valómmal jelen lenni, és koncentrálni fogok.

Aznap délután a szűk utcákon bolyonganak, felfedezik Gruissan történelmi negyedét, a Nagyboldogasszony-templomot, a várat és a jellegzetes sikátorokat. Sétájukat a

kikötőnél, a jobb parton fejezik be. Ez a falu újabban épült része. Itt található az ezerháromszáz hajót befogadó jachtkikötő, a kikötőmester irodája és jó néhány üzlet, étterem, söröző és fagylaltozó.

Az egyik este még a fáradtság sem tántoríthatta el Émile-t: a gyertya lángjára koncentrál, amely halványan pislákol a lakóautó sötétjében. Igyekszik nem lehunyni a szemét és nem pislogni. Valamiféle fátyol ereszkedett a szemére, amely némileg elhomályosítja a képet, de nem vészes. Úgy gondolja, érzi, miről beszél Joanne. Ez lehet az az enyhén tompa állapot, ez a belső kiüresedés, ez a szemlélődés tárgyára, a lángra irányuló kizárólagos figyelem.

Akarata ellenére magával ragadta a látvány. Az Energia. Az Élet, a Fény, a láng, amely reszket, remeg, próbál megmaradni a fenyegetően süvítő szélben is. És Émile csak ezt látja, csak ezt érzi magában, és a lobogás ritmusára lélegzik. Érzi, ahogy szinte egybeolvad vele. Meglepődik, amikor Joanne egyszer csak elfújja a gyertyalángot.

– Szerintem sikerült – jelenti be Émile önmagának is távolinak és fátyolosnak tűnő hangon, amely mintha valami mélységből törne elő.

– Szerintem is – bólint Joanne komoly arccal. – Egy órája kezdted.

Émile hosszú ideig mozdulatlan marad a sötétben. Amikor végre újra megmozdul, és még mindig ugyanolyan meghökkenten felmegy a hálófülkébe, Joanne már alszik.

– Émile!

Joanne halk hangja gyengéden ébreszti álmából.

– Émile?

A hang távoli, mintha Joanne messze lenne. Vagy legalábbis nem a matracon.

– Azt hiszem, akadt egy kis gond.

Émile évek óta nem aludt ilyen jól, ami a gyertyafényes meditációs gyakorlatnak tudható be. Úgy aludt, mint a bunda. Egyszer sem forgolódott vagy ébredt fel az éjszaka folyamán. Régen érezte magát ennyire kipihentnek és nyugodtnak. És

ahogy ezt magában megállapítja, egyből remek hangulata támad.

– Émile, hallasz? – hallja ismételten Joanne rendkívül tompa hangját.

– Igen, megyek. Mi a baj?

– Mikor ürítettük legutóbb a tartályt a lakókocsiban?

Nem igazán érti a lány kérdését. A matrac végéhez kúszik, egészen a kötélletrához.

– Melyik tartályt? Hol vagy, Joanne?

– Nem ér nevetni, rendben? Ígérd meg, hogy nem nevetsz ki!

Émile elindul le a létrán. Nem lát összefüggést Joanne zagyva mondatai között. Hol van végül is?

– Milyen tartályt, Joanne?

Émile leér. A kicsi fürdőszoba-vécéfülke ajtaja résnyire nyitva, és furcsa szag terjeng.

– Bent vagy, Joanne? Mi a baj?

A lány arcát hamarabb megpillantja, mint hogy a válasz érkezne. Valami arcmaszk borítja, mintha agyag lenne, és úgy néz ki, mint aki mindjárt sírni vagy hányni fog. Joanne vékony, fojtott hangon szólal meg:

– Azt hiszem, tele volt a vécé tartály.

Émile érzi, hogy valami gyűlik, növekszik benne, és pillanatokon belül mindent magával fog sodorni, ami az útjába kerül. Először azt hiszi, hogy undor, de a vállai rángatózni kezdenek.

– Ne, Émile! Megígérted!

De Émile érzi, hogy görcsös nevetés kerülgeti. Próbál uralkodni magán, és a tőle telhető legkomolyabban megkérdezi:

– Mi történt?

Émile Joanne válla felett egy pontra bámul, hogy ne lássa a lány bepacsmagolt arcát, a barna pettyekkel borított fekete pulóverét és az undortól a szeme sarkából kigördülő könnyeket.

– Le akartam húzni a vécét, de minden visszajött.

Ez már túl sok Émile-nek. Nem bírja tovább visszafogni

magát. Hatalmas nevetésben tör ki. Még életében nem kapott ennyire heves és fékezhetetlen nevetőgörcsöt. Fulladozik, csuklik, és Joanne erőltlen tiltakozása – „Nem ér így nevetni rajta, Émile!” – csak fokozza a jókedvét. Ez a legviccesebb, amit valaha látott: Joanne csupa kaki. Joanne, aki percekig úgy néz ki, mint aki mindjárt sírva fakad, szintén nevetni kezd, mert ez már neki is túl sok, és az idegei nem bírják tovább.

– Csukd be a szemed, Joanne! – parancsol rá Émile két csuklás között. – Csukd be a szemed, és éld át a helyzetet éber tudatossággal!

Émile nem kap levegőt. Előregörnyed, fáj a hasizma.

– Koncentrálj a szagára! Az állagára! A szar melegségére a bőrödön!

– Fordulj fel!

Két-három, talán négy percig is megállás nélkül röhögnek, szinte levegőt sem vesznek. Addig nevetnek, míg bele nem fájdul a hasuk és potyogni nem kezd a könnyük. Te jó ég – gondolja Émile, amikor végre sikerül levegőt vennie –, ez a legjobb terápia a világon!

– Nézd, Joanne! Nézd, mit találtam!

Ma reggel Gruissan kikötőjének bal partján, amelyet Mateille-nek hívnak, nagy garázsvásár van. Három napja amerre csak járnak, „Nagy garázsvásár Mateille-ben” plakátokat látnak szerte a városban. Émile-nek jutott eszébe az ötlet:

– Körülnézhetnénk. Hátha találunk valamit, amivel feldíszíthetjük a lakóautót!

Büszke volt magára, amikor látta Joanne lelkes arckifejezését.

– Imádom a garázsvásárokat! – válaszolta.

Sejthette volna. Így hát ma reggel hétkor keltek. Már egy órája a parton vannak, és a régi tárgyakkal teli standokat böngészik. Émile éppen egy aranyozott fém, alig rozsdás, nap formájú falitükröt talált. Biztos benne, hogy egy kis tisztítás után a tükör olyan lesz, mint új korában.

– Ó! – kiált fel Joanne, amikor mellé ér.

– Hogy tetszik? Feltehetnénk az ülőpad fölé.

– Igen, tényleg gyönyörű.

Émile észreveszi, hogy a lány tart valamit a kezében.

– És te? Te mit találtál?

Joanne felé nyújtja a tárgyat, amelyet nagy gonddal tartott a kezében. Egy kék és fehér virágmotívumokkal díszített, eredeti kínai porcelán teáskanna.

– Mivel sokat teázunk... Gondoltam...

– Nagyszerű! – szakítja félbe lelkesen Émile. – Már csak szép kis porceláncsészéket kellene találunk hozzá!

Joanne egyetértően bólint, és elsiet. Kicsit arrébb egy régi könyvektől roskadozó árusasztalnál megáll.

Majdnem két órával később a homokos tengerparton ülnek, ahol kiborítják a műanyag szatyrok tartalmát, hogy számba vegyék, mire bukkantak. Joanne talált vagy tíz megsárgult könyvet, egy elég szép kis sárgaréz olajméceszt és egy ronda bronz gyertyatartót, amelyre Émile azt mondja, hogy bájos és eredeti, de valójában reméli, hogy valamelyik szekrény mélyén marad.

– És te? – kérdezi Joanne.

A nap alakú tükrön kívül Émile talált négy porcelán teáscsészét, amelyek nem nagyon passzolnak egymással. Az egyik kínai porcelán, és zöld sárkányokat ábrázol. A másik kettő angol porcelán rózsákkal és arany szegéllyel díszítve. A negyediket – amely szentpétervári porcelán, tudta meg Émile attól az idős férfitől, akitől vette – kék és arany motívumok díszítették.

Az asztalon szétpakolt tárgyak nem tűnnek többnek, mint egy halom mindenféle anyagból készült, kissé rikító színű limlomnak, mégis mindketten elégedettek. Egy kis élénkséget visznek szerény otthonukba.

Október 29., hajnali 2 óra 7 perc

A lakóautóban az étkezőasztal melletti padon ülve.

Gruissanban. Gyertyafénynél.

Nem hiszem, hogy éreztem volna valaha akkora boldogságot, mint amióta Joanne-nal a tenger mellett vagyok. Egyszerű és hétköznapi boldogság ez, mégsem voltam még soha ennyire derűs. Még akkor is így érzem, ha hamarosan meghalok; még akkor is, ha úgy végzem, hogy semmire nem emlékszem. Azt hiszem, Joanne-nak végre sikerült megnyugtatnia a baromságnak tűnő meditációjával, vagy csak a nyugalomával, a furcsa, szelíd életszemléletével.

Istenem, de örülök, hogy belebotlottam ebbe a lányba annak idején az autópálya-pihenőben! Csakis ő lehetett. Ennek a céltalan, körvonalak nélküli utazásnak se értelme, se tartalma nem lehetett volna Joanne nélkül. Színt és mélységet vitt bele. Ő tette izgalmas felfedezéssé azzal, hogy mélyen belül elkezdtem keresni önmagammat és kettőnket.

Hamarosan meg fogok halni, de még soha nem békéltem meg ennyire önmagammal. Más szemmel nézem magamat, azt a kicsit ostoba fiatalembert, aki egykor voltam, de ez jóindulatú, elnéző pillantás. Felnőttnek érzem magam ennek a néhány hónapnak köszönhetően. Úgy érzem, magasabb szintre léptem. Ma még magasabbra szeretnék emelkedni, továbbra is olvasni akarom ezeket az idézeteket Joanne megsárgult könyveiben, és esténként meditálni akarok rajtuk gyertyafénynél.

Tegnap este elmerültem az egyik régi, kopott könyvben, amelyet Joanne a garázsvásáron talált. Nekem vette a könyveket. Idézeteket tartalmazó könyvek voltak. Nekem adta őket, amikor visszatértünk a lakóautóhoz. Az egyik idézetet olyan szépnek találtam, hogy felébresztettem Joanne-t, hogy felolvassam neki. Éppen a matracon aludt. Az idézet így szólt:

„Ha azért sírunk, mert eltűnt a nap, a könnyeinktől nem látjuk a csillagokat sem.”

Elmondtam Joanne-nak, neki köszönhetem, hogy megértettem ezt az egészet; annak, hogy ő a jelenben akar tartani. Elmondtam, hogy hála neki, most már látom a

csillagokat.

Mintha szipogást hallottam volna, de nem voltam benne biztos, olyan sötét volt. Sokáig hallgatott, aztán megkért, hogy másoljam a fejünk fölé, a hálófülke mennyezetére.

Ha létezik mennyország, egy hely odafent, ahol a holtak nyugodnak e földi élet után, akkor ünnepélyesen megígérem, mindent elkövetek majd, hogy vigyázzak Joanne-ra. Soha nem hagyom teljesen magára.

Már majdnem éjfél van, és Joanne még nem ért vissza. Egész napra elment valahová. Émile arra sem emlékszik, hogy hallotta volna reggel felkelni. Biztosan hajnalban osont ki a lakóautóból. Semmit nem vitt magával, még egy hátizsákot sem, ezért Émile nem is kezdett azonnal aggódni. Azt gondolta, csak egy rövidebb sétára ment. Csakhogy teltek-múltak az órák, és most már tíz perc múlva éjfél. Ilyet még soha nem csinált Joanne. Általában, ha elmegy, hagy egy üzenetet, és megírja, mikor jön vissza. Soha nem tűnt el ennyi időre még napközben sem, nemhogy este. Odakint ömlik az eső, és erős szél fúj. A kis fűtőtest alig bírja a harcot az ajtó alatt besüvítő jéghideg levegővel szemben. Mit kereshet Joanne kint ilyenkor ebben a felhőszakadásban? Miért nem szólt neki? Egész nap aggodalom ült rajta, és csak gyúlt benne az egyre tompább és nyomasztóbb érzés. És hogy még rosszabb legyen a helyzet, Joanne telefonja egész nap a szekrényben rezeg, amit Émile igazi zaklatásnak él meg. Minden egyes újabb rezgésre Émile összerezzen. Olyan feszülten figyel, hogy nem hall-e közeledő lépteket, hogy a szívroham kerülgeti, ahányszor megcsörren az az átkozott telefon. Mintha csak szórakozna Émile-lel, a rezgés hirtelen újra beindul, ő meg a mosogatóba ejti az egyik kis porceláncsészét, amelyet éppen el akart mosogatni.

– A rohadt életbe!

Nem tört el, de egy jókora repedés lett rajta. Akár meg is vágthatják magukat a szélével ivás közben. Búúp-búúp-búúp. Ki a fene zaklathatja ennyire kitartóan? Valószínűleg Léon. De miért pont ma? Hetek óta nem hívta. De mi van, ha... Lassan szöget ütött a fejébe egy gondolat. Egy eshetőség, amelyre már órákkal ezelőtt is gondolhatott volna. Mi van, ha Joanne őt próbálja elérni? Mi van, ha valami baja esett, és reggel óta

próbálja értesíteni? A lánynak nem lenne más módja, hogy elérje őt, csak ha a saját telefonját hívja, amely a lakóautóban maradt.

Félbehagyja a mosogatást, és egyenesen a faliszekrényhez rohan. Te jó ég, miért nem gondolt erre korábban? Talán már órák óta próbálja elérni, mert megsérült, vagy letartóztatta a rendőrség. Ki tudja? Lázás, kapkodó mozdulatokkal kezd keresni. Joanne ruháinak jó részét a padlóra dobálja, mire végre megtalálja a telefont. Ez az, megvan! A készülék még akkor is rezeg. A kijelzőn Ismeretlen hívószám olvasható. Egy pillanatig habozik. Mi van, ha nem Joanne az? De a bizonyosság elnyomja benne a kételyt. Biztosan ő az. Majdnem huszonnégy órája szó nélkül eltűnt. Biztosan ő az egy telefonfülkéből, a rendőrségről, vagy akárhonnán, ahol órákkal ezelőtt rekedt. A lélegzete is eláll, amikor felveszi, és annyi sem jön ki a torkán, hogy „halló”. A szaggatott hang, amelyet a telefonban hall, nem Joanne-é, hanem egy zaklatott férfié.

– Joanne, én vagyok az! Reggel óta egyfolytában próbállak elérni. Az... az ötletem támadt, hogy hívószám-kijelzés nélkül hívlak. Azt gondoltam, talán akkor felveszed, ha nem jelenik meg a nevem a kijelzőn.

A hang itt elcsuklik, és Émile döbbszerűen, szótlanul áll. Léon az. Hirtelen fogalma sincs, mit illik ilyenkor tenni. Ennek ellenére képtelen lerakni a telefont.

– Joanne! – ismétli meg Léon.

Mekkora slamasztikába keverte magát azzal, hogy felvette a telefont! Ha Joanne rájön, meg fogja ölni!

– Joanne, könyörgöm, válaszolj! Nem bírom tovább elviselni a némaságot!

A férfi hangjából mélységes fájdalom érződik. Émile megköszörüli a torkát, és úgy dönt, felvállalja a helyzetet.

– Itt... nem Joanne... beszél.

– Hogy mi?

A vonal másik végén elcsuklik a hang. Émile nagyot nyel.

– Ő... most nincs itt.

Mintha elfojtott zokogást hallana.

- Szóval ön az... – mondja a férfi.
- Tessék?
- Maga miatt ment el?
- Nem, dehogy!
- Ezért nem hallok semmit felőle? Ő... ő most önnel él?
- Nem – ismétli Émile éppoly zaklatottan, mint Léon.
- Hazudik!

Ezúttal Émile-nek már nem lehet semmi kétsége, a férfi sír a telefonkagylóba. Hallja, ahogy fojtott hangon zokog.

– Én csak felvettem egy autópálya-benzinkútnál. Nem... nem miattam jött el otthonról. Esküszöm!

Minden tőle telhetőt megtesz, hogy megnyugtassa a férfit. Nem tudja, hogy a megfelelő szavakat mondja-e, vagy nem ront-e még jobban a helyzeten.

– Nem – csuklik el a férfi hangja. – Persze hogy nem maga miatt ment el. Hanem miattam.

Egy pillanatnyi csend következik, amely alatt Émile hallja, hogy a férfi sír; csak próbálja elfojtani magában. De a hangjában hallható zokogás mégis elárulja.

– Miattam ment el. Amiatt, amit Jankóval tettem.

Émile észrevétlenül megfeszül, keze erősen szorítja a telefont.

– Jankó? – ismétli meg a nevet, és érzi, hogy összeszorul a torka. – Jankó?

Léon furcsa hangot hallat, valamiféle meglepett, némi meghatódottsággal keveredett csuklás.

– Ó, szóval mesélt magának róla?

– Csak...

Émile egy szót sem ért. Mi köze van Jankónak ehhez az egészhez? Mi köze van Jankóhoz Léonnak?

– Igen..., vagyis, hát... valamennyit.

Léon szinte fuldoklik:

– Elmondta, hogyan történt?

Émile megrázza a fejét. Az az érzése, hogy valamit nem egészen ért. Érzi, hogy a szíve majd kiugrik a helyéről, a torka összeszorul.

– Hogy hogyan történt? Mi történt? Joanne... csak... csak

annyit mesélt, hogy kék színnel festett. Folyton. És hogy órákon át nézte az eget.

A hosszan tartó, néma csend a vonal másik végén rádöbbsenti, hogy Léon nem erre a válaszra számított.

– Elmondta magának, ki volt?

– Én... Nem..., illetve, igen. Én... – hebegi Émile. Hirtelen mindenben elbizonytalanodik. – Egy kisdíák volt az iskolájában, vagy nem?

Az a kellemetlen érzés fogja el, hogy egyáltalán nem így van, és Léon fakó, fojtott hangon adott válasza csak megerősíti ebben.

– Nem kisdíák volt.

– Nem?

– Nem.

Émile némi aggodalommal várja a választ. Visszatartja a lélegzetét, ujjai görcsösen markolják a mobiltelefont.

– A kisdia volt.

Émile nagyot nyel, megrázza a fejét, hogy megpróbálja megérteni.

– Hogy mi... micsoda?

– Jankó a kisdíák volt.

Émile kábultan ismételteti a szavakat, amelyek az imént Léon szájából hangzottak el.

– Jankó... a közös fiuk volt. Joanne-nak van egy... Joanne-nak van egy kisdia.

Nincs felkészülve arra, amit ezután hall.

– Egy évvel és három hónappal ezelőtt meghalt. Alig múlt hároméves.

Émile úgy érzi, mintha ólomsúlyok nehezednének rá. Mintha hirtelen kiütötték volna. Levegőért kapkod, fulladozik.

– A... kisdia... meghalt... – nyögi ki végül elfojtott hangon.

Léon folytatja a vonal másik végén, de Émile alig hallja.

– Nagyon más volt, mint a többi kisdíák. Autista. Soha nem sikerült megtanulnia beszélni. Mindig néma volt, de sokat festett. Joanne mindent feladott, hogy gondoskodjon róla, feladta az iskolai állását, hogy egész nap vele lehessen.

Émile a faliszekrény ajtajába kapaszkodott. Olyan erővel

szorítja a telefont, hogy belesajdul a keze. Léon a csend, a válaszreakció hiányának ellenére folytatja, egyre csak beszél, nem törődve a torkából feltörő zokogással.

– Joanne továbbra is az iskolában lakott, és mindent megtett, hogy Jankó találkozzon más gyerekekkel. Jankó annyira más volt, annyira különbözött. Sosem tudtam elkapni a tekintetét. A szeme semmit és senkit nem fogadott be, kivéve azt az átkozott kéket. És Joanne-t. Ő volt az egyetlen, aki meg tudta érinteni.

Émile tesz néhány lépést, és leül a padra, ahol Pok összegömbölyödve fekszik. Lélegzet-visszafojtva sikerül megszólalnia:

– Mi történt?

Tényleg akarja tudni? Már semmiben sem biztos. Dermedten ül a padon, a lába olyan gyenge, hogy nem tartaná meg, a szíve hevesen kalapál. Léon hangja fájdalmas nyögéssé változik.

– Mindig is megszállottja volt a kék színnek. Az ég és a víz kékjének. Mindig csak az az átkozott kék érdekelte. Elvittem a tóhoz. Joanne-nak kivételesen az iskolában kellett maradnia, hogy bezárja a kaput egy év végi bankett után. Azt mondta, rögtön utánunk jön a piros biciklijével, amikor végez. Szendvicseket készített nekünk. A tó vadregényes volt. Nem fürdeni mentünk, csak élvezni akartuk az erdő hűvösét.

Émile minden izma megfeszül, ahogy hallgatja.

– Egyedül hagytam Jankót a pikniktáskával és a kis pokróccal, amíg elmentem odalakatolni a kerékpárokat a korláthoz, ami tízlépésnyire lehetett tőlünk, az erdő szélén. Megkértem, hogy ügyesen várjon meg. De egy kis gondom akadt Jankó biciklijével, mert berozsdásodott a lakat.

Léonnak meg kell állnia a történetben, mert elárasztották az érzelmek. Émile érzi, ahogy a rémület egyre nő benne. Reméli, hogy nem az történt, amire most gondol. A kék. Az az átkozott kék.

– De nem tarthatott tovább három vagy talán négy percnél, mire visszaértem a piknikkosárhoz, és észrevettem, hogy Jankó nincs ott.

Émile hallja, ahogy Léon zihál.

– Azonnal tudtam. Azonnal rájöttem, hogy elment megnézni azt az átkozott tavat. De akkor még azt hittem, a tóparton találok majd... Hogy ott fog guggolni... Mindig csak guggolt... Képes volt órákon át guggolni... Felkaptam volna, és veszekedtem volna vele. Küzdött volna, mert nem bírta elviselni, ha hozzáérek. Joanne volt az egyetlen, akinek megengedte.

Léon hangja elcsuklik, de folytatja:

– Nem gondoltam... nem gondoltam, hogy úgy találok majd.

Újabb zokogást fojt el, de Émile kívárja, amíg összeszedi magát.

– Csak a szőke haja és a pólója látszott ki a vízből. Már nem mozdult. A felszínen lebegett. Azt hittem, szórakozik. Ráordítottam. Üvöltöttem, hogy „nem vicces – azonnal gyere ki onnan!” A földbe gyökerezett a lábam. Képtelen voltam felfogni. Csak álltam a tó szélén, és képtelen voltam bármit is tenni. Aztán amikor kicsit magamhoz tértem, amikor bementem a vízbe, hogy kihozzam, elakadtam az algákban, az iszapban, a lebegő ágakban, és mély árkok voltak a víz alatt. Érintetlen, természetes tó volt. Lehetetlen volt bemenni érte! Nem tudtam kihozni a partra! Nem tudtam kihozni. Lehetetlen volt bemenni érte – hajtogatja, mintha láthatatlan bírák előtt védekezne.

Újabb pár pillanatnyi dermesztő csend áll be.

– A rendőrség húzta ki. Búvárok. Joanne időközben megérkezett a biciklijén. Félholtan feküdt a tóparton. Azt hiszem, aznap Joanne-ból is elszállt az élet ott a parton, ahogyan fogtam, hogy össze ne essen.

Léont újabb fájdalomhullám önti el, amelyet próbál leküzdeni.

– Azt kívántam, bárcsak megölne abban a szent pillanatban. Bárcsak... bárcsak én lehettem volna Jankó helyében!

Néhány percre egyikük sem szólal meg. Léon zokog. Émile a

döbbenettel küzd. Próbálja felmérni mindazt, amit az imént hallott. Jankó. Joanne kisfia. Holott azt mondta, hogy... De most, hogy próbál visszaemlékezni, rájön, hogy Joanne soha nem mondott semmi közelebbit. Csak válaszolt Émile kérdéseire.

– Ez abban az iskolában volt, ahol dolgoztál?

– Igen, ott volt az iskolában.

Soha nem mondta, hogy abban az iskolában tanult. Azt mondta, hogy ott volt az iskolában. És ez igaz is volt. Az iskolában lakott vele. És Léonnal. Nem hazudott. Sőt, még azt is hozzátette:

– De aztán elment.

Nem részletezte, hová vagy hogyan ment el, csak annyit mondott, hogy elment. Talán sejthette volna. Rájöhetett volna, hogy fent az égben van. Joanne adott néhány támpontot.

– Kíváncsi vagyok, megtalálom-e valaha a kék árnyalatok megfelelőbb keverékét. Vajon képes leszek-e megfesteni és odaadni neki egy napon, amikor újra találkozom vele.

– Tudod, hová ment? Hogy hol találod?

– Nagyjából sejtem – nyel egyet Joanne.

– Gondolod, hogy most is az eget nézi?

– Biztos vagyok benne, hogy igen.

Ha nem lett volna meggyőződve arról, hogy Jankó az iskola kisdíákja volt... Ha nem lett volna biztos benne, hogy ez a kisfiú egyszerűen csak elköltözött... Megingatja a fejét. Nem, nem sejthette. Soha nem tudott volna elképzelni ilyen borzalmat. Léon hangjára összerezzen:

– Ma mindenszentek napja van. Biztos vagyok benne, hogy szörnyen viselte. A szüleimmel meglátogattuk Jankó sírját. Megmondaná neki?

Léon nem várja meg a választ; nagyon gyorsan folytatja:

– Hogy van Joanne?

– Hát...

Nem meri elárulni, hogy a lány kora reggel óta nem jött haza, és fogalma sincs, hol lehet. Inkább füllent.

– Nincs túl jól, az igaz.

Léon fájdalmasan felnyög.

– Tudja, azt mondta, inkább elmegy, még mielőtt visszatérne az ereje, hogy megöljön.

Émile-nek nem jut eszébe semmi, amit erre válaszolhatna, de Léon folytatja, mintha csak magában beszélgetne:

– Megöltem a kisfiát. Azt mondta, az én hibámból halt meg, vigyáznom kellett volna rá. Állandó felügyeletre volt szüksége. Tudja, nem volt veszélyérzete. Azt mondta Joanne, tudnom kellett volna, hogy a kék szín megbabonázza. A víz...

Émile emlékezetében felrémlik pár szó, amelyek azon az éjszakán hangzottak el, amikor Joanne lázas betegen képzelődött, összetévesztette Léonnal, és átölelte. „Miért engedted odamenni? Hiszen tudtad, milyen!”

És más is eszébe jut, ami az utazásuk során később hangzott el:

„A kisfiúkat egy pillanatra sem szabad felügyelet nélkül hagyni!”

„Valami megbocsáthatatlant követett el. Azért jöttem el, mert nem tudok vele tovább élni azok után, amit tett.”

„Talán egy nap visszamegyek. De lehet, hogy nem. Ha vissza is megyek, azt hiszem, évekbe telik.”

Léon folytatja a mesélést:

– Aztán jött a temetés. Nem gondoltam volna, hogy ennyire haragszik majd rám a temetés miatt.

– A temetés miatt?

Léon ismét felzokog. Émile úgy érzi, mintha mérhetetlen borzalmak temetnék maguk alá. Minden újabb információ rosszabb, mint az előző.

– Joanne szanatóriumba került. Gyógyszeres kezelés alatt állt. Csak annyit engedtek meg neki, hogy eljöjjön a gyászmisére.

– És mi történt?

– Azt mondta, hamvasztást szeretne. Eszement ötleteket mondogatott arról, hogy a hamvakat a tengerbe akarja szórni..., hogy Jankó elszállhasson a szélben. De gyógyszereket szedett, és a szüleim hallani sem akartak a hamvasztásról. Vakbuzgó katolikus családból származom. Elképzelhetetlen

volt, és Joanne egyébként is a gyógyszerek hatása alatt állt, nem tudta, mit beszél.

Émile önkéntelenül undorodni kezd. Nem tehet róla, nem tud úrrá lenni rajta. Léon nem tehette volna meg, hogy... De a történet folytatódik:

– Így hát eltemettük, és... ezt sem tudta megbocsátani nekem. Teljesen magánkívül volt a szertartás alatt. Erőnek erejével vissza kellett vinnünk a szanatóriumba. Soha... soha nem akarta meglátogatni a sírhelyet. Mindig azt mondta, hogy Jankó nincs ott. Legalábbis neki nem ott van.

Émile feláll. Hirtelen nem bír tovább ülve maradni. Nem bírja elviselni Léon hangját, ahogy óbégat és panaszkodik, miközben kétszer is elárulta Joanne-t. Léon megint csak azt mondja, hogy neki kellett volna meghalnia Jankó helyett, de nem volt képes bemenni a kisfiúért a tó közepére. Én megtettem volna. Hallja a hangot a fejében. Ha Joanne az én gyermekemet hordta volna ki, én mindenki másnál jobban vigyáztam volna rá. És kihoztam volna a partra.

– Közel egy évig volt szanatóriumban. Hét-nyolc kilót fogyott. És amikor elhagyta az intézetet, nem bírta elviselni, hogy velem éljen tovább az otthonunkban. Inkább el akart menni.

Émile nem akar többet tudni. Úrrá lett rajta a pánik. Nem tud megszabadulni egy gondolattól. Most már alig kap levegőt.

– Figyeljen, Léon, most le kell tennem. Joanne egyedül van valahol kint az esőben. Jobb, ha megkeresem.

– Mi?

Fél kézzel magára húzza a kabátját, a lakóautó kulcsait keresi a konyhapulton.

– De hát miért?

Könyörgöm, ne az legyen, amire gondolok! Próbál uralkodni a rémületen, amely másodpercről másodpercre eluralkodik rajta.

– Elment sétálni.

Megvan a lakóautó kulcsa, egyre jobban hadar.

– Megyek, megkeresem, rendben? Tényleg le kell tennem.

Nem hagyhatom, hogy kint járjon ilyen esőben.

Léon hallja a pánikot a hangjában. Megpróbálja visszatartani:

– Várjon! Mondja meg neki, hogy...

– Most már tényleg le kell tennem!

– Értesítsen, ha van róla hír! Nagyon kérem! Tudom, hogy nekem nem fogja felvenni a telefont, de legalább öntől hadd kapjak hírt!

Olyan kétségbeesettnek tűnik a hangja, hogy Émile nem tud mást tenni, mint hogy beleegyezik.

– A számomat megtalálja a mobiljában. Léonnak hívnak.

– Rendben. Megjegyeztem. De most már rohannom kell.

Meg sem várja a választ, kinyomja a telefont. A rossz előérzete elhatalmasodik rajta, kirohan a zuhogó esőbe.

Futás közben meg-megcsúszik a pocsolyákban, és Joanne nevét kiabálja. Fogalma sincs, merre megy. Csak annyit tud, hogy ma mindenszentek napja van, Léon járt Jankó sírjánál, de Joanne soha nem fogadta el, hogy a kislánya egy kőtábla alatt fekszik. Szerinte el kellett volna szállnia a tenger felett. Egyszer scrabble-özés közben Joanne azt mondta: Én el akarom magam hamvasztatni. Akkor el tudok majd szállni a szélben. Ma mindenszentek van. Csak nem ment Jankó után a tengerbe? Úgy döntött volna, hogy találkozik vele? A szíve elszorul, könnyek szöknek a szemébe. Joanne sokat festett az elmúlt négy napban. Mi van, ha végre megfestette a tökéletes kék árnyalatot? Mi van, ha végre sikerült kikevernie az eszményi kéket? Mi van, ha úgy döntött, hogy teljesítette a küldetését, és most már a festményével a hónap alatt elindulhat megkeresni Jankót? Mi van, ha csak ezért indult el erre az útra? Hogy száz meg száz különböző égboltot lásson, és beváltsa az ígéretét, amelyet magának tett. De mi van, ha túl későn érkeznek?

Émile olyan gyorsan fut, mint életében még soha. Esővíz csorog az arcán. Hangja elveszik a szél és az eső morajában.

– JOAAAAANNE!

Egyenesen a tengerpartra, a kis házak felé veszi az irányt.

A minap ott piknikeztek. Cölöpökre épített kunyhókkal szegélyezett tengerpart. Joanne mesélte, hogy eredetileg a turistáknak készültek ezek a házak, de a halászok újjáépítették őket, és így cölöpökön álló halászkunyhók lettek. Joanne ezt egy táblán olvasta a tengerparton. Meg kell hagyni, soha nem tűnt még annyira élettelinek, mint az elmúlt napokban. Mosolygós és könnyed volt. Lehet, hogy boldoggá tette a gondolat, hogy újra találkozhat a kis Jankóval? Számolta volna a napokat?

– JOAAAANNNE!

A távolban már feltűnik tengerpart, de az éjszaka túl sötét ahhoz, hogy ilyen messziről ki lehessen venni bármilyen alakot. Széllökések söpörnek végig a homokon. Lélegzet-visszafojtva rohan, alig kap levegőt. Visszagondol Léon történetére, és eszébe jutnak Joanne viselkedésének egyes pillanatai az út során.

Megérti a hirtelen megindultságot, amit Joanne akkor érzett, amikor Jankóról beszélt. És azt a mondatát, hogy „az én világomban sem minden csodálatos”. Megérti a fájdalmat, amelyet próbált mindig a közömbös arca mögé rejtteni; a teljes közönyt, amikor Émile felvette az autópálya-benzinkútnál, mintha már nem lenne vesztenivalója. És a fekete ruhákat, amelyeket állandóan visel. Visszagondol az idézetre, amely a minap meghatotta, és amelyet Joanne a fejük fölé akart írni: „Ha azért sírunk, mert eltűnt a nap, a könnyeinktől nem látjuk a csillagokat sem.”

Még gyorsabban fut. Bőrig ázik, de ez érdekli a legkevésbé. Édes istenem, add, hogy nem ment a nap után! Add, hogy sikerült megmutatnom neki néhány csillagot!

– JOAAAANNNE!

Hasra esik, homok megy a szájába és a szemébe, de azonnal felpattan, mert mintha egy fekete alakot látna a távolban a parton. Egyre csak a nevét üvölti: „JOANNE!”

Odafut. Ő az! A szíve majd kiugrik a helyéről. Ő az! Fekete vállkendőjébe burkolózva, csuromvizesen, reszketve, átfázva, vörös és duzzadt a szeme, lila az ajka. Üres tekintettel bámulja a tengert.

– JOANNE!

Émile térdre rogy mellette, levegő után kapkod.

– Joanne, mit csinálsz itt?

A lány furcsán néz rá. A szeméből kihunyt minden fény. Mintha máshol járna.

– Gyere!

Émile átöleli, kicsit túlságosan is erősen magához szorítja. A lány csontig fagyott, reszket. Émile még mindig nem kap rendesen levegőt, a szíve hevesen ver, szinte a torkában dobog. A hangja remeg az átélt félelemtől.

– Joanne, azt hittem, elmentél. Hogy végleg elmentél.

Még szorosabban magához öleli a lányt. A hideg szél és az eső csapkodja őket, vaksötétségben ülnek, de alig érzékelik a külvilágot. Émile dörzsöli Joanne-t, hogy átmelegedjen, végigsimítja a haját, ringatja. Próbál úrrá lenni a pánikon, ezért hadarva, egy lélegzetvétellel suttogja Joanne fülébe:

– Ne fuss el soha többé, Joanne! Azt hittem, belehalok. Azt hittem, elrepültél. Soha többé ne tedd ezt! Majd én vigyázok a kisfiadra. Vigyázok a kis Jankóra. Hamarosan találkozom vele. Tudod, ugye? Megígérem, hogy vigyázni fogok rá. Elmondom neki, hogy megértettük a rajzait. A végtelent.

Érzi, hogy a lány zokog a vállán.

– Hideg van itt. Gyere, most már haza kell mennünk. Meg fogsz fájni. Annyira megijedtem. Azt hittem, hogy...

Szünetet tart, de épp csak annyi időre, hogy levegőhöz jusson.

– Lehet, hogy csak papír és... és hamis jegygyűrűk voltak, de ez semmin nem változtat, Joanne. Megszerettelek. Többé nem mehatsz el „csak úgy”, egyetlen szó nélkül... Nem teheted! Mi ketten egyezséget kötöttünk. Megígérted, hogy mellettem maradsz. Én pedig megígérem, hogy vigyázok Jankóra, hogy mellette maradok, amikor találkozom vele odafent.

Érzi, hogy a lány megpihent az ölelésében, úgyhogy szinte gondolkodás nélkül folytatja, mert nem akarja, hogy tudatosodjon benne, mit mond, és mert nem akarja elveszíteni a fonalat:

– Megígérem. Tudod, lehet, hogy az életútjaink pontosan

ezért keresztetkék egymást.

Joanne nem mozdul. Megdermedt. A hidegtől lila ajkai között halkan kérdezi:

– Miből jöttél rá?

Felemeli a tekintetét Émile-re. Magához tért, vissza az itteni világba. Az arca eltorzul a fájdalomtól, Émile mégsem látta még soha ennyire szépnek.

– Láttad a festményt? A festményből találtad ki, ugye?

Émile-nek fogalma sincs, miről beszél Joanne, de nem akarja bevallani. Inkább csak kissé megvonja a vállát.

– Őt rajzoltam le a tengerrel. A kis kék rövidnadrágjában.

Az esőcseppekkel vegyülve könnyek folynak végig az arcán. Elmosolyodik, de halovány, reszkető a mosolya, amely újabb könnyeket csal elő.

– Szép, ugye?

Émile bólint, és érzi, hogy neki is könnyek tolulnak a szemébe.

– Igen. Ő a legszebb kisfiú, akivel valaha találkoztam.

Nem állít valótlant. Igaz, hogy sohasem látta Jankót, de mivel Joanne kisfia, teljesen biztos benne, hogy igazat mondott.

Kicsivel később lassan felállnak, Émile támogatja Joanne-t, aki egész testében reszket. Elindulnak haza a jéghideg esőben és a novemberi szélben. Csak a fekete körvonalukat lehet kivenni a tengerparti viharban; két mozgó árnyalagnak tűnnek, akik csak úgy eltévedve bolyonganak. Mégis valami új érzés lobog bennük. Egy kis láng, amelyet egy ígéret gyújtott meg. Egy ígéret egy kisfiúról fent az égben.

Joanne a matracon fekszik. Még mindig reszket. Ezúttal a láz miatt. Biztos, hogy meghűlt. Az arcán gyöngyözik az izzadság. Össze-összekoccannak a fogai. Émile rendszeres időközönként feljön, hogy lecserélje rajta a vizes borogatást. Egy csésze teát is tett a feje mellé, de Joanne nem nyúlt hozzá. Lent Émile mozdulatlanul ül a padon. Csak a gázfűtés halk zúgását, az ajtó alatt besüvítő szél fütyülését és Joanne fogkoccanásait hallani.

Úgy érzi, mintha ő is lázas lenne. Zúg a feje. Képtelen feldolgozni mindazt, ami ma éjszaka a tudomására jutott. Úgy kavarnak a fejében a hallottak, hogy beleszédül.

A kislány volt. Jankó a kisfiú volt.

Nagyon más volt, mint a többi kislány.

Nem tudtam kihozni a partra!

A szeme semmit és senkit nem fogadott be, kivéve azt az átkozott kéket. És Joanne-t.

Láttad a festményt? A festményből találtad ki, ugye?

Egy évvel és három hónappal ezelőtt meghalt. Alig múlt hároméves.

Lehet, hogy csak papír és... és hamis jegygyűrűk voltak, de ez semmin nem változtat, Joanne. Megszerettelek.

Autista. Joanne volt az egyetlen, aki hozzáérhetett.

Bárcsak én lehettem volna Jankó helyében!

Őt rajzoltam le a tengerrel. A kis kék rövidnadrágjában.

Csak a szőke haja és a pólója látszott ki a vízből. Már nem mozdult. A felszínen lebegett.

Joanne félholtan feküdt a tóparton.

Hamarosan találkozom vele. Tudod, ugye? Megígérem, hogy vigyázni fogok rá.

Azt kívántam, bárcsak megölne abban a szent pillanatban. Megszerettelek.

Émile végre rábukkant a festményre, amelyről Joanne beszélt. A faliszekrényében találta meg. A tengerpartot ábrázolja, a kis házakat, a cölöpökön álló halászkunyhókat, a tengert és egy sirályt. A homokban pedig egy kisfiú guggol. Azt hittem, a tóparton találom majd... Hogy ott fog guggolni... Mindig csak guggolt... Képes volt órákon át guggolni... A kislány arca Émile felé fordul, és úgy bámulja, mintha a festményen keresztül nézne rá. Szőke haja van, és a homlokát ráncolja, mintha aggódna vagy erősen gondolkodna. Kék rövidnadrágot visel, és mezítláb van. Soha nem látta ezt a festményt korábban. Joanne az elmúlt négy napban festhette. Az ecsetvonások elmosódtak, kissé bizonytalanok, ami távlatot sugall, mintha egy nagyon régi, halványuló emlék jelenne meg a festményen.

Émile mereven áll a festmény előtt, nem is hallja a szél füttyülését, Joanne vacogását. Próbálja az emlékezetébe vésni a kis Jankó arcvonásait. A szemét, amely ugyanolyan barna, mint Joanne-é, a homokszőke haját, a szemöldökének ívét. Fel kell ismernie, ha látja majd, amikor ő is odafent lesz. Fel kell ismerniük egymást.

Joanne vacog. Forró a teste, mégis borzasztóan fázik. A matrac végébe helyezett fűtőtest lábmelegítőként szolgál, de még mindig érzi az egész testét rázó hideglelést. Szaggatottan lélegzik, és a szíve hevesen kalapál. Gondolatban messze jár, Saint-Suliacban hat évvel ezelőtt, amikor még csak huszonhárom éves volt. Három év telt el azóta, hogy átvette az apja állását az iskolában. Ebben a kis házban éltek az édesapjával az iskola területén. Az apja nyugdíjas volt, és napjait egy kis zöldségeskert gondozásával töltötte. Büszkén főzött leveseket mindenből, ami csak termett. Esténként begyújtottak a kandallóban, még nyáron is. A kis kőházukban mindig hideg volt. Meg aztán szerették hallani a tűz pattogását olvasás közben.

Joanne nagyon jól elboldogult, az iskola körüli apró munkákat is elvégezte, és érdekes módon még a festés-mázolás is könnyen ment neki. Maryse, egy tanárnő, aki jól ismerte az apját, mindig csodálkozott, amikor látta, hogy felmászik a létrára, és nehéz vödröket cipel.

– Hogy bírja, Joanne? Maga olyan vékony, mint egy piszkafa.

Néha még azt is hozzátette:

– Akárhogy is, ez nem nőnek való munka.

Joanne vigyázott, el ne árulja, hogy az apja tanította meg neki a szobafestés csínját-bínját kislány korában, amikor még csak nyolcéves volt. Ő maga festette ki a szobáját a saját ízlése szerint. Az apja hagyta, hogy sárga, narancssárga és piros örvénylő színfoltokat fessen, amelyek a mennyezetre is átnyúltak, sőt borzalmas virágokat is festhetett mindenhova. Nagyon büszke volt magára és a szépséges szobára, amelyet kidekorált magának. Még mindig úgy emlékszik a büszke

elégedettségére, mintha tegnap lett volna.

Léon szeptember 1-jén érkezett az iskolába. Akkor még csak huszonnégy éves volt. Ez volt az első tanári állása, éppen akkor fejezte be a tanulmányait. Saint-Suliacban született, de az érettségi után Nantes-ba ment tanulni.

– Maga is ebben az iskolában tanult? – kérdezte egy este Joanne-t, aki az iskola nehéz kapuját zárta be éppen.

– Igen.

– Én is. Körülbelül egyidősek lehetünk. Én huszonnégy éves vagyok.

– Én huszonhárom.

– Akkor összefuthattunk az iskolaudvaron akkoriban.

Ekkor beszéltek először. Egészen addig csak futólag találkoztak, és udvariasan köszöntek egymásnak.

– Léon vagyok. Léon André.... A szüleim vezetik a trafikot. Talán ismeri is őket.

Joanne nehezen leplezte az utálatot, amelyet a trafikos André család keltett benne. Borzasztó sokat képzeltek magukról, nagyképűek voltak, és soha nem voltak túl tisztelettudóak Joanne édesapjával szemben. Amikor az apjával postabélyeget mentek vásárolni, sokszor hallotta őket összesúgni, hogy „jön az agglegény”. Ő meg a „kis fattyú” volt. Andréék szerettek pletykálgodni, ami úgy kellett nekik, mint egy falat kenyér. Joanne meg volt győződve arról, hogy elsőként adták tovább a születése hírét, és izgatottan suttogták, hogy egy szajhának és a falu bolondjának gyereke lett.

– És ön kicsoda? Idevalósiak a szülei?

A lány büszkén és kihívóan állta Léon pillantását.

– A gondnok lánya vagyok.

Csak gyermeki csodálkozást olvasott ki Léon szemében, rosszindulatot nem.

– Á, szóval maga az!

– Igen, én.

Ekkor Joanne-nak eszébe jutott, hogy Andréék mindig a jó eszű fiukról beszéltek, aki elment egy nagyvárosba tanulni,

hogy tanár legyen. Most akkor itt áll előtte. Nem látta rajta a szülei arrogáns és önelégült tekintetét. Nem találta volna ki, hogy ő az. Pontosan olyan fiatalembernek nézett ki, mint aki egyenesen az egyetemről jött. Szőkés haja gesztenyebarnába hajlott, pár tincs a szemébe omlott. Nagyon igyekezett középen elválasztani a haját, nyilván azért, hogy olyan felnőttnek tűnjön, amilyen valójában még nem volt. Mogyoróbarna szeme volt. Kicsit túl bő ing lógott rajta. A cipője kifogástalanul kifényesítve.

– Az ő munkáját vette át?

– Igen.

– Ott lakik vele? – mutatott az udvar végében álló kis kőházra, amelyet orgonabokrok és árvácskák vettek körül.

– Igen.

– Kedves kis háznak tűnik.

Joanne bólintott.

– Apa szeret kertészkedni.

Egy darabig csak néztek egymásra, nem tudták, mit mondjanak még. Joanne a nagy kapukulcsokat lóbálta, Léon pedig egy kavicsot rugdosott a kifényesített cipője orrával.

– Hát... akkor... holnap találkozunk – köszönt el végül Léon.

Szégyenlősen mosolyogva váltak el, nem igazán tudták, mit gondoljanak a másiktól.

Joanne érzi, hogy valaki van mellette. Valaki leveszi a homlokáról a borogatást. Egy kéz végigsimít a haján.

– Jól vagy?

Joanne bólint. De gondolatban máris visszatér az előbbi helyszínre.

A kapu előtt áll a nagy kulcsokkal, Léon pedig egyik lábáról a másikra billeg.

– Szóval hétvége van.

– Igen – mondja a lány.

– Mit csinál vasárnap?

Egyiküknek sem jutott még eszébe, hogy esetleg

tegeződhetnének is.

– Apa el akar vinni sétálni a Grainfollet-kápolnához.

– Á, értem – mondja Léon, mintha bosszús lenne.

– És ön?

– Arra gondoltam, elmehetnénk együtt egy tengerparti piknikre. De, mint hallom, már van programja.

Joanne megvonja a vállát, és úgy tűnik, egy pillanatra elgondolkodik.

– Szeretne velünk jönni a Grainfollet-kápolnához?

– Az édesapjával? – lepődik meg Léon.

– Nem hiszem, hogy zavarná.

Léon ismét egyik lábáról a másikra billeg.

– Biztos benne?

Joanne bólint.

– Nos... akkor... rendben.

Léon olyan őszintén mosolyog, hogy Joanne meghatódik. Meg akart győződni Léon jóindulatáról. De szemmel láthatóan nem olyan, mint a szülei. Úgy tűnik, őszintén örül, hogy vasárnap találkozhat Joanne édesapjával.

Már látják a kápolnát, és mindjárt oda is érnek. Joanne apja vezeti a menetet. Olyan furcsa a járása, hogy azt lehet róla hinni, nem tudja, hová megy; mintha hagyná, hogy a véletlen vezérelje a lépteit. Joanne és Léon követik. A saint-suliaci öbölből indultak, majd a tengerparton futó ösvényen haladtak tovább. Ez az a tengerpart, ahol a sziklák között látni lehet az ősi lávafolyások megkövesedett hullámain. Joanne édesapja megállt, hogy megmutassa nekik. Léon észre sem vette őket eddig. Aztán felmásztak az ösvényen egészen a Saint-Suliacra néző szikla tetejére. Azon a magaslaton van a kápolna.

Megállnak a kőből épült műemlék előtt. A kilátás csodálatos. Az ősi gránit- és kvarctömbökből készült imahely oszlopai között egy fehér Madonna-szobor található. A talapzat körüli sokat látott sziklákra kúszónövények tapadnak. A kápolna mögött a tenger és a saint-suliaci öböl látható a völgyben megbúvó kis faluval.

– A nap vége felé kell idejönni – mondja Joanne édesapja,

kezét az imahely egyik kövére téve.

– Valóban? És miért pont estefelé? – kérdezi Léon tágra nyílt szemmel.

– Mert olyankor a nap már alacsonyan jár, és a falu meleg színeiben fürdik.

Léon mindenben elámul, amit Joanne édesapja mond vagy mutat.

– Mondd el neki a kápolna történetét! – biztatja Joanne. – Nem hiszem, hogy ismeri.

Ő is el tudná mesélni, de jobban szereti az édesapját hallgatni. Meglepően mély hangjával szinte megigézi a hallgatóságát. Így tehát az apja elmeséli Léonnak a kápolna történetét, azaz a hajósok történetét, akik minden évben nyolc-kilenc hónapra elmentek a tengerre halászni, és akik ígéretet tettek: ha mindannyian épségben visszatérnek, szentélyt építenek a Szűzanya tiszteletére azon a helyen, ahol a feleségeik várták vissza a hajójukat.

– A kérésük teljesült, ők pedig megtartották az ígéretüket! Több héten át számár- és emberháton hordták ide a kötömböket.

Léon szomorúnak tűnik, amikor a nap végén vissza kell indulniuk. Visszamentek a tengerpartra, és lapos köveket dobáltak a vízbe.

– Akkor holnap találkozunk – köszön Léon Joanne-nak. – Viszontlátásra, uram! – teszi hozzá Joanne édesapjához fordulva.

Az apja hazafelé menet megkérdezi tőle:

– Kedveled ezt a fiút?

Joanne megrázza a fejét.

– Nem. Alig ismerem.

De azért hozzáteszi:

– Meghívott piknikezni a jövő vasárnapra.

Az apja egy darabig hallgat, aztán kijelenti:

– Lassan felnőtt leszel.

A lány megvonja a vállát. Nem igazán érzi magán a felnőttiséget. Attól, hogy egy fiú elhívja valahová, még nem nő

fel hirtelen az ember. Tavaly nyáron volt egy fiú, de nem érzi, hogy ez a románc sokat változtatott volna rajta. Igaz, nem tartott sokáig, de akkor is...

– Egy nap szerelmes leszel.

– Nem tudom.

– Jobb lenne, ha most azonnal adnék neked ajándékba egy idézetet.

Joanne elragadtatva pillant az édesapjára. Mindig is tetszett neki, ahogy az apja ajándéknak tekintette a bölcs gondolatokat.

– Milyen idézetet?

Az apja megáll a macskaköves utcán. Saint-Suliac egyik jellegzetes kis utcácskájában járnak, ahol a házak gránitkövei között virágok nőnek. A falu tökéletesen megmaradt az eredeti, ősi állapotában, és ezt Joanne különösen szereti benne. Még mindig láthatók a régi sópárló telepek, a vízimalmok, és még egy ősi menhir is, amelyet Gargantua fogának hívnak.

– Mondhatom?

Joanne bólint. Az apjának apró fűszálak, kéregdarabkák akadtak a bajuszába, sőt még a szemöldökébe is. Joanne fel nem foghatja, hogyan sikerül mindig összeszednie őket.

– Az anyaságról szól.

– De apa!

– Mi a baj?

– Még nem állok készen arra, hogy gyerekem legyen!

– De egyszer eljön majd a nap.

Joanne dűnnyög valamit. Elég kislánynak érzi még mindig magát.

– Az idézet így szól: Mielőtt életet adsz, szeretned kell az életet, és tudnod kell megszerettetni.

Nagyon komolyan néz az apja. Mindig komolynak tűnik, még akkor is, amikor kis kéregdarabkák billegnek a szemöldökében.

– Erre törekedtem én is veled.

– Igen, tudom – bólint Joanne.

– Ezt sose felejtse el, jó?

– Úgy lesz.

– És ha egy nap megszeretted ezt a Léont, próbáld meg úgy megszerettetni vele az életet, ahogyan én is megszerettettem veled.

Továbbindulnak a szűk utcácskában.

– Kíváncsi fiúnak tűnik, ami jó, de olyan, mintha fogalma sem lenne semmiről.

– De hát végzett tanár, apa!

– Az igazi tudást nem diplomákban mérik, Joanne. Se nem abban, hogy hány könyvet olvasott az ember. Mutasd meg neki a csillagokat, a növényeket, amelyek kibújnak a földből, azután elszáradnak! Mutasd meg neki egy naplemente szépségét! Szagoltass vele orgonát, és hallgasd vele a tenger moráját!

– Apa! Ő ezeket már mind ismeri!

A barázdált, zord arc Joanne felé fordul.

– Miért vagy ennyire biztos benne?

Joanne-t hirtelen elfogja a kétely.

– Gondolod, hogy a szülei megtanították ezekre a dolgokra? – kérdezi az édesapja.

Joanne akaratlanul is beleborzong, ahogy felidézi az André családot, és megrázza a fejét.

– Nem. Lehet, hogy nem.

Az apja kissé szomorúan elmosolyodik.

– Én is hallottam, miket suttogtak, Joanne. De nem szabad a szülei miatt hibáztatnod Léont. Mélyen legbelül ő csak egy szegény fiú. Nyomorúságban nőtt fel.

– De hisz a szüleinek trafikja van! – vág vissza Joanne sértődötten.

– Joanne, te tényleg a lányom vagy? Néha kételkedem.

Joanne önkéntelenül elmosolyodik.

– Azt beszélík, az vagyok.

– Másfajta nyomorúságról beszéltem.

– Ja!

– Neked is tanulnod kell még.

– Na és neked? – kérdez vissza Joanne csipkelődve.

– Nekem is, Joanne, nekem is. Mindenkinek van mit tanulnia.

A következő vasárnap Léon és Joanne először csókolóznak a tengerparton, miután megnézték az egyik leggyönyörűbb naplementét Saint-Suliac felett.

A lakóautó ismét útnak indult. Joanne két napja beteg. Nem csillapodik a láza. Émile adott neki gyógyszert, amit a patikából hozott, és erőlevest főzött, mert Joanne csak azt tudja megenni. Ma reggel már jobban érzi magát, és óvatosan levánszorgott a hálófülkéből.

– Hol járunk?

– Mindjárt Aas közelébe érünk, Pyrénées Atlantiques megyében.

Émile a padon ül egy csésze gőzölgő kávéval az asztalon.

– Jobban érzed magad? Gyere, ülj csak le!

Helyet csinál neki, és egy telefirkált papírlapot csúsztat az orra elé.

– Mi ez?

– Beszéltem Myrtille-jel telefonon.

– Nahát! – kerekedik ki Joanne szeme.

– Nem tudtam, hogyan csillapítsam a lázadat. Tőle kértem tanácsot.

– Szólhattál volna, én is beszéltem volna vele.

– Úgy aludtál, mint egy kisbaba.

– És milyen tanácsot adott neked? – lendül túl Joanne hamar a csalódottságán.

– Hogy robogj egyenesen hozzá, hogy megfelelő ápolásban tudjon részesíteni.

Tudta, hogy ez mosolyt fog csalni Joanne arcára.

– Azt válaszoltam, hogy majdcsak elboldogulok a gyógyszerésszel.

– És mi ez a papírlap? – kérdezi Joanne, miközben megpróbálja kibetűzni a firkákat.

– Azt mondta, hogy ha már karácsony előtt nem akarunk visszamenni hozzá, legalább abban biztos akar lenni, hogy addig is melegen tartalak.

Joanne értetlenül ráncolja a homlokát.

– Adott egy elérhetőséget. Ez az ember egy pásztor.

Joanne kisilabizálja a kereszt- és vezetéknévét a lap tetején.
Hippolyte Bernard.

– Az a terve, hogy felújít egy régi kőépületet az Aas völgyében fekvő birtokán. Az év minden szakában fogad önkénteseket egész Franciaországból, sőt néha egész Európából. Az emberek két napra, egy hétre vagy egy hónapra maradnak, és néhány órás munkáért cserébe szállást és ellátást kapnak.

– De jó!

Úgy tűnik, tetszik Joanne-nak az ötlet.

– Vissza akarod hívni Myrtille-t? – kérdezi Émile, és odanyújtja neki a telefonját.

De Joanne még mindig nagyon sápadt. Tétovázik. Nyilvánvaló, hogy még nem elég erős ahhoz, hogy hosszabban beszélgesen bárkivel.

– Nem tudom – válaszolja.

– Hagyd, felejtsd el. Semmi nem sürget. Először is készíték neked egy kis harapnivalót, jó? Három napja nem ettél semmi szilárdat.

Odamegy a konyhapulthoz, és nekilát. Azt találta ki, hogy gyümölcssalátát készít neki.

– Ma estére Aas-ban leszünk. Az utakon megmaradt hó miatt jobb lenne, ha...

De nem fejezi be a mondatot. Joanne feláll, egyetlen mozdulattal elhúzza a függönyt a pad fölötti kis ablakon. Elámul, amikor meglátja a havat. Úgy nézi, mint egy kisgyerek.

– Havazik!

– Igen, havazik.

– Mióta?

– Amióta visszatértünk a Pireneusokba.

Émile nézi, ahogy Joanne az ablakhoz nyomja az orrát. Azon tűnődik, vajon mire gondolhat Joanne. A kis Jankó szerette-e a havat, vajon őt látja-e a nagy fehérségben guggolni, miközben hóembert készít?

Hófödte mezők és hegyek között haladnak. Időnként egy-egy csupasz fa kerül a látómezőbe. Émile elől ül a kormánynál. Joanne még mindig a padon gubbaszt, orrát az ablaküveghez nyomja. Maga köré tekerte a plédjét, loncsos haja a homlokára tapad, ajkai cserepesek a hidegtől. Még nem jutott eszébe rendbe szedni magát, de már legalább a gyümölcssalátát megette.

A saint-suliaci általános iskola kikövezett kis udvarán kulcscsomó zörög. Joanne és Léon egy kis asztalnál ülnek Joanne édesapjának konyhakertjében. Joanne csinált limonádét, és most élvezik az októberi nap utolsó sugarait. Joanne édesapja érkezik haza a nagy kulcscsomójával. Elment bevásárolni a faluba, és szokásához híven majdnem két órára eltűnt.

– Jól vagytok, gyerekek?

Joanne csak bólint, Léon viszont nagyot köszön:

– Jó napot kívánok!

Joanne édesapja leveszi nagy szalmakalapját, és az asztalra teszi.

– Mit hoztál? – kérdezi Joanne apja kosarát kémlelve.

– Articsókát, pár céklát, egy padlizsánt és fűgét.

Joanne kotorászni kezd a kosárban. Az édesapja lehuppant melléjük egy székre.

– A kertben megérett az első tök az idei szezonban – jelenti be.

– Tényleg? – kapja fel a fejét Joanne.

– Ráadásul egy spagetti...

Léon felnevet, ők ketten döbbenten bámulnak rá. Léon csak hebeg-habog.

– Elsőre azt hittem, hogy... De nyilván nem...

Joanne édesapjának érces, zord hangja szakítja félbe:

– Nem, nem. Egyelőre nem nő tézta a kertben. Még nem találtam meg a módját, hogyan lehetne olyasmit termesztani. Pedig nagy kár!

Joanne nevetésben tör ki, szegény Léon látványosan elvörösödik.

– Spagettitökről van szó – teszi hozzá az apja. – Az egy tökfajta.

Hirtelen felpattan, amitől Léon megijed.

– Gyere, megmutatom!

Mindhárman leguggolnak a szezon legelső töktermése köré.

– Olyan, mint egy görögdinnye, csak sárga. Vagy mint egy hosszúkás sárgadinnye – mondja Léon.

Joanne egyetértően bólogat.

– Amikor kicsi voltam, anyacitrom-nak hívtam.

Az apja elmosolyodik a kedves emlék hallatán.

– Ráadásul el sem tudtad cipelni hazáig. Alig látszottál ki a földből.

Felegyenесedik, és földes kezét beletörli bézsszínű nadrágjába.

– Ha maradnál vacsorára, Léon, megtanulhatnál spagettitökök főzni.

Léon nehezen tudja leplezni meglepetését és örömét. Kissé bárgyún elmosolyodik, és megkérdezi:

– Tényleg?

A házigazda bólint.

– Joanne megtanít rá. Isteni rakott zöldségeket csinál.

Joanne egyetértően bólint.

– Apa pedig tud nekünk fügekompót készíteni. Diót is tesz bele. Meglátod, nagyon finom.

Léonnal madarat lehetne fogatni. Egyfolytában mosolyog, és mindent megismétel:

– Akkor hát jó... Igen... Szeretném megtanulni... Köszönöm a meghívást... Nagyon szeretem a füget.

Joanne apja érces hangon félbeszakítja:

– Nos, gyermekeim! A telefon az előszobában van, ha fel akarod hívni a szüleidet, utána pedig irány a konyha!

Joanne és az édesapja elfoglalják szokott helyüket: a lány a rozoga konyhaasztalnál egy széken térdel a vágódeszka felett, az apja a mosogatónál áll, a füget öblíti, miután a konyhaeszközök már szépen előkészítve sorakoznak a pulton.

Mindig így főznek. Mindenkinek megvan a maga területe. Léon ügyetlenül áll Joanne jobbján, és figyelmesen nézi, mit csinál.

– Látod, félbevágtam. Most megkenjük olívaolajjal, megszórjuk sóval és borssal, és betesszük a sütőbe.

– Így fogjuk megsütni? A héjával együtt?

– Persze! Na, kérem azt az olajat!

Joanne édesapja nem szól semmit. Csak jókedvűen figyeli őket a szeme sarkából.

– Látod, száznolcvan fokra állítod – magyarázza Joanne, miközben leguggolnak a sütő elé.

Joanne Léonra bízva, hogy egy forró serpenyőben olívaolajon megdinsztelje a hagymát és a fokhagymát, majd Joanne hozzáadja a kockára vágott paradicsomot. Kevergetik és figyelik a lángot, miközben az iskoláról, a közelgő őszi szünetről és arról a kirándulásról beszélgetnek, amit Léon Mont-Saint-Michelbe tervez a szüleivel.

– Még sosem voltál ott?

– Nem – válaszolja Joanne.

– Egyszer el kell vigyelek.

Joanne mintha elgondolkodna a javaslaton.

– Jó! Miért is ne? – mondja egy fintorral az arcán.

Az öregúr nézi, ahogy kikaparják a megsült spagettitök húsát, majd beleborítják a paradicsomos, fokhagymás, hagymás szószba.

– Aztán az egészet visszateszed a sütőbe.

Léon engedelmesen követi Joanne utasításait, és igyekszik megjegyezni minden részletet, amit a lány mond neki.

– Nem szoktál otthon főzni?

– Nem. Legalábbis ilyesmiket nem.

– Hogyan ilyesmiket?

– Anyám azt mondja, hogy nincs ideje főzni. Csak gyorsfagyasztott ételeket készít, amelyeket felmelegít a mikrohullámú sütőben.

Joanne undorodva elfintorodik, amit Léon is észrevesz, sőt az édesapja is, aki a konyhában távolabbról hallgatja őket, miközben a tűz fölött a kompótot kavargatja.

Később a nappaliban az asztal körül ülnek hármasan.

Joanne édesapja tüzet gyújtott a kandallóban. Léon kíváncsian nézegeti a nappali falát díszítő feliratokat. Idézetek, regényrészletek, személyes elmélkedések. Az egyik feliratot Joanne írhatta még kislány korában. Ma süt a nap. Olyan, mintha mosolyogna az ég. A kissé csálén álló, girbegurba betűkből összerótt mondat fölé egy kis kék színű napot rajzolt.

– Szóval, Léon, mit tanítasz egész nap a gyerekeknek? – kérdezi Joanne édesapja, miközben szed a tányérjaikra.

– Ó, sok mindent. Írást, számtant, francia történelmet. De az emberi testet, biológiát is.

– Jól van. Amikor gondnok voltam, javasoltam az igazgatónőnek, hogy alakítsunk ki egy nagy konyhakertet, hogy megtanítsuk a gyerekeknek, hogyan termeljenek saját zöldséget.

– Nagyszerű ötlet! – helyesel Léon.

Joanne apja bosszúsan morog egyet.

– Elutasították. Az igazgatónő nem látta értelmét.

– Kár!

– Tudod, biztos vagyok benne, hogy a legtöbb gyerek azt sem tudja, mi az a spagettitök.

Léon már majdnem fülig vörösödik, de az apa folytatja:

– Megtaníthatnád nekik.

Léon egyetértően bólint. Mellette Joanne csendben csipeget a tányérjáról.

– Tudod, Léon, ha jónak látod, néha elhozhatnád őket a veteményesembe. Heti egy órát. Megöntözhetnék a növényeket. Megtanulhatnák a fajtákat.

Léon őszintén lelkesnek tűnik.

– Gondolja, hogy megtehetem?

– Ugye, van olyan tantárgy, hogy állampolgári ismeretek?

– Van.

– Akkor szabadon megválaszthatod, mit akarsz nekik tanítani azokon az órákon. Nem hiszem, hogy az igazgatónőnek bármi kifogása lehetne ellene. Csak gondolkodj rajta, jó?

– Úgy lesz.

A kis nappaliban egy Miles Davis-dallam csendül fel.

Joanne dúdolja, és az asztal alatt üti a taktust a lábával. Az apja elégedetten dől hátra a karosszékben. Az idős férfi kérdéseitől felbátorodva Léon mesél nekik az osztályáról; arról, hogy egyes tanulók mennyire nem szívesen olvasnak, és hogy milyen nehézségekkel küzd.

– Be kellene vezetned a reggeli olvasóórát – javasolja Joanne. – Kikapcsolódásnak és szabadidőnek kell tekinteniük. Olvass nekik reggelente mesét, és engedd meg, hogy a kedvenc plüssükkel és egy kis takaróval a földön fekvé hallgassák! Hagyd, hogy szépen lassan egy mesével ébredjenek!

– Gondolod?

Az öregúr bólint.

– Szerintem kiváló ötlet.

Léon ekkor kissé félénken megszólal:

– Látna ezeket a gondolatokat a falakon... az jutott az eszembe... lehet, hogy butaság... Még ugyan kicsik, de... kiteríthetnék nekik egy nagy üres vásznat... egy nagy vásznat vagy... vagy egy lepedőt, amire felírhatják a napi idézeteiket. Vagy a hangulatukat, vagy bármit, ami eszükbe jut. Így talán szívesebben írnának..., egy kicsit szabadabban, nem úgy, mint amikor diktálok nekik.

Joanne és az apja mosolygó bólogatását látva Léon egy kissé kihúzza magát.

Este, amikor Léon hazament, miután Joanne-nal megcsókolták egymást a kisház kapujában, Joseph odamegy a lányához a konyhába. Joanne mosogat. Az édesapja fog egy konyharuhát, és megáll Joanne mellett törölgetni a tányérokat, amelyeket a lánya nyújt neki.

– Tudod, Joanne, szerintem Léon jóra való fiú.

– Én is így gondolom.

Egy darabig szótlanul foglalatoskodnak.

– Be akar mutatni a szüleinek – jelenti be Joanne. – A karácsonyi szünetben meghív vacsorára hozzájuk.

Az öreg csendben emészti a hírt, nem mond rá semmit. Tovább törölgeti a tányérokat.

– Akkor menj el! És emelt fővel ülj ott! Méltósággal mutasd

meg nekik, hogy nem kellett volna összesűgniük a hátad mögött. Megértetted, Joanne?

– Mindig is így tettem – feleli.

– Tudom. De néha hagyjuk, hogy az érzéseink elgyengítsenek minket. A szerelemtől, az igaz szerelemtől mindig többnek kellene éreznünk magunkat, sohasem kevesebbnek.

– Tudom, apa.

Joanne nem látja, milyen gyengéden néz rá az édesapja.

– Látod, lassan tényleg felnősz. Nem sok mindent taníthatok már neked.

Mindketten mosolyognak, de csak magukban; nem néznek egymásra. Joanne mosolya büszkeséget tükröz. Az édesapjáé némi szomorúságot.

Andréék udvariasak és előzékenyek voltak a vacsora alatt. Kicsit lenézően viselkedtek, de ilyen a természetük. Joanne vonakodva fogadta el a meghívást. Léon viszont örült, mintha nem is tudta volna, hogy a falu „kis fattyát”, a „kurva lányát” hozza haza bemutatni a szüleinek. Nagyon izgatott volt, szépen akkurátusan elválasztotta a haját közepen.

Joanne már-már ellazult a karfás magasított székén Andréékkal szemben. Az apa egy órán keresztül beszélt a trafikjukról, és Joanne úgy tett, mintha érdekelné. Már majdnem megúsza ezt az egész vacsorát. Már csak a desszert van hátra, aztán máris leléphet.

– Parancsoljatok! – kínálja őket Léon anyja az asztalra tett gyümölcstortából.

Joanne azon tűnődik, vajon mirelit torta-e, vagy Mme André sütötte a kis fattyú tiszteletére. Éppen ezen elmélkedik, amikor iszonyatosan mézes-mázos hangon elhangzik a kérdés:

– Szóval, Joanne, tényleg mindössze húszéves voltál, amikor átvetted édesapád munkáját? Jól mondta Léon?

Visszagondol az apjára és a tanácsaira, és büszkén, emelt fővel válaszol.

– Igen, így van.

Mme André kíméletlenül természetellenes mosolyra húzza a száját, ahogy Joanne felé nyújt egy süteményes tányért.

– És azelőtt mit csináltál? Nem hiszem, hogy tanultál, vagy igen?

– Én csak... – köszörüli meg a torkát. – Letettem az érettségít, aztán rögtön utána elkezdtem dolgozni édesapám mellett. Tudta, hogy két év múlva nyugdíjba megy, és... az igazgatónő már akkor rám gondolt, hogy apám helyére lépjek. Így hát elkezdett betanítani a munkára.

Mindenkinek, aki az asztal körül ült, felszolgált a desszertet, és csak a kiskanalak kaparászását lehet hallani a tányérokon.

– Mmm – motyogja Mme André. – Nagy kár!

Joanne igyekszik udvariasnak mutatkozni:

– Miért kár?

– Egy ilyen fiatal lány, mint te, aki a falun kívül semmit sem ismer... Elmeheztél volna tanulni a városba... szétnézni egy kicsit a környéken.

Mme André visszaigazít egy hajtincset a füle mögé.

– Persze lehet, hogy a gondnokként dolgozó apád nem engedhette meg magának.

Léon anyja az órák hosszát beszárított, természetellenes frizurájával egyre csak bámulja. Joanne igyekszik udvarias hangon válaszolni, és kihúzni a vállát.

– Nem az anyagiakon múltott. Jól éreztem magam itt. Jól éreztem magam az iskolában. Soha nem vágytam arra, hogy a városba költözzek, és ott éljek.

– Mmm – mormolja újra, mintha meg lenne győződve arról, hogy Joanne megfontoltan és folyamatosan hazudik.

Léon makacsul a tányérjára szegezi a tekintetét, mintha azt remélné, hogy nem kell állást foglalnia a kérdésben.

– A férjemmel mindig is úgy gondoltuk, persze személyes okokból, hogy a fiunk számára elengedhetetlen, hogy megismerjen más helyeket is Saint-Suliacon kívül. Tudod, hogy nyitott legyen. Annyi érdekes emberrel lehet találkozni máshol!

Joanne ezúttal nem tudja magában tartani a véleményét.

– Soha nem találkoztam érdekes emberekkel a saint-malói gimnáziumban.

Egy válírándítással jelzi, hogy erről ennyit gondol. Mély hallgatás telepszik rájuk. De Mme André visszatér a témára.

– Nyilván nem az a fajta lány vagy, aki... hogy is mondjam... keresi a társasági kapcsolatokat.

– Nekem elegek azok a kapcsolatok, amelyek itt az iskolában vannak. Nagyon jól kijövök a tanárokkal és az igazgatónővel.

Mme André iszik egy korty vizet, de aztán továbbra is összeszorított szájjal ül.

– Igen, hogyne. De gondolom, minden fiatal lánynak szüksége van vele egykorú barátokra.

Joanne igyekszik lassan venni a levegőt, és jól megrágni a kissé túlsült gyümölcstortát. Csak bólogatnia kellene Mme André minden mondatára. Ez lenne a legjobb módja annak, hogy a lehető leggyorsabban véget érjen ez a beszélgetés. De Mme André máris folytatja:

– Tudod, Léon szerette a nantes-i életét, a diákéveit. Sok érdekes emberrel találkozott az egyetemen. Nem igaz, Léon?

Léon valamelyest bólogat, de a tekintetét még mindig a tányérjára szegezi. Mme André felnevet, amely inkább nyelésnek hangzik, és hozzáteszi:

– Még egy kedves, fiatal lányt is megismert! Estelle-nek hívták. Azt hiszem, majdnem két évig jártak együtt.

– De anya!

Léon öklével az asztalra csap, és felegyenesedik. Az anyja úgy tesz, mintha csak most venné észre, hogy elszólta magát, és gyorsan a szájára teszi a kezét.

– Jaj, nem akartam beleártani magam, csak... csak azt akartam mondani, hogy szerettél ott élni.

Joanne felé fordul, és hosszas mentegetőzésbe kezd, de egyik mentsége mézesebb és képmutatóbb, mint a másik.

– Ez téged semmiben nem érint. Nem akartalak kényelmetlen helyzetbe hozni. Távol álljon tőlem, hogy zavarba hozalak ilyesmivel.

Léon dühös, és idegesen dobol az ujjával az asztalon, így akarja a szülei tudtára adni, hogy most már rövidre zárná a beszélgetést, és hazakísérné Joanne-t. De Mme André iszik még egy korty vizet, és újrakezdi a színjátékot.

– Nagyon szerette Nantes-ot, ez tény. Harmadévesen Angliába ment szakmai gyakorlatra. London is nagyon tetszett neki. Mellesleg azon gondolkodik, hogy egyszer visszatér oda. Természetesen Léonnak frissen végzett tanárként az volt az érdeke, hogy először egy olyan helyen szerezzen tapasztalatot, ahol az emberek... mondjuk úgy... kevésbé igényesek az oktatással szemben..., ahol kevésbé ambiciózusak. Ezért esett a választása Saint-Suliacra.

Léon arca paprikavörösré változik. Ujjai görcsösen tapadnak az asztalra. Mme André csak Joanne-ra néz, és különös elragadtatással figyeli.

– Persze mindig is mondta a férjemnek és nekem, és nagyon is megértjük, hogy nem akar itt sínylődni örökre ebben a kulturális szempontból posványinak mondható porfészekben. Nem, nem. Talán két évet ad itt magának. Legfeljebb három. Aztán Saint-Malóban vagy Nantes-ban fog munkát keresni. Arra is gondolt, hogy Londonba költözik. Nagyszerű tervei vannak. Léon mindig is céltudatos volt. Nem igaz, drágaságom?

Joanne igyekszik megingathatatlan és rezzenéstelen maradni. Nem hajlandó Léonra nézni, és még kevésbé kérdőre vonni a tekintetével. Nem akarja megadni ezt az elégtételt a boszorkánynak. Inkább csak bólogat.

– Igen, ezek remek tervek.

Léon megpróbálja utolérni Joanne-t az éjszakában, de Joanne fürgén szedi a lábát a macskaköves utcán.

– Várj! Hazakísérlek! Joanne!

A lány lelassít, hogy Léon beérhesse. Ennek ellenére nyugodt hangon közli vele:

– Egyedül is hazatalálok.

– De szeretnék hazakísérni.

– Szeretek egyedül sétálni.

Léonnak lassan visszaáll a normális légzése, próbál lépést

tartani a lánnyal.

– Ne haragudj anyám miatt! Mindig ilyen.

– Milyen?

– Kellemetlenkedő.

Joanne megvonja a vállát. Az arca továbbra is rezzenéstelen, amitől Léon zavarban van.

– Nem kellett volna Estelle-ről beszélnie.

– Nem érdekel.

Léon kíváncsian fürkészi a lány arcát, hogy kiderítse, igazat mond-e. Messziről lerítt Joanne-ról, hogy nem érdekli ez az egész Estelle-ügy. Mégis futólépésben, emelt fővel megy tovább, és rá sem pillant Léonra.

– Akkor a Londonba költözés ötlete nem tetszik?

Nem mer a lány arcába nézni. Kicsit fél a választól.

– Nem, nem az zavar. Semmi sem zavar azon kívül, hogy úgy tűnik, csak az idődet vesztegeted velem.

– Mi van? – ragadja meg Joanne karját, hogy megállásra kényszerítse. – Miért mondasz ilyeneket?

A lány tekintete nyugodt és csendes, amitől tíz évvel idősebbnek látszik.

– Soha nem gondoltam úgy magamra, mint aki egy kulturális porfészekben él. Szeretem ezt a falut, és az iskolát, ahol dolgozom, nem tekintem céltalanul tengődő gyerekek intézetének.

– Ezt... Én soha nem...

– Soha nem fogok elmenni Saint-Suliacból. Minden egyes szegletét szeretem. És soha nem fogom elhagyni az édesapámat.

Léon dadogva rázza a fejét. Joanne tökéletesen nyugodt, teljesen ura önmagának.

– Nem szeretném, ha arra pazarolnád az idődet, hogy itt sínylődj. Anyádnak igaza van, nagyszerű terveid vannak. Nem lenne szabad kockáztatnod őket azzal, hogy a hozzájuk nem megfelelő lánnyal maradsz. A párkapcsolat arra való, hogy felemeljen, nem pedig arra, hogy megrekedj benne.

Egy fél pillanatra szünetet tart, épp csak hogy némi levegőhöz jusson.

– Az anyád nagyon kellemetlenül viselkedett, ez tagadhatatlan. De igaza van. Nem egymásnak vagyunk teremtvé.

Hirtelen újra nekilódul. Léonnak beletelik egy kis időbe, mire észbe kap, de addigra a lány már messze jár.

– Várj! Joanne!

Léon Joanne után szalad, megpróbálja megint megragadni a karját, de a lány ellöki magától.

– Tudod jól, hogy ez nem igaz! Tudod jól, hogy ezeket nem én mondtam! Ezek az anyám szavai! Az igaz, hogy nem akartam ide visszajönni. Nem tartottam a kapcsolatot a gyerekkori barátaimmal. Félttem, hogy unatkozni fogok. De soha nem állítottam, hogy Saint-Suliac egy porfészek, se azt, hogy... hogy sínylődöm itt!

Joanne nagyokat lép, nem is néz Léonra.

– És mindez még azelőtt volt, hogy találkoztam volna veled.

Joanne egyre szaporábban szedi a lábát. Léon szinte fut, hogy lépést tartson vele.

– Ezt akarták tőlem hallani! Az igazat megvallva, mindig csalódást okoztam nekik. A gimnázium után egészen Nantes-ig kellett elvonszolniuk. Halálosan rettegtem, hogy egyedül vagyok a városban. És az angliai szakmai gyakorlatot szó szerint rám erőltették! Nem vagyok az a céltudatos gyerek, amilyennek látni akartak. Azt akarták, hogy jogot tanuljak, de én tanár akartam lenni, nem ügyvéd. Az volt az első alkalom, hogy szembeszálltam velük. Valójában még mindig haragszanak rám emiatt.

Pár pillanatnyi szünetet tart, hogy levegőt vegyen. Úgy tűnik, Joanne lelassított, ami arra bátorítja Léont, hogy folytassa.

– Az igaz, hogy nem voltam különösebben elragadtatva a gondolattól, hogy visszajöjsek a szüleimhez Saint-Suliacba. De ez még azelőtt volt, hogy találkoztam volna veled, mielőtt édesapád megmutatta volna nekem a kápolnát és a lávafolyás maradványait, mielőtt elmesélte volna a halászni induló helybéli férfiak történetét. Velem sosem szerettették meg Saint-

Suliacot.

Joanne végül teljesen lelassítja a lépteit. Léon felé fordul, és most már kissé szomorú arccal kérdezi:

– Ez igaz?

Léon kifulladt. Bólint.

– Igen, igaz. Azóta szeretem Saint-Suliacot, amióta téged megismertelek. Szeretek édesapádnál vacsorázni, és megismerni a különböző zöldségfajtákat, beszélgetni a lassan formát öltő kertészkedésszakkörömről, a versekről, amelyeket a kisdiakoknak mutatok. Nálunk otthon senkit sem érdekel a munkám. Számukra ez csak egy titulus, a tisztességes társadalmi felemelkedés jele. De én szeretem, amit csinálok, szeretem az iskolát, a diákokat, és mindenekelőtt a kis házatokat az udvaron. Szeretem tudni, hogy már kora reggel ott vagy, és készülsz a kapunyitásra. Szeretem látni, ahogy pontban fél kilenckor megjelenysz azzal az óriási kulcscsomóval, amely el sem fér a markodban. Nagyon szeretem, ahogy jársz, ahogy köszönsz a gyerekeknek, ahogy locsolod a növényeket. Ahogyan érzem magam, amikor rám nézel. Erősebbnek, többnek érzem magam. Úgy érzem, fontos vagyok. Soha nem találkoztam hozzád hasonló lánnyal Nantes-ban. Nem akarok többé távol lenni tőled. Ha Saint-Suliacban kell maradnunk, akkor Saint-Suliacban maradok.

Úgy tűnik, Joanne-t meghatották ezek a szavak, de távolságtartó marad, mintha még méricskélné Léont, mintha azt fürkészné a tekintetében, hogy igazán őszinte-e.

– Mit tehetnék, hogy higgy nekem? – kérdezi végül Léon bátortalanul. – Mivel tudnám bebizonyítani?

Joanne szemében megjelenik egy halvány fény. Kicsit gondolkodik, miközben egy kis kavicsot rugdos a cipője orrával. Végül Léonra emeli a szemét, és megszólal:

– Ha ennyire tetszik a kis házunk, költözz oda!

Úgy tűnik, nem veszi észre Léon arcán a döbbenetet, és hogy hirtelen teljesen elsápadt.

– Apa azt tervezte, hogy megnagyobbítja a szobámat, és egy kis verandát épít hozzá, amely a veteményeskertre néz majd. Hogy legyen önálló lakrészem. Ha hozzánk költöznél,

lehetne egy saját kis kuckónk. Nekem nem okoz gondot falat bontani. És van fogalmam a veranda alapozásáról is.

Szünetet tart, mert észreveszi Léon zavart arckifejezését, félig tátva maradt száját, kétségbeesetten repdeső szempilláját.

– Mi az? – kérdezi Joanne. – Mi baj?

Léon a fejét ingatja. Úgy néz, mint akit jó erősen fejbe kólintottak.

– Ezt... ezt nem teheted – sikerül nagy nehezen kinyögnie. Joanne nem érti. A homlokát ráncolja.

– Mit nem tehetek?

– Azt kérdeztem, mivel tudnám bebizonyítani, hogy őszinte vagyok hozzád.

– Tudom.

– Erre te ajánlasz fel nekem valamit.

Úgy tűnik, Léon még most is nehezen fogja fel.

– Azt ajánlod, hogy éljek veled! Veled és az édesapáddal! Joanne bólint, és egy halvány mosolyra húzza a száját.

– Tudod, az elfogadás a nagylelkűség jele. Lehet, hogy még inkább az, mint az adakozás.

Léon értetlenül néz.

– Ismered Paulo Coelho-t?

A fiú alig észrevehetően biccent.

– Igen... Igen, olvastam pár könyvét. olvastam Az alkímistát és... és a Bridát.

Joanne mosolya egyre homályosabb, elmosódottabb, miközben Léon értetlensége egyre nő.

– Az egyik könyvében ír valami ilyesmit az adásról és az elfogadásról. Én pedig egyetértek vele.

– Tényleg?

– Azt mondja, hogy az elfogadás is nagylelkű cselekedet. Azzal, hogy elfogadsz valamit, amit felajánlanak neked, hagyod, hogy a másik boldoggá tegyen téged, és ezzel te is boldoggá teszed őt.

Joanne derűsen és nyugodtan mosolyog Léonra, akinek beletelik egy kis időbe, mire újra meg tud szólalni.

– Szóval... szóval azt szeretnéd, ha... ha azzal

bizonyítanám az őszinteségemet, hogy... hogy elfogadom tőled azt, amit ajándékként kínálsz nekem...

Joanne gyöngyöző kacaja vidáman csilingel az estében.

– Az én fejemben nem volt ennyire túlbonyolítva a dolog. Én csak arra gondoltam, hogy örülnék, ha velünk laknál.

Léont meglepi a lány természetes közvetlensége és az az egyszerűség, amivel kezeli a dolgokat. Azt sem tudja, tátva maradjon-e a szája, vagy becsukja; beszéljen-e, vagy hallgasson. Hebeg-habog, egyetlen szót sem sikerülne kimondania. Joanne hirtelen megijed. Összeráncolja a homlokát, már éppen meg akar szólalni, de Léon nem hagy neki időt. A szavak özönvízszerűen áradnak belőle, éles hangon felkiált, szinte sikolt örömeiben:

– Igen! Elfogadom! Oda akarok költözni! Veled akarok élni!

És akkor ott, Saint-Suliacban, abban a karácsonyi fényekben fürdő szűk utcácskában megcsókolták egymást, és az a csók addigi életük legforróbb csókja volt.

Már egy hete, hogy Émile és Joanne megérkeztek Aas faluba, és berendezkedtek Hippolyte birtokán. Maga a ház egy hatalmas kőépület, amelynek a felújítása lassan halad attól függően, hogy mikor érkeznek és távoznak az önkéntesek, akik télen sokkal kevesebben vannak. Hippolyte-nak kevés pénze van, de úgy tűnik, nem zavarja a munka lassú üteme. Hippolyte a hatvanas éveiben jár, kopasz, de van egy kis ősz kecskeszakálla. Egykor pásztor volt. Régi nyájából már csak három nagyon öreg birka maradt, és vele van hűséges kutya, Mystic. A kis pásztorkunyhó, amelyben Hippolyte élt, még mindig megvan, körülbelül százméternyire a kőháztól, és Hippolyte minden éjszakát ott tölt.

Az önkéntesek – ebben a havas novemberben négyen vannak – egy kis melléképületben alszanak és laknak, amely négy kétágyas, elég szűk és szerényen berendezett szobával rendelkezik, de mindegyik jól fűtött, hála a kandallónak. A hálólhelyiségeken kívül van egy közös konyha, amely vacsoraidőben beszélgetéstől és nevetéstől hangos. A fürdőszoba csak egy zuhanyfülkéből és egy mosdókagylóból áll a folyosó végén. Senki sem panaszkodik. Barátságos a légkör. Hippolyte laktató, nagyon ízletes, helyi ételeket főz. Émile megismerkedett egy Hans nevű német fiatalemberrel, aki azért jött ide, hogy tökéletesítse a francianyelv-tudását; és egy másik önkéntessel, Albainnel, egy elvált családapával, aki egy időre ki akart szakadni a hétköznapiakból.

Joanne többször hallotta őket beszélgetni a konyhában. Így jegyezte meg a nevüket, és hogy miért jöttek ide. Joanne egyszer sem hagyta el a szobát, amióta megérkeztek. Émile reggel, délben és este hoz neki enni. Naponta többször is benéz hozzá megkérdezni, hogy érzi magát. Még mindig magas láza van, különösen éjszaka, és napközben folyton vacog. A minap

vacsora közben beszélgettek róla. A német fiú erős akcentussal kérdezte:

– A barátnőd sosem jön ki a szobájából?

Erre Émile elmagyarázta, hogy Joanne beteg, hogy ő gondoskodik róla, és hogy hamarosan talpra áll. Joanne a kendőjébe burkolózva tölti napjait, és az ablakon keresztül nézi a havas legelőket. Gyönyörű látvány. Ha nem érezné magát ilyen gyengének, sétálna egyet a hóban.

Hangokat hall, ajtócsapódásokat, olyan jeleket, amelyekből sejti, mennyi lehet az idő, és milyen az élet odakint.

Ma reggel elővett egy üres vásznat és a festőpalettáját. A füle mögé dugott egy ecsetet, és leült az aprócska hálósobájuk ablakpárkányára. Figyelte a tájat. Le akarja festeni a hófödte hegyi legelőket, a birkákat, a kis fakerítést, amely körbeveszi a birtokot. Le akarja festeni Pokot, akit időnként látni lehet, amint átkel a legelő egy szegletén, apró lábnyomokat hagyva a hóban.

– Nahát, festesz? – kiált fel Émile, amikor déltájban tálcán szervírozott ebéddel belép a szobába.

Úgy tűnik, Émile-t ez boldoggá teszi. Elmosolyodik. Leteszi az ebédet az ágyra, és odamegy Joanne mellé az ablakpárkányhoz.

– Mit festesz?

Émile figyelmesen nézi a festmény minden részletét.

– Még nincs kész.

– Akkor majd később visszajövök megnézni.

A lány bólint. Tudja, hogy Émile-nek nincs sok ideje ebédelni; most kell elkészítenie a saját ebédjét, megennie a másik két fiú társaságában, és vissza kell mennie az építkezésre. Olyan keményen dolgoznak, ahogy csak tudnak, azokban az órákban, amikor a hőmérséklet nulla fok felett van, aztán három-négy óra körül abbahagyják. Igazából nincs kötött munkaidejük, de így dolgoznak.

– Sietek vissza dolgozni. Mindenképpen idd meg a kamillateádat, jól tesz láz ellen.

Feláll, félresimít Joanne izzadt homlokán pár odatapadt

tincset, és egy puszit nyom rá. Természetesen jön neki, gondolkodás nélkül teszi. Joanne nézi, ahogy Émile távozik, átmegy a szobán, és becsukja maga mögött az ajtót.

– Viszlát hamarosan!

De Émile nem hallja, már el is tűnt.

Léon a veranda alapjának közepén áll, lyukas, cementfoltos kék munkásoverallban. Mérföldnyi büszkeséggel néz szét maga körül. Joanne-nak feltűnt, mennyire csillog Léon szeme, amióta odaköltözött hozzájuk. Reggelente dudorászik a fürdőszobában, mindig mosolyog, és lépten-nyomon megcsókolja Joanne-t, még az édesapja jelenlétében is.

– Milyen jó itt! Annyira boldog vagyok! – ismételteti újra és újra, egyre csak pislogva, mintha nem hinne a szemének, hogy amit átél, az valóság.

Lassan itt a tavasz. Kicsit késve kezdtek hozzá Joanne hálósobájának bővítéséhez. Kemény volt a tél, aztán Joanne édesapjának volt egy kis gondja a szívével. Az orvos azt mondta, pihenésre van szüksége, és a munkálatok helyett Joanne inkább arra figyelt, hogy az édesapja valóban pihenjen. Léon december végén, szilveszterkor költözött oda. Joanne tudja, hogy Léon szülei nagyon haragszanak rá. Azóta nem is találkoznak. Nem tudták elfogadni a döntést, amelyet árulásnak vettek.

Joanne egy nap összefutott Mme Andréval a főtéren, amikor bement a központba, hogy tojáást vegyen. Léon anyja hívős pillantást vetett rá, és nem fogadta a köszönését.

– Nézd! Nézd, mit csináltunk! – kiált Léon hitetlenkedve, még mindig az alap közepén állva. – Csak mi ketten, segítség nélkül!

A lány elmosolyodik, és odaáll mellé, ahol nemsokára a veranda lesz. Ő is koszos-foltos farmeroverallt visel, a haját pedig egy szerszámosládában talált csavarhúzóval kontyolta fel a feje búbjára. Léon átöleli, és a füle mögé csókol. Joanne nevetve tiltakozik, és megpróbál kiszabadulni az ölelésből.

– Hol tanultad ezt? – kérdezi Léon egyfolytában csókolgatva.

– Az édesapámtól.

Léon visszahőköl, és végigméri a lányt.

– Mi az, mi a baj vele? – kérdezi Joanne feszengve.

– Van egyáltalán valami, amihez nem értesz?

A lány úgy tesz, mintha gondolkodna, aztán elfintorodik.

– A vízvezeték-szerelésről halvány fogalmam sincs, az elektromos dolgokról már nem is beszélve.

Léon felnevet.

– Nem baj. Azt hiszem, ezek nélkül is megleszünk.

– Apa ért valamennyit a vízvezeték-szereléshez.

– De ne felejtsd el, hogy Josephnek most semmilyen fizikai munkát nem szabad végeznie!

Joanne-nak furcsán hangzik, hogy Léon a keresztnévén emlegeti az apját. Neki mindig csak „apa” volt, az iskolában pedig mindenki csak monsieur Tronier-nak szólítja.

– Rendben – mondja Joanne, és kisimítja magán az overallt.

– Pakoljunk össze mindent, és menjünk vacsorázni!

– Jó!

Joanne letérdel, és kezdi összeszedni a szanaszét heverő kőművesszerszámokat. De felnéz, mert Léon meg sem mozdult. Csak ott áll középen. Tekintete máshol jár, az alapokat és a veteményeskertet pásztázza. Úgy tűnik, elkalandozott.

– Min gondolkodsz? – kérdezi Joanne a szerszámok között térdelve.

Léon mintha hirtelen feleszmélne a gondolataiból. Majdhogynem összerezzen.

– Tudom, butaság, de...

Joanne lassan feláll, és bátorítóan néz Léonra.

– Arra gondoltam..., később átalakíthatnánk ezt a verandát.

Joanne-nak elkerekedik a szeme.

– Átalakítani?

– Igen. Hálósobává.

– Apának van saját szobája. Teljesen megfelel neki. A miénk most lett megnagyobbítva.

Léon megrázza a fejét.

– Nem nekünk, Jo!

– De hát mi apával soha nem fogadunk vendégeket. Nem látom értelmét egy vendégszobának. Hacsak nem arra gondolsz, hogy valamikor meghívod a nantes-i barátaidat.

De Léon megint csak a fejét rázza.

– Nézd, milyen kilátás nyílik a veteményeskertre! Tavasszal itt minden gyönyörű színekben pompázik majd. Kiváló babaszoba lenne belőle.

Joanne csak hallgat egy darabig a meglepetéstől, miközben Léon az arcát fürkészi.

– Babaszoba? – ismétli Joanne.

Léon bólint, és ismét széles mosoly ül ki az arcára.

– Szeretnék tőled gyereket... Olyan jó lenne itt felnevelni.

Joanne szóhoz sem jut, de még csak meg sem tud mozdulni. Tátva marad a szája, és csak áll a túlméretezett overalljában.

– A verandát gyerekszobává alakítanánk. Szép világos lenne. Mi pedig itt lennénk közvetlenül mellette. Mindig szemmel tarthatnánk a kicsit.

Joanne még mindig döbbenten áll, de lassan elmosolyodik.

– Azt is nézhetné, ahogy Joseph kertészkedik.

Joanne megrázza a fejét, és elmosolyodik:

– Apa már nem kertészkedhet.

– És szerinted hallgatni fog az orvosokra?

Mindketten nevetnek, mert tudják, hogy nem.

– Kertészkedni fog, és elviszi majd a kisfiunkat a Saint-Suliac-öbölbe, hogy megtanítsa, melyik kavicsal lehet a legjobban kacsázni.

Joanne elhúzza a száját.

– Miért mondod, hogy a kisfiunkat? Az is lehet, hogy kislány lesz.

Léon elgondolkodik, aztán megvonja a vállát.

– Egy kislánynak is ugyanúgy örülnék. De miért mondod? Te kislányt szeretnél?

Joanne határozottan megrázza a fejét.

– Nem.

– Nem?

– Nem – ismétli Joanne a mellkasán keresztbe font karral. –

Fiú lesz.

– Miért?

– Mert fiút szeretnék. Téged akarlak kicsiben.

Végtelen gyengédséggel néznek egymásra, a verandaalap közepén. Léonnak kedve lenne megcsókolni, de nem mozdul. Tudja, hogy amit a szemük mélyéről kiolvashatnak, az többet jelent minden csóknál.

– Joanne! Joanne, alszol?

Beletelik egy kis időbe, mire eszébe jut, hol van, és mit keres ott. Eltelt az egész nap. Émile visszajött az építkezésről, aztán a szobában játszottak egy Scrabble-partit. Pok is velük volt. A vacsorának is vége lett, de Joanne nem evett semmit, és azonnal lefeküdt aludni. Fázott, nagyon fázott. Az egész teste verejtékezett. A vacsoratálca még mindig az ablakpárkányon van. A konyhából hallatszó dő nevetésre aludt el. Émile kártyázott a másik két fiúval. Kinyitottak egy üveg bort.

– Joanne – ismétli Émile a fülébe suttogva.

Fogalma sincs, mennyi lehet az idő, de a melléképület üresnek tűnik. A másik két önkéntes biztosan alszik. Olyan éjjél körül lehet. Vagy hajnali egy. Nagy nehezen felül az ágyban. Csuromvizes a verejtéktől. Az ágynemű is nyirkos. Émile azt mondja, nem normális ez a láz, amely nem akar elmúlni. Már majdnem tíz napja tart. Joanne tudja, hogy ez nem egy hétköznapi láz, és hogy nem testi oka lehet.

– Mi történik? – kérdezi Joanne elhaló hangon, mintha nem kapna rendesen levegőt.

– Nincs semmi baj – suttogja Émile. – Csak gyere, nézd meg!

Egyik kezét Joanne hátára teszi, a másikat a karja alá, és kiségti az ágyból.

– Hová megyünk? – kérdezi Émile-re támaszkodva.

– Sehová, Joanne. Csak az ablakhoz.

Joanne újra kislánynak érzi magát. Émile a karjába emeli. Látja, ahogy a vastag gyapjúzokniban lóg a lába a levegőben, a feje pedig Émile vállára dől. Emlékszik, amikor nyolcéves volt. Egy téli estén. Beteg volt. A kandalló előtt aludt el, és az

édesapja pontosan ugyanígy vitte be a hálósobájába. Több mint húsz év telt el, de most ugyanúgy érzi magát, mint akkor. Biztonságban és gyengédséggel körülvéve.

– Nézd!

Émile az ablak előtt leteszi Joanne-t, és a lány belekapaszkodik a párkányba, hogy ne szédelegjen. Émile közvetlenül mögötte áll.

– Nézd! – mondja ismét. – Nézd, milyen gyönyörű! Festhetnél róla egy képet.

Joanne hagyja, hogy a szeme lassan megpihenjen a hálósobájuk előtti tájon, a végtelen fehérségen, a völgyeken, a teliholdon, azon a tökéletes köralakon, amely szinte valószerűtlen fénnel áraszt el mindent. Végtelen sok, távoli csillag rajzolódik ki a fekete égbolton, de olyan halványan világítanak, mintha nem akarnák elhomályosítani a hold ragyogását. Joanne nagyon lassan az ablaküvegre helyezi az egyik kezét.

Gyönyörű ez a végtelen nyugalom odakint. A hó a legapróbb zajt is elnyeli. A hold békés fénnel vonja be a tájat. Jólesik megérintenie a hűvös ablaküveget a láztól felhevült tenyerével. Hosszú ideig a látványtól átszellemülten áll. Tényleg jó lenne megfesteríteni. De hogyan találná meg a megfelelő árnyalatot, hogy a festményen ugyanez a különleges fény jelenjen meg? A lehelete finom párát képez az ablakon, letörli, majd az üveghez nyomja az orrát. Szinte érzi a tél illatát.

– Az ég éppen akkor borult be, amikor lefeküdni készültem.

Émile hangja felriasztja Joanne-t. Már el is felejtette, hogy Émile is ott van, közvetlenül mögötte.

– Szeretnél kimenni?

Joanne megfordul, és révedt tekintettel bámul rá.

– Ki akarsz menni a hóba?

Joanne csak áll szótlanul, tanácstalanul, mint egy kislány, aki arról álmodik, hogy a hóban szaladgáljon, de hirtelen nem is tudja, mit mondjon.

– Mindenki alszik – teszi hozzá bátorítóan Émile. – Még Hippolyte is. Csak mi vagyunk. Csak te meg én.

Erre a lány bátoritanul bólint, mint egy kisgyerek. Émile megint csak félresimítja a lány homlokára tapadt hajtincset.

– Akkor gyere – mondja Émile –, keressünk neked valami jó meleg ruhát!

Joanne lassú mozdulatokkal felvett egy nadrágot és egy pulóvert, nem is törődve Émile jelenlétével. Émile most először látta őt alsóneműben. Most először látta a lány testét... A hasát, a hátát, az ölet, a fenekét, a mellét. Jól látta a holdfényben a sápadt bőrét, a tetoválását. Egy nagyon finoman megrajzolt életfát, amely a gerince mentén egészen a nyakszirtjéig ért. Soha nem gondolta volna. Mint ahogyan azt sem sejtette, hogy egy ilyen test rejtőzik a bő ruhák alatt. Mindig is olyan törékenynek és soványnak tűnt. Azt gondolta, vézna. De ma este egy karcsú, izmos és életteli testet pillantott meg, amely hajlékony, mégis rendíthetetlen. Rendkívül megindítónak találta. Úgy vélte, jól tükrözi Joanne személyiségét. Emiatt Émile nem fordította el a tekintetét, hanem egyre csak figyelte a lányt, még akkor is, amikor az ránézett. Nem szóltak egy szót sem, csak nézték egymást. A csend elég hosszan tartott közöttük, aztán a lány szó nélkül folytatta az öltözködést.

Nagyon csendben kiosontak a házból. Joanne Émile karjába kapaszkodott. Már nem remeg. Csodálattal néz végig a tájon. Émile-nek igaza volt. Csak ők ketten vannak a hegy mélységes csendjében, csak ők ketten állnak a fehér végtelenség közepén.

Nagyon-nagyon lassan sétálnak. Lépteik nyomot hagynak a friss hóban. Haladnak előre, és magukat sem érzik valóságosabbnak a tájnál: mintha két délibábszerű alak lennének.

Visszatértek a csendes és fűtött hálósobába. Az ablakból Émile még mindig látja a két fehér hóangyalnyomot, amelyet az előbb hagytak maguk után, ahogy a hóba zuhantak. Joanne az ágyon ül, és megint reszket. Fekete kendőjébe burkolózva vacog. Émile eljön az ablakpárkánytól, és letérdel elé.

– Jól vagy?

Joanne feje reszket. Didereg, vacog. Émile megfogja a kezét, mire Joanne felnéz rá.

– Joanne!

Érzi a lány meleg leheletét, ahogy a vacogó fogak között motyogja:

– Fázom. Nagyon fázom.

Nem is vetette még le a kinti ruháját. Még mindig sállal a nyakában, kendővel a vállán ül. Az ajkai szederjesek, és Émile képtelen levenni a szemét róluk. Elkapja a lány tekintetét, a lány pedig az övét. Vajon Joanne kitalálta, hogy meg akarja csókolni?

– Olyan régen volt már – suttogja Joanne annyira halkan, hogy Émile nem biztos, hogy jól értette.

– Micsoda?

A lány a hidegleléstől reszkető arccal bámul rá.

– Nagyon régóta nem ért hozzám senki.

Émile érzi, hogy a szíve kihagy egy ütemet. Próbálja elrejteni a mellkasában zakatoló örült érzést. Joanne-nak megint visszatért ez a pokoli láza. Valószínűleg hallucinál. Gyengéden végigsimít a lány homlokán, és suttog hozzá.

– Minden rendben van, Joanne. Csak egy kicsit belázasodtál. Teszek még a tűzre, jó?

Joanne-nak összekoccannak a fogai. Mi a fenétől fázik ennyire? Újra megszólal gyenge, remegő hangon:

– Már majdnem két éve...

Émile még szorosabban fogja a lány kezét, és dörzsölve próbálja felmelegíteni.

Vékony, remegő hangján alig hallhatóan suttogja:

– Fázom. Annyira fázom.

– Tudom, Joanne.

Egy könnycsepp gördül végig Joanne arcán, és Émile szinte csodálkozik, hogy nem fagy jéggé azonnal.

– Nem is tudom, emlékszem-e még...

Émile végigsimít Joanne égő homlokán, letörli a könnycseppet.

– Mire, Joanne?

– Hogy milyen lehet...

– Micsoda?

– Szeretkezni.

Émile nem tudja, mit mondjon erre. Továbbra is a lány kezét dörzsöli.

Legszívesebben átölelné az egész testét, de nem tudja, Joanne hagyná-e.

– Hát persze hogy emlékszel, Joanne. Azt nem felejtí el az ember.

Újabb könnycsepp gördül végig Joanne arcán. Émile letörli, és homlokát megnyugtatóan Joanne perzselő homlokához érinti.

– Biztos vagyok benne, hogy fantasztikusan csináltad – mormolja. – És... biztos vagyok benne, hogy nem felejtetted el.

Joanne fogai vacognak. A lány meleg lehelete keveredik az övével. Az egyik könnycsepp Émile csuklójára hull.

– Émile – suttogja Joanne.

– Tessék.

– Szeretném, ha megtennéd.

Émile nem biztos benne, hogy jól értette. Valami dübörög a mellkasában. Nem akar megmozdulni. Inkább így marad, a homlokát Joanne homlokához szorítva. Nem akarja, hogy egymásra nézzenek. Legalábbis nem most, nem azonnal.

– Hogy megtegyem? – kérdez vissza.

– Igen! Szeretkezz velem! – mondja Joanne elhaló hangon.

Émile egy ideig mozdulatlan marad, homloka még mindig a lányéhoz simul.

– Én...

Nehezen találja a szavakat. Joanne meg se rezzen. Nem mozdul. Vár.

– Én...

Émile látja maga előtt az iménti hajlékony, izmos testet. Az életfatetoválast. A lány bőrének gyönyörű sápadt ragyogását. A pillantását, amellyel őt kereste. Joanne tudta, hogy Émile őt nézi. Érezte magán a tekintetét. Talán azt is érzékelte, hogy Émile gyönyörűnek és izgalmasnak találja a testét. Talán azt is tudta, mennyire csábító.

Émile felemelte a fejét. Joanne arca könnyektől nedves, az ajka remeg. Ha Émile képes lenne megszólalni, azt mondaná neki megint csak, hogy megszerettelek, de jó ideig egy szót sem tud kinyögni.

– Igen, igen... Én is kívánlak!

Gyengéden az ágyra fekteti. Leveszi a vállkendőjét, és maguk mellé teszi. Szorosan hozzásimul, próbálja magához ölelni az egész testével, hogy megszűnjön a remegés. Joanne feje lassan az övéhez billen. Forró ajka Émile ajkához ér. Mindketten lázasan, zihálva lélegzenek. Émile is reszket. Remeg a türelmetlenségtől, a megindultságtól, a sürgető vágytól.

– Annyira fázom – mormolja Joanne, ajkát Émile ajkára szorítva.

Émile erre még szorosabban átöleli, még jobban betakarja a testével. Letörli a lány könnyeit, miközben csókolja, próbálja megfékezni a remegését, szeretné, ha akkora keze lenne, hogy teljesen betakarhassa.

– Az előbb néztél – suttogja Joanne két csók között.

– Igen, így volt.

Tovább csókolóznak, mintha csak egymást akarnák belélegezni. Émile arra gondol, milyen hülyeség, hogy ez nem történt meg már korábban, hogy ilyen sokáig vártak.

– Mit gondoltál magadban? – motyogja a lány.

– Mit...

– Amikor néztél.

Émile a lány fölé gördül. Nem fél, hogy összenyomja. Már nem.

– Arra gondoltam, hogy milyen megingathatatlan vagy.

Újabb könnycseppek potyognak Joanne szeméből, de Émile nem hagyja, hogy az arcára hulljanak. Letörli őket.

– Gyere! – suttogja Joanne.

– Hogy?

– Hatolj belém!

– Várj, Joanne, mindjárt.

– Nem! Most rögtön!

A tekintete elkomolyodik.

– Most rögtön – ismétli meg határozottan. – Annyira fádom.

„Ez történik, amikor eszünk?

A lány bólint, és mintha egy mosoly futna át az arcán.

– Igen, ez történik, amikor eszünk. De akkor is, amikor lélegzel, sétálsz vagy szeretkezel. Csak figyelned kell.”

– Mutasd meg, jó? – suttogta Émile az imént, amikor beléhatolt.

Joanne már nem reszketett, az ajka újra rózsaszínű lett, kissé megduzzadt, az arca kipirult.

– Mit? – kérdezte.

– Mutasd meg, hogyan kell igazán szeretkezni. Mint a tortaevést. Mint ahogy a tortával csináltad Eus-ban.

Ekkor a lány a rajta fekvő Émile mellkasára tette a kezét, és azt mondta neki:

– Állj meg!

Émile mozdulatlan maradt, megkövülten hajolt a lány rózsaszín arca és karcsú válla fölé. Joanne folytatta:

– Érezd, mi történik! Érezd, mi történik, amikor így egymásba olvadunk!

A lány lehunyta a szemét, a fiú is ugyanúgy tett. Eszébe jutott, hogy még soha nem csinált ilyet, még sohasem tartott ilyen pillanatnyi szünetet szeretkezés közben. Soha nem szánt időt arra, hogy tudatára ébredjen a saját testének, a partnere testének, annak az intim csodának, amit együtt élnek át. Soha nem szánt időt arra, hogy érezze a két test közötti szimbiózist, az energiaáramlást, a nemi szervek egymást kiegészítő jellegét, a szinte egyetemes nyelvet, amelyen kommunikálnak egymással.

Aztán szinte öntudatlanul folytatták a szeretkezést, mintha a testük átvette volna az irányítást. Mintha valami nagyobb és erősebb hatalom hajtotta volna őket. Belemerültek a testük ringásába, meg-megállva, hogy hallják az egymásnak felelgető lélegzetvételiüket, és érezzék az ereikben lüktető mámort. Amikor megálltak, Émile a legtökéletesebb mozdulatlanságban látta, ahogy Joanne teste megfeszül, és

átadja magát a mindent elsöprő boldog elragadtatásnak, amely szinte megrémítette Émile-t. Próbálta nyitva tartani a szemét, hogy az emlékezetébe vesse a lány arcának minden részletét, a szétnyíló ajkát, a pillangószárnyként repdeső szempilláját. Próbálta szemét a lány arcára szegezni, de a mámor őt is elragadta, mint egy hatalmas hullám, mint egy felsőbbrendű erő. Erőtlenül omlott a lány testére. Tudta, hogy megtörtént. A lány megmutatta neki. Tudta, hogy a lány vezette őt, ahogyan a süteményevés közben is irányította. És mint minden másban is.

Hosszú percekig feküdt a lányon, és képtelen volt megszólalni. Joanne suttogott először, alig hallhatóan.

– Már nem fázom.

Joanne elaludt, de Émile nem álmos. A párnáknak dőlve figyeli a kint hulló havat és Joanne festményét az ablakpárkányon. Nézi Pok fekete alakját, ahogy összegömbölyödve fekszik a szőnyegen. Igyekszik a lehető legkevesebbet mozogva elérni az éjjeliszekrényén lévő kis fekete füzetét.

A telihold bevilágít annyira a szobába, hogy lefirkantson pár sort. Fogalma sincs, milyen nap és hány óra van. De nem is érdekli.

Egy novemberi éjszaka, a hegyekben, hóesésben. Teliholdkor.

„Sötétben kell járni, hogy meglássuk a fényt.” (Denis Lapointe)

Joanne-nak, aki mellettem alszik. Aki végül megmutatta nekem a fényt.

– Hová indulsz? – nyitja ki épp a szemét Émile. A nappali fény vakítja, és többször pislognia kell, hogy jól lásson. De nem álmodott. Joanne áll előtte, tetőtől talpig felöltözve, sállal a nyakában.

– Ó! – mondja, miközben visszafordul a fiú felé. – Arra gondoltam... Szeretnék ma reggel elmenni segíteni az építkezésen.

Émile alig tudja elhinni, ami kettejük között tegnap éjszaka történt. Még mindig érzi azt a szokatlan melegséget a szíve tájékán.

– Biztos vagy benne?

A lány bólint. A tekintete elszánt, az arca szenvtelen.

– Már nem vagyok lázas.

– Hadd nézzem!

Joanne az ágyhoz lép, Émile pedig a homlokára teszi a kezét.

– Jó, rendben.

Be kell ismernie, hogy Joanne-nak igaza van, nem lázas, és tényleg jobban is néz ki. Megkönnyebbül, hogy ilyen állapotban látja a lányt.

– Csinálsz reggelit? Lezuhanyozom, és mindjárt jövök.

– Oké!

Szokatlan Joanne-t a konyhában látni. Albain és Hans is ott van velük, és kíváncsian néznek rá, de egyikük sem szól egy szót sem.

– Látom, már megismerkedtetek Joanne-nal – mondja Émile, amikor belép a kis konyhájukba, miközben egy törölközővel szárítja a haját.

A két srác bólint. Zavarban vannak, hogy egy lány is van közöttük.

– Ma velünk jön dolgozni.

Joanne szótlan, a sáljába burkolózott. Várakozik az előkészített tálkákkal az asztalon. Émile leül mellé. Joanne a forró kávéra, a kenyérre és vajra mutat, amelyet Hippolyte minden hajnalban frissen hoz.

– Végeztél már valamilyen hasonló munkát? – kérdezi Émile, miközben a kenyérébe harap.

A lány sejtelmesen mosolyog, aztán bólint:

– Hogyne.

Fáj a térde, mert egész nap azt az átkozott verandát járólapozta. Léon is kimerültnek látszik. Saint-Suliacban beköszöntött a nyár, és a nap erősen tűz a veranda ablakaira.

Folyik róluk a verejték.

– Kértek jeges teát? – dugja be a fejét Joseph az üvegezett, félig nyitott verandaajtón.

Odakint tüsténkedik a paradicsompalántái között.

– Apa! – sóhajt Joanne, és fintorogva feláll. – Nem lenne szabad kint lenned ebben a hőségben.

– Nem elég, hogy nem segíthetek nektek? Azt akarod, hogy egyedül üljek bezárva a sötétben?

Ingerültnek tűnik. Nagyon rosszul viseli az orvos által előírt pihenést. De Joanne nem enged. Az édesapja a múlt hónapban újabb szívrohamot kapott.

– Menj, apa, ülj le az árnyékban pár percre! Hozok neked jeges teát.

Joseph morog egy kicsit, de végül feláll, és megtörli a földes kezét. A második szívroham sokkal súlyosabb volt, mint az első. A veteményesben esett össze, ott talált rá Joanne. Az orvosok további vizsgálatoknak vetették alá, és meglelt a diagnózis: szívelégtelenség. Az orvosok többféle gyógyszert írtak fel neki, amiket minden étkezés előtt kell bevennie. Azt tanácsolták neki, hogy kerülje a napsütést, és sétáljon mindennap, de csak addig, amíg nem fullad. Joanne minden este magasabbra emeli a párnáját, amikor az édesapja lefekszik. Az orvosok azt mondják, így könnyebb lélegeznie.

– Segítsek valamit? – kérdezi Léon, miközben Joanne visszatér a konyhába.

– Nem, kösz, megcsinálom.

Joanne előveszi a hűtőből a herbateát, amelyet az édesapja egész éjjel áztatott. A kertből szedett friss mentából készítette egy kanálnyi mézzel. Aztán visszamegy, és leül az apja mellé a nappali hűvösében.

– Tessék!

Az édesapja még mindig feszültnek tűnik, miközben mohón kortyolja a hűsítő teát. Mindketten meglepődnek, amikor az előszobában megcsörren a telefon.

– Majd én felveszem – mondja Joanne.

Elképed a telefonban hallott hangtól. Női hang, gőgös, de kissé megtört.

– Jó napot, itt Mme André. Beszélhetnék, kérem, a fiammal?
Joanne pár pillanatig nem válaszol. Léon hét hónapja költözött ide, és azóta nem tartja a kapcsolatot a szüleivel.

– Halló? – mondja Mme André türelmetlenül.

– Igen, mindjárt... mindjárt szólok neki.

– Várok.

Joanne úgy vánszorog, mintha mázsás súly nehezedne a mellkasára. Mi folyik itt? Reméli, hogy ez a hívás nem rossz hírt jelent.

Léon a járólap fölé hajol, és fújtatva törölgeti a homlokát, amikor Joanne kilép a verandára. A kezében tartott telefonkagylóra mutat, és suttog:

– Az anyád az.

Léon éppoly meglepettnek tűnik, mint ő. Átadja a telefont, és csendben távozik.

Léon néhány pillanattal később bemegy a nappaliba Joanne-hoz és Josephhez, akik egy-egy pohár jeges teával a kezükben ülnek, és aggódva pillantanak rá.

– Minden rendben van? Nincs semmi baj?

Léon értetlenül és még mindig kissé megrendülten néz.

– Nem, nincs semmi baj. Szerintem csak újra fel akarják venni a kapcsolatot.

Joanne megkönnyebbülten mosolyog, és két kezével megragadja Léon egyik kezét.

– Az jó, nem?

Léon bólint, de a nyugtalanság nem tűnik el az arcáról.

– Holnap este várnak vacsorára.

– Csak téged? – kérdezi Joseph közömbösen.

A kérdésre némi aggodalom látszik Léon arcán.

– Igen – mondja zavartan.

– Az jó – bólint Joanne –, úgy könnyebb mindenkinek.

Léon halványan elmosolyodik.

– Igen – mondja végül. – Szerintem is.

Aznap este az ágyban Joanne odabújik Léonhoz. Érzi, hogy a fiú még mindig zaklatott, ezért a fülébe súgja:

– Figyelj, meghívhatod őket vacsorára valamelyik este.

– Komolyan mondod? – fordul döbbenten a lány felé.

– Itt az ideje elásni a csatabárdot, nem gondolod?

Léon annyira meglepődik, hogy elakad a szava.

– Ha én apával nem teszek feléjük egy lépést, ők soha nem fognak. Jól gondolom?

Léon átkarolja, és a száját a füléhez szorítva suttogja:

– Tudod, hogy szeretlek.

– Tudom.

– Meghívom őket. Megígérem.

Aznap este még a szokásosnál is szenvedélyesebben szeretkeznek. Nem is sejtik, hogy Léon hétfő este csalódottan tér majd haza, és alig hallható hangon közli:

– Visszautasították a meghívást.

Azt sem sejtik, hogy a visszautasítás ellenére Léon továbbra is minden héten el fog majd járni vacsorára a szüleihez, amit az otthon maradó Joanne egyre elkeseredettebben fog viselni.

– Múlt héten fejeztük be az ácsmunkákat – mutatja Joanne-nak Albain, amikor a térdig érő hóban megérkeznek az építkezésre. – Most kezdjük áttörni a nyílászárók helyét. Van kedved segíteni?

Albain érezhetően beszédes. Míg Émile és Hans csendben nekilát a munkának, Albain elkezdi mesélni az életét Joanne-nak.

– Tudod, eredeti foglalkozásomra nézve ács vagyok, tizenöt évet dolgoztam a szakmában. Sokáig éltem a Pireneusokban, nagyon szeretem ezt a vidéket, csak aztán el kellett költöznünk, amikor a feleségemet áthelyezték Toulouse-ba. Amikor visszajövök ide, olyan, mintha a múltba mennék vissza. Érted?

Joanne nem igazán figyel arra, amit Albain mond. Örül, hogy támaszthatja az állványzatot, amelyen Albain gubbaszt, és a helyén tartja, miközben a férfi egy flexszel vési a falat. Amikor a flex fülsiketítő zaja elhallgat, Albain folytatja:

– Azután, hogy kivéstük a nyílásokat, az ablaktokok következnek. Azokat csinálja amott Émile és Hans.

Az ebédszünet hamarabb elérkezik, mint amire Joanne számított. Délután Émile kimenekíti Albain mellől azzal, hogy elviszi magával befejezni a tokokat, amelyeken délelőtt dolgozott. Hansnak kell elviselnie Albain fecsegését, amit Joanne egyáltalán nem bán.

– Milyen volt az első napod? – kérdezi Émile, amikor késő délután Joanne kijön a forró zuhany alól.

– Jólesik újra mozgásba lendülni.

Rámosolyog a lányra.

– Azt hiszem, nem is mondtam... Ma volt Hans utolsó napja. Visszamegy Németországba, hogy a családjával együtt készülődjön a Mikulásra. Van egy szokás itt a birtokon. Minden alkalommal, amikor egy önkéntes elmegy, tartanak egy kisebb búcsúvacsorát Hippolyte-tal. Ma este is lesz.

Joanne bólint.

– De ha túl fáradt vagy hozzá, természetesen...

– Nem, jól vagyok. Elmegyek.

– Ó, és még valami...

– Igen?

– Nagyon szeretnek kártyázni és borozgatni. Attól tartok, későig fog tartani.

Émile sajnálkozva néz, de Joanne ismét elmosolyodik.

– Rendben. Biztosan kellemes lesz.

A kis konyhában jó meleg van. A kandallót megtölték fával, és ahogy ott ültek a párás ablakok mögött, a kézről kézre adott alkoholtól egyre vidámabban csillogott a szemük, és kipirult az arcuk. Hippolyte hozatott felvágottakat, helyi sajtféléket, friss kenyeret és sok üveg vörösbort.

– Nem szeretem a szupermarketeket – vallja be Hippolyte Joanne-nak. – Itt van nekünk helyette, amit mi csak úgy hívunk, hogy Tütű.

– Az mi?

– Egy furgon, amely friss termékeket szállít a környékről. Én csak a Tütű-től vásárolok. Tessék, kóstold meg! Ez egy béarni bor. Cabernet.

Nem sok választási lehetőséget ad Joanne-nak, már tele is tölti a poharát. Nehéz ellenállni a pillanat könnyedségének és melegségének, egyre emelkedik a hangulat, és nő a hangzavar. Hans mindenkit megneveltet azzal, hogy német akcentussal próbálja kiejteni a „pezsgő” szót. Aztán Hippolyte elmeséli nekik Aas történetét, amelyet mindenki tátott szájjal hallgat. Elmondja nekik, hogy Aas-t a „füttyszó hazájának” nevezik, mert a helyieknek van egy sajátosságuk: régen, még a modern eszközök előtt, a völgy egyik oldaláról a másikra füttyszóval kommunikáltak.

– Tudjátok, a völgy nagyon jól vezeti a hanghullámokat a legelők és a falu között.

– Komolyan? – kérdezi Albain hitetlenkedve.

– A pásztorok kilométeres távolságokból is megértették egymást! Egy teljes nyelvet, egy elég bonyolult füttynyelvet fejlesztettek ki, amelyet nemzedékről nemzedékre adtak tovább!

Az asztal körül mindenki csak ámul.

– De ez a nyelv a mindenféle mobil izé megjelenésével eltűnt, feleslegessé vált.

– Maga beszéli még ezt a nyelvet? – kérdezi Hans erős akcentussal.

– Természetesen. A nagyapám megtanította még kölyökkoromban.

Így aztán kissé kapatosan az asztal körül mindenki két ujjal a nyelve alatt fütyülni próbál. Minél több bor fogy, annál ügyetlenebbül próbálják utánozni Hippolyte füttyjeleit, de az öregnek egyáltalán nem szegi kedvét a tanítványai bénázása.

– Folyékonyan kell beszélni az okcitánt ahhoz, hogy megtanuld a füttynyelvet – mondja.

Próbálja rávenni őket, hogy hangosan ismételjék el az „apèra lo medecin” kifejezést, ami annyit tesz, „hívd az orvost”, majd az ujaival a szájában elfütyüli. Az ezt követő hangzavar eszement röhögésbe csap át, míg Hans két csuklás között kijelenti:

– És még azt mondják, hogy a német egy bonyolult nyelv! Az eszem megáll!

Másnap reggel Émile-nek nehéz a feje, hasogat, és kiszáradt a szája. Mindenki többet ivott a kelleténél. Még Joanne is. Hans még tegnap este végleg elköszönt, mielőtt lefeküdt volna, mert ma reggel korán indult a busza az aas-i templommal szembeni megállóból.

Émile eltorzult arccal fordul meg. A napfény még jobban felerősíti a halántékában már amúgy is lüktető fájdalmat.

– Joanne? – emeli fel kicsit a fejét.

A lány nincs az ágyban. Megpillantja a sziluettjét, amint az ablakpárkányon ül, és a füléhez tapasztja a telefont. Émile gyomra görcsbe ugrik. Először arra gondol, hogy Léon az. Egyáltalán nem említette Joanne-nak a telefonbeszélgetésüket. Joanne felé fordul, a lány sápadt és reszketeg.

– Mi van?

Joanne aggasztóan lassú mozdulatokkal feláll. Odajön, megáll az ágy előtt, és átadja neki a telefont.

– Mi az? – kérdezi Emil.

A szíve hevesen ver, és alig kap levegőt. Érzi, hogy valami nincs rendben, de nem tudja összerendezni a gondolatait. Ismét Léon jut az eszébe. De miért adná át Joanne a telefont?

– Hangüzenet – mondja Joanne szokatlanul rekedt hangon.

Émile nem érti. Elveszi a telefont, és a füléhez tartja, miközben Joanne lassan visszaül az ablakpárkányra. Gépies hang hallatszik a telefonból: „Üzenete érkezett ma reggel nyolc óra tizenhárom perckor.” Egy kattanás, mintha fojtott sírást hallana, majd végül egy női hang szólal meg: „Szia Joanne! Szia Émile! Annie vagyok. Azért...” Ismét elcsuklik a hangja, rövid szünetet tart, majd, ha nehezen is, de folytatja. „Azért hívtalak benneteket, hogy elmondjam, anya tegnap este eltávozott közülünk. Elrepült a mennyországba. Nem szenvedett. Álmában ment el.”

Émile szíve nagyot dobban. Hirtelen mélységes szomorúság önti el a lelkét, és úgy érzi, ezer darabra hull a bánattól. Lassan felemeli a fejét, de mintha mázsás súly nehezedne rá. Az ablakpárkánynál Joanne arca csupa könny. Nem kell semmit mondaniuk egymásnak. Tudják, hogy mindketten ugyanazt a fájdalmat élik át.

Émile üti, egyre csak üti a vésőjét. A keze berepedezett a hidegtől, és több helyen meg is vágta magát, de nem érez semmit.

– Émile! – visszhangzik Joanne hangja mögüle. Nem hallotta közeledni a törmelék között. – Koromsötét van. Vissza kellene jönnöd a szállásra.

Megvonja a vállát.

– Jó. Csak még befejezem ezt az ablaknyílást.

– Mínusz nyolc fok van.

– Egy órán belül végzek. Menj, melegedj fel, nemsokára jövök én is!

Joanne habozik. Egyik lábáról a másikra állva várakozik. Sapkája és hatalmas sálja szinte teljesen eltakarja az arcát. Már harmadszor jön ki érte. Albainnel már öt órával ezelőtt visszamentek a szállásra. Émile azt mondta: „Csak befejezek valamit, és jövök.” De még mindig dolgozik, és Joanne akárhányszor jön érte, ugyanazt ismételgeti: „Befejezem ezt, és mindjárt ott vagyok.” Érti, hogy Émile-nek szüksége van arra, hogy üsse a falat, és kiűzze magából a bánatát azzal, hogy egyenként összetöri, darabokra zúzza a köveket, és hogy ez valamiféle megkönnyebbülést okoz neki, de azt is tudja, hogy Émile az egész éjszakát is képes lenne ezzel tölteni. Tétovázik. Szeretne mondani valamit, de nem tudja, mit.

– Akkor hadd férjek én is ide!

Émile meglepődik, amikor meghallja a hangját, mert azt hitte, Joanne visszament.

– Micsoda? – kérdezi.

Megfordul, és látja, hogy a lány lehajol, felvesz egy vésőt a törmelékből.

– Mit...

– Hadd férjek én is ide! – ismétli a lány. – Segítek.

Ugyanolyan eltökéltnek tűnik, mint aznap este, amikor azt mondta: „Hatolj belém, most rögtön!” Émile lassan engedelmeskedik. Egy kicsit arrébb lép, és látja, hogy Joanne odaáll mellé, és ő is munkához lát.

Mindketten ütni kezdik a falat. Püff. Püff. Püff. A kődarabok egymás után hullanak le. Csak ütik és ütik. Egyfolytában ütik. Felváltva ütik a vésőiket, egészen késő estig az egyébként csendes éjszakában.

A Saint-Vincent-templom előtt nagy tömeg gyűlt össze. Jean, az öreg páásztor is eljött, és más idős emberek is itt vannak. Messziről észre lehet venni Annie-t a fekete fátyol alatt, mellette a férjét, a gyermekeit és az unokáit. Émile és Joanne is jelen vannak a gyászoló tömegben. Egymás kezét fogják. Kicsit kívülállónak és elveszettnek érzik magukat ebben az ismeretlen emberáradatban. Csendben nézik, ahogy a hosszú menet bevonul a templomba. Felismerik Annie néhány barátját, akikkel az Eus-ben töltött néhány hónap alatt találkoztak. Visszafogottan, csak egy bólintással üdvözlök egymást. Körülöttük az utcákat hó borítja. Eus gyönyörű télen. Talán még szebb, mint nyáron. Megkondul a templomharang. Egyszer. Kétszer. Háromszor. Moraj fut végig a gyülekezeten. A tömeg igyekszik minél gyorsabban bejutni a templomba, és Émile a kezénél fogva húzza Joanne-t.

– Gyere, menjünk! – mondja csendesen.

Odabent jéghideg van. A templom hátsó részében, a tölgyfa ajtókhöz közel, az utolsó padokban foglaltak helyet, és a hideg levegő átjárta őket. A mise alatt végig szorosan fogják egymás kezét.

Myrtille életútját négy lánya és egyik veje eleveníti fel. Sokszor említi Eugène-t, beszélnek a szeretetről, amelyet egymás iránt éreztek, és az örömről, amelyet akkor fognak átélni, amikor odafent ismét találkoznak. Beszélnek Myrtille boldogságáról, hogy nagymama, majd dédnagymama lett, és az akaraterejéről. Egyszerű, megható szertartás, nagyon

sokan jöttek elkísérni Myrtille-t az utolsó útjára.

A templom lépcsőjén Annie odajön hozzájuk. Egy zsebkendőt gyűröget, könnyes a szeme, de meleg mosollyal öleli meg őket.

– Myrtille örült volna, ha itt vagytok.

Szótlanul bólogatnak.

– Alig várta, hogy újra lásson benneteket karácsonykor. Számolta a napokat a naptárban. Már az ágyat is előkészítette az emeleten.

Nem tudnak Annie szemébe nézni.

– Rettenetesen sajnáljuk. Hamarabb vissza kellett volna jönnünk – szólal meg végül Émile, de Annie gyengéden a vállára teszi a kezét.

– Ne szabadkozzatok! El sem tudjátok képzelni, hogy ti ketten mennyivel színesebbé tettétek az életét. Évek óta nem láttam ilyen vidámnak és derűsnek. Boldogan ment el, higgyétek el nekem!

Amikor Joanne felemeli a fejét, Annie elkapja a pillantását. Egyenesen a szemébe néz.

– Ezért is szerettelek volna látni benneteket. Meg akartam nektek köszönni.

Könnyáztatta tekintete Joanne-ról Émile-re vándorol, de egyikük sem tud megszólalni. Szükségük van pár másodpercre, és ezúttal Joanne szedi össze magát elsőként:

– Nem. Mi tartozunk neki köszönettel!

Annie Joanne karjára teszi a kezét, és meghatódva megszorítja, majd elfordul, és a menetre mutat.

– Kivisszük a koporsóját a temetőbe. Elkíséritek?

Bólintanak.

A gyászmenet végén lépkednek a dermesztő novemberi hidegben.

– Nálad van a tábla? – kérdezi Émile.

Amikor ma reggel megérkeztek, egy szép emléktáblát vésettek egy helybeli szobrászművésszel. Egy visszafogott, fekete alapra helyezett áttetsző, egyszerű üveg téglalap, amelyre egyetlen mondatot írtak gyönyörű fehér betűkkel.

Émile ötlete volt, hogy ne egy semmitmondó mondat, hanem egy idézet álljon rajta. Együtt választották ki tegnap este Joanne régi, megsárgult könyveit lapozgatva.

Az emberek olyanok, mint az ólomüveg ablakok. Ragyognak, amíg süt a nap, de amikor beáll a sötétség, a szépségük már csak akkor mutatkozik meg, ha belülről árad rájuk a fény. (Elisabeth Kübler-Ross)

Myrtille-nek, akinek szépsége beragyogta utunk egy részét.
Őszinte barátsággal:
É&J

Nézik, ahogy a koporsót leeresztik a sírboltba, ahol Eugène is nyugszik. A legközelebbi hozzátartozók a sír mellett állnak, míg ők ketten inkább hátrébb húzódnak, és a sáljukba burkolják az arcukat. Émile-nek akaratlanul is eszébe jut, hogy amikor Joanne-nak legközelebb ilyen eseményen kell részt vennie, akkor ő, Émile fekszik majd a koporsóban. Emiatt egyre csak szorítja, képtelen elengedni a lány kezét.

Azon tűnődik, vajon milyen igazság létezik ezen a förtelmes világon. Joanne-nak már nincs édesapja, nincs kislánya, és hamarosan majd ő, Émile kerül sorra. Lehet, hogy Joanne arra ítéltetett, hogy lássa meghalni mindazokat, akikre vigyáz?

A szűk család oldalt helyezkedett el, helyet hagyva a végtelen hosszúnak tűnő sorban áramló tömegnek. Mindenki közelebb lép a sírgödörhöz, hogy végső búcsút vegyen Myrtille-től, és elhelyezzen egy csokor virágot vagy egy kegyeleti emléktáblát. Émile és Joanne a néma csendben lassan haladó sor végén áll.

– Joanne! – suttogja Émile alig hallhatóan.

A lány odafordítja az arcát, és némán, kérdően néz rá.

– Kevésbé fájdalmas lenne a számodra, ha elhamvasztanának?

A lány nem fordítja el a tekintetét. Egyenesen a szemébe néz, és igyekszik közömbös maradni.

– Igen. Azt hiszem, igen – válaszolja, majd elhallgat, mert Myrtille egyik lánya odajön, hogy üdvözölje az előttük álló ismerősét. Amikor pár pillanat múlva továbbmegy, Joanne suttogva folytatja:

– De ez nem lehet kérdés.

– Miért? – kérdezi Émile lélegzet-visszafojtva.

– A te döntésed. Csakis rajtad múlik.

– Én csak elviselhetőbbé szeretném tenni a számodra.

Joanne finoman megrázza a fejét, és megint egyenesen előrenéz.

– Ha nem tudsz a magad véleménye alapján dönteni, akkor gondolj a családodra! Hogy ők mit szeretnék. Ne én legyek a szempont!

– A hamvasztás mellett döntök.

Joanne teljesen szenvtelen marad, a tekintetét még mindig egyenesen előreszegezi.

– Biztos vagy benne?

– Biztos vagyok benne.

Joanne arca finoman összerándul, láthatóan elérékenyült, Émile pedig érzi, hogy jól döntött.

Utolsóként helyezik el a kegyeleti táblájukat Myrtille és Eugène családi sírhelye előtt. Újra hullani kezd a hó, miközben részvétet nyilvánítanak a családtagoknak.

– Önök kik? – kérdezi egy nő, aki bizonyára Myrtille egyik lánya.

– Őket pártfogolta anya – válaszol helyettük Annie.

Erre a válasza nem számítottak, mint ahogyan a nő derűs kiáltására sem.

– Ó, szóval önöket adta össze!

A családból kuncogó mormogás hallatszik.

– Nem, Marie, nem anya adta őket össze. Az a polgármester dolga volt – igazította helyre Annie viccelődve.

– Tudom – feleli Marie. – De anya mégis így mesélte. Nem igaz?

Válaszképp mindenki elérékenyülve bólogat és mosolyog. Émile és Joanne félénken helyesel.

– Igen, mi vagyunk azok.

– Anya nagyon szerette magukat – jelenti ki Marie, majd a vállukra teszi a kezét. – Köszönjük, hogy eljöttek!

Elköszönnek, és egymás mellett lépdelnek a temető kijárata felé vezető úton. Myrtille családja még együtt marad a sír körül, néhányan imát mondanak.

– Szétnézünk a faluban, mielőtt hazaindulnánk? – kérdezi Émile.

Joanne bólint. Szeretnének végleg búcsút venni Eus-tól. Soha többé nem fognak visszatérni ide. Émile igyekszik nem gondolni Myrtille-nek tett ígéretükre és arra, hogy Joanne-nak nem lesz már hová mennie.

A birtok melléképületének kis szobájában fojtott sóhajok hallatszanak aznap este. Mintha a lélegzetükkel a fájdalmukat is kifújnák magukból. Ezúttal nem kellett beszélniük. Fáztak. Kiüresedettnek érezték magukat. Mintha egy ellentmondást nem tűrő életvágy uralkodott volna el rajtuk: annak a vágya, hogy egymással töltsék ki a bensőjükben támadt űrt.

A sóhajok késő éjszakába nyúlóan hallatszanak, majd lassan elhalnak, és testük törékeny megnyugvást talál.

– Joanne! Joanne!

Joanne hirtelen magához tér. Elszunyókált, miközben várta, hogy Émile este visszajöjjön az építkezésről. A munkaidő után is órákat töltött ott Annie telefonhívása óta. Albain és Joanne három-négy órakor befejezik a munkát, és bejönnek melegedni. Joanne ilyenkor fest vagy Pokkal játszik. De Émile későig dolgozik. Általában majdnem nyolcig. Neki köszönhetően sokat haladt az építkezés, aminek Hippolyte nagyon örül, de Joanne nem tudja, jó szemmel kell-e néznie. Émile szótlannul tölti napjait, mindenki másnál lendületesebben dolgozik, és esténként sem nagyon beszél. Előző nap csak annyit mondott, hogy sajnálja, de most először veszített el egy hozzá közel álló embert, és időre van szüksége, hogy túltegye magát rajta.

– Joanne! – ébreszti álmából Hippolyte hangja.

Felül, és a szobaajtóhoz lép. Hippolyte aggódó tekintettel áll a folyosón.

– Mi a baj?

– Émile lezuhant az építkezésen. Nem akarja, hogy orvost hívjak.

Mivel Joanne még félálomban van, időbe telik, mire megérti, hogy mit mond az öreg pásztor.

– Lezuhant? – kérdez vissza.

– Nem tudom, mit keresett az építkezésen ilyen kései órán. Biztos, hogy megütötte a fejét, mert összevissza beszél. Nem akar orvoshoz menni.

Joanne átrobog a szobán, felkapja a fekete kendőjét az ágyról.

– Máris megyek.

Hippolyte egy kicsivel hátrébb megáll, miközben Joanne a törmelék közepén álló Émile-hez lép, aki elgyötörtnek tűnik. Joanne nem hiszi, hogy lezuhant volna. Szerinte újabb emlékezetkiesése lehet. Joanne gyomra összerándul, ahogy közeledik felé, de igyekszik megőrizni a nyugalmát.

– Émile!

Joanne-t páni félelem fogja el, amikor ugyanazt látja Émile tekintetében, amit Bages-ban is, amikor Émile nem ismerte meg. De most mégsem erről van szó, hanem valami másról. Émile mintha felismerné, viszont zaklatott és szokatlanul ideges. Körbe-körbenéz maga körül, mintha csak most látná, hol van, és nem értené, mit keres ott.

– Joanne, mikor kerültünk mi ide? – kérdezi, amikor a lány odaér hozzá.

Joanne nem mer a mögötte álló Hippolyte-ra pillantani. Igyekszik minél halkabban beszélni.

– Három hete.

De Émile türelmetlenül rázza a fejét.

– Ugyan már!

– De igen. Három hete érkezünk – mondja halkán.

Émile megint bosszúsan rázza a fejét.

– Eus-ben voltunk. Nagyon jól emlékszem. A szűk utcákon a fák éppen hullatták a leveleiket.

Joanne bólint, és igyekszik elrejtetni az aggodalmát.

– Igen, ez igaz.

– Alig két napja. De talán még ma reggel is ott voltunk Myrtille-nél. Te pedig a Coco Fagylaltozóban dolgoztál!

Joanne igyekszik mindvégig Émile szemébe nézni, és világosan beszélni:

– Nem.

– Hogyhogy nem?

Joanne-t egyre inkább zavarja a mögöttük álló Hippolyte jelenléte. Különösen, hogy az öreg pásztor most megköszörüli a torkát, és közbeszól:

– Látod, Joanne? Ezért gondolom, hogy komoly baja lett az eséstől. Nem szabad ennyiben hagynunk! Hívok orvost.

Joanne próbál higgadt maradni, és uralni a helyzetet.

– Nem hiszem, hogy lezuhant.

Hippolyte értetlenül néz rá. Émile hallgat, az arca idegesen meg-megrándul.

– Fiatalkori Alzheimer-kórban szenved.

Émile nem reagál sem az elhangzottakra, sem a remegő hangra.

– Hogy mi baja van? – ráncolja a homlokát Hippolyte.

– Olyan betegségben szenved, amely a memóriáját károsítja. Időnként előfordul vele, hogy nem emlékszik erre-arra.

Hippolyte bizalmatlanul néz rá. Joanne folytatja, és közben igyekszik magabiztosnak tűnni:

– Nem vészes. Minden vissza fog állni a normális kerékvágásba. Nincs szükség orvosra. Csak egy kis idő kell.

Hippolyte egyikükről a másikukra kapkodja a tekintetét. Láthatóan nem tudja, mit tegyen.

– Biztos?

– Igen, minden rendben van. Visszaviszem a szállásra. Pihen egy kicsit, és holnapra jobban lesz.

Hippolyte egy pillanatig tétován áll, aztán bólint.

– Azért csak maradj mellette! Ha szédülne vagy

émelyegne...

– Akkor hívunk orvost – biztosítja Joanne. Az öreg pásztor lassan elsétál. A távolban a kutyája, Mystic szalad hozzá a friss hóban. Joanne fellelegzik, de amikor megfordul, Émile úgy bámul rá, mintha egy örült lányt látna, aki megijeszti.

– Miért hoztál ide?

Joanne nyel egyet. Fogalma sincs, hogyan lehetne kikecmeregni ebből az egészszől, vagy hol kezdje a magyarázatot.

– Émile!

– Mi az?

– Te hoztál minket ide.

Émile hangja szinte bántó, ahogy válaszol:

– Hazudsz!

– Nem hazudok.

– Azt mondtad, Eus-ben voltunk! Akkor meg miért vagyunk most itt? Úgy volt, hogy Myrtille összejövetelet szervez néhány barátjával.

Joanne lassan lehunyja a szemét, és minden erejét összeszedve abban reménykedik, hogy mire újra kinyitja, Émile visszanyeri az emlékezetét.

– Nem.

– Mi az, hogy nem? – háborodik fel Émile.

– Már két hónapja eljöttünk Myrtille-től.

Émile elveszíti a türelmét. Joanne képtelen összeszedni a gondolatait, hogy lecsillapítsa; semmi nem jut az eszébe, ami megnyugvással tölthetné el Émile-t. Csak azt suttogja:

– Gyere! Gyere be a melegre! Megmagyarázom.

De Émile nem mozdul. Nem áll szándékában otthagyni a törmeléket és az építkezést.

– Most magyarázd el!

– Jó. Először Peyriac-de-Merbe mentünk. Aztán meg Bages-ba. Nem emlékszel? Ott volt Sébastian, a halászfű és a kutyája, Lucky.

Nem mer Émile szemébe nézni, szembesülni a tekintetéből kiolvasható kétségbeeséssel.

– Azután elindultunk, hogy lássuk a tengert. Gruissanba

mentünk.

Tekintetét a lábára szegezi, a törmelék közé szorult bakancsára, és nagyon gyorsan hozzáteszi:

– Ott beteg lettem. Lázam volt. Azért hoztál ide, hogy fűtött helyen legyünk.

Megkockáztat egy pillantást Émile-re, de az hátat fordít neki, és a szemközti fal felé sétál, mintha az segítene neki megbirkózni a helyzettel.

Hirtelen megáll, és megfordul. Megrázza a fejét. Ez az első alkalom, hogy így viselkedik. Általában pánikba esik. Teljesen kétségbeesik. De ezúttal nem. Úgy tűnik, meg van győződve arról, hogy igaza van, és hogy Joanne hazudik. Szinte agresszív.

– Marjorie mindig is azt mondta, hogy kiszámíthatatlan vagy!

Joanne-nak elkerekedik a szeme. Ebből semmit sem ért.

– Hogy micsoda?

– Azt gondolta, hogy arcátlanul és felelőtlenül viselkedsz.

Joanne képtelen bármit is válaszolni. Ez az első alkalom, hogy ennyire felzaklatja.

– És igaza volt. Nézd meg, hová hoztál! Az isten háta mögé! Mindig csak a terveid. A te terveid. A te kis vágyaidnak kellett mindig elsőnek teljesülniük!

Joanne észrevétlenül hátrál egy lépést. Legszívesebben elfutna. A lehető leggyorsabban el akar menekülni tőle.

– Igen, ez az! – vágja hozzá dühösen. – Menj csak! Ebben nagyon jó vagy, nem igaz?

Joanne újabb lépést tesz hátrafelé. Most már megijeszti Émile viselkedése. Érti, hogy összeszorul a torka, és kezd elfogyni a levegő.

– De nem érdekel, ha lelépsz, Laura. Vége van! Nem szeretlek többé! Nem érdekel többé, mit gondolsz!

Joanne nem ismeri Émile-nek ezt az arcát, mert még sosem látta. Ez nem az az Émile, akivel öt hónappal ezelőtt találkozott.

– KOPJ MÁR LE!

A durva hang visszaverődik a falakról. Joanne-nak nem

kell kétszer mondani, elmenekül az építkezésről.

Másnap reggel, amikor felébred, még mindig gombóc van a torkában. Alig tud miatta nyelni. Beletelik pár pillanatba, mire eszébe jutnak az este történetek, és rájön, miért érzi magát ennyire pocskékul. Amikor kinyitja a szemét, látja, hogy Émile nem aludt itt. A takaró teljesen érintetlen az ágy másik oldalán. A párnán sincs nyoma a fejének. De a legnyugtalanítóbb az, hogy Émile kabátja és sálja eltűnt az ajtó mögötti kis fogasról. Joanne szíve hevesen ver. Hogy a fenébe nem jutott eszébe eldugni a lakóautó kulcsait? Bizonytalan mozdulatokkal felkel. A padló jéghideg. Forog vele a világ. Nagy nehezen visszatart egy öklendezést. Nem nagyon akarja tudomásul venni, mi történt, hogy kudarcot vallott. Méghozzá szánalmasan. Ígéretet tett, hogy vigyáz Émile-re, nehogy hazamenjen. Ehelyett inkább elmenekült előző este, összegömbölyödött az ágyban, és heves szívdobogással figyelte a melléképületben hallható lépéseket. Jobban kellett volna erősködni, meg kellett volna próbálnia érvekkkel meggyőzni. De meg sem próbálta. Megkönnyebbült, hogy végre eljött az építkezésről. Valójában szégyelli bevallani, de azt kívánta, Émile bárcsak elmenne, eltűnne. Nem tetszett neki Émile-nek az az arca, amelyet tegnap este látott. Megijedt tőle. Émile szörnyen dühösnek tűnt. Olyasmiket kiabált Joanne-nak, amiket valószínűleg valaki másnak szánt.

Megragadja az ajtókilincset, és megpróbálja kinyitni ügyelve, hogy el ne veszítse az egyensúlyát. Albainba ütközik, aki éppen kopogni készült.

– Nahát, te itt vagy?

Albain nem nagyon érti, mi folyik, miért van még mindig itt a pizsamásan plédbe burkolózó és holtsápadt Joanne.

– Hippolyte azt hitte, orvoshoz vitted Émile-t.

– Hogy mi?

Albain ismét aggódva fürkészi az arcát. Szörnyen sápadt lehet.

– A tegnapi balesete miatt az építkezésen – mondja, és a lány arc kifejezését figyeli. Joanne megrázza a fejét:

– Nem esett le sehonnan.

De Albain félbeszakítja:

– A lakóautó nincs itt. Hippolyte azt hitte, te vitted el vele valahova Émile-t.

A lány ismét megrázza a fejét, képtelen válaszolni.

– Tudod, hogy hol van?

– Nem.

Émile elment. Nem ismerte meg előző nap. Illetve nem egészen. Meg volt győződve róla, hogy egy mocskos hazug lánnyal van dolga. Összezavarodott az időben. Eus-re és Myrtille-re emlékezett, de Bages-ra és Gruissanra nem. Meg kellett volna mutatnia neki a jegyzetfüzetét. Rá kellett volna vennie, hogy olvasson el belőle pár részletet. Ehelyett bejött elbújni a takaró alá. Émile pedig hazament a családjához. Egy klinikai kísérleti központban fogja végezni. „Ezt jól elsúrtam” – gondolja Joanne.

– Talán csak bevásárolni ment – veti fel Albain, aki próbálja nyugtatni, látva, milyen sápadt. – Hagytam neked egy kis kávé – mutat a főzőfülke felé. – Az építkezésen leszek. Gyere utánam, ha elkészültél! Szerintem még délelőtt visszaér. Ne aggaszd magad miatta!

Joanne nem igazán tudja, mit kellene tennie. Összezavarodott, és teljesen elveszettnek érzi magát Émile nélkül ezen a birtokon. A bűntudat, amelyet a mai ébredéskor érzett arra a gondolatra, hogy hagyta elmenni Émile-t, lassan szorongásba és dühbe fordul. Hogy tehette ezt Émile? Hogy hagyhatta őt itt egyedül a hegyek között? Senkije sem vagy! Meg sem ismer! Joanne próbálja elnyomni magában a belső hangot, és igyekszik arra gondolni, hogy Albainnak igaza van, Émile csak vásárolni ment, és nemsokára visszajön. Kimegy az építkezésre, mert nem nagyon látja, mi mást tehetne.

– Mit fogunk ma csinálni?

– Elkezdjük beilleszteni az ablakokat.

Albain tovább meséli, milyen tapasztalatokat szerzett asztalosként. Enélkül nem tudná beszerezni Hippolyte ablakait. Joanne azonban az arcába húzza a sálját, és

megpróbál elmerülni egy másik időben, egy másik házban, egy olyan időszakban, amikor felszabadultabb és gondtalanabb volt. Nem akar Émile szökésére gondolni. Szívesebben van gondolatban újra a saint-suliaci kőházban.

Valahol Joanne emlékeinek mélyén Léon türelmetlenül kopogtat a fürdőszoba ajtaján.

– Minden rendben van, Jo?

A lány a kádban áll, és a lábánál lévő vértócsára mered.

– Igen.

– Jo?

– Igen, minden rendben. Mit keresel még mindig itthon? Nem úgy volt, hogy a szüleidhez mész vacsorázni?

Vékony vízsugarat enged, és lemossa a vért. Egy kicsit csalódott, de nem mutatja. Menstruál. Ami azt jelenti, hogy a baba még nincs úton.

– Igen, épp indulni készültem. Csak meg akartalak csókolni, mielőtt elmegyek.

– Hát jó!

Elzárja a zuhanyt, és felkap egy törölközőt.

– Máris jövök, csak kicsit megszáráítkozom.

Dideregve betekeri magát a törölközőbe. Odakint már koromsötét van. Beköszöntött a november, észre sem vette, mikor illant el a nyár. Egész augusztusban dolgoztak, míg a hónap végére elkészült a veranda. Szépen berendezték és feldíszítették. Aztán jött a tanévkezdés, Léon egyre gyakrabban hozta fel a gyerekvállalás ötletét. Valójában mindketten egyre többször gondoltak rá, amióta elkészült a veranda, hiszen az az ő fejükben sohasem csak egy veranda volt. Amióta Léon felvetette az ötletet, az a veranda bizony babaszoba volt valójában.

– Kész vagy?

– Jövök!

Sietve megtörli a lábát, belebújik a pizsamájába, és elindul a fürdőszoba ajtaja felé, amelyet kinyitva egy aggódó Léont lát maga előtt.

– Jól vagy?

- Már mondtam, hogy igen.
- Furcsán nézel ki.
- Dehogyan nézek ki furcsán. Csak fázom.

Léon belép, becsukja maga mögött az ajtót, Joanne pedig a tükörhöz megy, hogy folytassa a szárítkozást.

- Joseph begyújtott. Negyedóra múlva melegebb lesz.

Léon továbbra is szokatlan módon bámulja, de Joanne nem vesz róla tudomást. Egy lendületes mozdulattal kifacsarja a hajából a vizet. Nem akarja elmondani, hogy az előbb jött meg a menstruációja. Most még nem. Még mindig csalódott. Tudja, hogy butaság. Alig több mint két hónapja próbálkoznak.

- Megcsókolnál? Mennem kell.

Joanne eddig a haját dörzsölte, de most abbahagyja, és odafordul, hogy megcsókolja.

- Nem maradok sokáig – köszön el Léon.

Minden alkalommal, amikor Léon otthon hagyja őt, hogy a szüleivel vacsorázzon, ugyanez a keserűség keríti hatalmába. Az az érzés, hogy magára hagyja őt, és ezzel igazat ad nekik. Még mindig a kis fattyú maradt a szemükben. A kurva lánya. És mégis tőle szeretne Léon gyereket. Próbálja elhessegetni ezeket a gondolatokat. Utálja, ha ilyesmiik járnak a fejében. Különösen Léonnal kapcsolatban.

- Lehet, hogy már aludni fogsz, mire hazaérek.
- Lehet.
- Akkor jó éjt!

Újra megcsókolja, de Joanne-nak még mindig nehéz a szíve. A menstruációja miatt, vagy a vacsora miatt. Nem is tudja.

– Jo, jól vagy? – kérdezi az édesapja.

Josephet a nappaliban találja. Az étkezőasztalnál ül, és őt várja. Szépen megterített, forró leves gőzölög előtte.

- Igen, minden rendben.

Hosszasan nézi a lányát, miközben leül vele szemben. Aztán megköszörüli a torkát.

– Tudod, Léon nem rossz ember – utal az esti távollétére, mint minden hétfő este.

- Tudom.

– Csak piszkosul hiányzik belőle a bátorság. Ennyi baja van.

Elveszi Joanne tányérját, és egy nagy kanál levest szed neki.

– Nem erről van szó, apa.

– Nem ezért szomorodtál el?

– Nem.

Joseph leteszi maga elé a saját leveses tányérját, és előrehajol, hogy Joanne lássa, hogy figyel.

– Ha szeretnéd, nyugodtan elmondhatod...

– Léonnal mi... – Nem tudja, hogyan folytassa.

– Szeretnétek gyereket? – kérdezi Joseph halkán.

Joanne-t megdöbbenti édesapja éleslátása.

– Igen, erről van szó.

Joseph közömbös marad, mintha már hónapok óta várta volna ezt a hírt.

– És nem tudod, hogyan mondd meg, hogy elköltözől? – kérdezi ugyanolyan szelídséggel a hangjában.

– Nem, nem, szeretnénk itt maradni! – kiált fel Joanne. – Úgy terveztük, hogy a verandát babaszobává alakítjuk.

Joseph arca hirtelen felderül.

– Joanne! – motyogta.

– Mi az, apa?

– Olyan gyorsan felnőttél!

Joanne elmosolyodik, miközben szemét a tányérjára szegezi.

– Máris a szíved alatt hordod a gyermeket?

Az arcát lassan Josephre emeli, aki végtelen gyengédséggel néz rá.

– Nem, apa, még nem. Nem hittem, hogy ennyit kell rá várni. Sokkal hamarabbra számítottam. Ezért érzem magam ma este egy kicsit lehangoltnak.

Joseph tekintete olyan gyengéd, hogy Joanne szinte érzi a simogatását az arcán.

– Tudod, mit mondott Buddha. A türelem...

– Tudom... minden imánál hatalmasabb – fejezi be az édesapja helyett a mondatot.

Cinkosan egymásra mosolyognak az asztal két végén.

– Akkor hát nem csak ketten leszünk – mormolja Joseph halkan.

Joanne meghatódva bólint, és ismét a tányérját nézi.

– Nem, már nem csak ketten.

– Boldog vagyok, Joanne.

Egy pillanatnyi csend áll be. Puha, meleg csend, amelyet a kandallóban lobogó tűz pattogása tölt meg. Aztán Joseph ismét megszólal.

– Csodálatos anya leszel. Alig várom, hogy találkozhaszak a gyermekeddel! De megpróbálok én is türelmes lenni.

Joanne halványan elmosolyodik.

– És örülök, hogy itt szeretnéd felnevelni – teszi hozzá Joseph.

Joanne lassan feláll, megkerüli az asztalt, és odalép az édesapjához. Nem szól semmit, csak a vállára hajtja a fejét, ahogyan gyerekkorában tette, és hagyja, hogy a férfi hatalmas karja és ingének pézsmailata körülölelje.

Saint-Suliac utcáin villognak a karácsonyi fényfüzérék. Joanne és Léon elmentek bevásárolni a hétre. Joseph nagyon fáradtnak érzi magát mostanában. Még a veteményeskertjét és a november végén épített tyúkólat is elhanyagolta. A három tyúk, amit tart, nagy semmirekellő. Alig szedtek ki alóluk vagy tíz tojást, amióta náluk vannak. Joseph türelmetlenkedik, de Joanne azzal nyugtatja, hogy a hideg miatt nem tojnak.

Sietősen mennek a csípős hidegben a szűk utcákon.

– Megállhatunk a patikánál? – kérdezi Joanne, amikor meglátják az előttük villogó fényreklámot.

Léon furcsán néz rá, a szája sarka mosolyra húzódik.

– Csak nem...

– Fogd meg a táskámat! Egy perc, és jövök.

– Joanne, várj!

Léon a karjánál fogva visszahúzza Joanne-t, aki meg sem próbál ellenkezni. Látja, hogy a lány arcán is mosoly bujkál.

– Mondd, hogy igaz! – suttogja izgatottan.

A lány úgy hallgattatja el, hogy a kezét a fiú szájára teszi.

– Nem tudok semmi biztosat. Csak egy tesztet akarok csinálni.

– De...

– Majd a teszt után meglátjuk.

– Várj, Joanne, várj!

Léon leteszi a földre a bevásárlószatyrokat, és megfogja Joanne mindkét kezét. Halkan, némi izgatottsággal suttogja:

– Nem jött meg a menstruációd... legutóbb?

Joanne körülnéz, hogy egyedül vannak-e a sikátorban.

– Nem.

– Tényleg?

– Már három hete meg kellett volna jönnie.

Léonból majdnem kibuggyan egy örömkialtás, de csak csendben tapsikolni kezd.

Joanne egy rosszalló pillantással elhallgattatja.

– Hagyd abba! Megtiltom, hogy előre örülj! Előbb vegyük meg a tesztet!

Léon engedelmesen bólint, de a mosoly nem hervad le az arcáról.

– Siess! – mondja, és a bejárat felé tessékeli Joanne-t.

Hazaérve nem vesződnek azzal, hogy az élelmiszert a konyháig cipeljék. „Megjöttünk!” – kiáltják mindketten Josephnek, aki a nappaliban olvas, és azonnal a fürdőszoba felé veszik az irányt.

– Siess már! – löki be szinte Léon Joanne-t, aki úgy tesz, mintha ezen megsértődne, de látja, mennyire türelmetlen a másik.

– Jobb lenne, ha kicsit lehiggadnál. Mert ha negatív, akkor túl nagy lesz a csalódás.

De Léon nem hallgat rá. Becsukja Joanne mögött a fürdőszoba ajtaját, és suttog:

– Itt várlak.

Amikor Joanne néhány perccel később kinyitja az ajtót, egy lépést sincs ideje tenni a folyosón, amikor Leon máris ott terem előtte, alig két centiméterre az arcától.

– Na?

Joanne szenvtelen arcáról semmit nem tud leolvasni.

Semmit, enyhe zavarón kívül. És talán egy kis remegést a szája szélén. Lehet, hogy mindjárt sírva fakad?

– Jo! – ráncolja össze Léon a homlokát.

De Joanne szája elhúzódik, és most már látja, hogy mosolyog.

– Szóval igen? – motyogja Léon még a lélegzetét is visszatartva.

Joanne bólint, és ezúttal szélesen elmosolyodik, de a mutatóujját a szája elé teszi, hogy jelezze, maradjanak csendben. Joseph a nappaliban van, néhány lépésnyire tőlük. De még nem mondhatják el neki. Túl korai lenne. Léon megcsókolja Joanne-t, és a folyosón némán toporzékol örömeiben. Felemeli a lányt, leteszi, megint megcsókolja. A tenyerüket a szájukra téve, elfojtva nevetnek, nehogy zajt keltsenek.

Nem sokáig tartják titokban.

A karácsonyi ünnepeknek vége, de a fenyőfa még mindig áll, és villognak rajta a fényfüzérék. Joanne a kanapén kuporog összegörnyedve, a hasán egy meleg vizes palackkal. Reggel óta hányingere van. Semmit nem tud enni anélkül, hogy ne kelljen a vécére szaladnia. Joseph kitalálta, mi lehet az oka.

– Jól sejtem, mitől van? – kérdezte, amikor néhány órával korábban hozott neki egy pohár vizet.

Így Joanne kénytelen volt elmondani neki.

– Még nem lenne szabad bejelentenem. Túl korai.

Ami alatt azt érti, hogy ilyenkor még megvan a kockázata annak, hogy elveszítse a babát.

Léon az imént jött haza a munkából, és a kanapén találta a falfehér Joanne-t.

– Ez normális állapot? – kérdezte halkán Josephtől, miközben Joanne némán bámulta a kandallóban lobogó tüzet.

– Igen, normális – bólintott mosolyogva Joseph.

Most a két férfi megpróbál vacsorázni, míg Joanne a kanapén kuporog. Léon nyugtalannak tűnik.

– Biztosan nem kérsz egy kis pürét? – kérdezi a neki háttal

fekvő Joanne-t.

– Biztos.

Joanne a kanapé karfájára teszi a meleg vizes palackot, és feláll.

– Hová mész? – kérdezi Léon aggódva.

– Minél messzebbre ettől a szagtól.

– Ettől a szagtól? Milyen szagtól?

Joseph elmosolyodik Léon tudatlanságán.

– Most egy ideig érzékeny lesz a szagokra – magyarázza. – Némelyiktől valósággal undorodik majd.

– Mint például ettől a pürésztől – teszi hozzá Joanne elfintorodva. Joseph együttérzően mosolyog rá.

– Menj, fekj le! Bevisszük neked, amit csak szeretnél, rendben? Mit kívánsz?

A lány gondolkodik egy kicsit.

– Fügekompótot.

Mindketten villámgyorsan helyeselnek.

– Rendben. Fél óra múlva máris megkapod a fügekompótot.

Nézik, ahogy Joanne elindul a hálószoa felé. Léon betegesen aggódik.

– Sokáig fog tartani ez az állapot?

– Meglehet. Elég gyakori az első három hónapban.

– Jaj!

Ezután Joanne bemegy a szobájába, és nem hallja, miről beszélgetnek a továbbiakban.

Ez így ment két teljes hónapig. Eleinte Joanne nem engedte, hogy az orvos kiírja, hanem ugyanúgy elvégezte az iskola körüli teendőit, amíg Joseph az asztalra nem csapott.

– Most már pihened kell! Semmit sem eszel! Még a végén rosszul leszel!

Léon melegen megköszönte Josephnek a határozott hangot.

– Rám soha nem hallgat – mondta.

De aztán elég sokáig eltartott. Joanne állandóan fáradt volt, és amint egy kicsivel jobban érezte magát, és újra enni kezdett, visszatért a hányinger. A napjai azzal teltek, hogy számolta az órákat. Az olvasástól szédült. A főzéstől

hányingere lett. Szerencsére tudott zenét hallgatni. Joseph először Miles Davist, majd Beethovent, végül pedig egy kis Mozartot tett fel.

– Nagyon jól tesz a gyermek idegrendszeri fejlődésének – mondogatta.

Egyik este a két férfi elmélyülten beszélgetett a konyhában. Joseph nemrég jött haza a városból, és egy nagy, frissen beszerzett könyvet mutatott Léonnak.

– Ez talán szórakoztatóbbá teszi a terhessége kezdetét – mondta.

És Léon, aki éppen a nagy könyvet kezdte lapozgatni, hevesen bólogatott.

Még aznap este beszéltek neki a könyvről, amelynek az volt a címe, hogy Terhességi sámánrítusok és szokások a világ minden tájáról. Joseph és Léon a kanapén ültek egymás mellett, kettejük között a nyitott könyv.

– Felolvasunk neked belőle – jelentette be Joseph.

Felváltva olvastak, a részleteket megjegyzésekkel kísérték, és arra biztatták Joanne-t, hogy mondja el a véleményét.

„A világ legtöbb népcsoportja kétfajta hiedelmet vall: a nőket és magzataikat óvni kell, mert gonosz szellemek támadhatják meg őket. Épségük érdekében védelmi és tiltó rítusokat kell végezni. Afrikában a terhes nőknek kaolinos fürdőt kell venniük.”

– Fogalmam sincs, mi az – ráncolta a homlokát Léon.

„A világon szinte mindenütt kabalákat ajándékoznak nekik. Afrikában és Vietnámban a varázslók talizmánt adnak vetélés ellen. Szenegálban amulettet, amelyen egy Korán-szúra olvasható. Guyanában, a ndjukáknál pedig egy-egy zsinórt adnak a terhes nőknek, amelyet a hasuk körül viselnek, és amelyet egy sámántól kell kapniuk.”

Joseph és Léon jobban rákaptak a témára, mint Joanne.

„A fém állítólag kiváló védelmet nyújt Guatemalában és Togóban, az ewe népcsoport szerint. Megvéd a varázslók ártó mágiáitól, és elűzi a gonosz szellemeket.”

– Igen, ez az, Jo! – ütött a térdére Léon a tenyerével. –

Vennünk kell neked egy minden rosszat elhárító ékszer!

Látva, hogy Joanne mosolyog, egész este folytatták az olvasást. Másnap Léon hozott neki egy igazi muszlim talizmánt, amelyet egy saint-suliaci régiségkereskedőnél talált.

Egy másik este az volt a téma, hogy ősi hiedelmek segítségével kitalálják a baba nemét. Léonnal behúzódtak a sötét hálószobába. Meggyújtottak néhány gyertyát, és Léon a Joseph által vásárolt könyv fölé hajolt.

– Álmodtál mostanában medvével vagy sárkánnyal? – kérdezte Léon.

Joanne egy nagy párnának támasztva a hátát ingatta a fejét.

– Nem.

– Jó – mondta Léon csalódottan. – És tehénnel?

Joanne elgondolkodott, aztán ismét megrázta a fejét.

– Azzal sem.

– Akkor talán virággal? Vagy napkoronggal?

– Nem, nem.

– Ékszerrel?

A lány a szemét forgatta, Léon csalódott arcot vágott.

– Mit akar ez jelenteni? – kérdezte Joanne, és egy kicsit felegyenesedett.

– Koreában úgy tartják, hogy ha a leendő anya medvéről, sárkányról vagy tehenről álmodik, akkor fiút vár. Ha virágról, ékszerrel vagy napkorongról, akkor lányt.

– Lehet, hogy még nem döntötte el – zárta le a kérdést Joanne teljes komolysággal.

– Tartsunk egy kis szünetet? – indítványozza Albain, és leteszi a fűröt és a faékeket a padlóra.

– Oké.

Bemennek a kis melléképületbe, majd a konyhába. Joanne nem akar arra gondolni, hogy a lakóautó nem tért vissza. Albain egy lábassal foglalatoskodik, amelybe zöldségkonzervet öntött. Odanyújtja Joanne-nak a kenyeret és a vaját.

– Tessék, kezdheted. Mindjárt megmelegszik.

Joanne nem éhes. Még mindig émelyeg. Igyekszik gyorsan visszamerülni az emlékei mélyére, gyermekkori otthona, Saint-Suliac melegségébe.

Itt a tavasz. Joseph veteményese egyre szebb, egyre zöldebb, süt a nap. A március kellemesen indul. Joanne vissza tudott térni a munkába. Elmúlt a hányingere, és kevésbé fáradékony. Kezd kerekedni a hasa, egy egészen pici, gömbölyded pocakja nőtt. Léonnal elmentek az első kórházi vizsgálatra, és a monitoron megnézhatték a babát. Kisfiú. Joanne négy és fél hónapos terhes. Az orvos azt mondta, minden rendben van, nem szabad túlerőltetnie magát a munkában, de visszamehet dolgozni teljes munkaidőben. Joanne nagyon örül. Az elmúlt hetek lassan teltek, még úgy is, hogy bőven ráért elmerülni a terhesség körüli világhagyományokról szóló könyvben, amelyet Joseph és Léon lelkesen ajánlottak. Egyébként a meghökkentőbbnél meghökkentőbb szertartások között talált egy-két ötletet, amelyet nem is tartott annyira hülyeségnek. Mint például azt az afrikai szokást, hogy a várandósság ideje alatt éjjel-nappal egy kendőt kötnek a terhes nő hasa köré, hogy az anyag teljesen átvegye az anya illatát, és miután megszületik a baba, ebbe a kendőbe bugyolálják, hogy továbbra is az otthonos illatok vegyék körbe. Amint Joanne újra erőre kapott, vett is egy szép, élénk narancssárga kelmét. Gyalog ment, kihasználta az alkalmat, hogy kedvére sétálgathat a szűk utcákon. Léon egy kicsit meg is ijedt, amikor ezt meghallotta, de Joanne megnyugtatta, hogy minden rendben van, mert még bőven szabad járkálnia.

Az időjárás enyhe. Saint-Suliac utcáit átjárja a tengeri levegő. Joanne arra gondol, milyen jó lenne piknikezni a tengerparton. Augusztusban, amikor már megszületik a baba, elmehetnek négyesben is. A piacon nincs nagy tömeg ezen a tavaszi délutánon. Amíg Joseph sárgarépát keres, Joanne egy virágárus standjához sétál. A rózsák csodálatosak. Gyönyörű rózsaszínűek, mélysárgák, sőt van néhány tiszta fehér is. Ámulva nézi őket, amikor az áruspult mögött álló eladó odanyújt neki egy három szál rózsából álló csokrot.

– Nekem? – kérdezi félénken.

Az árusnő bólint. Barátságos arcú, szép zöld szemű hölgy kontyba kötött ősz hajjal.

– Igen, önnek és a kisbabának – mutat Joanne pocakjára, és elmosolyodik.

– Nahát! Nagyon kedves.

– Mikorra várják? – kérdezi a hölgy.

– Augusztusra.

A beszélgetést hirtelen megzavarja egy üvegkaspó csörömpölése, amely a földre esik, és néhány centiméterre Joanne lábától darabokra törik. Mindketten összerezzenek. Joanne ránéz az ügyetlen vásárlóra, aki az imént elejtette a kaspót, és szemtől szemben találja magát Mme Andréval, méghozzá egy ledermedt Mme Andréval, akinek a karja erőtlenül lóg, és akinek az arcát leírhatatlan rémület torzítja el. Joanne érzi, hogy a gyomra összeugrik, és elszorul a torka. Alig hallja, ahogy az árusnő Mme Andréhoz szól:

– Ó, drága asszonyom, ne aggódjon, előfordul az ilyesmi! Várjon, segíték felszedni!

Mme André dermedten áll. Sápadt. A tekintete Joanne arcáról a hasára vándorol, de mintha nem hinne a szemének. Joanne pedig rádöbben a szörnyű igazságra: Mme André nem tudta. Léon nem mondta el. Annak ellenére, hogy Léon két hónapja úgy tesz, mintha már megmondta volna, nem merte bevallani az anyjának, hogy gyermeket vár a kis fattyúval. És Joanne már nem is tudja, mi a rosszabb: a pillanatnyi helyzet, a megvetés Mme André arcán vagy Léon árulása.

– Ez nem lehet igaz – mormolja Mme André a homlokához emelve a kezét.

Úgy néz ki, mint aki mindjárt elájul, és az árusnő, aki átjött a stand innenső oldalára, megfogja, hogy támogassa.

– Jól van, asszonyom? Vagy nem érzi jól magát?

– Nem lehet – hebegi Mme André, miközben le nem veszi a szemét Joanne-ról. – Ezt nem tehette velünk. Az még hagyján, hogy összefekszik vele, de hogy még gyereket is csinál neki! Teljesen megbolondult ez a gyerek! Ilyen nincs!

Joanne meg se tud moccanni. Úgy érzi, ott helyben

elsüllyed. Szeretne eltűnni, nagyon gyorsan elszaladni, de nem tud megmozdulni. Mme André megvető tekintete megbénítja. Az árusnő feléje fordult:

– Ismeri? – kérdezi Mme Andréra mutatva.

Joanne-nak hatalmas gombóc van a torkán. Megrázza a fejét, és nyel egyet.

– Nem – mondja, és próbál megmozdulni. Lassan lehajol, a rózsacsokrot a kosarába csúsztatja, és a szemével az édesapját keresi a tömegben. Léon nem mondta meg.

– Köszönöm a csokrot! Viszontlátásra! – suttogja az árusnőnek.

A fejébe egyre csak ugyanaz a gondolat tér vissza: Léon nem mondta meg. Léon szégyelli. Visszaemlékszik, mennyire zavarba jött Léon, valahányszor szóba hozta neki a témát.

– Elmondtad nekik?

– El.

– És mit szóltak hozzá?

– Hát, semmi különöset.

– Úgy érted, örülnek?

– Igen, igen, örülnek.

Nem tért ki a részletekre, gyorsan témát váltott. Joanne azt hitte, hogy Léon meg akarja kímélni azoktól a szörnyűségektől, amelyeket a szülei mondtak róla. Mert bizonyára így volt. Léon továbbra is egyedül ment hozzájuk vacsorázni hétfő esténként. De Joanne tévedett. A valóság még szörnyűbb volt. Léon egy szót sem szólt nekik. A pocakja egyre gömbölyödött, megvolt az első ultrahangvizsgálat, és még mindig nem mondta meg nekik. Továbbra is titkolta a babát a szülei elől.

– Jo, jól vagy?

Joseph kíváncsian figyeli a lányát, amikor az odaér hozzá. Joanne legszívesebben sírva fakadna. Nagyon melege van, ugyanakkor nagyon fázik és hányinger kerülgeti. Olyan mérhetetlenül szomorúnak érzi magát, mint amilyennek eddig nem sokszor életében.

– Jo, mi történt?

Joanne a hasára teszi a kezét, mintha meg akarná óvni a babát ettől a sok borzalomtól, aljasságtól és megvetéstől. Nem akarja, hogy a kicsi is érezze. Küszködik, hogy visszatartsa a könnyeit. Joseph nem érti. Körbenéz maga körül. Végignézi a kis utcán, ahonnan a lány az imént jött. Meglátja Mme André, akit a virágárusnő és egy másik árus támogat. A nő az ájulás szélén van. Az árus erőlteti, hogy igyon egy pohár vizet. Joseph dühösen kihúzza magát.

– Mit tett veled? – kérdezi, és már túri is fel az ingujját. – Jo, nem fogjuk hagyni, hogy így bánjon veled! Senkinek nem engedem, hogy így bánjon veled! – ismétli dühösen.

Az édesapja fel van paprikázva, kész odamenni, de Joanne az ingénél fogva visszahúzza.

– Nem ő tette – mondja halkan.

Joseph hirtelen megáll, megfordul. Nem érti a helyzetet.

– Mi történt?

– Az anyjának fogalma sem volt a babáról.

Nem szólnak egy szót sem, miközben tempósan gyalogolnak felfelé Saint-Suliac sikátoraiban. Joseph arca rideg és elszánt. Joanne még mindig zaklatott. A kezét folyamatosan a hasán tartja, és szaporán lépked, szinte rohan. Tudja, hogy Joseph hagyja, hogy azt tegye, amit akar. Az édesapja a végsőkéig támogatni fogja, aztán amikor könnyek között egyedül marad a szobájában, bejön majd megvigasztalni.

Léon a nappaliban a dolgozatok felett görnyed. Elmosolyodik, amikor meghallja, hogy megérkeznek.

– Minden rendben?

Joseph azonnal eltűnik a konyhában. Csak Joanne marad ott, összetörve, falféren az asztalba kapaszkodva.

– Jól vagy? – ismétli meg.

A lány sírva fakad. Az előbb a piacon sikerült visszatartania a könnyeit, de most Léon előtt állva már nem megy. Azt kívánja, bárcsak ne kellene gyűlölnie ezt az arcot, amelyet őszintén szeret. De Léon nem mondta meg... Eltitkolta a terhecskét.

– Jo, mi van veled?

Feláll, hogy átölelje, de Joanne nem engedi. Hátrál egy lépést. Furcsa módon a hangja tökéletesen tisztán cseng, amikor megszólal:

– Összefutottam anyáddal a piacon.

Léon arckifejezéséből leolvasható, hogy pontosan tudja, mi történt. Sőt, hirtelen eszébe jut a néhány héttel ezelőtti túlzott aggodalma, amikor Joanne elmondta neki, hogy a faluban járt, hogy megvegye a kendőt. Nem az egészsége miatt aggódott, se nem a baba miatt. Az anyja volt az, akit próbált megóvni azzal, hogy távol tartotta a terhességtől, a szégyent hozó babától.

– Mi volt a terved? – folytatja Joanne, mivel Léon képtelen megszólalni.

– Én csak...

Léon elpirul, és lehajtja a fejét, mint egy kisgyerek. Joanne-t nem hatják meg a fiú arcán legördülő könnyek, hanem érthető hangon folytatja:

– Azután is el akartad titkolni, miután már megszületett?

Léon a fejét rázza.

– El akartam nekik mondani... – dadogja, de a lány félbeszakítja:

– Nem akarom.

– Mit nem...?

A férfi tágra nyílt, kisfiús tekintete fájdalommal tölti el, de annyira mégsem, hogy ne szakítsa félbe:

– Nem akarom ezt a gyermekemnek. Nem akarok neki olyan apát, aki szégyelli. Olyannyira szégyelli, hogy inkább eltitkolja.

– Nem titkoltam volna..., te is tudod, hogy...

– Nem akarok olyan apát, aki képtelen megvédeni a gyereket mások megvetésével szemben.

– Jo...

– Mindig is gyáva és gyenge voltál, de nem számított, mert csak rólam volt szó. Elég erős voltam ahhoz, hogy megbirkózzak vele.

– Jo...

– Itt nincs helye a szégyenkezésnek. Apával tárt karokkal fogadtunk téged. Most azt akarom, hogy menj el.

Léon arcán döbbenet és rémület jelent meg.

– Micsoda?

Igyekszik megkapaszkodni az asztalban. Próbál beszélni, mondani valamit, de képtelen megszólalni a heves érzelmei miatt. Joanne teljesen nyugodtan megismétli:

– Azt akarom, hogy hagyd el a házat.

– Ne, Jo! Nem! Nem teheted!

Léon most már sír, és Joanne is, de erős marad, és a sírás ellenére is nyugodt.

– Majd én gondoskodom róla. Nincs miért aggódnod. Van bennem elég szeretet. Képes leszek szeretni őt kettőnk helyett is. Megleszünk.

Léon próbálja megragadni a lányt, hogy belé kapaszkodjon, de az eltolja magától, és bemege a konyhába, ahová Joseph menekült. Joanne biztos benne, hogy az édesapja tudja, mit kell ilyenkor mondania, vagy ha pont nem mond semmit, akkor is az ő oldalán áll. Léon sírása behallatszik a konyhába. Joseph nem szól, csak a lánya mellé áll. Elszánt és rendíthetetlen, mint egy hatalmas szikla.

– Joseph! – hallatszik Léon kétségbeesett hangja, akinek sikerült elvonszolnia magát a nappaliból a konyhaajtóig. A küszöbön áll, arcát könnyek borítják. Már nem Joanne-hoz beszél, hanem az apjához. Könyörgőn, mélyen a szemébe néz.

– Joseph, mondd neki, hogy téved. Mondd, hogy hülyeséget csinál! Nem kérheti tőlem, hogy menjek el!

De Joseph arca rideg. Joanne még soha nem látta ilyen hűvösnek és dühösnek.

– Joanne-nak senki nem osztogathat parancsokat. Pontosan tudja, mi a legjobb neki és a gyermekének. Sajnálom, Léon.

Léont mintha arcul csapták volna.

A sírás még jó egy órán át tart, mígnem Léon továbbra is hitetlenkedve, ledöbbenve, egy nagy táskával a vállán elhagyja a házat.

Este Joanne előveszi a régi gyerekkönyveit a

könyvesszekrénye alsó polcáról. Leül a verandán egy régi petróleumlámpa fénye mellé, és halk, szelíd hangon olvasni kezd. Olvas, egyre csak olvas magának és a leendő kis Jankónak.

Volt egyszer egy férfi, de az is lehet, hogy egy nő vagy egy gyerek, aki átkelt a sivatagon. Bizony, a sivatagon, méghozzá gyalogszerrel! Közben csak sírt és sírt, egyfolytában potyogtak a könnyei, mindig csak sírt, néha halkan, néha hangosan, de soha nem hagyta abba, egyre csak sírt a léptei ritmusára a homokon járva.

Egy nap a végtelen sivatagban találkozik egy madárral, aki megkérdezi tőle:

– Mit csinálsz itt egyedül a sivatagban?

– Csak gyalogolok és sírok.

Ekkor egy nagy könnycsepp csordul ki a szeméből, amit azonnal az ujjai közé fog.

– Miért vagy ilyen szomorú?

– Nem vagyok szomorú.

– Akkor miért sírsz?

– Nézd! A könnyeimből gyöngyök lesznek – mondja, miközben kezébe fogja a sima, fényes könnycseppet. – Már tele van velük minden zsebem. Akarod látni őket?

– Igen, igen!

A férfi beledugja a kezét a kidudorodó zsebébe, és előhúzza egy maréknyi csillogó gyöngyöt.

– Milyen gyönyörűek!

– Válassz egyet, ha kérsz!

– Azért nem hagyod abba a sírást, hogy minél több gyöngyöd legyen?

– Pontosan. Rajta, válassz egyet!

– Akkor ezt választom! Nem ez a legnagyobb, de ez a legfényesebb.

– Jól választottál. Ég veled!

– Ég veled!

A madár csőrébe kapja a féltve őrzött gyöngyöt, és gyorsan, könnyedén elrepül, míg a síró ember keservesen

siránkozva lassan folytatja útját. Kicsivel arrébb a madár leszáll, és szemléli a drága könnycseppet. Azt gondolja magában, milyen jó lenne, ha még több lenne neki, ó, nem sok, csak néhány, amit elajándékozhatna más szárnyas vándoroknak. Visszafordul hát a „síró ember” felé, és már messziről látja, ahogy két hatalmas, gyöngyökkel teli zsebe miatt küszködve gyalogol. Kisvártatva nem tudja egyik lábát a másik elé tenni, térdre rogy, vonszolja magát, de ennek ellenére továbbra is sír, egyre sír, és gyűjti a zsebébe a „gyöngyszemkönyveket”.

– Hagyd abba a sírást, hiszen a könnyeid miatt nem tudsz előrejutni!

– Nem tudom, nem tudom abbahagyni – mondja, és felszedi a szeméből kigördülő nagy könnycseppeket. – Kimerültem, de már túlságosan hozzászoktam, hogy ezt csinálom. Nem tudom abbahagyni, nem és nem.

A madár éles, hegyes csőrével hirtelen egy apró vágást ejt a síró férfi egyik zsebében, majd a másikon is egy reccsenés, újabb vágás. Talpra segíti a vándort, hogy egyenes háttal újra járni tudjon. Énekével és szárnyacsapkodásával biztatja. Ekkor a kilyukasztott zsebekből kiesik egy gyöngy, majd egy következő. Az egyre potyogó gyöngyökből kirakott két vonal utat rajzol a perzselően forró homokban. Ahogy a férfi halad előre, úgy válik egyre könnyebbé. Ahogy ürülnek a zsebei, és fénylő ösvényt hagynak maguk után, úgy nyugszik meg és apad el könnyeinek forrása. Amikor végre kiürülnek a zsebei, felszárad az arcáról a könny, a szíve újra boldog, és a lába olyan, de olyan könnyű, hogy elrepül a madárral. Néha a nagy sivatagban lehet látni egy gyöngyökből kirakott ösvényt, amely nem vezet sehová, és ha felnézel, egy madár mellett lehet látni elsuhanni egy férfit, de az is lehet, hogy egy nőt vagy egy gyereket. Ki tudja?

Beletelik néhány másodpercbe, mire rájön, mi ez a felfordulás körülötte. Férfihangokat hall. Eltart egy darabig, mire visszatalál Aas-ba, Hippolyte birtokára, pontosabban a melléképület kis konyhájába. Abban a pillanatban tér

magához, amikor Émile fekete kabátban megáll előtte. Barna haját hópelyhek tarkítják. Joanne megdermed, nem hisz a szemének. Nem tudja, hogy Émile valóban elment-e, vagy csak álmodta, hogy elment.

– Most látnod kellene, milyen arcot vágsz – mondja Émile mosolyogva.

Joanne-nak egy hang sem jön ki a torkán. Émile lehuppan mellé a kisasztalhoz.

– Nem kaptad meg az üzenetemet?

– Milyen üzenetet?

– Amit az éjjeliszekrényen hagytam neked.

Joanne a fejét ingatja. Eszébe sem jutott megnézni az éjjeliszekrényét.

– Írtam, hogy délre visszajövök. Hogy csak elmegyek feladni egy levelet.

Joanne még mindig nagyon zavartnak tűnhet, mert Émile elmosolyodik, és az asztal alatt, diszkréten megsimogatja a lány térdét, mintha csak azt akarná mondani: Semmi baj, visszajöttem.

Joanne csak ekkor veszi észre, hogy Albain vele szemben ül az asztalnál, és szedett a tányérjára. Azt is észreveszi, hogy könnyebben lélegzik, és hirtelen éhes lett. Még egyszer rápillant Émile-re, mielőtt megragadja a villáját, majd még egy pillantást vet rá, hogy megbizonyosodjon róla, tényleg ott van, nem álmodik, valóban visszajött. Aztán szó szerint nekiesik a zöldségpürének. Jó ég, milyen éhes!

– Hová mentél?

– Pau-ba.

Teli szájjal beszélgetnek, nem törődnek Albainnal, aki amúgy is belemerült az újságolvasásba.

– A levelet... – tétovázik Joanne feltenni a kérdést. – A levelet a szüleidnek küldted?

Émile bólint, miközben eszik tovább.

– Igen. Egy kis eligazítást írtam nekik.

Joanne arra gondol, hogy Émile minap hozott döntéséről van szó, miszerint hamvasztatni akarja magát. Ezért nem feszegeti tovább a témát. De pár perccel később, amikor Albain

feláll az asztaltól, megkérdezi:

– Emlékszel, mi történt tegnap este?

– Mi?

Émile eszik tovább, és csak a tányérjára figyel.

– Az építkezésen.

Émile fog egy pohár vizet, és nyel egyet, mielőtt felhörpintené.

– Ja, Hippolyte és Albain mondta, hogy biztosan leestem valahonnan, de nem akartál orvoshoz vinni.

Joanne figyelmesen vizsgálja a tekintetét, hogy lássa, viccel-e, de Émile teljesen komolynak tűnik.

– Te... te nem emlékszel semmire? – faggatja tovább.

– Nem.

– Tényleg nem?

Émile Joanne felé fordul, majd megrázza a fejét.

– Nem. Egyre rosszabb mostanában. Kezd felgyorsulni.

– Hogy érted?

– Emlékezetkieséseim vannak. Nem mindig tudom, mit csináltam előző este, vagy hogy milyen nap van.

Próbálnak mindketten úgy tenni, mintha nem aggasztaná őket különösebben, mintha normális lenne, mintha nem tulajdonítanak neki jelentőséget. Esznek tovább, de Joanne néhány perc múlva újra megszólal:

– Összetévesztettél valakivel. Szerintem azt hitted, hogy Laura vagyok.

Látja, hogy Émile összeráncolja a szemöldökét, pedig makacsul a tányérjára szegezi a tekintetét.

– Csináltam valami... Ugye nem csináltam semmi bosszantót vagy... vagy rosszat?

Joanne megvonja a vállát.

– Nagyon dühös voltál rám.

Nem számított rá, hogy Émile nevetni fog ezen, pedig a tányérja fölött idegesen nevet.

– Nem lep meg.

– Miért? – néz rá értetlenül.

– Mert nagy szarkeverő volt! Képes volt pillanatok alatt feldühíteni, sőt kivételes tehetsége volt hozzá! Nem hiszem,

hogy kedvelted volna – válaszolja még mindig nevetve.

– Gondolod? – mosolyog Joanne is kissé szégyenlősen.

– Pimasz volt és provokatív. A szüleimnek sosem tetszett igazán, de a nővéremnek sem.

Émile meglepődik, milyen könnyedséggel beszél Lauráról, nevet rajta, és látja, hogy Joanne is visszamosolyog. Még jobban meglepődik, amikor a lány leteszi a villáját, és mosolygó szemmel kijelenti:

– Léon egy elkapatott anyámasszony katonája volt... Te sem kedvelted volna.

Émile-nek elakad a szava, és a mosolya egy pillanatra az arcára fagy. Joanne még soha nem beszélt Léonról. Legalábbis magától nem. Amikor pedig kénytelen volt beszélni róla, komoly és fájdalmas volt a hangja. De most nem ilyen. Émile igyekszik nagyon gyorsan összeszedni magát, nehogy valamiféle kínos pillanat álljon be közöttük:

– Na, látod, mi ketten nem is vagyunk olyan rosszak!

Joanne csillogó szemmel bólogat.

Albain néhány nappal később, karácsony közeledtével végleg elmegy a birtokról. A búcsú meglehetősen rövidre sikeredik. Nem ünnepelnek. Hippolyte csomagol, mert elutazik két hétre, hogy az ünnepeket Pau-ban töltsse, a nővérénél. A birtokot és az építkezést leállítja egy időre, és bár januárig nem is fogad újabb önkénteseket, Émile-nek és Joanne-nak megengedte, hogy a melléképületben maradjanak. Azt tanácsolta nekik, hogy pihenjenek, amíg ő távol van. Úgy tűnik, megkönnyebbült, hogy marad ott valaki, aki vigyáz a kutyájára, Mysticre, akit a nővére nem tűr meg a lakásában. Elmondta nekik, hogyan etessék, és hogyan tartsák kellően melegen a melléképületet a kandallóval. Megadta nekik a Tütü mozgóárus menetrendjét. Aztán átadta nekik a birtok kulcsait, mielőtt láthatóan nehéz szívvel távozott volna. Hippolyte nyilvánvalóan nem szereti túl hosszú időre odahagyni a hegyeit.

Reggelre teljesen magukra maradtak a birtokon. Pok és Mystic hol ott vannak mellettük, hol nem; kóborolnak a téli környéken, látszanak a lábnyomaik a hóban. Joanne és Émile hirtelen nem tudnak magukkal mit kezdeni a melléképületben, ahol a másik három szoba immár üresen áll, és tökéletes a csend. Szóba sem jöhet, hogy dolgozzanak az építkezésen. Hippolyte a szavukat vette, hogy nem merészkednek oda, amíg ő távol van, de a kint süvítő jeges szél miatt egyébként sem lett volna kedvük hozzá. Így leülnek szerény ebédjükhöz az aprócska konyhában, és az ablakon át nézik a szellőkésekben kavargó hópelyheket.

– Mit lehet itt csinálni? – kérdezi Émile, miközben egy ideig a villa hegyével lökdösi a tányérján lévő borsószemeket.

Joanne megvonja a vállát.

– Ilyen időben nem mehetünk ki.

Émile ma reggel körbenézett: Hippolyte-nak nincsenek könyvei. Még régi újságokat sem talált, amiket átlapozgathatnának. Természetesen tévé sincs. Az elmúlt napokban jó sokat írt a jegyzetfüzetébe; írt az apjának, az anyjának, Marjónak és Renaud-nak ebben a rövid szünetben, amikor az emlékezete jól működött. Joanne megköszörüli a torkát, majd leteszi a villáját.

– Van valami ötleted? – kérdezi Émile, őszintén remélve, hogy van. Joanne tétován megvonja a vállát.

– Csinálhatnánk azt, amit mindenki más.

– Hogy érted?

– Készüljünk a karácsonyra!

Émile meglepődik, és hátradől a szék támlájának.

– Úgy érted, mint az átlagemberek, akiknek családjuk van, és nem a halálra készülnek?

A hangjából kiérződik egy csipetnyi cinizmus és egy szemernyi sértődöttség is, mintha mélyen legbelül azt remélné, hogy megmosolyogtatja vele a lányt.

– Igen, úgy – feleli Joanne komolyan. – A családdoddal ünnepeltétek a karácsonyt, nem?

– Hát persze. Hetekig készültünk rá. Előkészítettük a fenyőfát, csináltunk betlehemet, gondosan kiválogattuk a dalokat, zenéket.

Joanne halványan elmosolyodik, mintha mindez a saját családi emlékeit idézné fel.

– Ti is ünnepeltétek a karácsonyt? – kérdezi Émile.

– Igen. Apámmal mindent magunk készítettünk. Az ajándékokat, a díszeket, a füzéreket a fára, sőt még az illatosított gyertyákat is. Aztán narancshéjból, cukrozatlan kakaóból és fahéjból saját magunk készítettünk teafőzetet.

Émile önkéntelenül elmosolyodik. Mintha érezné az orrát csiklandozó fahéj illatát. Mintha hallaná a csengettyűket és a harangjátékokat háttérben a zongoramuzsikával, amely a nappaliban lévő hangszórókból szól. Szinte hallja a konyhai zajokat. Marjo és az anyja hangját. Érti a fantasztikus, fűszeres illatokat, amelyek belengik az alsó szintet. Tavaly

karácsonykor az ikrek Mikulás-sapkában érkeztek, Bastien pedig piros csokornyakkendőt húzott elő. Émile fáradt, méla arcára senki sem akart megjegyzést tenni. Már öt hónap telt el Laura távozása óta, és mindannyian úgy érezték, hogy addigra túl kellett volna tennie magát rajta. Lélekben nem igazán volt ott. Most jön rá, hogy tönkretette az utolsó karácsonyát. Legalábbis az utolsó igazi karácsonyát. Persze itt van még ez a mostani karácsony, amit itt fog tölteni ebben az üres melléképületben... Mondjuk, az is igaz – ha úgy vesszük –, hogy Joanne a felesége, vagyis elvben egy családnak lehet tekinteni kettejüket. Egy kicsit nagyobb lelkesedéssel egyenesedik fel, mint az előbb.

– Igazad van. Készülődhetnénk a karácsonyra.

Ez az első közös karácsonyuk, és valószínűleg az utolsó is. Nem lenne szabad hagyniuk elveszni.

– Ebéd után bemehetnénk a faluba, és megnézhetnénk, árulnak-e fenyőfát.

Joanne-nak éppen tele a szája, de helyeslően bólint.

Begyalognak a faluba a hóviharban. Útközben egy öregembertől megtudják, hogy itt nem árulnak fenyőfát, menjenek szépen ki az erdőbe, és vágjanak maguknak. Joanne szeme felcsillan.

– Mivel vágjunk fenyőt? – kérdezi Émile, miután elköszönnek az öregembertől.

– Hippolyte valószínűleg tart szerszámokat a kunyhójában. Biztos vagyok benne, hogy az építkezésen is van fémfűrész. Az is megteszi.

A hideg, csípős szél ellenére még egy kicsit továbbmennek, hogy megnézzék, van-e a faluban olyan bolt vagy legalább egy trafik, ahol vehetnének filctollat, szalagot és madzagot a füzérek elkészítéséhez. De üres kézzel kell visszatérniük. A hóval borított falu szinte háborítatlan nyugalomban húzódik meg a magas hegyek között. Világos, hogy az egyetlen esélyük arra, hogy ilyesmiket beszerezzenek, az, ha felhívják a Tütű árúst. A másik lehetőség az lenne, ha a lakóautóval mennének, de még mindig esik a hó, és nem lenne biztonságos elindulni.

Hazafelé menet Joanne többször megáll, hogy fenyőtobozokat és fenyőágakat gyűjtsön. Azt állítja, hogy máris ezernyi ötlete van, mit tud velük kezdeni. Émile az átfagyott kezét lehelgeti, amíg várakozik rá.

A melléképület konyhájában Émile a tűz felszításával van elfoglalva, miközben Joanne telefonál a Tütű-nek. Abból, amit a beszélgetésből hall, kiveszi, hogy Joanne próbálja elérni, hogy a másnapi fuvarral szállítsanak ki mindent, különben még négy napot kellene várniuk. Felajánl egy kis borraivalót, és úgy látszik, ez meggyőzi a férfit, mert amikor Joanne leteszi a telefont, és feláll, hogy teát főzzön, elégedett arccal lát neki a fenyőágak válogatásának, miközben várja, hogy a víz felmelegedjen.

– Holnap jön?

– Igen.

Továbbválogatja az ágakat, innen-onnan leszededegeti a tűleveleket.

– Mit csinálsz belőlük? – kérdezi Émile, miközben a forró vízzel teli edényt és a csészéket az asztalhoz viszi.

– Szeretném kör alakban egymáshoz erősíteni őket egy arany szalaggal.

– Adventi koszorúnak?

– Igen. A maradékból pedig csillagokat készíthetnénk. Csak keresztbe kell tenni a kis ágakat, és középen átkötni őket szalaggal.

Csendben kortyolják a teát, közben nézik, ahogy odakint hull a hó. Lassan leszáll a nap.

– Ha készen vagyunk, megpróbálunk keresni egy karácsonyfának megfelelő fenyőt?

Joanne bólint.

Aznap este kiveszik a lakóautóból a Myrtille-től ajándékba kapott Monopolyt, és késő estig játszanak. Aztán Émile leül a hólepte ablak elé, és az ablakpárkányon álló gyertyák pislákoló lángját figyeli. Joanne-nak igaza volt azzal az átkozott meditációval. Minél inkább megmutatkozik az emlékezetgyengülése, annál nagyobb szükségét érzi, hogy egy

lángot, egy felhőt vagy bármit bámuljon, hogy megtisztítsa az elméjét, és a csendre koncentráljon. Sokáig áll mozdulatlanul a kis konyhában, és bámulja az egymás után kihunyó gyertyákat. Aztán bemegy Joanne-hoz és Pokhoz a hálósobába, és mély álomba merül.

– Mit keresünk itt?

Joanne hirtelen megfordul. A konyhában reggelizik, és a kis ablakon keresztül figyeli, mikor érkezik a Tűtű. Émile az ajtóban áll, és az arckifejezéséből azonnal látszik, hogy megint emlékezetkiesése van. Joanne vár egy-két pillanatot. Reméli, hogy ennyi elég lesz ahhoz, hogy Émile magához térjen, vissza ide Aas-ba, ahhoz, amit itt csinálnak. De nem így történik.

– Mit keresünk itt? – kérdezi újra.

Joanne-nak feltűnik, hogy Émile hangja megváltozott az első emlékezetkiesések óta. Az első emlékezetzavarok a kétségbeeséssel voltak egyenlőek. Kimondhatatlanul gyöttrődött. Joanne még most is emlékszik arra, amikor Émile a fűben fekve, fuldokolva ébredt fel. Az első pár alkalommal mintha valamennyire felfogta volna, hogy kihagyott az emlékezete. Először rettegett, aztán küzdött, hogy megértse, mi történik, hogy talpra álljon belőle. De valamelyik este az építkezésen teljesen más volt. Nem látszott rajta se pánik, se szorongás. Helyette a helyszínek, emberek, a jelen és a múlt zűrzavarát lehetett érezni. Olyan volt, mintha már annyira komolyan érintené, hogy egyáltalán nem venné észre az emlékezetkiesést.

Émile még mindig az ajtóban áll, és akadozva kérdezi:

– Hol van anya?

Joanne nyel egyet, és lassan leteszi a kávéscsészéjét. Mielőtt válaszolna, tudni szeretné, most éppen kinek hiszi őt. Úgy tűnik, nem Laurának, mert nagyon nyugodtan beszél vele.

– Én... nem tudom.

Úgy gondolja, hogy egy ilyen válasz nem kötelezi semmire, és nem is ronthat a helyzeten. Megkönnyebbülten nézi, ahogy Émile belép a konyhába, kihúz egy széket, és leül.

– Biztosan elment vásárolni – jegyzi meg. – És gondolom,

apa még mindig alszik.

Joanne megdermed, fogalma sincs, mit mondjon. Meg se mer mozdulni. Émile ellenben fogja a kávéskannát, és teljes nyugalommal tölt magának egy csészével. Egy pillanatra sem tudatosul benne, hogy elszakadt a valóságtól. A saját világában van. Egy olyan valóságban, amely emlékekből és feltételezésekből áll. Joanne nem is tudja, tulajdonképpen melyik a félelmetesebb: a kezdetben tapasztalt szorongás vagy ez a teljes felejtés.

– Tegnap jöttünk meg? – folytatja a kérdezősködést Émile, mielőtt a szájához emeli a csészét.

Joanne mozdulatlan marad, és minden erejével azon van, hogy megőrizze a közömbösség látszatát.

– Marjo?

Joanne összerezzen a név hallatán. Szóval most ő Marjorie.

– Igen... mi... igen – próbál válaszolni, de csak dadog.

Émile felkapja a fenyőágakat, amelyeket Joanne előző nap az asztalon hagyott, és komoran nézi őket.

– Mi ez a borzalom?

Nem látja, hogy Joanne elsápad.

– Fogadni mernék, hogy anya szeretne valami lakásdekorációt készíteni! Az ő ötlete volt kibérelni ezt a pihenőházat az ünnepekre? – fordul hirtelen Joanne felé.

Bárcsak magához térne! Bárcsak mihamarabb magához térne!

Joanne egyre kényelmetlenebbül fészkelődik a székén. Nyel egyet, és megpróbál higgadtan válaszolni:

– Szerinted?

Alig ismer rá Émile mosolyára, mintha egy korábbi időszakból származó Émile mosolya lenne, akit még nem is ismert. Ezzel a cinkos mosollyal nézhetett régen a nővére. Egyetlen nyeletre felhörpinti a kávéját, és feláll.

– Hová indulsz? – kérdezi Joanne aggódva.

– Hát tanulni! – válaszolja, mintha ez a világ legtermészetesebb dolga lenne.

– Aha!

– Szeptemberben próbaérettségim lesz. Tudom, hogy nyári

szünet van, de nagyon le vagyok maradva.

Joanne lassan lehunyja a szemét, és imádkozik, hogy az egész csak egy rossz álom legyen. Amikor újra kinyitja a szemét, Émile már nincs a konyhában, ő pedig hatalmas megkönnyebbülést érez.

– Émile! Émile! Hol vagy?

Lassan, nagyon apró léptekkel megy a folyosón. Sikerült felhörpintenie a kávéját, aztán ült a konyhában, hegyezte a fülét, és várt. Kíváncsi volt, vajon visszajön-e Émile megkérdezni, hová tette anya az utolsó éves könyveit. De nem jött vissza. Nem hallott semmit. Ezért úgy döntött, felkel, és félelemtől reszketve megkeresi a melléképületben. Attól fél, hogy még mindig félrebeszél, és megint egy olyan kutyakomédiába keveredik, amelynek nem ismeri a szabályait.

– Émile! – kiáltja ismét a nevét.

– Itt vagyok! – válaszol a hang.

Kinyílik a kis fürdőszoba ajtaja, és fürdőköpenyben, törölközővel a kezében megjelenik Émile.

– Felébredtél? – kérdezi.

Egyetlen másodperc elegendő, hogy Joanne teljesen szenvtelen arckifejezést öltön, és higgadtnak látsszon.

– Igen, már fent vagyok – bólint.

– Főztél kávé?

Nyilvánvaló, hogy visszanyerte az emlékezetét. Észre sem vette, hogy tett egy kis kitérőt a múltba, úgy tizennyolc éves kora körül. Joanne annyira megkönnyebbült, hogy Émile visszatért a valóságba, hogy inkább nem szól semmit, és úgy tesz, mintha semmi különös nem történt volna.

– Igen – mondja. – Az asztalra tettem a kávéskannát.

Odakintről motorzúgás hallatszik, amire Émile összeráncolja a szemöldökét.

– Mi ez a zaj?

Joanne felugrik, és a folyosó végébe szalad a kabátjáért. Majdnem elfelejtette!

– Biztos a mozgóárus jött a rendeléssel.

– Nagyszerű! Felöltözöm, és mindjárt megyek.

Joanne annyira megkönnyebbült, hogy zokniban szalad ki a hóba, és csak több méter megtétele után kap észbe.

A rendelést behordták az asztalra. Hat rekesz enni- és innivalót vásároltak, azonkívül apróbb kellékeket a dekorációkészítéshez. Pillanatok múlva ismét megtelik étellel a szállás. Elpakolják az élelmiszert, majd kicsomagolják a festékeket, szalagokat és csillámspray-eket. Joanne letörli az asztalt, és helyet csinál a füzérkészítéshez. Émile figyel, közben bekap egy szaloncukrot a zacskóból. A reggeli zavarnak és a furcsa nyugtalanságnak nyomát se látni rajta. Legalábbis egy időre elmúlt.

– Mit gondolsz, délutánra végzünk a fenyődíszítéssel? – kérdezi Émile teli szájjal.

Joanne éppen azzal van elfoglalva, hogy damillal egymáshoz kösse a koszorúba rendezett fenyőágakat. Aztán aranyszínű szalagot vág, és kis masnikat köt, amelyeket a koszorú két oldalára tűz. Szép mutatós a végeredmény.

– Hát... – mondja elgondolkodva. – Nem tudom. Miért kérdezed?

– Arra gondoltam, hogy már régen tartottunk meditációs foglalkozást.

– Komolyan mondod? – néz csodálkozva Joanne. – Azt hittem, unod.

Émile a fejét ingatja, de mielőtt válaszolna, lenyeli a szaloncukrot a szájából.

– Azt hiszem, jól tesz. Tudod, amikor nem nagyon értem, mit keresek egy bizonyos helyen, vagy... vagy miért vagyok már felöltözve, amikor meg vagyok győződve róla, hogy még csak most keltem fel... Szóval olyankor azt teszem, amit mondtál. A jelen pillanatra koncentrálok, és kitisztítom a gondolataimat.

– Az jó – mosolyodik el gyengéden Joanne.

Aztán újra az aranyszínű masnikra figyel. Nem akar a reggeli jelenetre gondolni, amelyet Émile teljesen elfelejtett. Szeretné hinni, hogy csak egy gyorsan múló emlékezetkiesés volt, és nem a hanyatlás kezdete.

– Szóval benne vagy?

Joanne felemeli a fejét, és szörnyű érzés tölti el, mintha összepréselnék a mellkasát.

– Miben?

– Hogy meditáljunk.

– Ja, igen, persze!

Figyeli, ahogy Émile feláll, és kinéz az ablakon.

– Megyek, megetetem Mysticet. Mindjárt visszajövök.

Joanne bólint. A párás ablakon keresztül látja, ahogy Émile tapos a hóban, Mystic pedig máris fut feléje. Émile leguggol, gyúr egy hógolyót, és messzire dobja. Mystic ugatva keresi maga körül. Émile beszél hozzá. Joanne elkap belőle néhány foszlányt: „Keresd!”, „Hol van?” Joanne újra belemerül a kis aranyszínű masnik készítésébe, és közben folyamatosan az a nyomasztó érzése van, mintha valaki ülne a mellkasán.

Saint-Suliac. Megpróbál gondolatban visszatérni Saint-Suliacha.

– Apa! – zeng Joanne kiáltásától az egész ház, mire Joseph aggódva rohan lánya szobájába.

– Mi baj?

Joanne az ágyán ül, ölében egy nyitott könyvvel, kezét a napról napra gömbölyűbb hasán pihenteti.

– Mi történt? – kérdezi Joseph félve. – Valami baj van a babával?

Joanne szeme elkerekedett, mozdulatlan, mintha valamire nagyon figyelne, mintha hallgatózna.

– Joanne! – szól Joseph szelíden.

Úgy látszik, lassan magához tér, mert egy félmosoly jelenik meg az arcán.

– Megmozdult.

Joseph megkönnyebbülten felsóhajt, és leül mellé.

– Most először?

Joanne elragadtatással bólint, két tenyerét a hasára szorítja. A mosolya nem szól személyesen senkinek. Joseph hagy neki pár pillanatot, mielőtt óvatosan megkérdezi:

– Akarod, hogy felhívjam Léont?

– Légy szíves!

Léon izgatottan és türelmetlenül hamarosan megjelenik a kisház bejárati ajtajában.

– Hol van? – kérdezi a komoly tekintetű Josephtől.

– A szobájában.

Szinte beront. Letérdel az ágy mellé, megfogja Joanne kezét, és a nevét mormolja.

– Jo?

Joanne rápillant, de semmilyen érzelmet nem mutat.

– Jo, sajnálom, annyira sajnálom!

Joanne int a fejével, hogy ne is folytassa.

– Megmozdult a baba – jelenti be békésen.

Léon tekintete Joanne kerek hasáról az arcára siklik. Úgy tűnik, nem tudja, mitévő legyen. Mi a fontosabb ebben a pillanatban? A baba? Vagy hogy Joanne megbocsásson? Végül arcát Joanne hasához nyomja, és halkán mormolja:

– Örülök, hogy idehívtál. Ígérem, mindent megteszek, hogy jóvátegyem a hibámat. Jo...

Hirtelen elhallgat, a szeme tágra nyílik.

– Jo, a baba... Jo!

Felegyenesedik, mindkét kezét Joanne hasára teszi. Ámulva néz, és megismétli:

– Jo, a baba...

Joanne végre elmosolyodik. Az első mosoly a veszekedésük óta.

– Tudom.

– Mozog!

– Tudom.

Joanne nem tudja megállni, hogy ne mosolyogjon Léon örömén, aki nem bír magával. A kezét Joanne hasára teszi, aztán rátapasztja a fülét, majd a száját, és elkiáltja magát:

– Hahó! Szia, te, ott odabent! Itt...

Felegyenesedik, és meghatódva mosolyognak egymásra. A mondat vége hitetlenkedő felkiáltás:

– Itt apa!

Joanne nevet, és hatalmas krokodilkönnyek peregnek le az arcán. Léon megsókolja a hasát. Joanne megsimogatja a

haját. A baba ficáncol. Joanne azt szeretné, ha Léon soha többé nem menne el.

– Mi jár a fejedben, hogy magadban mosolyogsz?

Joanne összerenzen, amikor meghallja Émile hangját. Gondolataival visszatér Aas-ba, a kis konyhába, amelynek ablakát befedte a hó.

– Már vissza is jöttél?

Nézi, ahogy Émile leül, és jó pár narancsot tesz maga elé.

– Mit csinálsz? – kérdezi Joanne meglepődve.

– Meghámozom a narancsokat, aztán a kandalló szélén megszáritom a héjat, és elkészítem az egyikféle karácsonyi tea főzetet.

– Komolyan? – mosolyodik el csodálkozva.

– Komolyan. Így kell csinálni, ugye?

Joanne feláll, amitől megnyikordul a szék lába a régi konyha padlólapján.

– Igen. Segítek.

A konyhában a narancs és a kandallóban égő fa illata száll. A narancshéj halomban áll az asztalon.

– Ezt pedig most mind meg kell ennünk – mutat Émile a salátástálra, amelybe a meghámozott narancsokat tették.

Bekap egy cikkelyt. Joanne felkel, és a narancshéjakat szétlapítgatva a kandalló peremére rakja.

– Mire gondoltál az előbb, amikor mosolyogtál? – kérdezi Émile.

Közben nézi, ahogy Joanne a tenyerével egyesével lelapít minden narancshéjdarabot. Még mindig háttal áll neki. Émile azon mélázik, jól tette-e, hogy újra megkérdezte, de Joanne válaszol:

– Saint-Suliacra gondoltam.

Émile nem tudja eldönteni, hogy Joanne szomorú-e vagy boldog, mert a lány háttal áll.

– Hiányzik?

– Néha.

Úgy tűnik, Joanne nem nagyon akar beszélni róla. Megfordul, kezét a nadrágjába törli, és azt mondja:

– Meg kell várnunk, amíg megszáradnak. Aztán összemorzsoljuk őket, és egy teaszűrőbe tesszük. Hozzáadjuk a fahéjat és a csillagánizst. Azt hiszem, rendeltem minden hozzávalót, vagy nem?

Émile az asztalon lévő rekeszek fölé hajol. Megértette, hogy Joanne témát akar váltani. Kivesz egy csomag cukrot meg egy üveg olajat, de a továbbiakban tanácstalanul néz.

– Hogy néz ki a csillagánizs?

Joanne a szemét forgatja, de csak a látszat kedvéért.

– Majd én megkeresem és megmutatom.

Ennyi elegendő is volt ahhoz, hogy a reggeli nyomasztó hangulat elmúljon, és karácsonyi derű töltse be az üres melléképületet. Pok összegömbölyödött a kandalló melletti sámlin. Mindenfelé csillámok röpködnek. Joanne szakértő szemmel ellenőrzi a kis fenyőtobozokat, amelyek szép aranyszínűben pompáznak. Még egy utolsót felakaszt a fára. Émile megszúrja az ujját, ahogy próbálja befejezni a karácsonyi koszorút. Egy tésztás kartondobozból kis piros csillagokat vágott ki, és ahogy tudta, felakasztotta őket az ágakra. Miközben fájó ujját szopogatja, a remekművét nézegeti.

– Na, mit szólsz?

A piros csillagokon kibetűzhető ez-az a tésztacsomagolásból. Az egyiken egy fél szó olvasható: Olaszo... Egy másikon az „500 g” betűiből a „g” látszik. Joanne közömbös arccal és teljes komolysággal dicséri:

– Nagyon szép.

Később úgy döntenek, isznak egy csésze teát, és miközben a rozoga faasztal egyik fiókjában szűrőt keresnek, Joanne rábukkan egy régi, ötszáz darabos kirakósra. Az őszi erdei tájat ábrázoló puzzle-lel egészen késő estig elfoglalják magukat. A narancson kívül semmi mást nem ettek, és Joanne végül az asztalra hajtott fejjel, az apró puzzle-darabokkal körülvéve alszik el.

– Már megint havazik? – morgolódik Émile, miközben álmos

szemmel nagyot nyújtózik.

Joanne már felkelt, és a hálósobájuk ablakpárkányán ül. Pok az ágyon fekszik Émile mellett. Joanne az ablaküveghez szorítja az arcát.

– Igen – válaszolja.

– Nagyon?

– Igen. Még a végén betemet minket.

– Még jó, hogy megrendeltük azt a sok cuccot. Ki tudja, közlekedik-e a Tütű ekkora hóban?

Joanne egyetértően bólint. Az éjszaka Émile a karjában vitte be az ágyig. Joanne könnyű volt, mint egy tollpihe, és közben meg sem rezzent, még csak nem is sóhajtott.

– Mit csinálsz? Festesz?

Most vette csak észre, hogy Joanne egy festővásznat tart az ölében. Émile felül az ágyban, és a mellkasára húzza a takarót. A megrakott kandalló ellenére is kutya hideg van.

– Igen, szeretnék elkezdeni egy új képet.

– És mit fogsz festeni?

Joanne az ecset végét rágcsálva gondolkodik. Nyilvánvalóan még semmi nincs a vásznon.

– Lehet, hogy téged.

Egymásra mosolyognak.

– Engem?

– Igen, téged.

– Hm – dűnnyögi Émile. – Miért is ne? Vegyek fel valami különleges pózt? Vagy mit szólnál esetleg egy akthoz?

Jól mulat Joanne megrökönyödésén.

– Tudod, hogy nincs ellenemre egy aktkép – erősködik Émile.

Joanne feláll, és az üres vásznat az ablakpárkányra teszi. Ma reggel vastag, zöld gypjúzoknit visel, és az elmaradhatatlan fekete kendőjét.

– Majd később meglátjuk.

– Hová mész?

– Csinálok teát.

Eltűnik a folyosón. Pok is feláll, és követi.

– Mi lesz a meditációmmal? – kiáltja utána Émile.

De a válaszfalakon keresztül csak Joanne csalódott hangját hallja, amint megállapítja:

– Jaj, ne! Befejezted nélkülem a puzzle-t!

Továbbra sem akar elállni a havazás. Mystic annyira fázik odakint, hogy Hippolyte utasítása ellenére Émile és Joanne beengedi a melléképületbe.

– Juhászkutya, bírnia kell a hideget – hagyta meg nekik a kutya gazdája.

De szegény pára nagyon is örül, hogy a kandalló melegénél összegömbölyödhet. Füttyül a szél a fenyőfák között, és besüvít a bejárati ajtón, amint Émile kimegy néhány hasáb fáért.

A következő napokban a konyha megtelik mézeskalácsillattal, a narancs- és fahéjfőzet gőzével és a gyertyák fényével, amelyeknek az elkészítésére Joanne próbálta rávenni Émile-t. Ez a néhány nap olyan, mintha kiszakadtak volna az időből. Egy rövid, békés időszak a mindent maga alá temető fehérségbe zárva. Reggelente szétszedik az ötszáz darabos kirakós játékot, és remekül szórakoznak, miközben fáradhatatlanul újra és újra kirakják. Aztán kipróbálnak mindenféle meditációs gyakorlatot: meditáció a tűz előtt, meditáció a hópelyheket nézve, légzőgyakorlatok közben. Émile emberfeletti erőfeszítéseket tesz a fejlődés érdekében. Imádja ezeket a pillanatokat. Nemcsak a nyugalom miatt, amely napról napra egyre jobban eluralkodik rajta, hanem főként azért, mert Joanne igyekszik jó tanítómester lenni, és szereti ilyen komolynak és koncentrálnak látni a lányt.

Délben alig esznek. Legalábbis semmi igazán laktatót. Hol egy szaloncukrot, hol egy narancsot kapnak be. Délután Joanne fest, Émile pedig a főzéssel kísérletezget. Egyik nap mézeskalácsot süt, a következőn mézes-fűszeres kenyeret. Uzsonnára teát isznak. Van, hogy levest főznek. Vagy újabb karácsonyi díszet dolgoznak. Lassan nem marad elég hely se a kandalló szélén, se az ablakpárkányon a házi készítésű

gyertyáknak, papírmasé gömböknek és az apró gallyakból készült miniatűr karácsonyfáknak. Gyakran valamelyik remekművük készítése közben vagy a Monopoly-parti kellős közepén tör rájuk az álom.

Émile emlékezetkiesései egyre gyakrabban jelentkeznek, sokszor reggelente. Nem tartanak sokáig. Kifaggatja Joanne-t, hogy hol vannak, és hogyan kerültek ide. Joanne sosem tudja biztosan, felismeri-e őt, mert hajlamos összetéveszteni Marjorie-val. Neki is barna a haja, bár sötétebb, és barna a szeme. De a fényképek alapján, amelyeket Joanne látott, nincs közöttük ennél több hasonlóság. Émile ilyenkor nagyon kedves vele. Megkérdezi, hol van Bastien, hogy ő vigyáz-e az ikrekre. Joanne nem tudja, ki az a Bastien. Feltételezi, hogy Marjorie férje. Mindig nagyon homályosan válaszol:

– Vissza fog jönni. Itt van a közelben.

Émile néha még régebbre megy vissza a múltba, és az érettségiről beszél, amelyre tanulnia kell, és Renaud-ról, akinek focira menet fel kell vennie őt. Biztos nagyon szereti Marjorie-t, mert ilyenkor szelíd, nem úgy, mint Laurával.

Joanne lassacskán hozzászokik. Nem olyan nehéz, mint az első alkalommal. Igyekszik nem ellentmondani neki, és csak felemás válaszokat ad. Azután hamar magához tér, és olyankor úgy tűnik, nem is emlékszik arra, ami nem sokkal korábban történt. Csak hagyni kell, és a dolgok maguktól visszatérnek a normális kerékvágásba.

Egy reggel azonban valami komolyabb eset történik. Miközben Joanne mosogat, és szórakozottan nézelődik ki az ablakon, egyszer csak egy barna foltot vesz észre a havon. Beletelik pár másodpercbe, mire rájön, hogy egy ruhadarabot lát, pontosabban egy ruhába burkolt testet, amely a földön fekszik. A csészéket nagy csörömpöléssel a mosogatóba ejti, amire a kandalló közelében heverésző Pok megriad. Joanne bevágja maga mögött a bejárati ajtót. A következő pillanatban már kint van a nagy zöld zoknijában.

– Émile!

Fut a mély hóban, ahogy csak a lába bírja.

Mystic farkcsóválva jön elé.

– Émile!

Arccal lefelé találja, mintha előrezuhant volna. Tonnányi súlynak érzi.

– Émile! Émile! Ébredj fel! – kiabálja.

De Émile nem mozdul. Eszméletlen. Joanne megragadja a vállát, megrázza, próbálja hanyatt fordítani. Átkozza magát, amiért ilyen gyenge. Mystic körülötte szaladgál, ugat, mintha figyelmeztetni próbálna valakit. Egy szomszédot, vagy bárkit.

– Émile!

Joanne villámgyorsan gondolkodik, próbál nem pánikba esni. Visszarohan a szállásra, és néhány pillanat múlva egy lepedővel tér vissza. A hóban térdelve küzd, hogy Émile tehetetlen testét a fehér lepedőre gurítsa. Amikor végre sikerül, látja, hogy az arca lilásvörös és helyenként feldagadt. Fogalma sincs, mióta feketett itt eszméletlenül a hóban. Megkönnyebbülve érzi, hogy Émile orrán át még mindig langyos levegő áramlik ki. Feláll, arrébb löki Mysticet, aki vadul csahol a lábánál, és nekilát, hogy behúzza Émile-t a házba. Lassan, nehezen megy, de ötpercnyi kitartó küzdelem árán mégis sikerül, és kimerülten rogyhat le az előtérben.

Ad magának pár másodpercet, hogy kicsit kipihenje az izgalmat és a fizikai erőfeszítést. Hagyja, hogy a melléképület melege lassan átjárja. Émile lélegzik. Ahogy ott fekszik a fehér lepedőn az előszoba padlóján, Joanne előtt egy pillanatra dermesztő kép villan fel ugyanerről a testről, ahogyan nemsokára egy ugyancsak fehér lepelben fekszik majd, csak hogy akkor már nem fog lélegezni.

Be kell hunynia a szemét, hogy elhessegesse ezt a rémisztő képet és elűzze az esetlegesen felbukkanó hasonlókat. De túl késő. A másik rémkép is megjelenik. Egy erdő nyár derekán. Egy mélykék, szinte fekete, nyugtalanítóan vadregényes tóval. A tavat tüskés bozót és magas fű veszi körül. A víz mozdulatlan. A felszíne tükörsima. Úszó ágak, iszapfoltok és néhány falevél. Egy egészen apró kis test lebeg a tó közepén. Csak a szőke fej és egy fehér póló látszik. Be akarja vetni magát a vízbe, de valaki nem engedi, és azt kiabálja a fülébe,

hogy „Nyugodj meg, Joanne!”, ő viszont nem nyugszik meg – hogy is nyugodhatna?! –, a másik pedig egyre szorosabban tartja.

Nem hallja magát sikoltozni, csak érzi a mellkasában tomboló vihart; valamit, ami mindent elpusztít, és tönkreteszi az életét. Férfiak gázolnak a vízben; férfiak, akik megragadják a gyermekét. Torkaszakadtából ordít:

– Hagyják békén! Hagyják békén a gyerekeket!

A fülébe suttogó hang mond dolgokat, de ő nem ért mindent.

– Kihozzák nekünk. Kihozzák ide hozzád. Nyugodj meg, Joanne!

Lefogják. Az egyik férfi a karjában viszi Jankót. Jankó csuromvizes. A szeme csukva van, mintha csak aludna. Ő a földre rogy, de nem érzi, hogy megüti a térdét a nagy köveken. Kinyújtja a karját, ahogy Jankót leteszik elé a földre, de a körülötte lévő férfiak nem engedik, hogy a karjába vegye, és elmenjen vele, elvigye magával messze innen, messze ettől az átkozott tótól és Léontól. Jankó teste jéghideg. Az orra keményre dermedt. Joanne karmolja és rugdossa a körülötte álló férfiakat, mindenkit, aki csak az útjába áll, hogy magához ölelhesse a kisfiát, és elvigye messze innen.

– Kihúzták a vízből. Próbálj megnyugodni, Joanne!

Lassan, csendben Joanne-ból is elszáll az élet ott a parton. Meghal a lelke, miközben nézi, hogy a fekete ruhás férfiak elhajtanak, és a furgonjukban magukkal viszik a kisfiát. Arccal a földre borul, a fájdalomtól összetörve csak fekszik ott, és nem is akar többé felkelni.

Megint érzi, hogy szorosan tartják, a nevéen szólítgatják, egyre csak azt ismétlik:

– Joanne, Joanne, nyugodj meg!

Már nem az erdőben van. A föld hideg és kemény. A melléképület folyosóján ül. Émile öleli át. Émile beszél hozzá. Joanne az ajtónak támaszkodva kuporog, kezét a fülére tapasztja. Könnyek patakzanak az arcán. Előre-hátra ringatja magát. Nehezen kap levegőt.

– Ne csináld, Joanne! Nincs semmi baj!

Megpróbálja levenni a lány kezét a füléről, és Joanne megérti, miért. Összekarmolta a saját arcát. Felszakította a bőrét. Émile könyörög:

– Joanne, hagyd abba! Itt vagyok. Kérlek!

Hagyja, hogy Émile szorosan magához ölelje. Próbál levegőhöz jutni.

– Mi történt?

– Elvitték Jankót – válaszolja szaggatottan.

Csak ülnek a melléképület hideg előszobájának padlóján, egyiküknek sincs ereje felállni és a hálósobába menni. Émile betakarja Joanne-t a fehér lepedővel, amelyen ő maga ébredt, mert a lány egész testében remeg, akárcsak azon az estén, amikor a tengerparton talált rá.

– Mesélj Jankóról!

Joanne rémült szemmel néz Émile-re, az arca sírástól maszatos.

– Hogy mi? – kérdezi alig hallhatóan.

Émile-nek fogalma sincs, mit csinál, csak azt akarja elérni, hogy a lány ne remegjen és ne fuldokoljon. Ezért megismétli:

– Mesélj Jankóról! – Próbál mosolyogni, de csak egy halovány mosoly sikerül. – Azt mondtad, csodálatos kisfiú volt. A legokosabb, akit valaha ismertél – teszi hozzá.

Aggódva fürkészi Joanne arcát, aki mostanra abbahagyta a ringatózást. Bizonytalanul ugyan, de végül csak válaszol:

– Jó, mesélek – mormolja.

Így kerül Émile gondolatban Saint-Suliacba, a veteményeskerttel körülvett kis kőházba, egy szép kora nyári estén.

Joanne a kanapén fekszik. Hatalmas, gömbölyű hasa a mennyezet felé mered, és valamiféle pánikhangulat lengi be a kis nappalit. Léon kapkod, felszed egy ruhadarabot a padlóról, egy kulcscsomót az asztalról, mindent egy nagy utazótáskába gyömöszöl. Joseph ront be kintről, indulásra készen már a baretsapkáját is a fejébe nyomta:

– Minden rendben, jár a motor. Beültetheted.

Joanne sápadt, az arcát verejték borítja, a homloka

időnként összerándul. Az első fájások egyre rendszeresebben jönnek. Itt az ideje elindulni a kórházba.

Émile meglepődik, hogy Joanne azzal a pillanattal kezdi Jankó történetét, amikor a szülőszobán először megpillantotta. De hagyja beszélni, mert már sokkal nyugodtabb, és könnyebben lélegzik.

Léon nem vállalta a vezetést, mert túl ideges volt. Joseph ült a kormányhoz. Ő nyugodt, akárcsak Joanne. Joseph derűsen mosolyog, füttyörészve vezet.

– Szép napunk van Jankó fogadására – mondja, és Joanne-ra néz a visszapiillantó tükörben.

Már nevet is választottak neki. Igazából Joanne választotta. Jankó, mint Babszem Jankó a közismert gyerekmesében, amely egy idős házaspárról szól, akinek nem születik gyereke, és végül azt kívánják, bárcsak lenne egy aprócska fiuk, „ha csak akkorka is, mint egy babszem”! Csodák csodájára megszületik nekik Jankó, és a Babszem Jankó nevet kapja, mert éppen akkora, mint egy babszem. Kis termete ellenére mindenféle hőstettet hajt végre; a legmeghökkenőbb közülük az, amikor életben marad, miután egy tehén lenyeli.

Joanne előreugrik egy nagyot a történetben. Joanne, Léon és Jankó a verandán ülnek, ahonnan látszik a tarkabarka zöldségeskert. Jankó végtelenül nyugodt baba, szinte soha nem sír. Léon betegesen aggódik, és folyton azt kérdezet, vajon ez normális-e. Joanne nyugodt. Azt válaszolja, hogy biztos benne, hogy Babszem Jankó sem sírt.

A verandán állították fel a bölcsőjét, de Jankó soha nem alszik benne, mert Joanne ragaszkodik ahhoz, hogy az első időkben mellette feküdjön. Nyugodt baba, a fején szőke bozont, sötétkék szeme már kezd barnába váltani. Állandóan abba az élénk narancssárga kendőbe van betekerve, amelyet Joanne a terhessége alatt hordott. Léon ügyetlen vele, de Joanne türelmes, tanítgatja, hogyan kell ölbe venni, pelenkázni és

elringatni. Joseph háttérbe vonul. Tudja, hogy mind a hármuknak hozzá kell szokniuk az új helyzethez.

Még mindig a verandán vannak, amikor a kelleténél egy kicsit hangosabb kopogás hallatszik az ajtón. Léon elsápad. Fojtott hangon gyorsan elmagyarázza Joanne-nak:

– Biztos az anyám az. Már háromszor kérdezte, mikor láthatja Jankót, én meg soha nem adtam neki egyenes választ.

Joanne nem szól semmit. De eszébe jut, hogyan reagált Mme André, amikor meglátta, hogy Joanne terhes. Ezt nem tehette velünk a fiunk. Most, hogy Jankó megszületett, Mme André megköveteli, ami jár neki: jogot, hogy láthassa a családja legkisebb tagját.

Az André házaspár Joseph rideg és rendíthetetlen tekintetének kíséretében belép a verandára. Léon falfehér, egyik lábáról a másikra áll zavarában.

– Jó napot, Joanne! – köszön Mme André a megszokott hűvösséggel.

Joanne magához szorítja Jankót, és szinte észrevétlenül hátrál egy kicsit.

– Jöttünk megnézni az unokánkat.

A verandán kínos a csend. Joseph nem moccan, mozdulatlanul áll a küszöbön. Léon Joanne és a kicsi mellett marad, mintha el akarná torlaszolni az utat köztük és a szülei között.

– Szabad? – kérdezi Mme André, és kinyújtja a kezét a kisbaba felé.

Joanne bólint, de szorosan a karjában tartja Jankót. Az André nagyszülők a kicsi fölé hajolnak, vastag ujjjaikkal megfogják pici kezét, és megsimogatják az arcát. Az egyébként rideg és megvető arcukon őszinte öröm jelenik meg.

– Ugye, szerinted is kiköpött Léon?

– Igen.

– Olyan, mintha őt látnám pici baba korában.

Nem vesznek tudomást Joanne-ról, aki nem hajlandó kiadni a kezéből Jankót.

– A szeme teljesen az övé.

– És az orra is, nem?

Léon meg sem szólal, ideges.

– Nagyon csendes gyerek. Soha nem sír? – fordulnak a fiukhoz, aki megvonja a vállát.

– Nem, nem nagyon.

Joanne közömbösen néz.

– Mi ez a koszos rongy rajta? – kérdezi Mme André, és undorodva ráncolja az orrát. – Ki kellene mosni; még a végén elkap valami fertőzést ez a gyerek.

– Ez egy haskendő – feleli Léon kínosan.

– Az meg micsoda?

– Joanne szerint megnyugtatta a babát, ha érzi ezt az illatot.

Ehhez senki sem fűz további megjegyzést. Joseph ingerülten megrázza a fejét. Joanne hátrál egy lépést.

– Le kell tennem aludni.

A verandán még nagyobb a feszültség. Mme André bosszús mozdulattal a vállára veszi a táskáját.

– Rendben, akkor mi megyünk is.

Joanne kimondhatatlanul megkönnyebbül, amikor távoznak. Joseph a verandán marad. Léon kikíséri őket az ajtóig, de olyan kényelmetlenül érzi magát, mint még soha. A szülei meg sem próbálnak halkabban beszélni, amikor a verandán kijelentik:

– Ő a mi unokánk! Az anyja nem akadályozhatja meg, hogy találkozzunk vele!

– Akkor gyertek majd máskor is! – válaszolja Léon jobb híján.

Émile értetlenül ráncolja a homlokát.

– Mi történt Andréékka, hogy ennyire megromlott a kapcsolatotok?

Joanne elhaló hangon megkérdezi, nem mehetnének-e át a konyhába, és nem főzne-e neki egy kis teát. Aztán majd elmeséli.

A konyhában bugyborékolva lobog a víz a rozsdás öntöttvas

edényben. Joanne egy rozoga széken ül. Émile elment pulóverért, és odaadta neki. Ő is kabátba burkolózott. Fázik. Amikor nem sokkal korábban felébredt a fehér lepedőn, majd megfagyott. Nem is kérdezte Joanne-t, mi történt, mert sejtette. Kiment fáért, és nyilván rosszul lett.

Óvatos mozdulattal az asztalhoz viszi a forró kisfazekat, és kitölti a vizet a csészékbe. Amikor leül Joanne-nal szemben, a lány folytatja a történetet. Elmeséli a trafikban történeteket, a hátuk mögötti sutyorgást, amelyekkel kapcsolatban Joseph úgy tett, mintha nem venne róluk tudomást, az első közös étkezést Andrééknál, a rosszindulatú kérdéseket, majd a piacon, a virágárusnál történt melodramatikus jelenetet.

– És azután? – kérdezi halkán Émile, miközben odanyújtja a csészéjét. – Visszatértek Andréék?

A történet szeptember elején Saint-Suliacban folytatódik. Joanne és Léon a verandán vannak. Dacosak és kicsit ingerültek. Joanne egy fonott hintaszékben ül Jankóval a karjában. Léon merev testtartással áll előtte.

– Ne vágj ilyen savanyú képet! – ismétli Léon.

– Soha nem akartak meghívni magukhoz.

– Változott a helyzet.

– Az egész terhességem alatt úgy viselkedtek Jankóval, mintha valami balszerencse érte volna őket.

– Változott a helyzet – ismétli Léon.

– Most meg hirtelen úgy döntöttek, hogy mivel unokát akarnak, hajlandók meghívni vacsorára?

Joanne higgadt. Nyugodt, határozott hangon beszél, és továbbra is a karjában ringatja a babát.

– Én kérem.

– Nem megyek.

Léon magába fojt egy elkeseredett sóhajt. Testhelyzetet változtat, keresztbe fonja, majd leengedi a karját maga előtt, mielőtt végül kimondja:

– Akkor egyedül viszem el Jankót a vacsorára.

Joanne úgy bámul rá, mintha szitkozódott volna.

– Nem viszed.

Szembefordulnak egymással. Joanne tekintete egyre ridegebb.

– Joguk van látni – erősködik Léon.

Joanne a babával a karjában feláll.

– Nélkülem nem fogják látni.

– Hová mész?

– El a közeledből.

– De Joanne!

Léon utánarobog a hálósobába, ahol Joanne az ágyra fekteti Jankót, hogy tisztába tegye. Léon végignézi, hogy csinálja. Mozdulatai pontosak és nyugodtak. Ért hozzá. Már az elején tudta, mit hogyan kell tennie Jankóval. Nem úgy, mint ő. Meg kell hagyni, nem átlagos baba. Soha nem sír. Órákra a babakocsiban lehet hagyni. Nem gőgicsél. Nem nyöszörög. Alig mozog. Léon megpróbálta elkapni a tekintetét, mosolyra fakasztani, az érdeklődés halvány látszatát felkelteni benne, de mindhiába. Mindig közömbös, a tekintete kicsit elmosódott. Joanne néha ugyanilyen. Vajon Jankó máris hasonlít rá? Közben nagyon is zavarja a kapcsolat hiánya a gyermekével.

– Engedned kell, hogy találkozzanak Jankóval!

Joanne befejezi a pelenkázást, és sóhajtván az ágyra rogy. Lehunyja a szemét, mintha minden erejét össze kellene szednie, hogy megtegye. Amikor ismét felnéz, végtelen szomorúság tükröződik a tekintetében.

– Tudom – motyogja.

Elhallgatnak. Jankó némán bámulja a plafont. Végül Léon töri meg a csendet.

– Akkor hogyan legyen?

Joanne-ba lassan visszatér az élet. Visszagombolja a babán a bodyt, és újra ráadja a kis szürke nadrágját.

– Együtt megyünk.

Joanne a háttérbe húzódva, némán áll Andréék nappalijának sarkában. A kristálycsillár halványan megvilágítja a szobát. Az asztalt még nem szedték le. A poharakban még mindig ott áll a vörösbor. A három André a babakocsiban fekvő Jankó fölé hajol. Mme André borzasztóan természetellenes kuncogással

veszi a karjába.

– Gyere, kicsikém! Gyere nagyihoz!

Az ölébe fekteti, majd elragadtatással néz a férjére és a fiára.

– Nézzétek, milyen boldog, hogy a karomban lehet!

A férje és a fia egyetértően bólogat, leülnek Mme André mellé, le sem veszik a szemüket a babáról. Először kezdik a régi nótát Léon és a fia közötti hasonlóságról.

– Az orra az apjáé!

– De legfőképp a szeme.

– Igen, persze, a szeme.

Aztán a nevén szólítgatják.

– Jankó!

– Kicsi Jankó!

– Mosolyogj egy kicsit! Mutasd meg nekünk a gyönyörű mosolyodat!

Egyre csak szolongatják a babát, akinek továbbra is a mennyezeten lévő csillárra szegeződik a kifejezéstelen tekintete. Mme André Léon felé fordul, mintha Joanne ott sem lenne:

– Volt már, hogy mosolygott?

Léon megvonja a vállát.

– Én... Nem, nem igazán.

Zavartan Joanne-hoz fordul.

– Volt már ilyen?

Léon még sosem látta mosolyogni. Joanne a fejét rázva megerősíti.

– Nem, még soha nem mosolygott.

Mme André úgy dönt, továbbra sem vesz tudomást Joanne-ról, Léont kérdezet:

– Az angyalokra sem mosolyog?

Léon megint értetlenül néz.

– Angyalokra? Milyen angyalokra?

Mme André csettint a nyelvével, miközben szeretetteljesen néz a fiára.

– Jaj, drágám, minden kisbaba csinálja! Önkéntelenül mosolyognak. Álmukban, vagy csak úgy bele a semmibe.

Olyankor mondják, hogy az angyalokra mosolyognak.

Léon egy kicsit elpirul. Megvonja a vállát.

– Nem, még sosem láttam, hogy ilyet csinált volna.

Mme André végre Joanne-hoz fordul. Nyilvánvaló, hogy a menyé jelenléte hirtelen hasznosnak bizonyul.

– És maga, Joanne? Láttá már mosolyogni az angyalokra?

Joanne megrázza a fejét, aztán védekezően hozzáteszi:

– De szereti nézni az eget. Olyankor nagyon figyelmes tud lenni.

Mme André nem rejti véka alá az aggodalmát.

– Már három hónapos. Mosolyognia kellene.

Joanne lesüti a szemét, a kezét nézi. Legszívesebben visszavenné a kicsit, kikapná annak a boszorkánynak a kezéből, aki szerint el van maradva a fejlődésben, és azonnal hazavinné. Ehelyett falat von maga köré, és udvariasan, csendben ül.

Amikor Jankó hat hónapos, Joanne-nak vissza kell mennie dolgozni a gondnoki állásába. Joseph vigyáz a babára napközben, pedig az egészsége tovább romlott. Egyre jobban kifulladás, amikor kísétál a veteményeskertjébe, és nehezebbre esik a konyhapultnál állni, amikor főzni akar. Joanne aggódik.

– Nehogy túlerőltessd magad, apa! Ha fárasztó Jankóra vigyáznod, el tudom intézni, hogy részmunkaidőben dolgozzak.

Joseph megígéri, hogy vigyáz magára, de amikor Joanne hazaér, Josephet mindig a nappaliban találja vagy a fakockákkal, amelyeket saját maga faragott Jankónak, vagy egy halom origamimadárral, amelyeket azért hajtogatott, hogy ámulatba ejtse a kisfiút. Keresztül-kasul repteti őket a szobában, remélve, hogy felkelti Jankó érdeklődését. De nem sikerül. Jankó csak ül rezzenéstelenül, egykedvűen. Ellenben úgy tűnik, élvezettel hallgatja a történeteket, amelyeket Joseph a nap folyamán felolvas neki.

Egyik este a sötét hálószobában újabb vita robban ki Léon és Joanne között.

– El kellene vinnünk orvoshoz.

Joanne elkeseredett sóhajából kiderül, hogy nem először folytatják le ezt a beszélgetést.

– Hagyd békén! A saját ritmusában fejlődik.

– De semmilyen hangot nem ad ki. A többi ilyen korú csecsemő már legalább gügyög.

– Nem kellene hallgatnod az anyádra.

– Nem csak az anyám mondja.

– Nahát, valóban?

Joanne feszült, két tenyerével magára szorítja a takarót.

– Beszéltem erről a tanárkollégáimmal. Furcsállják, hogy egyáltalán nem gőgicsél.

Semmi válaszreakció. Joanne makacsul hallgat.

– Nem néz rám, Joanne. Ez a gyerek soha nem néz rám. Szerinted ez normális?

Léon nem akart ennyire ingerültnek látszani.

– Nézi... nézi a tárgyakat.

– A tárgyakat igen, de minket nem!

Nem hajlandó megérteni, mit akar Léon mondani. Pedig tudja, hogy igaza van: Jankónak furcsa a tekintete, kicsit elmosódott, kicsit révedező. Joanne sem tudja elkapni a pillantását, legalábbis nem sokáig. De nem számít. Jankó akkor is az ő kisfia. Lehet, hogy más, mint a többi vele egykorú baba, de ez még nem ok arra, hogy egy sor orvosi vizsgálatnak tegyék ki.

– Jo, sosem gondoltál arra? – erőlteti a beszélgetést Léon.

Joan remeg a paplan alatt a férje mellett.

– Mire?

– Mi van, ha ő más? Mi van, ha van valami... fogyatékosága?

Léon elborzadva néz. Joanne nem. Joanne nyugodt és makacs.

– Igen, ő más. De soha nem gondoltam, hogy másnak lenni fogyatékosot jelent.

– Tudod jól, mire gondolok.

– Tudhattam volna előre – sóhajt fel fájdalmasan Joanne.

– Mit tudhattál volna? – dermed meg Léon az ágyban.

– Hogy a fiam soha nem fog megfelelni az André család elvárásainak.

– Ez merő rosszindulat, Joanne! – tiltakozik Léon hevesen.

Joanne nem mond többet. Léon kitapogatja a kezét a sötétben, és amikor megtalálja, Joanne nem húzza el.

– Jo...

Síri csend a válasz.

– Te is tudod, hogy csak jót akarok neki.

Joanne vékony, fojtott hangon végre megszólal:

– Akkor hagyd nyugodtan élni! Hagyd, hogy a saját tempójában fejlődjön! Hagyd, hogy olyan kisfiú lehessen, amilyen szeretne lenni!

Léon beadja a derekát, és bólint a sötétben.

– Rendben.

Azon a nyáron, míg az orvos utasítására és Joanne szigorú felügyelete mellett Joseph ágyhoz van kötve, Jankó megtanul járni. Joanne-nak igaza volt, a saját tempójában fejlődik. A paradicsompalánták és a dinnyék között totyog, lehuppan egy földkupacra, és az eget figyeli, vagy talán a madarak röptét – nem lehet tudni, hogy mit kutat titokzatos, mogyoróbarna szeme. Kihúzgálja a virágokat, ami miatt Joseph szelíden zsörtölődik.

– Te kis gézengúz! – kiáltja, és feláll a verandán lévő hintaszékből.

Joanne mosolyogva odarohan, kézen fogja Jankót, és elvezeti onnan, miközben magyaráz neki:

– Joseph nagyon szereti a virágait, kicsi Jankó. Ugye nem akarjuk, hogy szomorú legyen?

Joanne az egyetlen, aki ezt megteheti vele. Jankónak furcsa reakciója alakult ki: amint valaki túl közel megy hozzá, vagy megpróbálja megérinteni, egy hirtelen karmozdulattal elhárítja a felé nyúló kezét. Olyan, mintha a levegőbe ütne egy kicsit, és közben nagyon erősen ráncolja a homlokát. Nem szereti, ha hozzáérnek. Joseph elfogadja ilyennek. Már nem is próbál közeledni hozzá. Bő egy méter távolságból beszél hozzá, és letérdel, hogy egy magasságban legyen vele. Léon

viszont nagyon szenved. Joanne tisztában van vele.

– A kisfiam nem szeret.

Joanne tagadja.

– Nem engedi, hogy hozzáérjek. Ugye, hogy ez nem normális?

– Szüksége van személyes térre.

– És a tekintete még mindig olyan furcsa.

– Hogy érted, hogy furcsa?

– Nem néz a szemembe.

Joanne esküdözik, hogy Jankó nagyon szereti őt. Csak a maga módján.

– Kivételes kisfiú, a maga különleges egyéniségeivel.

Joanne igyekszik elkerülni a közös vacsorákat az André családnál. Egyre rosszabb a kapcsolat közöttük. Nem elég, hogy mindent kritizálnak, még riogatják is.

– Nem normális, hogy nem reagál, ha a keresztnévén szólítjuk!

Szinte örül, hogy Jankó meg se hallja Mme André sipítozását. Ez Joanne apró bosszúja.

Egy júliusi délutánon Joseph az árnyékos verandán ül a hűvösben, a Jankó rácsos ágya melletti hintaszékben. Joanne követi a veteményeskertben vidáman tébláboló kisfiát, aki feltűnően nem vesz tudomást se a Josephtől ajándékba kapott szép labdáról, se a Léon által vásárolt vadonatúj tologatós kiskocsiról. Csak a kis zöld vödör érdekli, amit mindenhová magával cipel, és időről időre telelapátol földdel. Léon is kint van a veteményesben. Kezével árnyékolja a szemét, úgy figyel Jankót és Joanne-t. Joanne tudja, hogy a költészetszakkörre gondol, amelyet szeptemberben, az új tanév elején megint el akar indítani. Nagyon sokat foglalkozik a diákjaival.

Mind a négyüket az iskolakapu nyikorgása és a járdán kopogó léptek zaja szakítja félbe. Joanne előzőleg nyitva hagyta a kaput, hogy Léon könnyebben be tudjon pakolni a kocsiból az udvarra. Vett egy nagy napernyőt és egy új kerti asztalt. Joanne gyomra összeszorul, amikor a veteményeskert szélén meglátja Léon szüleit nyári ruhában. Az apja egy

ronda, virágmintás inget visel, Mme André pedig egy nagy rózsaszín kalapban virít.

– Jó napot! – köszön André úr.

– Éppen erre jártunk – teszi hozzá a felesége.

Joanne pontosan tudja, miért jöttek: már egy hónapja mindig lemondja a hétfő esti vacsorákat valamilyen ürüggyel. Az André nagyszülők látni akarják az unokájukat, és ezt nem szégyellik a tudomására hozni. Joseph először ledermed, majd félig felemelkedik a karosszékében. Andréék belökik a kerti kiskaput, és belépnek a veteményesbe. Megcsókolják Léont, majd udvariasan üdvözlik Joanne-t és Josephet.

– Hol van Jankó? – keresi Mme André a tekintetével a kertben.

A kisfiú a paradicsompalánták között guggol. Teli marokkal zavartalanul pakolja a földet, teljesen közömbös a körülötte hallható zajok és a látogatók érkezése iránt.

– Jankó! – kiáltja Mme André.

Joanne figyelmeztetni akarja, amikor látja, hogy sietős, nagy léptekkel a kisfiú felé tart:

– Óvatosan, ő...

De túl késő, Mme André máris felkapja Jankót a földről, és szorosan magához öleli.

– Hogy van az én kis...?

De nem tudja befejezni a mondatot, mert egy sor pofon csattan az arcán. Jankó rugdalózik, ficáncol, és üti, ahol csak éri, hogy kiszabaduljon a szorításából. Mme André ijedten felsikolt, és hirtelen elengedi. Jankó alaposan a fenekére huppan, de nem kiabál miatta. Soha nem kiabál. Soha nem jött még ki hang a szív alakú kis száján. Joanne futva érkezik. Mme André dühös, szidni kezdi Jankót.

– Rossz kisfiú! Ki tanított ütni? Ez nagyon udvariatlan viselkedés, Jankó!

A karjánál fogva megragadja, hogy erőszakkal felállítsa, és arra kényszerítse, hogy a szemébe nézzon, ami csak még jobban feldühíti a kisfiút, aki emiatt még erőteljesebben ellenáll, és egyre hevesebben püföl mindent maga körül.

– Hagyja békén! – kiabálja Joanne.

Odaér Jankóhoz és Mme Andréhoz.

– Jól el kellene fenekelnie a fiát – néz rá megvetően.

Joanne letérdel a kisfiúhoz, aki rögtön a karjaiba bújik.

– Nem szereti, ha hozzáérnek – válaszolja nyugodt hangon.

– Vagy úgy! Még soha nem vettem észre – fürkészi Mme André gyanakvó tekintettel Joanne-t. – Pontosan mióta?

– Néhány hete. Amióta megtanult járni.

Igazából azóta, amióta el tud menekülni a tolakodó ölelések elől. Mme André összeszorítja az ajkát, és feláll a gyerek mellől.

– Nem lenne szabad választást hagynia neki. Még csak egyéves. Ha már most hagyja, hogy mindent ő döntsön el, akkor...

Nem folytatja, mert Léon közelebb jön, és mintegy pajzsként közéjük áll.

– Engem sem tűr meg a közelében – motyogja.

Úgy tűnik, ez egy kicsit megnyugtatta Mme André.

– Valószínűleg átmeneti – teszi hozzá Léon.

De Mme André még mindig meg van sértve.

– Remélem, megneveled ezt a gyermeket, és megtanítod neki, hogy nem lehet megütni a felnőtteket, főleg nem a nagymamáját.

Léon bólogat, zavarában egyik lábáról a másikra billeg. Jankó továbbra is Joanne ölelésébe bújik, és nem mozdul.

Mme André végignéz a gyereken.

– Miért olyan fekete a körme?

Léon szégyenkezve összehúzza magát. Joanne válaszol:

– Mert földdel játszott.

– Na, tessék, micsoda gyerek! Nem elég, hogy neveletlen, még csupa kosz is.

Joseph erőteljes hangjától mindenki összerezzen. Senki sem vette észre, hogy odajött.

– Csak azért jöttek ide, hogy bírálják, hogyan neveli a lányom a gyermekét?

Mme André szóhoz sem jut a döbbenettől.

– Ha így állunk, megkérném, hogy távozzanak.

A hirtelen rájuk nehezedő, fagyos csendet csak André úr

érkezése töri meg, akinek feltett szándéka oldani a feszültséget.

– Nem, természetesen nem. A feleségem nem úgy értette.

De Mme André semmit sem tesz, ami ezt megerősítené. Továbbra is rosszallóan bámulja Jankót.

– Drágám – teszi hozzá André úr –, talán jobb volna, ha máskor visszajönnénk.

A felesége vonakodva bólint, de még jobban összeszorítja az ajkát, amely így csak egy vékony vonalra hasonlít.

– Rendben – egyezik bele hűvösen. – De akkor is meg akarom ölelni az unokámat.

Joanne észrevétlenül visszahőköl. Jankó befészkelte magát a karjába. Léon zavartan megköszörüli a torkát.

– De, anya, tudod, hogy...

De Mme André nem hallgat senkire. Hirtelen megragadja a kisfiú karját, és erőnek erejével maga felé fordítja, hogy lássa a szemét.

– Jankó! Nézz rám! – parancsol rá.

A kisfiú kinyitja a száját, a szeme elkerekedik az ijedségtől. Mintha minden erejével ordítani akarna, de egyetlen hang sem jön ki a száján. A rémült sikoly a torkán reked. Megpróbálja kiszabadítani magát Mme André vasmarkából, lábával toporzékol, szabadon lévő karjával a levegőbe csapkod.

– Jankó! – erősködik Mme André még hangosabban. – Figyelsz rám egyáltalán? Nem viselkedhetsz kényed-kedved szerint!

Joanne uralkodik magán, de könnyek gyűlnek a szemébe. Legszívesebben kitépné a kisfiát annak a szörnyű boszorkánynak a karmai közül. De igyekszik megőrizni a nyugalma. Félénken próbál tiltakozni:

– Adjon neki időt! Látja, mennyire fél.

Mme André ekkor erővel megfogja Jankó arcát, és maga felé fordítja, hogy a szemébe nézzen. Ráförmed.

– Jankó! Értetted, amit mondtam? Adj egy puszit!

Mme André nem látja, mit indít el ezzel. Nem látja, hogy Jankó apró keze a földet kapargatja, és felvesz egy maréknyi földet. Nem látja, hogy a föld a szemébe fog csapódni. Jankó

nem tudta más módon megvédeni magát. Csak úgy, ha földet dob a boszorkány szemébe.

Mme André felordít. A férje odarohan segíteni neki. Joanne kihasználja a helyzetet, hogy kiragadja Jankót a nagymama karjából, és biztonságos távolba vigye tőle.

– Léon! – üvölti Mme André. – LÉON!

Léon rémülten áll. Nem mozdul. Mme André kiköpködi a földet, megtörli a szemét, nagy könnycseppek csorognak végig az arcán.

– Léon, jobban tennéd, ha móresre tanítanád ezt a kölyköt!

– De anya!

Az anyja egyre dühösebb.

– Hozd ide hozzám! – üvölti. – Hozd ide, hadd fenekeljem el! Majd én megmutatom nektek!

De ekkor Joseph dörgő hangjára abbamarad minden gyereknevelési kísérlet.

– TAKARODJON A HÁZAMBÓL!

André úr próbálna valamit mondani, de Joseph nem hagyja.

– AZONNAL HAGYJÁK EL A HÁZAMAT!

Andréék erre megrémülnek. Sietve indulnak kifelé, mintha Joseph kötözni való bolond lenne, és attól félnének, hogy rájuk támad. Joanne látja, hogy minden további zokszó nélkül távoznak a veteményeskertből. Jankót szorosan a szívére szorítja. Nem fogja fel azonnal, mitől esik össze Joseph a paradicsompalánták között, miért csuklik össze, mint egy rongybaba. Joanne szólásra nyitja a száját, de az idő mintha megállna. Joseph feje a száraz földön koppan. A következő másodpercben ijedt kiáltás hagyja el Joanne ajkát:

– APAAAAA!

– Szívelégtelenség – állapítja meg az orvos komoly arccal.

Joanne-nak nem múlt el a sápadtsága és a remegése. Jankót még mindig a karjában tartja. A kisfiú nem volt hajlandó elszakadni az anyjától, még Léon karján sem maradt meg. Az arcát az anyja ölébe fúrja, szemmel láthatóan nagyon megviselte a nagymamával való heves veszekedés. De Joanne-

nak most még nagyobb gondja van: Joseph újabb szívrohama. Kikíséri az orvost a bejárat ajtóig. Léon görcsösen és félszegen az előszobában várakozik, bántja a lelkiismeret.

– Mi a teendőm apával? – kérdezi Joanne az idős orvostól.

– Figyeljen rá, hogy pihenjen! Mindenképpen pihennie kell. Kerüljön minden feszültséget és idegeskedést! Látva a szíve állapotát, a következő roham akár végzetes is lehet.

Joanne érzi a kijelentés súlyát, egy pillanatra lehunyja a szemét.

– Adhatok neki továbbra is galagonya- és a citromfűfőzetet?

– Igen, az csak jót tehet – bólint az idős orvos, majd kezét nyújt, és őszinte együttérzéssel gyengéden megszorítja Joanne kezét.

– Hogy van a kisfiú? – kérdezi Jankóra mutatva, akinek csak a szőke haja kandikál ki Joanne karja alól.

– Kicsit zaklatott.

– Nem csoda a történetek után. Még mindig olyan csendes?

Joanne bólint. Az idős orvos mostanra jól ismeri Jankót, de Mme Andréval ellentétben nem riogatja őket.

– Hát jó, vigyázzon rá! Illetve mindkettőjükre.

– Köszönöm, doktor úr!

Émile tölt még egy csésze teát Joanne-nak, mert apró kortyonként mind megitta mesélés közben. Szó nélkül Joanne elé tolja az újabb teli csészét, és várja, hogy folytassa.

Joseph az ágyában fekszik, az arca sápadt. Joanne a lábánál, az ágy végében ül. Nem javult az édesapja állapota. Érzi, hogy küzd, hogy felépüljön, hogy leküzdje a fáradtságot, amely eluralkodott rajta.

– Apa!

Joanne megfogja az édesapja kezét. Jéghideg.

– Idd meg a teádat!

Joseph szófogadón megissza. Aztán felül, a hátát a párnáknak támasztja. Gyengéden néz a lányára.

– Joanne, nem akarok a terhedre lenni.

– Ne beszélj butaságokat, apa!

– Neked családod van, akikről gondoskodnod kell. Jankónak szüksége van rád.

Joanne lesüti a szemét. Nem meri elmondani neki, mit súgott a fülébe Léon előző este a hálósobában. Valami szörnyűséget. Egyetlen szót, amelyet egyelőre nem tud kimondani.

– Meg kell tudnod védeni, Joanne! Nem leszek mindig melletted.

Joanne lehunyva tartja a szemét. Tudja, hogy az apjának igaza van.

– Nem szabad hagynod, hogy még egyszer ezt tegyék! Nem szabad hagynod, hogy ilyen rosszul bánjanak Jankóval!

– Tudom – nyel egy nagyot Joanne.

– Léon nem fogja megvédeni.

– Tudom.

Ismét elhallgatnak. Joanne még mindig nem mer felnézni az édesapja arcába.

– Mire gondolsz? – kérdezi Joseph.

– Gondolod, hogy... hogy... – Tétovázik egy darabig, de csak egy röpke pillanatig, majd egyenesen az édesapja szemébe néz: – Léon autizmus-ról beszélt.

Amint kiejtette ezt a szót, azt érezte, mintha egy éles késpenge akadt volna meg a torkában.

– Szerinted... Gondolod, hogy az?

Joseph egykedvű marad, párnákkal a háta mögött ugyanolyan egyenes pózban ül.

– Szerintem Jankó a maga kis saját világában él, amely a miénkkel párhuzamos világ. Nehezen lép be a mi valóságunkba.

Joanne nyel, és figyelmesen, lélegzetét visszafojtva hallgatja.

– A körülötte élő felnőttek kétségbeesetten próbálják elérni, hogy belépjen a mi világunkba. De ez nem lehetséges a számára. A maga módján próbálja ezt megértetni velünk. Ütlegeléssel, meneküléssel – magyarázza, miközben békésen csillogó szemével még mélyebben néz Joanne-ra. – Tudod,

miért enged téged a közelébe, Joanne? És tudod, hogy engem miért nem üt meg soha?

Megvonja a vállát. Érzí az okot, de nem igazán biztos benne.

– Azért, mert mi nem próbáljuk őt a valóságunkba kényszeríteni. Igyekszünk belépni az övébe, már amennyire engedi. Nem csináljuk tökéletesen, de legalább próbálkozunk. Azt hiszem, ezt Jankó is megérezte.

Joanne csak bólint, mert elszorult a torka.

– Bátorság kell hozzá, Joanne, hogy szembeszállj velük. Sajnálom.

– Mit, apa? Mit sajnálsz?

– Azt, hogy már nem tudok sokáig melletted maradni, és támogatni téged. Kimerültem. Érzem, hogy elfáradtam.

– De én nem neheztelek rád ezért, apa. Én csak...

A könnyei miatt elszorul a torka, de lenyeli őket.

– Elég erős vagyok ahhoz, hogy szembenézzek velük. Meg fogom védeni Jankót.

Joseph végtelen gyengédséggel mosolyog rá.

– Tudom, Joanne. Jankó nem is kívánhatott volna jobb anyukát nálad.

A korábbi hallgatásoknál könnyedebb csend következik.

– Még valamit sajnálok – teszi hozzá Joseph.

– Mit?

– Léonnal kapcsolatban...

– Léonnal kapcsolatban?

– Nem ideális útítárs. Erre hamarabb rá kellett volna jönnöm. De most már mindegy. Szeretted, ugye?

– Úti-társ? – ráncolja a homlokát Joanne.

Joseph halványan elmosolyodik, és bólint.

– Igen, erre a nagy utazásra, amit életnek hívunk.

Joanne hallgat. Hosszabb csend következik. Nem mozdulnak, Joanne az ágy végében ül, Joseph a párnáknak támaszkodik.

– Ha van valami, amit odafentről tehetek... – mosolyodik el

– ...persze csak ha létezik az az odafent... – teszi hozzá kajánul, még szélesebb mosollyal, amelyet Joanne nem tud

viszonozni, mert érzi, hogy a szemébe könnyek tolnak – ... szóval, ha van valami, amit tehetek, akkor megígérem, Joanne, hogy küldök neked egy jelet. Akkor, amikor túl nehéznek érzed majd az életed ahhoz, hogy elviseld, megpróbálok egy másik útitársat küldeni neked.

– De apa!

Rosszulesik neki, hogy így beszél Léonról. Tudja, hogy nem tökéletes, de mégiscsak a gyermeke apja.

– Egy útitársat, aki megvéd és boldoggá tesz.

A Joseph szobájának félhomályában folytatott beszélgetés aznap itt abbamarad, mert Joanne sírva fakad. Könnyei apró cseppekben hullanak apja jéghideg kezére.

A hófödte hegyek között a melléképület kis konyhájában Émile nem mer megszólalni. Komoran néz, Joanne keze után nyúl, gyengéden megsimogatja. Odakint már elállt a hóesés. A lassan lenyugvó nap narancssárga fényekben ragyog.

– Szóval ezért?

Joanne a csésze fekete teája mélyére mered. Megborzong. Alig érezhetően.

– Szóval ezért válaszoltál a hirdetésemre?

– Útitárs(nő) keresése utolsó úthoz – idézi sóhajtván Joanne, majd felnéz. – Hát nem rám gondoltál?

Émile úgy mosolyog rá, ahogyan még soha. Végtelen gyengédség és egyben szomorúság ül az arcára.

– De, rád.

Apa!

Egy új levelet kezdek a füzetemben. Neked szól. A következőt Jankónak írom majd. Mesélnem kell neki a hóesésről, a gyöngyházzsúrke égboltról, a kandallóban lobogó gyönyörű lángnyelvekről.

Apa, végre elmondtam Émile-nek, mit mesterkedtél. Nem hiszem, hogy tudta, hogy te küldted az utamba. Lehet, hogy nem is hinne nekem. De nem számít, én tudom, hogy ez a te műved. Vannak bizonyos árulkodó jelek. Például,

hogy kezdettől fogva megértette Jankót. Ő sugalmazta, hogy a végtelenséget keressem a festményein. Felajánlotta, hogy vigyáz majd rá, amikor már ő is odafent lesz.

Tudod, ő is olyan, mint Jankó: neki is van egy furcsa betegsége, amely miatt időről időre egy másik valóságba kerül. Egy másik dimenzióba. Csak az övében a múltjából visszatérő szereplők vannak.

Hat hónappal ezelőtt kérdezősködés nélkül felvett az autójába. Elhozott magával, és olyan dolgokat mutatott, amelyeket még sosem láttam. Olyan magas hegyek közé hozott, amelyek mintha az égig érnének, és hidat vernének a lenti és a fenti világ között. Ezen a hegyes-völgyes vidéken olyan zöld és háborítatlan síkságokat láttam, hogy az ember legszívesebben lefeküdne a mezőre, és mindörökre ott maradna. Olyan tiszta vizű tavaknál jártunk, amelyektől megtisztul a lélek is. A szem az örök hó feletti naplementében minden könnycseppnél fényesebben csillog. Megmutatta nekem mindezeket, mint utolsó ajándékot, amelyet a világnak akart adni, mielőtt végleg elhagyja.

Azt hiszem, jól kijön majd Jankóval odafent, és veled is. Kíváncsi természet. Szereti felfedezni mások belső világát. Megkért, hogy mutassam meg az enyémet. Azt mondja, ott minden gyönyörű és költői. Szerintem jól fogja érezni magát veletek. Megtanítottam meditálni, és most már ismeri a tökfajtákat is. Mindenhova idézeteket kezd feljegyezni, és a minap hallottam, hogy a „My Baby Just Cares for Me” című Nina Simone-dalt dúdolta (mindig is rajongtál érte). Biztos vagyok benne, hogy mindketten kedvelitek majd Émile-t.

Apa, most mennem kell. Szenteste van. Émile-lel főzünk valami ünnepi vacsorafélét. Kettesben leszünk, no meg az állatok (Pok és Mystic kap majd néhány húsgombócot, amelyet Émile is még mindig szívesen eszik – hiába, mindenkinben van valami hiba!).

Ölellek. Öleld meg Jankót a nevemben! Üzenem neki, hogy nincs perc, hogy ne gondolnék rá.

Nagyon sok szeretettel:
Joanne

Aznap délután, karácsony napján megint szeretkeztek. Amikor Joanne meg akarta örökíteni Émile-t a festővásznon, és figyelte, ahogy az ágyon fekvő ír a füzetébe, alaposan szemügyre vette, hogy minél inkább hűen vissza tudja adni a vonásait, arcának minden rezdülését, majd végül leeresztette a vásznat a kezében. Letette az ablakpárkányra, és odament Émile-hez az ágyba. Két fagyos kezével gyengéden megérintette az arcát, mire a fiú letette fekete noteszát. Végtelen gyengédséggel megcsókolta Joanne-t. Még soha senki nem csókolta meg így. Aztán levetkőztette, és ráfeküdt. Szeretkeztek a délután közepén, miközben odakint nagy pelyhekben hullott a hó, és a kandallóban kialudt a tűz. Utána órákig feküdtek egymás mellett némán a verejtékiüktől nedves lepedőn.

A melléképület bepárasodott konyhájában halványan pislákolnak a gyertyák. Az ünnepi vacsora maradéka áll a rozoga asztalon. Joanne még nem fejezte be a gombás rizottóját. Émile meghagyta a húsgombócokat, és Pok a tányér közepén állva mohón falatozza őket. A vörösboros üveg félig kiürült. Émile egy húzásra felhörpinti a poharát. Joanne lassan kibont egy szaloncukrot, és elégedett sóhajrással a szájába tömi. Régen főztek már ilyen odaadással. Jóllaktak. Igazi ünnepi lakomával lepték meg magukat. Émile halkán nyögve dől hátra a karosszékeiben. Figyeli, ahogy Joanne előveszi az ötszáz darabos kirakóst az asztalfiókból. Már vagy tízszer kirakták újra és újra, de még mindig ugyanúgy élvezik, és közben szelíd csendbe burkolózva hagyják, hogy a gondolataik elkalandozzanak. Émile átengedi Joanne-nak a kezdés örömét. A lány szétválogatja a darabokat. A jobb felső sarokkal kezd; a kép egy kolibrit ábrázol. Émile megköszöri a torkát. Joanne kérdő tekintettel fordul felé.

– És azután mi történt?

Joanne hirtelen nem érti a kérdést, amit az orra

összeráncolásával jelez.

– Nem sokkal azután meghalt édesapád?

A legutóbbi képzeletbeli utazásukra utal Joanne eseménydús múltjába. Szeretné, ha visszatérnének rá – együtt. Joanne keresgélgni kezd a kirakó apró darabjai között. Eltelik pár pillanat, mire válaszol.

– Egy hétre rá meghalt. Szép csendesen, álmában.

Az őket körülvevő díszlet is a helyére kerül, fokozatosan eltűnik a melléképület kis konyhája, a koszos ablak, a hó odakint. Gondolatban visszatérnek a nyári napsütésbe a saint-suliaci kisházba.

– Joseph elment.

Léon döbbenetesen ejti ki a szavakat. Joanne már tudja. Ébredés után egyenesen az édesapja szobájába ment, és ott találta mereven, de békés, örök álomba merülve. Hamuszürke arcán még szelíd mosoly lebegett. Aztán Jankóhoz fordult, aki az ágytakarót húzogatva mellette várakozott. Elmagyarázta neki, mi történt.

– Joseph papa elindult az utolsó hosszú útjára. Olyan helyre ment, ahol minden lélek megnyugvást talál.

Megcsókolta a kisfiú szőke haját, amelynek méz- és földillata volt.

A kiskertben sírnak, egyikük sem tudja rávenni magát, hogy felhívja az idős doktort. Sírva ülnek a paradicsompalánták között, amelyeket Joseph oly nagy szeretettel öntözött, hogy táplálja a családját. Joanne nagy fekete kalapja mögé rejtette az arcát. Jankó az eget bámulja. Léon a két kezébe hajtotta a fejét. Ő áll fel elsőnek hármójuk közül.

– Értesítem Aumond doktort.

Este Joanne előveszi a legvastagabb hegyű, legszebben fogó filctollát, és szépen formált betűkkel felírja a nappali falára: A halálról akartam beszélni, de szokás szerint közbeszólt az élet^{2}.

Elégedetten nézi, enyhe mosollyal a szája sarkában. Nem akart szomorú idézetet. Olyan mondatot akart, amelyet Jankó később el tud olvasni, és megértheti belőle, hogy a halál nem

tragédia, hanem az élet része, és akként is kell elfogadnunk. Olyan idézetet akart, ami mosolyt csal az arcára, és ami azt sugallja, hogy az élet mindig és mindenütt jelen van, mint ahogyan aznap este a nappaliban is: Jankó hirtelen kitörő, féktelen száguldásában a szobán keresztül, kezének eszeveszett csapkodásában, és a csodálkozástól tágra nyílt pupilláiban.

Kifulladásra teszik meg az utolsó métereket, hogy elérjék a kis sziklafal tetejét. Erősen tűz rájuk a nap. Csuumvizések az izzadságtól. Joanne a hátán cipeli Jankót – Léon még mindig nem érhet hozzá anélkül, hogy a kisfiú összevissza csapkodva ne tiltakozna –, így Léon viszi az ezüstsínű urnát. Megállnak a kis kápolna lábánál. A ragyogóan fehér Szűz Mária nyugodtan és rendíthetetlenül áll a tűző napfényben. A talapzat ódon kövei között hőségtől megperzselődött kúszónövények nyúlnak mindenfelé. Alattuk a tenger ragyogó kékje és a meseszép Saint-Suliac-öböl.

Léon hátrébb lép. Hagyja, hogy Joanne kezébe vegye az ezüstsínű urnát. Figyeli, ahogy a lány lassú léptekkel a sziklafal pereméhez közelít. Joseph végakarata volt, hogy a tenger felett szórják szét. Léon hátrébb áll, Jankó mozdulatlanul bámulja az eget. Joanne pár pillanatig a semmibe mered, mintha néhány utolsó szót szólna az édesapjához, aztán lecsavarozza az urna tetejét, és egy lendületes mozdulattal a szélre bizza édesapja hamvait. A szürke porfelhő pillangórajként száll tova a Saint-Suliac felett ragyogó napfényes égbolton.

Jankó tapsol. Most először tapsol, de amikor Léon feléje fordul, észreveszi, hogy már nem az eget nézi. Jankó épp most fedezte fel az ő kis világának második csodáját: a tengert. Szeme kimondhatatlan gyönyört, mindent felülmúló lelkesedést fejez ki.

Joanne megtalálta a rajzot, amelyet keresett. Egy gyerekmesében látta, amit Joseph olvasott fel neki annak idején, amikor még csak nyolcéves volt. Egy vastag törzsű

fekete fa, amelynek ágai kecsesen nyúlnak az ég felé. Gyökerei mély barázdákat vájnak a földbe. A történet szerint ezt a fát az élet fájának nevezik. Egyesíti a két világot: az égit és a földet, köszönhetően ágainak, amelyek az ég felé nyúlnak, és gyökereinek, amelyek mélyen a földbe kapaszkodnak. A történet szerint a fa télen lehullatja leveleit, de tavasszal új leveleket hoz, ami „az élet terjeszkedését és a halál feletti örök győzelmét” jelképezi. Joanne akkor nem értett mindent, de Joseph elmagyarázta:

– Az élet és a halál körforgását jelképezi.

A kislány az orrát ráncolta.

– A halhatatlanság szimbóluma, Joanne. Azt jelképezi, hogy az élet mindig győzedelmeskedik a halál felett.

Joanne bészszínű vászontáskájába gyömöszöli a könyvet. Léon és Jankó kint vár rá a kertben. A városba mennek hármasan. Meg akarja örökíteni a testén a halhatatlanság szimbólumát. Aznap éjjel döntött így. Ez Joseph jelképe. Azé a férfié, aki segített neki önmaga lenni, felemelkedni. A hátára fogja tetováltatni, ott fog nyújtózni a gerincoszlopa mentén. Nem is találhatott volna ennél jobb jelképet.

Ismét csend állt be a levegőtlen kis konyhában. Pok az asztalon hever teljes testhosszában elnyúlva két tányér között. Joanne befejezte a kirakós jobb felső sarkát, Émile pedig még mindig a széktámlának dőlve bámul rá. A fekete bő pulóver alatt elképzeli az életfa-tetoválást. Az előbb, amikor a hálósobában szeretkeztek, végigsimított rajta az ujjával, és azon tűnődött, mit jelenthet. Most már tudja.

Émile nagy nehezen feltápaszkodik, az asztalhoz megy, felmarkol néhány kirakódarabot, és elkezd rendezgetni őket. A bal alsó sarkot rakja ki először. Mindig így csinálják.

Néhány percig egyikük sem szól, aztán Émile megkérdezi:

– És azután?

Joanne tart egy kis szünetet, amíg belenyúl a szaloncukros zacskóba, és kivessz egyet. Az aranyfényű papír zörög az ujjai között, aztán nyugodt mozdulattal betömi a szájába a csokoládét.

– Aztán Jankóból igazi kisfiú lett.

Aztán beszél az őszeről, amely beköszönt Saint-Suliacba; a fákról, amelyek az iskolaudvaron lehullatják leveleiket; a rozsdabarna szőnyegről, amely beteríti az utcák kövezetét. Mesél a hallgatásról, amelybe az André család burkolódzik a veteményesben lezajlottak és Joseph halála óta. Közel hat hónapja nem jelentkeztek. Lehet, hogy büntudatot éreztek, amiért nagyban hozzájárultak a rosszulléthez? Joanne soha nem fogja megtudni. Léon sem tartja velük a kapcsolatot ekkortájt. Örömteli időszak.

Joanne feladja a gondnoki állását, hogy egész nap Jankóra tudjon vigyázni. Joseph nincs többé, és Joanne nem hajlandó más nőre bízni a kisfiát, amíg ő dolgozik. Boldog időszak. Megtanítja Jankónak, hogyan lehet ecset nélkül, a kezével vászonra festeni. Órákat töltenek azzal, hogy tenyerüket a friss festékbe mártják, és betöltik az üres felületeket. Joanne gondosan viszi fel a kéznyomatait, Jankó pedig örvényeket és széles csíkokat fest. Csak kék festéket használ.

Jankó délutáni alvásakor Joanne lefekszik mellé, és elnézi a fiát. A vékony szemöldökét, szív alakú szájacskáját, telt ajkait és halvány rózsaszínű arcát. Orrát a kisfiú hajába fúrja, amely mézillatú és finom földszagot áraszt. Néha ő is elalszik mellette.

Mézeskalácsot, körtés tortát süt, és fahéjas kompótot készít neki. A verandán uzsonnáznak, amely egyszerre Jankó hálósobája és télikert is. Hintaszékekkel rendezték be. Uzsonna közben a természetet és a narancssárga, piros és sárga színekben pompázó zöldségeskertet nézik. Joanne gyógyteát iszik. Jankó forró csokoládét. Joanne mesét olvas és gyermekdalokat énekel. Jankó figyelmesen hallgatja. Azóta sem szólalt meg, de ez egyiküket sem zavarja.

Este Léon megcsodálja a vászonra kent műveiket. A nappaliban vacsoráznak, ahol mindig duruzsol a kandalló. Joseph nélkül üres a ház, de azért hármasan is elboldogulnak.

Az új gondnok nem akart az iskolaudvarban lakni. Van egy

nagy háza Saint-Suliac szélén, ahol a feleségével és négy gyermekével él. Emiatt az igazgatónő megengedte Joanne-nak és Léonnak, hogy egy jelképes bérleti díj fejében ott maradhassanak a kis kőházban.

Joseph halála ellenére boldog ez az időszak. Jankó szépen nőveget és fejlődik. Léon mindent megtesz, hogy leplezze szomorúságát, hogy nem tud kapcsolatot teremteni a fiával, de még csak megölelni sem tudja. Úgy tűnik, lassanként beletörődik, vagy legalábbis képes együtt élni a helyzettel. Joanne boldog.

Jankó vakmerő kisfiúvá cseperedik. Szerencse, hogy Joanne otthon van vele, és egyfolytában vigyáz rá. Úgy tűnik, Jankó egyáltalán nem érzékeli a veszélyt. Sokszor esztelenül szaladgál, és gyakran a fejével előre a földön végzi. Joanne a varratok, a varratszedés, a lehorzsoltság és a homlokdukkorok szakértője lett. Jankó a kanapéról az asztalra, az asztalról a székekre, majd a székekről ismét a kanapéra ugrik – Joanne figyelmeztetései ellenére. Az egyik nap felreped az álla, ahogy kicsivel elhibázza az asztalt. Úgy tűnik, nem tudja felmérni sem a távolságot, sem a magasságot, viszont nem is fél semmitől, még a kandallóban égő tűztől sem. Egyik este Joanne a kandalló előtti üveghez szorított kézzel találja. A hólyagok felszakadnak, látszik a nyers hús, de Jankó nem ordít. Egyetlenegy könnycsepp szökik ki a szeméből.

– Csak egy pillanatra néztem másfelé – vallja be Joanne a szégyentől elvörösödve Aumond doktornak.

Az André házaspár februárban ismét megjelenik, amikor csípős hideg szél söpör végig Saint-Suliacon. Vastag sálban-sapkában, kezükben egy csokor virággal és egy kaláccsal jelennek meg a kőház bejárati ajtajában. André úr szólal meg először:

– Gondoltuk, talán örülnének egy kis uzsonnának.

Joanne nem szól semmit. Léon nagyon boldog. Andréék őszintén örülnek, hogy újra látják az unokájukat. Nem erőltetik, hogy Jankó megölelje és megpuszítja őket, nem tesznek megjegyzést, amikor a tűzhely mögé rohan, és

toporzékol. Nem pislognak nagyokat, amikor látják, hogy még mindig nem beszél, hogy inkább az ablakpárkányon üldögélve figyeli az eget, és egyáltalán nem érdeklődik a szobában lévő felnőttek iránt.

Néhány hónapig Jankó boldog nyugalomban él. Nincs több megjegyzés. Nincs több kritika. Nincs több ítékezés. Az André nagyszülők elégedetten nézik, ahogy sétál, fut, és bámulja az eget. Aztán megint kezdődik a régi nóta. Mme André kritikájának legfőbb célpontja Jankó frizurája.

– Le kell vágatni a hajadat, fiam. Úgy nézel ki, mint egy kislány.

Joanne-nak minden alkalommal, amikor ez a megjegyzés elhangzik, uralkodnia kell magán, hogy higgadt maradjon. Jankónak szép aranyszőke, vállig omló fürtjei vannak. Joanne nem hajlandó fodrászhoz vinni, mert Jankó pánikrohamot kapna. Rajta kívül senki sem érhet hozzá. Különben is, tetszik neki hosszú hajjal. Nem néz ki lánynak. Pajkos, bájos kisfiúkinézete van.

Egyszer Joanne megpróbált a közelébe férkőzni ollóval, de Jankó egyértelműen kimutatta, hogy nincs ínyére: felborította a székét, és beszaladt a szobájába. Nem akarja, hogy bárki is hozzányúljon a gyönyörű hajához.

– Tudja, egyes kultúrákban, például Mongóliában több évet várnak, mielőtt levágják a gyerekek haját – mondja egy nap a továbbra is erősködő Mme Andrénak, aki erre gúnyos kuncogással válaszol.

– Ha az unokánk Mongóliában született volna, tudnánk róla!

Aznap a küszöbön Joanne véletlenül elcsípett egy beszélgetést Léon és a szülei között. Aggodalmasan sutyorogtak, mire Joanne a konyhából fülelni kezdett.

– ...még mindig nem hajlandó orvoshoz vinni? – kérdezi Mme André.

Nem hallja, mit válaszol Léon. André úr mély hangon szól közbe:

– ...egyértelmű autizmus... hallgat, mint a csuka, pedig a

hallásával semmi baj... túlmozgásos... olvastam a minap egy egészségügyi magazinban.

Ismét csend támad. Léon valami olyasmit motyog, hogy:

– De ha be is bizonyosodik, hogy autista, mire megyünk azzal, hogy tudjuk?

Mme André megvető hangja gonoszkodó jókedvvel harsan fel:

– Igazad van, semmire. Korábban kellett volna gondolkodnod.

– Tessék?

– Mégis mit vártál, amikor egy bolond és egy kurva lányát választottad a gyermeked anyjának?

Joanne-ba belehasít a fájdalom, és földbe gyökerezik a lába a konyhai mosogatónál. De a legélesebb fájdalom még ezután jön: Léon lesújtó hallgatása, a hosszú csend, amely fagyos hullámként árad szét az egész házban.

Émile észreveszi magán, hogy meg van hatódva, ráadásul sokkal jobban, mint kellene. A kirakós fölé hajol, hogy váratlanul könnybe lábadt szemét elrejtse Joanne elől, aki időközben abbahagyta a puzzle jobb felső sarkának kirakását. Felegyenesedve ül a székén, tenyerét az asztalra teszi, messze előreréved. Mintha nem igazán tért volna vissza a jelenbe. Émile néhány pillanatig tétovázik. Attól fél, hogy hirtelen felébreszti, ha megérinti Joanne kézfejét. Aztán mégis megteszi, és Joanne nem rezzen tőle össze. Lassan ismét mesélni kezd. Szüksége volt erre a megerősítésre, hogy folytatni tudja a történetét.

Ettől a beszélgetéstől kezdve Joanne-ban megváltozik minden. Elkezdi gyűlölni Léont, tehát nem a tó és Jankó halála miatt született meg benne ez az érzés. Hanem a férfi gyávasága miatt. Az évek óta tartó, gyomorforgató gyávasága miatt.

Lassan beköszönt a tavasz Saint-Suliacba, és nagy változásokat hoz. A kőből épült házikót mintha egy láthatatlan fátyol osztaná ketté. Joanne és Jankó az egyik oldalon, Léon a másikon. Valami darabjaira hullott. Joanne

már nem látja és nem hallja Léont, vagy csak azon a bizonyos fátylon keresztül, mintha két teljesen más világhoz tartoznának, annak ellenére, hogy együtt élnek. Joanne még mindig mellette alszik. Próbál részt venni az udvarias társalgásokban. Házastársi kötelességét időről időre teljesíti, de egyre inkább vonakodva. Nem mutat ki semmit, de az ő világában most már csak Jankó létezik. Senki más, csak Jankó. Csak neki él, éjszakánként miatta marad ébren. Harapnivalót készít, hogy napközben elvigye a tengerpartra. Együtt nézik a tengert. A fia szeméből tükröződő boldogságból táplálkozik. Órákig tudja nézni, ahogy a nap aranyszínű szálakat tűz a fiú szép szőke hajába.

Nyáron úszni járnak. Nagy úszógumit tesz a derekára, és mindig a nyomában van. A parton, miközben szárítkoznak, kitalálnak egy nyelvet, amit csak ők ketten értenek. A szem és a kéz nyelvét. Megértik egymást. Joanne megtanult olvasni a kisfiú mogyoróbarna szeméből, és érti kezének viharos mozdulatait.

A sziklafalakon sétálnak, de előbb-utóbb megállnak, és az eget bámulják. A csillagok alatt alszanak, hálósákba burkolózva csodálják az égboltot.

Szeptemberben az iskola igazgatónője, aki hallott Jankó nehézségeiről, azt javasolja Joanne-nak, hogy engedje vele egykorú gyerekek közé.

– Az óráközi szünetekre gondolok.

Joanne beleegyezik, de a közelben marad, hogy szemmel tarthassa Jankót, aki azonban továbbra is szótlan és magányos. Azok a gyerekek, akik megpróbálnak közeledni hozzá, általában csalódottan távoznak, de van egy gyerekcsoporthoz, akikhez Jankó hajlandó közeledni: azok, akik a fedett udvarrészen festenek. Itt kezdődik Jankó története, a néma kisfiúé, aki mindig csak az ég és a tenger kékjét kémlelte, és mindig csak a határtalan végtelent festette.

Joanne rövid szünetet tart a mesélésben. Épp csak annyit, ameddig egy érzékenyült mosoly átfut az arcán. Aztán

visszatér Saint-Suliacba.

Hideg téli nap van, és Joanne influenzás. Három napja nagyon magas lázzal fekszik. Léon gondoskodik Jankóról, de nem minden nehézség nélkül. Még mindig nem sikerül zöld ágra vergődniük egymással. Léon nem érti a kéz és a szem nyelvét. Ragaszkodik ahhoz, hogy Jankóhoz érhessen. Mindent rosszul csinál. De Joanne-nak nincs más választása. Nincs ereje semmihez, csak fekszik az ágyban.

Mély lázálmából konyhai zaj és csörömpölés ébreszti fel. Eltart egy darabig, mire rájön, hogy nem képzelődik. Feltápáskodik, próbálja felismerni a hangokat, amikor felhangzik egy kiáltás:

– Tartsd erősen a fejét, drágám!

Joanne talpra ugrik Mme André hangjára. Mit csinálnak ezek a fiammal? Rögtön a legrosszabbra gondol, és igaza is van. A nappaliban, a saját nappalijában három felnőtt veszi körül Jankót. André úr a kisfiú vállát szorítva ülve tartja, Léon keményen tartja a fejét, amely ide-oda billen, ahogy próbál kiszabadulni a fogásból, Mme André pedig egy ollót tart a kezében.

Joanne a falba kapaszkodik, hogy el ne ájuljon. A láz és a fáradtság nagyon erőtlenné teszi.

– Mit csinálnak?

Szeretett volna hangosan rájuk ripakodni, de a hangja gyenge és kimerült. Az André házaspár feléje fordul, de Léon az, aki bizonytalanul válaszol:

– Mi... mi csak le akarjuk vágni a haját.

Érzi, hogy hibát követ el, de valószínűleg nem tudott ellentmondani a szüleinek. Joanne csak Jankót nézi, akinek szeme tágra nyílt a rémülettől. Joanne keresztülviharzik a helyiségen. Nem tud uralkodni magán.

– Engedjék el!

Nyissz. Mme André nyisszant egyet az ollóval. Jankó üvöltve védekezne, ha tudna üvölni. De némák a kiáltásai. Senki sem hallja őket. Kivéve Joanne-t, akinek fülsiketítőek és borzalmasak.

– Engedjék őt el! – ismétli meg.

Nyissz! Egy második hajfürt is a földre hull. Joanne máris előttük terem, és még keményebben ismétli:

– Hagyja abba!

Mme André hangja visszasiszeg:

– Úgy néz ki, mint egy lelenc! Egy hajvágás nem árt neki!

Felemeli az ollóját, és egy újabb hajtincs levágására készül. Könnyek gördülnek végig a kisfiú arcán. Kezével a nadrágjába kapaszkodik, tépi az anyagot, annyira fél, és annyira tehetetlen. Joanne megpróbálja félrelökni André urat, Mme André és Léont.

– Hagyják abba!

Neki is könnyek csorognak az arcán, ám az apósa eltolja magától.

– Térjen észre, Joanne! Menjen, feküdjön vissza az ágyba! Nagyon sápadt. Majd mi kézbe vesszük Jankót. Csak egy kis hajvágásról van szó.

Ha Joseph ott lett volna, soha nem mertek volna ilyet tenni. Ha Joseph ott lett volna, seprűvel verte volna őket ki a házból. Nagyon durva hangon lehordta volna őket mindennek. De Joanne most csak magára számíthat. Alig áll a lábán. Nyissz. Még egy fürt odavan.

Egy sikoly hallatszik. Hirtelen megáll az idő a helyiségben. Jankó élete első sikolya. A rémülettől sikít. A három embertelen kínzó döbbenetén áll. Joanne olyan dühös, amilyen még soha életében nem volt. Ezúttal túl messzire mentek. Tudja nagyon jól, hogy csak az elsőprő erejű kétségbeesés tudott a fiából hangot kicsikarni. Alig hallja Mme André döbbsét megjegyzését („Nahát, megszólalt!”). Ráförmed a nőre. Kikapja a kezéből az ollót, és torkaszakadtából üvölt:

– KIFELÉ!

Fenyegetően a feje fölé emeli az ollót. Remeg. Halálsápadt. Meg tudná ölni őket. Leszúrhatná őket. Mindegyiküket. Egyenként.

– Joanne! – kiáltja André úr.

A fiú elmenekül, az anyja mögé bújik. Egyik André sem mer megmozdulni. Mindannyian aggódva és rémülten néznek rá.

– Azonnal takarodjanak a házamból! Ne merjenek még

egyszer a közelébe jönni! Soha többé!

Léon megpróbálja szólásra nyitni a száját, de Joanne megfenyegeti az ollóval.

– Te is! Takarodj innen! Nem akarlak többé itt látni.

André úr közbelép, hangja nyugodt, és igyekszik Joanne-t is megnyugtatni:

– Joanne, láza van. Nem tudja felmérni, mit csinál.

– Tűnjenek el! – csattan Joanne hangja, mint az ostor.

– Jo, csak le akartuk vágni a haját... – tesz egy újabb kísérletet Léon.

– Tűnjetek el! – ismétli Joanne kicsit nyugodtabban.

Néhány pillanatig senki nem mozdul, senki nem szólal meg. Az idő fájdalmasan vánszorog. Aztán Léon megköszörüli a torkát, és remegő hangon suttog:

– Hallgatnunk kellene Joanne-ra.

Joanne nem néz rájuk, amikor elhagyják a házat. Letérdel Jankó mellé, és olyan szorosan magához öleli, hogy szinte megfojtja.

– Bocsáss meg! Bocsáss meg nekem! Nem ilyen kegyetlen világra kellett volna születned.

Léon csak májusban tér vissza a közös otthonukba, arca beesett, halántéka kopaszodni kezdett. Idegösszeroppanást kapott. Visszament a szüleihez lakni, és ott várta, hogy Joanne meg tud-e bocsátani neki.

A kőházba visszatérve látja, hogy Joanne és Jankó nem kettesben élnek. Egy fehér kiscica alszik minden éjjel Jankó ágyában, napközben pedig Joanne lába körül botladozik.

– Próbáltál találni valakit helyettem? – kérdezi Joanne-t viccelődve.

Joanne nem válaszol. Beleegyezett, hogy Léon visszajöjjön, de soha nem mondta neki, hogy megbocsátott. Ahhoz idő kellett volna, az azonban nem adatott meg nekik. Két hónappal később Léonra bízta Jankót arra az időre, amíg ő az iskola bezárásával volt elfoglalva. Nézte őket, ahogy biciklivel és egy szendvicsekkel teli kosárral elindultak.

– Mindjárt utánatok megyek! Kezddetek el megteríteni a

piknikhez! – kiabál utánuk.

Léon visszaintegetett, Jankó pedig tiszta erőből pedálozott. Ekkor látta utoljára élve a kisfiát.

Ismét csend honol a kis konyhában. Mindketten némán sírnak. A könnyeik a kirakó apró darabkáira potyognak. Joanne zokog, és Émile vele sír, mert átérzi a lány fájdalmát, végtelen szenvedését. Joanne épp azért mesélte el neki, hogy osztozzanak a lelki terhen, és Joanne ne legyen többé egyedül a szenvedésével. És Émile elfogadja ezt az ajándékot. Méghozzá feltétel nélkül. Így hát vele sír hajnalig a melléképület kis konyhájában, ahol egyenként hunynak ki a reszkető fényű gyertyák, mint megannyi csillag az égen.

„Mert szenvedni annyi, mint teljes figyelmet szánni valamire [...].”^{3}

– Émile!

Nyílik az ajtó, és megjelenik Joanne. Nagy, széles karimájú fekete kalapot és egy fekete, túlságosan bő kezeslábast visel.

– Á, itt vagy! – teszi hozzá csöppnyi megkönnyebbüléssel.

Émile nem érti a lány aggodalmát.

– Igen, itt vagyok.

– Gyere, együnk! Befejeztem a munkát az építkezésen.

Émile kinyújtóztatja az ablakpárkányon ücsörgéstől elgémberedett lábát, beleegyezően bólint.

– Megyek.

A szemével követi a sötét folyosón tovatűnő Joanne-t, majd az ablakpárkányról a földre huppan. Mielőtt elolvadt a hó, ő is dolgozott az építkezésen, Joanne-nal és a két kanadai lánnyal. A nevükre nem emlékszik. Aztán Joanne nem engedte, hogy dolgozzon.

– De miért? – kérdezte dühösen.

– Az ájulások miatt.

Émile nem emlékszik, hogy elájult volna, de Hippolyte és a kanadai lányok megerősítik Joanne állítását. Kétszer is előfordult. „Leesett a vérnyomásod” – pontosított Joanne.

– Pihened kell!

Émile így most egy kicsit unatkozik. Emiatt a minap Joanne megkérdezte tőle:

– Már nem írsz a füzetedbe?

– Milyen füzetbe?

– Tudod, mindketten vezetünk útinaplót.

– Tényleg?

Émile tényleg nem értette, miről van szó.

– Tényleg – bólintott Joanne.

– Minek?

Joanne tétovázott, mielőtt válaszolt volna.

– Hogy mindent elmondjunk a szeretteinknek arról, ami velünk történik.

– Aha.

Émile hitetlenkedett. Soha életében nem vezetett naplót.

– Majd elmeséljük nekik, ha hazaértünk.

Joanne nem tudta, mit mondjon erre. De elővette a saját jegyzetfüzetét, és írni kezdett, remélve, hogy ha példát mutat, Émile meggondolja magát. Így hát Émile ma reggel az éjjeliszekrényén lévő fekete jegyzetfüzetért nyúlt, csak hogy egy kis örömet okozzon Joanne-nak. Mert a lány kezét-lábát töri, hogy gondoskodjon róla. Émile meglepődve látta, hogy a füzetben már sok-sok oldalt teleírt. Ebből rájött, hogy Joanne igazat mond, amikor néha azt állítja, hogy memóriazavarai vannak, vagy amikor elmagyarázta, hogy azért vannak itt, hogy ő pihenjen, tiszta hegyi levegőt szívjon, és megtöltse az agysejtjeit oxigénnel. Nem olvasta el a korábban írt oldalakat. Az emlékezetkiesések felismerése túlságosan megrázta.

Átsétál a szobán, megáll a küszöbön, és észreveszi, hogy Joanne-nak a padlón sorakozó művei közé egy új festmény került. Sokat fest. Amikor éppen nem olvas, vagy nem a füzetébe ír, akkor fest. Ez a legutóbbi festmény zavarba ejti Émile-t. Néhány pillanatig mozdulatlanul áll, nem biztos benne, hogy jól érzékeli-e, amit lát.

– Émile! – hallja ismét a folyosóról a hangot.

– Máris jövök!

Közelebb lép a festményhez, hogy alaposan szemügyre vegye. Azonnal felismeri rajta a melléképületben lévő hálósobájukat. A zöldeskék ágytakarót, a horganyzott vas ágysodronyt, a krémszínű, málló festéket a falon, a halvány fényt, amely alig világítja meg a helyiséget. Valaki laza testhelyzetben fekszik az ágyon, egyik térde behajlítva, egyik karja a tarkója mögött, a másikban tollat tart. Mellette a matracon egy ugyanolyan kis fekete jegyzetfüzet hever, mint az övé. A fiatalember elég magas, barna hajú, és alig néhány napos borostája van. A legfeltűnőbb a derűs arca.

Émile csak áll dermedten a kép előtt. Az a benyomása, hogy... Azon tűnődik, hogy... A fiatalember mandulavágású

fekete szeme ismerősnek tűnik. Nehezen tudja levenni a szemét a festményről.

A konyhából kiszűrődik a kanadai lányok nevetése. Hallatszik, ahogy egy serpenyőt a rozsdás gáztűzhelyre tesznek. Émile ráveszi magát, hogy lassacskán megmozduljon. Még egy utolsó pillantást vet a festményre, mielőtt kilép a szobából. Most már szinte teljesen biztos benne, hogy ő az, akit Joanne megfestett. De mikor? És miért? Milyen alkalomból? Nem tudja nevén nevezni a mellkasában növekvő nyugtalanságot. Mintha a teljesség hiányát érezné. Mintha több darab hiányozna a kirakós játékból.

A konyhában, a rozsdás gáztűzhely előtt állva Joanne tekintete a koszos kis ablakon keresztül a hegyekkel körülvett Hippolyte-birtokra vándorol. A völgyek már teljesen jól látszanak néhány napja, amióta beköszöntött a tavasz, és felszállt a páratakaró. De Joanne nem látja a tájat. A gondolatai máshol járnak. Visszagondol a képre, amelyet tegnap nagyon későn este végre befejezett. Míg a mellékszárnyban mindenki mélyen aludt, leült a kis konyhában egy csésze zöld teával, és elhatározta, hogy befejezi a három hónappal ezelőtt elkezdett festményt. A tekintete az ablakpárkányra vándorolt, ahol még mindig ott álltak az apró gallyakból készített fenyőfák, amelyeket a karácsonyi készülődéskor készítettek. Elidőzött rajtuk a szeme. Némi szomorúsággal állapította meg, milyen réginek tűnnek azok a napok. A narancshéj illata. Az összegyűrt szaloncukorpapír. Az ötszáz darabos kirakós játék. Ekkor kezdte el festeni a képet Émile-ről, ahogy az ágyban fekvé ír. Aznap délután szeretkeztek. A félig elkészült képet az ablakpárkányon hagyta. Utána már nem tudta befejezni. Eljött a szenteste, aztán minden kibillent a megszokott kerékvágásból. Émile soha többé nem volt már régi önmaga.

Joanne visszatér az ablakból és a völgyektől, mert észreveszi, hogy Émile kiért a konyhába. Teljesen össze van zavarodva. Gyakran tűnik zaklatottnak, amióta a múltban ragadt, és amióta megpróbálja a maga valóságát az őt

körülvevő dolgokkal összerakni. Joanne nézi, ahogy leül a faasztalhoz, és megkérdezi Rebeccától, az egyik kanadai lánytól:

– Milyen nap van ma?

Joanne tekintete ismét elkalandozik, ezúttal a fazék aljára, amelyben borsó készül. Karácsony után a kezdeti rövidebb emlékezetkieséseket valóságos utazások váltották fel a múltba, az ő párhuzamos valóságába, abba a másik idő-tér dimenzióba, ahol a múltjának szereplői újra felbukkantak. Napokig, néha hetekig abban az idősíkban élt. A ritka alkalmakkor, amikor visszatért a jelenbe, zaklatott és nyugtalan volt. Joanne végül már azt kívánta, bárcsak ne is térne vissza – még akkor is, ha ez a gondolat fájdalmas volt számára; még akkor is, ha hiányzott neki Émile, illetve Émile korábbi énje, aki most máshol rekedt.

Amikor Émile először tért vissza a valóságba, derűsnek és nyugodtnak tűnt, hogy újra láthatja Joanne-t. Éjjel történt. Január közepén. Émile a nevét suttogta, és Joanne majdnem elájult a megkönnyebbüléstől, mert Émile hetek óta nem ismerte fel.

– Joanne!

A lány izgatottan fordult felé az ágyban. A nyitott ablakon át a félhold megvilágította Émile vállát, nyakát, mosolygó arcát. Boldog volt.

– Még mindig Hippolyte-nál vagyunk? – kérdezte suttogva.

Joanne csak bólintott, nem mondta meg, hogy karácsony óta hetek teltek el, és hogy Émile azóta végig a múltban élt. Émile átölelte, és ő hagyta, hogy testének melege körülvegye. Mozdulatlanul feküdtek egymás karjában. Joanne már majdnem visszaaludt, és imádkozott, hogy holnap reggel Émile még mindig ott legyen vele, amikor Émile újra megszólalt:

– Minden tudnivalót leírtam egy papírra. A fekete füzetben találsz. Becsúszattam a borító alá.

– Micsoda? – kérdezi Joanne, aki nehezen ébredt a félálomból, és nem nagyon fogta fel, mit mondott Émile.

– A tudnivalókat, hogy hogyan juttasd el a füzetet a

szüleimnek.

Joanne arra gondolt, Émile talán végül mégis megérezte, hogy régóta messze él a valóságtól, és egyszer talán soha nem tér vissza. Talán ezért beszélt a tudnivalókról.

– Rendben. Magamnál tartom azt a papírlapot – bólintott.

– Igen, az lenne a legjobb.

Ettől megnyugodott, és elhallgatott. Egy kis ideig játszott Joanne kezével, vékony, törekeny ujjáival, a jegygyűrűjével. A félhomályban mosolyogva forgatta a gyűrűt Joanne ujján. Aztán megnyugodva elaludt.

A következő alkalmakkor, amikor visszatért a jelenbe, soha nem volt tiszta a gondolkodása, és nem volt ilyen békés. Zavarodott volt, izgatott és ideges. Az egyik ilyen visszatérés szorongásos rohammal végződött, és akkor Joanne azt kívánta, inkább soha többé ne térjen vissza. Igen, karácsony után minden rosszra fordult, maga volt a pokol, és Joanne képtelen volt befejezni a festményt, amely még nyugodtnak ábrázolta Émile-t egy olyan békés időszakban, amelyről akkoriban egyikük sem tudta még, hogy soha többé nem fog visszatérni. Joanne-nak időre volt szüksége. Három hónap kellett – mint valami lappangási vagy gyászidő –, hogy befejezze a művét, és hogy úgy döntsön, elhagyják Hippolyte birtokát.

– Jól vagy? – kérdezi Rebecca látva, hogy Joanne szótlanul ül a tányérja felett.

– Igen, jól vagyok.

Rebecca és Emma, ez a két, húsz év körüli kanadai lány, be akarta járni Európát, mielőtt Torontóban folytatták volna a nyelvi tanulmányaikat.

– Ma este egy kanadai ételspecialitást szeretnénk nektek készíteni – mondja Emma erős akcentussal.

Joanne mosolyt erőltet magára, és bólint.

– Nahát, és mi lesz az?

– Meat loaf-nak hívják.

Émile csendben eszik mellettük. Mostanában nehezebbé esik részt venni a társalgásban. Gyakran izgatott és szétszórt. Pár másodpercnél tovább ritkán koncentrálni egy feladatra. A

betegség újabb nyilvánvaló jele.

– Az milyen étel?

– Olyasmi, mint a fasírt: darált hús összekeverve tejben áztatott zsemlemorzsával, hagymával és...

– ...és tojással – fejezi be Rebecca. – No, meg egy csomó fűszerrel ízesítve.

– Jól hangzik – igyekszik Joanne némi lelkesedést mutatni.

Ugy tűnik, egyikük sem emlékszik, hogy nem eszik húst. Émile nem felejtette el. Ő mindig nagyon igyekezett, hogy zöldséges ételeket főzzön neki. De Émile most már gyakran elmerül a gondolataiban, illetve talán inkább a fejében gomolygó régi emlékeiben. Keveset szól, már nem igazán figyel senkire. A három lány felkapja a fejét, amikor látják, hogy hirtelen feláll.

– Hová mész? – kérdezi Joanne.

Utálja, hogy így kell vigyáznia rá, de nincs más választása azóta, amióta a múlt héten eltűnt. Joanne hazajött az építkezésről, és Émile-nek hűlt helye volt. Négyen bő egy órán át keresték, mire Aas faluközpontjában teljesen összezavarodva rátaláltak.

– Renaud-val akartam találkozni a büfében – magyarázta.

A konyhában Émile a koszos ablakhoz megy.

– Visszajött a macska – mondja.

Először nem értik, mire gondol, de a következő pillanatban kinyitja a kis ablakot, és Pok beugrik rajta a konyha közepére.

– Ez Pok – mondja neki Rebecca gyengéden.

– Nem tudom az összes kóbor macska nevét a Pireneusokban!

A két lány kétségbeesetten néz Joanne-ra. Még nem teljesen szoktak hozzá Émile emlékeztet-zavaraihoz. Be kellett avatni őket, mert Émile folyton kérdezgetett mindenkit: „Hol vagyunk?”, „Nem tudjátok, ki hozott ide?”, „Miért nem visznek vissza Roanne-ba?”, „Ti Marjo barátnői vagytok?”

A két kanadai lány mindig kedves Émile-hez. Válaszolnak a kérdéseire, még a legkitartóbban, legtöbbször ismételt kérdésekre is.

– Ez nem kóbor macska, hanem Pok – magyarázza Emma.

– A te macskád.

Joanne diszkréten int a két lánynak, hogy hagyják a témát.

– Tudnék róla, ha lenne macskám – feleli Émile, és visszatér az asztalhoz.

Senki sem firtatja tovább a macskakérdést. Émile folytatja az étkezést. Néhány perccel később, amikor befejezi, Joanne elveszi a tányérját, és halkán azt mondja neki:

– Menj, pihenj egy kicsit! Majd felébresztelek, ha én is bemegyek a szobába.

A melléképület kis konyhájában a három lány csendben mosogat.

– Szóval elmentek? Mármint hogy tényleg? – kérdezi hirtelen Emma.

Joanne értetlenül ráncolja a homlokát.

– Igen, tényleg elmegyünk. Miért kérdezed? – teszi hozzá mentegetőzve.

– Azt hittük, hogy májusig velünk maradtok – vonja meg a vállát Emma lemondóan.

– Igen – erősíti meg Rebecca. – Olyan jól összeszoktunk.

Joanne önkéntelenül elmosolyodik csalódott arckifejezésük láttán.

– Meg Hippolyte is aggódik Émile eszméletvesztései miatt – teszi hozzá Emma.

Joanne emlékszik a hosszú beszélgetésre, amelyet Hippolyte-tal a melléképületben két ajtó között folytatott, amikor közölte vele, hogy el fognak menni. „De maga olyan vékony, mint az ujjam. Mit fog csinálni, ha Émile elesik?” Mégis muszáj elmenniük. Émile kimerült, egyre többször veszíti el az eszméletét, nem tud már segíteni az építkezésen. Napjait a négy fal közé zárva tölti, unatkozik, és Joanne a nap minden percében attól fél, hogy eltűnik, és megint eltéved. Nem tudja állandóan szemmel tartani, mert dolgoznia kell. Az itt-tartózkodásnak, a kis kétágyas szobának és az ételnek, amelyet Hippolyte biztosít a számukra, csak azért van értelme, mert Joanne két ember helyett próbál dolgozni az építkezésen. De ő is fárad.

Hippolyte megadta egy „ökotanya” címét Lescunban, a Pireneusokban. Az egyik pásztor barátjának támadt az az ötlete, hogy régi pásztorkunyhókat ökológiai szempontoknak megfelelő lakóotthonokká alakítsanak. Ez a körülbelül ötvenlakosú tanya most egy nagy permakultúrás zöldségeskertet szeretne kialakítani, hogy az ökotanya önellátó legyen gyümölcs- és zöldségféléből. Hippolyte úgy tudja, hogy a közösség mindig keres önkénteseket, akik be tudnak segíteni.

– Adhatna, mondjuk, festőleckéket a gyerekeknek – ötletelt Hippolyte. – Biztos vagyok benne, hogy odáig lennének érte!

Joanne lassan megbarátkozott a gondolattal. Hippolyte segített neki megtervezni az odavezető utat. Levelet is küldött a pásztor barátjának. Úgy tűnik, megnyugtatta, hogy egy közösségben tudhatja őket, és nem maradnak magukra Émile ájulásaival. Mindig lesz valaki, aki szemmel tartja Émile-t – morfondírozott Joanne.

A konyhában Rebecca és Emma csalódottnak és kissé szomorúnak tűnik, hogy Joanne-ék ilyen hamar távoznak.

– Egy ökotanyára megyünk. Hippolyte adta meg a címet. Meggyőződése, hogy jól fogjuk ott érezni magunkat.

A két lány kételkedik.

– Pokot is vizitek magatokkal? – kérdezi Emma.

Joanne bólint, és Emma még jobban elszomorodik.

– Ő is hiányozni fog.

Joanne rámosolyog a lányokra, akik hirtelenjében sokkal fiatalabbnak tűnnek, mint amilyenek valójában.

„Azok az igazán tragikus elválások, amelyekre egyáltalán nem, vagy csak gyötrelmesen megkésve kerül sor”^{4} – mondja Joanne titokzatos arccal.

Látja, hogy a lányok a szemöldöküket ráncolják, és értetlenül pillantanak egymásra. Még szélesebben mosolyog, majd távozik a konyhából.

Ropog a kavics Joanne léptei alatt, ahogy a lakóautó felé botorkál. Már napok óta készülődik az indulásra, nem kis szorongással. Már szinte rituálé: az építkezésen végzett

munka után beül a lakóautóba, és otthagyja a birtokot. A fejébe vette, hogy naponta gyakoroljon, és vezessen néhány percet a kanyargós hegyi utakon. Nincs más választása. Az autó ajtaja enyhén nyikorogva kinyílik, és Joanne bemászik a volán mögé. Mindig belé áll az átkozott érzés, hogy túl kicsi, és képtelen kormányozni a kocsit.

Ahogy a nap lebukik a völgyek mögött, az ajtó becsapódik, és felkapcsolódnak a fényszórók, amikor Joanne ráadja a gyújtást. Mielőtt letér a kis kavicsos útról, a melléképület felé pillant, ahol a kis konyhaablak világít. Rebecca és Emma éppen a búcsúvacsora előkészítésén szorgoskodnak. Émile nincs velük. A szobájában maradt. Kifelé jövet Joanne azt mondta a lányoknak:

– Néha pillantsatok rá! Legkésőbb húsz perc múlva itt vagyok.

A lakóautó lassan kigördül a bejárati útról. Joanne-nak mindig nehezen megy második sebességbe kapcsolni. Még sosem vezetett igazán. Saint-Suliacban mindig gyalog vagy kerékpárral közlekedett. Joseph ragaszkodott ahhoz, hogy levizsgázzon vezetésből, mert akkor még nem tudták, hogy ő veszi át a gondnoki állást az iskolában. Az édesapja úgy gondolta, hogy a munkakereséshez szüksége lesz autóra. Megszerezte a jogosítványt, de sosem vezetett. Nem volt autójuk. Most azonban kénytelen újra beletanulni. Émile reflexei egyre lassabbak, nem beszélve arról, hogy akár el is ájulhat vezetés közben. Joanne óvatosan elindul a keskeny hegyi úton. Görcsösen ül a kormány mögött, de érzi, hogy fejlődik, és egyre kevésbé feszült. Egyre magabiztosabban vezet. Közben azt a néhány szót ismétli magában, amelyet az édesapja mondogatott neki gyerekkorában. Mivel a szél irányát nem tudod megváltoztatni, meg kell tanulnod szélirányba állítani a vitorláidat. Joseph szélesen mosolyogva mindig hozzátette azt is, hogy ez a nagy igazság majdnem James Deantól származik; azért csak majdnem, mert igazából Jimmy Ray Dean mondta, szóval nem szabad összetéveszteni őket. Joanne-nak kislánként annyira nem mondtak semmit ezek a nevek, hogy összekeverni is képtelen lett volna őket, de

a mondat lényege azóta mindig az eszébe jut, amikor hinnie kell magában, mert valami túl nehéznek tűnik. Úgy hangzik, mint egy bátorítás. Alkalmazkodni a helyzethez annyi, mint megoldani a problémát. Tudni kell új és új irányba állítani a vitorlákat. Mindig.

– Kinek lesz a képeslap?

Elérkezett az idő, hogy búcsút vegyenek a birtoktól, Hippolyte-től, Emmától és Rebeccától. De mielőtt útnak indultak volna Lescunba, megálltak Aas központjában. A „központ” szó elég nagy túlzás, mert Aas-ban az egyetlen üzlet egy hírlapbolt volt. Joanne nagy gonddal kiválasztott egy képeslapot, amely egy szép pásztorkunyhót ábrázolt egy hófödte völgyben. A bolt kiszolgálópultján próbálja megírni, hogy még az indulásuk előtt postára adhassa. Az eladó furcsán nézi őket. Minden bizonnyal Émile miatt, aki mindenfelé nézeget, és némileg zavarodottnak tűnik.

– Sébastiannak lesz – válaszolja Joanne Émile-nek, de fel sem néz a képeslapírásból.

– Ki az a Sébastian? – kérdezi Émile, miközben végighúzza a kezét a magazinokon. Joanne emiatt rosszallóan pillant rá, mert az eladó nem nézi jó szemmel őket.

– Egy barát.

– Miért írsz neki?

Megpróbálja folytatni az írást, miközben válaszol.

– Megígértem neki, hogy mindenholnan küldök neki egy lapot, ahol megfordulunk.

Émile Joanne válla fölött megpróbálja kibetűzni a képeslapra írt szöveget.

– Tessék! – mondja Joanne, és átnyújtja neki a lapot. – Nem akarod aláírni?

Émile furcsán néz rá.

– Miért akarnám aláírni? Nem is ismerem.

– Nem baj. Tudja, hogy veled utazom.

– Ezért említesz meg a szövegben?

– Igen, ezért.

Azzal Émile kezébe nyomja a tollat.

– Tessék, írd ide alulra a nevedet. Igazán kedves lenne tőled.

Émile aláírja. Most olyan szelíd, mint régen volt.

Csilingelnek a csengettyűk, amikor kinyitják a hírlapbolt ajtaját, hogy távozzanak.

– Viszontlátásra, uram! – köszön el Joanne.

– Viszontlátásra, szép napot kívánok!

Kilépnek a járdára, a lakóautójuk éppen előttük parkol.

– Joanne! – szól Émile.

– Igen?

Közben Joanne kinyitja az ajtókat, és a kulcsokkal a kezében Émile felé fordul.

– Azt hiszem, emlékezetkieséseim vannak.

Joanne próbál lazának és könnyednek mutatkozni. Alapszabály, hogy mindig könnyed legyen. Émile csak így vészeli át a betegségét felesleges aggodalom nélkül.

– Tényleg?

– Tényleg.

– Miből gondolod?

– Abból, hogy Sébastiant... – kérdő tekintettel Joanne-ra néz

– ...ismernem kellene, ugye?

– Gondolod? – vonja meg a vállát.

– Igen, azt hiszem. És téged is, ugye? Téged is ismernem kellene?

Kisfiús, várakozással és kíváncsisággal teli tekintettel néz, mire a lány kedvesen megsimogatja a haját.

– Talán igen. De tudod, mit? Nincs jelentősége.

Joanne biztatja, hogy szálljon be a lakóautóba, de Émile nem mozdul.

– Biztos? – kérdezi.

Joanne még mindig nagyon kedvesen bólint. Szereti Émile-nek ezt az új arcát, ezt a kisfiús viselkedését, amely egyre gyakrabban fordul elő. Ugyanúgy szereti ezt az énjét, mint a másikat, amelyik a múltban ragadt. Illetve lényegét tekintve valóban két különböző személyiségről lenne szó?

– Teljesen biztos. A szavamat adom rá. Gyere, szállj be! Hosszú út áll előttünk.

Émile készségesen beszáll. Úgy tűnik, megnyugodott.

– Hová megyünk, Joanne?

Újra útnak indultak. A Pyrénées-Atlantiques térképet kiterítették a műszerfalra, és Joanne rendszeres időközönként rá-rápillant.

– Lescunba megyünk. Tudod, abba a kis faluba, amelyikről Hippolyte mesélt.

Émile megvonja a vállát, nem emlékszik.

– Majd meglátod. Jó lesz ott.

– Mit fogunk csinálni?

– Ott élünk majd a többiekkel, és segítünk nekik fenntartani a közösséget. Segíthetünk a permakultúrás kert kialakításában vagy más feladatokban.

– Aztán visszamegyünk Roanne-ba? – néz aggódo tekintettel Joanne-ra.

A lány bólint.

– Igen, aztán visszamegyünk Roanne-ba.

– Mikor?

Joanne nyel egyet, és az utat nézi, mert így könnyebb kitalálnia egy elfogadható választ.

– Amikor jobban leszel.

– A friss hegyi levegő miatt vagyunk itt? Az agyam miatt?

Mindig ugyanazokat a kérdéseket teszi fel, mintha biztos akarna lenni abban, hogy jól értette, és nem felejtette el. Valószínűleg minden zavaros a fejében. Szüksége van arra, hogy újra és újra hallja ugyanazokat a válaszokat.

– Pontosan emiatt, Émile.

Sikerült megnyugtatnia. Émile visszاسüpped az ülésébe, és az ablaküvegnek támasztja a fejét.

– Hippolyte mesélt nekem egy helyről, ahol megállhatunk, mielőtt Lescunba érénk. Mondjuk, két-három napra. Nagyon közel van ide.

– Tényleg?

– Az Ossau-völgyben, ahol most haladunk át, van egy természetvédelmi terület, és itt él az egyik legnagyobb keselyűkolónia. Azt mondják, ha felmászunk a Pène de Béon-

csúcsra, fakó keselyűket és egy másik fajt, Neophron percnopterus példányokat, vagyis egyiptomi keselyűket láthatunk körözni a levegőben.

Ezzel sikerült felkeltenie az érdeklődését. Émile hitetlenkedve néz rá.

– Komolyan?

Joanne csak egy bólintással erősíti meg.

– Szóval, van kedved?

– Igen, van.

– Nagyon jó. Akkor odamegyünk.

Néhány másodpercig szótlanul autóznak tovább, majd Émile ismét Joanne felé fordul.

– Mi az az egyiptomi perknop izé?

– Egyiptomi percnopterus.

– Hogy mondd?

– Percnopterus. P-E-R-C-N-O...

– És pterus a vége.

– Pontosan!

Később felállítják a kis kempingasztalukat és a két széket a lakóautó előtt. Negyedórába sem telt, máris megérkeztek az Aste-Béon nevű faluba, a keselyűk valóságos paradicsomába. Találtak egy köves földutat, amely egy elhagyatott rétre vezetett. Úgy döntöttek, itt leparkolnak a lakóautóval.

– Főztek teát? – kérdezi Émile.

– Igen, szívesen iszom egyet.

Joanne kihasználja az időt, hogy kiteregesse a nedves ágyneműt, amit még Hippolyte-nál a melléképületben lévő mosógépben mosott ki indulás előtt. Két szék között csak elég labilisan tudja kiteríteni, így meri remélni, hogy nem kap bele a szél. Az ágyneműnek még mindig marseille-i szappan- és enyhe gyümölcsillata van. Közben Pok körbeszaglászik a lakóautó körül.

– Boldogulsz vele? – kérdezi Joanne, és bedugja a fejét a lakóautó ajtaján.

Az utolsó pár alkalom, amikor Émile főzni vagy egyszerűen csak vizet melegíteni akart Hippolyte-nál, úgy végződött, hogy megfeledezett a tűzről, és Joanne az utolsó pillanatban

érkezett ahhoz, hogy megakadályozza a nagyobb bajt. De ezúttal Émile a vízforralóra figyel. A szeme követi a buborékok mozgását a forraló átlátszó vízszintjelzőjén keresztül. Joanne lábujjhegyre áll, hogy levegye a szép teáskannát és két valódi porceláncsészét, amelyeket egy novemberi reggelen vásároltak a tengerparton Gruissanban. Aztán fogja a kis fémdobozkát, amelyben a szintén Gruissanban vásárolt mandulás zöld teát tárolja. Éppen a konyhapultnál foglalatoskodik, amikor Émile váratlan kérdést tesz fel:

– Voltál már férjnél?

Nem érti hirtelen, honnan jött Émile-nek ez a kérdés, de aztán elkapja a döbbszerű tekintetét, ahogyan a gyűrűsujjára mered.

– Kétszer is férjnél voltál? – kérdezi ismét, mielőtt Joanne válaszolhatna.

– Tessék?

– Két jegygyűrűd van.

Tényleg mindkettőjük jegygyűrűjét viseli az ujján. Egy januári reggelen a melléképületben megtalálta Émile jegygyűrűjét a padlón. Émile bizonyára levette, mert csodálkozott, mit keres az ujján egy jegygyűrűnek látszó nemesacél gyűrű. Biztosan az éjjeliszekrényére tette, onnan meg leeshetett. Joanne felvette a padlóról, és az ujjára húzta, az övé fölé.

– Á, dehogy is! – válaszolja, és önkéntelenül elneveti magát a kérdésen. – Nem, nem voltam kétszer férjnél.

– Akkor miért van két jegygyűrűd?

– Mert...

Vizet önt a teáskannába, próbál megfelelő választ kitalálni.

– Mert a férjem folyton elveszíti. Így hát nekem kell hordanom az övét is.

A szeme sarkából látja, hogy Émile hevesen bólogatva helyesel.

– Miért veszíti el?

– Ó, hát, mert egy kicsit szétszórt.

– Aha, értem.

Joanne visszarakja a porcelánfedelelet a teáskannára, amit

pedig egy tálcára tesz. Már éppen azt akarja javasolni Émile-nek, hogy segítsen kivinni a csészéket, és üljenek ki, amikor Émile ismét megszólal:

– Neki is vannak emlékezetkiesései?

Joanne leteszi a tálcát a konyhapultra, és rámosolyog Émile-re.

– Igen, neki is vannak.

– De azt azért nem felejtette el, hogy házasok vagytok?

Émile szeme tágra nyílik a zavarodottságtól és a rémülettől.

– Nagyon remélem, hogy nem – feleli Joanne egy laza vállrándítással. – Gyere, igyunk egy kis teát!

Aste-Béon falu fölött magasodik a Pène de Béon, az a sziklafal, amely egy védett keselyűfaj-kolóniának ad otthont. A keselyűk a szikla üregeiben és mélyedéseiben találnak menedéket. Ma délután ők is oda tartanak hátizsákjaikkal és két vizespalackkal. Joanne folyamatosan próbálja fékezni a rohamtempóban gyalogló Émile-t.

– Nehogy kimerítsd magad! Nem kell ennyire sietni, ráérünk.

Fél, hogy Émile-nek hirtelen megint leesik a vérnyomása, és összeesik az ösvényen. Kellemes melegben gyalognak felfelé, időnként meg-megállnak, hogy megnézzék az alattuk elterülő völgyeket, a legelésző birkanyájakat és tehéncsordákat, a fák-bokrok között kanyargó köves hegyi utakat. Amikor felérnek, csaknem egy órát kell várniuk, mire megpillanthatják az első keselyűt a magasban. Émile először türelmesen, keresztbe tett lábbal ül a fűben, de aztán türelmetlenkedni kezd, és a fűszálakat tépkedi. Joanne tanítja százszorszépkarkötőt készíteni, de látja, hogy csak untatja vele. Aztán végre éles csattogást hallanak a levegőben, óriási szárnyak csapkodásának hangját. Elképedve figyelik, ahogy alig pár méterre tőlük egy hatalmas és fenséges ragadozó madár emelkedik a levegőbe. Percekbe telik, mire le tudják venni tekintetüket az égről, ahol a ragadozó madárból már csak egy aprócska fekete pont látszik.

– Holnap is eljövünk ide? Hozok magammal festővásznat.
Émile egy fejbiccentéssel beleegyezését adja, és lázasan
kérdézi:

– Ez egy egyiptomi keselyű volt?

Március 3.

Aste-Béon, kellemes tavaszi napsütés. A lakóautóban, az
étkezőpadon ülve.

Soha nem tanulmányozhattam még ilyen közről
ragadozó madarat. Amikor az imént pont mellettem
felrepült egy, lenyűgözőbb volt, mint bármi, amit valaha
láttam! Ezek a madarak elképesztő méretűek, és olyan erős
a csőrük, hogy egyetlen vágással könnyen eltörhetnék a
nyakunkat. A lány, aki velem van, azt mondja, ez azért nem
igaz, de nem hiszem, hogy keselyűszakértő lenne.

Nagyon tetszik a falu, különösen a sziklafal a
keselyűkkel!

A lány azt mondja, hogy a faluban van egy múzeum a
keselyűkről, és holnap elmehetnénk oda. Azt mondja, hogy
a múzeum után már valószínűleg felismerem majd a
percnopterust (lebetúzta nekem a nevet, mert nem
emlékeztem, hogyan kell írni).

Mindenesetre alig várom a holnapot!

Reggeli után ismét elindultak a Pène de Béonhoz vezető úton.
Már majdnem két órája ott vannak. Joanne már megfestette az
eget és az alatta elterülő völgyeket. Egy kis szünetet tart,
mielőtt hozzákezdené a legbonyolultabb feladathoz: egy fakó
keselyű megfestéséhez. Leteszi az ecsetet, és felemeli az arcát
a festővászonról. Émile ott ül közvetlenül mellette, ölében egy
fotópapírra nyomtatott vaskos könyvvel. Ma reggel, ahogy
Joanne ígérte, elmentek a Keselyű-szikla Múzeumba. Émile, aki
karácsony óta nehezen tud fókuszálni, két és fél órán át
tökéletesen nyugodt maradt, és le nem vette szemét a kiállított
hatalmas fényképekről. Az ajándékboltban Joanne vett neki
egy gyönyörű albumot, amely a keselyűk főbb fajait mutatja

be. Émile azóta le sem tette a kezéből. Amikor Émile elmerül a ragadozó madarakat ábrázoló képekben, mint ahogyan most is, Joanne-t önkéntelenül is Jankóra emlékezteti. Jankóra, a kisfiára, ahogy a kék árnyalatait festegette.

Aznap este Joanne úgy dönt, előveszi Myrtille régi Monopolyját. Émile meglepődik, amikor meglátja az ütött-kopott dobozt és a francia frankot utánzó játék pénzeket.

– Ezt meg honnan szerezted?

– Egy barátnőmtől kaptam.

– Vagyis egy idős barátnődtől.

Joanne bólint. Émile nézi, ahogy a lány előveszi a játéktáblát, és kiteríti az étkezőpadnál lévő asztalra.

– Marjo ki nem állhatta ezt a játékot. Soha nem játszott volna veled ilyet – jegyzi meg Émile.

Joanne csak rándít egyet a vállán, és szétteríti a játék bankjegyeket, amelyeket szín szerint rendez.

– De te szeretsz játszani.

– Honnan tudod? – ráncolja Émile a homlokát.

– Tudom, és kész.

– Talán valamiféle látnok vagy?

– Talán az vagyok.

Végül Émile csak beleegyezik, hogy leüljön Joanne mellé a padra, aki eközben két bábut, egy sárgát és egy zöldet készít a startmezőre.

– Marjo mindig csak dominózni akar – jegyzi meg Émile, és kezébe veszi a dobókockát.

– Tényleg?

– Ezt te is tudod, hiszen a barátnője vagy. Vagy nem? – fürkészi Joanne-t, aki rábólint.

– Hogyne, persze.

– Egy iskolába jártok?

– Hogy érted?

– Marjo most alsó tagozatos negyedikes. És te?

Joanne a játékmezőre mutat, hogy Émile lépjen a bábujaival. Hármast dobott.

– Ja, hát én is negyedikes vagyok.

Pár napja Émile azt állította, hogy Renaud-val találkozik az egyetemi büfében. Ma este meg, tessék, az általános iskolában képzelet magát.

– Émile! – mormolja Joanne pár pillanattal később.

– Igen?

– Holnap tovább kell indulnunk, hogy elmenjünk abba a kis faluba, amelyikről Hippolyte mesélt nekünk.

Számított Émile csalódott arckifejezésére, ezért jelentette be előre ma este.

– Lesznek ott keselyűk?

– Nem hiszem.

– Nem nagyon van kedvem odamenni.

– Akkor kössünk alkut!

– Milyen alkut?

– Holnap még egyszer felmegyünk a Keselyű-sziklához, aztán indulunk tovább.

Émile beleegyezően bólint, és megint dob a kockával.

– Rendben. És aztán visszamegyünk Roanne-ba.

Joanne erre inkább nem válaszol semmit.

A Rendkívüli az Átlagemberek útján rejtezik.^[5] Joanne-nak Paulo Coelho szavai jutnak az eszébe, amikor aznap megérkeznek Lescunba. Az alkonyati fényben fürdőző táj költészetre, festészetre és zongorajátékra emlékezteti. Soha nem látott még ennyire szépet. A táj magától értetődően tárul elé, ő pedig rájön, hogy itt fog bekövetkezni; ide kellett hogy vezessen az útjuk attól az első naptól kezdve, hogy a roanne-i autópálya-pihenőből elindultak.

– Jól vagy? – kérdezi Émile.

Joanne nem is próbálja elrejtteni a szeme sarkából kicsorduló könnyeket.

– Igen, jól vagyok.

Émile még nem sejtí, hogy itt fog bekövetkezni; hogy megérkezett végső nyughelyére. Joanne szépen lassan lehúzódik az út szélére, és leállítja a motort. Szeretne egy kis időt adni magának, hogy gyönyörködhesen ebben az érintetlen szépségben.

A lakóautó volánja mögött a csodálattól mozdulatlanlanná dermedt Joanne szeme elé a Pireneusok egyik legszebb völgykatlanja tárul, amelyet gleccserek formáltak, és mesészép mészkőcsúcsok szegélyeznek: A három király asztala, az Ansabère túszerű csúcsai, a Camplong orgonasípjai. Nem tudja, hogy Lescun környéke „a Pireneusok dolomithegyei” néven ismert, sem azt, hogy ez az ezerméteres magasságban fekvő falu a masszív hegység legmagasabb települése, amely a Pireneusok északnyugati részének legfenségesebb, kétezer méter fölé emelkedő csúcsaira, a Pic d’Anie-ra, a Billare-ra és a Déc de Llurs-ra néz.

Tekintete végigpásztázza a völgykatlant, a valószerűtlenül fehér mészkősziklákat, amelyek éles fogakként merednek az ég

felé. A falu a hegyekkel szinte teljesen körbezárt völgykatlan mélyén fekszik. Joanne pillanatnyilag annak sincs tudatában, hogy Lescun az egyik legautentikusabb falu a környéken, mert megőrizték a palatetőket, a kőből épült, vastag falú házakkal szegélyezett szűk utcákat, a házakon a faajtókat és az oly jellegzetes kis nyílásokat. Nem is sejti, hogy amikor majd a templomhoz vezető keskeny utcán halad, csodálkozva fedezi fel a hajdani mosóházakat és ivóvályúkat. Látni fogja a falu szélén álló hegycsúcsok és erdők mentén a kaszálókat, a sövényeket, a magtárakat és a jellegzetes, alacsony kőfalakat. Ahogy telnek a napok, felfedezi majd a gyönyörű virágoskerteket, amelyek tavasszal hangulatossá teszik a szűk utcákat. Felfedezi a magtárakhoz vezető keskeny utak szélén virító lila vadvirágokat, a szegfűket, az orchideákat, amelyek mellett sárga pipacsok és primulák pompáznak.

A falu kávézóiban hallgatja majd a lescuni csatáról szóló, véget nem érő történeteket, amelyek a lescuniak bátorságát példázzák a spanyol hadsereggel szemben. Még nem tudja, de a táj szépségétől feltoluló könnyei gyönyörű előjelei mindannak, ami még előtte áll.

– Joanne? – nyújtja feléjük a kezét egy energikus nő. Arca napbarnított, haja és szeme mélyfekete, az orra határozott vonalú, egyenes. – Örülök, hogy megismerhetem! Isadora vagyok. Az apám Pierre-Alain, Hippolyte barátja. Megkapta a levelét, úgyhogy már vártuk önöket.

Egész lényéből árad a lelkesedés: mosolya, energikus hangja, beszédének pergő ritmusa, élénk tekintete, nagy, erős keze mind ezt sugallja. Nem lehet több harmincöt évesnél.

– És ön akkor bizonyára Émile.

Émile mintha egyenesen egy gyerekeknek szóló képeskönyvből lépett volna elő. Két nagy kerek szeme, kérdő és kissé ijedt tekintete bárkit megnevettetne. Megrázza a felé nyújtott kezét, de nem szól semmit.

– Lakókocsival jöttek?

– Igen, egy lakóautóval vagyunk.

A fiatal nő megfordul, és a pásztorkunyhókból álló kis tanyájukra pillant, amely a falu határában, egy síkság

közepén terül el.

– Kellene maguknak egy kis hely – mondja, majd visszafordul hozzájuk. – Meddig akarnak maradni?

Joanne egyik lábáról a másikra álldogál zavarában.

– Körbe tudná valaki vezetni Émile-t a tanyán? Közben mi megbeszélhetnénk mindent.

Nem akar Émile füle hallatára beszélni a fiú betegségéről és közelgő haláláról. Isadora energikusan bólint, és két ujját a szájához emeli. Az éles füttyszóra három férfi fordul feléjük.

– Marico! Gyere, légy szíves!

Egy magas férfi jön oda hozzájuk. Feltűnően barna bőrű, a szeme is mélyfekete. Hosszú haja a vállára omlik, és a szemöldökívében egy karika piercinget visel.

– Bemutatom a társamat – mondja Isadora.

A férfi szívélyesen üdvözli őket. Isadora folytatja:

– Marico Peruból származik. Az egyik latin-amerikai utamon találkoztam vele.

Időt sem hagyva a válaszareakcióra, máris a társa felé fordul.

– Meg kellene mutatni Émile-nek a tanyát. Megtenné?

– Hogyne! – válaszolja erős spanyol akcentussal.

Joanne kicsit elszomorodik, amikor látja, hogy Émile a ki nem mondott kérdéseitől elkerekedett szemmel, de engedelmesen elsétál.

Isadora félrevonja Joanne-t a kőből épült pásztorkunyhók melletti kis utcába.

– Teljesen el van varázsolva – állapítja meg.

Joanne bólint.

– Drogos?

Joanne-t meglepi Isadora kérdése.

– Nem. Fiatalkori Alzheimer-kórban szenved.

– Ú, az durva! – vág rá egy grimaszt Isadora, majd egy alacsony kőfalra mutat, hogy üljenek le. Mindketten letelepszene, miközben a nap lehanyatlik a kis falu felett.

– Szóval, mondj el mindent! Itt maradtok egy darabig?

– Igen, maradunk, amíg várunk.

– Vártok? Mire? – hunyorít Isadora.

– Már nem sok ideje van hátra.

– Ó!

Isadora szeretné kimutatni az együttérzését a tekintetével, de Joanne folyamatosan a mézszkősziklákra szegezi a tekintetét.

– Kap valamilyen kezelést?

– Nem. Visszautasította az orvosi felügyeletet.

– Rendben. Tudod, mennyi ideje van hátra?

Joanne leveszi a szemét a fehér sziklákról, hogy végre Isadora felé forduljon.

– Tavaly júniusban két évet adtak neki az orvosok. De rohamosan romlik az állapota.

Aztán Joanne gyorsan témát vált, hogy Isadorának ne legyen ideje további kérdéseket feltenni:

– Tud segíteni ebben-abbán. Régebben elég sok mindenhez értett. Most is értene, csak az van, hogy... egy kicsit szétszórt. Vigyázni kell rá. Én pedig, azt hiszem, tudnék segíteni a permakultúrában. Elég nagy tapasztalatom van a kertészkedésben.

Isadora bólint. A tekintetéből eltűnt az együttérzés, visszatért a tanyát irányító főnök szerepéhez.

– Nem értesz véletlenül az átlagnál kicsit jobban a jógához vagy a tajcsihoz? Ilyen oktatókat keresünk.

– Tényleg? – vonja fel Joanne csodálkozva a szemöldökét.

– Személyiségfejlesztéssel is foglalkozunk, nem csak ökológiával. Elég sokféle foglalkozást szervezünk. Marico például a capoeirával ismerteti meg a fiatalokat. Azt mondja, hogy fizikailag és szellemileg is nagyon jól tesz nekik.

– Se nem jógázom, se nem tajcsizom – ingatja a fejét Joanne. – Viszont...

Tétován megáll. Nem biztos benne, hogy Émile oktatása annyira meggyőző lett volna.

– Mondjuk, hogy akiket érdekel, azokat be tudom avatni a meditációba.

– Nagyszerű! – csillan fel Isadora szeme. – Tudod, mit? Biztos vagyok benne, hogy nem véletlenül kerültetek ide! Marico mindig ezt mondogatja: Figyelj a jelekre!

Joanne csodálkozva vonja fel a szemöldökét.

– Ez a mondás nem Maricótól származik – szólal meg félénken.

Isadora szeme ezúttal őszintén nevet, és megrázza a fejét.

– Igazad van, nem tőle van. Ezt Paulo Coelho írta. Ugye?

– Az alkimistá-ban – mormolja Joanne bólogatva.

Kölcsönösen elismerő, cinkos pillantást váltanak. Mindketten úgy gondolják, hogy ez is egy jel.

A kis kunyhó egyetlen nagyobb helyiségből áll, amely egyben konyha és étkező is. A padló és a falak még mindig az eredeti nyers kőből vannak. Az öt vendég egy hosszú, régi faasztalnál foglal helyet. A tömör bükkfából készült székek szalmafonatú ülőrésze sérült. A helyiség egyik sarkában egy régimódi fatüzelésű kályha duruzsol kellemes meleget árasztva. A hátsó, ablak nélküli fal mellett fehér gáztűzhely, egy repedt öntöttvas mosogató, egy régimódi hűtőszekrény és egy nagy, fából készült szekrény áll, amely valószínűleg egyben élelmiszer-tárolásra is szolgál.

– Szándékosan meg akartuk őrizni az egykori, régimódi belteret – magyarázza éppen Marico. – A mi kunyhónk kivétel a tanyán, mert a többségüket már felújítottuk.

– Minden elektromos készülékünket illegális szemétlerakó helyekről mentettük ki – mutat a gáztűzhelyre és a hűtőszekrényre. – Aztán átalakítottuk őket úgy, hogy megfeleljenek a mai ökológiai előírásoknak.

– Marico háztartásigép-szerelő volt Peruban. Így nem volt nehéz – magyarázza Isadora Joanne-hoz fordulva.

Egy csupasz villanykörte halvány fényénél öten ülnek az asztalnál a frissen érkezett vendégek fogadására készített esti étkezésen. Marico és Isadora kunyhójába Émile-en és Joanne-on kívül meghívást kapott Pierre-Alain, Isadora édesapja, Hippolyte barátja is. Vacsora előtt Isadora megmutatta nekik az ökotanyát, és bemutatta őket az itt élőknek, akikkel egy-egy lakóépülethez vezető mellékúton vagy egy kiskertben találkoztak. Az ötvenlakosú tanyán élők többsége nyugdíjas, magyarázta Isadora. Legtöbbjük az ökológia, a tájépítészet és

az agrár-élelmiszeripar területén dolgozott. A közösség több tagja változatos háttérrel rendelkezik: dolgozó emberek, akik hol a munkahelyükön, hol a tanyán töltik az idejüket; vannak gyermekes családok, és vannak baleset vagy fogyatékoság miatt munkaképtelenné vált emberek, akik úgy döntöttek, hogy az idejüket értelmes célnak szentelik. Azok, akiknek van állása, főként a hétvégéken kapcsolódnak be a tanya életébe. Isadorák is ebben a cipőben járnak: Marico még mindig háztartásigép-szerelőként dolgozik, és a régi Renault Trafic kisteherautójával járja a környező településeket, Isadora pedig félállásban felszolgáló a falu egyik kávézójában, a Café Dolomites-ban. Egyelőre nincs gyerekük, de még nem is tudják, hogy szeretnének-e. Pierre-Alain pedig nyugdíjas, egész életében pásztorkodott, és mindig aktívan őrizte Lescun és úgy általában a Pireneusok pásztorhagyományait. Ő mesél nekik az ökotanya kunyhóiról.

– A fennsík, ahol a tanya kialakult, egykor nyári legelő volt. Ide terelték a nyájakat szép időben egészen kora őszig. A nyári legelőkön, mint amilyen ez is volt, mindig többféle épület állt, és mindegyiknek megvolt a maga pontos rendeltetése. Az orris-ok például tej, sajt és gabona tárolására használt kis méretű kunyhók, amelyeket északi irányba tájoltak, hogy hűvösekek maradjanak. Ez is, ahol ma este összegyűltünk, egy orris. A cortale-okat vagy juhakolnak, vagy a felszerelések, a munkaeszközök és a trágya tárolására használták. Ezekben középen van egy tartóoszlop, és általában nádfedelesek. Van ilyen is az ökotanyán, majd megmutatom. Egy nyugdíjas házaspár lakik benne.

Amikor Isadora korábban körbevezette Joanne-t a tanyán, Joanne csodálkozva figyelte meg a hajdani, szárazon egymásra rakott kövekből épült kunyhókat, amelyek ajtajai állandóan nyitva állnak. Isadora elmagyarázta, hogy a közösségen belüli kapcsolat teljes bizalmon alapul. A kunyhók mögött kialakított kiskertekben póréahagyma és néhány salátaféle terem. Egy tyúkólban tucatnyi kövér nyakú vörös tyúk él. A lakóépületektől távolabb, egy kis fakerítéssel határolt területen található az a parcella, ahol a

permakultúrát tervezik megvalósítani. A terület egyik sarkában már felállítottak egy komposztálót, amely fölött – úgy tűnik – egy légyraj őrködik. Isadora megmutatta a komposzttal dúsított földhalmokat, amelyek elősegítik a tápanyagban gazdag, jó minőségű humusz kialakulását és a növények megfelelő fejlődését. Mesélt neki a spirál alakú gyógynövénykertekről, amelyek a legmegfelelőbb feltételeket biztosítják mindegyik növény fejlődéséhez.

– A menta és a metélőhagyma például a hűvös, nedves talajt szereti. Ezért ezeket a spirál aljára ültetjük. A félárnyékot kedvelő növények, mint például a petrezselyem, a borágó és a koriander a lejtős részekre kerülnek. A tetején pedig a kifejezetten napfényt igénylő növények találhatók.

– Mint a kakukkfű, a rozmaring vagy a levendula? – kérdezte Joanne.

Isadora elismerő mosollyal nézett rá.

– Pontosan. Látom, már mindent értesz.

Ugyanúgy, kényelmes tempóban indultak vissza a tanya felé, miközben Isadora továbbra is élénken, csillogó szemmel folytatta:

– A permakultúra pont ellentétes a hagyományos gazdálkodással. Nem egyenes sorokba ültetünk. Hagyjuk, hogy a növények a saját ütemükben fejlődjenek, és keveredjenek egymással. Tudod, a természetben nincs olyan, hogy egy helyen csak egyféle növény nő. És egyébként a növények ezzel a keveredéssel védik meg egymást a betegségektől és a kártevőktől.

Visszaérkeztek a tanyára. Émile és Marico a házaspár kis kunyhója előtt várta őket. Isadora még sietve hozzátette:

– Lesz még alkalmunk az elkövetkező napokban erről bővebben beszélni, de hogy a permakultúra témáját most lezárjam, három alapelvet kell megjegyezni itt a tanyán. Gondoskodni kell a földről és annak minden életformájáról. Gondoskodni kell az emberekről és a közösségépítésről. És a felesleget újra el kell osztani. Erre épül az egész közösségünk.

Émile csak hallgat az asztalnál. Az idegenek jelenléte ijesztően hat rá. Nem szólalt meg, amióta megérkeztek.

Vacsora előtt Isadora mutatott nekik egy kis földterületet a tanya szélén, ahol letáborozhatnak körülbelül száz méterre a leendő permakultúrától. Ott parkoltak le a lakóautóval. Holnap Joanne előveszi az asztalt és a székeket, és talán elmegy köveket gyűjteni, hogy egy kis ösvényt rakjon ki belőlük, amely az otthonuk bejáratához vezet.

– Kér még valaki ragut? – kérdezi Isadora, miközben feláll az asztaltól.

Mindenki fejrázással válaszol, hogy nem kér. Marico hátradől a karosszékeben, és cigarettapapírt vesz elő, amit az asztal szélén kisimít. Pierre-Alain a hasára téve összefonja a két kezét. Még mindig élénk ember, nagyon sovány és inas. Haja őszül, bozontos szemöldöke a feje búbja felé mered, orra kissé horgas. Lendületesség és kifogyhatatlan energia árad belőle, akárcsak a lányából.

Míg Isadora visszateszi a nagy fazék ragut a tűzhelyre, Joanne szemügyre veszi a kunyhó belsejét. A főhelyiségen kívül, ahol éppen ülnek, és amely leginkább étkezőre hasonlít, úgy tűnik, egyetlen másik helyiség van, ahová egy faajtón keresztül lehet bejutni, a kamrától jobbra. Joanne úgy gondolja, hogy ez lehet a fürdőszoba és a vécé. Isadora elmagyarázta, hogy a tanya minden lakóházában száraz vécé van, és hogy az így felgyűlt komposzt nagyon jól hasznosítható a permakultúrában. A zuhanyzó vizét pedig egy föld alatti csőrendszer segítségével visszanyerik, és a kertek, illetve a permakultúra öntözésére használják. Ennek érdekében a tanyán teljesen betiltották a vegyszerek használatát. „100%-ban természetes aleppói szappanunk van, és semmi más” – magyarázta Isadora.

Joanne tekintete továbbvándorol a helyiségen. A tőle balra lévő falnak támasztva megpillant egy pirosra festett falétrát, amelyen egy kis tetőtérbe lehet feljutni. A padlón egy kék lepedővel letakart matrac és egy kis kerámia éjjelilámpa látszik. Ez lehet a hálószoba.

Joanne összerezzen, amikor Isadora megszólítja:

– Elég alacsony, ugye? Szerencsére nem vagyunk klausztrofóbiások!

Egy tálat tesz az asztalra. Benne néhány hatalmas, lédús alma és pár szem dió, amely túlélte a telet. Pierre-Alain felébred rövid szundikálásából, és felegyenesedik a székén.

– Akkor hát – mondja Joanne felé fordulva –, milyen projektekben szeretnének részt venni?

Visszaindulnak a lakóautójuk felé a csillagos éjszakában. Isadora kölcsönadott nekik egy zseblámpát. Úgy tűnik, az egész tanya alszik. A távolban Joanne látni véli Pok árnyékát, amint a kunyhók között oszon. Reméli, hogy nem bántja a vörös tyúkokat. Kimerültnek érzi magát. Az este sok emberrel találkozott, és sok információval gazdagodott. Pierre-Alain lelkesen támogatta Joanne javaslatát egy kezdő meditációs csoport létrehozására. Azt mondta, hogy az első foglalkozásra négy nap múlva szombaton kerülhetne sor. Egyúttal bevette őket a segítők közé, akik majd permakultúrát varázsolnak a tanyára.

– Tízfős kis csoport vagyunk. Mindenki aszerint vesz részt a munkában, amennyi időt rá tud szánni. Meglátják, milyen élvezetes lesz! Gilbert botanikus. Ő vezeti a csoportot. A felesége, Lucia szaktudása szintén igazi kincsesbánya. Régebben gyógynövényszakértő volt.

Joanne egyszerre kimerült és izgatott a kilátásoktól, amelyeket a tanya nyújt. Világos lett számára, hogy itt mindenki vigyáz a másokra. Többé nem kell aggódnia amiatt, hogy Émile-t néhány órára felügyelet nélkül hagyja. Itt mindig számíthatnak valakire.

Émile még mindig hallgatatag, amikor Joanne kinyitja az ajtót, és belépnek a jól ismert dohos és teaszagú lakóautó belsejébe.

– Émile, jól vagy? – kérdezi halkan.

Émile arca borzasztóan sápadt. Az arcán csupa értetlenség tükröződik. Még mindig nem szólt egy szót sem. Nem tudja, mit keresnek itt. Már semmit sem ért. Nem jó ez így. Joanne még soha nem látta ennyire zavartnak.

– Ne félj, minden rendben lesz! Tudom, hogy új helyzet, és ez megijeszt, de itt minden rendben lesz. Azok az emberek,

akkikkel ma este találkozta, vigyázni fognak rá. Megtanuljuk, hogyan kell permakultúrát kialakítani.

Mosolyog Émile-re, próbál megnyugtatóan nézni, de nem éri el a kívánt hatást. Émile továbbra is dermedten, sápadtan áll.

– Émile? – erősködik, hogy valami reakciót csikarjon ki belőle.

Figyelmesen nézi, és látja, hogy Émile ádámcsutkája le-fel mozog, ahogy nyel, hogy meg tudjon beszélni.

– Haza akarok menni.

Először Joanne csak egy megnyugtató mosollyal válaszol.

– Minden rendben lesz, Émile.

Megszokta már a szüntelen kérdezősködését a Roanne-ba való visszatérésükről. Eddig mindig sikerült elterelnie a figyelmét. De most erőteljesebb hangon megismétli:

– Vissza akarok menni Roanne-ba.

Joanne érzi, hogy ezúttal más a helyzet, mert most van valami indulat a hangjában és valami szikra a szemében.

– Hazamegyünk, amikor jobban...

Émile hirtelen félbeszakítja:

– Nem! Most-azonnal-haza-akarok-menni! – mondja ki szinte egyben a szavakat. Dühös. Fogalma sincs, mi zajlik körülötte, emiatt eléggé zaklatott. A szeme szikrát szór. A bőre még sápadtabb, mint az előbb.

– Vigyél haza a szüleimhez!

Joanne mozdulatlanul, némán áll. Émile megismétli:

– Vigyél haza! Nem akarok tovább itt maradni veled. Haza akarok menni.

Émile egy mozdulatot tesz, hogy elhagyja a lakóautót, de Joanne gyengéden visszatartja.

– Várj, Émile! Várj! Csak nem akarsz az éjszaka közepén elmenni?

Attól fél, hogy Émile észreveszi a pánikot a hangjában.

– Reggel elindulunk, rendben? Várjunk, míg világos lesz.

Émile most gyanakodva néz rá.

– Téged még sosem láttalak.

– De igen, Émile! Ismerjük egymást.

Émile ököllel keményen rácsap a konyhapultra, és nagyon hangosan kiabál:

– Nem ismerlek! Elloptad a mobilomat, és nem engedsz haza!

Joanne az alvó szomszédokra gondol. Próbál még szelídebben beszélni, hogy Émile lecsendesedjen.

– Ugyan már, Émile! Tudod, hogy ez nem igaz. Soha nem loptam el a telefonodat.

– Akkor hol van? – kiabál vissza Émile mégis egyre hangosabban.

– Én...

– Add vissza! – követeli, és szemében állati dühvel ököllel újra a konyhapultra csap. Mintha Joanne egy ketrecbe zárt oroszlánt látna. Ösztönösen hátrálni kezd. Tekintete a lakóautó minden sarkát villámgyorsan végigpásztazza valamilyen megoldást keresve.

– Nem, nem adhatom vissza – hebegi.

Csapdában érzi magát, nem találja a kiutat. Most már meg van rémülve. Fél, hogy Émile annyira felmérgezi magát, hogy dühében megüti őt. De fél attól is, hogy a fiú elmenekül. Nagyon gyorsan, nagyon halkan, levegőért kapkodva kezd beszélni hozzá:

– Holnap, Émile. Holnap visszaindulunk. Hinned kell nekem. Most már túl későre jár. Sötét van odakint.

A lakóautó ajtaja nagy robajjal kivágódik az éjszaka csendjében. A következő pillanatban Émile már kint is van.

– Émile!

Árnyalakja gyorsan eltűnik a sötétben. Joanne leugrik a létráról, és utánaveti magát.

– ÉMILE!

Egy közeli kunyhóban felgyullad a fény. Émile gyorsan fut. Joanne nehezen tudja tartani vele a lépést. Utánakiált, de csak fojtott hangon, hogy ne riassza fel a szomszédokat.

– Émile! Émile, gyere vissza! Könyörgök, megmagyarázom!

Egy második kunyhóban is fény jelenik meg a sötétben. Egy pillanatra meg kell állnia, mert kifulladt. Nincs ereje. Az utóbbi néhány hétben gyengének érzi magát. Attól fél, hogy

elájul.

– El fogsz tévedni! Ha egyedül indulsz el a sötét éjszakában, el fogsz tévedni!

Hangosabban beszélt, mint szeretne volna, mert Émile már messze jár. Könnyedén maga mögött hagyta őt. Joanne jobbán kinyílik egy ajtó, és egy férfi áll a küszöbön.

– Minden rendben van? – kérdezi, és rávilágít egy zseblámpával.

Egy harmadik kunyhóban is felkapcsolják a villanyt.

– A... a barátom – dadogja Joanne. – Neki... neki emlékezetkiesései vannak. És most megpróbál elmenekülni.

Hallja, ahogy a kavics ropog a férfi lába alatt. Joanne felé tart.

– Hová akar menni? – kérdezi a férfi.

– Nem tudom – rázza meg a fejét tehetetlenül Joanne.

A férfi Joanne kezébe nyomja a zseblámpát.

– Fogja meg ezt, és maradjon itt! Megpróbálom visszatartani.

A férfi elfut, és Joanne hamarosan csak egy fekete árnyalakot lát belőle. Be kell hunynia a szemét, mert forog vele a világ. A férfi kiáltása hallatszik az éjszakában, majd Émile hangja, ahogy torkaszakadtából üvölt:

– CSAK HAZA AKAROK MENNI! ENGEDJENEK EL! NINCS JOGUK AKARATOM ELLENÉRE ITT TARTANI!

Joanne lassabb futóléptekkel utánuk szalad, a zseblámpával világít maga elé. Jobban érzi magát, elmúlt a szédülése. Nem lett volna szabad egész télen ilyen keményen dolgoznia. Tartalékolnia kellett volna az erejét, hogy felkészüljön az ilyen esetekre. A dühre, a veszekedésekre, a menekülési kísérletekre.

Amikor odaér Émile-ékhez, látja, hogy mások is vannak ott. Férfiak. Sok kunyhóban ég a villany, a bejárati ajtók tárva-nyitva. A nők aggódva állnak a lépcsők tetején, a férfiak pedig már feltúrték az ingujjukat, mert azt hitték, verekedés van. Joanne a könyökével utat tör magának az Émile-t körülvevő férfiak között.

– Hagyják békén! Ne bántsák! Beteg. Kezdi teljesen

elveszíteni az emlékezetét.

A férfiak széthúzódnak. Émile-t a karjánál fogva tartják ketten, két oldalról.

– Megpróbált megütni minket – mondja a férfi, amelyiknek zseblámpa van a kezében.

– Sajnálom. Nagyon sajnálom. Nem tudja, mit csinál, nem....

De ekkor Émile dühödt kiáltása félbeszakítja, és szinte belehasít az éjszakába:

– ENGEDJENEK EL, GYILKOS BANDA!

Belerúg a levegőbe. Egy pillanat múlva a lába megdermed lendület közben, az arca megrándul, aztán minden elhomályosul, mint egy rossz minőségű kép a képernyőn. Minden elsötétül, minden elmosódik a szeme előtt. Émile úgy csuklik össze a földön, mint egy rongybaba; mint három éve Joseph a paradicsompalántái között.

A villogó, piros és kék lámpák fénye táncol Joanne rémült szemében. A tömeg Émile és a mentőautó előtt tömörül. Joanne semmit nem lát a villogó fényeken kívül. Az előbb, amikor Émile összeesett, kővé dermedt a rémülettől, és képtelen volt megmozdulni. A zseblámpás férfi hívott segítséget. Ledermedt, miközben a kunyhókban egymás után gyulladtak fel a fények, és az ijedt kiáltásoktól felriadt lakók mind kiözönlöttek: „Jön a mentő!”, „Utat!”, „Szóljatok Maricónak, hogy álljon arrébb a teherautójával!”

Valakik megragadták Joanne-t a karjánál fogva, oldalra vitték, és leültették a földre. Hoztak neki egy kabátot, és betakarták vele. Egy hang, kétségtelenül Isadoráé, azt suttogta neki, hogy ne aggódjon, a férfiak vigyáznak Émile-re, és már úton a segítség. Ő pedig csendben és engedelmesen ülve maradt, képtelen volt megmozdulni.

A tömeg kezd oszlani, így Joanne látja, ahogy két férfi beteszi a hordágyat a mentőautóba. Elviszik Émile-t, de Joanne-ban, akiben elevenen él még a kertjükben összeeső Joseph emléke, hirtelen felelevenedik az a kép is, amikor férfiak érkeztek egy ugyanilyen járművel, és elvitték Jankót.

Isadora egyszer csak ott áll előtte. Letérdel, hogy szemmagasságba kerüljenek.

– Joanne, mindjárt elindulnak vele. Biztosan el akarod kísélni.

Joanne bólint, lassan feláll, és követi Isadorát a mentőautóhoz, amelynek minden fénye villog. Isadora vált néhány szót az egyik mentőssel. A következő pillanatban a férfi már a hátsó ülésre segíti Joanne-t, és az ajtók becsapódnak. Az utolsó kép, amelyet érzel, a hevesen integető Isadora.

A mentőautó elindul. Émile eszméletlenül fekvő testére néz. Valaki oxigénmaszkot tett az arcára. Egy férfi elektródákat ragaszt a mellkasára. A pólját levették.

– Asszonyom, üljön le!

Joanne engedelmeskedik. A kavicsos úton ráz az autó. Az infúzióállvány vészesen inog.

Hirtelen egy férfi áll előtte, akinek mozog az ajka. A férfi hozzá beszél. Joanne igyekszik koncentrálni.

– ...szívelégtelensége?

– Tessék?

– Volt-e már korábban is szívelégtelensége? – ismétli meg a férfi lassabban.

Joanne a fejével int, hogy nem volt. Hallja magát, ahogy motyog valamit a vérnyomásmérés okozta ájulásokról. A mentőorvos válasza a sziréna éles hangján keresztül jut el hozzá:

– Szabálytalanul ver a szíve. Az eszméletvesztést bradycardia okozta. Valószínűleg voltak szédülései, mielőtt összeesett. Vagy légszomja. Említett ilyesmit?

Joanne kábán megrázza a fejét.

– Pánikba esett. Súlyos emlékezetkiesésektől szenved. Az éjszaka közepén haza akart menni. Meg akartuk állítani.

– Ne aggódjon, asszonyom! Majd mi gondoskodunk róla – nyugtatja meg a mentőorvos mosolyogva.

Minden nagyon gyorsan történik. A mentősök kiugranak a járműből. A hordágyat egy gurítható betegágyra teszik.

Joanne elveszik a járdán csattogó kerekék zajában. A férfiak előtte futnak. Érti, hogy egy kéz gyengéden a vállára nehezedik, és vezeti. Fehér falak. Fehér köpenyek. Halvány, most mégis vakító neonfények. Arcok. Néhány mosoly. Az őt vezető férfi lehelete, enyhe kávéillat. Egy szürke műanyag székre mutatnak neki.

– Üljön itt le! Majd jövőnk önért.

Joanne a combján nyugvó kezét nézi, de mintha nem is az övé lenne. A körmei túl hosszúak és kicsit koszosak. Repedezett, hólyagos a bőre. A Hippolyte építkezésén töltött hónapok eredménye. Nézi a kezét, amely hirtelen idegennek tűnik számára, túl kicsinek és hidegnek. A két jegygyűrűt egymás mellett viseli a gyűrűsujján. A jegygyűrűket, amelyek valójában nem is jegygyűrűk, de amelyek lehetővé teszik, hogy ma este itt legyen, és mindent megtegyen azért, hogy Émile ne kerüljön vissza Roanne-ba. Akarata ellenére. Engedjenek el, gyilkos banda!

Bizonyára elszenderedett, mert nem érti azonnal, hol van, ki ez a férfi előtte, mit keres a keze a vállán. Egy sztetoszkóp lóg a nyakában, és aranykeretes szemüvege van. Joanne érzi, hogy a nyaka és válla elgémberedett.

– Asszonyom, kérem, kövessen!

Visszanyeri nyugalmát, miközben követi a férfit, akinek műanyag talpú cipője furcsán csattog a padlón. Bevezeti őt egy irodába. Az ajtó becsukódik Joanne mögött. A férfi egy ronda, kék színű habszivacs székre mutat.

– Foglaljon helyet!

Joanne leül, és az orvos diófa íróasztalán álló ceruzatartót bámulja. Egy sárgára festett konzervdoboz zöld öntapadós címkékkel díszítve. Valószínűleg apák napjára kapott ajándék. Biztosan van gyereke.

– Jól van. A barátja jól van.

Az orvos szünetet tart, ami alatt Joanne megragadja az alkalmat, hogy ülőpózt váltson. Hátradől a szék támlájának, és máris érzi, ahogy a merevség múlik a vállából.

– Végeztünk nála egy szívultrahangos vizsgálatot. Úgy tűnik, szívritmuszavarban szenved, más szóval a szíve

különösebb ok nélkül szabálytalanul ver.

Egy kis időt hagy Joanne-nak, hogy megeméssze a kapott információt. A lány bólint.

– Egész pontosan bradycardiája van. A szívverése nemcsak szabálytalan, hanem túl lassú is. Hatvan ütés alatt van percenként. A szív nem képes elegendő vérrel és oxigénnel ellátni a szervezetét, különösen fizikai megterheléskor.

Előrehajol, és apró zöld szemét Joanne-ra szegezi.

– Milyen körülmények között jelentkezett az eszméletvesztés?

– Futott.

– Futott?

– Futott, és... küzdött valami ellen.

A zöld szempár mintha még tovább szűkülne.

– Szokott lenni tudatvesztése – magyarázza Joanne. – Fiatalkori Alzheimer-kór miatt. Éppen olyan állapotban volt, amikor nem tudta, hol van. El akart menni a tanyáról az éjszaka kellős közepén. Megpróbáltuk visszatartani.

Joanne látja, hogy az orvos összefonja csontos ujjait a diófa íróasztal lapján.

– Nos, nézzük külön-külön az egyes problémákat. Először is vegyük a bradycardiát – egyenesedik fel a székében. – A szíve túl lassan ver, ez indokolja azt, amit mondtam: az elégtelenség fizikai megerőltetéskor érződik a legjobban, mint ma este is.

Joanne arcát fürkészi, hogy megerősítse ebben, amit Joanne meg is tesz, félénken hozzátéve:

– Az orvos, aki többször is megvizsgálta, vérnyomásesésről beszélt.

– Nem a vérnyomása esett le, hanem bradycardiája van – hajol előre ismét, és az íróasztalon összefonja a kezét. – És ezek a tudatvesztések, amelyekről beszél...

Joanne kényelmetlenül fészkelődik a kék habszivacs széken. Lehet, hogy nem kellett volna megemlítenie? Eszébe jut a bagnères-de-bigorre-i kórházban az orvosok reakciója a nyáron. Nemigen hagytak nekik választási lehetőséget. Azonnal felhívták a klinikai kísérleti központot és Émile

szüleit. Jó, de most más a helyzet. Próbálja meggyőzni magát Joanne, miközben idegesen babrálja az ujján a jegygyűrűket.

– Egy nagyon ritka betegségben szenved. Egy olyan betegségben, amely a fiatalkori Alzheimer-kórra hasonlít, és amely elég sok károsodást okoz az agyában.

Érzi, hogy összetörpül az orvos tekintetére, amely hirtelen aggodalommal teli lett.

– Azt mondja, valamilyen ritka betegsége van?

Joanne bólint.

– Milyen betegség?

– Én... – néz le Joanne a cipője orrára. – Nem tudom a pontos nevét.

Arra gondol, hogy meg kellett volna kérdeznie Émile-t, amikor még tiszta volt az elméje. De most már késő. Az orvos hátradől a székében, és nagyon kedves próbál lenni.

– Ugyan, ne aggódjon, majd megnézzük a kórtörténeti lapját! Feltételezem, a bradycardia összefüggésben van azzal a kórképpel.

Leveszi kerek, aranykeretes szemüvegét, és szórakozottan megtörli, miközben úgy tűnik, mintha gondolkodna.

– Nem áll megfigyelés alatt a betegsége miatt?

Joanne ismét testhelyzetet változtat a székén. Egyre kényelmetlenebbül érzi magát. Egyre azt ismétелgetni magában, hogy „most már nem lehet baj, mert házasok vagyunk”.

– Nem, nem áll. Klinikai megfigyelést ajánlottak neki, de azt visszautasította. A betegsége gyógyíthatatlan. Nem akar kórházba kerülni.

Joanne-nak az a benyomása, hogy az orvos egyre gyanakvóbban figyeli őt, de ez valószínűleg csak a képzelete szüleménye. Lassan visszateszi a szemüveget az orrára.

– Meg kell néznünk a kórtörténeti dossziét.

Joanne bólint, majd félénken megkérdezi:

– És utána kiengedik?

Az orvos tekintélyt parancsolóan összeráncolja a szemöldökét.

– Az attól függ.

– Mitől?

Joanne igyekszik nem túl udvariatlan vagy tolakodó lenni, de elég nehéz megállnia. Érti, hogy egyre inkább úrrá lesz rajta a pánik.

– Először is pár napig megfigyelés alatt tartjuk a bradycardia miatt – dobol vékony ujjával a diófa íróasztalon egy rövid ideig. – Ki kell derítenünk, van-e kapcsolat az eddigi orvosi leleteivel. Nem kizárt, hogy a ritka betegsége az oka a szívelégtelenségének és más jövőbeli problémáknak. Egyelőre nem bocsáthatjuk haza.

Joanne érzi, hogy összeszorul a szíve. Mindaz, amitől eddig tartott, úgy tűnik, bekövetkezik. Émile gépekre kötve kórházban fekszik alig egy órával azután, hogy megérkeztek ebbe a gyönyörű völgykatlanba. Érti, hogy a pánik elhatalmasodik rajta, és elszorítja a torkát. Fojtott hangon próbál beszélni.

– Kifejezetten megkért, hogy tartsam távol a kórházaktól. Házasok vagyunk. Én vagyok a törvényes képviselője. Kész vagyok aláírni bármilyen lemondó nyilatkozatot, hogy kiengedjék.

Az orvos egy kézmozdulattal félbeszakítja.

– Későre jár, asszonyom. Sok mindenem ment keresztül ma este. Haza kellene mennie pihenni. Holnap még beszélünk erről nyugodtabb körülmények között. Rendben?

A férfi egy jóindulatúnak szánt, mégis tekintélyt parancsoló mosolyra húzza a száját. Joanne bólint. Ma este már nincs ereje küzdeni. Az orvos feláll a bőr karosszékéből. Tesz egy lépést az ajtó felé, majd visszafordul Joanne-hoz:

– Akarja, hogy kikísérjem? Jobb lenne, ha hívna egy taxit.

De Joanne nem mozdul. Muszáj kimondania. Nem mehet el anélkül, hogy ne legyen biztos benne...

– Doktor úr?

– Igen?

– Én vagyok a törvényes képviselője. Ha bármi történne... Ha valamiben dönteni kellene, vagy... kérem, engem hívjon! Rendben?

Az orvos kedvesen rámosolyog.

– Ma éjjel már nem hozunk semmilyen döntést. Legyen nyugodt. A férje állapota stabil. Arra fogja használni az éjszakát, hogy pihenjen és felépüljön. Reggel, tiszta fejjel újra megbeszélünk mindent. Rendben?

Joanne engedelmesen, lassan feláll. Az orvos kinyitja az ajtót, és kezet nyújt neki.

– Holnap találkozunk. Jó éjszakát kívánok!

Nézi, ahogy Joanne csendben eltűnik a kórház fehér folyosóján, azzal a furcsa, egyszerre nehézkes és könnyed járásával. Nehézkes, mert olyan, mintha súlyos terhet cipelne. Könnyed, mert olyan, mintha a föld felett lebegne.

Isadora szalad Joanne elé, amikor a taxi kiteszi őt a csendbe burkolózott tanya előtt. A kis pásztorkunyhókban kihunytak a fények. Az emberek hazatértek aludni, kivéve Isadorát, aki bizonyára aggódva várta már, hogy visszatérjenek.

– Jól vagy, Joanne?

Joanne fáradtan és aggódva áll előtte.

– Bent kell maradnia?

Joanne bólint.

– Pár napig.

Isadora átkarolja Joanne vállát, és a kunyhójuk felé vezeti.

– Gyere, készítettem neked egy kis gyógyteát. Segít majd elaludni.

Amikor benyitnak a kunyhóba, Joanne látja, hogy Marico még ébren van, a faasztalnál ülve éppen egy könyvet olvas. A csupasz villanykörte halvány fényt áraszt a rusztikus beltérben.

– Minden rendben? – kérdezi Marico, és kihúz neki egy széket.

Hellyel kínálja. Joanne lassú mozdulatokkal leül, miközben Isadora elvesz egy régi teáskannát a gázfőzőről. Joanne megpróbálja összeszedni magát, és elmondani a lényegét.

– A szívével van baj.

Látja, ahogy a másik kettőnek elkerekedik a szeme.

– Túl lassan ver. Nem tudja elegendő oxigénnel és vérrel ellátni az agyát, különösen fizikai megterhelés idején.

Isadora leteszi eléjük a régi fekete öntöttvas teáskannát és három kisebb csészét. Aztán leül Joanne mellé, és óvatosan megkérdezi:

– Van ennek köze a másik betegségéhez, az Alzheimer-kórhoz?

Joanne bólint.

– Igen, van. Azt mondta... Attól van, hogy... – kezdi, de nem emlékszik, hogy Émile bármi további magyarázatot mondott volna. Beszélt az agytörzsről meg a leépülésről. Ennél többet nem tud Joanne. – Az agy egy része sorvad.

Mély csend borul a kis kunyhóra. Egy perc is eltelik, mire Isadora úgy dönt, hogy megtölti a kis csészéket. A víz csobogó hangja mintha felébresztette volna Joanne-t. Hirtelen felegyenesedik a széken, és izgatottan mesélni kezd.

– Megállapodást kötöttünk. Amikor még világosan tudott gondolkodni. Megígértette velem, hogy soha nem viszem haza. A szomorú tekintetektől messze akart meghalni, távol a legközelebbi hozzátartozóitól. Ezért jött el hazulról.

Csak annyi ideig tart szünetet, míg levegőt vesz.

– Emiatt házasodtunk össze. Azért, hogy én lehessek a törvényes képviselője, és dönthessek az élete végéről. Nem kórházban akar meghalni, hanem a szabadban, fent a hegyek között.

Elszánt arccal néz rájuk, de olyan eltökélt a tekintete, mint aki nem fél senkitől. Már éppen folytatni akarja, kijelenteni, hogy nem fogja megszegni az ígéretét, de Marico komoly hangon megszólal:

– Végignéztem, ahogy anyám haldoklik egy olyan kórházi részlegen, amelyet palliatív osztálynak hívnak. Senkinek nem kívánom, hogy azt átélje. Ha nem lett volna egy gyáva és féltős bátyám, aki nyomást gyakorolt az egész családra, kimenekítettem volna onnan, és idehoztam volna a hegyek közé, hogy emberhez méltó körülmények között lehessen a halála pillanatában. Azóta is hibáztatom magamat, amiért nem tettem meg.

Nagyot nyel.

– Támogatom az elképzelésedet és az ígéretedet, amit tettél.

Tekintsd úgy, hogy mindenbe a beleegyezésünket adjuk, ami itt a tanyán történik veletek. Ezennel ünnepélyesen megállapodtunk.

Isadora bólogatva helyesel. Joanne mérhetetlen megkönnyebbüléssel dől hátra a széken. Lenéz az ölébe ejtett kezére. Most veszi csak észre, hogy reszket. Olyan kicsi, gyenge és árva, mint egy didergő kismadár.

Joanne szótlanul ül Marico fehér Renault Traficjában. Az állkapcsát összeszorítja, tekintetét távolabb, az útra szegezi. Nagyon nehezen jött álom a szemére. Pok elment vadászni, ami nem igazán segített neki lenyugodni. Amikor a hajnali órákban végre elszenderedett, az álma nyugtalan és kevésbé pihentető volt.

Marico teherautója kicsit aggasztó fémes zörgéssel áll meg a kórház főbejárata előtt. Marico Joanne felé fordul. Sosem múlik el arcáról a meleg mosoly. Még ilyen körülmények között sem.

– Délben végzek a délelőtti körrel – mondja erős spanyol akcentussal. – Jó, ha negyed egykor jövök érted?

Joanne bólint, megköszöni, aztán kiszáll a kisteherautóból. Az ajtó becsapódik. Lassú léptekkel az üvegajtó felé sétál.

A recepcióspultnál kapott információ alapján még el sem ér Émile szobájának ajtajáig, amikor megállítja az orvos, akivel az éjszaka találkozott. Bizonyára már figyelte, mikor érkezik. Egyszer csak ott áll ugyanabban a fehér köpenyben, mint előző nap, aranykeretes szemüvegében, és egyenesen őt nézi az apró zöld szemével.

– Kérem, jöjjön velem!

Követi a férfit, és helyet foglal ugyanabban az irodában, ugyanabban a kék székben. A sárga és zöld színű ceruzatartó még mindig ugyanott áll a diófa íróasztalon. Az orvos mosolyog rá, és kivár néhány másodpercet, mielőtt megszólalna.

– Nos, először is, nyugodjon meg! Émile ma reggelre jól van, a szívverése visszatért a normális ritmusba.

Ad Joanne-nak egy kis időt, hogy felfogja a hallottakat, és eközben megragadja az alkalmat, hogy hátradőljön a bőr

karosszékeben.

– Kapott egy adag Atropinumot, és a szíve jól reagált.

Zöld szeme Joanne-ra szegeződik, akinek az arca ma reggel rendkívül sápadt. Az orvos komolyabb hangon folytatja:

– Ma reggel volt időm átnézni a kórelőzményét. Pontosan az a helyzet, amitől tartottam. A bradycardia közvetlenül a nagyon ritka neurodegeneratív betegségéhez köthető.

Ad Joanne-nak néhány másodpercet, hogy jelezze, megértette, vagy hogy mondjon rá valamit, de a lány mozdulatlanul és egyenesen ül a kék karosszékekben.

– Amikor a férjét tegnap este behozták a sürgősségre, az első ötletem az volt, hogy egy pacemakert kellene beültetni, ami komoly műtéti beavatkozás, de egyben a leghatékonyabb és legradikálisabb megoldás a bradycardia kezelésére. Egy olyan orvosi eszközről van szó, amelyet beültetnek a beteg testébe, és ott elektromos impulzusokat ad, hogy stimulálja a szívet, amikor az túlságosan lelassul.

Levegőt vesz, és eközben alig észrevehetően megvakarja az orrát.

– A korábbi leleteibe való betekintés után azonban rájöttem, hogy a dolgok ennél bonyolultabbak. A bradycardiát közvetlenül az okozza, hogy az alapbetegsége következtében károsodik az agy, pontosabban az agytörzs, amely a test összes életfunkcióját irányítja. Kezelhetnénk a bradycardiát, de attól tartok, túl sokat nem érnénk el vele.

Joanne mozdulatlan marad. Igyekszik csak a sárga és zöld ceruzatartóra nézni.

– Hamarosan a többi életfunkcióra is hatással lesz. A vérnyomásra, a légzésre, a testhőmérséklet szabályozására. A szívritmuszavar csak egy a degeneráció számos megnyilvánulása közül. Szóval...

Felegyenesedik, és a bőrfotel előrebillen.

– Szóval azon gondolkodom, lenne-e értelme a férjét egy olyan komoly műtétnek alávetni, mint a pacemakerbeültetés, tekintve, hogy... – egy pillanatig habozik, a homlokát ráncolja – ...hogy bármit is teszünk, a betegsége visszafordíthatatlan.

Meglepődve hallja Joanne halk, de tökéletesen tiszta,

vékony hangját.

– Úgy gondolom, békén kellene hagynunk. Aláírok minden szükséges nyilatkozatot a kórházi elbocsátáshoz.

Arra számít, hogy az orvos arca megrándul, de nem. A férfi lassan bólint.

– Megértem az álláspontját. És az állapotát ismerve azt kell mondanom, hogy... a hippokratészi esküm ellenére egyetértek önnel.

A férfi nem pislog, apró zöld szeme kitartóan mered Joanne-ra.

– Csak meg kell győződnöm arról, hogy mielőtt aláírja a nyilatkozatot a saját felelősségre történő távozásról, teljesen tisztában van-e a férje által vállalt kockázatokkal.

Joanne bólint. Tenyerét a térdén pihenteti, ugyanúgy, mint aznap, amikor a polgármesterrel szemben ültek. Figyelmesen hallgatja az orvost, egy arcizma sem rándul.

– Ha megtagadja, hogy pacemakert ültessünk be, azzal súlyos szívszövődményeknek teheti ki a férjét, amely lehet szívelégtelenség, gyakori eszméletvesztés vagy akár szívleállás is.

A férfi figyeli Joanne arcát, hogy lát-e rajta valami reakciót, de meglepődve állapítja meg, hogy a lány még most is teljesen ura önmagának és a helyzetnek. Ez némiképp összezavarja, és nehezen tud visszatérni a gondolatmenetéhez.

– Ha ön... szóval, ha tudomásul veszi ezeket a kockázatokat, és... – elkezd turkálni az asztalán lévő papírhalomban – ...és fenntartja az álláspontját, akkor... szóval... igen.

Elmerül a papírjaiban és a gondolataiban, majd Joanne-ra emeli a tekintetét.

– Igen, ez az. A felelősségi nyilatkozat. Aláíratom önnel a kezelés visszautasításáról szóló dokumentumot, amelyben arról kell nyilatkoznia, hogy tájékoztattam a férje egészségére vonatkozó következményekről, és hogy kitart a döntése mellett.

Joanne bólint. Az orvos újra keresgélni kezd a papírok között, majd előhúz egy üres nyomtatványt.

– Megvan. Majd... majd én kitöltöm. A törvény szerint három napot kell adnom, hogy átgondolja, mielőtt aláírja. Úgyhogy itt hagyom az irodámban, és a hétvégén, amikor a férje elmehet, visszajöhet aláírni.

Joanne ismét megszólal, és megkérdezi:

– Még a hétvégéig bent tartják?

Az orvos józan gondolkodásra valló és megértő szavai után arra számított, hogy ma reggel hazaengedik.

– Három-négy nap Atropinum-kúra nem árt neki. Sokkal jobb állapotban viheti majd haza. – A férfi hirtelen elhallgat, és komoly arccal Joanne-ra néz. – Másrészt a továbbiakban felejtsek el a hosszú sétákat, a táncórákat, a szexuális együttléteket vagy bármilyen más fizikailag megerőltető tevékenységet. A férje szíve egyre kevesebbet bír. Kerülje a hőséget is, és általában véve minden bosszúságot. Sok pihenésre és nyugalomra lesz szüksége, ha még egy ideig élvezni akarja az élet örömeit. Érti, ugye?

A hangjában együttérzés és szomorúság csendül.

– Joanne?

A lány majdnem elájul örömében, amikor látja, hogy Émile felismeri. Továbbra sem a régi, felnőtt önmaga, hanem a gyermeki, múltban ragadt Émile, de a lényeg, hogy tudja, ő „az a lány, aki elkísérte a hegyekbe, mert az jót tesz az agynak”. Joanne mindennél jobban rettegett egy újabb válságos állapottól. De Émile teljesen nyugodtan fekszik a kórházi ágyában. Joanne megkönnyebbült. Odamegy, és mosolyogva megáll az ágy mellett.

– Szia! Hogy vagy?

Émile rámosolyog, majd megmutatja a fehér betegpizsama alatt lévő elektródákat.

– Azt mondták, szívrohamom volt.

Joanne egy biccentéssel megerősíti, és leül az ágy végébe, Émile lábához, aki nyilvánvalóan nem emlékszik, mi történt a tanyán előző este, de Joanne ennek csak örül.

– Súlyos? – kérdezi Émile hirtelen összeráncolva a szemöldökét.

Joanne nyugodt arcot vág, és megrázza a fejét.

– Nem, nem komoly. A hétvégén kiengednek. Visszamegyünk a lakóautónkba a tanyára, és azt csináljuk, amihez csak kedved van. Kertészkedhetünk egy kicsit, monopolizunk, vagy egyszerűen csak pihenünk.

– A tanyán?

– Igen, ott.

Egy pillanatra csend támad.

– Nem emlékszel? – kérdezi Joanne félénken.

Émile megrázza a fejét.

– Semmi baj. Majd meglátod, micsoda szép hely. Fehér hegyek veszik körül.

Émile szeme felcsillan.

– El tudunk majd menni hátizsákos-sátras túrára? Amikor Hippolyte-nál voltunk, azt mondtad, hogy elmehetünk hátizsákkal.

Joanne-nak eszébe jutnak az orvos néhány perccel ezelőtti szavai. Felejtsek el a hosszú sétákat!

– Majd meglátjuk.

– Hogy érted, hogy meglátjuk?

– Az orvos azt mondta, hogy pihened kell.

– Nem fogja megtudni.

Olyan pajkos a tekintete, mint egy kisfiúnak. Joanne nem tudja megállni, hogy ne mosolyogjon rá.

– Tényleg. Igazad van. Elmehetnénk titokban.

Ekkor Émile hirtelen felegyenesedik, és többször kipillant a félig nyitott szobaajtón. Türelmetlenül fészkelődik.

– Mi baj? – kérdezi Joanne.

Émile tovább izeg-mozog az ágyban, és valamit figyel az ajtónyíláson keresztül.

– Semmi. Csak várom, hogy visszajöjjön – mondja anélkül, hogy Joanne-ra nézne, mert folyamatosan a folyosót kémleli.

– A nővért várod vissza?

– Nem.

– Hanem kit?

Émile annyit mocorog, hogy az egyik elektróda elkezd leválni.

– Émile, maradj nyugton! Majd jön a nővér, amikor szükségesnek látja.

De Émile megrázza a fejét, és kisfiús vigyorral néz rá.

– Nem a nővért várom, Joanne. Hanem az anyukámat.

Joanne-nak összeszorul a szíve, és eláll a lélegzete.

– Hogy mi van?

Émile szélesen mosolyog.

– Az előbb itt volt anya. Meg Marjo is.

Joanne szólásra nyitja a száját, de nem jön ki rajta hang. Érti, hogy kezd pánikba esni, a szíve hevesen kalapál. Alig kap levegőt, amikor a mondat folytatása elhangzik:

– Tettünk egy kört a tengerparton. Aztán elment fagyaltot venni nekem. Szóljak neki, hogy hozzon neked is?

Joanne tekintete csendben megpihen a permakultúrás parcellán. Bár nem igazán nézi, mégis látja a földhalmokat, a spirálalakban emelkedő fűszernövényágyásokat. Lassan leszáll az éj, ezt a napszakot szereti a legjobban. A tanya kiürül, mindenki hazamegy, a pásztorkunyhókban kigyulladnak a fények. Ilyenkor egyedül ülhet a csendben, és fának képzelheti magát. Nyugodtan lélegzik, elmosódik a szeme előtt a világ, úgy érzi, mintha a lábából, a medencéjéből, a combjából gyökerek nőnének ki, amelyek aztán csak egyre vastagodnak, és egyre mélyebbre és mélyebbre hatolnak a földbe. Érti a földdel való érintkezést, az energiát, amely felfelé tör, és átáramlik rajta. Nem mozdul. Leszáll az éj, a füvet harmat borítja. Derűsebbnek, erősebbnek érzi magát. Joseph tanította neki ezt a gyakorlatot. Amikor úgy érzed, hogy az élet ezer darabra szaggat, amikor minden tájékozódási pont eltűnik a szemed elől, képzeld magad fának! Túl régóta nem szakított időt arra, hogy leüljön, és az érzéseire figyeljen. Az ájulásokkal, az építkezéssel, Émile új énjével volt elfoglalva, aki napról napra egyre inkább hasonlít egy gyerekre. Joanne boldog, hogy ma este újra magában lehet.

Még egy órán át mozdulatlan ül. Belső béke szállta meg. Úgy érzi, szinte teljesen készen áll arra, ami előtt áll. Még

némi energiát merít a földdel való kapcsolatból, aztán mély lélegzetet vesz. Pok apró léptekkel közelít, és a hátához dörgölőzik. Joanne mindig is szerette a fákat. Nagyok, erősek, fenségesek, csendesek és titokzatosak, a legtöbb élőlény észre sem veszi őket, mégis ellenállnak minden viharnak.

– Émile hazajön holnap?

Joanne bólint. Isadora az Émile-éknek kijelölt kis telek előtt áll, és napellenzőt csinál a kezéből.

– Örülni fog, ha meglátja, mit alkottál.

Joanne guggolva igazgatja a műve közepén húzódó gyalogutat jelölő egyik kisebb követ. Négy napja volt rá, hogy kopár kis telküket otthonos udvarrá alakítsa. Egy szép, kövekkel kijelölt bejáratot utat alakított ki, amely egészen az ajtajukig vezet, és egy másik kisebb, szintén kővel körberakott négyzetet, amely teraszként szolgál. Ott állította fel a kempingasztalt és a székeket, egy napfénytől kifakult napernyőt és egy rozsdás, régi napozóágyat, amelytől Marico meg akart szabadulni. A lakóautó háta mögött, egy nagy paratölgy alatt Joanne négy fadeszkát állított fel egy aprócska földterület körül. Úgy döntött, természet pár fűszernövényt. Egyelőre nem tűnik többnek, mint egy darabka csupasz föld, de reméli, hogy hamarosan menta, bazsalikom és rozmaring nő majd ott.

A lakóautót a padlótól a mennyezetig kitakarította, és az ablakokra új függönyöket akasztott, amelyek már nem kellettek a szomszédnak, a zseblámpás férfinak. Sárga és narancssárga színűek, egy kis életet visznek a belső térbe.

Joanne-nak úgy tűnik, a tanyán mindenki tudja, hogy Émile nemsokára visszatér, mert valahányszor elhalad valaki mellett, mindig megkérdezik tőle:

– Hamarosan visszajön a barátja? Holnap?

Sokan kérdezősködtek, és felajánlották a segítségüket, hogy elviszik Joanne-t a kórházba, és hazahozzák. Joanne nem is tudja, hogyan reagáljon erre a sok figyelmességre. A szombatra tervezett kezdő meditációs foglalkozás lesz a köszönetnyilvánítása mindenki felé. Talán Émile is el akar

majd jönni.

– Most már pihenned kellene – mondja Isadora.

– Mindjárt készen vagyok.

– Tarts egy kis szünetet. Szükséged lesz az energiádra, amikor Émile itthon lesz. Majd hívlak a vacsorával kapcsolatban.

Az orvos ma reggel komornak tűnik. Pedig különösen meleg és napsütéses tavaszi reggel van. Nemsokára itt a nyár. A tanyán Marico grillezést készített elő Émile hazatérésének öröme.

– Nos, hagyom, hogy újra átolvassa a nyilatkozatot, mielőtt két példányban aláírja. Szükségem lesz még a személyi igazolványára és a házassági anyakönyvi kivonatukra is.

Joanne bólint. Már előkészítette a papírokat. Az asztalra tolja őket, mielőtt elveszi a nyomtatványokat az orvos kezéből. Gyorsan átfutja a sorokat. Egyik-másik mondat feltűnőbb a nyomtatásban, mint a többi.

Alulírott Mme Verger, született Joanne Marie Tronier, a Centre Hospitalier Pasteur Kórházban szívelégtelenséggel kezelt Émile Marcel Verger beteg törvényes képviselője, felelősségem tudatában kijelentem, hogy a férjem állapotáról teljes és részletes tájékoztatást kaptam, és megértettem a javasolt további kezelés elutasításának kockázatait, amelyek többek között, de nem kizárólagosan a következők: légszomj, eszméletvesztés, szívelégtelenség, szívmegeállás és a beteg halála.

Ezennel kijelentem, hogy a kockázatok ellenére kérem Émile Marcel Verger kórházi kezelésének felfüggesztését. Kijelentem továbbá, hogy a dr. Margueron által javasolt ellátást és/vagy beavatkozást elutasítom, ezáltal felmentem dr. Margueront és a Centre Hospitalier Pasteur Kórházat minden felelősség és következmény alól, beleértve az életfontosságú következményeket is, amelyek a döntésemből fakadhatnak.

Tudomásul veszem, hogy a jelen nyilatkozat aláírását követően is lehetőségem van arra, hogy a véleményemet

megváltoztassam, és így probléma esetén, vagy ha a beteg úgy kívánja, illetve bármilyen kérdése merülne fel, visszatérhessen a kórházba.

Ezt követi a „Beteg vagy törvényes képviselő aláírása” és az „Orvos aláírása” rész, valamint a szokásos „elolvasás után mint akaratukkal mindenben egyezőt, jóváhagyólag írták alá” záróformula.

Joanne gyorsan odafigrantja az aláírását mindkét példányra. Az orvos még mindig komoran néz, majd kötelességének érzi hozzátenni:

– Ha bármi történik, ha kétségei merülnek fel a döntésével kapcsolatban...

De Joanne félbeszakítja.

– Köszönöm, doktor úr!

Joanne elrakja a házassági anyakönyvi kivonatot és a személyi igazolványt, és türelmesen megvárja, amíg az orvos aláírja a nyilatkozatokat. Végre megkapja a saját példányát. Az orvos feláll, hogy kikísérje az irodaajtóig.

– Vigyázzon rá, Mme Verger!

Joanne még utoljára elkapja a férfi átható zöld szemét az aranykeretes szemüvege mögött. Tisztában van azzal, mennyi emberséget tanúsított az orvos, és milyen nehézséget jelent ez neki. Joanne egy utolsó hosszú pillantással igyekszik a tudtára adni végtelen háláját.

– Köszönök mindent!

Az orvos némán nézi, ahogy Joanne apró fekete alakja elsétál a kórház fehér folyosóján.

– Itt lakunk?

– Igen, itt. Tetszik?

Émile már megkerülte a lakóautót. Joanne óva inti, hogy ne siessen annyira: „Ne fuss, az orvos megtiltotta, hogy fuss!” Aztán hallja, ahogy Émile felkiált:

– Kertünk is van?

Joanne is a lakókocsi túloldalára megy, a nagy tölgyfa árnyékába. Émile a kis illatozó fűszernövénykert előtt guggol,

és örömmel nézi az első mentahajtást, amely már kibújt a földből.

– Nem sok minden van még. Tudod, csak pár fűszernövény.

– Ez itt menta?

– Igen, ez menta. Amint megnő, készíthetünk belőle jeges teát.

Jankó imádta. Egy tucat jégkockát rakott a poharába, úgyhogy alig maradt benne hely a mentának, szinte csak olvadt jég volt.

Marico a lakóautó túloldalán várja őket. Ő hozta őket haza a kórházból a fehér furgonjával. A kavicsos felhajtó előtt Joanne odamegy hozzá, és Émile-t is odahívja:

– Gyere, várnak minket kajálni! Marico grillezést tervezett.

Marico int, hogy ráérnek még, aztán eltűnik a barna sarujában. Majd átmennek, ha elkészültek. Émile ismét előbukkan. Boldog.

– Klassz ez a hely!

– Mondtam, hogy tetszeni fog.

– Muszáj elmennünk enni ezekhez az emberekhez?

– Hát... – vonja meg a vállát Joanne. – Nem muszáj. Ha tényleg nem akarsz menni, akkor itt maradhatunk. De miattad csinálják az egészset.

Émile a homlokát ráncolja. Közben Joanne észreveszi, hogy Émile-nek megnőtt a szakálla. Azon tűnődik, vajon le tudja-e neki borotválni, ha egyáltalán hagyja. Egyúttal levághatná a bozontos haját is. Sokkal fiatalosabbnak és ápoltabbnak tűnne.

– Nem is ismerem őket.

– Tudom, de egy darabig itt fogunk élni, úgyhogy udvariasnak kell lennünk velük.

– Meddig?

– Amíg nem pihensz egy kicsit.

Émile kicsit bosszús arcot vág, de beleegyezik.

– Jó, rendben.

Már éppen be akar menni a lakóautóba, amikor Joanne megállítja.

– Várj csak, Émile! Mit szólnál hozzá, ha levágnám a

hajadat, mielőtt elmegyünk?

Joanne a kempingszék elé a kis asztalra készített egy lavórt, és egy törölközőt terített Émile nyakába, hogy a levágott hajtól ne viszkessen. Egy fésű, egy olló, egy elektromos hajvágó és egy csomag borotvapenge került az asztalra. Joanne nem teljesen tudja, hogyan kell használni ezeket az eszközöket, de minden tőle telhetőt megtesz.

– Aztán rajtam a sor, hogy kezdjek valamit a hajaddal – mondja Émile, miközben Joanne készül kibogozni a gubancokat.

A meglepetéstől megáll a keze a levegőben.

– Tényleg?

– Tényleg.

– És mit szeretnél vele csinálni?

– Nem is tudom.

Látja Émile korábról ismert, mostanra szinte teljesen eltűnt pajkos és kissé csipkelődő mosolyát.

– Mondjuk, megfésülni.

Joanne szintén mosolyogva, de határozottan hátrahajtja Émile fejét, és ráparancsol, hogy tartsa úgy.

– Ha-ha, nagyon vicces vagy! – vág vissza Joanne.

Émile megpróbálja kiszabadítani magát, hogy ránézhesen a lányra.

– Jó, nem csak. Megmoshatnám, kifésülhetném, és talán még valami frizurát is csinálhatnék neked.

Figyeli az arcán a reakciót. Joanne ismét hátrahajtja Émile fejét.

– Ne mozogj, mert még a végén levágom a füledet!

– Az jó ötlet lenne?

– Micsoda? Levágni a füledet?

– Nem, frizurát csinálni neked.

– Hm, nem is tudom. Tudsz frizurát csinálni?

Émile komoly arccal bólint.

– Esetleg be tudnám fonni.

Joanne önkéntelenül is elmosolyodik – némi melankóliával. Észrevette annak idején, mennyire tetszett Émile-nek a

hajfonat, amelyet Myrtille készített az úgynevezett esküvőjükre.

– Na? – kérdezi Émile türelmetlenül.

– Jó, rendben.

A levegőben az eukaliptuszsampon, a grilltűz és a nyíló virágok kellemes illata keveredik. Gyönyörű tavaszi nap van. Egy közeli fán feketerigó fütyül. Időről időre egy-egy lakó sétál el a kis telkük mellett, és üdvözlí őket. Émile haja vizes, és viccelődve kötekedő hangulatban van. Sokat nevet. Például egy hajszálon, ami csiklandozza a nyakát. Vagy egy káromkodáson, ami kiszaladt Joanne száján, amikor elhamarkodottan nyisszantott az ollóval. Joanne ki akarja élvezni ezt a lélegzetvételnyi nyugalmat, és úgy gondolja, jól döntött, amikor idehozta Émile-t a beteg szívével.

Nézik magukat a napkorong formájú tükörben, amelyet Émile néhány hónapja vásárolt a gruissani garázsvásáron. Émile-nek rövid a haja, és nincs szakáll. Így még jobban hasonlít arra a kisgyerekre, akivé lassan visszafejlődik. Joanne haja szépen, rendezetten be van fonva.

– Ezt meg hol tanultad? – kérdezi meglepődve, amikor meglátja magát a tükörben.

– Marjorie néha megkér rá.

– Hogy fonjál neki copfot?

– Igen. Mielőtt elindul az iskolába.

– Ja, értem!

Joanne nem tudja, hogy Marjorie-nak elvben a tanyán kellene-e lennie. Korábban Émile azt mondta, hogy jön a grillezésre. Joanne mindig Émile szabályai és valósága szerint fogadja el a helyzetet. Ezek szerint lehet, hogy nemsokára találkozik Marjorie-val.

Émile nem visszahúzódó, se nem szótlan aznap a tanyán rendezett grillpartin. Sokat mosolyog, és beszélget Maricóval, Pierre-Alainnal és más lakókkal, akikkel Joanne az itt töltött első napok során ismerkedett össze. Émile egész más, mint egy héttel korábban, most egyáltalán nem hallgatag és zavart.

Joanne nem hajlandó Émile-nek ezt a mosolygós, boldog énjét azzal magyarázni, hogy éppen azért boldog, mert még mélyebbre szállt a múltja útvesztőiben, és mert a múlt és a jelen most már minden logika nélkül egymás mellett létezik, illetve keveredik egymással. Pierre-Alain hol Émile apjának, hol az egyik tanárának tűnik, és az egyik gyereket átkeresztelte Tivannak. Joanne nem tudja, ki lehet az, de úgy gondolja, hogy talán Marjorie egyik gyermeke.

Émile állapota ugyan rosszabbra fordult, de az egyetlen dolog, amire Joanne emlékezni akar, hogy boldognak és nyugodtnak látja.

Marico magával vitte Émile-t a faluba fadeszkákat szerezni, hogy száraz vécét készítsen a lakóautó mellé. Joanne-nak az a benyomása, hogy Émile kifejezetten élvezi Marico társaságát. Valószínűleg jól tesz neki, hogy egy férfival van, nem csak állandóan vele. Émile sosem fogja kimondani, mert túl udvarias, de Joanne érzi. Ma reggelre tervezték a meditációs foglalkozást. Isadora magára vállalta, hogy csap egy kis hírverést neki, így amikor ők ketten megérkeznek a Lescun-völgykatlan közepén lévő, mészkőheggyekkel körülvett medencébe, körülbelül tizenöten váraкоznak rájuk. Joanne nehezen tudja leplezni a meglepetését. Legfeljebb három emberre számított. Ehhez képest egy egész csoport állt össze, hogy részt vegyen a meditációs foglalkozáson.

– A környezet csodálatos – jegyzi meg Isadora.

A jelen lévő férfiak és nők mind egyetértettek.

– Ez egy igazán jó ötlet volt.

Joanne próbál magára figyelni, hogy ne nyűgözze le a tömeg. Még soha nem csinált ilyen meditációs bevezetést, kivéve Émile-lel. De az teljesen más volt.

– Hogyan helyezkedjünk el?

Joanne észreveszi, hogy a kérdező nő elhozta a gyereket is, egy négy-öt éves forma kisfiút. Jankó is ennyi idős lenne most. Igyekszik nem gondolni erre. Szerencsére ennek a fiúcskának lángvörös haja van, és az arca tele van szeplővel. Így a hasonlóság itt véget is ér.

– Üljetek le bárhová, ahová akartok, és bárhogyan, ahogy akartok! Vegyétek fel a számotokra legkényelmesebb pozíciót!

Furcsa látnia, hogy vagy tizenöt ember szó nélkül engedelmeskedik. Csendesen ő is leül a fűre, és igyekszik a szemével belőni az irányt, az Ansabère-hegytűket. A sok magasabbnál magasabb szikla közül ezeket a csúcsokat kedveli a legjobban. Ezek a leghegyesebbek. Éles pengeként állnak, magasan, büszkén. A helyiek szerint ezek a Pireneusok legelérhetetlenebb, szinte függőleges sziklacsúcsai. Hosszú ideig senki sem hódította meg őket. Az egész Pireneusokban ez volt a két utolsó csúcs, ahová nem jutottak fel mindaddig, amíg egy kétfős expedíciónak sikerült felmászni... az életük árán. Bár meghódították az Ansabère-hegytűket, sokáig átkozott és rettegett csúcsok hírében álltak.

A gyakorlat, amelyet Joanne a foglalkozásra választott, egy hegyi meditáció. „Ez egy mindfulness gyakorlat, amelyet arra használunk, hogy megnyugodjunk, és tudatosítsuk belső erőinket” – magyarázza. Arra biztatja a résztvevőket, hogy néhány másodpercig koncentráljanak a légzésükre, hogy nyugalmi állapotba kerüljenek, majd arra kéri őket, hogy válasszanak ki egyet a körülöttük lévő hegyek közül. Egy olyat, amelyet különösen kedvelnek, és amelyből valamiféle nyugalmat vagy éppen ellenkezőleg, valamiféle erőt éreznek áradni. Joanne a maga részéről úgy döntött, hogy tekintetét a sokáig legyőzhetetlen, elátkozott hegytűkre szegezi. Arra invitálja a többieket, hogy figyeljék meg a hegy minden részletét: a formáját, a körvonalát, a színét, a kontrasztokat, a durva felületét, a fenyőfákat, a barázdákat... Egy pillanatnyi csendet hagy nekik, hogy teljesen elmerüljenek ebben a szemlélődésben. Joanne körül minden elmosódott. Csak az ég és az Ansabère-hegytűk maradtak.

– A te tested ez a hegy... – mormolja tiszta, érthető hangon.
– Szilárdan a földbe ágyazva... stabilan... középpontba állítva. Te vagy ez a szikla... Nem félsz semmitől, sem a viharoktól, sem a szélről, amely végigsöpör rajtad, sem az esőtől, sem a lavináktól... Csak állsz megingathatatlanul, szilárdan a földhöz rögzítve. Légy tudatában a képességednek és az

erődnek, hogy megbirkózzon mindennel. A viharok nem fordítanak ki mindenestül a földből. Türelmesen várod, hogy elmúljanak, hogy újból kék legyen az ég. Érezd... Érezd a nyugalmat magadban... azt a teljes bizonyosságot... Te vagy az a hegy. Legyőzhetetlen vagy.

Joanne egy pillanatra megfeledkezik az Ansabère-hegytűkről. Néhány másodpercre elveszik az emlékeiben. Azokban az időkben, amikor még nem volt hegy, amikor még csak egy gyenge fűszál volt, amelyet ide-oda fúj, rángat, összevissza borzol a szél. Nem tudta, mibe kapaszkodhatna, hogy életben maradjon. Négy csibesárga fal közé volt bezárva egy elmegyógyintézetben. Az ablakokra rácsot tettek, és minden tükröt eltávolítottak a szobákból. Ezeket az óvintézkedéseket azért hozták, hogy a bentlakók ne követhessenek el öngyilkosságot. Neki nagy kár volt, hogy a rácsok keskeny, szürke sávokra szabdalták az eget.

Léon mindennap eljött, de ő még akkor sem ismerte fel. Olyan dolgokat látott, amelyek valójában nem léteztek, és nem látta a valódi dolgokat maga körül. Makacsul hallgatott. Jankó temetése óta végleg elhallgatott. Léon a föld alá temette őt. Andréék a földbe tették, miközben el kellett volna repülnie a tenger és az ég felé, amelyeket annyira csodált.

Senki sem tudta szóra bírni. Egy nap egy ápolónő, aki éppen akkor került az osztályra, és aki szeretetteljesen figyelte őt, egy kis füzetet adott neki. Ugyanolyat, mint amilyenbe ma is ír, csak piros volt és kisebb. A nővér annyit mondott, hogy „Boldog karácsonyt, Joanne!” Kedves, őszinte hangja és nagy kék szeme volt. Nem értette, miért kezdett sírni Joanne.

– Ne sírjon! Csak egy ajándék. – Beletette az éjjeliszekrényen lévő vázába azt a néhány szál orgonát, amelyet Léon előző nap hozott, és úgy suttogott, mintha titkot árulna el neki. – Mivel nem akar beszélni, gondoltam, hátha szeretne írni.

Az ápolónőt Opale-nak hívták. Különös keresztnéve volt, amely egyből tetszett Joanne-nak. Egy történetre emlékeztette, amelyet az édesapja mesélt erről a drágakőről. Ebből tudta meg, hogy irizáló tulajdonsággal rendelkezik, más szóval a

szivárvány színeiben képes ragyogni. A Joseph által elmondott történet az ausztrál őslakosok mitológiájából származott. Úgy tartották, hogy egy nap a Teremtő Isten egy szivárványon szállt le a földre, és amint a földre lépett, minden kő a szivárvány színeiben kezdett játszani. Ezek a nemes opálok. Joseph hozzátette, hogy egy nagyon régen élt író, az idősebb Plinius számára az opálok azért voltak csodálatosak, mert egyesítették az összes többi drágakő színét és tulajdonságát.

Joanne erre gondolt, miközben az első sort írta az Opale-tól kapott füzetbe. A borítója puha volt, mint a szarvasbőr, és kis gumiszalaggal lehetett lezárni. Léon bármelyik percben megérkezhet, kétségkívül az André család kíséretében, minthogy karácsony van. Megállapodtak abban, hogy háromhavonta meglátogatják a gyásztól megőrült és megnémult menyüket. Valószínűleg bármelyik percben megérkezhetnek, de Joanne még szakított időt arra, hogy az első sorokat leírja a jegyzetfüzetébe. Levelet ír Josephnek. Nagyon jól emlékszik, mit vetett aznap papírra, mik voltak az első szavak, amelyeket kiírt magából a tollával. A gyűlölet szavai. A felszabadulás szavai. Apa, átkozott ez a család. Ezek mindkettőtöket megöltek. És rajtatok keresztül megöltek engem is. Amikor Andréék megérkeztek, becsukta a füzetet, és a párnája alá rejtette. Másnap reggel levelet írt Jankónak. Egy szeretetteljes levelet. Nem sokkal ezután kitavaszkodott. Újra beszélni kezdett, de csak Opale-lal. Nem sokkal később elhatározta, hogy elmegy innen, vesz egy autót, és elhagyja Bretagne-t. Semmi sem tartotta már Saint-Suliacban, abban a faluban, ahol elvesztett mindenkit, akit szeretett. Léon már nem tartozott ebbe a körbe. Joanne soha többé nem akart egy fedél alatt lenni vele.

Joseph júniusban küldte neki a régóta várt jelet, amikor Joanne elhagyta az elmegyógyintézetet. Az interneten beírta, hogy „apróhirdetések”. Csak egy autót akart venni, hogy elmenjen, de akkor meglátta Émile hirdetését... Az édesapja betartotta az ígéretét.

Elérkezett a május a lescuni ökotanyán. Érződik a levegőben, hogy közeleg a nyár. Meleg van. Mindennap süt a nap. A permakultúrás parcellán szépen kikeltek az első saláták, egy csomó retek, néhány uborka, egy tucat padlizsán és egy egész sor málna. A fűszernövényspirálban már javában zöldellenek a levelek. Joanne hetente három-négy órát segít a permakultúra-csapatnak. A fennmaradó időben pihen, időt szakít magára és Émile-re. A lakóautó mögötti kis fűszerkertjüket sokan irigylik. Émile imádja gondozni. Joanne megtanítja neki, hogyan szedje le a mentaleveleket, és hogyan készítsen magának jeges teát. Imádja, akárcsak Jankó. Azokon a napokon, amikor Émile jól van, amikor még valamennyire felnőttként viselkedik, Marico elviszi magával, hogy megcsináljanak néhány kisebb munkát. Joanne nem is akarja visszatartani. Jobban örül annak, hogy újra felnőttnek láthatja, mint hogy arra emlékeztesse, hogy a szívének teljes pihenésre volna szüksége. Azokon a napokon, amikor a fiú túlságosan mélyre merül a múltban, nem hagyhatja felügyelet nélkül. Egyedül már semmit sem tud megcsinálni, még egy csésze teát sem tud úgy elkészíteni, hogy ne folyjon túl a vízforraló, mert annyira szétszórt, és képtelen egy feladatra koncentrálni. Már monopolizálni sem lehet vele. Nem marad nyugodtan egy helyben. Elfelejtí a szabályokat, és folyton ugyanazokat a kérdéseket teszi fel: „Miért vagyunk itt?”, „Te ki vagy?”, „Mikor megyünk vissza Roanne-ba?”

Nagyon fárasztó, de Joanne kitart. A jobb napokon kellemesen töltik az időt együtt. Desszerteket készítenek, scrabble-öznek, a hűvösebb órákban nyugodt tempóban sétálnak a faluban, ügyelve arra, hogy árnyékban maradjanak. Émile ír pár sort a füzetébe, többnyire leveleket a szüleinek, amelyekben elmeséli a napját, és megígéri, hogy a

tanév kezdetére hazaér. Boldognak tűnik. Az egyetlen vágya, amit Joanne nem tud teljesíteni neki, az a hátizsákos kirándulás a hegyekbe sátorral. Émile folyton erről beszél, de Joanne úgy tesz, mintha meg sem hallaná, és mindig másnapra odázza a dolgot. Szerencséje van, hogy Émile türelmes és alkalmazkodó. Émile mostanában nem ájult el, de Joanne észrevette, hogy egyre gyakrabban veszíti el az egyensúlyát. Valószínűleg egy újabb tünet.

A szabadtéri meditációs foglalkozásokat az első alkalom sikere után a nagy érdeklődésre való tekintettel megismételték. Isadora, aki vasszigorral irányítja a tanyán zajló különféle tevékenységeket, mindenkinek elküldte a programot. A foglalkozásokra minden második szombat délelőtt kerül sor. A második alkalommal Émile is részt vett, és azt mondta, nagyon élvezetes volt. Joanne szerint nem nagyon tetszett neki, csak nem merte megmondani. Nehezen tud már sokáig egy tevékenységre koncentrálni, mint például a csendben meditálásra.

Pok nagyra nőtt. Már nem alszik velük. Egyre több időt tölt a szabadban vadászattal. Joanne többször látta egy valószínűleg kóbor cirmos macskával. Meg van győződve róla, hogy a párja. Bizony, ilyen gyorsan felnőtt! Joanne azzal vigasztalja magát, hogy hátha hamarosan egy regiment vörös színű cirmos kiscicát hoz neki haza. Fogalma sincs, mihez kezd majd velük, de nagyon aranyos lenne, ha ennyi kiscica botladozna náluk simogatásért.

A szokásosnál is forróbb délután van. Joanne a Café Dolomites teraszán ül. Sébastiannak ír egy szép képeslapot, amelyen a völgykatlan és az azt körbeölelő fenséges sziklák láthatók.

Kedves Sébastian!

Egy igazi földi paradicsomba érkeztünk. Lescunba és a völgykatlanba. Azt hiszem, szívesen élnél ebben a faluban, még akkor is, ha itt nincs tenger és nincsenek halászhajók. A táj lenyűgöző – hatalmas mészkősziklák emelkednek körülöttünk –, mégis meghitt, mert ennek a medencének a

szívében, a völgyben vagyunk, mintha ezek a sziklák körülölelnének és védelmeznének minket. Mintha egy selyemgubóban lennénk. Nem is mondom róla többet. Nem akarom elrontani a meglepetést, ha esetleg egy nap eljönne ide a lakóautóddal és Luckyval.

Gondolom, lassan beköszönt a nyár Peyriac-de-Merben, visszatérnek a turisták. Errefelé nagyon nagy a hőség, még akkor is, ha az éjszakák rendkívül hűvösek. Most egy ökotanyán élünk, és részt veszünk a napi munkában. A csoport a permakultúrával próbálkozik, ami nagyon érdekes. Biztos vagyok benne, hogy neked is tetszene. Főleg, hogy a munka meghozza gyümölcsét.

Pok az első szerelmi kalandját éli egy gazdátlan cirmos cicával, de még nem mutatott be neki. Hogy van Lucky?

Most mennem kell, egyébként is a képeslap alá írok. Szerintem ez az utolsó, amit kapsz tőlünk. Lassan már sehová nem mozdulunk ki. Émile állapota egyre rosszabb. Egyre nehezebb számára a mindennapi élet. Szinte mindent elfelejtett az életéből, kivéve a legkorábbi éveit. Már azt sem tudja, ki vagyok, és a szíve már nem sokáig bírja. Lescunban maradunk.

Szeretettel ölellek, és szép nyarat kívánok (már mindjárt itt van)!

Üi. 1.: A boríték hátoldalán megtalálod az ökotanya címét, ha esetleg levelet szeretnél küldeni nekünk.

Üi. 2.: Simogasd meg Luckyt a nevemben!

Joanne

A hőség miatt kicsit elhomályosodik a látása, amikor feláll, hogy eljöjjön a kávézóból. Az árnyékos oldalon, a falak tövében halad, amíg meg nem találja a postaládát, amelyre az van írva, hogy másnap reggel tíz előtt ürítik. Becsúsztatja a borítékot a nyíláson, és ráérősen visszaindul a tanyára. Rengeteg ideje van. Émile jó kezekben van, Lucia, a nyugdíjas gyógynövényszakértő vigyáz rá, aki aktívan részt vesz a permakultúra művelésében. Meg kellett etetnie a csirkéket, és felvetette Émile-nek, hogy kísérje el.

– Aztán megyünk, és megöntözzük a paradicsompalántákat – tette hozzá, és intett Joanne-nak, hogy észrevétlenül indulhat is.

Sokan megteszik, hogy vigyáznak Émile-re, hogy Joanne-nak legyen egy kis szabadideje, vagy hogy a permakultúrával tudjon foglalkozni. Mindig akad valaki, aki felügyeli Émile-t. Nem is kívánhatott volna jobb megoldást.

Amikor megérkezik a tanyára, nagy fekete kalapja alól azonnal valami felfordulást vesz észre. Hat ember csoportba verődött, és élénken beszélgetnek. Két másik helybéli mintha keresne valakit, fel-alá járkál a házak közötti főutcán, és kiabál valamit. A rossz sejtése rémületté válik, amikor meglátja, hogy Isadora feléje fut, és mindenki abba az irányba fordul, ahonnan ő érkezik. Igyekszik a lehető legnyugodtabb maradni. Isadora odaér elé, és amint egy kis lélegzethez jut, megszólal.

– Már mindenütt kerestünk! – tér rögtön a lényegre.

– Mi történt?

Biztos benne, hogy Émile-nek lett valami baja. Isadora sápadt arca a bizonyíték, hogy jól gondolja.

– Mentőt kellett hívnunk. Kórházba vitték.

– Mert mi történt? – ismétli meg olyan durván, amilyen nem is akart lenni.

– Összeesett. Nem volt eszméleténél. Lucia azt mondja...

Itt félbeszakítja a mondatát, és az ott lakók egy csoportjára pillant, akik néhány méterrel arrébb figyelik őket. Köztük van Lucia is.

– Lucia azt mondja, hogy Émile nem lélegzett.

Joanne szeme előtt megint elhomályosul a világ, de igyekszik Isadora mélyfekete szemébe nézni, hogy ne szédelegjen.

– Marico be tud vinni a kórházba? – kérdezi lélegzet-visszafojtva.

– Épp dolgozik.

Joanne már éppen újra megszólalna, hogy akkor hív egy taxit, amikor Isadora félbeszakítja:

– Majd az apám elvisz.

Pierre-Alain elég tapintatos ahhoz, hogy ne próbáljon mindenáron beszélgetni Joanne-nal a kórházba menet. Tiszteletben tartja a lány szótlanágát, még a rádiót is kikapcsolja, hogy ne zavarja. Kis hegyi utakon haladnak, és Joanne-nak egyetlen gondolat jár a fejében. Egyetlen folyton visszatérő kérdés. Ez most egy újabb ájulás, vagy ez már a vég? Tiszta szívéből reméli, hogy nem a vég. Még nem. Nem így kellene...

Émile mintha egy fehér, vattaszerű buborékban lebegne. Tudja, hogy ez nem a valóság, de mégis annak érzi. Valami fehér helyen van, fehér foltok veszik körül. Meleg van, de nem túl meleg. Lágy, női hangokat hall. Marjorie és az anyja. Akkor valószínűleg a rácsos kiságyában fekszik. Marjorie-val egy szobában alszanak. Marjorie ágya nagyobb és emeletes. Az ő ágya még rácsos, de a szülei megígérték, hogy lecserélik, és vesznek neki egy igazi, nagyoknak valót. Most négyéves. Felismeri Marjorie és az édesanyja hangját. Biztos benne, hogy róla beszélnek. Előző nap Marjorie el akarta vinni őt biciklizni. Jó idő volt. Beköszöntött a nyár, már egy hete véget ért az iskola. Marjo engedélyt kért az édesanyjuktól.

– Már nyolcéves vagyok, anya – mondta büszkén, miközben a konyha közepén állt kék-fehér kockás ruhájában. – Tudok rá vigyázni. Nem megyünk messzire.

Édesanyjuk furcsa mosollyal az arcán fordult meg, mintha jókedve volna, vagy örülne. Émile a háttérbe húzódva Marjorie háta mögött maradt. A nővére utasította így. „Majd én beszélek. Te még kicsi vagy.”

Émile meg se mukkant. Marjorie nagylány, mindig tudja, mit kell tennie. Az anyjuk elengedte őket, de volt néhány feltétele. Vagy a lakótelepen, vagy a házuk mögötti kis földúton kellett maradniuk. Szóba se jöhetett, hogy átkeljenek a főút túloldalára. Marjorie bólintott, majd azt mondta:

– Gyere!

Bementek a gyerekszobába. Egy baseballsapkát nyomott az öccse fejére, és jó bőven bekente az arcát naptejjel. A kis Émile

próbált hátrálni, hogy a nővére ne érje el a ragacsos kezével, de Marjorie finoman megdorgálta.

– Mimi, nem szabad, hogy napszúrást kapj vagy leégj a napon, különben anya nem enged el minket többet.

Mindig is Miminek szólította, és nagyon komolyan vette a pótanyukaszeretet. Aztán egy hátizsákba berakott egy üveg vizet és pár szendvicset.

– Majd falatozunk a fűben. Jó lesz, Mimi?

Émile bólintott. Mindig bólint, mert tudja, hogy Marjo olyan, mint egy anya, semmit sem felejt el, mindenre gondol. Ezután elindultak. Ő a háromkerekű biciklijén, a nővére a nagy sárga biciklijén. Marjo valahogy sokkal gyorsabban tud tekerni.

A kisúton bicikliztek, mert Marjo szerint ott izgalmasabb. Előzőleg megkérdezte a kisöccsét: „Mit gondolsz, Mimi, a lakótelepen vagy a földúton akarsz menni?”

– Amerre te – válaszolta Émile.

– Az nem válasz, hogy „amerre te”. Szerintem a földút sokkal izgalmasabb. Vannak bukkánók és kátyúk. Lehet kerülgetni őket, mint egy akadálypályán. Mit gondolsz?

– Jó.

– Mi jó? – nézett rá a nővére nevető szemekkel, és felborzolta az öccse haját. – Ne játszd nekem itt a szégyenlőst, Mimi! Mondd meg, mit szeretnél!

Émile próbált nagyfiúnak látszani, kidüllesztette a mellét.

– A földút szerintem is sokkal szórakoztatóbb.

A nővére rámosolygott, és újfent összeborzolta a haját.

– Nagyszerű. Akkor gyérünk!

Egy idő után, miközben még mindig tekertek, Marjo talált egy nagyon szép fát. Tényleg nagyon szép volt, telis-tele gyönyörű fehér virágokkal. Azt mondta, biztosan cseresznyefa. Megkérdezte Émile-t, volna-e kedve ott, a cseresznyefa tövében falatozni. A fiú bólintott, így letelepedtek. Marjo elővette a szendvicseket és az üveg vizet. A nővére úgy tartotta az üveget az öccsének, amíg az ivott, mintha csecsemő lenne, de Émile nem mert szólni. Ekkor egy méhecske repült arra, és Marjo kenyerére szállt, amitől a nővére halálra rémült. Sikítani és

csapkodni kezdett. A szendvicse leesett a földre. Émile nem értette, miért sikoltozik ennyire. A méhecskét nagyon óvatosan, az egyik szárnyánál fogva két ujjá közé vette.

– Tedd le, Mimi! Megcsípi! – kiáltotta Marjorie.

Émile elengedte, mire a méhecske elrepült egy mező felé. Marjo visszament a szendvicséért, és lefújkalta, mielőtt megint beleharapott. Nagyon gyorsan megette, mintha attól félt volna, hogy a méh visszajön és megcsípi. Aztán a karjába emelte Émile-t:

– Jól megijesztetted, Mimi! De eltűnt! – mondta, és nevetve megpörgette az öccsét. Émile hosszú barna fürtjei a szemébe és a szájába csapódtak, de annyira nevetett ő is, hogy nem törődött vele. Aztán a nővére letette.

– Máskor nem szabad ilyet csinálnod. Ígérd meg nekem, Mimi! Túl veszélyes.

Émile bólintott, mire Marjorie azt mondta:

– Rendben van.

Visszafelé a bukkánók és a kátyúk között száguldva tekertek, és felváltva kiabáltak: „Mimi, a méhszelídítő! Mimi a megmentő!”

Émile nem is értette, mit jelent az, hogy ő „megmentő”, de nagyon jó móka volt.

Émile egy kicsit jobban ki tudja venni a fehér foltokat maga körül. Az ablakokon beszűrődő napfényt jelentik. Még mindig halvány mosoly ül az arcán. Annak a biciklis kirándulásnak az emléke. Oltári klassz volt. Meg kell kérdeznie Marjorie-t, hogy holnap is elmehetnek-e. Az iskola nem kezdődik most rögtön. Van még idejük.

– Émile? Émile! Émile?

Itt vannak egész közel. Marjorie és az édesanyja. Tesz egy erőfeszítést, hogy felocsúdjon álmából. Pislog. A szemhéja felemelkedik. Az ágya mellett állnak. Egy fekete és egy fehér alak. A fehér alak föléje hajol. Ő szólította az előbb a nevén.

– Ébren van, Émile? – kérdezi lágy hangon.

Marjorie vagyok. Szeplős. Émile bólint. A nő valamit tesz Émile fejére. Biztos benne, hogy megint a haját borzolja. Émile

a másik alak felé fordul. Úgy dönt, elég nagy már ahhoz, hogy egyedül is megkérdezze. Elvégre tegnap egyes-egyedül elkergetett egy méhecskét!

– Anya!

A fekete ruhás nő összerezzen, amit Émile bólintásnak vesz.

– Elmehetünk holnap is biciklizni?

Az ágy túloldalán Joanne némán és zavartan áll. Az ápolónő odafordul hozzá, és halkán suttozja:

– Sokáig dolgoztam az időskori betegségek osztályán. Sok Alzheimer-kóros beteget láttam. Ne féljen belemenni a játékba!

Émile az ágyban fekvé mozdulatlanul vár a válaszra. Ajkán még mindig halvány mosoly dereng. Joanne nagyot nyel. Soha nem félt belépni Émile valóságába, és úgy tenni, mintha az lenne, akinek a fiú gondolta. Nem ez az, amitől a földbe gyökerezett a lába, ledermedt belül, és forróság önti el a mellkasát. Hanem az, hogy anya. Megkapaszkodik az ágy szürke rácsaiban. Azt gondolja, ha elég sokáig vár, Émile újra kimondja. Anya... Az ápolónő a könyökével finoman megböki, hogy válaszra biztassa, így rekedtes hangon megszólal:

– Majd meglátjuk.

Nem tudja, mit mondjon.

– Mit látunk meg? – kérdezi Émile.

– Meglátjuk, milyen idő lesz, és... lehet... lehet, hogy hátizsákkal és sátorral indulunk el kirándulni. Jó mulatság lenne, nem?

A mondat végén felviszi a hangsúlyt, a hangja hamisan cseng, de úgy tűnik, Émile nem veszi észre.

– Marjával?

– Igen. Ha... Ha... van kedve hozzá.

Joanne valami mozgást érzékel a kórházi szoba hátsó részében. Ugyanaz az orvos érkezik szomorú mosollyal az arcán, akivel a múltkor találkozott. Diszkrét fejbiccentéssel jelzi Joanne-nak, hogy jöjjön ki beszélgetni.

– Mindjárt jövök. Pár percre el kell mennem, jó? – súgja oda Émile-nek.

Izgatottan várja Émile válaszáat, de csak egy bólintással

reagál. Nem mondja többet, hogy anya. Jankó kitalált egy nyelvet, a szemével és a kezével értette meg magát. Így kommunikáltak egymással. Joanne soha életében nem hallotta ezt a szót. Jankó soha nem mondta ki: anya.

Az orvos becsukja maguk mögött az ajtót. Joanne ismét helyet foglal a kék széken. A férfi nehézkesen zuhan bele bőr karosszékébe.

– Jól van. Szóval ugyanott állunk, ahonnan indultunk.

Joanne bólint. Megtalálja a sárga ceruzatartót a zöld matricákkal – egy másik ismerős jel. Az orvos megvárja, amíg Joanne ránéz, mielőtt beszélni kezdene:

– A férje szívrohamot kapott. Súlyosabb eset, mint amilyen a korábbi kórházi kezelése alkalmával volt. A szívizom egy részének vérellátása hirtelen leállt. Nyilvánvalóan kimerültség miatt. A szívmasszázs nélkül, amelyet az a hölgy adott neki a tanyán, kevés esélye lett volna az életben maradásra.

Joanne-nak kikerekedik a szeme. Az orvos elmagyarázza:

– A kollégáim a sürgősségi osztályon feljegyezték a jelentésükben, hogy egy hölgy szívmasszázszt alkalmazott a férjénél. Ennek köszönhetően az agy oxigénellátása biztosítva maradt, amíg megérkezett az orvosi segítség.

Joanne-ban alig tudatosodik, hogy fellelegzett. Nem tudja, ki tette. Lucia. Vagy Isadora. Bárki is volt, végtelenül hálás érte.

– Fel fog épülni? – kérdezi aggódva.

– Fel fog belőle épülni, de az állapota tovább romlik. Még határozottabban azt tanácsolnám, hogy kerüljön mindenféle fizikai aktivitást.

Joanne kívár pár pillanatot, mert nem tudja, fel merje-e tenni a fejében motoszkáló aggasztó kérdést.

– A jelenlegi állapota alapján tudna valamilyen előrejelzést adni?

Az orvos széttárja a karját, hogy mutassa, tehetetlen.

– Már ez a mostani szívroham is végzetes lehetett volna. Akár lehetett volna az utolsó. Nem tudom megjósolni, mennyi ideje van hátra. A szívultrahang-vizsgálat szabálytalan

szívverést és légszomjat mutat. Fennáll a veszélye, hogy újra leáll a szíve. A vérnyomása is ingadozik. Elképzelhető, hogy néhány hét múlva újabb szívrohamot kap. Vagy néhány nap múlva, ha nem vigyáz magára.

Joanne rezzenéstelen arccal fogadja a hírt. Beletelik néhány másodpercbe, mire újra meg tud szólalni.

– Legfeljebb néhány hete van hátra?

Az orvos mélységes sajnálattal néz rá. Joanne látja a zöld szemében az őszinte együttérzést.

– Legjobb esetben, Mme Verger.

Joanne nem szól többet. Már meg is hozta a döntését. Hallja ugyan, hogy az orvos még beszél hozzá, de mintha valami fátyol választaná el őket. Joanne lélekben már nincs jelen.

– Öt napig bent tartom, hogy egy kicsit rendezzük a szív működését, aztán aláírhatja az elbocsátási papírt.

Joanne erőt vesz magán, és bólint.

– Van még kérdése, asszonyom?

Joanne megrázza a fejét, és feláll. Nincs több dolga itt. Minél hamarabb el akarja hagyni az irodát.

– Nincs.

Az orvos felajánlja, hogy kikíséri, és megkínálja egy pohár vízzel, mert sápadt, de ő udvariasan visszautasítja.

– Nos, ez esetben öt nap múlva találkozunk, Mme Verger.

– Viszontlátásra!

És Joanne már ott sincs.

A tanya nevetéstől és gyerekzsivajtól hangos. A vörös hajú kisfiú, akire Joanne a meditáció alatt figyelt fel, ma ünnepli az ötödik születésnapját. Öt másik fiú is itt van ma délután, hogy méltó születésnapra zsúrt tartsanak. A gyerekek kiabálásából úgy tűnik, hogy a buliból vízicsata lett.

Bent a lakóautóban Joanne behúzta a sárga és narancssárga függönyöket, hogy védje magát a hőségtől. Egészen szokatlan szorgalommal és furcsán komoly arckifejezéssel, gondosan pakolja a holmiját a nagy piros hátizsákjába. Két fekete

fűzetet. A mobiltelefonját. A pénztárcáját és Émile tárcáját a személyi okmányokkal. A még megmaradt utolsó üres festővásznát, amely a hátizsák felét elfoglalja. Egy palettát, egy ecsetet és négy tubus festéket. Egy megsárgult, számárfüles könyvet. Egy elsősegélykészletet. Egy törölközőt és egy darab szappant. Egy váltás ruhát magának. Egyet Émile-nek. Vagy tíz csomag szárított élelmiszert. Magokat és szárított gyümölcsfélét. Egy vizespalackot. Víz tisztító tablettákat.

Feláll, és letöröl egy izzadságcseppet a homlokáról. Rettentő a hőség. Már június lett, mire Émile visszatért a tanyára. A kórházban töltött öt naphól két hét lett akut magas vérnyomás, majd az ugyanolyan hirtelen fellépő alacsony vérnyomás miatt. Az agytörzs működési zavara – mondta dr. Margueron.

Amíg Émile távol volt, Joanne sok időt töltött a permakultúrás zöldségeskertben. Kibújtak a földből az első sárgadinnyék. Ő volt az első, aki megkóstolta őket Luciával, Émile megmentőjével. Végül csak kiderítette, mi történt. Lucia végzett szívmasszázszt, amivel még néhány héttel meghosszabbította Émile életét.

Amíg távol volt, egy új pár érkezett a tanyára. Huszonöt évesek, és egy év szabadságot vettek ki. Egy sátorban alszanak, amíg felújítják a kunyhójukat. Egész nap feszített tempóban dolgoznak rajta a tűző napon.

Amíg távol volt, Joanne végre újra belemerült a Pireneusokról szóló útikalauzukba. Vett egy új, részletesebb térképet, amely kifejezetten a Pyrénées-Atlantiques-ot mutatja.

Pok egyik este a cirmos cica társaságában tért vissza a lakóautóba, és Joanne a kora reggeli órákban mosolyogva állapította meg, hogy Pok párjának rózsaszínű mellbimbói megduzzadtak.

Émile négy napja jött haza, és azóta a délutánjai nagy részét alvással tölti. Joanne jeges mentateát készít neki, és monopolizást javasol, ha már elég jól van. Az orvos azt mondta, eltart majd néhány napig, míg teljesen visszaerősödik. Joanne nézi a lakóautó padján várakozó,

púposra pakolt piros hátizsákot. Indulásra kész. Hamarosan mehetnek.

Odasétál a konyhapulthoz, és tölt magának egy nagy pohár vizet. A mosogató mellett egy fehér boríték van, rajta a címzés: Léon André, M. és Mme André címén, Bourg utca 12., 35430 Saint-Suliac. Benne egy nagy, rozsdás barna kulcs. Egy elhagyatott, zöldségeskerttel körülvett kőház kulcsa. A paradicsombokrok már rég elpusztultak. A bejárati ajtóhoz vezető kis ösvényt bizonyára benőtte a gaz. Joanne közel egy évvel ezelőtt jött el onnan. Jankó halála után Léon soha többé nem tette be a lábát. Joanne elmeógyógyintézetbe került, ő pedig visszament a szüleihez. A ház nyilván tele volt emlékekkel, amelyek túlságosan fájdalmasak voltak a számára. Nyirkos és dohos szaga volt, amikor Joanne az elmeógyógyintézetből való távozása után egy rövid időre ellátogatott oda, mielőtt újra elindult volna Roanne felé, ahol egy bizonyos Émile²⁶ várta. Induláskor gondosan lehúzott minden redőnyt, és a nagy barna kulcsot a piros hátizsákjába csúsztatta. A házkulcs most itt lapul a fehér borítékban Léonnak címezve. Mást is tett a borítékba. Egy szép kartonpapírra írt bölcsességet.

Ha nem tudsz visszamenni, már csak a legjobb előrevezető úton érdemes gondolkodnod.

Léonnak.

Búcsúzóul.

Joanne.

A kartonlap hátoldalán egy másik idézet áll. Paulo Coelho-tól, mint mindig. Az alkimista. Az egyik első könyv, amelyet Joseph felolvasott neki. Néhány szó, amelyet bátorításnak szán a férfi számára, akit valaha szeretett, majd mélységesen gyűölt. Mindennek ellenére.

„Mindig van a világon egy ember, aki a párjára vár.”^{6}
Paulo Coelho: Az alkimista

– Tudnál figyelni Pokra és a párjára? A lakóautó elé tettem a zacskó szárazkaját és az itatótálcát. Általában kora reggel szokott visszajönni enni. Csak annyit kell tenned, hogy megtöltsd a tálat, mielőtt lefekszel.

Isadora bólint. A zöldségeskert közepén egy nagy gereblyére támaszkodik.

– Megjegyeztem.

– A vemhes macska hamarosan szülni fog, de nem igazán tudom, mikor. Ha esetleg megjelennek a kiscicák...

– Csak nem leszel távol olyan sokáig! – mondja Isadora viccelődve.

– Nem hinném, de...

– Ne aggódj! Majd gondjukat viselem.

– Jól van.

Isadora nézi a roskadásig teli piros hátizsákjával öszvérként megrakott Joanne-t túrabakanccsal a lábán. A háttérben Émile Pok mellett térdel, és türelmesen várja az indulást.

– Itt vannak a lakóautó kulcsai. Itt hagyom őket nálad.

Isadora érdes és földtől koszos kezébe nyomja a kis kulcsokat.

– Van mobiltelefonod? – kérdezi Isadora. – Csak a biztonság kedvéért...

Megemlíti Émile egészségi állapotát és a lehetséges kockázatokat, ha elmegy a hegyekbe.

– Igen, nálam van a telefonom. Teljesen fel van töltve, és mindig ki lesz kapcsolva, hogy ne merítsem le.

Isadora bólint. Megpróbálja elűzni az arcáról a kezdődő aggodalmat. Azon tűnődik, vajon látja-e még valaha Émile-t, de nem hagyhatja, hogy ez a gondolat folyamatosan ott motoszkáljon a fejében, úgyhogy szélesen rájuk mosolyog.

– Vigyázzatok magatokra!

Integtetnek egymásnak. Isadora nézi, ahogy elsétálnak ezen a júniusi reggelen a még mindig rekkenő hőségben. Pok néhány méteren át követi őket, aztán leül, és figyel, ahogy végleg eltávolodnak.

Ma Émile és az édesanyja a hegyekbe mennek pihenni. Émile nem igazán érti ennek a rögtönzött kirándulásnak az okát. Annyit tud, hogy az édesapja a tanyán marad, Marjorie pedig nincs ott, de ő és az édesanyja kalandra indulnak. Nem emlékszik pontosan, de egy beszélgetés dereng neki, amelyben Marjorie igazi felnőttként magyarázott neki:

– Elmegyek játszani a barátnőmhöz, Mariához. Az anyukája azt mondta, hogy ott is alhatok. Holnap ott leszek, rendben?

Émile bólintott, mire Marjorie hozzátette:

– Ma este jó fiúnak kell lenned, Mimi, még akkor is, ha nem vagyok veled. Ugye nem félsz majd egyedül aludni? Nagyfiú vagy már.

Persze hogy nem fél. Eszébe jut, hogy Marjorie biztosan ma alszik a barátnőjénél, Mariánál, az édesanyja pedig ezért elviszi őt a hegyekbe. Úgy tűnik, sátorban fognak aludni. Még azt is ígérte, hogy sasokat is fognak látni.

Az ösvény egy patak fölött átívelő kis híddal kezdődik, aztán frissföld- és zuzmóillatú aljnövényzetbe érnek. Az édesanyja lépteinek ritmusára előtte ringó piros hátizsákot nézi. Arra gondol, milyen nehéz lehet neki vinni. Ő nem cipel semmit. Az édesanyja akarta így, mert az ő mamája nagyon erős. Eszébe jut, hogy a múltkor az apja eltörte a lábát, és mankóval járt. Ő és Marjo rajzolhattak a gipszre. Marjo egy rózsaszín napot rajzolt, ő pedig egy autót. Az édesanyjának át kellett rendeznie az egész földszintet, mert az apja nem tudott felmenni az emeletre. Ő és Marjorie a lépcsőkorláton ültek, és nézték, ahogy az édesanyjuk teljesen egyedül leviszi a matracot, az ágykeretet és a televíziót. Az édesapjuk mondta is neki:

– Drágám, hagyd abba, ez tiszta örültség, még a végén

lumbágód lesz! Elhívok pár kollégát. Ők két perc alatt megcsinálják.

– Már mindjárt végzek – válaszolta az édesanyja.

Aztán átváriálta az összes bútort a nappaliban, hogy berendezze hálószobájukat a földszinten, amíg a férje lábadozik. Marjorie, Émile, de még az édesapjuk is segíteni akart neki a kanapékat átpakolni, de az édesanyjuk azt mondta rá:

– Menjetek inkább, és játsszatok odakint!

Egy legelő kellős közepén pihenőt tartanak. Nagy, fehér, csúcsos hegyek magasodnak előttük, és tehenek delelnék mindenfelé az árnyékban. Az édesanyja két szendvicset vesz elő a piros hátizsákból. Azt mondja:

– Mindenkinek csak egy jut. Ha délután megéheznél, lesz nálunk uzsonna.

– Milyen uzsonna?

– Aszalt gyümölcs, ilyesmi.

Tegnap nézte az édesanyját, ahogy epres süteményt készített. A konyhában voltak, és nyitva volt az ablak. Az édesapja éppen füvet nyírt a kertben. Marjorie segített, ő mosta meg az epret a mosogatóban. Az édesanyja sodrófával nyújtotta ki a tésztát.

– Csinálhatom én? – kérdezte Émile.

Az édesanyja nagyon gyorsan vert valamit egy lábasban a tűzhelyen. Émile elképedve figyelte, ahogy a keze olyan gyorsan járt, hogy összefolyt a szeme előtt. Az édesanyja gondolkodott, miközben egyfolytában verte azt a valamit.

– Szedd le a leveleket az eperről! – mondta.

Marjorie a kis tál leöblített epret Émile elé tette. Megmutatta neki a leveleket.

– Nézd, Mimi, ezek a zöld csúcsok!

Beljebb tolt a széket, mert az öccse túl messze volt az asztaltól.

– Neked pihenned kellene ebéd után, Émile.

A kisfiú megfordult, látszott az arcán, hogy ezt igazságtalanságnak tartja.

– Mi? Ne már!

A tisztáson az édesanyjának már se lábas, se habverő nincs a kezében. Egy nagy sziklán ül.

– Már majdnem egy órája gyalogolunk. Pihenned kellene egy kicsit. Én is pihenek egyet.

Émile keresi a szemével a konyhaasztalt, a tál epret, a széket, Marjót.

– De... mi lesz az eperrel? – hebegi.

Az édesanyja a földre teszi fekete kalapját, és lefekszik a fűbe.

– Majd a szunyókálás után elintézzük.

Émile kicsit zavartan ugyan, de engedelmeskedik. Most már nem igazán érti, hol vannak. Az imént még epres tortát sütöttek a konyhában.

– Hol van Marjo?

Látja, hogy az édesanyja úgy tesz, mintha aludna, hogy ne kelljen válaszolnia. Körülnéz, és viccesnek találja, hogy pár méterre tőle egy tehén pisil. Nevetgél rajta magában.

Joanne a félig lehunytt szemhéján keresztül figyeli őt. Megkönnyebbülten látja, hogy a tehenek egy időre elterelték Émile figyelmét.

A nap lassan lemegy a sziklával teleszórt legelők felett, a fehér mészkőről visszaverődnek az aranyszínű sugarai. Émile egész délután aludt. Reggel óta alig két kilométert tettek meg, de nem baj. Nem sietnek sehová ezen az utolsó kiránduláson. Minden pillanat értékes a számukra, még az is, amikor nem csinálnak semmit. Émile még mindig alszik, Joanne pedig kihasználta az alkalmat, hogy erdei szamócát és szedret keressen. Nem sokat talált, de az esti vacsorához megteszi. Nem akarta magukkal hozni a gázfőzőt. A hátizsákja már így is tömve volt. Így hát az előző nyári kirándulásukról megmaradt fagyasztva szárított csomagok közül kiválasztott néhány, hideg vízzel elkészíthető ételt.

A kis vasedény zörgésére Émile felébred. Úgy tűnik, meglepődik azon, hogy egy hegyi legelő közepén találja magát. Joanne látja a szemében, hogy egy csomó kérdést készül

feltenni, ezért megelőzi:

– Főztél már valaha ilyesmit?

Émile értetlenkedik, de kíváncsiságból belenéz az edény aljára, ahol egy meghatározhatatlan pépes valami úszik a vízben.

– Mi ez?

– A vacsoránk.

Émile-nek felderül az arca.

– Gyújtunk tábortüzet?

Joanne attól tart, hogy Émile lelkesedése lehervad, de szerencsére van még egy aduász a tarsolyában.

– Nem, mert van valami jobb... Egy sátor, amelyben az éjszakát tölthetjük. Nem akarod elkezdeni felállítani?

Émile azonnal felpattan.

– Megcsinálhatom?

– Hát persze! Szólj, ha segítségre van szükséged!

Émile már kotorászik is a piros hátizsákban.

Joanne-nak egy órájába telik lebontani a rudakból és sátorlaphból álló formátlan kupacot, amelyet Émile büszkén felépített. A fiú jót nevet azon, ahogy Joanne felsikít, amikor egy rúd eldől, a sátorlap pedig rázuhan, és teljesen maga alá temeti.

– Várj, anya, majd én segítek!

Joanne megdermed az összedőlt sátorlap alatt, és képtelen bármit is tenni, hogy kijusson alóla.

Végre vacsoráznak, mialatt az eget sötét fátyol borítja be, és felragyognak az első csillagok. A rizses és currys ragu egész ehető, amin Joanne kellemesen meglepődik. És amikor lenyelik a kevés, még nem egészen érett erdei szamócát, Émile bejelenti:

– Marjorie mesélt nekem egy ijesztő történetet.

– Tényleg?

– Akkor kell elmondani, amikor sötétben vagy.

– Hát, szerintem akkor most itt az ideje, nem gondolod?

– Nem, várj! Bent a sátorban.

– A sátorban kell lennünk hozzá?

– Igen. Úgy kevésbé lesz ijesztő.

Később, a hálózsákba burkolózva Joanne hallgatja, ahogy Émile izgatottan és félelemtől csillogó szemmel hosszasan taglalja a vérfarkas legendáját, aki az erdőben lopakodik, és gyerekeket keres, hogy legyen mit vacsoráznia. A történet ezekkel a szavakkal ér véget:

„És akkor a vérfarkas az utolsónak felfalt gyerek alakját öltötte magára... Ki tudja, lehet, hogy itt bujkál valahol köztünk?”

Joanne úgy tesz, mintha reszketne, amikor a végén Émile elégedetten felé fordul.

Elképedve állapítja meg, hogy Émile kívülről tudja ezt a történetet. Az emlékezetének ez a része épségben megmaradt, nem érintette a szörnyű betegsége.

A következő napon enyhe az idő. Friss szellő rezegetti a leveleket. Mogyorót és mazsolát rágcsálnak, mielőtt újra elindultak volna a bágyadt napsütésben. Fél órával később váratlanul lecsap rájuk egy heves zápor, ami csak azért meglepő, mert néhány perccel korábban még felhőtlenül kék volt az ég felettük. A fák között húzzák meg magukat, ahol Émile észrevesz egy sünit, amely két nagy gyökér közé egy üregbe pottyant. Joanne nézi, ahogy Émile szerez két fadarabot, és kisegíti a pórul járt állatkát.

– Tegnap megmentettem Marjorie-t egy méhtől – jelenti be büszkén.

– Komolyan?

– Igen, a méhecske meg akarta enni az uzsonnáját.

Lassú, kimért mozdulatokkal visszaviszi a sünt a rét közepére.

– A sünt meg tudja támadni valamilyen állat? – kérdezi Joanne felé fordulva.

– Igen, vannak olyan ragadozók.

– Milyenek például?

– A fülesbagoly, a vaddisznó...

Úgy tűnik, mintha gondolkodna valamin, orrát a levegőbe,

aombok közé emeli.

– Mi lenne, ha építenénk neki menedéket?

Ha már úgysem tudnak továbbmenni az eső miatt, bőven van idejük menedéket építeni a sünnnek. Émile gallyakat gyűjt maguk körül. Joanne halomba rakja őket, és a legnagyobb ágakból kialakítja a kunyhójuk szerkezetét.

Néhány arra járó kiránduló érdeklődve áll meg mellettük, hogy megnézze a kis építkezést. A sünt óvatosan elhelyezték a főzéshez használt vasedényben, amíg nem foglalhatja el a menedékét.

Az eső már elállt egy ideje, amikor újra elindulnak, és boldogan hagyják magára a sünit az új otthonában.

Az általános iskolában van egy félénk fiú, aki mindig magában ül. Kicsit kövér, és mindig furcsán veszi a levegőt, ha a labda után kell futnia. Émile és a többi fiú csodálkozik, hogy miért tölti az óráközi szüneteket a padon, ahelyett, hogy fogócskázna. Még a lányok is beállnak játszani. Aztán egy nap Émile meglátja a fiút a földön kuporogni, teljesen egyedül, mint mindig. Szorgalmasan gyűjtögeti a gallyakat és leveleket. Émile kiszáll a fogócskázásból, és óvatosan odamegy hozzá. A dundi fiú valamiféle utat rakott ki, amelyet gallyak szegélyeznek. Émile nem érti, miért. Az egyik oldalra néhány homorú platánlevelet helyezett, amelyek mintha apró itatóvályúként szolgálnának ki tudja, milyen állatnak. A levélmedencékben néhány csepp víz van és egy lóhere.

– Mit csinálsz? – kérdezi Émile.

A dundi fiú felkapja a fejét, és bizalmatlanul végigméri.

– Összetaposod őket – feleli durván. – Menj innen!

Émile nem érti, miről beszél. Nem lát semmit. Csak áll tovább.

– Nem hallottad, mit mondtam? – erősködik a másik fiú.

Émile leguggol, hogy közelebbről is megnézze a földbe vájt kis utat.

– Ez egy falu valamiféle állatoknak?

Kíváncsisággal teli kérdése mintha megenyhítené a pufók kisfiú vonásait.

– Hangyáknak. Nem látod? Össze fogod őket taposni!

Émile ekkor veszi észre, hogy a földön ezernyi kis fekete pötty cipel gallyakat és morzsákat. Elkerekedik a szeme az izgalomtól.

– Falut építesz nekik?

A dundi kisfiú megrázza a fejét.

– Építettem pár dolgot, hogy segítsem a munkájukat. Apám azt mondja, hogy a hangyák a legszorgalmasabb élőlények. Egész nap csak dolgoznak. Sőt, igazából egész életükben.

– Elég nehéz lehet nekik ezeket cipelni – mondja Émile, miközben a hangyáknál tízszer nagyobb gallyakat nézegeti.

– Igen, ezért segíték nekik útközben – mutat a vízzel teli platánlevelekre és a lóherére. – Itt megállhatnak kicsit enni és inni.

Émile leereszkedik a földre, és keresztbe tett lábbal leül.

– És nincs hol aludniuk?

A kisfiút mintha meglepné a kérdés, de néhány másodpercbe múlva visszazökken, és válaszol.

– Nem hiszem, hogy alszanak.

– Nem?

– Nem.

Émile mélyen elgondolkodik. A tekintete végigpásztázza a körülöttük lévő földterületet, a belesüllyedt apró kavicsokat, egy régi, kifakult gumiszalagot, a rágógumipapírt, amelyet az egyik gyerek hagyott ott, és a csigaházat.

– Csinálhatnánk nekik egy játszóteret – javasolja lelkesen.

A pufók gyerek tétovázik. Legszívesebben azt felelné, hogy a hangyáknak nincs idejük játszani, mert túl elfoglaltak, de most először van játszótársa, és nem akarja elszalasztani a lehetőséget.

– Oké, benne vagyok – mondja.

Elkezdik lelkesen, nagy szorgosan kaparni a földet. Egy idő után Émile felnéz a fiúra, és megkérdezi:

– Egyébként téged hogy hívnak?

Nem egy osztályba járnak. Az elsősök túl sokan vannak, ezért néhányat közülük – így például Émile-t is – a másodikosokhoz osztják be. A pufók gyerek az osztály másik

felébe jár.

– Renaud. És téged?

– Émile.

– Émile! Émile?

Joanne keresi. Lassan leszáll az éj. Émile letelepedett a sátor mögé, ott nézelődik.

– Azt hittem, eltévedtél. Legközelebb lennél szíves válaszolni, ha szólongatlak?

Émile bólint. Joanne letérdel mellé.

– Mit csinálsz?

Gyermeki tekintetével Joanne-ra néz, és büszkén kijelenti:

– Renaud-val utat készítünk a hangyáknak.

Másnap nagyrészt cserjés, bokros vidéken haladnak felfelé. Az ösvény folyamatosan emelkedik, de cserébe élvezhetik a hűvös környezetet. Útjukat többször keresztezik kis patakok, és dél körül ki is használják az alkalmat, hogy megmosakodjanak. Joanne kezdi elveszíteni az időérzékét. Az a benyomása, hogy már két hete úton vannak. Kevés kirándulóval találkoznak.

Az erdő üdezöld mohájában tartott sziesztájuk hosszabbra nyúlik. Émile sípolva veszi a levegőt, és Joanne inkább nem távolodik el tőle messzire. Leül mellé, és figyeli a mozgást a fák között. Egy zöld szajkót pillant meg nagyon rövid időre, és alig tud ellenállni a kísértésnek, hogy felébressze Émile-t megmutatni neki.

Az esti zacskós vacsorájuk után – egy elég furcsa paradicsomos-bazsalikomos rizottó gombás utóízzel – Joanne kénytelen belátni, hogy a sűrű aljnövényzetben nem lesz elég hely felállítani a sátrukat. Felveti Émile-nek, hogy aludjanak a szabad ég alatt, és megkönnyebbül, hogy örömmel fogadja az ötletet. Egy kisebb tisztáson telepszene le, ahonnan látni lehet az égbolt egy részét.

– Ismered a csillagokat? – kérdezi Émile Joanne-tól.

– Igen, néhányat közülük.

– Hadd keressem meg őket én, jó?

– Jó.

Csak a Pásztorcsillagot sikerül megtalálnia, és kijelenti, hogy a Göncöl inkább palacsintasütő alakú, amin mindketten nevetnek. A lombok között fújdogáló szél hangja ringatja őket álomba. Enyhe az éjszaka. A Pásztorcsillag különösen fényesen ragyog.

– Ez az utolsó festővásznak, oké?

Émile bólint. Édesanyja egy fehér vásznat, négy színt – fehéret, kéket, zöldet és pirosat – tartalmazó festékpalettát és egy finom ecsetet rakott ki egy nagy, lapos sziklán.

– Azt javaslom, hogy mindketten fessünk rá. Egyetértesz?

Émile bólint. Egy szép tisztáson vannak. Anya azt mondta, hamarosan az Ansabère-kunyhókhoz érkeznek. Két-három nap múlva ott is lesznek.

– De igyekeznünk kell.

– Mindig igyekszem.

Joanne rámosolyog Émile-re.

– Akkor jó. Mit szeretnél festeni erre a vászonra?

Émile megvonja a vállát. Joanne a tisztásra, a fehér hegyekre, a gyönyörű kék égre mutat.

– Nézz körül! Biztosan van valami, amit szívesen lefestenél.

Émile egyenesen Joanne-ra mutat.

– Engem? – kérdezi Joanne meglepődve.

Émile nevetve bólint.

– Akkor te lefestesz engem, én meg festek mögé tájat?

– Jó.

Émile egy nagy sziklára mutat. Joanne-nak ott kell modellt ülnie. Figyeli, ahogy Émile felkapja az ecsetet, és alaposan elgondolkodik, hogyan tovább. Végül belemártja az ecsetet az első színbe. Onnan, ahol ül, nem látja, melyik szín az. Azt azonban hallja, hogy Émile napról napra egyre nehezebben, egyre hangosabban veszi a levegőt.

– Kész?

Émile már vagy egy órája dolgozhat a festményén, és Joanne érzi, hogy a válla egyre forróbb. Kezd leégni a napon.

– Majdnem – válaszolja.

Egy utolsó ecsetvonást húz ide, egy másikat oda, és odahívja Joanne-t, hogy nézze meg az eredményt. A lány diszkréten elmosolyodik, amikor látja a rajz durva, szabálytalan vonalait, de valami nagyon gyorsan eloszlatja a derűjét. A meglepetés. Mert a festményen lévő női alak, aki a sziklán ül, bár kissé furcsa, mégis mintha valaki más lenne. Barna haja van, sokkal sötétebb, mint az övé, rövidebbre van vágva, a válláig ér. De ez még nem minden. Piros pöttyös fehér nyári ruhát visel és fehér kalapot.

Émile mosolyogva figyeli a lány reakcióját. Joanne a homlokát ráncolja.

– Ez én volnék? – kérdezi a lehető legtermészetesebben.

– Hát igen!

Úgy tűnik, Émile nem érzékeli a problémát. Ezért Joanne megjegyzi:

– Szép a ruhám.

De Émile feláll, és közli vele:

– Most te jössz. Te fested meg hozzá a tájat.

Émile tízéves, a hátát egy fának támasztva törökülésben ül a fűben. A nagynénje esküvőjén vesz részt. Nyár van, Aix-en-Provence-ba mentek. Megszólal a templom harangja. A menyasszony cipősarkának kopogása visszhangzik a macskaköves sikátorban. A vendégek egészen az autóig követik az ifjú párt. Marjorie hátrébb áll. Épp most töltötte be a tizennégyet. Már nem sokat beszélgetnek a testvérek. Émile meglegelte, hogy a nővére ennyire rátapad. Különben is elég furcsa lett. Pattanásos az arca, és fogszabályzója van. Nevetséges poszttereket rak ki a szobájába, és a barátnői csak vihognak, mint a fakutyák, ahelyett, hogy normálisan nevetnének. Ma azt mondta, hogy nem jön el az esküvőre, mert túl szűk a ruhája. A szülei ragaszkodtak hozzá, és bár végül morgolódva elkísérte őket, durcásan összefont karral távolabb állt a vendégektől. Émile odamegy hozzá, amikor a menyasszony és a vőlegény nagy tapsvihar közepette beszáll a kocsiba. Egy szót sem szólnak egymáshoz. Figyelik a tömeget, amelynek egy része szétszéled, másik része kis csoportokban

beszélget. Egy pillanat múlva meghallja Marjorie szipogását, és odafordul hozzá.

– Mi a baj?

– Semmi.

– Na, mondd el!

– Mondom, hogy semmi!

Émile megvonja a vállát, és úgy tesz, mintha nem érdekelné. Csak ennyi kell ahhoz, hogy Marjorie kibökje végre, mi bántja.

– Soha nem leszek olyan szép, mint ő – jelenti ki nehéz szívvel.

Émile döbbenten néz.

– Ahhoz képest, hogy menyasszony, nem is olyan szép. Egyrészt már negyvenéves, másrészt horgas orra van.

Marjorie a könnyei között felnevet.

– Nem, nem rá gondolok.

– Nem Hélène néniről beszélsz?

Marjorie megrázza a fejét.

– Nem, anyáról.

Émile követi a tekintetét. Figyeli az édesanyjukat, aki néhány lépésnyire más vendégekkel beszélget elmélyülten. Sosem figyelte meg igazán. Az édesanyja gyönyörű lenne? Minden anya eleve szép, amikor az ember kicsi. Soha nem gondolt bele. De ma, a templom előtti téren beszélgető társaság közepén, valóban tündököl. Ő az egyetlen, akit észrevesz a sok vendég között. Talán a nagy fehér kalapja miatt. De nem csak amiatt... Szelíden, nyugodtan áll, és egy csinos nyári ruhát visel. Émile csak ezt veszi észre. Egy piros pöttyös fehér ruhát. Úgy néz ki benne, mint egy kislány, vagy még inkább, mint egy rajzfilmhercegnő. Előkelő és kacér.

Hosszú ideig nézi, ahogy ott áll a vendégek között a piros pöttyös fehér ruhájában. Ezt a képet akarja bevésni az emlékezetébe az édesanyjáról.

Mellette Marjorie motyog és szipog: „Ugye, hogy csúnya vagyok mellette?” De Émile meg sem hallja.

Joanne várja, hogy megszáradjon a festék, és eltehesse a képet a hátizsákjába. Másnap reggelig vár. Gondosan betekeri

egy ruhadarabba, mielőtt becsúsztatja a zsákjába. Nem szeretné, ha megsérülne. A fehér kalapos, piros pöttyös fehér ruhás nő mögött ő festette meg a tisztást, ahol állnak. A zöld füvet, a sziklákat, a messze kanyargó, köves gyalogösvényt és a vörösfenyőket. Az Ansabère fogazott körvonalát a kék égbolton, amely tele van apró gömbölyded felhővel. Az eredmény egy különös hangulatú, nem szokványos festmény. Az ember elgondolkodik, vajon mit keres az a hölgy ott abban a balerinaruhában a nagy hegyek között.

Újabb három napba telik, mire eléri az Ansabère-kunyhókat. Émile fáradtsága és egyre súlyosbodó légszomja miatt egy egész napra meg kellett állniuk. Joanne hagyja, hogy a sátorban aludjon egyet, és közben megragadja az alkalmat, hogy kimossa a ruháikat egy kis patakban, és megszáráítsa őket a napon.

Amikor végre megérkeznek, Émile-t elkápráztatja a kilátás. Küszködik, hogy egyszerre levegőt is kapjon, meg mindent befogadjon a szemével. Egy zöldellő fennsíkon járnak, amelyet körös-körül a Pireneusok legszebb csúcsai védelmeznek: a tűhegyes Aiguilles d'Ansabère, a Pic de Pétragème, a Pic d'Ansabère. A békés völgy közepén három régi, kőből épült pásztorkunyhó áll. Bádogtetejük úgy néz ki, mintha az évek során többször is befoltozták volna őket. Különböző rétegek kerültek az ácsolatra. Mindegyik kunyhót nagy sziklák védik. Teljes a nyugalom és a csend. Még a keselyűk is néma csendben röppennek az égen, mintha csak a hely meghittségét akarnák tiszteletben tartani. Joanne tesz néhány lépést, és ledobja a hátizsákját egy nagy szikla lábához.

– A legkisebb kunyhóban még mindig egy pásztor lakik. A másik kettő a kirándulóké, de az nincs őrizve. Az alapján, amit olvastam róla, elég egyszerű. Csak falak, padló és tető van.

Émile alig hallgatja. Körbefordul, hogy szemügyre vegye az előttük elterülő panorámát. Egy kihalt, zöld és sima völgy a hegyek között; nyugodt menedék, amelyet a mészkőóriások őriznek.

– Gyönyörű! – örvendezik Émile, és lehuppan Joanne mellé.

Nem kéri a kulacsot, amelyet a lány feléje nyújt. Újra megismétli:

– Ez tényleg gyönyörű. Olyan, mint a földi mennyország.

Joanne elmosolyodik.

– Ha ilyen lenne a mennyország, nekem megfelelne. Neked is?

Émile bólint. Joanne belenyúl a táskájába, és elővesz egy megsárgult könyvet.

– Mit csinálsz? – kérdezi Émile.

– Keresek egy idézetet.

– Egy idézetet?

– Igen. A szépségről. Arról, amit mondtál a tájról.

Émile – bár nem igazán érti – nézi, ahogy Joanne lapozgatja megsárgult könyvét, és időnként megáll, hogy elolvasson egy-egy sort, mielőtt folytatja a keresést. Végül leteszi a könyvet a földre.

– Megvan – jelenti be.

Felemeli a tekintetét egyenesen előre, nézi a tájat, és szaval:

„A szépség nem a tárgyban rejtőzik, amelyet nézünk, hanem a szemünkben.”^{7}

Émile hagy néhány másodpercet elillanni, mielőtt megkérdezi:

– Ez mit akar mondani?

– Te mit gondolsz? – kérdez vissza Joanne.

Émile gondolkodik, felnéz, és az ajkába harap.

– Nem tudom – vallja be végül.

– Tudod, hogy nincs pontos válasz. Mindenki a maga módján érti a dolgokat. Ezért lehet, hogy egy idézet az egyik embernek jelent valamit, a másiknak meg nem.

– Aha.

– Szerintem azt jelenti, hogy nem mindenki képes arra, hogy meglássa a szépséget maga körül. Olyan lélekkel kell rendelkezned, ami elég szép ahhoz, hogy meglásd.

Émile szája nyitva marad. Joanne azt javasolja neki, hogy ma este másolja be az idézetet a jegyzetfüzetébe. Ha van kedve.

A legkisebb kunyhó ajtaja kinyílik, mindketten megijednek. A férfi, aki kilép rajta, elég fiatal, ami még jobban meglepi őket. Valahogy hozzászoktak, hogy sokkal idősebb férfiak a pásztorok. Mint Hippolyte vagy Pierre-Alain. De a velük szemben álló férfi a negyvenes éveiben jár. Rövid, barna haja van. Meglehetősen viseltes bézsszínű nadrág és fehér ing van rajta.

– Maguk az utolsók, akik továbbbindulnak – mondja, amikor odaér hozzájuk.

Joanne feláll, és Émile követi a példáját.

– Hogy mondja? – kérdezi Joanne.

– A többi túrázó már mind elment a reggeli órákban. Nem tudtam, hogy maguk még mindig itt vannak.

Joanne rájön, mire gondol.

– Jaj, nem, mi még csak most érkeztünk.

A pásztor hitetlenkedve néz rá.

– Itt akarják tölteni az éjszakát?

Joanne bólint, anélkül, hogy értené a férfi meglepetésének az okát. A kék égre mutat, ahol kerek, pamutszerű felhők száguldanak.

– Az évszak legnagyobb hőségviharát jósolják ma estére. Nem hallgatják soha a híreket?

Joanne elcsigázott arcából és Émile elveszett tekintetéből rájön, hogy nem.

– A legtöbb túrázó hallgatja. Ezért mentek le mindannyian ma kora reggel. Most már nem lesz rá idejük.

– De attól még aludhatunk itt, nem? – kérdezi Joanne.

A pásztor mintha gondolkodna, és a kunyhók felé fordul.

– Ennek teljesen szétporladt a teteje. Alig egy óra alatt beázik.

A másik, távolabbi kunyhó felé néz.

– De beköltözhetnek a másikba. Az megvédi magukat az esőtől. Csak valószínűleg dörögni is fog. És ha túlságosan szeles lesz, nem adnék sokat a bejárat ajtóért. A retesz nem fog tartani.

Joanne megvonja a vállát. Nincs más választásuk.

– A belseje döngölt föld. Remélem, van legalább valami

kényelmes matracuk, amit leteríthetnek.

Elkeseredett pillantásukból rájön, hogy nincs. Lemondóan emeli a szemét az égre.

– Adok néhány gyertyát és gyufát. Fogadok, hogy fáklyájuk sincs.

Nem is kell válaszolniuk, a pásztor már fordul is vissza, hogy kihozza mindezeket a kunyhójából.

A kunyhó rusztikus. A döngölt padló piszkos és egyenetlen. Az ablakok koszosak. Meglepetésükre azonban találnak benne egy faasztalt, egy hosszú padot és egy kandallót, amelyről eleve lemondhattak. Joanne leteszi a hátizsákját, a gyertyákat és a gyufát, mielőtt visszamegy Émile-hez. Még most is, amikor tudják, hogy vihar közeleg, nehezen hisznek a pásztor jóslatainak. A felhők gyorsan vonulnak az égen, de az továbbra is tökéletesen kék és békés. Lefekszenek a völgy szívében, hogy élvezzék a vihar előtti utolsó napsugarakat.

Készülődik a vihar. Az ég egyre sötétebb. A gomolygó felhők egyre feketébbek. Hideg szél támad. Joanne eltorlaszolja rozoga bejárati ajtajukat a faasztallal. A padon ülve, fémtállal az ölükben esznek. Illetve Joanne eszik. Émile nem. Hozzá sem nyúl a zacskós bolognai spagettihoz.

– Nem vagyok éhes.

– Erőltessd meg magad! Egész nap gyalogoltunk.

– Hányingerem van. Fáradt vagyok.

Joanne aggódva ül fel.

– Hányingered van?

– Igen. És homályosan látok.

Joanne kezében megáll a villa.

– Homályosan látsz?

– Én már csak aludni akarok, anya.

Joanne leteszi a fémedényt és a villát, és feláll.

– Rendben. Leterítem a hálózsákokat oda a sarokba. Ott puhább a talaj.

Nézi, ahogy Émile betántorog. Furcsa előérzete támad. Vihar készülődik. Az első mennydörgés nagy robajjal hasít

bele az égbe, és az egyik ablakrésen egy nagy széllekés hatol a kunyhóba. A gyertya elalszik, így a szoba félhomályba borul.

– A gyertya – mormolja Émile.

Joanne segít neki megtenni az utolsó lépéseket a hálósájkáig.

– Semmi baj. Majd újra meggyújtom.

Émile lefekszik. Joanne – mivel nincs más kéznél – odahozza neki a vacsorájuk műanyag zacskóját.

– Tessék, ha hánynod kellene.

Leül mellé, és megvárja, amíg Émile lehunyja a szemét. Ma este is szaggatottan lélegzik. Joanne igyekszik nem tudomást venni a második mennydörgésről, amely belehasít a völgy csendjébe. Próbálja elnyomni magában a félelmet, amely a közelgő vihar gondolatára gyülemlik benne.

A gyufa sercenve lobban lángra. Újra meggyújtja az ablakpárkányon lévő nagy gyertyát, és ezúttal többet is elővesz, hátha ez az egy megint elalszik. A helyiség több pontjára helyezi őket. Aztán leül a padra, és megpróbálja befejezni a vacsorát. Az ég hatalmasakat morajlik. Újabb mennydörgés közeledik. Az ablakban lévő gyertyát bámulja. Minden figyelmét arra összpontosítja, hogy ne remegjen.

Érzi, hogy a szoba sötét sarkában Émile reszket a hálósájkájában. Joanne néhány perce már gyertyafénynél próbál olvasni. Az ég lenyugodott. De nem véglegesen, gondolja.

– Jól vagy? – kérdezi Joanne Émile felé fordulva.

– Fáj a fejem – válaszolja gyenge és tompa hangon.

Joanne feláll, és gyertyával a kezében Émile mellé lép. Leül a döngölt padlóra.

– Még mindig hányingered van?

Émile megrázza a fejét.

– És mi van a látásoddal? Hogy látsz, Émile?

– Néha teljesen elsötétül minden.

– Hogy érted? – kérdezi fojtott hangon.

– Néha nem látok semmit. Minden tiszta fekete.

– És aztán mi van? Utána visszajön?

– Igen. Néha.

Komoly erőfeszítést tesz, hogy megpróbáljon derűsnek látszani.

– Semmi baj, kincsem. Jobban fogod érezni magad, ha már aludtál egy kicsit.

Anyai ösztöne újra felszínre tör. A vihar idején ez volt az egyetlen dolog, amibe kapaszkodni tudott. Végigsimít Émile homlokán, nem lázas-e. De nincs láza. Persze hogy nincs. Nem kapott el vírust. Ez az agytörzs zavara. Minden belülről megy tönkre.

– Akarod, hogy meséljek, hogy könnyebben el tudj aludni?
Émile bólint.

– Rendben. Szóval ismered Babszem Jankó történetét?

– Nem, nem ismerem.

– Akkor most elmesélem neked. Csak hunyd le a szemedet.
Hagyd, hogy álomba ringasson.

A fiú engedelmeskedik.

Elaludt. Odakint ismét vihar támadt. Süvít a szél. A bejárati ajtó zsanérjai ropognak. Az ablaküvegek remegnek. Időnként egy-egy különösen heves szellőkésnek sikerül behatolnia a helyiségbe, és elfújja a gyertyák felét. Villámok cikáznak az égen, és kísérteties fényt vetnek a szobára. Aztán egy villám belecsap a hegybe. Fűlsiketítő a hangja. De Émile alszik. Joanne rendszeresen, egyre aggodalmasabban ellenőrzi az állapotát. Az eső ömlik a bádogtetőre. Joanne fázik. Végül lefekszik Émile mellé a hálózsájába.

De nem tud aludni.

– Anya!

Az eső, a szél és a mennydörgés akkora zajt kelt, hogy másodpercekbe telik, mire meghallja Émile hangját, pedig közvetlenül mellette fekszik.

– Anya...

– Tessék. Mi az?

– Én... én... nem kapok levegőt.

Szagatottan beszél. A kinti hangzavar miatt nem hallotta

a légzését, amely egyre nehezebb. Joanne minden erejét összeszedi, hogy higgadt maradjon.

– Ne izgasd fel magad, Émile! Ha megnyugszol, jobban leszel.

– Nem kapok... levegőt...

Érzi, hogy Émile megragadja a kezét, és szinte összepréseli. Émile kezd pánikba esni. Joanne felemeli a hangját, hogy leplezze az aggodalmát.

– Émile, figyelj rám! Nyugodj meg! Koncentrálj a...!

Keres valamit a szoba sötétjében. Abban a pillanatban egy villám cikázik át az égen.

– Figyeld a villámokat az égbolton! Nézd a vihart a hegyen! Gyönyörű látvány.

A villám valahol a mészkősziklák között csap le. Aztán még több villanás látszódik.

– Nézd, Émile! Ijesztő, de gyönyörű látvány!

A villámok megvilágítják a szobát. Látja Émile pániktól eltorzult arcát, barna szemét, ahogy próbál fókuszálni az ablakra, az égre és a villámokra.

– Jól van, kincsem. Nézd tovább a vihart!

Émile szorosan markolja Joanne kezét. Kétségbeesetten nyitja a száját, levegő után kapkod. Egy rekedt nyögés hagyja el a torkát. A levegő nem jut át. Vagy csak nehezen. Az előérzet beigazolódott. Hatalmas vihar készülődött. Kint is, bent is. Ma éjjel jött el az ideje.

Joanne érzi, ahogy a könnyek végigfolynak az arcán. Mégis megőrzi higgadt, megnyugtató hangját. Időről időre beszél hozzá.

– Számolhatod a másodperceket a villámlás és a mennydörgés között, hogy megbecsüld, milyen messze csapott le a villám. Én is ezt csináltam, amikor kicsi voltam. Amikor féltem a mennydörgéstől.

Émile szája gyors mozdulatokkal nyílik és záródik. A tarkója megfeszül, hirtelen rángásokkal megemelkedik, hogy megpróbálja szabaddá tenni a levegő útját a légcsövön át.

– Apám azt mondta... Apám azt mondta, hogy egy másodperc egy kilométernek számít. Akarod, hogy együtt

számoljunk?

Ezúttal itt a vég. Émile szeme felakad. Joanne imádkozik, hogy legyen vége Émile megpróbáltatásainak, és ne kelljen tovább elviselnie ezt a borzalmas szenvedést, ezt a lassú fulladást.

Ezek az utolsó lélegzetvételei. Émile a maradék kevés levegőjével az édesanyját hívja. Megszorítja Joanne kezét. Nagyobb szüksége volna az édesanyjára, mint valaha, de Joanne az, aki most mellette van. Nem az édesanyja.

Egy régi kép villan rajta keresztül olyan féktelenül, mint az orkán. Egy erdő... Nyár van. Egy tó... Mély lehet, mert kísértetiesen kékesfekete a tükre. Egy tó, melyet bozót és magas fű vesz körül. A víz néma és mozdulatlan. Ágak, iszapfoltok és néhány levél úszik a felszínen. És egy aprócska test... Egy szőke fej... Egy fiúcska fehér pólóban... Vihar tombol a mellkasában, valami vad erő, ami elpusztít benne mindent, ami romba dönti a világot. Férfiak gázolnak a vízben; férfiak, akik megragadják a gyermekét. Karmol, üt-vág, hogy a karjába vehesse a kisfiát, hogy még egyszer, utoljára magához szorítsa, hogy hazavigye. Fekete ruhás férfiak lefogják, és elviszik tőle Jankót.

Joanne szörnyű hibát követett el. Nem lett volna szabad. Ő nem csak útitárs egy utolsó utazáson. Nem csak Émile felesége.

Anyá is. Ma este, erősebben, mint valaha, anyá, és megérti, hogy óriási hibát követett el. Megakadályozta, hogy egy anyá megölelje a gyermekét. Még egyszer, utoljára.

Joanne egy nagy sziklán ülve figyeli a hajnalt. A vihar elvonult. A hegyek ölelésében fekvő völgybe visszatért a nyugalom. A nap első fénye visszatükröződik a hegycsúcsokon. A narancs, a rózsaszín és a vörös gyönyörű árnyalatai. Az ég gyöngyházkék.

Joanne lassú mozdulattal kinyitja az ölében lévő fekete jegyzetfüzetet. Émile egy papírlapot csúsztatott a borító gumiszalagjába. Joanne óvatosan kibontja, és olvasni kezdi.

Rendelkezéseim halálom esetére:

Joanne, ha minden úgy történt, ahogyan szerettem volna, akkor kórházaktól távol, valahol csendben és békésen, a hegyek között haltam meg.

Ne törődj túl sokat a formaságokkal, amelyek utána következnek. Csak hívd fel az első orvost, akit az interneten vagy a telefonkönyvben találsz, és kérd meg, hogy jöjjön el megállapítani a halálom beálltát. Minden mástól megkíméllek. Majd ő elvitet a legközelebbi ravatalozóba, és felhívja a legközelebbi hozzátartozóimat. Ők majd elintézik a holttestem hazaszállítását, és elindítják a többi formalitást. Már így is eleget tettél értem.

Szeretném, ha eljuttatnád a jegyzetfüzetemet a szüleimnek, ahogy megbeszéltük. Itt a címük:

M. és Mme Verger

Lis köz 112.

43200 Roanne

Kérlek, ajánlott küldeményként küldd el, nem szeretném, ha elveszne.

Meghagytam a szüleimnek a hamvasztással kapcsolatos rendelkezéseimet. Tudom, hogy tiszteletben fogják tartani a kérésemet, és úgy gondolom, hogy egyházi

szertartást fognak szervezni. A pontos időpontot és helyszínt a roanne-i napilap gyászjelentések rovatában találod.

Az újság neve Le Roanne Info, és online is elérhető.

Ami a többit illeti, majd ott fent találkozunk. Addig is vigyázok Jankóra. Időről időre küldünk neked sok szép nyári égboltot, hogy a mező közepén ülve nézegethesd innen lentről.

Köszönöm az ígéretedet! Köszönök mindent!

Férjed:

Émile

Ui.: Soha nem mondtam, de káprázatos voltál azon az augusztus 31-i napon, Eus macskaköves utcáin!

Hagyja, hogy a könnyek végigcsorogjanak az arcán. A nap már teljesen felkelt, káprázatos fényben világítja meg a sziklákat. Nem is gondolná az ember, mekkora vihar volt itt tegnap éjjel. Joanne előveszi a zsebéből a mobiltelefont, és gépelni kezd a keresőmezőbe. Megjelenik egy találati lista, oda se figyelve megtörli az arcát, majd megnyomja a hívás gombot az első találatnál.

Egy női hang veszi fel. Egy olyan nő veszi fel, aki nemrég ébredt, vagy akit talán éppen álmából ébresztett. Joanne mély levegőt vesz, hogy összeszedje a bátorságát.

– Halló! Jó reggelt! Joanne vagyok.

A vonal másik végén fojtott zokogást hall. A háttérben egy férfihang érdeklődik:

– Mi történt?

A nő remegve, lélegzet-visszafojtva suttogja a férfinak:

– Ő az.

Joanne egy puffanást hall a kagylóban, mintha valaki elejtett volna valamit. A nőnek könnyek között sikerül megkérdeznie:

– Bekövetkezett... Megh... Vége?

Joanne-nak két másodpercre van szüksége, hogy alaposan átgondolja, mit tesz. Teljesen tudatosan akarja végigcsinálni.

– Még nem.

Két fojtott kiáltást hall a vonal végén. A nő elbizonytalanodik, dadog. Egy leírhatatlan reménysugarat lát, amelyet nem mer elhinni.

– Tessék? Hogy... Ő nem... Még életben van?

Joanne nem veszi le a szemét Ansabère hegytűiről. Egy pillanatra sem. Az utolsó erejét is belőlük meríti.

– Az éjszakát átvészelte. De nem hiszem, hogy sok van neki hátra. Legfeljebb egy-két nap. Én...

Letörli a könnyeit, amelyek patakokban folynak az arcán.

– Van kéznél toll vagy ceruza? Mondom, hol van. Mi... egy kunyhóban vagyunk a hegyekben... Lescunhoz nagyon közel, a Pireneusokban.

– Várjon, várjon, a férjem hoz egy papírt és egy ceruzát!

Zajongást, lázas suttogást hall. Végül a férfi közli:

– Mondhatja, tudom írni – jelenti be a férfihang.

– A GPS-koordináták: 42,898568 szélességi fok és 0,716594 hosszúsági fok.

– Várjon! Várjon, elmondaná még egyszer? Csak a biztonság kedvéért.

– Persze. 42,898568 szélesség, 0,716594 hosszúság.

A vonal túloldalán érezhető az izgatottság. Joanne hallja, ahogy hadarva suttognak. De azért hozzáteszi:

– Egy ilyen helyen szeretett volna meghalni. Ez volt a leghőbb vágya. Megszegtem az egyezséget, amit kötöttünk, amikor felhívtam önöket. Kérem, ígérje meg, hogy nem viszi kórházba!

Émile édesanyja zokogni kezd a kagylóba. Joanne elképzei, ahogy az arcát elborítják a könnyek és az érzelmek. De a hang válaszol neki:

– Megígérem.

Joanne várja, hogy a vonal túlsó végén csillapodjanak az érzelmek. Várja, hogy a zokogás alábbhagyjon, és megint csend legyen.

– Van még valami – motyogja Joanne még mindig az átkozott hegycsúcsokra szegezve a tekintetét.

– Hallgatom.

– Szeretném, ha tudná, Mme Verger, hogy ön is vele volt az

utolsó utazása során. Ön...

Meg kellett állnia, mert a szeme megtelt könnyel, és félő volt, hogy nem tudja tovább fékezni a kitörni készülő zokogást.

– Ön vele volt ennek az utolsó utazásának minden pillanatában. Van... van egy festmény a kunyhóban, ahol Émile fekszik... Majd meglátja... Itt hagyom jól látható helyen. És meg fogja érteni. Maga minden lépésénél vele volt.

Nem tudja folytatni. Túl erős a fájdalom. Kénytelen szó nélkül letenni a telefont.

Émile a kis, nyirkos szagú kunyhóban ébredt. Fekszik, mert kimerült, de Joanne-nak sikerült rávennie, hogy reggelizzen egy kis aszalt gyümölcsöt. Joanne otthagyta neki a hálósáskját. Már nem lesz rá szüksége. De Émile-nek igen. Melegen kell maradnia, amíg a szülei megérkeznek. Már többször elmagyarázta neki:

– Apa hamarosan itt lesz. Pihenned kell egy kicsit, mielőtt apa megérkezik, jó?

Émile bólint. Már nem beszél sokat. Minden szó után légszomja van. Sápadt. Már nem sokáig húzza. Itt a délután. Joanne biztos benne, hogy Vergerék még sötétedés előtt ott lesznek. Mindent elrendezett a pásztorral, aki úgy tűnik, nem sokat értett a történetéből.

– Jönnek emberek?

– Igen. Émile szülei eljönnek hozzá. Csak el kell majd vezetni őket a kunyhóhoz, amikor ideérnek. Rendben?

Nem egészen értette.

– Maga nem lesz itt?

– Nem.

– Hogy érti azt, hogy nem?

– Nekem mennem kell.

A pásztor nem nagyon örült neki. Morcos volt.

– Ha el tudna odáig menni, és időről időre megnézni, hogy jól van-e...

Erre a pásztor már tényleg ingerült lett.

– Nekem dolgom van!

Joanne nem erőltette. Egyébként sem tudta rávenni magát, hogy elinduljon, és magára hagyja Émile-t. Ott maradt vele, vizet kortyoltatott vele, az álláig húzta a hálósákot. Fázott. A kép, amit mindketten festettek, ott van a faasztalon, jól látható helyen. Émile fekete jegyzetfüzete ott fekszik mellette. Joanne kinéz az ablakon. Az ég kék. A nap lassan lemegy. Arra gondol, hogy legszívesebben kivitte volna Émile-t a zöld fűbe, és lefektette volna, hogy még egyszer, utoljára megnézzze a naplementét, de tudja, hogy nem lesz hozzá ereje. Csak annyit tud tenni, hogy azt javasolja, nézzen ki az ablakon a kék égre, arra a szép kék égre.

A távolból autózúgást hall. Egy jármű közeledik. A pásztor korábban mondta neki, hogy a völgytől és a kunyhóktól néhány száz méterre van egy meredek út, vészhelyzet esetére. Tudja, hogy ők érkeznek. Ezt az utat soha senki nem használja – mondta a pásztor. Hacsak nincs összkerékmeghajtás vagy külön engedély. Joanne vállalta a pásztor engedélyének beszerzését. A pászturnál van a kulcs a nehéz kapuhoz, amely elzárja a bejutást. Ez az út az övé. Ide érkezik havonta egyszer az élelmiszer-ellátmány és a vérnyomásgyógyszere. Ingerültnek tűnt, de beleegyezett, hogy megnyissa az utat. Vergerék közelednek. Néhány perc múlva kiszállnak az autójukból, száz méterrel lejjebb, és gyalogosan, valószínűleg futva feljönnek az emelkedőn. Itt az ideje, hogy Joanne elinduljon, elosonjon a sziklák közé, és eltűnjön a bokrok között.

– Nos – motyogja idegesen. – Mennem kell. Itt van apa. Elé megyek, jó?

Látja, hogy Émile sápadt arccal bólint.

– Nemsókára találkozunk, kincsem. Nagyon hamar találkozunk!

Megcsókolja Émile homlokát, csapzott haját. Nagyon lassan átmegy a szobán. Még egy utolsó pillantást vet rá a rozoga ajtóból. Aztán ennyi. Eltűnik a nagy piros hátizsákjával.

„A valódi távozást nem előzi meg szó.”

*Edmond Jabès: A hasonlóságok
könyve*

Epilógus

Viharos, szürke nyári nap van. Felhős az ég. A levegő nehéz. Esőre áll. A Notre-Dame-des-Victoires-templom előtt nagy tömeg gyűlt össze. Sokan eljöttek, és a tömeg egyre csak nő. Joseph mindig azt mondta Joanne-nak: „Ha ismerni akarod a halott korát, számold meg, hányan vannak a temetésen! Minél többen vannak, annál fiatalabb.” Joanne megkérdezte tőle, mivel magyarázható ez az abszurd elmélet, mire Joseph egy vállrándítással válaszolt:

– Egy öregember temetése nem sok embert hat meg. Senki sem megy el rájuk.

– Ez nem igaz! – vágott vissza a kilencéves Joanne.

Joseph ismét vállat vont.

– Akkor mondok egy másik okot. Az idős emberek barátai már öregek... vagy már meg is haltak.

Ezen a június 20-i délelőttön a tömeg nem hazudott. Valóban fiatal ember halt meg. A templomlépcsőn családok állnak újszülöttekkel, és rengeteg fiatal, akik úgy néznek ki, mintha most végeztek volna az egyetemen. Barátok.

Joanne korán reggel vonattal érkezett Roanne-ba. Hajnali négykor kelt. Az utazás alatt nem tudott aludni, és érkezéskor az állomáson a roanne-i buszhálózat érthetetlen térképein kellett eligazodnia, utána pedig kétszer is rossz buszra szállt. Mindig is idegenkedett a városi élettől, és ez az utolsó év, amit a civilizáció peremén, a Pireneusokban töltött, végképp alkalmatlanná tette rá.

Szólnak a harangok, kezdődik a szertartás. A tömeg beözönlik a templomba. Joanne hátramarad, a szemközti járdán, jó száz méterre a templomtól. Akkor lép be, amikor már mindenki elfoglalta a helyét odabent. Idegennek érzi magát itt. Több mint száz ember jött el, hogy elbúcsúzzon Émile-től. Több mint száz ember, aki ismerte, aki összejárt

vele, aki szerette. Mégis vele akart meghalni, vele, akit senki sem ismer itt.

A tömeg betömörült a templomba, és Joanne is beoson a félig nyitott nehéz faajtón, mielőtt az becsukódna. A hátsó sorban még volt egy hely. Ott ült le, míg az első sorban mozgolódás támadt. Egy férfi és egy nő, egy kisfiú kíséretében, éppen felálltak, hogy köszöntsenek egy későn érkező fiatal nőt. A kisfiú édesanyjának göndör és szőke a haja, komoly az arca, az apjának vörös a szeme a sírástól, és görnyedt a fájdalomtól. Feldúlnak tűnik, nagyon jó barátja lehetett Émile-nek. Talán Renaud. Néhány szót váltanak a fiatal, barna hajú nővel, aki az imént érkezett. Hosszú, tökéletesen egyenes, hátközépig érő barna haja van, kerek ajkai, és két apró gyöngy fülbevalót visel. Szép nő, és bár van a fellépésében valami már-már pimasz magabiztosság, ezúttal egy kissé tétovának és merengőnek tűnik.

Mély torokköszörülés jelenti a szertartást vezető pap érkezését. A három felnőtt a helyére siet. A templom elcsendesedik.

Joanne nem igazán figyel, hogy mi hangzik el. Az oltárra helyezett ezüst urnát nézi. Nézi az embereket, akik egymás után felállnak, hogy felolvassanak egy-egy részt a Bibliából, vagy Émile-t dicsérik. Köztük volt a gyászoló barát, akiről Joanne azt gyanította, hogy Renaud. Nem tévedett. Joanne tekintete továbbvándorol a tömegen. A sápadt arcáról és barna hullámos hajáról felismeri Marjorie-t. Az apát és az anyát sejt az első sorban, megtörten görnyedt hátukkal. A babakocsikban ülő csecsemők csendben figyelnek.

Moraj fut végig a tömegen, amikor az édesanya az oltárhoz lép, kezében egy fekete, bőrkötésű jegyzetfüzettel. Joanne feláll. Elkapja a pap néhány szavát Émile távozása előtti hegyi kirándulásáról, amely közelebb vitte őt Istenhez. Joanne a homlokát ráncolja. Émile édesanyjának rekedt hangja hallatszik. A felolvasott szakasz rövid. Kérdéseket hagy maga után a tömegnek erről az utazásról, amelyről senki sem tud

semmit. Joanne ösztönösen meglapul a padban.

Hamarosan meg fogok halni, de még soha nem békéltem meg ennyire önmagammal. Más szemmel nézem magamat, azt a kicsit ostoba fiatalembert, aki egykor voltam, de ez jóindulatú, elnéző pillantás. Felnőttnek érzem magam ennek a néhány hónapnak köszönhetően. Úgy érzem, magasabb szintre léptem.

A hang elhal a templomban szipogás és zsebkendőzizegés közepette. Amikor a pap újra megszólal, a szőke, göndör hajú nő, Renaud kísérője kijön a templomból, hogy elhallgattassa a síró fiút. Joanne kisurran mögötte, át a nehéz faajtón, és a templom előtt megáll. A levegő még sűrűbb. Átmegy az úton, és leül a szemközti járdán egy kis lépcsőre, amely egy lakásba vezet. Innen rálát a templom kijáratára, és egészen a temetőig követi a menetet. Nem tudja, hogy Émile szülei mit terveznek a hamvaival, de feltételezi, hogy a temetőben lévő sírba fogják elhelyezni.

Felnéz az égre. Átlátszatlan, szürke. Nincsenek felhők, nincsenek repülőcsíkok, nincsenek fodrok. Semmi mozgás. Arra gondol, hogy Jankó és Émile ma nem végezték el a dolgukat. Ma lusták voltak. Valószínűleg túlságosan lekötötte őket, hogy megismerkedjenek egymással. Semmi dolguk ezen a személytelen szertartáson. Talán Émile szórakozottan lepillant rá, miközben befejezi a Scrabble-játékot. Egy fél évvel ezelőtti parti miatt visszavágót kellett játszania...

Joanne tekintete az alacsony, pamacsos égboltra vándorol. Arra gondol, hogy ő más szertartást szeretett volna. Néhány szót, amely a hegyek lábánál, az erdőben hangzott volna el. Annie, Hippolyte, Sébastian, a két kanadai lány, Isadora, Marico, Lucia, Pok jelenlétében. Maguk szedte virágokból kötöttek volna csokrokat. Egy megsárgult idézetgyűjteményt olvastak volna fel hangosan. Gallyakból építettek volna egy békés, puha mohával bélelt zugot az ezüst urnának.

Reszkető mosoly jelenik meg az arcán. Hagyja, hogy az általa elképzelt szertartás képei lassan formát öltsenek a

fejében.

Csak körülbelül húszan alkotják a menetet, amely Émile hamvait végső nyughelyére kíséri. Kizárólag a közvetlen családtagok és néhány barát. Renaud is köztük van. A felesége távolabb maradt a kisbabával, aki még mindig sír. Joanne messze lemarad, nem érzi úgy, hogy a menetben lenne a helye, mégis kötelességének gondolja az út legvégéig kíséreni Émile-t.

Az ezüst urnát egy aprócska sírboltba helyezik, amelyet fehér kőtábla fed. Joanne látja, hogy Mme Verger zsebkendőt szorít a szájához, hogy elnyomja a zokogását. A férje átkarolja a vállát.

Joanne Émile gyűrűjét szorongatja a tenyerében, azt a nem igazi jegygyűrűt, amelyet ő vett neki. Azóta volt ideje elvinni gravíroztatni. Az acélgyűrű belsejében egy rövid idézet olvasható, amelyet Joseph szeretett neki ismételtetni. Egy korzikai közmondás: Változtasd meg az eget, vele változnak a csillagok. A szavak vékony barázdát képeznek a gyűrű belsejében.

Később, amikor a tömeg oszlik, Joanne közelebb merészkedik majd, hogy elhelyezze a gyűrűt a kis fehér kőtáblán. Vagy talán eltemeti mellé, nehogy egy kóbor macska elvigye. Itt fog várakozni, a fák között megbújva, amíg mindenki el nem megy.

Majdnem egy órába telt, mire a tömeg eloszlott. Az eső vetett véget az öleléseknek és a részvétnyilvánításoknak a kis emléktábla előtt. Émile szülei, nővére és annak férje egy nagy fekete esernyő alatt utolsóként hagyták el a temetőt.

Végül Joanne kilép a lombok alól. Átmegy a középső sétányon az esőben. Erre az alkalomra magával hozta fekete vállkendőjét, és a fejére húzza, hogy valamennyire védelmet nyújtson. A gyűrűt nyirkos kezében tartja. A fehér kőtáblához érve, amelyet már virágok és emléktáblák borítanak, letérdel a friss fűre, és lassan lélegzetet vesz. A fáradtsága nem múlt még el teljesen. Még mindig homályosan lát időnként. Pár

másodpercre megpihen, majd puszta kézzel ásni kezd a földben a fehér emléktábla mellett. A föld feketére festi az ujjait, a föld befészkei magát a körmei alá, így azok egyre feketébbek és feketébbek lesznek. Az eső a karján csorog. Egy pillanatra az ajkához emeli a gyűrűt, mielőtt a földbe tenné és betemetné.

Amikor megfordul, nagyot dobban a szíve, és kis híján felsikolt a döbbenettől. Marjorie áll tőle néhány méterre, egy fekete esernyő alatt. Könnyáztatta arcán elmosódott a smink, de szelíden csillogó szemmel néz rá, ahogy megkérdezi:

– Ön Joanne?

Szótlanul ülnek, miközben várják, hogy a pincér kihozza a rendelést. Marjorie egy kávét, Joanne pedig teát kért. Korábban a temetőben, amikor szemtől szemben álltak egymással, és Marjorie megkérdezte: „Ön Joanne?“, a felhőszakadás egyre erősödött. Joanne-nak éppen csak bólintani volt ideje, mielőtt Marjorie az esernyője alá terelte, és azt mondta:

– Jöjjön, ne álljon itt az esőben! Szemben van egy kávézó.

Joanne annyira meglepődött, hogy szó nélkül követte, mint egy robot. Marjorie benyitott a kis kávézó ajtaján, Joanne pedig követte. Átsiklottak az asztalok között, és leültek az egyik ablak mellé. Az esőcseppek gyönyörűen csorogtak alá az üvegen. Idejük sem volt levenni a kabátjukat, a pincér máris odasietett. Marjorie éppen a kabátját cibálja le magáról, míg Joanne megpróbálja diszkréten a fekete ruhájában megtörölni a koszos kezét. Időről időre érdeklődve pillantanak egymásra, de soha nem egyszerre, és úgy látszik, szükségük van néhány másodpercnyi csendre, hogy összeszedjék magukat. A pincér nem jön vissza. Marjorie gondosan a szék háttámlájára helyezi a kabátját, és a kézfejjével kisimítja. Úgy tűnik, hosszúnak találja a csendet.

– Marjorie vagyok. Émile húga – mutatkozik be.

Joanne csak bólint, földes kezét az asztal alá rejt.

– A bátyám előre szólt, hogy lehet, hogy ön nem akar feltűnést kelteni... talán el is megy mindenki más előtt.

Joanne igyekszik leplezni a meglepettségét. Érti, hogy felszalad a szemöldöke, de próbálja visszanyerni a nyugalmát.

– Decemberben küldött nekünk egy levelet, amelyben sok mindenről rendelkezett, és ezt is megírta.

Joanne emlékszik a levélre. Émile egy reggel eltűnt, hogy feladja, és Joanne azt hitte, hogy végleg elment, hogy otthagya őt Aasban.

– Ebben a levélben adott nekünk néhány útba igazítást, hogy ma felismerjük önt. Említett egy fekete kalapot is, de úgy látom, ma nem tette fel.

Joanne bólint, még mindig megilletődöttnek látszik. Marjorie rámosolyog, próbálja megnyugtatni. A pincér ezt a pillanatot találja alkalmasnak, hogy visszatérjen a rendelésükkel. Egy eszpresszót tesz Marjorie elé, és egy nagy, gőzölgő bögrét Joanne elé. Marjorie elvesz egy csomag cukrot az asztal közepéről, és beletölti a kávéjába, közben megkeveri. Aztán Joanne-ra emeli az arcát.

– Egy éjszaka alatt elolvastam a jegyzetfüzetét. Kinyitottam, és hajnalig nem tudtam letenni. Tudja, hogy...

Szünetet tart, hogy igyon egy kortyot az eszpresszóból, és a tekintetét Joanne-ra szegezi.

– Tudja, hogy nincs egyetlen olyan bejegyzés, egyetlen nap a naplójában, ahol ne említené önt?

Joanne összerezzen, kényelmetlenül érzi magát. Nem tudja, mit mondjon, Marjorie azonban folytatja, mintha nem is várna választ.

– Az a rész, amelyiket a templomi szertartáshoz választottunk, szándékosan nem ilyen volt. Nem akartuk, hogy kényelmetlenül érezze magát. Tudtuk, hogy nehéz pillanat lesz az ön számára. De meg akartuk köszönni a gesztust, amit tett... hogy felhívta a szüleimet... a festményt... Anyám soha nem tudja eléggé megköszönni. Sok jót tett neki a szavaival. Azt akartam, hogy tudja.

Néhány könnycsepp gördül le Marjorie arcán, és az asztal közepéről felkap egy papírszalvétát, hogy feltörölje őket. Joanne először szólal meg. Fojtott hangon kérdezi:

– Látták őt... még egyszer, utoljára?

Marjorie szipog, és a zsebébe dugja a gyúrött szalvétát.

– Én nem, de a szüleim vele tölthették az utolsó éjszakát abban a kunyhóban.

Joanne lenyeli a gombócot a torkában, hogy meg tudja kérdezni:

– Másnap reggel ment el?

Marjorie bólint.

– Hajnalban távozott, békében. Úgy látták, mosolygott.

– Azt mondta, az a hely a mennyország – mondja Joanne egyetlen lélegzetvétellel.

Beletelik néhány másodpercbe, mire úrrá lesznek meghatottságukon, és letörlik a könnyeket a szemük sarkából. Hogy Marjorie segítsen magán, egy korttyal felhörpinti a kávéja maradékát.

– Végtelenül boldoggá tette őt – mondta.

Joanne kivár pár pillanatot a zajos kávézóban. Az eső még mindig kopog az ablakokon. A teája lassan kihűl, ezért az ajkához emeli. Marjorie fekete pulóvere mandzsettájával megtörli az arcát. Amikor végre felemeli a fejét, különös fény csillog a szemében.

– Tudja, van egy felesleges szobám otthon. Elég tágas.

Joanne nem szól semmit. Nem tudja, mit kellene mondania. Hagyja, hogy Marjorie folytassa.

– Nemrég rendeztem be, nagyon pontos utasítások alapján, amelyeket kaptam. Egy könyvespolcot kellett feltöltenem bolhapiacon vásárolt használt könyvekkel, és vennem kellett egy kis kávézóasztalt fonott zsámolyokkal, amelyre egy szép antik teáskannát helyeztem, rajta egy lenyűgöző keleti, indiai és kínai teakollekcióval... – meséli.

Joanne arca kipirul az értetlenségtől, de Marjorie folytatta.

– Egy macskaalmot és egy élelmiszerraktárt tele macskakajával. Az ablak mellé egy festőállványt kértek tőlem, a szekrénybe pedig, ahogy arra szintén megkértek, betettem egy csomó üres vásznat és egy tizenöt tubusból álló festékkészletet a szükséges ecsetekkel.

Látja, hogy Joanne szeme elkerekedik. Folytatja:

– Az ágy melletti éjjeliszekrényen van egy régi, régi rádió.

Megkértek, hogy tegyem fel rá Miles Davis, Louis Armstrong, Ella Fitzgerald és az összes nagy dzsesszzenész teljes válogatását, amit csak a lemezboltban találtam. Találtam vagy tízet ezek közül. Ezután elmentem, vettem egy ablakba való kis virágládát, egy zsák virágföldet és... és az a gazember öcsém elküldött a kertészetbe fuksziáért, begóniáért, bazsalikomért és rozmaringért...

Joanne most már mindent ért, tátott szájjal bámul csak maga elé. Könnyek gördülnek le az arcán.

– Ő mondta? – motyogja.

Marjorie gyengédséggel teli mosollyal bólintott.

– Igen, ő. Erről szólt a legutóbbi levele is. Háromoldalnyi utasítás.

Mindketten mosolyognak könnyeik fátyla mögött. Amikor mosolyuk lassan elhalványul, Marjorie komolyabbra vált.

– Nem akarta, hogy ön egyedül maradjon. Tudta, hogy van egy üres, használaton kívüli szobánk. Tudta, hogy szívesen látnám magát.

Joanne mondani akar valamit, de Marjorie leállítja azzal, hogy nagyon gyorsan folytatja:

– Émile figyelmeztetett, hogy esetleg ön visszautasítja ezt az ajánlatot. Azt mondta, mondjam meg önnek, hogy nem kell folyamatosan ott laknia, úgy is lehet, hogy csak néhány napot tölt ott. Vagy használhatja nyaralónak.

Joanne nem tud mosolyogni. Kényelmetlenül dadog.

– Nagyon sajnálom, hogy ennyi fáradtságába került.

Marjorie elmosolyodik, és mogyoróbarna szeme csillog.

– Az igazat megvallva, nagyon élveztem.

Joanne még mindig zavarban van.

– Nekem... van egy kis telkem Lescunban, azon az ökotanyán. Részt veszek a permakultúra-projektben... És Pok apuka lesz... Vagyis... A macskámnak hamarosan kisbabái lesznek. Én... nem hiszem, hogy el tudnám fogadni az ön ajánlatát. Tudja, én... én nem vagyok városi lány.

Marjorie a legkevésbé sem tűnik sértődöttnek. Úgy tűnik, pontosan ilyen reakcióra számított.

– Értem, Joanne. De biztosíthatom, a nyaraló lehetősége

mindig nyitva áll. A szüleim és én örülnénk, ha egyszer valamikor kellemesebb körülmények között is találkozhatnánk.

Marjorie tovább mozgatja a száját, de több hang nem hagyja el az ajkát. Az asztal másik oldalán Joanne végre leveszi a kendőt, amely addig a nyakát, a vállát, a mellét és a hasát borította. Lassan az asztalra teszi a gőzölgő bögréje mellé. Marjorie nem tudja levenni a szemét arról, amit lát. Egyik kezét a szája elé kapja, és döbbszerűen ül a helyén. Joanne derűsen néz rá.

– Ez...

Marjorie nem tud megszólalni. Újra megpróbál egy mondatot megfogalmazni.

– Émile...?

Joanne bólint. Látja, hogy újabb könnyek öntik el Marjorie arcát, és végigcsorognak a még mindig a szájához szorított kezén.

– Ő... Ő tudta?

Joanne szemében szomorúság jelenik meg.

– Nem. Már egy ideje egy másik világban élt.

Az asztal másik oldalán Marjorie most örömeiben sír. Ezúttal a boldogság könnyei. El sem akarja hinni.

– Azt a mindenit! Ön... az egész családot megríkatja!

Joanne keze gyengéden megpihen a fekete ruhája alatt gömbölyödő hasán. Azon az aprócska teremtményen, aki végre mozog, aki egy gyönyörű havas napon fogant meg az Aas-völgyben, karácsony este. Ott pihen a keze azon a kis teremtményen, aki az elmúlt hónapokban olyan esendővé, gyengévé tette, és aki miatt mégis olyan erősnek érezte és érzi magát.

Marjorie sír, és Joanne is sír a zsúfolt kávézó forgatagában.

Joanne úgy hiszi, ezzel vége, most már megtörik az átok. Elege van abból, hogy a fiúk eltűnnek az életéből.

– És mi lesz? Tudja? – kérdezi Marjorie, és újabb papírszalvétát vesz el, hogy a szemét törölgesse.

Joanne bólint.

– Kislány.

Marjorie elmosolyodik a könnyein át. Meghatottan ismétli:

– Kislány?

– Egy kis Opale. A legértékesebb kő.

Az eső odakint lassan eláll. Pára borítja az ablakot, így sem Joanne, sem Marjorie nem látja, hogy odakint kezd kitisztulni az ég. Nem látják azt a szép borostyános árnyalatot a kék égen. Majd később meglátják, amikor elhagyják a kávézót. Marjorie megkönnyebbülten felsóhajt, félig lehunyja a szemét, Joanne pedig mosolyogni fog. Néhány szót suttog majd maga elé. Milyen jó a szabad ég alatt...

De egyelőre még a kávézóban ülnek, és Marjorie azt mondja, zsebébe dugva a zsebkendőt:

– Azt hiszem... Azt hiszem, szükségem lesz egy tollseprűre a nyaralójában... És talán nem ártana alaposan kiszellőztetnem sem.

Joanne közömbös marad az asztal másik oldalán, kezét a hasán nyugtatva.

– Velünk marad ma estére?

Joanne elgondolkodik néhány pillanatra. Isadora vigyáz Pokra és a cirmos macskára Lescunban, és még legalább egy hónapja van hátra a szülésig, tehát nem kell sietnie, nem kell feltétlenül még ma visszaérnie.

– Rendben – egyezik bele Joanne. – De előre szólok...

Marjorie aggódva ráncolja a homlokát.

– Miről?

– A vacsorával kapcsolatban...

Marjorie előrehajolva várakozik, Joanne pedig zavartan elmosolyodik.

– Nem eszem húst.

„Minden nap magában hordozza az Örökkévalóságot.”^{8}

Paulo Coelho: Az alkímista

^{1} Stendhal: *Henry Brulard élete*. Stendhal összes művei, 6. kötet, Budapest, Magyar Helikon, 1969, 19. o. Somogyi Pál László fordítása.

^{2} Virginia Woolf *naplóbejegyzése*, 1922. február 17.

^{3} Paul Valéry: *Egy estém Teste úrral*, Nyugat, 1930/5., Gyergyai Albert fordítása.

^{4} Jean Ethier-Blais (1925–1995)

^{5} *A zarándoklat*, Athenaeum Kiadó, 2015. Palkó Katalin fordítása.

^{6} Simkó György és Piros Ákos fordítása.

^{7} Jean-René Huguenin.

^{8} Simkó György és Piros Ákos fordítása.